

5606

ΛΟΓΙΟΣ ΕΡΜΗΣ.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ
ΤΕΤΡΑΚΙΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

Κ. Σ. ΚΟΥΤΟΥ.

Ἀμφισύων.

Τόμ. Α'. — Τεύχ. Α'.

5600.

ΛΟΓΙΟΣ ΕΡΜΗΣ.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΕΤΡΑΚΙΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ὑπὸ

Κ. Σ. ΚΟΝΤΟΥ.

Ἀμφισσέως.

Τόμ. Α'. — Τεῦχ. Α'.

Ἐν Λουγδούνῳ τῶν Βατάβων.

Τύποις

Ε. Ι. ΒΡΙΑΛΙΟΥ.

1866.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

παρὰ τῷ

ΚΑΡΟΛΩ ΟΥΙΛΒΕΡΓΩ

(KARL WILBERG).

C. G. Cobet

ΔΙΟΡΘΩΤΕΑ.

Σελ. 68, σίχ. 21 γραπτέον πρέπει

» 96 » 30 » Βατραχομουρ.

» 137 » 1 » ἀρχέγονον

» 139 » 37 » τοῦ Σοφοκλέους

» 165 » 22 » ὅηνα

» » » 25 » ἀπορραθυμοῦμεν

Τὸ ἐν σελ. 154, σίχ. 37 » Ἐν Ἀλκῆστιδι κτέ." μεταθετέον εἰς
σελ. 147, σίχ. 28 ἀρχ.

"Ἀλλὰ σφάλματα ἐλάττονος λόγου ἄξια θὰ διορθωθῶσιν ἐν τέλει
τοῦ τόμου.

ΛΟΓΙΟΣ ΕΡΜΗΣ.

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ.

ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΟΥΤ ΕΝ Τῇ ΕΛΕΥΘΕΡᾳ
ΕΛΛΑΔΙ ΟΥΤ ΕΝ Τῇ ΔΟΥΛῃ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΙ ΠΡΟΣΗΚΟΝ-
ΤΩΣ. ΑΙΤΙΟΝ ΤΟΥΤΟΥ ΜΑΛΙΣΤΑ ΕΙΝΕ ΟΤΙ ΤΑ ΠΡΟΣ ΔΙ-
ΔΑΧΗΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΥΠΑΡΧΟΝΤΑ ΒΙ-
ΒΛΙΑ ΣΤΕΡΟΥΝΤΑΙ ΤΗΣ ΔΕΟΥΣΗΣ ΑΡΕΤΗΣ. ΕΛΕΓΧΟΣ
ΑΥΤΩΝ ΔΙΑ ΒΡΑΧΕΩΝ ΜΕΝ ΑΛΛ ΙΚΑΝΩΝ ΝΑ ΔΗΛΩ-
ΣΩΣΙ ΚΑΘΟΛΟΥ ΤΟ ΠΡΑΓΜΑ. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ
ΤΟΥΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.

Πολλοῖς ἴσως θαυμαστὸν Φανῇ ὅπερ μέλλομεν νὰ εἰπώμεν, ἀλλ' εἶνε ἀληθέστατον, ὅτι τὰ ἑλληνικὰ γράμματα καθόλου εἰπεῖν οὔτ' ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι οὔτ' ἐν τῇ δούλῃ διδάσκονται ὅπως δύναται τις νὰ νομίσῃ ὅτι κατὰ τοὺς χρόνους τούτους μάλιστα πρέπον καὶ ἀναγκαῖον εἶνε. Τὸ δ' αἷτιον τούτου, ἵνα μηδὲν περὶ τῶν διδασκάλων εἰπώμεν, εἶνε ὅτι τὰ βιβλία, ἅπερ πρὸς διδασχὴν τοῦ ἑλληνισμοῦ συντεταγμένα οἱ τε διδάσκοντες καὶ οἱ διδασκόμενοι μεταχειρίζονται, δὲν ἔχουσι τὴν προσήκουσαν ἀρετὴν. Οὔτε γραμματικὴ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης εὐδόκιμος παρ' ἡμῶν ὑπάρχει οὔτε χρηστομάθεια ἀξιόλογος οὔτε λεξικὸν γενναῖον. Πάντα ὡς εἰπεῖν τὰ παρ' ἡμῶν ὑπάρχοντα ἢ ὀλίγου ἢ οὐδενὸς λόγου ἄξια εἶνε, καίτοι τινὰ αὐτῶν μεγάλων καὶ οὐ τῶν τυχόντων ἐπαίνων ἠξιώθησάν τε καὶ ἀξιοῦνται. Ὅτι δὲ μάλιστα παράδοξον φαίνεται εἶνε ὅτι τὰ νεώτατα τῶν συγγραμμάτων τούτων εἶνε καὶ τὰ ἀδοκιμώτατα, εἰ μὴ πάντα, τὰ πλεῖστα τοῦλάχιστον. Οὕτως εἰκὴ ὡς τὰ πολλὰ καὶ ἡμελημένως τὰ ἐν αὐτοῖς καθόλου ἔχουσιν, ὥστε ὑγιὲς μὲν διδασκαλία περὶ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ἢ τι ἢ οὐδὲν ἐξ αὐτῶν πορίζεται,

τὰ δ' ἑτέρως ἔχοντα οὐκ ὀλίγα οὐδὲ πεφεισμένως προσφέρονται. Ἄλλοτε μὲν εὐρίσκει τις ἐν αὐτοῖς τὰ εὐχρηστα εἰς τὰ ἄχρηστα τὰ δ' ἄχρηστα εἰς τὰ εὐχρηστα καταλεγόμενα ἢ τὰ ἔκφυλα καὶ ἀπόβλητα ὡς ἑλληνικὰ ἀνυπόπτως μνημονευόμενα, ἄλλοτε δὲ τὰ συνήθη ὡς σπάνια τὰ δὲ σπάνια ὡς συνήθη νομιζόμενα, ἐνίοτε δὲ τὰ κυριολεκτούμενα ὡς μεταφορικὰ καὶ τὰν ἀπάλιν ὑπολαμβάνόμενα ἢ τὰ πρότερα τῶν σημαινομένων ὕστερα τὰ δ' ὕστερα πρότερα κατὰ χωρίζόμενα ἢ τὰ ταυτοσήμαντα ὡς ἑτεροσήμαντα καὶ τὸν ἀντίον ἐκλαμβάνόμενα ἢ καὶ τινὰ ἀπροσδιονύσως ὅλως ἀκουόμενα, ἐνίοτε δὲ τὰ κατὰ χρόνους καὶ διαλέκτους ἀπεσχοινισμένα εἰς τὸ αὐτὸ ἀτόπως συναγόμενα ἢ τὰ πάντοτε ὁμοῦ ὄντα καὶ πῶς συνοικοῦντα βιαίως διαχωρίζόμενα καὶ τὰ κοινὰ ἴδια ὀνομαζόμενα, πολλάκις δὲ τὰ ποιητικὰ καὶ τὰ λογογραφικὰ οὐδαμῶς διαστελλόμενα καὶ τὰ ἐπαμφοτερίζοντα μόνοις τοῖς ποιηταῖς ἢ τοῖς πεζολόγοις προσνεμόμενα, οὐχὶ δ' ὀλίγακις μετὰ τῶν γνησίων καὶ δοκίμων νόθα καὶ ἀδόκιμα ἀναμιγνύμενα, ἀσύμφυλα καὶ ἀσυνάρμοστα εἰς τὸ αὐτὸ ἀκρίτως συναυνόμενα καὶ ἀδιακρίτως συνταραπτόμενα, ἢ μόνον τὰ ἀδόκιμα καὶ ὑποβάρβαρα ἀναφερόμενα ἢ περὶ δοκίμων λέξεων τε καὶ χρήσεων μαρτύρια ἐξ ἀδοκίμων ποιητῶν καὶ συγγραφέων παρατιθέμενα. Καὶ περὶ τὰ πνεύματα δὲ καὶ τοὺς χρόνους καὶ τοὺς τόνους καὶ τὸ ὑπογεγραμμένον ἰῶτα καὶ τινὰ ἄλλα τῆς ὀρθογραφίας δὲν φαίνεται ἐν αὐτοῖς πολλὴ φροντίς καὶ ἀκρίβεια, ἀμέλεια δὲ πολλάκις καὶ ὀλιγωρία ἀσύγγνωστος. Περὶ δὲ τῶν ἐν αὐτοῖς ἐτυμολογιῶν τί πρέπει νὰ εἴπῃ τις; Αἱ πλεῖστοι εἶνε τῆς φαντασίας παίγνια, εὐφυΐας ἢ ἀφυΐας αὐτοσχεδιάσματα, εἰδῶλα μορφούμενα κατὰ τὴν μέθοδον τῆν τῶν οὐκ ὄντων εὐρετικὴν, οὐδενὸς λόγου πείθοντος, οὐδεμιᾶς ἀναλογίας διδασκούσης, οὐδεμιᾶς πιθανότητος παραφαινομένης. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν ὑπαρχόντων μὲν ἐν αὐτοῖς οὐχὶ καλῶς δ' ἔχόντων. Ἄλλὰ καὶ ἄλλη οὐ μικρὰ πλημμέλεια εὐρίσκεται ἐν αὐτοῖς οὕσα, ὅτι, καίτοι πολλὰ περιττὰ καὶ ἀνωφελῆ, εἰ μὴ ἐπιβλαβῆ, ἐν αὐτοῖς κεῖνται, ἐλλείπουσιν ὅμως οὐκ ὀλίγα ἀναγκαιότατα καὶ χρησιμώτατα, ὧν ἄνευ ἢ ἐκμάθησις τῆς ἑλληνικῆς φωνῆς δὲν εἶνε εὐκόλουν νὰ κατορθωθῇ.

Καὶ ἔχομεν μὲν ἀμπλείστα εἰς βεβαίωσιν τῶν λεγομένων νὰ εἴπωμεν· ἀλλὰ νῦν μὲν μέτριον λόγον ποιούμενοι ὀλίγα αὐτῶν θ' ἀρκεσθῶμεν ἀναφέροντες, ὅσα νομίζομεν ἱκανὰ νὰ ἐμφανίσωσι καθόλου τὸ πρᾶγμα ὁποῖόν τι εἶνε, ἔπειτα δὲ τῶν βιβλίων τινὰ

τούτων ἰδίᾳ ἕκαστον ἐπικρίνοντας καὶ μετ' ἀκριβείας τὰ ἐν αὐτοῖς ἐξετάζοντες πολλὰ καὶ πλεῖστα, ὡς εἰκός, θὰ εἴπωμεν.

Ἐν τῇ γραμματικῇ τοῦ ἀοιδίου Γ. Γενναδίου, ἣν καὶ ἡμεῖς ποτε ὅλην ἀπὸ στόματος ἐμάθομεν, ἐν τῇ τοῦ Δ. Βερναρδάκη καὶ ἐν ἄλλαις ὡς παράδειγμα τοῦ σχηματισμοῦ τῶν ἀφωνολήκτων βαρυτόνων ρημάτων λαμβάνεται τὸ λείπω σχηματιζόμενον οὕτως

Ἑνεργητικὴ φωνή.

Ἑνεστ. λείπω, λείπεις, κτέ. προστ. λείπε, λειπέτω· λείπετον, λειπέτων, κτέ.

Παρατ. ἔλειπον, ἔλειπες, ἔλειπε(ν)· ἐλείπομεν, ἐλείπετον, ἐλειπέτην, κτέ.

Μέλλ. α'. λείψω, λείψεις, κτέ.

Μέλλ. β'. λιπῶ, λιπεῖς, κτέ. εὐκτ. λιποῖμι, λιποῖς, κτέ. ἀπαρφ. λιπεῖν. μετ. λιπῶν-οὔντος, κτέ.

Ἀόρ. α'. ἔλειψα, ἔλειψας, κτέ. ὑποτ. λείψω, λείψης, κτέ. προστ. λείψον, λειψάτω, κτέ. εὐκτ. λείψαιμι, λείψαις καὶ λείψειας, κτέ. ἀπαρφ. λείψαι. μετ. λείψας, κτέ.

Ἀόρ. β'. ἔλιπον, ἔλιπες, ἔλιπε(ν)· ἐλίπομεν, ἐλίπετον, ἐλιπέτην, κτέ. προστ. λίπε, λιπέτω· λίπετον, λιπέτων, κτέ.

Παρακ. α'. λέλειφα, λέλειφας, κτέ. ὑποτ. λελείφω, λελείφης, κτέ. προστ. λέλειφε, λελειφέτω, κτέ. εὐκτ. λελείφοιμι, λελειφoις, κτέ. ἀπαρφ. λελειφέναι. μετ. λελειφώς, κτέ.

Παρακ. β'. λέλοιπα, λέλοιπας, κτέ. προστ. λέλοιπε, λελοιπέτω· λελοιπέτον, λελοιπέτων· λελοιπέτε, λελοιπέτωσαν καὶ λελοιπόντων, κτέ.

Ἑπερσ. α'. ἐλελείφειν, ἐλελείφεις, κτέ.

Ἑπερσ. β'. ἐλελοίπειν, ἐλελοίπεις, ἐλελοίπει, κτέ. ἐλελοίπειμεν, ἐλελοίπετε, ἐλελοίπεισαν καὶ ἐλελοίπεσαν.

Παθητικὴ φωνή.

Ἑνεστ. λείπομαι, λείπη(ει), λείπεται· (λειπόμεθον), λείπεσθον, κτέ.

Παρατ. ἐλειπόμην, ἐλείπου, ἐλείπετο· (ἐλειπόμεθον), ἐλείπεσθον, ἐλειπέσθην, κτέ.

Μέλλ. α'. λειφθήσομαι, λειφθήσῃ(ει), λειφθήσεσθαι· (λειφθι-σόμεθον), λειφθήσεσθον, κτέ.

Μέλλ. β'. λιπήσομαι, λιπήσῃ(ει), κτέ. εὐκτ. λιπησοίμην, λιπήσοιο, κτέ. ἀπαρφ. λιπήσεσθαι. μετ. λιπησόμενος, κτέ.

Μέσ. μέλλ. α'. λείβομαι, λείψη (ει), λείπεται· (λειψόμε-
θον), κτέ.

Μέσ. μέλλ. β'. λιποῦμαι, λιπή (εῖ), κτέ. εὐκτ. λιποίμην,
λιποῖο, κτέ. ἀπαρφ. λιπεῖσθαι. μετ. λιπούμενος, κτέ.

Μετ' ὄλ. μέλλ. λελείβομαι, λελείψη (ει), κτέ.

Ἄορ. α'. ελείφθην, ελείφθης, κτέ.

Ἄορ. β'. ἐλίπην, ἐλίπης, κτέ. ὑποτ. λιπῶ, λιπῆς, λιπῇ,
κτέ. προστ. λίπηθι, λιπήτω, κτέ. εὐκτ. λιπείην, λιπείης, κτέ.
ἀπαρφ. λιπήναι. μετ. λιπείς, κτέ.

Μέσ. ᾠορ. α'. ἐλειψάμην, ἐλείψω, κτέ. ὑποτ. λείψωμαι,
λείψη, κτέ. προστ. λείψαι, λειψάσθω, κτέ. εὐκτ. λειψαίμην,
λείψαιο, κτέ. ἀπαρφ. λείψασθαι. μετ. λειψάμενος, κτέ.

Μέσ. ᾠορ. β'. ἐλιπόμην, ἐλίπου, κτέ.

Παρακ. λέλειμμαι, λέλειψαι, λέλειπται· (λελείμμεθον), κτέ.
λελείφαται.

Ἰπερσ. ἐλελείμην, ἐλέλειψο, ἐλέλειπτο· (ἐλελείμμεθον), κτέ.
ἐλελείφατο.

Ὁ δεύτερος ἐνεργητικὸς μέλλων λιπῶ (λιποῖμι, λιπεῖν,
λιπῶν), ὁ μέσος λιποῦμαι (λιποίμην, λιπεῖσθαι, λιπού-
μενος), ὁ πρῶτος ἐνεργητικὸς παρακείμενος λέλειφα (λελεί-
φω, λελείλοιφι, λέλειφε, λελειφέναι, λελειφώς) καὶ
ὁ ὑπερσυντέλικος ἐλελείφειν εἶνε τύποι τερατώδεις, οὐδέποτε
ὑπάρξαντες, οὐδαμοῦ τῆς ἐλληνικῆς γῆς φανέντες. Καὶ ὁ δεύτε-
ρος δὲ παθητικὸς ἀόριστος ἐλίπην δὲν εἶνε τούτων κρείττων, ἂν
καὶ παρὰ Δίωνι τῷ Κασσίῳ (ΛΖ', 45) ἀναγινώσκηται: καίτοι
μηδεμίαν αὐτῷ νύκτα ἀπολιπῆναι ἐκ τῆς πόλεως ἐξόν. Ὁμοίως
τῷ ἐλίπην εἶνε ὁ τοῦ ἀλείβομαι κομψὸς ἀόριστος ἡλίφην
ἀναγινωσκόμενος καὶ αὐτὸς παρὰ τῷ αὐτῷ Κασσίῳ ΜΖ', 13 »πολ-
λοὶ μὲν τῶν τὸ πρῶτον εἰς τὰ λευκάματα ἐγγραφέντων ἀπηλί-
φησαν» καὶ ΝΕ', 13 »οὐτ' ἄκοντες ἀπηλίφησαν». Οἱ πα-
λαιοὶ ἔλεγον πάντοτε ἐλείφθην καὶ ἡλείφθην, ὡς ἔλεγον πάν-
τοτε ἀνέφχθην, ἡγγέλθην, κτλ., οὐχὶ ἡνοίγην, ἡγγέλην,
κτλ., ἅπερ οἱ μεταγενέστεροι ἐνίοτε μετεχειρίζοντο. Κακῶς ἐν τῷ
Φαίδρῳ τοῦ Πλάτωνος (σ. 258, β') ἀντὶ τοῦ »ἐὰν δ' ἐξαλειφθῇ»
ἐγράφη ὑπὸ τε τοῦ Βεκκήρου καὶ ἄλλων »ἐὰν δ' ἐξαλιφῇ» ἐκ
τῶν ἀρίστων, ὡς λέγονται, ἀντιγράφων, ὡς ἂν τὰ ἄριστα ἀντί-
γραφα ὅλως καθαρὰ ἀμαρτημάτων ἦσαν ἢ ὡς ἂν ἡ μαρτυρία αὐ-

τῶν, ὧν ἡ πίστις πολλάκις οὐδὲ τριχὺς ἀξία ἀποδείκνυται, ἥτο
ἱκανὴ νὰ μετακινήσῃ ὅτι ἀσφαλῶς ἐπὶ τῆς ἀπαραβάτου τῶν πα-
λαιῶν χρήσεως ἐρείδεται καὶ ἀσάλευτον ἵσταται. Τἀντίγραφα
πάντα τὰ τε χερίστα καὶ τὰ ἄριστα εἶνε τοσούτων καὶ τοιούτων
σφαλμάτων ἀνάμεστα, ὥστ' οὐδαμῶς ἔλλογον φαίνεται ὅλως ἐξ
αὐτῶν νὰ ἐκκρεμώμεθα καὶ εἰς αὐτὰ ἐκάστοτε κεχηνότες καὶ ἐπτοη-
μένοι ν' ἀποβλέπωμεν, προκειμένου περὶ πράγματος συμφανοῦς καὶ
ἀναντιλέκτου. Ὅταν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα βοᾷ, ἡ μαρτυρία τῶν ἀν-
τιγράφων εἴτε κακῶν εἴτε καλῶν εἴτ' ὀλίγων εἴτε πολλῶν εἶνε οὐ-
δενὸς λόγου ἀξία οὐδὲν κῦρος ἔχουσα οὐδὲ δύναμιν οὐδεμίαν οὔτε
νὰ πείσῃ οὔτε νὰ μεταπείσῃ. Ἄν τις ἐν ἀντιγράφοις ἀντὶ τοῦ
ἐλείφθην εὖρη ἐλίφθην, ὅπερ συμβαίνει ἐνίοτε, πρέπει νὰ πο-
λυπραγμονήσῃ ἐξετάζων ἂν τὰ φέροντα αὐτὸ ἀντίγραφα εἶνε τὰ
ἄριστα, ἵνα παραλάβῃ δηλονότι, ἡ παραχρῆμα ἄνευ ὄκνου καὶ δια-
τριβῆς ἀποστρεφόμενος αὐτὸ ν' ἀπορρίψῃ; Ὁ λίαν σεβασμὸς ἡ κα-
θόλου τῶν ἀντιγράφων ἡ ἰδίᾳ τῶν ἀρίστων ἡ τῶν πολλῶν ἐγένετο
πολλοῖς πολλάκις αἴτιος νὰ πάθωσιν ὅ τι ὁ Ἰξίων ὁ τὴν νεφέλην
ἀντὶ τῆς Ἥρας λαβὼν καὶ τοὺς Κενταύρους οὕτω γεννήσας. Τοιοῦ-
τόν τι ἔπαθε καὶ ὁ ἐπιφανὴς Βοίικιος γράψας παρὰ Πινδάρῳ
Ὀλυμπ. Β', 45 »λείφθῃ δὲ Θέρσανδρος ἐριπέντι Πολυνείκει»
ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ ἐριπόντι. Ὁ Ἀπολλώνιος περὶ Συντάξ. (σ. 280,
16 κέξ.) γινώσκει ἀμφοτέρως τὰς γραφάς, Φιλοσοφῶν δὲ περὶ
αὐτῶν ἡ μᾶλλον παραφιλοσοφῶν εὕρισκει τὸ ἐριπέντι ἀναλογώ-
τερον. Πρβ. καὶ Σχολ. Ἰλιάδ. Π, 542 (σ. 453 Βεκκ.) »Κι-
χεῖς: ἀπὸ τοῦ κίχημι· ἡ τῆς κιχῶν παθητικόν, ὡς τῆς
λιπῶν ἡ λιπείς, τῆς ἐριπῶν ἡ ἐριπείς. Α. ἐριπέντι Πο-
λυνείκει. V». Συνήθη τοῖς γραμματικοῖς τὰ τοιαῦτα ὀνειροπο-
λήματα εἶνε, οἵτινες ὑπὸ πλημμελῶν γραφῶν πολλάκις ἀπατάμε-
νοι ἀναλογίᾳς αὐτοσχεδιάζουσιν ἢ ἄλλως πλανώμενοι πλάνως ἐν
πλάσμασι διδάσκουσιν. Οὐδεὶς τῶν παλαιῶν εἶπεν ἡρίπην, ἀλλ'
ἡρίπον ὑπ' αὐτῶν ἐλέγετο πάντοτε (ἐξ ἡρίπον, κατ' ἡρίπον,
ὑπ' ἡρίπον), ὡς ἔπταρρον, οὐχὶ ἐπτάρην, ἔδαρθον κατ' ἐ-
δαρθον, οὐχὶ ἐδάρθην κατ' ἐδάρθην (ὅπερ καὶ παρ' αὐτῷ τῷ
Ἀριστοφάνει ἀνέχονται τινες!), ἔπαρδον, οὐχὶ ἐπάρδην, κτλ.
Οὐ μόνον δ' ὁ δεύτερος ἀόριστος ἡρίπην εἶνε βάρβαρος ἀλλὰ καὶ
ὁ πρῶτος ἡρείφθην ὁ ἀναγινωσκόμενος παρὰ Σοφοκλεῖ Αἴ. 509
»ἐν δ' ἐρειπίοις νεκρῶν ἐρειφθεῖς ἔζετ' ἀρνείου φόνου» (Φέρεται
καὶ γραφὴ ἐριφθεῖς καὶ ἐρριφθεῖς). Ἐν ἐνὶ τῶν ἀντιγράφων

εἶνε προσγεγραμμένον »γρ. ἐρεισθείς.» Καὶ ἐν τοῖς σχολίοις δ' ἀναγινώσκεται »Ἐρειφθείς δὲ ἀντὶ τοῦ καταπεσών, ἐρριμμένος, κτέ. Τινὲς δὲ ἐρεισθείς γράφουσιν, οἷον ἐπερεισάμενος.» Τπάρχει ἀμφιβολία τις ὅτι τὸ ἐρεισθείς εἶνε ἡ γνησία γραφή, ἣτις τάχιστα πρέπει ν' ἀποκατασταθῇ, ἀπελαυνομένου τοῦ βαρβαρόφωνον τὸν Σοφοκλέα καθιστῶντος ἐρειφθείς; Ἄν ὁ Ἀρριανὸς καὶ ἄλλοι μεταγενέστεροι μετεχειρίσθησαν τὸν ἀόριστον ἡρείφθην (κατηρείφθην. Ἴδε Λευνέπιον Φαλάριδ. Ἐπιστολ. σελ. 19 καὶ Ἑλλένδετον Ἀρριαν. Ἀναβ. Τόμ. Α', σελ. 105), οὐδὲν θαυμαστόν. Πολλὰ οὗτοι καὶ ἄλλα περὶ τὴν ἐλληνικὴν γλῶσσαν ἐκαινοτόμησαν τῆς τῶν παλαιῶν ἀκραιφνοῦς συνηθείας ὑπ' ἀγνοίας μάλιστα ἀφιστάμενοι. Μεταχειριζόμενοι τὸν δεῦτερον ἀόριστον ἡριπον κατ' ἡριπον μεταβατικῶς παρὰ τὴν τῶν παλαιῶν χρῆσιν¹⁾ ἐσχημάτισαν ἀναγκαζόμενοι πῶς καὶ τὸ πρᾶγμα εὐλογον νομίζοντες παθητικὸν ἀόριστον ἡρείφθην (κατὰ τὸ ἔλιπον ἐλείφθην) ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἔπεσον ἢ κατεβλήθην καὶ μέσον ἡριπόμην. Ὁ πρῶτος ἀόριστος ἔλειψα παρ' οὐδενὶ τῶν ἐνδόξων εὕρηται, ἀλλὰ παρὰ μόνοις τοῖς μεταγενεστέροις, οἵτινες πολλαχῶς τὴν ἐλληνικὴν γλῶσσαν παρέφθειραν καὶ ἀσχήμονα κατέστησαν. Μυριόλεκτος παρὰ τοῖς παλαιοῖς εἶνε ὁ ἀόριστος ἔλιπον (διέλιπον, ἐξέλιπον, ἐπέλιπον, κατέλιπον, ἐγκατέλιπον, παρέλιπον, κτλ.). Πολλῷ σπανιώτερος εἶνε ὁ μέσος ἐλιπόμην ἀπαντῶν μάλιστα παρ' Ὀμήρῳ καὶ Ἡροδότῳ. Ὁ παράσημος ἔλειψα εὕρηται συχνάκις παρὰ τῷ χαρίεντι ποιητῇ Νόννῳ ἐν τῇ συνθέτῳ μετοχῇ καλλείψας, καλλείψαντες, καλλείψασα. Γ', 184: τόφρα δὲ καλλείψας ἀγορὴν καὶ νεῖκα λαῶν. Ε', 436: χαμαιγενέας δὲ γυναῖκας καλλείψας ἐτέροισι (Ἴδε καὶ Θ', 266. ΙΓ', 462. ΙΔ', 249. ΙΖ', 87. ΚΓ', 115. ΚΕ', 382. ΚΖ',

¹⁾ Τὸ ἡριπον παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἔχει πάντοτε τὴν σημασίαν τοῦ ἔπεσον, οὐδέποτε τὴν τοῦ κατέβαλον. Παρ' Ἡροδότῳ Θ', 70 ὁρθῶς γράφεται νῦν ἡριπον ἀντὶ τοῦ ἡριπον (Ἴδε Βρεδόνιον περὶ Διαλ. Ἡροδ. σελ. 350 καὶ Βαίριον Ἡροδ. Τόμ. Δ', σελ. 521 ἐκδ. β'). Ἡ παρὰ Σιμωνίδῃ τῷ Κεῖῳ Λυρ. Ποιητ. Βερκ. σελ. 885 ἐκδ. β' ἐξ εἰκασίας γραφὴ »ἀνεμός τέ μιν πνέων κινηθεῖσά τε λίμνα δείματι ἡριπεν» διὰ τοῦτο μάλιστα δὲν εἶνε ἀποδοχῆς ἀξία, διότι ἀνάγκη κατ' αὐτὴν εἶνε τὸ ἡριπεν μεταβατικῶς νὰ ἐκληφθῇ.

39. ΚΘ', 110. ΛΓ', 131, 194. ΛΗ', 239. ΛΘ', 274. ΜΓ', 446. Μς', 82. ΜΖ', 329). ΙΓ', 155: καὶ χθόνα καλλείψαντες ἀλικλύστου Μαραθῶνος (Ἴδε καὶ ΛΗ', 368). Ε', 608: νήματα καλλείψασα πεπαρμένα Παλλάδος ἱστῶ (Ἴδε καὶ Η', 159. Κ', 241. ΛΒ', 150. ΜΕ', 49). Παρὰ τοῖς ἄλλοις μεταγενεστέροις ποιηταῖς σπανιώτερον ἀπαντᾷ. ΨευδοΦωκυλίδ. 72: μὴ μιμοῦ κακότητα, Δίκη δ' ἀπόλειπον ἄμυναν. Πυθαγορ. Χρυσ. Ἐπ. 70: ἦν δ' ἀπολείψας σῶμ' εἰς αἰθέρ' ἐλεύθερον ἔλθης. Ἀνθολογ. Παλατ. ς', 87: καλλείψας σὸν χορὸν ἐκ Παφίης. Ζ', 545, 9: λεῖψε φίλοις δὲ τοκεῦσι γόον καὶ πένθος ἄλαστον. Η', 150: ἐπεὶ ζῶν μὲν ἔλειψεν (Πρβ. καὶ »δάκρυα καὶ στοναχὰς λείψας αἰῶνι γονεῦσιν» παρ' Ἰακωφίῳ Append. 238). Κόϊντ. Γ', 299: μηδὲ τί με . . . καλλείψης θανέεσθαι ἀμειλίκτῳ ὑπὸ πότμῳ. Ὀππιδαν. Κυνηγετ. Β', 55: οὐ γάρ τις κέντροισι δαμείας ἄγρης ἐρατεινῆς αὐθις ἐκὼν λείψειεν. Δ', 379: ὅπου λοχῶντες ἔλειψαν. Μανέθ. Α', 155: εἰ δὲ Κρόνον λείψειε Σεληναίη κατὰ μοῖραν. Α', 158: Ἄρηα δ' ἦν λείψασα Σεληναίη Φορέοιτο. Πρβ. καὶ Τζέτζ. Χιλ. Ε', 428, κτλ. Ἐκ τῶν μεταγενεστέρων πεζολόγων ἀναφέρομεν τὰ ἐξῆς παραδείγματα. Πολύβ. ΙΒ', ιε', 12: τὰ δ' οἰκεῖα τῆς προθέσεως αὐτῶν οὐ παρελείψαμεν. Λουκιαν. Ἐταιρ. Διαλ. Ζ', 3: ἐχρῆν Χαίρεαν καταλείψασαν παραδέξασθαι τὸν ἐργάτην ἐκεῖνον κινάβρας ἀπόζοντα; περὶ Παρασίτ. § 42: Φημὶ τοῦτον λείψαντα τὴν τάξιν ὑποστρέφειν. Διονύσιος. Ἀλικαρν. Ῥωμ. Ἀρχαιολ. Ις', 5: καὶ καταλείψαντες τὰ τε ὅπλα κτέ. Πλούτ. Παραλλ. Ἑλλ. καὶ Ῥωμ. 34 (Ἡθ. σ. 586, 15 Διδ.): ὁ δὲ καταλείψας Ἀθήνας κτέ. καὶ (σ. 586, 27): ἐπιστολὰς καταλείψασα ψευδεῖς. Φιλόστρ. Βί. Σοφ. Β', α', 28 (σ. 561 Ὀλεαρ.): καὶ μετέωρον καταλείψας πολὺ τοῦ ὕδατος. Ἡλιδ. Β', 18: καιροῦ δὲ λαβόμενον ἐγκαταλείψαι διαλαθόντα. Ἰώσηπ. Ἀρχαιολ. Γ', ια', 7: ταῦτα πάντα ἐκεῖνος . . . συγγράφας κατέλειψεν. ΙΒ', θ', 5: τὴν μὲν πάτριον αὐτῶν καταλείψαντες θρησκείαν. Ἰουδ. Πολ. Α', κε', 5: καταλείψας γοῦν Ἀλέξανδρον προσέφυγεν Ἀρχελάῳ. Ὀριγέν. κατὰ Κέλσου Α', σελ. 40 Οὐεσττ.: ἵνα μὴ καταλείψωσι δόγματα δευσοποιήσαντα (Ἴδε καὶ κατὰ Μαρκ. Δ', σελ. 89. σελ. 98. Ε', σελ. 147). Χάραξ παρὰ τῷ Σχολιαστῇ Ἀριστοφ. Νεφ. 508 (σ. 105 Διδ.): ὃ καταλείψαντες ἄρμὸν λίθινον. Ἀνώνυμ. Τέχν. Ρητορ. παρὰ Σπεγγέλω Τόμ. Α', σελ. 458: ὅταν παραλείψω-

μέν τινα τῶν πραγμάτων (Πρβ. καὶ σελ. 457 »προνοητέον δὲ ἐν τοῖς ἐπιλόγοις ὅπως . . . εὖνουν ἑαυτοῖς τὸν ἀκροατὴν καταλείψωμεν», ἐνθα ἠδύνατο νὰ τεθῇ ὁ συνήθης ἐν τοῖς τοιούτοις μέλλων, δηλαδή ὅπως καταλείψομεν). Ζηνόβ. Παροιμ. Α', 51 (Τόμ. Α', σελ. 11 Λευσχ. καὶ Σχυνειδ.): ἐπηγγέλλετο τὴν οὐσίαν ἱερὰν τῇ Ἀφροδίτῃ καταλείψαι (Πολλῷ κάλλιον καὶ ἐλληνικώτερον θὰ εἶχεν ὁ λόγος κατὰ μέλλοντα ἐκφερόμενος, ἤγουν ἐπηγγέλλετο καταλείπειν). Πράξ. Ἀποστόλ. ς', 2: οὐκ ἀρεστόν ἐστιν ἡμᾶς καταλείψαντας τὸν λόγον τοῦ θεοῦ διακονεῖν τραπεζίαις. Ἄλλα παραδείγματα θὰ καταλεχθῶσιν ἀλλαχοῦ.

Ἐσχημάτισαν δ' οἱ μεταγενέστεροι τὸν ἀόριστον ἔλειψα ἐκ τοῦ μέλλοντος λείψω, ὡς καὶ ἐπ' ἄλλων ῥημάτων τῆς τῶν παλαιῶν χρήσεως ἀφροντιστοῦντες ἐκ τοῦ μέλλοντος πρῶτον ἀόριστον ἔπλασαν, π. χ. ἀμαρτάνω ἀμαρτήσομαι (μεταγεν. ἀμαρτήσω) ἡμάρτησα (ἀντὶ τοῦ ἡμαρτον), ἄγω ἄξω ἤξα (ἀντὶ τοῦ ἡγαγον), ὀλισθάνω ὀλισθήσω ὠλίσθησα (ἀντὶ τοῦ ὠλισθον), ὀφλισκάνω ὀφλήσω ὠφλησα (ἀντὶ τοῦ ὠφλον), ἀποδιδράσκω ἀποδράσομαι ἀπέδρασα (ἀντὶ τοῦ ἀπέδραν), ὀσφραίνομαι ὀσφρήσομαι ὠσφρησάμην (ἀντὶ τοῦ ὠσφρόμην), κτλ. Πρβ. καὶ ἔκραξα ἀντὶ τοῦ ἔκραγον, ἔρρευσά ἀντὶ τοῦ ἔρρύην, κτλ. Ἄλλοτε ἀκριβῆς περὶ τούτων λόγος θὰ γείνη, ὡς καὶ περὶ τοῦ ἐβλάστησα, ἐβίωσα, ἀπεδυσάμην, κτλ.

Τὸν ἀόριστον ἔλειψα (ἐλειψάμην) φέρουσιν ἐνίοτε τὰντίγραφα καὶ ἐν τοῖς τῶν παλαιῶν συγγραμμάσιν ἐξ ἀμαθίας ἢ καὶ ἀπροσεξίας τῶν ἀντιγραφέων παρεισφρήσαντα. Οὕτω π. χ. παρ' Ἀριστοφάνει Ἐκκλησ. 1145 ἀναγινώσκεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις »οὐκουν ἅπασι δῆτα γενναίως ἐρεῖς καὶ μὴ παραλείψῃς μηδέν», ἀλλ' ἐλευθέρως καλεῖν γέροντα, μεράκιον, παιδίσκον»; Ἄλλ' ὀρθῶς ἀπὸ πολλοῦ ἤδη, τοῦ Βρουγκίου ὑφηγησαμένου, γράφεται ἐν ταῖς ἐκδόσεσι μὴ παραλείψεις, ὅπερ, καίτοι ὑπὸ τοῦ προηγουμένου μέλλοντος ἐρεῖς δορυφορούμενον, δὲν ἔμεινεν ὅμως ἀβλαβές. Καὶ τὸ καλεῖν δὲ εἶνε πλημμελές, ἀνθ' οὗ κατὰ Κόβητον γραπτέον καλεῖται. Παρ' Ἡροδότῳ Ζ', 8, 1 ἐν τισὶ τῶν ἀντιγράφων φέρεται »τοῦτο ἐφρόντιζον, ὅπως μὴ λείψωμαι τῶν πρότερον γενομένων ἐν τιμῇ τῇδε» ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ ὅπως μὴ λείψομαι. Παρὰ Ξενοφῶντι Κύρ. Παιδ. Δ', ε', 49 πλὴν τοῦ ὀρθοῦ »οὕτω προθυμίας οὐδὲν ἐλλείψομεν» ἀναγινώσκεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις

καὶ οὐδὲν ἂν λείψωμεν. Παρὰ τῷ αὐτῷ αὐτόθι Β', δ', 11 εὐρίσκεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις οὐ μόνον τὸ ὀρθὸν »ὅπως σὲ μὴ ἐπιλείψει χρήματα» ἀλλὰ καὶ τὸ διττῶς ἡμαρτημένον ὅπως σὲ μὴ ὑπολείψῃ, τῆς προθέσεως ἐπὶ εἰς ὑπὸ μεταβληθείσης, ὅπερ συχρὸν ἐν τοῖς ἀντιγράφοις. Ἐν βιβλίῳ Η', α', 1 ἐτηρήθη μὲν ἡ πρόθεσις ἐν ἅπασιν τοῖς ἀντιγράφοις ἀμετάβλητος, ἀλλ' ὁ μέλλων ἐν τισὶ μετεβλήθη εἰς ἀόριστον, »ὅπως μήποτ' αὐτοὺς τὰγαθὰ ἐπιλείψῃ». Ἐν Ἀναβάσει ς', ς', 18 ἀντὶ τοῦ »οἴτινες, ἂν τι ἐγὼ παραλείπω, καὶ λέξουσιν ὑπὲρ ἐμοῦ καὶ πράξουσιν» φέρεται ἐν τῷ ἀρίστῳ κώδικι Α (παρὰ Δινδορφίῳ) παραλείπω. Κατὰ Κόβητον (Νοῦ. Lect. σελ. 526) ἀντὶ τοῦ παραλείπω γραπτέον παραλίπω. Παρὰ Πλάτῳ Γοργ. σ. 505, γ' ἐν τισὶ τῶν ἀντιγράφων ἀναγινώσκεται »τί οὖν δὴ ποιήσωμεν; μεταξὺ τὸν λόγον καταλείψωμεν»; Ἄλλ' ὑπάρχει καὶ γραφὴ καταλύομεν καὶ καλύωμεν, δηλ. καταλύωμεν, καὶ ποιῶμεν ἀντὶ τοῦ ποιήσωμεν ἢ ποιήσομεν. Ὁ Κορνάριος ἤθελε νὰ γραφῇ καταλείψομεν. Ὁ Στέφανος ἔγραψε καταλύσομεν. Ὁ Εἰνδόρφιος καὶ ὁ Βουτμαννὸς ἠρέσκοντο μᾶλλον τῷ καταλίπωμεν. Ἄλλοι παρέλαβον τὸ καταλύομεν. Ἡ ὀρθὴ γραφὴ φαίνεται ὅτι εἶνε »τί οὖν δὴ ποιῶμεν; μεταξὺ τὸν λόγον καταλύωμεν»; Παρ' Ἰσοκράτει Εὐαγόρ. § 3 ἐν τοῖς πλείοσι τῶν ἀντιγράφων φέρεται »καὶ πάντα ποιοῦντας ὅπως ἀθάνατον τὴν περὶ αὐτῶν μνήμην καταλείψωσιν» ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ καταλείψουσιν, ὅπερ πρὸ πολλοῦ ἀποκατέστη ἐν ταῖς ἐκδόσεσι (Κοραῖς Ἰσοκράτ. Τόμ. Β', σελ. 146 »Καταλείψουσιν.) Ἐξ ἐτέρων διορθώσεως, παρείληφεν ὁ πρὸ ἐμοῦ ἀντὶ τοῦ, Καταλείψωσιν». Τὸ καταλείψουσιν εὐρέθη καὶ ἐν τῷ ἀρίστῳ τοῦ Ἰσοκράτους ἀντιγράφῳ). Παρ' Αἰσχίνῃ περὶ Παραπρεσβ. § 117 »οὓς δ' ἐγκαταλείψεις, ἀδικήσας χρήσει ἐχθροῖς μείζουσιν» ἐξέδωκεν ὁ Ρεῖσκιος ἐξ ἀντιγράφου »οὓς δ' ἐγκαταλείψας ἀδικήσεις, κτέ.»! Παρ' Ἀριστοτέλει Πολιτ. Α', ε', 9 (Τόμ. Α', σελ. 495, 48 Διδ.) ἀναγινώσκεται »ὅπως μήτε δι' ἀκολασίαν μήτε διὰ δειλίαν ἐλλείψῃ τῶν ἔργων». Ἄλλὰ γραπτέον ἐλλείψει, ὅπερ καὶ φέρεται ἐν ἐνὶ τῶν ἀντιγράφων, γεγραμμένου ὅμως ἢ ἀνωθεν τοῦ εἰ, ἐκ διορθώσεως δηλονότι. Οὕτως ἀστάθμητον καὶ ἀβέλτερον τὸ γένος τῶν ἀντιγραφέων ἦτο, ὥστε, καὶ ἂν που κατὰ τύχην ἡ ὀρθὴ γραφὴ ἐσώζετο, οἷον ἀδημονοῦντες καὶ δυσχεραίνοντες ἐπὶ τούτῳ ἔσπευδον νὰ διαφθείρῳσιν αὐτήν. Καὶ

τὸ ἐν ἐπιγράμματι τοῦ Φιλοδήμου καὶ δ' ἀπολείψει οὐδαμᾶς¹⁾, ὅπερ καὶ ὁ Λοβέκκιος παρὰ Φρυνίχῳ σελ. 715 ἀναφέρει, νομίζομεν ὅτι πρέπει νὰ μεταβληθῇ εἰς εἰ δ' ἀπολείψεις, καίτοι καλῶς γινώσκουμεν ὅτι οὐδαμῶς τοῦτο τοῖς εὐλαβεστέροις ἀρέσκει καὶ σφόδρα φοβούμεθα μὴ τις αὐτῶν μετὰ θυμοῦ ἀντιταχθῇ λέγων ὅτι οὔτε ὁ ἀόριστος ἀπέλειψα τοῦ Φιλοδήμου ἀνάξιος εἶνε οὔτε ἡ μεθ' ὑποτακτικῆς τοῦ εἰ σύνταξις ἀήθης¹⁾ καὶ ὅτι ὁ ἐπιχειρῶν ἀπλῶς οὕτω τοὺς ἐν τοῖς συγγράμμασι τῶν μεταγενεστέρων ν' ἀποτρίψῃ ῥύπους μεταρρυθμίζων καὶ μετακοσμῶν, αὐτὰ κατὰ τὴν χρῆσιν τῶν ὀρθοεπώντων παλαιῶν τολμᾷ ἔργον ἀτοπώτατον καὶ θρασυτάτον ἀναλαμβάνων αὐτὸς νὰ θεραπεύσῃ τὰ ὑπ' αὐτῶν τῶν συγγραφέων πλημμελῶς γεγραμμένα. Προσδόκιμος τοιαύτη τις ἀντίρρησης εἶνε, καὶ πολλὴν τὴν εὐπρέπειαν ἔχουσα ἄλογον τὴν προτεινομένην μικρὰν μεταβολὴν ἤθελεν ἀποδείξῃ. Καὶ γὰρ ἂν δόξειεν οὕτω γ' εἶναι ἄλογος. Οὐ μέντοι ἀλλ' ἴσως ἔχει τινὰ λόγον. Πλημμελήματα περὶ τὴν γλῶσσαν εὗρηται παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις καθόλου ὅσσα τε φύλλα καὶ ἄνθεα γίνεσθαι ὦρη. Ἀλλὰ καὶ σφάλματα τῶν ἀντιγραφῶν ὑπάρχουσι παρ' αὐτοῖς ὅση ψάμαθός τε κόνις τε. Καὶ ὡς ἄνοια μεγίστη θὰ ἦτο, ἂν τις τὰ πλημμελήματα αὐτῶν τῶν συγγραφέων ἐπεχειρῇ νὰ ἐπανορθώσῃ μεταγράφων κατὰ τὴν τῶν παλαιῶν συνήθειαν, οὕτως ἀφροσύνη οὐχὶ μικρὰ εἶνε νὰ καταλείπῃ παρ' αὐτοῖς ἀνέπαφα καὶ τὰ σφάλματα τῶν ἀντιγραφῶν. Ἀλλ' εἶνε πάντοτε εὐκόλον νὰ διαγινώσκῃ τις ἂν σφάλμα τι εἶνε τῶν ἀντιγραφῶν ἢ αὐτοῦ τοῦ συγγραφέως; Καὶ τυφλῷ δῆλον ὅτι τῷ πείρας καὶ ἔξεως στερουμένῳ οὔτ' εὐκόλον οὔτε δυνατόν τὸ πρᾶγμα εἶνε. Τῷ τετριμμένῳ ὅμως περὶ τὴν τῶν μεταγενεστέρων γλῶσσαν καὶ ἐμπειρίαν τινὰ τῆς ποικίλης αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους περὶ τὴν χρῆσιν διαφορᾶς ἔχοντι, ἀποτελέσματος τῆς τῶν χρόνων διαφορᾶς ἢ τῆς περὶ τὴν λέξιν πλείονος ἢ ἐλάττονος ἐπιμελείας ἢ καὶ ἀμφοτέρων, δὲν ἀποβαίνει πάντοτε δύσκολον, ἀλλ' εὐδὴλον ὡς τὰ πολλὰ καὶ εὐτέκμαρτον αὐτῷ εἶνε τό τε ὑπ' αὐτοῦ τοῦ συγγραφέως πλημμεληθὲν καὶ τὸ ὑπὸ τῶν ἀντιγραφῶν ἀμαρτηθὲν. Ἐσφάλλοντο μὲν περὶ πολλὰ

¹⁾ Ἴδε Ἰακώβιον *Act. Philol. Monacens.* Τόμ. Α', σελ. 150. Περὶ τῆς συντάξεως ταύτης τοῦ εἰ κατ' ἀκρίβειαν ἄλλοτε θὰ διαλάβωμεν.

οἱ νεώτατοι καὶ ἔσχατοι ἢ οἱ ἀμελέστατοι τῶν μεταγενεστέρων, ἀλλὰ δὲν ἐσφάλλοντο περὶ τὰ αὐτὰ καὶ οἱ νεώτεροι ἢ οἱ ἀμελέστεροι, ὡς καὶ οὔτοι περὶ πολλὰ ἡμάρτανον, περὶ δ' ἀναμάρτητοι ἦσαν οἱ παλαιότεροι ἢ οἱ ἐπιμελέστεροι. Οὔτε πάντες οἱ μεταγενέστεροι τοῦ αὐτοῦ κόμματος εἶνε οὔτε τὰ ἀμαρτήματα πάντα παρὰ πᾶσιν ἀνεκτὰ εὐλογον φαίνεται νὰ νομίζονται. Τούτων οὕτως ἐχόντων, δὲν εἶνε μὲν ἴσως ἀπίθανον οὐδὲ τολμῶμεν ν' ἀρνηθῶμεν ὅτι ἡδύνατο ὁ Φιλόδημος νὰ μεταχειρισθῇ τὸν ἀόριστον ἀπέλειψα· ὅτι ὅμως μετεχειρίσθῃ τὴν ῥῆσιν εἰ δ' ἀπολείψει, τοῦτο καὶ ἀντὶ τῆς ὀρθῆς καὶ προχειροτάτης εἰ δ' ἀπολείψει, τοῦτο καὶ ἀπίθανον ἡμῖν φαίνεται καὶ πῶς ἀλλόκοτον. Μόλις παρὰ Βυζαντίῳ τινὶ ἢ ῥῆσις αὕτη θὰ ἦτο ἀνεκτὴ. Ἀλλως τε τίς ἀγνοεῖ τὸ τῶν ἀντιγραφῶν εὐεπίφορον εἰς τὸ νὰ μεταβάλλωσι τοὺς μέλλοντας εἰς ἀόριστους τῆς ὑποτακτικῆς βαρβάρους πολλάκις καὶ βαρβαρωτάτους; Ἀλλ' ἐπανιτέον ὅθεν παρεξέβημεν. Ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Φιλήμονος παρὰ Στοβαίῳ Ἀνθολογ. Ζ', 19 ἀναγινώσκεται:

Εἶτα μετὰ ταῦτ' εὐθύς (τις) εὐρέθη θανὼν

ἄλλοις καταλείψας εἰς τρυφὴν τὴν οὐσίαν.

Ὁ Δοβραῖος βραχύτατα ἀποφαίνεται (*Adversar.* Τόμ. Β', σελ. 290) ὅτι μόλις ἀπτικὸν εἶνε τὸ λεῖψαι ἀντὶ τοῦ λιπεῖν. Ὁ Μεινέκιος ἐν μὲν τῇ ἐκδόσει τῶν τοῦ Μενάνδρου καὶ Φιλήμονος (σελ. 596) λέγει ὅτι σπανιώτατος παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς εἶνε ὁ ἀόριστος οὗτος παραπέμπων εἰς Λοβέκκιον παρὰ Φρυνίχῳ σελ. 715 κέξ., ἐν δὲ τῇ πολλῷ νεωτέρᾳ τοῦ Στοβαίου Ἀνθολογίου (Τόμ. Γ', σελ. XXXVI Τεῦβν.) ὅτι, ἂν εἶνε τοῦ Φιλήμονος, ἤθελε προτιμήσῃ τὸ καταλιπών. Ὁ δὲ πολὺς Κόβητος νομίζει (*Μνημ. Μουσ.* Τόμ. Θ', σελ. 141) ὅτι γεγραμμένον κατ' ἀρχὰς ἦτο καταλείπων, ὅπερ, τῆς τελευταίας συλλαβῆς ἐξαφανισθείσης, ἐγένετο ΚΑΤΑΛΕΙ**, ἐξ οὗ κακῶς ἀναπληρωθέντος προῆλθε τὸ καταλείψας.

Ὁρθῶς ὁ Φρύνιχος (σελ. 564 Λοβ.) καὶ Θωμᾶς ὁ Μάγιστρος (σελ. 156, 5 Ῥισχελ.) ἀποδοκιμάζουσι τὸν ἀόριστον ἐκλείψας ἀντὶ τοῦ ἐκλιπών. Τὸ παρ' Ἠσυχίῳ Τόμ. Β', σ. 94 Σμιδ. »Ἐνέλειψε: παρέλειψε» οὐδενὸς λόγου ἄξιον εἶνε. Ὁ Μέγας Ἐτυμολόγος ἀναφέρει (σελ. 550, 15) ἰωνικὸν ἀόριστον ἐλείψασκον ἐκ τοῦ λείπω. Οὕτως ἔχει ὁ λόγος τοῦ Ἐτυμολόγου· »Ἐλείψασκον: Λείπω, λείψω, ἔλειψα, ἔλειψαν, πλεονασμῷ ἐλείψασκον ἰωνικῶς». Σοφῶς γὰρ νῆ τὰς χάριτας. Ἀλλὰ παρὰ τίνι, ὦ βέλτιστε, τὸν ἀόριστον

τοῦτον ἀνέγνω; Ἄν παρὰ παλαιῶ τινι ἀόριστος ἐλείψασκον (ἢ μᾶλλον λείψασκον) ἔκειτο, ἦτο πάντως ἀόριστος τοῦ λείβω, οὐχὶ τοῦ λείπω. Πρβ. Ἰλ. Η, 481: πρὶν λείψαι ὑπερμενεί Κρονίω (ἔσπεῖσαι. Οὕτω καὶ Ω, 285. Ὀδ. Μ, 362. Ο, 149). Ἡσίοδ. Θεογ. 793: ὅς κεν τὴν ἐπίορκον ἀπολείψας ἐπομόσση (= ἀποσπείσας). Ἴδε καὶ Εὐριπ. Ἀλκήστ. 1015, ἔνθα κεῖται ὁ μέσος ἐλείψαμην (= ἐσπείσαμην). Καὶ ὁ Μακρόβιος ποιεῖται μνείαν τοῦ ἐκ τοῦ λείπω ἀόριστου ἐλείψα (*De Diff. Verb.* σελ. 724: Item ἀπὸ τοῦ λείπω fit ἀόριστος ἐλείψα) καὶ ὁ Πρισκιανὸς (Η', 97: ut κρύβω ἔκρυψα, λείπω ἔλειψα, ἀλείφω ἤλειψα). Ἀλλὰ καὶ αὐτῶν οὐδὲν φροντιστέον. Οἱ πλεῖστοι τῶν παλαιῶν γραμματικῶν ἐμπειρίαν περὶ τὴν ἐλληνικὴν γλῶσσαν πολλὴν δὲν εἶχον καὶ σπουδὴν περὶ τὴν διάκρισιν τῶν δοκίμων καὶ τῶν ἀδοκίμων ὀλίγην ἐποιοῦντο, ὥστε πολλάκις ἐν τοῖς ὑπ' αὐτῶν ἀναφερομένοις παραδείγμασι φαίνονται τύποι μοχθηροὶ καὶ παράσημοι (ὡς τὸ κρύβω π. χ. παρὰ Πρισκιανῶ ἀντὶ τοῦ κρύπτω) ἢ καὶ ὅλως πλαστοί. Συγχέονται παρ' αὐτοῖς συχνάκις τὰ κάλλιστα καὶ ὀρθῶς κοπέντα καὶ κεκωδωνισμένα μετὰ τῶν πονηρῶν καὶ κοπέντων τῶ κακίστῳ κόμματι. Ἐνὸς δ' ἔτι παλαιοῦ γραμματικοῦ τὴν μαρτυρίαν παραθέμενοι καὶ τὸ ὑπουργον αὐτῆς καταδείξαντες θὰ καταλίπωμεν τὸ ἐλείψα, ἵν' εἰς ἄλλα μεταβῶμεν. Ὁ Ἀντιαττικιστὴς (ὁρθότ. Ἀνταττικιστῆς) ἐν Ἀνεκδότοις Βεκκήρου (σελ. 106, 24) μαρτυρεῖ συντόμως καὶ ἀποτόμως κατὰ τὸ αὐτοῦ ἔθος ὅτι ὁ Ἀριστοφάνης μετεχειρίσθη τὴν μετοχὴν λείψας. »Λείψας: ἀντὶ τοῦ λειπών. Ἀριστοφάνης Ἀνδρομέδα». Ὁ ἀδαμαντίνως ταύτην τὴν δόξαν ἔχων, ἵνα κατὰ Πλάτωνα εἴπωμεν, ὅτι οὐδεὶς τῶν παλαιῶν τὸν ἀόριστον ἐλείψα μετεχειρίσθη, ἀνέκπληκτος διατελεῖ ὢν ὑπὸ τοιούτων πλασματῶδων μαρτυριῶν ἢ ἄλλως ἐπισφαλῶς ἔχουσιν καὶ οὐδὲν ἰσχυουσιν. Δράμα Ἀριστοφάνους Ἀνδρομέδα καλούμενον οὐδαμῶθεν ἄλλοθεν γινώσκεται (Πρβ. Δινδόρφιον Ἀριστοφάν. Τόμ. Α', σελ. 501 κέξ. ἐκδ. Ὁξων.). Ὁ Μεινέκιος (Ἀποσπ. Κωμ. Ἑλλ. Τόμ. Α', σελ. 525 καὶ Τόμ. Γ', σελ. 16) εἰκάζει ὅτι τὸ Ἀριστοφάνης εἶνε ἡμαρτημένον ἀντὶ τοῦ Ἀντιφάνης, ὡς καὶ ἐν ἄλλῃ κατ' αὐτὸν τοῦ Ἀντιαττικιστοῦ ῥήσει (σελ. 88, 24 »Διδόουσιν: οὐ διδόασιν. Ἀριστοφάνης Μητροφῶντι»). Ἀλλ' οὔτε δράμα Ἀντιφάνους Ἀνδρομέδαν γινώσκει τις οὔτε ὁ ἀόριστος ἐλείψα δυνατόν ἦτο ὑπ' αὐτοῦ νὰ λεχθῇ. Πολλὰ ὡς ἄττικὰ ἀναφέρει ὁ Ἀντιαττικιστὴς,

ἄπερ οὐδαμῶς ἄττικὰ εἶνε, ἐνία δ' οὐδ' ἐλληνικὰ ὅλως, ἢ ἐκ πλημμελῶν γραφῶν ἀπατηθεὶς ἢ παρανοήσας καὶ ἄλλ' ἀντ' ἄλλων ἐκλαβών. Οὕτω π. χ. ἀναφέρει ἡκροᾶσο ἀντὶ τοῦ ἡκροῶ ἐκ τοῦ Ἀντιφάνους (σελ. 98, 28 »ἡκροᾶσο: ἀντὶ τοῦ ἡκροῶ. Ἀντιφάνης Ἐπιδαυρίῳ». Παρ' Ἀντιφάνει φαίνεται ὅτι ἔκειτο ὁ ὑπερσυντέλικος ΗΚΡΟΑΣΟ, δηλ. ἡκρόασο, ὁ δ' Ἀντιαττικιστὴς καθ' ἣν εἶχεν ἐμπειρίαν τοῦ Ἑλληνος λόγου ἀνέγνω ἡκροᾶσο. Ἴδε Κόβητον *Var. Lect.* σελ. 325 καὶ 388 καὶ *Nou. Lect.* σελ. 154 κέξ. Καὶ ἀκροᾶσαι ἀντὶ τοῦ ἀκροᾶ ἀναφέρει ὁ Ἀντιαττικιστὴς ἄλλ' ἀμάρτυρον, σελ. 77, 22 »Ἀκροᾶσαι σύ: ἀντὶ τοῦ ἀκροᾶ ἢ ἀκούεις») ¹⁾, ἐγρηγόρησεν ἐκ τοῦ Ξενοφῶντος (σελ.

¹⁾ Ἐν τῇ τοῦ Βερναρδάκη γραμματικῇ, ἥς οὐτ' ἐφάνη ποτὲ οὐτ' ἐλπίς εἶνε νὰ φανῇ βιβλίον μωρότερον, ὑπάρχει ἡ ἐξῆς σημείωσις (σελ. 98): »Ἐκ τῆς παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καθομιλουμένης παρέμειναν καὶ παρὰ τοῖς συγγραφεῦσιν ἀσύγκοπτοι καὶ ἀσυναίρετοι εἰς -σαι καὶ -σο τύποι, οἷον: ἀκροᾶσαι ἡκροᾶσο ἀνακτᾶσαι κτλ., ἀντὶ τῶν: ἀκροᾶ ἡκροῶ ἀνακτᾶ κτλ.» Ἀλλὰ ποῖοι εἶνε οἱ συγγραφεῖς οἱ μεταχειρισθέντες τοὺς τύπους ἀκροᾶσαι, ἡκροᾶσο, ἀνακτᾶσαι καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς συντομίας χάριν παραλειπομένους; Τίς παρὰ παλαιῶ τινι εὔρεν ἢ θὰ εὔρη ποτὲ ἀκροᾶσαι ἢ ἡκροᾶσο ἢ ἀνακτᾶσαι ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον; Ἀλλ' ὁ Βερναρδάκης εἶνε παιδάριον περὶ τὴν ἐλληνικὴν γλῶσσαν καὶ φρονεῖ ἀρχαϊκῶς. Τὸ ἀκροᾶσαι, τὸ ἡκροᾶσο, τὸ ἀνακτᾶσαι καὶ τὰ τοῦτοις ὅμοια εἶνε βαρβαροφωνίαι τῶν μεταγενεστέρων. Ὑπ' οὐδενὸς τῶν παλαιῶν οὐδεὶς τοιοῦτος τύπος ἐλέχθη, παρ' οὐδενὶ αὐτῶν οὐτ' ἔκειτο οὔτε δυνατόν ἦτο νὰ κεῖνται τοιαῦτα ἐξαμβλώματα, καὶ μυριοὶ Ἀντιαττικισταὶ τὸ ἐναντίον λέγωσι διατεινόμενοι καὶ ὑπερδιατεινόμενοι. Ἀκροᾶ ἔλεγον οἱ παλαιοὶ (Πλάτ. Εὐθύδ. σ. 304, δ'), πλανᾶ (Αἰσχύλ. Προμ. 475. Πλάτ. Ἀλκιβ. Α', σ. 117, γ'. Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Β', δ', 27), αἰτιᾶ (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Ε', α', 13. Αἰσχίν. περὶ Παραπρεσβ. § 125. Δημοσθ. περὶ τοῦ Στεφ. § 272, σ. 316. Ὑπερείδ. Ἀποσπ. 154, 9 Διδ.), ἐπαιτιᾶ (Αἰσχύλ. Προμ. 974), καταιτιᾶ (Μένανδρ. Ἀποσπ. 655 Μειν.), μηχανᾶ (Εὐριπ. Βάκχ. 805. Ῥήσ. 855. Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 445. Ξενοφ. Ἀπομν. Γ', ια', 5), ἀρᾶ (Εὐριπ. Ἀλκήστ. 714), καταρᾶ (Ἀριστοφ. Νεφ. 871), ἀμιλλᾶ (Εὐριπ. Ἀνδρ. 127), ἀναβοᾶ (Εὐριπ. Ὀρέστ. 105), σταθμᾶ (Πλάτ. Λύσ. σ. 205, α'), πειρᾶ (Ξενοφ. Ἀπομν. Δ', δ', 7), καυχᾶ (Λυκούργ. Ἀποσπ. 78 Διδ.), κτλ., οὐχὶ ἀκροᾶσαι, πλανᾶσαι, αἰτιᾶσαι, κτλ. Πρβ. καὶ Ἰλ. Ω, 590 καὶ 453: πειρᾶ ἐμεῖο. Φ, 459: οὐδὲ μεθ' ἡμέων πειρᾶ ὥς κε κτέ. (Προτιμητέα φαίνεται μοι ἡ γραφὴ πει-

96, 27 »Ἐγρηγόρησεν [Γρ. ἐγρηγόρησαν]: Ξενοφῶν τε-
τάρτῳ Ἀναβάσεως»), ἀπεδημηκότος ἀντὶ τοῦ ἀποδεδημη-

ρᾶς ὡς κτέ.). Ὀδ. Π. 451: μνάα δὲ γυναῖκα (= μνά), κτλ.
Μοῖρ. σ. 16 Πειρσ. »Ἀκροᾷ ἀττικῶς, ἀκροᾷσαι ἑλληνικῶς»
(Πρβ. Κόβητον *Var. Lect.* σελ. 27 καὶ *Nov. Lect.* σελ. 497).
Ἐτυμ. Μέγ. σ. 201, 46 »Τὸ παθητικὸν βοῶμαι, τὸ δευτέρου
βοᾷ σύ, καὶ πειρᾷ σύ». Φρύνιχ. ἐν Βεκκ. Ἀνεκδ. σ. 18, 9
»Ἀνακτᾷ τὸνδε: ἀντὶ τοῦ ἀναλαμβάνεις κεκημηκότα. Οἱ δὲ
ἀμαθεῖς προσθέσει τῆς σαι ἀνακτᾷσαι λέγουσι. Δεῖ δέ, ὥσπερ
γελῶμαι γελᾷ γελᾷται καὶ ἀναβοῶμαι ἀναβοᾷ ἀνα-
βοᾷται, οὕτω καὶ ἀνακτῶμαι ἀνακτᾷ ἀνακτᾷται. Ὁ-
μοιον καὶ τὸ θεῶμαι θεᾷ καὶ ὀρῶμαι ὀρᾷ». Καὶ τῶν μετα-
γενεστέρων δὲ οἱ μὴ ὅλως ἀκομφοὶ καὶ πάσης χάριτος ἀπόκληροι
οὐδέποτε τὸν εἰς ᾄσαι τύπον μετεχειρίσθησαν, οἱ δὲ παλαιότεροι
αὐτῶν οὐδ' ἐγίνωσκον τὸ παράπαν. Μόνοι οἱ ἔσχατοι καὶ κακο-
δαιμονέστατοι οἱ λήρου πολλοῦ καὶ κορύζης συγγραφικῆς γέμοντες
ἐφιλήδουν τοῖς τοιούτοις ῥύποις οὐ μόνον κατὰ τὴν ὀριστικὴν ἐγκλι-
σιν ἀκροᾷσαι καὶ τὰ λοιπὰ λέγοντες ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ὑπο-
τακτικὴν, ὡς τεκμηριοῖ μάλιστα ὁ Φρύνιχος ἐν Βεκκ. Ἀνεκδ. σελ.
45, 26 διδάσκων τὴν ὀρθὴν χρῆσιν. »Ἰν' ἀκροᾷ: Οὕτω τὸ ὑπο-
τακτικὸν χρῆ λέγειν τῶν δευτέρων προσώπων παθητικῶν ἐνικῶν.
Ἰνα ἀκροῶμαι, Ἰνα ἀκροᾷ, Ἰνα ἀκροᾷται· καὶ Ἰνα γελᾷ». Ἐν τῇ
Καινῇ Διαθήκῃ οὐ μόνον καυχᾷσαι, κατακαυχᾷσαι
καὶ ὀδυνᾷσαι εὐρηγται ἀλλὰ καὶ φάγεσαι καὶ πίεσαι.
Πρὸς Ῥωμ. Β', 17: καυχᾷσαι ἐν θεῷ. Β', 25: ὃς ἐν νόμῳ
καυχᾷσαι. ΙΑ', 18: εἰ δὲ κατακαυχᾷσαι. Α' πρὸς Κορινθ.
Δ', 7: τί καυχᾷσαι ὡς μὴ λαβὼν; Λουκ. Ις', 25: σὺ δὲ ὀδυ-
νᾷσαι. ΙΖ', 8: καὶ μετὰ ταῦτα φάγεσαι καὶ πίεσαι σύ.
Ἰδε καὶ Ῥοῦθ Β', 14: καὶ φάγεσαι τῶν ἄρτων. Δευτερον. ΚΗ',
39: καὶ οἶνον οὐ πίεσαι. Βασιλ. Γ', ιζ', 4: ἐκ τοῦ χειμάρρου
πίεσαι ὕδωρ. Ψαλμ. ΡΚΖ', 2: τοὺς πόνους τῶν καρπῶν σου
φάγεσαι, κτλ. Πρβ. καὶ Βασιλ. Γ', ιδ', 6: Ἰνα τί σὺ τοῦτο
ἀποξενοῦσαι; κτλ. Παρ' Ἠσυχίῳ Τόμ. Β', σελ. 219 ἐκδ.
Σμιδίτ. λέγεται »Εὐδεις: κοιμᾷσαι». Κακῶς ὁ Σμιδίτιος προ-
τείνει νὰ γραφῇ κοιμᾷ. Οἱ τοιοῦτοι ῥύποι δὲν εἶνε ἀνάξιοι τοῦ
Ἠσυχίου. Παρ' Ἀλκίφρονι Γ', 11, 3 ὁ ἄριστος κῶδιξ Β φέρει
»ἀμιλλᾷσαι ταῖς ἀστικάς ταυταισί» ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς ἄλλοις
ὀρθοῦ ἀμιλλᾷ (Ἰδε Κόβητον *Var. Lect.* σελ. 50). Παρ' Αἰσχύ-
λῳ Χοηφ. 374 φέρεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις »μείζονα φωνεῖ. ὁ
δυνᾷσαι γάρ» ἢ »μείζονα φωνεῖ (φωνεῖς), ὁδυνᾷσαι γάρ». Ὁ
Ἐρμαννὸς Αἰσχύλ. Τόμ. Β', σελ. 529 προτείνει νὰ γραφῇ »μεί-
ζονα φωνεῖς· δύνασαι γάρ» (Πρβ. καὶ Δινδόρφιον Αἰσχύλ. Τόμ.

κότος ἐκ τοῦ Δημοσθένους καὶ τοῦ Ξενοφώντος (σελ. 79, 26
»Ἀπεδημηκότος: Δημοσθένης κατὰ Λεπτίνου, Ξενοφῶν Ἀπο-
μνημονευμάτων τρίτῳ». Ἄλλοι ἀναφέρουσιν ἀπεδημηκότες ἐκ
τοῦ Ἑρμίππου. Ἰδε Βεκκ. Ἀνεκδ. σελ. 419, 26. Σουῖδ. Τόμ. Α',
Μέρ. α', σελ. 538 Βερν. κλπ. Περὶ τοῦ τύπου τούτου καὶ τῶν
ὁμοίων αὐτῷ, προσεπατταλευμέναι, ἐξεπίακεν, ἐνωγά-
λισται, ἐβούλευκεν, ἐχάλευται, κτλ., θὰ διαλάβωμεν
ἀλλαχοῦ δι' ἀκριβείας), διετίθουν ἀντὶ τοῦ διετίθεσαν ἐκ
τοῦ Ἀντιφῶντος (σελ. 90, 5 »Διετίθουν: διετίθεσαν. Ἀντιφῶν
Ἰάσονι». Τὸ ἐτίθουν ἀντὶ τοῦ ἐτίθεσαν καὶ τὸ ἐδίδουν ἀντὶ
τοῦ ἐδίδοσαν εἶνε βαρβαροφωνίαι τῶν μεταγενεστέρων. Ἀναγι-
νώσκεται μὲν παρ' Ἡσιόδῳ Ἔργ. 159 »οὔνεκα τιμὰς οὐκ ἐδίδουν
μακάρεσσι θεοῖς οἱ Ὀλυμπον ἔχουσιν», ἀλλ' ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶνε
ἐδίδον = ἐδίδοσαν. Πρβ. Ὀμηρ. Ὑμν. εἰς Δήμ. 328 καὶ 437),
κάθου ἀντὶ τοῦ κάθησο ἐκ τοῦ Ἀλεξίδου καὶ τοῦ Διφίλου (σελ.
100, 31 »Κάθου: Ἀλεξίς Ταραντίνοις, Δίφιλος Εὐνούχῳ». Ὁ
τύπος κάθου εἶνε παρακεκομμένος καὶ παράσημος· καὶ οὔτε ὁ
Ἀλεξίς αὐτὸν μετεχειρίσθη οὔτε ὁ Δίφιλος οὔτε ὁ Μένανδρος, ὡς
λέγει ὁ Εὐστάθιος σ. 1840, 2 »Τοῦ δὲ ἥσο σύνθετον τὸ κάθησο·
ὅθεν ἐνδεία, φασί, καὶ συστολῇ κάθεο καὶ συναλοιφῇ κάθου
παρὰ Μενάνδρῳ», οὔτε ὁ Ἀναξανδρίδης, ὡς ἀναφέρεται παρὰ Πο-
λυδεύκει Ι', 59 »πυξίον λαβὼν κάθου», οὔτε ὁ Ἀριστοφάνης, ὡς
λέγεται ἐν τῷ λεξικῷ τοῦ Ζωναρά σ. 1168 »Κάθου καὶ κάθησο:
Ἀμφω ἑλληνικά. Ἀριστοφάνης οὐχ ὅτι [ὅπερ Μειν.] ἐκεῖνος
ἐλαχεν· οἱ μὲν γὰρ κάθου». Τὸ δόκιμον καὶ ἀκριβὲς τὸν τύπον
εἶνε τὸ κάθησο. Ἡρωδιαν. σ. 465 Πειρσ. »Κάθησο ἐρεῖς, οὐχὶ
κάθου». Μοῖρ. σ. 254 »Κάθησο ἀττικῶς, κάθου κοινῶς»),
κάθη ἀντὶ τοῦ κάθησαι ἐκ τοῦ Ὑπερείδου (σελ. 100, 32 »Κάθη:
ἀντὶ τοῦ κάθησαι. Ὑπερείδης ὑπὲρ Κρατίνου». Πρβ. καὶ Ζωναρ.
Λεξ. σ. 1168 »Κρατῖνος τὴν χειρὰ μὴ πίβαλλε, μὴ κλάων
κάθη. Λέγει γὰρ τὸ ὑποτακτικόν. Ἀπὸ τοῦ κάθημαι καὶ κά-
θη καὶ κάθηται ὀριστικῶς. Ἀριστοφάνης ἰδοὺ κάθημαι καὶ

Β', σελ. 462). Ἄλλοι γράφουσιν ὀδυνᾷ γάρ ἢ φωνεῖς ὀδύνῃ
σᾷ [γάρ]. Ἰδε καὶ Εἰμσοῖθιον *Die Wiederherstell. der Dram.*
des Aeschyl. σελ. 198 κέξ. Ἄλλ' ἐν τοῖς ἀντιγράφοις καὶ χεί-
ρονες γραφαὶ τούτων φέρονται, ἀτιμᾶς π. χ. καὶ καταμωκᾶς
κτλ. (Ἰδε *Act. Philol. Monac.* Τόμ. Α', σελ. 147).

Ἵπερείδης ἀποκρίναί μοι, Ἑρμεία, ὥσπερ κάθη". Τὸ κάθη ὡς ὀριστική εἶνε τοῦ πονηροῦ κόμματος, καθάπερ τὸ κάθου ἀντὶ τοῦ κάθησο. Παρὰ τοῖς παλαιοῖς εἶνε μόνον ὑποτακτική, ὡς παρὰ Κρατίνῳ καὶ παρ' ἄλλοις. Οὔτε δὲ τοῦ Ἀντιαττικιστοῦ ἀκουστέον οὔτε τοῦ Ζωναρά οὔτ' ἄλλου τινὸς τῶν τοιούτων μαρτύρων, οἷς σύνηθες εἶνε νὰ καταψεύδωνται τῶν παλαιῶν παρατιθέμενοι πολλάκις καὶ παραδείγματα ἐξ αὐτῶν ἢ πεπλασμένα ἢ παρεφθαρμένα ἢ παρανενοημένα), λαβόμενος ἀντὶ τοῦ λαβῶν ἐκ τοῦ Ἀλέξιδος (σελ. 106, 16 »Λαβόμενος: ἀντὶ τοῦ λαβῶν. Ἀλεξίς Ἀρχιλόχοις". Τὸ λαβόμενος φυλάττει πάντοτε τὴν αὐτοῦ σημασίαν καὶ οὐδέποτε ἀντὶ τοῦ λαβῶν λαμβάνεται, ὡς ὑπέλαβεν ὁ Ἀντιαττικιστὴς κακῶς εἰδώς. Τῶν μεταγενεστέρων ἴδιον εἶνε νὰ λέγωσι καταλαμβάνεσθαι, καταλαβεῖσθαι, κτλ. ἀντὶ τοῦ καταλαμβάνειν, καταλαβεῖν, κτλ.), ἐωνηκῶς ἀντὶ τοῦ ἐωνημένος ἐκ τοῦ Λυσίου (σελ. 95, 25 »Ἐωνηκῶς: ἀντὶ τοῦ ἐωνημένος. Λυσίας κατὰ Καλλίου ἐνδείξεως". Ἀπολλων ἀποτρόπαιε, τί εἶνε τοῦτο τὸ ἐωνηκῶς; Ἦτο δυνατόν, πρὸς θεοῦ, ὁ Λυσίας ἢ καὶ ἄλλος τις τοιαύτην παμμόχθηρον καὶ παμβδελυρὰν λέξιν νὰ μεταχειρισθῇ;), κτλ. Πρβ. καὶ »Ἀποκριθῆναι: οὐκ ἀποκρίνασθαι" (σελ. 77, 12), »Αἰρετίζειν: ἀντὶ τοῦ αἰρεῖσθαι" (σελ. 77, 23), »Ἀλήθειν: οὐκ ἀλεῖν" (σελ. 78, 52. Ἐν σελ. 109, 23 λέγεται »Νήθειν: οὐ μόνον νεῖν"), »Δεῖται: ἀντὶ τοῦ δεῖ. Ἀπελθεῖν με δεῖται" (σελ. 88, 21), κτλ. Δὲν ἀποδείκνυται ἐκ τούτων τρανότατα ὁ καλὸς Ἀντιαττικιστὴς οὐδαμῶς ἀξιόχρεως ὢν; Τίς ποτε μὴ διεφθαρμένος τὸν νοῦν δύναται καὶ μικρὸν νὰ πιστεύσῃ ἀνδρὶ παρ' ᾧ τοσοῦτον σκότος πρὸ τῆς ἀληθείας καθορᾶται ὢν, δὲ οὕτως ἀντικρὺς ἐξελέγχεται πλανώμενος καὶ κενεμβατῶν, οὗ οἱ δίκην βελῶν τοξευόμενοι λόγοι πομφολύγων ἀποφαίνονται παφλάσματα, καθ' ὃν οὐδὲν ὡς εἶπεῖν παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς καὶ τοῖς παλαιοῖς καθόλου πάγιον ἦτο, ἀλλὰ τὰ πάντα ἔρρεον;

Ἡ προστακτικὴ τοῦ ἐνεργητικοῦ παρακειμένου πρέπει ἐκ τε τοῦ προκειμένου παραδείγματος καὶ ἐκ τῶν ἄλλων νὰ ἐξορισθῇ. Οὔτε λέλοιπε, λελοιπέτω, κτέ. παρὰ τοῖς παλαιοῖς ὑπάρχει οὔτε λέλυκε, λελυκέτω, κτέ. οὔτε τετίμηκε, τετιμηκέτω, κτέ. οὔτε πεποίηκε, πεποιηκέτω, κτέ. οὔτε δεδήλωκε, δεδηλωκέτω, κτέ. οὔτε τέθεικε, τεθεικέτω, κτέ. οὔτε

δέδωκε, δεδωκέτω, κτέ. οὔτε δέδειχε, δεδειχέτω, κτέ., ἅπερ ἀναφέρονται ἐν τοῖς παραδείγμασι τοῖς ἐν τῇ γραμματικῇ τοῦ Βερναρδάκη ¹⁾ καὶ ἐν ἄλλαις. Ὀλίγιστα παραδείγματα τῆς προστακτικῆς τοῦ ἐνεργητικοῦ παρακειμένου εὑρίνται παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ὁ δὲ τύπος αὐτῶν εἶνε -θι, -τω, π. χ.

Τέθναθι, τεθνάτω. Ἰλ. X, 365: τέθναθι· κῆρα δ' ἐγὼ τότε δέξομαι κτέ. Ο, 496: τεθνάτω· οὐ οἱ ἀεικὲς ἀμυνομένη περὶ πάτρης τεθνάμεν. Πλάτ. Νόμ. Θ', σ. 874, γ': νηποινεῖ τεθνάτω (Πρβ. καὶ ΙΑ', σ. 953, ε'. ΙΒ', σ. 955, δ'. Δημοσθ. Φιλιππ. Γ', § 44, σ. 122, κτλ.) Παρὰ Φωτίῳ Λεξ. σελ. 573, 5 Πόρσ. ἀναγινώσκεται »Τέθνασο: προστακτικόν." Γραπτέον τέθναθι κατὰ Κόβητον Μνημοσ. Τόμ. Ζ', σελ. 479.

Ἔσταθι, ἐστάτω. Ὀδ. X, 489: μηδ' οὕτω ῥάκεσιν πεπυκασμένος εὐρέας ὤμους ἔσταθ' ἐνὶ μεγάροισι. Ἀριστοφ. Ὀρν. 206: ᾧ φίλτατ' ὀρνίθων, σὺ μὴ νυν ἔσταθι (Πρβ. Ἀριστομέν.

¹⁾ Ἐν τῇ 98 σελίδι τῆς γραμματικῆς ταύτης εὐρίσκομεν τὰ ἐξῆς γεγραμμένα· »Ὁμοίως συγκόπτεται τὸ σ καὶ γίνεται συναίρεσις καὶ ἐν τοῖς τρίτοις πληθ. προσ. τῆς προστακτικῆς τῆς παθητικῆς Φωνῆς, καθὼς καὶ τῆς ἐνεργητικῆς μετὰ τροπῆς τοῦ -ε εἰς -ον, ὅθεν παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ἀντὶ τοῦ γ'. πληθ. προσώπου τῆς προστακτικῆς -έτωσαν-άτωσαν καὶ -έσθωσαν-άσθωσαν-ωσαν εἶνε συνηθέστερα τὰ -όντων-άντων, καὶ -έσθων, -άσθων-ων οἷον: τυπτέτωσαν καὶ τυπτόντων, λαβέτωσαν καὶ λαβόντων, τετυφέτωσαν καὶ τετυφόντων, τυπτέσθωσαν καὶ τυπτέσθων, τυψάσθωσαν καὶ τυψάσθων, τετύφθωσαν καὶ τετύφθων. Πιθανώτατα δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ -ήτωσαν τῶν παθητικῶν ἀορίστων ἦτο ἐν χρήσει μᾶλλον τὸ -έντων: τυφθήτωσαν καὶ τυφθέντων, τραπήτωσαν καὶ τραπέντων." Ἀτάλας ἀνὴρ, ὅστις κακὸν τοιοῦτον ἀγκαλίζεται! Ὡς παραδείγματα τῆς παρ' Ἀττικοῖς χρήσεως ἀναφέρονται καὶ τύποι, ὧν οἱ μὲν παρ' οὐδενὶ Ἀττικῷ εὑρίνται, οἱ δὲ παρ' οὐδενὶ Ἑλληνι βάρβαροι καὶ ἔκφυλοι ὄντες! Ἐπειτα δὲ λέγων »καθὼς καὶ τῆς ἐνεργητικῆς μετὰ τροπῆς τοῦ -ε εἰς -ον" οὐδὲν διδάσκει περὶ τῆς τοῦ πρώτου ἀορίστου καταλήξεως. Μανθάνομεν μὲν εὐγνωμονοῦντες ὅτι ἢ κατάληξις ὄντων ἐγένετο ἐκ τῆς έτωσαν ἐκπτώσει τοῦ σ καὶ συναίρεσει τοῦ ωαν εἰς ων (ᾧ Ζεῦ βασιλεῦ, τῆς λεπτότητος τῶν Φρενῶν!) καὶ τροπῇ τοῦ ε εἰς -ον, ἀλλὰ δὲν μανθάνομεν πῶς ἢ ἄντων ἐγένετο ἐκ τῆς άτωσαν· διότι μετὰ τὴν τοῦ σ ἀποβολὴν καὶ τὴν τοῦ ωαν εἰς ων συναίρεσιν γίνεται άτων, οὐχὶ άντων. Περὶ τοῦ τετυφόντων ἀντιμαχομένου τῷ κανόνι οὐδὲν λέγομεν· διότι εἶνε ἴσως τυπογραφικὸν σφάλμα.

Ἀποσπ. 5 Μειν. » ὃ λαβὼν ἔσταθι. Πρότερον ἀνεγινώσκειτο ἐνσταθι). Τυρταῖ. Ζ', 28 Βαχ.: μὴδ' ἐκτὸς βελέων ἐστάτω ἀσπίδ' ἔχων. Σοφοκλ. Ἡλ. 50: ὦδ' ὁ μῦθος ἐστάτω (Θωμ. Μάγιστρ. σ. 144, 15 » Ἐστάτω Ἀττικοί, οὐχ ἐστακέτω. Σοφοκλῆς ἐν Αἴαντι μαστιγοφόρῳ [1084] ἀλλ' ἐστάτω μοι καὶ δέος τι καίριον. Ἀλλὰ τὸ ἔστακα εἶνε ἢ δωρικὸς τύπος τοῦ ἔστηκα ἢ μεταγενέστερος παρακείμενος μεταβατικὴν ἔχων σημασίαν. Ἀντὶ τοῦ ἐστακέτω ἔπρεπε νὰ κεῖται ἐστηκέτω, καὶ ἴσως οὕτως ἔγραψεν ὁ Μάγιστρος), κτλ. Πρβ. καὶ Ἰλ. Ψ, 443: μὴδ' ἔστατον ἀχνυμένω κῆρ. Τὸ ἔσταθι ἀποκατέστησεν ὁ πολὺς Κόβριτος παρὰ Πλάτωνι Φαίδρ. σ. 236, β' γράψας » σφυρήλατος ἐν Ὀλυμπίᾳ ἔσταθι' ἀντὶ τοῦ στάθῃτι καὶ ἐν ἐπιγράμμ. Διοτίμου Ἀνθολ. Ἑλλην. Τόμ. Α', σ. 184 Ἰακ. γράψας » Φωσφόρος, ὦ σῴτειρ', ἐπὶ Παλλάδος ἔσταθι κλήρου' ἀντὶ τοῦ ἴσταθι (Ἰδε Var. Lect. σελ. 196 κέξ. Πρβ. καὶ Ἑκκῆρον Comment. Crit. de Anthol. Graec. Μέρ. Α', σελ. 262 προτείνοντα νὰ γραφῇ παρὰ Πλάτωνι » χρυσήλατος ἐν Ὀλυμπίᾳ ἔσταθι' ἀντὶ τοῦ σφυρήλατος).

Τέτλαθι, τετλάτω. Ἰλ. Α, 586: τέτλαθι, μῆτερ ἐμή, καὶ ἀνάσχεο (Πρβ. καὶ Ε, 582). Ἡσίοδ. Ἔργ. 718: μὴδέ ποτ' οὐλομένην πενίην θυμοφθόρον ἀνδρὶ τέτλαθ' ὀνειδίζειν. Ὀδ. Π, 275: σὸν δὲ φίλον κῆρ τετλάτω ἐν στήθεσσι ¹⁾).

Κέκραχθι. Ἀριστοφ. Σφηξ. 198: ἔνδον κέκραχθι, τῆς θύρας κεκλημένης (Πρβ. καὶ Θεσμοφ. 692. Οὔτω καὶ Λουκιαν. Τίμ. § 53, κτλ.).

¹⁾ Παρ' Ἡσυχίῳ ἀναφέρεται καὶ τύπος τέτλα ἀντὶ τοῦ τέτλαθι. Τόμ. Δ', σελ. 145 Σμιδ. » Τέτλα: ὑπόμεινον, ἀνέχου. Τὸν τύπον τοῦτον μετεχειρίσθη ὁ Ἄρατος καθ' ὃ λέγει ὁ Ἑλλάδιος παρὰ Φωτίῳ Βιβλιοθ. σελ. 551, 12 » Ἔστιν εὐρεῖν τὸ τέτλα λεγόμενον πρὸς διαφόροις, ὡς καὶ Ἄρατος Φησιν ἐν Χαρίτων πρώτῃ τέτλα. Καὶ παρ' Ὀμήρῳ Ἰλ. Δ, 412 ἀντὶ τοῦ τέττα λέγει ὁ Ἑλλάδιος ὅτι τέτλα πρέπει νὰ γραφῇ. » τέτλα δεῖ γράφειν, τῆς ἐπὶ τέλους συλλαβῆς ἀποκοπείσης τοῦ τέτλαθι. Πρβ. καὶ Σχολ. Ἰλ. Δ, 412 (σελ. 158 Βεκκ.) » Ἡ διπλῇ ὅτι προσφώνησις ἐστὶ φιλεταιρικὴ ἀμετάφραστος καὶ ἀμετάληπτος. Λέγουσι δὲ αὐτό τινες ἐπίρρημα σχετλιαστικόν. Οἱ δὲ κατὰ πάθος ἀπὸ τοῦ τέτλαθί φασι εἶναι. Τὸ τέτλα δὲν εἶνε λέξις ἀλλ' ἔκτρωμα, ὅποια πολλὰ ἐγέννησαν αἱ κεφαλαὶ ἀμούσων γραμματικῶν. Ἡ ἐκδοχὴ τοῦ τέττα ἀντὶ προσφώνησεως ἀπήρεσκεν, ὡς εἶδος, τοῖς γραμματικοῖς τοῖς μὴ φιλοῦσι τὰ κοινὰ καὶ πεπατημένα ὡς

Μεμάτω. Ἰλ. Δ, 304: οἷος πρόσθ' ἄλλων μεμάτω Τρώεσσι μάχεσθαι. Τ, 555: μεμάτω δὲ μάχεσθαι.

Ἄνωχθι, ἀνώχθω. Ἰλ. Ψ, 158: καὶ δεῖπνον ἄνωχθι ὀπλεσθαι (Πρβ. καὶ Κ, 67. Λ, 204. Ο, 160. Τ, 160. 171. Ὀδ. Α, 274. Β, 113. Ρ, 508. 569. Σ, 182. Χ, 485). Αἰσχύλ. Χοηφ. 772: ἀλλ' αὐτὸν ἐλθεῖν... ἄνωχθ' ὅσον τάχιστα (Πρβ. καὶ Εὐριπ. Ἀλκήστ. 1044 καὶ Ἀποσπ. 781, 33 Ναυκ. Οὔτω καὶ παρ' Ἀπολλων. Ροδ. Δ', 759). Ἰλ. Α, 189: τὸν δ' ἄλλον λαὸν ἀνώχθω μάρνασθαι. Ἡσύχ. Τόμ. Α', σ. 219 Σμ. » Ἄνωχθι: παρακελεύου' (Ἐν τῷ κώδικι » Ἀνώχθι: παρακελεύω'. Πρβ. Σουῖδ. Τόμ. Α', Μέρ. α', σ. 459 Βερν. » Ἄνωχθι: κέλευσον') καὶ » Ἀνώχθω: κελεύετω'.

Ἴσθι, ἴστω (Βοιωτ. ἴττω). Ὀδ. Β, 356: αὐτὴ δ' οἷη ἴσθι. Ἰλ. Ο, 56: ἴστω νῦν τόδε Γαῖα, κτλ. Πρβ. εὖ ἴσθι, σάφ' ἴσθι, κτλ.

Δέδιθι (ἐπικ. δείδιθι). Ἀριστοφ. Σφηξ. 375: μὴδὲν, ὦ τᾶν, δέδιθι. Ἰππ. 230: καὶ μὴ δέδιθ'· οὐ γὰρ ἐστὶν ἐξηκασμένος (Πρβ. καὶ Λουκιαν. Θεῶν Διαλ. Ε', § 5. Κ', § 7. Ἐταιρ. Διαλ. ΙΓ', § 4. Βίων Πράσ. § 7. Δὺς Κατηγορ. § 8: μὴ δέδιθι. Ρητ. Διδασκ. § 3: ὅμως δὲ μὴ δέδιθι. Πλούτ. Ρωμ. Τύχ. 6, Ἡθ. σ. 392, 37 Διδ.: καὶ δέδιθι μὴδὲν. Φιλόστρ. Ἀπολλων. Ε', 36, σ. 220: τὸ ἐξεῖναί σοι πᾶν ὃ τι βούλει δέδιθι, κτλ.). Ἰλ. Ε, 827: μήτε σύγ' Ἀρηά τόγε δείδιθι μήτε τιν' ἄλλον (Σχολ. σ. 175

μὴ ἔχουσα καινόν τι καὶ ἐφοικόν· ἐπιθυμοῦντες δ' αὐτοὶ νέον τι καὶ δεξιὸν νὰ εἴπωσι συνέλαβον εὐκόλως καὶ ἐξήμβλωσαν εὐκολώτερον τὸ χαριέστατον τέτλα, ὅπερ δὲν ὤκνησεν ὁ Ἄρατος νὰ μεταχειρισθῇ κοσμήσας δι' αὐτοῦ τὴν πρώτην τῶν Χαρίτων. Οὐδεὶς σχεδὸν τῶν παλαιῶν γραμματικῶν ἀπηλλαγμένος τῶν τοιούτων εἰκαιολογιῶν εὐρίσκεται, ὧν τινες νηπιωδέσταται καὶ καταγελαστώταται εἶνε. Δὲν ὑπάρχει τόπος ἐνταῦθα πολλὰ αὐτῶν νὰ καταλεχθῶσι. Μία μόνη ἀρκεῖτω. Ἐν τοῖς σχολίοις τῆς Ἰλιάδος Ι, 202 (σελ. 250 Βεκκ.) λέγεται » Καθίστα: Ὡς καθίστανε τὸ πλήρες, οὕτως καὶ ἐπὶ τῆς ἀποκοπῆς. Εἰσὶ δὲ οἱ ἐκτείνουσιν ἀπὸ τοῦ ἴστω τὴν κλίσιν παραλαμβάνοντες. Τὸ καθίστα κατὰ συγκοπὴν ἐκ τοῦ καθίστανε! Ὑπῆρχεν ἄρα τὸ καθίστανε καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ὀμήρου! Ἀλλ' εἶνε ὀρθὸν τὸ παρ' Ὀμήρῳ ἀναγινωσκόμενον καθίστα, οὐτινος ἢ κλίσιν ἀπὸ τοῦ ἴστω (καθίστω) ὑπό τινων παραλαμβάνεται; Οὐδαμῶς. Ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶνε καθίστη.

Βεκκ. »Τὸ δειδίθι χρηστὸν εἰς μέτρον δακτυλικόν. Ἄλλως δὲ γε κοινότερον δέδιθι γράφεται. Μεταπλασμὸν γὰρ ἔπαθεν. Ὡς τὸ κλύε κλυθι, ἵε ἴθι ἀντὶ τοῦ ἐλθέ· οὕτω καὶ δέδιε δέδιθι καὶ ἐπενθέσει δειδίθι, ὡς το ὁδοιδόκος, ὁδοιπόρος προσθέσει τοῦι διὰ τὸ μέτρον.» Τὸ δειδίθι εἶνε ἀντὶ τοῦ δέδFιθι). Ξ, 342: Ἦρη, μήτε θεῶν [Ἄλλ. θεδν] τό γε δειδίθι μήτε τιν' ἀνδρῶν ὄψεσθαι. Ὀδ. Δ, 825: θάρσει μηδέ τι πάγχυ μετὰ φρεσὶ δειδίθι λήν. Σ, 65: τῶν δ' ἄλλων μή τιν' Ἀχαιῶν δειδίθι· ἐπεὶ πλεόνεσσι μαχήσεται (Πρβ. Ὑμν. εἰς Ἀφροδ. 194: θάρσει μηδέ τι σῆσι μετὰ φρεσὶ δειδίθι λήν. Θέογν. 1179: Κύρνε, θεοὺς αἰδοῦ καὶ δειδίθι. Ἀπολλών. Ῥόδ. Β', 617: μηκέτι δειδίθι τοῖον. Μόσχ. Β', 154: θάρσει, παρθενική, μὴ δειδίθι πόντιον οἶδμα. Ἀνθολογ. Παλατ. Ε', 122: τὴν φλόγα ῥιπίζειν δειδίθι, δαιμόνιε. Νόνν. ΛΓ', 351: τέτλαθι, Χαλκομέδη, μὴ δειδίθι Μορρέος εὐνήν. Ἰδε καὶ Β', 681. ΛΔ', 319. ΛΗ', 61. ΜΑ', 339. Μουσαῖ. τὰ καὶ Ἦρ. καὶ Λέανδρ. 247: λάζεο πῦρ, κραδίη, μὴ δειδίθι νήχυτον ὕδωρ. Μάξιμ. Φιλῆν Καταρχ. 55: δειδίθι ὕδοιπλανίην, κτλ.). Παρὰ Βαβρίω κεῖται τὸ δέδιθι μετὰ μακρᾶς τῆς παραληγουσῆς. ΟΕ', 2: πάντων λεγόντων μὴ δέδιθι, σωθήσῃ (Ὁ Βοισσυνάδης »μὴ δέδιθι· σωθήσῃ γάρ» ἢ »μὴ σὺ δέδιθι.» Ὁ Ἀρήνσιος »μὴ τι δέδιθι»). Οὕτω καὶ παρὰ Νικάνδρῳ τὸ δειδίθι. Ἀλεξιφαρμ. 445: ἄσσα σὺ μὴ δειδίθι, μέλοιο δὲ πάμπαν ἀρωγῆς (Ἰδε Κόβητον *Orat. de Art. Interpret.* σελ. 156 καὶ *Var. Lect.* σελ. 395). Ὁ Ὀθων Σχυνειδῆρος (Νικάνδρ. σελ. 300) παρέλαβε τὸ ἐν ἐνὶ τῶν ἀντιγράφων φερόμενον δειδίχθι, ὅπερ ἐγένετο κατ' αὐτὸν ἐκ τοῦ δειδοίκα ὡς τὸ εἰκτον, εἰκτο ἐκ τοῦ εοίκα καὶ τὸ ἐπέπιθμεν ἐκ τοῦ πέποιθα¹⁾. Νομίζει δ' ὅτι καὶ παρὰ Βαβρίω δέδιχθι πρέπει νὰ γραφῇ ἀντὶ τοῦ δέδιθι. Τὸ παρ' Ἡσυχίῳ Τόμ. Α', σελ. 468 Σμ-»Δείληθι: φοβοῦ» εἶνε πλημμελὲς γραφὴ τοῦ δειδίθι σελ.

¹⁾ Ὁ Μέγ. Ἑτυμολόγος ἀναφέρει δέδοιγμεν συγκεκομμένον ἐκ τοῦ δεδοίκαμεν σελ. 253, 23 »Ἀπὸ τοῦ δεδοίκαμεν κατὰ συγκοπὴν δέδοιγμεν. Τὰ γὰρ εἰς μεν πληθυντικὰ καθαρεύειν θέλουσιν. Ἐὰν δὲ πού σύμφωνον γένηται, κατὰ πάθος λέγομεν εἶναι· φέρομεν φέρμεν, εοίκαμεν εοιγμεν, ἐπέπιθμεν ἐπέπιθμεν.» Ἰδε Λέρσιον Ἡρωδιαν. περὶ Μονήρ. Λέξ. σελ. 80 ἐκδ. β' καὶ Λοβέκκιον *Elem.* Τόμ. Α', σελ. 233.

467 »Δειδίθι: εὐλαβοῦ, φοβοῦ», τοῦ Δ εἰς Λ μεταβληθέντος, ὅπερ συχνὸν ἐν τοῖς ἀντιγράφοις, καὶ τοῦ Ι εἰς Η, ὅπερ οὐχὶ σπάνιον (Ἰδε Κόβητον *Nov. Lect.* σελ. 195 καὶ 469).

Πέπισθι (οὐχὶ πέπεισθι οὐδὲ πέποισθι, ὡς γράφει ὁ Φρίσχιος Ἀριστοφ. Θεσμοφ. σελ. 255). Αἰσχύλ. Εὐμεν. 599: νεκροῖσι νυν πέπισθι μητέρα κτανῶν. Κακῶς ἔγραψεν ὁ Τούρνεβος πέποιθε.

Τοῦ εἰς ε λήγοντος τύπου τοῦ δευτέρου ἐνικοῦ προσώπου δὲν ἔχει τις ἄλλα παραδείγματα νὰ εἴπῃ πλὴν τοῦ ἄνωγε καὶ τοῦ γέγωνε. Εὐριπ. Ὀρέστ. 119: εὐμενῇ δ' ἄνωγέ νιν κτέ. Αἰσχύλ. Προμ. 193: πάντ' ἐκκάλυψον καὶ γέγων' ἡμῖν λόγον. 784: καὶ τῇδε μὲν γέγωνε τὴν λοιπὴν πλάνην. Σοφοκλ. Φιλοκτ. 238: γέγωνέ μοι πᾶν τοῦθ', ὅπως εἶδῶ τίς εἴ. Εὐριπ. Ὀρ. 1220: γέγωνέ τ' ἐς δόμους. Ἀναφέρουσι μὲν τινες τοὺς τύπους τούτους εἰς ἐνεστώτα ἄνώγω καὶ γεγώνω, ἀλλ' ἢ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς χρῆσις αὐτῶν δὲν εἶνε ἀποδεδειγμένη. Τὸ ἄνωγε Αἰσχύλ. Προμ. 947. 1037. Σοφοκλ. Οἶδ. Τυρ. 96, κτλ. εἶνε προδήλως τρίτον πρόσωπον τοῦ παρακειμένου ἄνωγα, ἄνωγας (Σοφοκλ. Ἦλ. 1458. Φιλοκτ. 54, κτλ. Εὐριπ. Κύκλ. 540, κτλ.). Τὸ παρὰ Σοφοκλεῖ γεγώνω εἶνε προφανῶς ὑποτακτικὴ (Οἶδ. Κολ. 214: τέκνον, ὦμοι, τί γεγώνω;). Ὁ παρὰ τοῖς τραγικοῖς ἐνεστώτως εἶνε γεγώνω (ὄθεν γεγώνῃσω, ἐγεγώνῃσα) καὶ γεγωνίσκω, περὶ ὧν ἄλλοτε κατ' ἀκρίβειαν.

Παρὰ Κοῖντῳ εὕρηται καὶ προστακτικὴ δειδίε. Ζ', 298: ἀλλὰ σὺ δειδίε, τέκνον. Ζ', 505: δειδίε δ' ἐν φρεσὶν ἥσιν ἰσημερίην ἀλεγεινὴν (ἐν ᾧ Ζ', 509: ἦν ῥα καὶ αὐτὴν δειδίθι μαιμώωσαν ἔσω ἁλός). Ἀλλ' ὁ Κοῖντος μεταχειρίζεται καὶ παρατατικὸν ἐδειδίον ἢ δειδίον ὡς ἐξ ἐνεστώτος δειδίω. Ε', 282: οὐδὲ μὲν Ἑκτορος ἔγχος ἐδειδίον. Ι', 450: οὐδέ τι θῆρας ἐδειδίε λαχνηέντας ἀντομένη ὑπὸ νύκτα. Ε', 217: σὺ δέ μιν περιδειδίεαι αἰεὶ (Ἰδε Λέρσιον *Quaest. Epic.* σελ. 274 κέξ., ἐνθα καὶ ἐκ τοῦ Νόννου παραδείγματα ἀναφέρονται καὶ ἡ παρ' Ὀμήρῳ χρῆσις τοῦ δειδίε ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἐφοβεῖτο μνημονεύεται. Ἰλ. Σ, 54: δειδίε γὰρ μὴ λαιμὸν ἀποτμήξειε σιδήρῳ. Ω, 558: ὡς φάτο· σὺν δὲ γέροντι νόος χύτο, δειδίε δ' αἰνῶς. Περὶ τοῦ ἐνεστώτος δειδίω Ἰδε Λοβέκκιον Ῥηματ. σελ. 19. Λέρσιον Ἡρωδ. περὶ Μον. Λέξ. σελ. 152 ἐκδ. β', κλπ. Ἄλλοτε περὶ τούτων ἀκριβέστερον).

Τῶν παλαιῶν γραμματικῶν δὲ μὲν Ἀπολλώνιος διεστίνετο ὅτι εἰς εἰς ἐπερατοῦτο τὸ προστακτικὸν τοῦ παρακειμένου, ὁ δὲ Ἡρωδιανὸς ἀπεφαίνετο ὅτι θι ἦτο ἡ κατάληξις αὐτοῦ. Σχολ. Ἰλιάδ. Κ, 67 (σ. 276 Βεκκ.) »Ἄνωχθι: Ἐνεστῶτός ἐστι καὶ παρατατικοῦ μᾶλλον ἢ περ παρακειμένου. Ἀναλογώτερον δὲ παρὰ Καλλιμάχῳ ἄνωγε δὲ πορθμέα νεκρῶν. Καὶ δῆλον ὅτι μεταβέβληται τὸ γ εἰς τὸ χ ἐν τῷ ἄνωχθι διὰ τὸ θ. Ὁ μὲν οὖν Ἀπολλώνιος εἰς εἰς βούλεται εἶναι τὰ τοῦ παρακειμένου προστακτικά, καὶ ἱκανῶς τῷ λόγῳ συνηγορεῖ. Ὁ δὲ Ἡρωδιανὸς εἰς θι τοῦναντίον· μηδὲ γὰρ εἶναι τὴν εἰς εἰς κατάληξιν». Βεκκ. Ἀνέκδ. σ. 1290 »Λέγουσί τινες ὡς εἰς θι εἰσὶ τὰ προστακτικὰ τοῦ παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελικοῦ· πᾶσα γὰρ μετοχὴ εἰς σ λήγουσα μετ' ὀξείας τάσεως εἰς θι ἔχει τὸ προστακτικόν, οἷον τυπεῖς τύπηθι, νυγεῖς νύγηθι, δαρεῖς δάρηθι. Εἰ οὖν τετυφῶς ἢ μετοχὴ εἰς σ μετ' ὀξείας τάσεως, δῆλον ὅτι καὶ τέτυφθι τὸ προστακτικὸν εἰς θι. Ὁ δὲ Ἀπολλώνιος οὐ βούλεται τοῦτο, ἀλλὰ λέγει ὅτι εἰς εἰς λήγει τὸ προστακτικὸν τοῦ παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελικοῦ ὁμοφώνως τῷ τρίτῳ προσώπῳ τῶν ἐνικῶν τοῦ ὀριστικοῦ· τότε γάρ, Φησίν, εἰς θι ἐστὶ τὸ προστακτικόν, ἡνίκα οὐ μόνον εἰς σ ὀξύτονος ἢ μετοχὴ ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ ντ κλινομένη. Ταῦτα μὲν ὁ Ἀπολλώνιος. Ἡ δὲ χρῆσις διφορεῖται· καὶ εἰς θι γὰρ εὐρίσκεται καὶ εἰς εἰς, οἷον κέκλυθι νῦν Εὐμαίε [Ὀδ. Ξ, 462. Ο, 307] καὶ ἄνωχθι καὶ δειδίθι καὶ εὕρηκε σύ. Καὶ λέγει Ἡρωδιανὸς ὅτι ταῦτα τὰ εἰς εἰς προστακτικὰ οὐκ εἰσὶ παρακειμένου ἀλλ' ἐνεστῶτος, τοῦ παρακειμένου εἰς ἐνεστῶτα μετενεχθέντος· οἷον ἀπὸ τοῦ εὕρηκα γίνεται ὁ ἐνεστῶς εὕρήκω, καὶ ἐκ τούτου ὁ παρατατικὸς εὕρηκον εὕρηκες εὕρηκε· καὶ λοιπὸν τὸ προστακτικὸν εὕρηκε σύ». Πρβ. Κραμῆρου Ἀνέκδ. Ὁξων. Τόμ. Δ', σ. 339, 14 »Καὶ ὑπερσυντελικοὶ δὲ εὐρέθησάν τινες, ὡς τὸ πέπειθι, κέκραθι [Γρ. πέπισθι, κέκραχθι] καὶ ἄλλα πολλά. Ἀπὸ μέντοι περισπωμένων οὐχ εὕρομεν χρῆσιν αὐτῶν . . . Εἰώθασιν οἱ παρακειμένοι τρέπειν τὸ α εἰς ω καὶ ποιεῖν ἐνεστῶτα. Πολὺ δὲ τοιοῦτον [Γρ. ἴσως τὸ τοιοῦτον] ἔθος παρὰ Συρακουσίοις· ὀλωλα ὀλώλω, δέδοικα δεδοίκω· καὶ τὸ κέκλυσε [Γρ. κέκλυκε] δὲ παρ' Ἐπιχάρμῳ ἀπὸ θέματος τοῦ κεκλύκω καὶ εὕρηκε ἀπὸ εὕρήκω» (Ἰδε Ἀρήσιον Διαλ. Δωρ. σελ. 328). Ἐτυμ. Μέγ. σ. 520, 48 »Ἰστέον ὅτι τὸ κέκλυθι καὶ τὸ κέκραχθι, ὡς οἱ πλεῖστοι καὶ ἡ χρῆσις μαρτυρεῖ, παρακειμένου εἰσὶ· τοῦ γὰρ

παρακειμένου τὰ προστακτικὰ ποτὲ μὲν εἰς εἰς λήγει, οἷον τέτυφε, ποτὲ δὲ εἰς θι, οἷον τέτυφθι. Οὕτως οὖν καὶ κέκλυθι. Οὕτως εὕρον ἐν τῷ Ζηνοδότῳ¹⁾).

¹⁾ Ἐν τῇ τοῦ Βερναρδάκη γραμματικῇ σελ. 126 (§ 389, σημ.) ἀναγινώσκομεν τὰ ἑξῆς· »Τὸν σχηματισμὸν τοῦτον ἀκολουθοῦσι καὶ ἄλλων τινῶν περισπωμένων τε καὶ βαρυτόνων ῥημάτων οἱ παρακειμένοι, οἷον: δει- δέδια, δέδιθι, δεδιέναι, δεδιῶς, θαν-: τέθναμεν τέθνατε τεθνᾶσι(ν), τεθναίην, τέθναθι, τεθνᾶναι, τεθνεῶς, ὑπερσυντλ. ἐτέθνασαν. Ὁμοίως καὶ τὰ (μᾶλλον ποιητικὰ): τέτλαμεν, βέβαμεν, βεβρῶς, πεπτῶς, κέκλυθι, γέγαμεν γεγῶς, μέμαμεν μεμαῶς». Τὸ ἐν παρενθέσει κείμενον μᾶλλον ποιητικὰ ἐμφαίνει ὅτι τὸ τέτλαμεν, βέβαμεν, κτλ. ἀπαντῶσι μὲν καὶ παρὰ τοῖς πεζογράφοις, μᾶλλον ὅμως παρὰ τοῖς ποιηταῖς. Ἀλλὰ τίς ποτε τῶν πεζογράφων εἶπε τέτλαμεν ἢ βέβαμεν ἢ βεβρῶς ἢ πεπτῶς ἢ κέκλυθι ἢ γέγαμεν ἢ γεγῶς ἢ μέμαμεν ἢ μεμαῶς; Ἐν σελ. 145, ἐκτιθεμένων τῶν χρόνων τοῦ ἀνωμάλου ῥήματος βαίνω, λέγεται »βέβηκα (δυϊκ: καὶ πληθυντ. κατὰ συγκοπὴν βέβατον βέβαμεν, βέβατε κτλ. μτχ. βεβῶς § 389, καὶ σημ.). Μετεχειρίζοντο ἄρα κατὰ τὸν σοφὸν Βερναρδάκην οἱ Ἀττικοὶ πεζολόγοι τὸ βέβατον καὶ τὸ βέβαμεν καὶ τὸ βέβατε! Χρημάτων ἄελπτον οὐδὲν ἐστὶν οὐδ' ἀπώμοτον οὐδὲ θαυμάσιον. Ἄλλ' ὅτι τούτων οὐδὲν οἱ Ἀττικοὶ πεζολόγοι μετεχειρίζοντο εἶνε καὶ τοῖς παιδαρίοις γνωστόν. Μόνῃ ἢ μετοχῇ βεβῶς καὶ ἡ ὑποτακτικὴ βεβῶ εὕρηνται παρ' αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ αὗται σπανιώτατα. Πλάτ. Τιμ. σ. 63, γ': ἐπὶ γὰρ γῆς βεβῶτες. Φαίδρ. σ. 254, β': καὶ πάλιν εἶδεν αὐτὴν μετὰ σωφροσύνης ἐν ἀγνῷ βάρῳ βεβῶσαν. σ. 252, ε': ἐὰν οὖν μὴ πρότερον ἐμβεβῶσι τῷ ἐπιτηδεύματι. Ξενοφ. Ἑλλην. Ζ', β', 3: ἐπεὶ ὁ ξεναγὸς τοὺς προδιαβεβῶτας λαβὼν ἀπολιπὼν αὐτοὺς ᾤχετο (Πρβ. καὶ Πλούτ. Ἀλεξ. ΛΓ', 3: καλὸν ἄνδρα καὶ μέγαν ἐφ' ἄρματος ὑψηλοῦ βεβῶτα. Μοσχίων. παρ' Ἀθην. Ε', σ. 208, β': πάντες ἐν διαστήματι βεβῶτες. Θωμᾶς ὁ Μάγιστρος λέγει σ. 58, 19 »Βεβῶς Ἀττικοὶ λέγουσιν, οὐ βεβηκῶς, καὶ βεβᾶσιν, οὐ βεβήκασιν.» Τὸ βεβᾶσι παρ' οὐδενὶ τῶν Ἀττικῶν λογογράφων εὕρηται, ἀλλὰ παρὰ μόνοις τοῖς ποιηταῖς. Αἰσχύλ. Πέρσ. 1002. 1003. Σοφοκλ. Ἦλ. 1386. Τραχ. 345. Εὐρ. Ἰκέτ. 1139. 1140. Ἰφιγ. Ταύρ. 1289. Ἑλέν. 1613. Ἀνδρομ. 1021. Ῥήσ. 689, κτλ. Ἡ δὲ μετοχὴ βεβηκῶς οὐ μόνον παρὰ τοῖς πεζοῖς τῶν Ἀττικῶν ἀπαντᾷ, παρ' οἷς σπανιωτάτη εἶνε ἢ βεβῶς, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ποιηταῖς, παρ' οἷς καὶ ἡ βεβῶς δὲν εἶνε σπανία). Ἐπειτα δὲ διὰ τί, ὃ Βερναρδάκη, περισπᾶς τὸ τεθνάναι γράφων τεθνᾶναι; Δὲν σημαίνει τοῦτο ὅτι σὺ ὡς κανονικὸν καὶ ὀρθὸν τύπον

Τοῦ τρίτου ἐνικοῦ προσώπου τοῦ λήγοντος εἰς ἔτω τὸ παλαιό-
τατον ἴσως παράδειγμα εἶνε τὸ παρ' Ἀριστοτέλει ἐπανατεταλ-

ὑπολαμβάνεις τὸν προπερισπόμενον, οὐχὶ τὸν παροξυνόμενον; *Αν
ἔλεγες τεθνάναι καὶ διὰ τὸ μέτρον ἐνίοτε παρὰ τοῖς ποιηταῖς
τεθνᾶναι, δὲν θὰ ἦτο τὸ σφάλμα οὕτω μέγα. Νῦν δ', ὧ μελίτ-
τιον, ἀμαρτάνεις ἀμάρτημα μέγιστον καὶ ἀσύγνωστον. Πῶς εἶνε
δυνατὸν ποτε νὰ ἔχῃ τὸ τεθνάναι κανονικῶς μακρὰν τὴν παραλή-
γουσιν; Ποῖος ὁ λόγος τῆς μακρότητος ταύτης; Δὲν σοι φαίνεται
παράδοξον νὰ λέγηται μὲν βραχυπαραλήκτως τέθναμεν τέθνατε
καὶ τέθναθι τεθνάτω, οὐχὶ δὲ τεθνάναι ἀλλὰ τεθνᾶναι;
Δὲν νομίζεις θαυμαστὸν νὰ λέγηται μὲν βεβάναι καὶ ἐστάναι
καὶ δεδειπνάναι καὶ ἡριστάναι, οὐχὶ δὲ τεθνάναι ἀλλὰ
τεθνᾶναι; Ὡς ἐλέγετο ὑπὸ τῶν παλαιῶν βεβάναι, οὐχὶ βε-
βᾶναι (Εὐριπ. Ἡρακλείδ. 610: οὐδὲ τὸν αὐτὸν ἀεὶ βεβάναι
δόμον), ἐστάναι, οὐχὶ ἐστᾶναι (Σοφοκλ. Ἀντιγ. 640: γνώμης
πατρῶας πάντ' ὅπισθεν ἐστάναι. Αἴ. 117: τοιάνδ' ἀεὶ μοι σύμ-
μαχον παρῆσταναι. Εὐριπ. Ῥήσ. 92: δόλος κρυφαῖος ἐστά-
ναι κατ' εὐφρόνην, κτλ.), δεδειπνάναι, ἡριστάναι, οὐχὶ
δεδειπνᾶναι, ἡριστᾶναι (Ἀθὴν. Ι', σ. 422; ε' »Ἐπὶ τούτοις
ὁ Οὐλπιανὸς ἔφη· ἐπεὶ δεδείπναμεν — εἴρηκε δὲ οὕτως Ἀλε-
ξίς ἐν Κουρίδι ἐπεὶ πάλαι δεδείπναμεν. Εὐβουλος Πρόκριδι
ἡμεῖς δ' οὐδέ πω δεδείπναμεν· καὶ πάλιν ὃν χρεῖν δεδει-
πνάναι πάλαι· καὶ Ἀντιφάνης ἐν Λεωνίδῃ

ἀλλὰ πρὶν δεδειπνάναι

ἡμᾶς παρέσται

καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Προάγωνι

ὧρα βαδίζειν μούστῃ πρὸς τὸν δεσπότην·

ἤδη γὰρ αὐτοὺς οἶομαι δεδειπνάναι

καὶ ἐν Δαναΐσιν

ἤδη παροινεῖς εἰς με πρὶν δεδειπνάναι

καὶ Πλάτων Σοφισταῖς καὶ Ἐπικράτης ὁ Ἀμβρακιώτης, μέσης
δ' ἐστὶ κωμωδίας ποιητής, ἐν Ἀμαζόσι

δεδειπνάναι γὰρ ἄνδρες εὐκαίρως πάνυ

δοκοῦσί μοι.

.... καὶ Ἑρμιππος ἐν Στρατιώταις· ἡριστάναι [καὶ παριστά-
ναι] τουτί'). οὕτως ἀναμφιβόλως ἐλέγετο ὑπ' αὐτῶν καὶ τεθνά-
ναι, οὐχὶ τεθνᾶναι. Ἀριστοφ. Βατρ. 1012: τί παθεῖν φήσεις
ἀξίος εἶναι; — τεθνάναι· μὴ τοῦτον ἐρώτα (Σχολ. »Ἀλδ. »Βρα-
χυπαραλήκτεϊ δὲ ἐνταῦθα»). Ὁ γράψας τὸ μικρὸν τοῦτο σχόλιον
ἐνόμιζε πάντως, καθάπερ καὶ ἄλλοι παλαιοὶ γραμματικοί, ὅτι τὸ
τεθνάναι μακρὰν ἔχει τὴν παραλήγουσιν· ἰδὼν δ' αὐτὸ παρ' Ἀρι-
στοφάνει βραχυπαραλήκτου θυμασθῆς αὐτὸς ἔκρινεν ἀναγκαῖον καὶ

κέτω ἐν Μετεωρολ. Γ', ε', 17 (Τόμ. Γ', σ. 607, 24 Διδ.) »Πά-
λιν ἔστω ὁ ὀρίζων μὲν ἐφ' οὗ τὸ ΑΒΓ, ἐπανατεταλκέτω δὲ

ἄλλους νὰ ὑπομνήσῃ περὶ τοῦ καινοῦ καὶ ἀήθους τοῦ πράγματος!).
Παρὰ Θεόγνιδι 181 ὀρθῶς γράφεται νῦν ἐκ τοῦ ἀρίστου ἀντιγράφου
»τεθνάμεναι, Φίλε Κύρνε, πενιχρῶ βέλτερον ἀνδρί'', ὅπερ καὶ
ὁ Δαβίσιος πρὸ πολλοῦ προὔτεινεν (παρὰ Κικέρ. *Tuscul. Disp.*
I, 8), ἀπορριφθέντος τοῦ ἐν τισι τῶν ἀντιγράφων τεθνᾶναι ὡς
παραλόγου καὶ τοῦ ἐν ἄλλοις τεθνάναι ὡς τῷ μέτρῳ ἀντιβαί-
νοντος. Ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Μιμνέρμου παρὰ Στοβαίου 7H', 13,
10 ἀναγινώσκεται »αὐτίκα τεθνᾶναι βέλτιον ἢ βίωτος''. Ἀλλ'
ἡ γραφὴ αὕτη εἶνε τοῦ Στεφάνου καὶ τοῦ Ὁθ. Σχινειδήρου. Ἐν
τοῖς ἀντιγραφοῖς φέρεται δὲ τεθνάναι. Ὁ Βάχης ἔγραψε τε-
θνάμεναι. Ὁ Βέρκιος (Λυρ. Ποιητ. σελ. 328 ἐκδ. β') εἴκασε
δὲ θνάναι παραβάλλων τὸ τοῦ Ἡσυχίου (Τόμ. Β', σ. 318 Σμιδ.)
»Θνάναι [Ἐν τῷ κώδικι θλάναι]: θανεῖν [ἀποθανεῖν]'. Ἀλλ' ἂν
τὸ τεθνᾶναι εἶνε βάρβαρον, τὸ θνάναι εἶνε τρισβάρβαρον. Ὁ
Κόβητος νομίζει (*Var. Lect.* σελ. 390) ὅτι ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶνε
αὐτίκα δὲ θάνατος. Παρ' Αἰσχύλῳ Ἀγαμ. 539 φέρουσι τάν-
τίγραφα »χαίρω· τεθνᾶναι δ' οὐκ ἔτ' ἀντερῶ θεοῖς'' (Ἐν ἐνὶ δὲν
ὑπάρχει τὸ ἔτ'). Ὁ Ἑρμαννὸς (Αἰσχύλ. Τόμ. Β', σελ. 412
κῆξ.) πολὺν περὶ αὐτοῦ λόγον ποιούμενος καὶ μὴ πειθόμενος ὅτι
ὁ Αἰσχύλος εἶπε τεθνᾶναι προτείνει δύο γραφάς, ὧν τὴν δευτέ-
ραν νομίζει ὀρθοτέραν· »χαίρω τε, τεθνάναι δ' οὐκ ἔτ' ἀντερῶ
θεοῖς'' καὶ »χαίρω· θεοῖσι τεθνάναι δ' οὐκ ἀντερῶ''. Ὁ Εἰμ-
σοίθιος (*Die Wiederherst. d. Dram. d. Aesch.* σελ. 91) εἴκασε
»χαίρω τε, τεθνάναι τ' οὐκ ἔτ' ἀντερῶ θεοῖς'', ὅπερ ὑπὸ τοῦ
Μεινεκίου ἐπιδοκιμασθὲν παρέλαβε καὶ ὁ Ἐγγήρος (Ἀγαμέμν.
σελ. 38). Ὁ Καρστὴν (Ἀγαμέμν. σελ. 189 κῆξ.) γράφει
»χαίρω· τὸ τεθνάναι δ' οὐκέτ' ἀντερῶ θεοῖς''. Ἡ τοῦ Ἀρτουγ-
γίου γραφὴ »χαίρω, θανεῖν ἂν δ' οὐκ ἔτ' ἀντερῶ θεοῖς'' δὲν
εἶνε οὐδενὸς λόγου ἀξία. Πᾶς τις βλέπει ὅτι πλατεῖα κέλευ-
θος ὑπάρχει πρὸς τὰς εἰκασίας. Τὸ βέβαιον καὶ ἀναντίλεκτον εἶνε
ὅτι ὁ Αἰσχύλος δὲν εἶπε τεθνᾶναι. Οἱ παλαιοὶ ποιηταὶ ἦσαν
ἀκριβεστάτοι περὶ τὰ τοιαῦτα καὶ φυλακτικώτατοι νόμους αὐ-
στηροὺς καὶ ἀπαραβάτους μεταχειριζόμενοι καὶ οὐδέποτε οὐδὲν
ἐτόλμων δυνάμενον νὰ διαφθείρῃ τὴν φύσιν αὐτὴν τῆς ἐλληνικῆς
γλώσσης. Οἱ μεταγενέστεροι ἐτάρραξαν καὶ συνεκύκησαν τὰ πάντα.
Ἐπ' αὐτῶν οὐ μόνον τεθνᾶναι ἐλέγετο, ἀλλὰ καὶ ἀποδράναι
διαδράναι (ἀντὶ τοῦ -δρᾶναι), κτλ., σημάναι (ἀντὶ τοῦ ση-
μᾶναι ἢ κάλλιον σημήναι), βάθι (ἀντὶ τοῦ βῆθι), κτλ. κτλ.
Ἰδε τὸ χαριέστατον ποίημα ὅπερ Χριστὸς Πάσχων ἐπιγράφε-
ται εἰς. 473: ποθᾶ τεθνᾶναι, ζῆν δ' ἔτ' οὐδαμῶς φέρω. 698:

τὸ Η'. Ἀλλὰ τινὰ παραδείγματα αὐτοῦ εὑρίνται παρὰ Λουκίανον. Περὶ τῶν ἐπὶ Μισθ. Συν. § 42 (Τόμ. Α', σ. 454 Ἰακβ.) »δ' ἐραστὴς μόλις ἀνελθὼν καὶ πλησιάσας τῇ θύρᾳ τεθιπέτω ἀφορῶν ἐς τὸ χρυσίον». Πῶς δεῖ Ἰστορ. Συγγρ. § 45 (Τόμ. Β', σ. 41) »ἡ λέξις δ' ὅμως ἐπὶ γῆς βεβηκέτω». § 49 (Τόμ. Β', σ. 43) »καὶ ὅλως ἐοικέτω τότε τῷ τοῦ Ὀμήρου Διῖ» (Ἐν τῇ αὐτῇ § »κακῆϊνο ἀκουέτω» φέρεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις ἀκηκόστω, ἀκήκουστο, ἀκηκούστο, ἀκήκοστο, ἡκήκουστο, ἀκηκούστω, ἀκηκούσθω, ἀκουσέτω καὶ ἀκηκούσθω. Ὁ πολὺς Κόβητος *Var. Lect.* σελ. 82 ἀποφαίνεται ὅτι ἐν τῷ ἀκηκόστω, ΑΚΗΚΟCΤΩ, λαμβάνει ἡ ὀρθὴ γραφὴ ἀκηκοέτω, ΑΚΗΚΟΕΤΩ. Τὴν γνώμην τοῦ Κοβήτου ἐπιδοκιμάζει καὶ ὁ Φρίσχιος Λουκιαν. Τόμ. Α', Μέρ. α', σελ. 96). Ῥητόρ. Διδασκ. § 23 (Τόμ. Γ', σ. 188) »καὶ αὐτὸ δέ σοι τὸ στόμα πρὸς ἅπαντα ὁμοίως κεχηνέτω». Κρονοσόλ. § 18 (Τόμ. Γ', σ. 470) »ὁ οἰνοχόος ὅξυ δέδορκέτω ἐκ περιωπῆς ἐς ἑκάστον». Ἴδε καὶ Ψευδιπποκράτ. Προρρητ. Β', 24 (Τόμ. Γ', σ. 384 Ἑρμερ.) »μήτε ξυμμεμυκέτω μήτ' ἐκπεπλίχθω». Πολλὰ παραδείγματα εὐρίσκει τις ἐν τοῖς Ἀρχιμηδεῖσι. Περὶ Ἐπιπ. Ἰσορρόπ. Προτ. ΙΒ', σ. 11 Τορέλλ. »καὶ γεγρονέτω ὡς ἂν ΒΗ ποτὶ ΒΘ, οὕτως κτέ.» (Παρὰ Πλάτωνι περὶ Νόμ. ΙΒ', σ. 953, γ': πρῶτον μὲν ἔλαττον ἐτῶν μηδὲν πεντήκοντα γεγρονῶς ἔστω). Περὶ Κωνοειδ. Προτ. Γ', σ. 263 »καὶ παραπεπτωκέτω παρ' ἐκάσταν αὐτῶν χωρίον ὑπερβάλλον εἴδει τετραγώνῳ» (Ἴδε καὶ ΚΖ', σελ. 294). Η', σελ. 269 »ἀπὸ δὲ τῆς ΑΖ ἐπίπεδον ἀνεστακέτω ὀρθὸν ποτὶ τὸ ἐπίπεδον κτέ.» (Ἴδε καὶ Θ', σ. 270. Ι', σ. 272 δις καὶ σ. 273 δις. Ις',

πολὺ τεθναῖναι, ζῆν δ' ἔτ' οὐδαμῶς στέγω. 128: τί δή ποτ' ἄρα σιμᾶναι νέον θέλει; 480: ὀπισθόπους δ' ἔξιθι καὶ σιγῇ βάθι (Παρατηρητέον καὶ τὸ μακροπαραληκτοῦν ἔξιθι. Ἴδε καὶ 1797: ἄπιθι καὶ δύναιμιν ἄγγελλε βροτοῖς. 1957: ἄπιθ' ἄπιθι· προδραμοῦσά τι μάθοις ἀνδρῶν εἰσφέρουσα τὴν τολμηρίαν, κτλ.). 1918: τῆς καλλιφεγγοῦς ἡμέρας τὴν ἀκτίνα (ἀντὶ τοῦ ἀκτίνου), κτλ. κτλ. Ὁ μουσικώτατος ἀνὴρ ὁ τὸν κέντρωνα τοῦτον συρράψας, οὗτινος ἡ ἀχαρις ὑπόθεσις καὶ ἡ ἄμετρος ψυχρολογία ἄγχαρσι καὶ πνίγουσι τὸν ἀναγινώσκοντα, παντάπασιν ἀδιαφόρως, ὅπως ἂν τύχη, ἀντὶ μακρῶν ἢ βραχέων λαμβάνει τὰ δίχρονα ὀλίγον φροντίζων ἂν ταράττηται οὕτω καὶ σπαράττηται ἢ ἑλληνικῇ γλῶσσᾳ.

σ. 280. ΚΒ', σ. 285. ΚΔ', σ. 289. ΚΗ', σ. 297, κτλ. Ἐν Κ', σ. 283 »ἀπὸ δὲ τῆς ΖΝ ἐπίπεδον ἔστω ἀνεστακέως». Καὶ ἐν ΚΒ', σ. 285 »ἀπὸ δὲ τῶν ἀχθεισῶν ἐπίπεδα ἀνεστακέτων παράλληλα τῷ κατὰ τὰν ΑΓ ἐπίπέδῳ» γραπτέον ἀνεστακέτω, ὡς ὀρθῶς ἀναγινώσκεται ἐν ΚΑ', σ. 284 »ἀπὸ δὲ τῶν ἀχθεισῶν ἐπίπεδα ἀνεστακέτω ὀρθὰ ποτὶ τὰν ΒΔ». Πρβ. καὶ Ἰωβ ΙΒ', 5 »ἀλλὰ μηδεὶς πεποιθέτω πονηρὸς ὢν ἀλόφος ἔσεσθαι», κτλ. Ἐν ἀποσπασματι τοῦ Πυθαγορείου Πεμπέλου παρὰ Στοβαίῳ Ἀνθολογ. ΟΘ', 52 ἀναγινώσκεται »πᾶς δὲ νόον ἔχων τιμάτω καὶ σεβέτω καὶ δεδιέτω γονέων εὐχὰς ἢ κατάρας». Ἀλλὰ τὸ ὀρθὸν εἶνε δεδίτω (Ἴδε Κόβητον *Nov. Lect.* σελ. 467 καὶ Μνημοσ. Τόμ. Θ', σελ. 138). Τὸ παρ' Ὀμήρῳ ἀνωγέτω (Ὀδ. Β, 195: μητέρ' εἴην ἐς πατρὸς ἀνωγέτω ἀπονέεσθαι) πρέπει ν' ἀποδοθῇ τῷ ἐνεστῶτι ἀνώγω, ἂν ὅντως ὁ Ὀμηρος τοιοῦτον ἐνεστῶτα μετεχειρίσθῃ (περὶ οὗ ἄλλοτε. Ἴδε Βουτμαννὸν Γραμμ. Μεγ. Τόμ. Β', σελ. 116 ἐκδ. Λοβ.).

Ὁ πληθυντικὸς ἀριθμὸς εἶνε εὐχρηστότερος κατὰ συγκοπὴν, οἷον: ἄρχετε νῦν νέκυας φορέειν καὶ ἀνωχθε γυναῖκας (Ὀδ. Χ, 437), ἄγ' οἱ μὲν Ἑλικῶν οἱ δὲ Παρνασοῦ πτύχας τέμνειν ἀνωχθ' ἐλθόντας ὑλουργοὺς δρυὸς κορμούς (Εὐριπ. Ἡρακλ. Μαιν. 241), χωρεῖτε, συμμάχους θ' ὀπλίξεσθαι τάχος ἀνωχθε (Εὐριπ. Ῥήσ. 987), Τρῶες ὑπέρθυμοι, μὴ δείδιτε Πηλεΐωνα (Ἰλ. Γ, 366. Καὶ ἐν τῷ ἐπιγράμματι τῷ εἰς Σιμωνίδην ἀναφερομένῳ Ἀνθολογ. Παλατ. Θ', 147 »μηδ' ὕδατος προχοῆς δείδετε χειμερίου» γραπτέον δείδιτε, καθὰ πρὸ πολλοῦ προὔτεινεν ὁ Βουτμαννὸς Γραμμ. Μεγ. Τόμ. Β', σελ. 145 Λοβ. Ἴδε Κόβητον *Nov. Lect.* σελ. 467. Πρβ. καὶ Φιλόστρ. Ἀπολλων. ε', 27, σελ. 267: μὴ δέδιτε, εἶπεν ὁ Ἀπολλώνιος), μηκέτι νῦν Τρώων ἐκὰς ἔστατε, δῖοι Ἀχαιοί (Ἰλ. Γ, 354), εὖ γέ τοι τόδ' ἴστε (Σοφοκλ. Τραχ. 1107), κτλ. Τὸ παρ' Ἀριστοφάνει Ἀχαρν. 335 »ὡς ἀποκτενῶ, κέκραχθ'· ἐγὼ γὰρ οὐκ ἀκούσομαι» δύναται καὶ ὡς ἐνικὸν νὰ ἐκκληφθῇ (Ἴδε εἰχ. 366, κτλ.). Τοῦ μὴ συγκεκομμένου πληθυντικοῦ δύο μόνον παραδείγματα εὑρίνται ἀμφοτέρω παρ' Ἀριστοφάνει, τὸ μὲν ἐν Σφιγξί 415 »ῶγαθοὶ τὸ πρᾶγμ' ἀκούσατ', ἀλλὰ μὴ κεκράγετε» (Ἐν τῷ ἀρίστῳ ἀντιγράφῳ κεκράγατε), τὸ δ' ἐν Ἀχαρνέσιν 133 »ὕμεῖς δὲ πρεσβεύεσθε καὶ κεχηνάτε» (Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις κεχηνάτε. Ἀλλ' ἴδε Ἡρωδιανὸν ἐν Ἀνεκδ. Βεκκ. σ. 1287 καὶ ἐν Ἀνεκδ. Κραμ. Ὁξων. Τόμ. Δ', σ. 415, 7 »Λέγει

ὁ Ἡρωδιανὸς ὅτι εὐρίσκεται χρήσις τῆς διὰ τοῦ εἰγραφῆς, ὡς παρὰ Ἀριστοφάνει ἐν Ὀρνισιν ἡ ὕμεῖς δὲ πρεσβεύετε καὶ κεχήμετε ἀντὶ τοῦ κεχήμετε. Ὁ διὰ τοῦ εἰτύπος φαίνεται ἡμῖν ἀναλογώτερος. Δὲν πρέπει δ' ἴσως νὰ κανονίζηται ὁ παρακείμενος κατὰ τὸν πρῶτον ἀόριστον καὶ νὰ λέγηται ὅτι, ὡς ὁ ἀόριστος εἶνε λέξατε, οὕτω καὶ ὁ παρακείμενος ὀφείλει νὰ εἶνε κεκράγατε· διότι καὶ ἐν τῇ εὐκτικῇ σχηματίζεται μὲν ὁ πρῶτος ἀόριστος εἰς αἰμι, αἰς, αἰ, κτέ. ἢ εἰας, εἰε (ν), εἰαν, ἀλλ' ὁ παρακείμενος μὴ συμφωνῶν πρὸς αὐτὸν ἄλλως ἔχει καταλήξεις, οἰμι, οἰς, οἰ, κτέ. ἢ οἶην, οἶης, οἶη, ὡς καὶ ἐν τῇ ἀπαρεμφάτῳ καὶ τῇ μετοχῇ οὗτος μὲν εἰς ἐναι καὶ ὡς-ότος λήγει, ἐκεῖνος δ' εἰς αἰ καὶ ας-αντος. Πρὸς δὲ τούτοις τίς πρῶτος ἐνεργητικὸς ἀόριστος σχηματίζεται ἐν τῇ προστακτικῇ εἰς θι-τω, καθάπερ ὁ παρακείμενος;). Προστακτικὸν πεποιθατε ἴδε ἐν Ψαλμῷ ΡΜΕ', 2 » μὴ πεποιθατε ἐπ' ἄρχοντας». Ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς τοῦ Ψευδοφαλάριδος Ρ', σ. 290 Λεννεπ. ἀναγινώσκεται »Ταυρομενῖται μὲν οὖν καὶ τεθνηκότι Στισιχόρῳ χάριν εἰδέτωσαν ὧν ἔτυχον». Τὸ εἰδέτωσαν εἶνε βαρβαρώτατον, ἂν δὲν εἶνε πλημμελὲς γραφὴ τοῦ ἐχέτωσαν. Περὶ τοῦ παρ' Ὀμήρῳ ἀνώγετε (Ὀδ. Ψ, 132: δμῶας δ' ἐν μεγάροισιν ἀνώγετε εἴμαθ' ἐλέσθαι) λέγομεν ὅτι καὶ περὶ τοῦ ἀνώγέτω.

Δὲν πρέπει νὰ παρέλθωμεν ἐν σιωπῇ τὸν σχηματισμὸν τῶν παραγομένων χρόνων τῆς ὀριστικῆς ἐγκλίσεως. Καὶ ἐν τῇ τοῦ Γενναδίου γραμματικῇ καὶ ἐν τῇ τοῦ Βερναρδάκη καὶ ἐν ἄλλαις ὁ τύπος αὐτῶν ἐκτίθεται οὕτως· ἔλειπον, ἔλειπες, ἔλειπε(ν)· ἔλείπομεν, ἔλείπετον, ἔλειπέτην, κτέ. ἔλιπον, ἔλιπες, ἔλιπε(ν)· ἔλίπομεν, ἔλίπετον, ἔλιπέτην, κτέ. ἔλελοιπεν, ἔλελοιπεις, ἔλελοιπεί· ἔλελοιπείμεν, ἔλελοιπείτον, ἔλελοιπέτην, κτέ. ἔλειπόμην, ἔλείπου, ἔλείπετο· (ἔλειπόμεθον), ἔλείπεσθον, ἔλειπέσθην, κτέ. Ὡσαύτως καὶ ἐν τοῖς παραδείγμασι τῶν συνηρημένων καὶ ἐν τοῖς τῶν εἰς μι τὸ μὲν δευτερον δυϊκὸν πρόσωπον τῶν παραγομένων χρόνων εἰς ον (τον, σθον) σχηματίζεται, τὸ δὲ τρίτον εἰς ην (την, σθην). Οὐδεὶς δὲ λόγος γίνεται περὶ τῆς εἰς ην (την, σθην) καταλήξεως τοῦ δευτέρου δυϊκοῦ προσώπου, ἥτις καὶ παρ' ἄλλοις ἐν χρήσει εἶνε καὶ μάλιστα παρὰ τῷ Πλάτῳ. Τίς δὲν ἀνέγνω τὸ περίφημον ἐκεῖνο εἰς Ἀρμόδιον καὶ Ἀριστογείτου σκόλιον (παρ'

Ἀθηναίῳ ΙΕ', σ. 693, α'), ἐν ᾧ ὁ εἰς ην τύπος καὶ ὡς τρίτον δυϊκὸν πρόσωπον καὶ ὡς δευτερον ἀπαντᾷ;

Ἐν μύρτου κλαδὶ τὸ ξίφος φορήσω,
ὥσπερ Ἀρμόδιος κἀριστογείτων
ὅτε τὸν τύραννον κανέτην
ἰσονόμους τ' Ἀθήνας ἐποιήσάτην (Τρίτ. δυϊκ.).

Ἐν μύρτου κλαδὶ τὸ ξίφος φορήσω,
ὥσπερ Ἀρμόδιος κἀριστογείτων
ὅτ' Ἀθηναίης ἐν θυσίαις
ἄνδρα τύραννον Ἰππαρχον ἐκανέτην (Τρίτ. δυϊκ.).
Αἰεὶ σφῶν κλέος ἔσσεται κατ' αἶαν,
Φίλταθ' Ἀρμόδιος κἀριστογείτων,
ὅτι τὸν τύραννον κανέτην
ἰσονόμους τ' Ἀθήνας ἐποιήσάτην (Δεύτερ. δυϊκ.).

Οὕτω καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ Οἰδ. Τυρ. 1511 »σφῶν δ', ᾧ τέκν', εἰ μὲν εἰχέτην ἤδη φρένας, πόλλ' ἂν παρήνουν» (Κακῶς ὁ Βρούγκιος ἔγραψεν εἰ μὲν εἴχετόν γ'. Καὶ τὰ ἐν τῷ σκολίῳ δὲ δύο παραδείγματα μετέβαλεν οὗτος ἐν Ἀναλέκτ. Τόμ. Α', σελ. 156) καὶ παρ' Εὐριπίδῃ Ἀλκήστ. 661 »κἀντὶ τῶνδ' ἐμοὶ χάριν τοιάνδε καὶ σὺ χῆ τεκοῦς' ἡλλαξάτην» (Κακῶς ὁ Βαλκενάριος Εὐριπ. Φοιν. σελ. 440 προτείνει νὰ μεταβληθῇ εἰς ἡλλαξάτον νομίζων ὅτι ὁ εἰς ην τύπος εἶνε μόνον τοῦ τρίτου δυϊκοῦ προσώπου, οὐχὶ δὲ καὶ τοῦ δευτέρου). Τὰ παρὰ Πλάτῳ παραδείγματα εἶνε τὰ ἑξῆς. Εὐθυδ. σ. 273, ε' »Πόθεν τοῦτο τὸ ἔρμαιον εὐρέτην; Ἐγὼ δὲ περὶ ὑμῶν διενούμην ἔτι, ὥσπερ νυνδὴ ἔλεγον, ὡς τὸ πολὺ τοῦτο δεινοῖν ὄντοιν, ἐν ὅπλοις μάχεσθαι, καὶ τοῦτ' ἔλεγον περὶ σφῶν· ὅτε γὰρ τὸ πρῶτον ἐπεδημῆσάτην [Ἀλλ. γραφ. ἐπεδημείτην], τοῦτο μέμνημαι σφῶ ἐπαγγελόμενῳ.» σ. 294, ε' »Καὶ ὅτε παιδίᾳ ἦσθην καὶ εὐθὺς γενόμενοι ἠπίστασθε πάντα»; (Ἐν ἐνὶ ἀντιγράφῳ φέρεται ἐκ διορθώσεως ἦτον). Συμποσ. σ. 189, γ' »σύ τε καὶ Παυσανίας εἰπέτην.» περὶ Νόμ. Δ', σ. 705, δ' »καὶ δὴ καὶ τοῦτ' ἐλέγέτην αὐτὸ εἶναι σφῶ τὸ πρὸς τὸν πόλεμον.» ε', σ. 755, α' »τί δῆτ' οὐ καὶ σύ τε καὶ ὁ Μέγιστος, ᾧ ξένη, ἐκοινωνήσάτην ἡμῖν τῆς πολιτείας;» (Πρβ. καὶ Ἐρυξ. σ. 399, δ' »οὐ καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ λόγου ἐπετελεσάτην»; Κακῶς ποιῶν ὁ Βεκκῆρος μετέβαλε τοὺς παρὰ Πλάτῳ τούτους τύπους γράψας εὐρετον ἀντὶ τοῦ εὐρέ-

την, ἐπεδημήσατον ἀντὶ τοῦ ἐπεδημησάτην, κτλ.).

Ὁ Ἑλμσλήϊος (Ἀριστοφ. Ἀχαρν. εἰχ. 755 καὶ Εὐριπ. Μηδ. εἰχ. 1041) διατρενόμενος ὅτι παρὰ τοῖς παλαιοῖς τῶν παραγομένων χρόνων τῆς ὀριστικῆς ἐγκλίσεως καὶ πάντων τῶν τῆς εὐκτικῆς τὸ δυϊκὸν δεύτερον πρόσωπον τὴν αὐτὴν κατάληξιν εἶχεν, ἦν καὶ τὸ τρίτον, εἰς ἣν (τὴν, σθὴν) τελευτῶν, ὃ δ' εἰς ον (τον, σθον) τύπος αὐτοῦ ἐπλάσθη ὑπὸ τῶν γραμματικῶν τῆς Ἀλεξανδρείας, ἀποφαίνεται ὅτι πάντα τὰ παραδείγματα ἐν οἷς ὁ εἰς ον (τον, σθον) τύπος φαίνεται εἶνε ὑπὸ τῶν ἀντιγραφῶν παρεφθαρμένα καὶ πρέπει τὰ διορθωθῶσι. Τῷ Ἑλμσλήϊω συμφωνοῦσι καὶ ἄλλοι πολλοὶ καὶ ὁ περιφανὴς Κόβητος ὁ τὸ μέγιστον κράτος καὶ ἀξίωμα ἐν τῇ κριτικῇ ἔχων (Ἴδε Μνημοσ. Τόμ. Η', σελ. 408 κέξ.). Δὲν εἶνε ὀλίγα τὰ χωρία ἐν οἷς ὁ εἰς ον τύπος ἀναγινώσκεται. Πλάτ. Εὐθυδ. σ. 273, ε': εἰ δὲ νῦν ἀληθῶς ταύτην τὴν ἐπιστήμην ἔχετον, ἴλεω εἶητον. περὶ Νόμ. Α', σ. 646, β': ἐπειδήπερ σφῶ γε ἐβελήσειν ἔφατον ἀκούειν. Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 1207: ἦ καὶ τέκνων εἰς ἔργον ἤλθετον νόμῳ; (Ὁ Βουτλήρος ἔγραψεν »ἤλθετην ὁμοῦ», ὅπερ καὶ ὁ Βλομφεῖλδος ἀπεδέξατο καὶ ὁ Καρστὴν Ἀγαμέμν. σελ. 266 καὶ ὁ Ἐρουερδὴν *Exercit Crit.* σελ. 98. Ὁ Σχοιμαννὸς εἶκασε γὰρ μὴ ἀντὶ τοῦ νόμῳ, *satis probabiliter*, ὡς λέγει ὁ Ἐγγῆρος Ἀγαμέμν. σελ. 78. Ἡμεῖς προκρίνομεν τὴν γραφὴν τοῦ Βουτλήρου, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ »τέκνων εἰς ἔργον» νομίζομεν ὅτι ὁ Αἰσχύλος ἔγραψε »τέκνων εἰς ἄροτον»). Σοφοκλ. Οἶδ. Κολ. 1579: εἰ τυφλοῦ πατρὸς τοιῶδ' ἔφυτον (Ἑλμσλ. ἐφύτην). 1695: οὐ τοι κατάμεμπτ' ἔβητον (Ἑλμσλ. ἐβήτην). 1759: καὶ πάρος ἀπεφεύγετον κτέ. (Ὁ Βρούγκιος ἔγραψεν ἀπεφύγετον, ὁ Ἑλμσλήϊος ἀπεφυγέτην, ὁ Ἐρμαννὸς »Χορ. καὶ πάρος ἀπέφυγε. Ἀντιγ. τί; Χορ. τὰ σφῶν τὸ μὴ πίτνειν κακῶς», ὅπερ καὶ ὁ Δινδόρφιος ἀπεδέξατο καὶ ὁ Μεινέκιος καὶ ἄλλοι). 1746: μέγ' ἄρα πέλαγος ἐλάχετόν τι (Ἑλμσλ. ἐλάχετην), Εὐριπ. Ἡλ. 1300: πῶς ὄντε θεῶ... οὐκ ἠρκέσατον κῆρας μελάρθοις; (Ἑλμσλ. ἠρκεσάτην). Μηδ. 1073: εὐδαιμονοῖτον ἀλλ' ἐκεῖ (Ἑλμσλ. εὐδαιμονοίτην). Ἀλλ. 272: χαίροντες, ὦ τέκνα, τόδε φάος ὀρῶτον (Ἑλμσλ. ὀρώτην). Ἀριστοφ. Σφηξ. 867: ὅτι γενναίως ἐκ τοῦ πολέμου καὶ τοῦ νείκου ξυνέβητον (Ἑλμσλ. ξυνεβήτην). Ὅρν. 112: πράγους δὲ δὴ τοῦ δεομένου δεῦρ' ἤλθετον; (Ἑλμσλ. ἤλθετην). Θεσμοφ. 1157: εἰ καὶ πρότερόν ποτ' ἐπηκόω ἤλθετον, νῦν ἀφίκεσθον

(Ὁ Ἑλμσλήϊος ἔγραψεν ἤλθετην, ὁ δ' Ἐρμαννὸς καὶ ὁ Μεινέκιος ἤλθετε ἀποβαλόντες καὶ τὸ ἐν ἀρχῇ εἰ. Πρβ. καὶ Φρίσχιον Θεσμοφ. σελ. 528). Πλούτ. 103: οὐκ ἠγόρευον ὅτι παρέξειν πράγματα ἐμέλλετόν μοι; (Ἑλμσλ. ἐμελλέτην). 485: οὐκ ἂν φθάνοιτον τοῦτο πράττοντες (Ὁ Ἑλμσλήϊος ἔγραψε φθανοίτην. Ἀλλὰ προτιμητέα εἶνε ἢ ἐν τῷ ἀρίστῳ ἀντιγράφῳ γραφὴ φθάνοιτε). Καὶ ἐν Νεφέλαις 1506 νομίζει ὁ Ἑλμσλήϊος ὅτι ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶνε »τί γὰρ μαθόνθ' ὑβρίζετην εἰς τοὺς θεοὺς καὶ τῆς σελήνης ἐσκοπεῖσθε τὴν ἔδραν;» Τὴν γνώμην τοῦ Ἑλμσλήϊου ἐπεδοκίμασε καὶ ὁ Ἐρμαννὸς Νεφέλ. σελ. 207 ἐκδ. β'. Ἀλλ' ἄλλοι προκρίνουσι τὴν γραφὴν ἀντιγράφων τινῶν, ἐν οἷς καὶ τὸ ἀριστον, »μαθόντες (παθόντες) τοὺς θεοὺς ὑβρίζετε κτέ. (Ἴδε Δινδόρφιον Ἀριστοφ. Τόμ. Γ', σελ. 205). Ἐν Ἰππεῦσι 236 ἀντὶ τοῦ πρότερον ἐκδιδομένου »ὅτι ἡ πὶ τῷ δήμῳ ξυνόμνυτον πάλαι» γράφεται νῦν ἐκ τοῦ ἀρίστου ἀντιγράφου καὶ ἐκ τοῦ Μοσχοπούλου περὶ Σχεδῶν σελ. 31 ξυνόμνυτον. Καὶ ἐν ἀποσπασματι τοῦ Ἀριστοφάνους σωζομένῳ ἐν Βεκκήρου Ἀνεκδότοις σελ. 545, 21 εὔρηται ὁ εἰς ον τύπος: »τί γὰρ ἐπὶ κακότηρον ἐμόλετον βίον ἀδικομηχάνῳ τέχνῃ;»

Παρ' Ὀμήρῳ ὁ Ζηνόδοτος ἤδη ἐν τρισὶ χωρίοις ἔγραφε τὸν εἰς ἣν λήγοντα τύπον ἀντὶ τοῦ εἰς ον. Ἰλ. Θ, 448: Τίφθ' οὕτω τετίησθον, Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη; οὐ μὲν θὴν κάμετόν γε μάχη ἐνὶ κυδιστείρῃ δαλῦσαι Τρῶας, τοῖσιν κότον αἰνὸν ἔθεσθε (Σχολ. σ. 235 Βεκκ. »Ἡ διπλὴ ὅτι Ζηνόδοτος γράφει καμέτην διὰ τοῦ ἡ ἀντὶ τοῦ ἐκάμον. Τὸ δὲ κάμετον πρὸς τὸ πρόσωπον ἀντὶ τοῦ ἐκάμετε, ὃ καὶ συμφωνεῖ»). Κ, 545: εἴπ' ἄγε μ', ὦ πολύαιν' Ὀδυσεῦ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν, ὅπως τούσδ' ἵππους λάβετον (Σχολ. σ. 299 »Ἡ διπλὴ ὅτι Ζηνόδοτος γράφει λαβέτην. Ἔστι δὲ τοῦτο τρίτου προσώπου ἀντὶ τοῦ ἔλαβον. Λέγει δὲ νῦν πρὸς αὐτούς»). Λ, 782: σφῶ δὲ μάλ' ἠθέλετον (Σχολ. σ. 351 »Ζηνόδοτος ἠθελέτην»). Περὶ τοῦ ἐν εἰχ. 776 »σφῶ μὲν ἀμφὶ βοδὸς ἔπετον κρέα» οὐδὲν λέγεται ἐν τοῖς σχολίοις. Ὁ Ἑλμσλήϊος τοῦτο μὲν μεταβάλλει εἰς ἐπέτην, περὶ δὲ τοῦ ἐν Θ, 456 »οὐκ ἂν ἐφ' ὑμετέρων ὀχέων πληγέντε κεραυνῷ ἄψ ἔς Ὀλυμπον ἴκυσθον, ἴν' ἀθανάτων ἔδος ἐστίν» λέγει ὅτι ἀναμφιβόλως πρέπει νὰ μεταβληθῇ εἰς ἴκησθον, ἴν' εἶνε ἂν ἴκησθον ἀντὶ τοῦ μέλλοντος ἴξεσθον. Ἀλλ' ἀναμφιβόλως ὁ λόγος ἐνταῦθα εἶνε περὶ παρελθόντος, οὐχὶ περὶ μέλλοντος. Ἰδὼν ὁ Ζεὺς ἐκ τῆς Ἰδῆς τὴν

Ἦσαν καὶ τὴν Ἀθηναίων ὡς βοηθοὺς ἐρχομένας τοῖς ὑπὸ τῶν Τρώων κακῶς πάσχουσι καὶ ἀπολλυμένοις Ἀχαιοῖς ἀγανακτεῖ σφόδρα καὶ πέμπει τὴν Ἴριν παραγγέλλων ν' ἀποτρέψῃ αὐτὰς ἀπειλῶν οὕτω (σίχ. 401 κέξ.). » ὦδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται· γυιώσω μὲν σφώϊν ὑφ' ἄρμασιν ὠκέας ἵππους, αὐτὰς δ' ἐκ δίφρου βαλέω κατὰ θ' ἄρματα ἄξω, οὐδέ κεν ἐς δεκάτους περιτελλομένους ἐνικυτοὺς ἔλκε' ἀπαλθήσεσθον, ἃ κεν μάρπτῃσι κεραυνός. » Ἡ Ἦρα καὶ ἡ Ἀθηναία ὑπακούσασαι, ὡς εἰκός, ἐπανῆλθον εἰς τὸν Ὀλυμπον καὶ λελυπημέναι μετὰ τῶν ἄλλων θεῶν ἐπὶ χρυσῶν ἀνακλίντρων ἐκάθιζον. Ἐλθὼν δ' ἐπειτα καὶ ὁ Ζεὺς ἐκ τῆς Ἰδης καὶ καθίσας ἐπὶ χρυσοῦ θρόνου λέγει πρὸς τὰς ὑπ' ὀργῆς καὶ λύπης σιωπῶσας θεάς, ἐπισκώψας πρῶτον αὐτὰς καὶ τὸ μέγεθος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ βραχέως δηλώσας, τί ἤθελον πάθῃ, ἂν μὴ τῇ προσταγῇ αὐτοῦ ἐπείθοντο. » ὦδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ κεν τετελεσμένον ἦεν· οὐκ ἂν ἐφ' ὑμετέρων ὀχέων πληγέντες κεραυνῶ ἄψ ἐς Ὀλυμπον ἵκεσθον, ἴν' ἀθανάτων ἔδος ἐστίν. » Δὲν σημαίνεται προφανέστατα ὅτι » εἰ μὴ οὕτως ἐποιήσατε, ὡς ἐκέλευσα δηλονότι ἐγώ, ἐπλήγῃτ' ἂν κεραυνῶ καὶ οὐκ ἂν πάλιν εἰς τὸν Ὀλυμπον ἐπὶ τοῦ ὑμετέρου ἄρματος ἀφίκεσθε; » Τὸ παράδοξον δ' εἶνε ὅτι παρ' Ὀμήρῳ ἐνίστε καὶ τὸ τρίτον δυϊκὸν πρόσωπον εὐρίσκεται εἰς ὃν περατούμενον. Ἰλ. Σ, 585: τὼ μὲν ἀναρρήξαντε βοὸς μεγάλοιο βοεῖην ἔγκατα καὶ μέλαν αἶμα λαφύσσετον (Σχολ. σ. 513 » Λαφύσσετον: Ἐδεῖ διὰ τοῦ η· ἢ τάχα ἐνεστῶς ἐστὶν ἀντὶ παρῶν. — Ἡ διπλῇ ὅτι χρόνος ἡλλακταί· τὸ γὰρ λαφύσσετον λαφύσσουσιν παρὲλθοντες ὅμοιον τῷ λαοῦ ἀποτμήξαντε διώκετον. »). Ν, 346 » τὼ δ' ἀμφὶς φρονέοντε δῶα Κρόνου υἱε κραταιῶ ἀνδράσιν ἡρώεσσιν ἐτεύχετον ἄλγεα λυγρὰ » (Σχολ. σ. 367 » Τετεύχετον: Ἡ διπλῇ ὅτι ἀντὶ τοῦ τετεύχετην ἢ τεύχεουσι. Χρόνος δὲ ἡλλακταί· ἔστι γὰρ ἀντὶ τοῦ ἔτευχον, ὡς ἐπὶ τοῦ ἡ κεμάδ' ἢ ἐλαγῶν ἐπείγετον ἀντὶ τοῦ ἡπειγον [Δηλαδή Ἰλ. Κ, 561 » ὡς δ' ὅτε καρχαρόδοντε δῶα κύνε εἰδότε θήρης ἢ κεμάδ' ἢ ἐλαγῶν ἐπείγετον ἐμμενὲς αἰεὶ χῶρον ἂν ὑλήενθ', ὁ δὲ τε προθέσι μεμηκώς. » Ἀλλ' ἐνταῦθα τὸ ἐπείγετον εἶνε ἐπείγετον καὶ οὐχὶ ἀντὶ τοῦ ἡπειγον. Φαίνεται ὅτι ἀνθρώπινόν τι παθὼν ὁ γραμματικὸς ἀντὶ τοῦ ἐν σίχ. 364 διώκετον ἔλαβε τὸ ἐν σίχ. 361 ἐπείγετον]. — Διὰ τὸ μέτρον ἀντὶ τοῦ ἐτετεύχετην (!). — Ἐν ἄλλῳ ἡρώεσσιν ἐτεύχετον. »). Κ, 564: ὡς τὸν Τυδείδης ἠδὲ πτολίπορθος Ὀδυσσεὺς λαοῦ ἀπο-

τμήξαντε διώκετον ἐμμενὲς αἰεὶ (Σχολ. σ. 292 Βεκκ. » Ὅτι τὸ διώκετον σημαίνει διώκουσιν ἢ διώκετε, οὐ τὸ διωκέτην, ὡς Ἐρατοσθένης. Ἔστιν οὖν τὸν Δόλωνα διώκουσιν ἀντὶ τοῦ ἐδίωκον, ὃν τρόπον αἱ μὲν ἀλεστρεύουσι μύλης ἐπὶ [Ὀδ. Η, 104] ἀντὶ τοῦ ἡλέτρευνον [Ἀλλ' ὁ ἱστορικὸς καλούμενος ἐνεστῶς ἐν τῇ Ἰλιάδι οὐδαμοῦ φαίνεται]. — Τρία δὲ ῥήματά ἐστι παρὰ τῷ ποιητῇ τὸ τοῦ παρῶντος δυϊκὸν τρίτον εἰς ὃν λῆγον ἔχοντα παραλόγως, τοῦτο καὶ τὸ ἀνδράσιν ἡρώεσσιν ἐτεύχετον καὶ τὸ ἔγκατα καὶ μέλαν αἶμα λαφύσσετον. Οὐκ ἔστι μέντοι ἀντικρὺς δυϊκῆς σημασίας· ἀναθεώρησιν γὰρ ἔχει πληθυντικὴν παρατατικὴν· τὸ γὰρ διώκετον ἀντὶ τοῦ ἐδίωκον κεῖται καὶ τὸ ἀνδράσιν ἡρώεσσιν ἐτεύχετον ἀντὶ τοῦ ἔτευχον καὶ τὸ λαφύσσετον ἀντὶ τοῦ ἐλάφυσσον. » Ἐτυμ. Μέγ. σ. 280, 28 » Διώκετον: Ὅτι οἱ Ἀπτικοὶ καὶ ἐν τοῖς τρίτοις προσώποις τῶν δυϊκῶν τοῖς δευτέροις χρῶνται, ὡς Ἀριστοφάνης καταντιβολεῖτον [Γραπτέον κᾶτ' ἀντιβολεῖτον] αὐτὸν ὑποπεπτωκότας. Ἐκμαίνεται τὸν πατέρα τοῖς ὀρχήμασιν. Τοιαῦτα καὶ τὰ παρὰ τῷ ποιητῇ διώκετον ἐμμενὲς αἰεὶ. Ἀπερ' ἐνιοὶ Φασι διὰ τὸ τὸν κρητικὸν πόδα, ἡγουν τὸν ἀμφίμακρον, μὴ δύνασθαι παραλαμβάνεσθαι εἰς σύμφωνον λήγειν¹⁾· οὐκ ἡδύνατο γὰρ εἶναι διωκέτην· ἀκάθαρτον γὰρ ἂν ἦν ἀμφίμακρος. » Ἰδὲ καὶ Ν, 501: τὼ μὲν ἄρ' ἐκ Θρήκης Ἐφύρους μέτα θωρήσσεσθον. Πρβ. καὶ Π, 218: πάντων δὲ προπάροιθε δῦ' ἀνέρε θωρήσσοντο (Σχολ. σ. 449 » Θωρήσσεσθον: Γράφεται θωρήσσοντο. »). Ν, 615: ἄμα δ' ἀλλήλων ἐφίκοντο

¹⁾ Τί σημαίνει τὸ εἰς σύμφωνον λήγειν; Ἰσως ἔγραψεν ὁ Ἐτυμολόγος » εἰς συνεσταλμένον (= βραχὺ) φωνῆεν λήγειν. » Οὕτω καὶ ἐν Σχολ. Ὀδυσσ. Α, 221 (σ. 491, 10 Δινδ.) » Δαμνᾶ, ὡς κινᾶ. Οἱ δὲ δάμναται ὡς κεν πρῶτα λίπη, ὡς Κράτης. Ὁ δὲ Ἀσκαλωνίτης συνεδάμνα. Ἡ κτέ. » γραπτέον ἴσως συνεσταλμένως δάμνα ἀντὶ τοῦ συνεδάμνα. Καὶ ἐν τούτοις μὲν μετεβλήθη εἰς τὴν πρόθεσιν σὺν τὸ συντετμημένως γεγραμμένον συνεσταλμένον (-ως), ἐν δὲ Σχολ. Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 1 (σ. 1 Διδ.) τὸ συντετμημένως γεγραμμένον σύνδεσμος. » Ὅσα δὲ δέδηγμα: θαυμαστικὸν τὸ ὅσα ἀντὶ τοῦ πολλά. Ὁ δὲ δὴ συμπαραπληρωματικὸς αὐξήσιν δηλοῖ. » Γραπτέον σύνδεσμος παραπληρωματικὸς ἀντὶ τοῦ συμπααραπληρωματικὸς.

(Σχολ. σ. 576 »Εφίκοντο: Οὕτως Ἀρίσταρχος. Ἄλλοι δὲ ἀφίκεσθον. Ἀριστοφάνης δὲ ἀφικέσθην». Γραπτέον ἐφίκεσθον καὶ ἐφικέσθην, ὅπερ καὶ φέρεται ἐν τῷ κώδικι τοῦ Βικτορίου). Ψ, 506: »τὼ δὲ σπεύδοντε πετέσθην» (Σχολ. σ. 617 »Πετέσθην: Ἐν ἄλλῳ πέτεσθον»). Ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Ἡσιόδου παρὰ τῷ σχολιαστῇ τοῦ Ἀπολλωνίου Β', 297 »ἐνθ' οἷγ' εὐχέσθην Αἰνιῶν [Ἐρίγγ. Αἰνιησίῳ] ὑψιμέδοντι» ὁ Βοισσωνάδης ἔγραψεν ἐκ τοῦ παρισιανοῦ κώδικος εὐχέσθον! Ὁ Ματθίας Γραμματ. § 195, 1, σημ. 1 (σελ. 451 ἐκδ. γ') μετὰ τὸ διώκετον, ἐτεύχετον καὶ λαφύσσετον ἀναφέρει καὶ τὸ παρ' Ἡσιόδῳ Ἔργ. 197 ἴτον προστιθεὶς »ἀλλὰ μετὰ διαφόρου γραφῆς ἴτην». Ἐὰν ὁ λόγος εἴνε περὶ παρωχημένου, ὡς διατείνεται ὁ Λέρσιος *Quaest. Episc.* σελ. 232, προτιμητέα πάντως εἴνε ἡ γραφὴ ἴτην· ἐὰν δὲ περὶ μέλλοντος, ὡς ἄλλοι διίσχυρίζονται καὶ ἡμεῖς πειθόμεθα, προφανέστατα μόνον τὸ ἴτον εἴνε ὀρθόν. »Καὶ τότε δὴ πρὸς Ὀλυμπον ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης λευκοῖσιν Φαρέεσσι καλυψαμένῳ χροῶ καλὸν ἀθανάτων μετὰ Φύλον ἴτον προλιπόντ' ἀνθρώπους Αἰδῶς καὶ Νέμεσις». Συχνῇ καὶ γνωριμωτάτῃ εἴνε ἡ ἀντὶ μέλλοντος χρῆσις τοῦ εἶμι (Πρβ. καὶ Γοιτλίγγιον Ἡσιόδ. σελ. 182 ἐκδ. β'). Παρ' Ἀριστοφάνει Θεσμοφ. 1230 φέρεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις »τὼ θεσμοφόρῳ δ' ἡμῖν ἀγαθὴν τούτων χάριν ἀνταδοῖτον». Ἀνταποδοῖτον ἀναγινώσκεται ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Βρουβαχίου (ὅπερ παρέλαβεν ὁ Δινδόρφιος Ἀριστοφ. Τόμ. Γ', σελ. 756, ὁ Φρίσχιος Θεσμοφορ. σελ. 573 καὶ ὁ Ἑγγήρος Θεσμοφ. σελ. 205), ἀνταποδοίτην προὔτεινεν ὁ Βεντλήϊος, ἀνταποδοῖτον ἢ ἀνταποδοίτην ὁ Πόρσων (Ἀριστοφ. σελ. 222. Ἰδε καὶ Δοβραῖον *Adversar.* Τόμ. Β', σελ. 242. Καὶ ὁ Βοβίος καὶ ὁ Μεινέκιος ἀνταποδοίτην ἐξέδωκαν. Ὁ Βρούγκιος ἔγραψεν ἀντιδιδοίτην). Ὁ εἰς ἡν τύπος εἴνε ἴσως προκριτώτερος. Καὶ παρὰ Πλάτωνι εὔρηται ἐπὶ τρίτου προσώπου ὁ εἰς ον τύπος καὶ παρ' Ἰσαίῳ. Πλάτ. Εὐθυδ. σ. 274, α' »ἀλλ' εὖ ἴσθι, ὦ Σώκρατες, ἔφατον, τοῦθ' οὕτως ἔχον». Ἰσαῖ. περὶ τοῦ Νικοστρ. Κλήρ. § 7 »ἐπειδὴ τὼ δύο ταλάντω ἐξ Ἀκῆς [Οὕτως ἄριστα διώρθωσεν ὁ Βαλκενάριος Διατριβ. σελ. 294 τὸ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις ἐξάκις] ἤλθετον». Ἀλλ' ἴσως καὶ ἐν τοῖς χωρίοις τούτοις ὁ εἰς ἡν τύπος πρέπει ν' ἀναγνωσθῇ. Καὶ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις ἀπαντᾷ ὁ εἰς ον τύπος ἐπὶ τρίτου προσώπου. Ἀππ. Ρωμαϊκ. Η', 6 »λαμπρὰ

ἔργα ἀποδεικνυμένῳ ἐθνήσκετον ἄμφω πρὸς τῶν πολεμίων». Ἰουλιαν. σ. 214, α' Σπανεμ. »τοιοῦτω δὲ τῷ ἀνδρὶ τάδε γενομένῳ τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς οὐκ ἀκροατήρια συνεκροτεῖτον οὐδὲ . . . δι' εἰκόνων . . . τοῖς φίλοις συνεγίγνεσθον» (Ἰδε Κόβητον Μνημοσ. Τόμ. Η', σελ. 408 κέξ.).

Τὸ τρίτον πληθυντικὸν πρόσωπον τοῦ ἐνεργητικοῦ ὑπερσυντελείκου ἐπερατοῦτο παρὰ τοῖς παλαιοῖς πάντοτε εἰς εσαν, οὐδέποτε εἰς εισαν. Ὁ μεταγενέστερος καὶ ὑποβάρβαρος οὗτος τύπος ὁ καὶ εἰς τὰ συγγράμματα τῶν παλαιῶν εὐδοκίᾳ τῶν χρηστῶν ἀντιγραφέων παρεισφθαρεῖς, ἀλλὰ Φυγαδευεῖς ἤδη ὑπὸ τῶν ἀκριβοῦντων τὰ τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης, τοῦ γνησίου ἀνακληθέντος, οὐδαμῶς ἀναγκαῖον φαίνεται ἐν τοῖς τῶν ῥημάτων σχηματισμοῖς νὰ μνημονεύηται. Καίρως ἤδη εἴνε νὰ καθαρῇ ἡ γραμματικὴ πάντων τῶν ἐκφύλων καὶ μοχθηρῶν καὶ ἀποβλήτων τύπων, ὧν μᾶτην οἱ ταλαίπωροι μαθηταὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν πληροῦσιν. Ὁρθότατα ὁ Φρύνιχος παραγγέλλει σελ. 149 Λοβ. »Ἡκηκόεσαν, ἐγεγράφεσαν, ἐπεποιήκεσαν, ἐνενοήκεσαν ἐρεῖς, ἀλλ' οὐ σὺν τῷ ἡκηκόεισαν». Ὁ Χοιροβοσκὸς σελ. 606 Γαισφ. λέγει »Ἐτετεύφεσαν λέγουσιν οἱ Ἴωνες χωρὶς τοῦ ἰ κατὰ τὴν παραλήγουσαν καὶ ἐγεγράφεσαν καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὡσαύτως, οἷστισι καὶ οἱ Ἀττικοὶ πολλάκις ἀκολουθοῦσιν ἐπεποιήκεσαν λέγοντες. Ὁ δὲ κανὼν ταῦτα πάντα μετὰ τοῦ ἰ ἀπαιτεῖ κτέ.». Ἐὰν ἀντὶ τοῦ πολλάκις ἔλεγε πάντοτε, θὰ ἦτο ὁ λόγος αὐτοῦ ἀληθέστερος. Πρβ. καὶ Ἐτυμ. Μέγ. σ. 386, 42 »Ἐτετεύφεσαν κατὰ Ἴωνας καὶ Ἀττικοὺς οὐχὶ κατὰ κανόνα· ἐτετεύφεισαν γάρ». Ὁ Ἀντιαττικιστὴς ὁ πολλάκις ὥσπερ ἐκ Φαρέτρας δύστηνά τινα λεξείδια, μορμόνας τινάς, ἀνασπῶν καὶ κατὰ τῶν ἀττικιστῶν ἀγρίως ἀποτοξεύων ἀναφέρει ἐλελήθειςαν ἐκ τῶν Αἰγῶν τοῦ Εὐπόλιδος ἀντὶ τοῦ ἐλελήθειςαν (Βεκκ. Ἀνεκδ. σ. 91, 29). Ἐφ' ἐκάστῳ κεῖται ν' ἀποδεχθῇ, ἂν θέλῃ, τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἀντιαττικιστοῦ καὶ νὰ νομίσῃ ὅτι ὅντως ὁ Εὐπόλις τὸν κίβδηλον τύπον ἐλελήθειςαν μετεχειρίσθη. Ἡμεῖς παρὰ τοῦ μεγάλου διδασκάλου Κοβήτου ἐμάθομεν νὰ νήφωμεν μᾶλλον καὶ ν' ἀπιστῶμεν καὶ μηδέποτε εἰκῇ καὶ ἀπλῶς μηδεμίαν μαρτυρίαν ν' ἀποδεχώμεθα ὑπ' ἀνδρὸς λεγομένην ὅστις πολλάκις ἐπ' αὐτοφώρῳ καταλαμβάνεται ψευδολογῶν καὶ εἴτε ἐκὼν εἴτ' ἄκων ἀπατῶν ἢ καὶ παραληρῶν, ἀλλ' εἰς τὴν ἄλλοθεν καλῶς ἐγνωσμένην χρῆσιν ἀπο-

βλέποντες καὶ τοῦ βεβηαίου ἰσχυρῶς ἀντεχόμενοι τὴν τε μαρτυρίαν αὐτοῦ οὐδὲν ὑγιὲς διδάσκουσιν ὡς ἀποπτύωμεν καὶ αὐτὸν τὸν ἐργάτην τοῦ ψεύδους καὶ τῆς ἀπάτης, ἂν δυνώμεθα, ἐς κόρακας ὡς ἀποδιοπομπώμεθα (Πρβ. Δαβησίου *Miscell. Crit.* σελ. 430 Kidd. καὶ Δοβραίου *Adversar.* Τόμ. Α', σελ. 516. — Κοραῖς Ἡλιοδ. Τόμ. Β', σελ. 173 »Εἰστήκεσαν.) Ἐξεῖλον τὸ ἰ τῆς παρατελευταίας. αὐτὸς γὰρ Ἡλιοδωρος ἐρεῖ προῖων (σελ. 229) Εἰστήκεσαν, ὡς καὶ (σελ. 192) Ἐφέκεσαν· καὶ ὅλως κοινόν ἐστίν Ἰώνων τε καὶ Ἀττικῶν τὸ μὴ διὰ τοῦ εἰσαν ἀλλὰ διὰ τοῦ εσαν ἐκφέρειν τοὺς Ὑπερσυντελικούς κατὰ τὸ τρίτον τῶν πληθυντικῶν. Πρβ. καὶ σελ. 266 καὶ 276. — Ἄλλοτε θὰ διαλάβωμεν περὶ τούτου ἀκριβέστερον, ὡς καὶ περὶ τῶν ἄλλων προσώπων τοῦ πληθυντικοῦ) ¹⁾.

Ἀντὶ δὲ τοῦ ἐλελοίπειν πρώτου ἐνικοῦ προσώπου πρέπει νὰ λέγηται: ἐλελοίπη καὶ ἐλελοίπειν. Ὁ εἰς ἡ τύπος ὁ μόνος παρὰ τοῖς παλαιότεροις καὶ ἀξιολογωτέροις τῶν Ἀττικῶν εὐχρηστος ὢν οὐ μόνον νὰ παραλείπηται ἐν τοῖς σχηματισμοῖς δὲν ἀρμόζει ἀλλὰ καὶ νὰ προηγῇται τοῦ ἐτέρου δίκαιον εἶνε. Ὁ μαθητὴς σχηματίζων τὸν ἐνεργητικὸν ὑπερσυντέλικον ὀφείλει νὰ λέγῃ: ἐλελοίπη καὶ ἐλελοίπειν, ἐλελοίπεις, ἐλελοίπει καὶ ἐνίοτε πρὸ φωνήεντος ἐλελοίπειν, κτλ., ἐλελοίπεσαν. Καὶ ὁ μὲν εἰς ἡ τύπος προῆλθε κατὰ συναίρεσιν ἐκ τοῦ εἰς εα ἐπικοῦ καὶ ἰωνικοῦ, ὁ δὲ εἰς εἰν ἐσχηματίσθη ὕστερον κατὰ τινά, ὡς φαίνεται, ἀναλογίαν ἐκ τοῦ τρίτου ἐνικοῦ τοῦ εἰς εἰ λήγοντος (ἐλελοίπει - ἐλελοίπειν), καθάπερ συνέβη ἴσως καὶ ἐν τῷ παρατατικῷ τοῦ εἶμι, ἐκ τοῦ τρίτου προσώπου ἤει πλασθέντος τοῦ ἤειν ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ ἤα (ἐπικῶς καὶ ἰωνικῶς ἤϊα), καὶ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις ἐν τῷ παρατατικῷ τοῦ τίθημι καὶ ἵημι, ἀντὶ τοῦ ἐτίθην καὶ ἵην μορφωθέντος τοῦ βαρβάρου ἐτίθειν καὶ ἵειν ἐκ τοῦ τρίτου ἐτίθει καὶ ἵει (Πρβ. καὶ τὰ ἐπίσης βάρβαρα

¹⁾ Κατὰ τὸν Παμπούκην (Γραμματ. τῆς Ἀρχ. Ἑλλ. Γλώσσ. σ. 143 ἐκδ. β') ὁ εἰς εσαν τύπος εἶνε εὐχρηστος ὅταν ὁ ὑπερσυντέλικος ἀφαιρῇται τὴν πρὸ τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ συλλαβικὴν αὐξησην, ἀλλὰ καὶ τότε οὐχὶ πάντοτε. »Ἡ αὐξησης τοῦ Ὑπερσυντελικοῦ ἀποβάλλεται πολλάκις, ἐκλιβομένου ἐνίοτε συγχρόνως καὶ τοῦ ἰ τῆς παραληκτικῆς εἰ ἐν τῷ γ' πληθυντικῷ προσώπῳ· οἶον, δεδίει, τετελευτήκει, διαβεβήκει, ἀντὶ ἐδεδίει, κτλ., καὶ γεγράφεσαν, πεπόνθεσαν, ἀντὶ ἐπεπόνθεισαν, ἐγγεγράφεισαν. Τέτλαβι δὲ κραδίη καὶ ἀνάσχεο μωρολογούντων!

ἐτίθουν, ἵουν, ἀφίουν ἢ ἡφίουν, κτλ. ἀντὶ τοῦ ἐτίθην, ἵην, ἀφίην, κτλ. ἢ ἀντὶ τοῦ ἐτίθεσαν, ἵεσαν, ἀφίεσαν, κτλ. καὶ ἐδίδουν ἀντὶ τοῦ ἐδίδοσαν σχηματισθέντα κατὰ τὸ ἐποίει - ἐποίουν, ἐλύπει - ἐλύπουν, κτλ. καὶ ἐδήλουν - ἐδήλου - ἐδήλουν, κτλ. ¹⁾. Οὕτω καὶ τὸ ἀδόκιμον

¹⁾ Γραμματικὴ δὲ τίς ἐστὶ μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι τύφῳ, καλῇ καὶ πείρᾳ, περίρρυπος, οὐδὲν ἔχουσα πλὴν λήρων καὶ Φληνάφων. Ἐν τῇ γραμματικῇ ταύτῃ τοῦ κλεινοῦ Βερναρδάκη σελ. 126, § 390, α' ἀναγινώσκουμεν τὰ ἑξῆς· »Ὁ ἐνικός (καὶ μάλιστα τὸ β' καὶ γ'. πρόσωπον) τοῦ ἐνεργητικοῦ παρατατικοῦ τοῦ τίθημι καὶ ἵημι πολλάκις, καὶ ὁ τοῦ δίδωμι πάντοτε, σχηματίζεται ὡς ἂν ἐξ ἐνεστώτος περισπωμένου: [ἐτίθουν] ἐτίθεις ἐτίθει, ἡφίουν ἡφίεις ἡφίει, ἐδίδουν ἐδίδους ἐδίδου, καὶ οἱ σχηματισμοὶ οὗτοι εἶνε οἱ συνηθέστεροι» (Ἄλλ', ὧς θαυμάσιε, διὰ τί τὰ ράττεις τὰ πράγματα προστιθεῖς τὴν τελευταίαν παρατήρησιν »καὶ οἱ σχηματισμοὶ οὗτοι εἶνε οἱ συνηθέστεροι»; Σὺ αὐτὸς ὀλίγον πρότερον εἶπας »τοῦ τίθημι καὶ ἵημι πολλάκις, καὶ ὁ τοῦ δίδωμι πάντοτε». Πῶς συμβιβάζονται ταῦτα;). Πρβ. καὶ σελ. 136, § 394 »Παρατατ. (ἵην) ἵειν (καὶ ἵουν), (ἵης) ἵεις, (ἵη) ἵει». Τὸ ἡφίεις καὶ ἡφίει εἶνε βάρβαρα διὰ τὴν ἐν τῇ προθέσει γενομένην αὐξησην παρὰ τὴν συνήθειαν τῶν παλαιῶν λεγόντων πάντοτε ἀφίεις καὶ ἀφίει, τὸ δὲ ἡφίουν εἶνε βαρβαρώτατον διὰ τε τὴν ἐν τῇ προθέσει πλημμελεῖ αὐξησην καὶ διὰ τὴν φθορὰν τῆς καταλήξεως (Γραμματ. Βερναρδ. σελ. 136, § 394, σημ. α' »Τὸ σύνθετον ἀφίημι λαμβάνει καὶ ἐκτὸς τῆς προθέσεως αὐξησην: ἡφίει ἡφίεσαν· ἀλλὰ συνηθέστερα καὶ ὀρθότερα τὰ: ἀφίει, ἀφίεσαν». Ἄν οἱ ἄνευ τῆς κατὰ τὴν πρόθεσιν αὐξήσεως τύποι εἶνε οἱ συνηθέστεροι καὶ ὀρθότεροι, πρόδηλον εἶνε ὅτι αὐτοὶ μάλιστα πρέπει, ὅταν τύχη, νὰ μνημονεύωνται· σὺ δ', ὧς φιλότιμος, ἐπιλαθόμενος ὅλως αὐτῶν ἐν σελ. 126, § 390, α' ἀναφέρεις μόνους τοὺς βαρβάρους ἡφίουν, ἡφίεις καὶ ἡφίει! Τί δὲ σημαίνει τὸ ἐκτὸς τῆς προθέσεως; Ἡμεῖς τοῦλάχιστον βλέπομεν ὅτι ἡ αὐξησης κεῖται ἐν αὐτῇ τῇ προθέσει καὶ οὐχὶ μετέωρος ποὺ ἐκτὸς τῆς προθέσεως). Οἱ παλαιοὶ πάντες καὶ πάντοτε ἔλεγον ἐτίθην ἐτίθεις ἐτίθει, ἵην ἵεις ἵει, ἀφίην ἀφίεις ἀφίει, οὐχὶ ἐτίθειν ἢ ἐτίθουν, ἵειν ἢ ἵουν, ἀφίειν ἢ ἡφίειν ἢ ἀφίουν ἢ ἡφίουν (ἢ ἡφίην), οὐδὲ ἐτίθης ἐτίθη, ἵης ἵη, ἀφίης ἀφίη. Ἀδίκως, ὧς Βερναρδάκη, περιεῖρξας τὸ ἵην ἐν παρενθέσει. Ἀπάλλαξον αὐτὸ τῆς ἀτιμίας ταύτης· διότι εἶνε τὸ μόνον ὀρθὸν καὶ ἀμεμπτον. Ἀπέλασον δὲ τὸ ἵειν, ὅπερ σὺ νομίζεις τὸ κάλλιστον, καὶ τὸ ἵουν καὶ τὰλλα τὰ βάρβαρα τὰ μολύνοντα τὸν τόπον. Καὶ ἀκριβῆς

ἔζην ἀντὶ τοῦ ἔζων παρήχθη ἐκ τοῦ ἔζη κατὰ τὸ ἔστιν - ἔστην, ἔβη - ἔβην, κτλ., ὧν ἡ προστακτικὴ στῆθι, βῆθι, κτλ. ἐγέννησε τὸ ζῆθι ἀντὶ τοῦ δοκίμου ζῆ· καὶ τὸ πονηρὸν ἀπέδρων ἀντὶ τοῦ ἀπέδραν παρεκόπη ἐκ τοῦ ἀπέδρα κατὰ τὸ ἔδρα - ἔδρων, ἐπείρα - ἐπείρων, κτλ. Ἀλλὰ καὶ τιθέαμεν τιθέατε, διδόαμεν διδόατε, ζευγνύαμεν ζευγνύατε ἐτόλμων κακοδαίμονες τινες τῶν μεταγενεστέρων νὰ λέγωσιν ἐκ τῶν τρίτων προσώπων τιθέασι, διδόασι, ζευγνύασι αὐτὰ σχηματίζαντες κατὰ τὸ πεποιήκασι - πεποιήκαμεν - πεποιήκατε, κτλ. καὶ ἐνόμιζον οἱ ἄθλιοι ὅτι μᾶλλον οὕτως ἡττίκισον!).

Ὡς ἐλέγετο ὑπὸ τῶν ἐπικῶν ποιητῶν ἀσυναϊρέτως ἦδεα (Ἰλ. Ξ, 71) ἢ κατ' ἐκθλιψιν ἦδε' (Ἰλ. Θ, 366. Ὀδ. Δ, 745. Ν, 340. Ἡσύχ. Τόμ. Β', σ. 265 Σμιδ. »Ἡδεα: ἦδειν, ἡπιστάμην»), ἡνώγεα (Ὀδ. Ι, 44. Κ, 265. Ρ, 55. Ἡσύχ. Τόμ. Β', σ. 285

μὲν περὶ τούτων λόγος θὰ γείνη ἄλλοτε, καὶ τὸ πρᾶγμα συμφανεστάτον θὰ καταστῇ. Νῦν δ' ὀλίγα τινα θὰ λεχθῶσιν ἢ μᾶλλον μαρτύρια δύο παλαιῶν γραμματικῶν θὰ παρατεθῶσιν, ἵνα δειχθῇ ἀπλῶς ὁποῖα τινα συνήθως διδάσκονται οἱ ἐκ τοῦ νεύματος οὕτως εἰπεῖν τῶν παλαιῶν γραμματικῶν ἀπηρτημένοι καὶ τὰ ὑπ' αὐτῶν λεγόμενα ὡς ἀληθῆ πάντοτε ἀποδεχόμενοι. Ἐν Βεκκήρου Ἀνεκδότοις σελ. 129² λέγεται »Ὁ Ἡρωδιανὸς λέγει ὅτι τὸ ἐδίδων ἢ παρὰδοσις διὰ τῆς οὐ διφθόγγου οἶδεν, οἷον ἐδίδουν, ὡς ἀπὸ τοῦ διδῶ διδοῖς, ὥσπερ χρυσῶ χρυσοῖς· τὸ δὲ ἐτίθην καὶ ἴην διὰ τῆς εἰ διφθόγγου, οἷον ἐτίθειν καὶ ἴειν, ἐξ οὗ τὸ ἐτίθει καὶ ἴει, ὡς παρὰ τῷ ποιητῇ [Ἰλ. Α, 25] ἀλλὰ κακῶς ἀφίει» (Ἐλεγον μὲν πάντοτε οἱ παλαιοὶ ἐδίδουν ἐδίδους ἐδίδου, ἀλλ' οὐδέποτε ἐτίθειν καὶ ἴειν). Ὁ Μέγας Ἐτυμολόγος σελ. 177, 4 διδάσκει »Ἰστέον δὲ ὅτι τοῦ τίθημι καὶ δίδωμι καὶ ἴημι οἱ παρρωχημένοι μᾶλλον ἀπὸ τῶν εἰς ω εἰσὶν ἐν χρήσει ἢ περ ἀπὸ τῶν εἰς μι. Ὡς εἰπὼν ἐν χερσὶ τίθει [Ἰλ. Α, 446] καὶ ἐδίδουν αὐτῷ βεπίσματα [Εὐαγγ. Ἰωάν. ΙΘ', 3]» (Ὡς τῆς ἀπειροκαλίας καὶ ἀναισθησίας τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις περὶ τῆς παρὰ τοῖς παλαιοῖς χρήσεως λόγον ποιούμενος μετὰ τὰ χρυσᾶ τοῦ θεοῦ καὶ ἀθανάτου Ὁμήρου ῥήματα ἐπάγει τὴν βάρβαρον καὶ μοχθηρὰν τοῦ Εὐαγγελιστοῦ ῥῆσιν! Τίς ποτε τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων τῶν καὶ διάνοιαν λαμπροτάτην ἐχόντων καὶ γλῶσσαν καθαρωτάτην μεταχειριζομένων εἶπεν ἐδίδουν ἀντὶ τοῦ ἐδίδουσαν ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον;).

»Ἡνώγεα: ἐκέλευον»), πεποιθήα (Ὀδ. Δ, 454. Θ, 181), ἐτεθήπεα (Ὀδ. Ζ, 166. Ω, 90. Ἡσύχ. Τόμ. Β', σ. 212 »Ετεθήπεα: ἐξεπλάγην, ἐθαύμασα») καὶ ὑπὸ τῶν Ἰώνων ἦδεα (Ἡρόδ. Β', 150), ἐώθεα (Ἡρόδ. Δ', 127)¹· οὕτως ἐλέγετο ὑπὸ τῶν παλαιῶν Ἀττικῶν συνηρημένως ἦδη (Μοῖρ. σελ. 173 Πειρσ. »Ἡδη Ἀττικῶς, ἦδειν ἑλληνικῶς»), ἐκεχήνη, ἐπεπόνθη, ἐγρηγόρη, ἡκηκόη, ἐπεφεύγη, ἀπωλώλη, ἐωράκη, ἐδεδοίκη, κτλ., οἷς ὅμοιον εἶνε τὸ ἦ παλαιὸς Ἀττικὸς παρωτατικὸς τοῦ εἰμὶ ἀντὶ τοῦ ἦν ἐκ τοῦ ἔα συναϊρεθεῖς. Δὲν ἔμειναν ὅμως πανταχοῦ ἀνέπαφοι καὶ ἀδιάφθοροι οἱ τύποι οὗτοι, ἀλλὰ πολλαχοῦ ὑπὸ τῶν ἀντιγραφέων παρεφθάρησαν, οἵτινες συνήθειαν ἔχουσι τοὺς παλαιοτέρους καὶ πῶς ἀγνωστοτέρους τύπους εἰς ἄλλους νεωτέρους καὶ γνωριμωτέρους αὐτοῖς νὰ μεταβάλλωσι. Τῆς κριτικῆς δ' ἔργον εἶνε ν' ἀποκαθιστᾷ πανταχοῦ τὰ γνήσια καὶ ν' ἀποδίδῃ ἐκάστῳ τὰ ἴδια. Παρὰ Σοφοκλεῖ Οἶδ. Τυρ. 453 καὶ Οἶδ. Κολ. 944 φέρεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις καὶ ὁ γνήσιος τύπος ἦδη. Ἐν Ἀντιγόνη 18 ἔχουσι μὲν τὰντίγραφα »ἦδειν (ἦδην) καλῶς». Ἄλλ' ἐκ τῆς βραχείας τοῦ σχολιαστοῦ ῥήσεως »ἀντὶ τοῦ ἦδεα» μαυθάνομεν ὅτι ἐγράφετο πρότερον ἦδη, ὅπερ πρὸ πολλοῦ ἀποκατέστησεν ὁ Βρούγκιος, καθάπερ καὶ ἀλλαχοῦ, εἰχ. 448 καὶ Ἡλ. 1018 (Παρὰ Θωμᾶ τῷ Μαγίστρῳ μνημονεύονται τὸ χωρίον τοῦτο σελ. 143, 7 ἀναγινώσκεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις καὶ ἦδη, τουτέστιν ἦδη. Πρβ. Πόρσωνα *Adversar.* σελ. 210) καὶ 1185. Οὕτω καὶ ἐν Ἀντιγόνη 460 ἀποκατέστησε τὸ ἐξήδη ἀντὶ τοῦ ἐξήδειν, ἐν Οἰδίποδι ἐπὶ Κολωνῷ 948 τὸ ξυνήδη ἀντὶ τοῦ ξυνήδειν, ἐν Τραχινίαις 87 τὸ κατήδη ἀντὶ τοῦ κατήδειν ἢ κατήδην. Εὐστάθ. σ. 50, 27 »Ἡ δὲ λοιπὴ σκευωρία τοῦ ῥήματος τοιαύτη ἐστίν. Ἔθος ἰωνικὸν ἐκράτησε τοὺς ἐνεργητικοὺς ὑπερσυντελικούς διὰ τοῦ ε καὶ α προάγειν κατὰ τὴν λήγουσαν τοῦ πρώτου προσώπου τῶν ἐνικῶν. Τὸ γοῦν ἐπεποιήκειν πεποιήκεα φασὶν Ἰωνες καὶ τὸ ἐτετύφειν τετύφεα [Πρβ. καὶ σ. 718, 15 καὶ Βεκκ. Ἀνέκδ. σ. 604, 20] καὶ τὸ ἦειν ἦεα, οἷον ἦεα πολλὰ γουνοόμενος [Ὀδ. Δ, 453 »ἦϊα

¹) Πρβ. καὶ Θέογν. 853: ἦδεα μὲν καὶ πρόσθεν. Ἐν εἰχ. 667 ἀναγινώσκεται οἷα περ ἦδειν. Ἀλλ' ἡ γραφὴ δὲν εἶνε ὀγιῆς, καὶ τῶν κριτικῶν τινες ἐπειράθησαν νὰ θεραπεύσωσιν αὐτὴν ἄλλως. Ἐγὼ εἴκασα ἐνδοιάζων οἷα περ ἴδρις.

πολλὰ θεοὺς γυνούμενος". Τὸ ἥεα εἶνε πλασματῶδες καὶ βάρβαρον, ὥς καὶ τὸ ἐτετύφειν - τετύφεα, ὅπερ συχνάκις ὑπὸ τῶν γραμματικῶν ἀναφέρεται]. ὡσαύτως καὶ τὰ λοιπά. Οὕτω γοῦν καὶ τὰ ἥδειν διαλύοντες ἥδεα λέγουσιν, ὥς τὸ εἰ γὰρ ἐγὼ τὰδε ἥδεα [Ιλ. Θ, 366]. Τούτου δὲ κερασθέντος γίνεται ἥδη ἐν πρώτῳ προσώπῳ καὶ δηλοῖ τὸ ἠπιστάμην, οἷον ἥδη ἐγώ, τουτέστιν ἐγίνωσκον. Καὶ εἰς τούτου χρήσεις παρὰ τε ἄλλοις καὶ Σοφοκλεῖ". Παρ' Εὐριπίδῃ Ἰππολ. 403 ἀναγινώσκεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις »τὸ δ' ἔργον ἥδη", ἐν ἐνὶ δ' αὐτῶν ἔγκειται καὶ σχόλιον »ἀντὶ τοῦ ἥδειν" (Πρβ. καὶ Βεκκ. Ἀνεκδ. σ. 1287 »Τὸ ἥδειν οἱ Ἴωνες λέγουσιν ἥδεα κατὰ διάλυσιν, ὥς παρὰ Καλλιμάχῳ ἥδεα μᾶλλον ἔγωγε. "Ἦιδῃ ἐγώ, ὥς παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Ἰππολύτῳ τὸ δ' ἔργον ἥδη τὴν νόσον τε δυσκλεᾶ"). Ἐν Πρακλείδαις 987 φέρουσι τὴν ἀντίγραφον »ἥδη γε σοὶ μὲν αὐτανέπιος γεγώς", ἀνθ' οὗ ὁρθῶς ἔγραψεν ὁ Σχαιφῆρος ἥδη. Ἐν Ῥήσῳ (ὅν τινες ἀποξενοῦσι τοῦ Εὐριπίδου) 952 ἐν τῶν ἀντιγράφων ἀντὶ τοῦ ἥδειν ἔχει ἥδη, τουτέστιν ἥδη, ὅπερ τὸ μόνον ὁρθόν. Καὶ ἐν Τρωάσι 650 »ἥδειν δ' ἀμὲ χρῆν νικᾶν πόσιν" γραπτέον ἥδη, καθάπερ ὑπὸ τοῦ Ἐαβίου ἐγράφῃ ἐν Κύκλωπι 649 ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις »πάλλαι μὲν ἥδειν σ' ὄντα τοιοῦτον φύσει". (Ἴδε Βαλκενάριον Εὐριπ. Ἰππολ. σελ. 207) ¹⁾. Παρ' Ἀριστοφάνει Ὀρν. 511 τὰ πλείω τῶν ἀντιγράφων φέρουσι »τουτὶ τοίνυν οὐκ ἥδη γ' ὦ". Ὑπάρχει δὲ καὶ γραφὴ οἷδ' ἐγώ καὶ εἰδ' ἐγώ, γεγραμμένου ὅμως ἢ ὑπὲρ τὸ εἰ. Ἐν τῇ Ἀλδεῖφ ἐκδόσει ἀναγινώσκεται ἥδειν γ' ὦ! Ἐν Ἀχαρνέσιν 10 πάντα τὴν ἀντίγραφον φέρουσιν »ὅτε δὴ κεχήνη προσδοκῶν τὸν Αἰσχύλον" πλὴν ἐνὸς ἔχοντος κεχήνει. Σχολ. σ. 2 Διδ. »Ἡ συναίρεσις τοῦ κεχήνη ἀπτική· τὸ γὰρ ε καὶ α εἰς η συναίρουσιν. — Εἰς τὸ αὐτό. Συναλοιφῇ ἀντὶ τοῦ κεχήνεα. "Ἔστι δὲ τὸ κεχήνη ἰακόν· οἱ γὰρ Ἴωνες ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ συμφώνου ἄρχονται". Δηλαδή τὸ κεχήνη ἀντὶ τοῦ ἐκεχήνη. Ἀλλὰ γραπτέον κεχήνη κατὰ Βεντλήϊον καὶ

¹⁾ Παρ' Αἰσχύλῳ Χοιφ. 197 ἔγραψεν ὁ Πόρσων *Adversar.* σελ. 159 »ἀλλ' εὖ σάφ' ἥδη τόνδ' ἀποπτύξαι πλόκον" ἀντὶ τοῦ »ἀλλ' εὖ σαφηνῇ κτέ.". Δὲν φαίνεται ἀποδοχῆς ἀξία ἢ γραφὴ τοῦ Πόρσωνος. Ἀλλὰ δὲ τὸ χάριον πράγματα τοῖς φιλολόγοις οὐκ ὀλίγα παρέσχεν. Ἴδε μάλιστα Μελλήρον Μνημοσ. Τόμ. 5', σελ. 108 κέξ.

ἄλλους. Φώτ. Λεξ. σ. 160, 6 Πόρσ. »Κεχήνη: κεχηνῶς ἡμην, ὥς τὸ ἥδη ἥδειν". Ἐτυμ. Μέγ. σ. 386, 30 »Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ διαλυθὲν ἐκ τοῦ ἰωνικοῦ συναίρουσιν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ ποιοῦσιν εἰς η πεποιήκη λέγοντες· ὅθεν παρὰ Ἀριστοφάνει ἐκεχήνη προσδοκῶν τὸν Αἰσχύλον. Ἦν γὰρ ὁ ὑπερσυντέλικος ἐκεχήνειν καὶ διαλύσει ἐκεχήνεα καὶ κράσει ἐκεχήνη". Πρβ. Χοιροβοσκίδ. σ. 602, 5 Γαισφ. Κραμ. Ἀνεκδ. Ὁξων. Τόμ. Δ', σ. 417, 10 »Ἰστέον ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι τὸ διαλυθὲν ἐκ τῶν Ἰώνων συναίρουσι καὶ ποιοῦσιν εἰς η, οἷον ἐπεποιήκη λέγοντες [Ἦ τὸ οἷον ἢ τὸ λέγοντες κεῖται ἐκ περισσοῦ]· ὅθεν καὶ τὸ ἐκεχήνη ἐγὼ παρὰ Ἀριστοφάνει ἐν Ἀχαρνέσιν. Ὅτε δὴ ἐκεχήνη προσδοκῶν τὸν Αἰσχύλον. Ἦν γὰρ ἐκεχήνειν ὁ ὑπερσυντέλικος διὰ τῆς εἰ διφθόγγου· καὶ λοιπὸν ἐποίησαν αὐτὸ οἱ Ἴωνες κατὰ διάλυσιν ἐκεχήνεα, καὶ ἐκεῖθεν οἱ Ἀθηναῖοι ἐκεχήνη κατὰ κράσιν τοῦ ε καὶ α εἰς η, ὥσπερ τείχεα τείχη. Καὶ πάλιν τὸ ἥδειν οἱ Ἴωνες λέγουσιν ἥδεα κατὰ διάλυσιν, ὥς παρὰ Καλλιμάχῳ ἥδεα μᾶλλον ἔγωγε ἀντὶ τοῦ ἥδειν· καὶ λοιπὸν οἱ Ἀθηναῖοι κατὰ κράσιν τοῦ ε καὶ α εἰς η ἥδη"). Ἐν Ἐκκλησιαζούσαις 52 ὁρθῶς ἀναγινώσκεται νῦν »ἐγὼ δέ γ' ὑμᾶς προσδοκῶς ἐγρηγόρη" ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις ἐγρηγορεῖν ἢ ἐγρηγόρου ¹⁾ καὶ 650 »δεινὸν μεντὰν ἐπεπόνθη" (Σουῖδ. Τόμ. Α', Μέγ. β', σελ. 370 Βερν. »Ἐπεπόνθη ἀντὶ τοῦ ἐπεπόνθειν καὶ ἐωράκη ἀντὶ τοῦ ἐωράκειν καὶ ἥδη ἀντὶ τοῦ ἥδειν". Ἴδε Πόρσωνος

¹⁾ Τὸ ἐγρηγόρου εἶνε παρατατικὸς τοῦ μεταγενεστέρου γρηγορέω-ω, ἀνθ' οὗ οἱ παλαιοὶ ἔλεγον ἐγρήγορα (Ἴδε Φρύνιχον καὶ παρ' αὐτῷ τὸν Λοβέκκιον σελ. 118 κέξ.). Ὁ Ἀντιαττικιστὴς Βεκκ. Ἀνεκδ. σ. 96, 27 ἀναφέρει ἀόριστον τοῦ γρηγορῶ ἐκ τοῦ Ξενοφώντος· »Ἐγρηγόρησεν: Ξενοφῶν τετάρτῳ Ἀναβάσεως". Παρὰ Ξενοφῶντι Ἀναβ. Δ', 5', 22 φέρεται ἐν ἅπασιν τοῖς ἀντιγράφοις »οἱ δὲ πολέμιοι ἐπεὶ ἤσθοντο ἐχόμενον τὸ ἔρος, ἐγρηγόρησαν καὶ ἔκασον πυρὰ πολλὰ διὰ νυκτός", ὅπερ καὶ παρὰ τῷ Ἀντιαττικιστῇ γραπτέον. Ὁρθῶς ὁ Πόρσων ἔγραψε παρὰ Ξενοφῶντι ἐγρηγόρεσαν ἐκ τοῦ ἐγρηγόρειν ὑπερσυντέλικου τοῦ ἐγρήγορα. Ὁ ἀόριστος ἐγρηγόρησαν οὐ μόνον βάρβαρος εἶνε ἀλλὰ καὶ ἄλλως ἀνοίκειος τῆς προκειμένης ῥήσεως, ἐν ᾗ προφανέστατα λέγεται ὅτι ἠγρύπνουσαν καὶ ἔκασον, οὐχὶ ἠγρύπνησαν καὶ ἔκασον (Πρβ. καὶ Κόβητον Var. Lect. σελ. 325 καὶ Nou. Lect. σελ. 774).

Ἀριστοφάνεια ὑπὸ Δοβραίου σελ. 202) καὶ ἐν Σφηξί 801 »ἡ κηκόη γὰρ ὡς Ἀθηναῖοί ποτε κτέ.» καὶ ἐν Εἰρήνῃ 616 »οὐδ' ὅπως αὐτῇ προσήκοι Φειδίας ἡ κηκόη» (Σχολ. σ. 190 Διδ. »Τὸ δὲ ἡ κηκόειν οὕτω διὰ τοῦ η Φρύνιχος ἀναγινώσκει». Ὁ Δινδόρφιος Ἀριστοφ. Τόμ. Γ', σελ. 558 Ὁξ. προτείνει νὰ γραφῇ »τὸ δὲ ἡ κηκόη κτέ.» Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ἡ διὰ τοῦ η ἀνάγνωσις τοῦ Φρύνιχου ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀρκτικὴν συλλαβήν, δηλ. ἡ κηκόειν ἀντὶ τοῦ ἀ κηκόειν). Περὶ τῆς παρὰ Πλάτωνι χρήσεως σώζεται παρ' Εὐσταθίου μαρτύριον τοῦ Παναιτίου πολλοῦ λόγου ἄξιον. σ. 1946, 20 »Διαθρογνέον δὲ μᾶλλον ἐνταῦθα ὅτι οὐχ ἀπλῶς τὸ ἡδεῖν καὶ ἐννεοῖν καὶ ἐπεποιήκειν διαλύει τὸ ἡδεῖα καὶ ἐννεοῖκεα καὶ ἐπεποιήκεα, ἀλλὰ τὰ ἐξ αὐτῶν ἄττικα τὰ διὰ τοῦ ἡτα. Παραδίδωσι γὰρ Ἡρακλείδης ὅτι Ἀττικοὶ τοὺς τοιοῦτους ὑπερσυντελείκους ἐν τῷ ἡτα μόνῳ περατοῦσιν ἡδη λέγοντες καὶ ἐννεοῖκη καὶ ἐπεποιήκη. Καὶ οὕτω Φησὶ Παναιτίος ἔχειν τὰς γραφὰς παρὰ Πλάτωνι. Καὶ Θουκυδίδης δὲ κέχρηται τῷ τοιούτῳ ἄττικῷ ἔθει [Ποῦ τοιοῦτος τύπος παρὰ Θουκυδίδη κεῖται ἀγνοῶ]. Καὶ τὰς τμήσεις ἐκ τούτων, Φησὶν, Ἴωνες οἰκείως προφέρονται ἡδεῖα λέγοντες ἀναλύσει τοῦ ἡτα εἰς ε καὶ ἄλφα ἀντὶ τοῦ ἡδη, ἡγουν ἡπιστάμην, οἷον εἰ γὰρ ἐγὼ τὰδε ἡδε' ἐνὶ Φρεσί, καὶ Καλλίμαχος ἡδεῖα μᾶλλον ἐγὼ κοτε. Οὕτω δὲ καὶ ἐννεοῖκη ἐννεοῖκεα ὁμοίᾳ ἰωνικῇ τμήσει ἡτοι διαλύσει καὶ ἐπεποιήκη ἐπεποιήκεα». Ἴδε καὶ Φώτιον Λεξ. σ. 48, 17 »Ἐωράκη τὸ πρῶτον πρόσωπον, ὡς ἐπεπόνθη καὶ ἐπεποιήκη καὶ ἡδη τὸ ἡδεῖν. Πλάτων τοῖς τοιούτοις χρῆται σχηματισμοῖς» (Ἐν τῷ κώδικι γράφεται κακῶς Ἐωράκει, ἐπεπόνθει, ἐπεποιήκει, ἡδει. Πρβ. καὶ σ. 123, 19 »Καὶ τὸ ἡδη ἀντὶ τοῦ ἡδεῖν καὶ τὸ ἐπεπόνθη ἀντὶ τοῦ ἐπεπόνθειν». Ἐν τῷ κώδικι ἡδει, πεπόνθει. Οὕτω καὶ ἐν Βεκκ. Ἀνεκδ. σ. 420, 12 »Ἀπειρήκει: ἀπειρήκειν καὶ ἀπηγορεύκειν· ἔστι γὰρ ἀπρόσωπα» [Πρβ. καὶ Σουῖδ. Τόμ. Α', Μέρ. α', σελ. 566 Βερν.]. Γραπτέον »Ἀπειρήκη: ἀπειρήκειν καὶ ἀπηγορεύκειν· ἔστι γὰρ ἀ' προσώπου». Ἴδε Κόβητον Νου. Lect. σελ. 212). Πολλάκις ὁ Πλάτων τὸν τύπον τοῦτον μετεχειρίσθη, οἷον: ἐμαυτῷ γὰρ ξυνήδη οὐδὲν ἐπισταμένῳ ὡς ἔπος εἶπεῖν, τούτους δὲ γ' ἡδη ὅτι εὐρήσοιμι πολλὰ καὶ καλὰ ἐπισταμένους (Ἀπολ. σ. 22, γ'), ἡδη γὰρ ὡς οὐ βῆδον εἶη (Φαίδ. σ. 60, ε'. Πρβ. καὶ σ. 65, ε'), ὡς ἔγωγ' οὐδ' ἡδη πρὸ τοῦ (Εὐθυδ. σ. 271, γ'. Πρβ. καὶ σ. 502, α').

καὶ εἰ μὴ ξυνήδη Σωκράτει τε καὶ Ἀγάθωνι δεινοῖς οὔσι περὶ τὰ ἐρωτικά (Συμποσ. σ. 195, ε'. Πρβ. καὶ σ. 199, α'. σ. 219, ε'), καὶ ταῦτ' ἐγὼ ἡδη τε καὶ τούτοις προὔλεγον (περὶ Πολιτ. Α', σ. 557, α'), ἐγὼ δ' ἡδη μὲν που κτέ. (Ἐπιστ. Ζ', σ. 558, γ', εἰς εἶνε γνησία. Περὶ τοῦ ἐν τῇ Α' ἐπιστολῇ σ. 309, α' ὀλίγον φροντίζομεν· διότι ἡ ἐπιστολὴ αὕτη εἶνε ἀναντιρρήτως νόθος), πάλαι ἂν ἀπωλώλη καὶ οὐτ' ἂν ὑμᾶς ἀφελήκη οὐδὲν οὐτ' ἂν ἐμαυτόν (Ἀπολ. σ. 51, ε'), ἀπεπεφεύγη ἂν (Ἀπολ. σ. 56, α'), ἔως δ' ἀφεστήκη πόρρωθεν (Θεαιτ. σ. 208, ε'. Οἱ ἀντιγραφεῖς νομίσαντες ὅτι τὸ ἀφεστήκη εἶνε ὑποτακτικὴ ἔγραψαν ἀφεστήκη, ὅπερ διώρθωσεν ὁ Εἰνδόρφιος. Ἴδε Κόβητον Νου. Lect. σελ. 277), ἐπεὶ δὲ ἐν ταύτῃ τῇ ἀπορίᾳ ἐνεπεπτόκη (Εὐθυδ. σ. 292, ε'), ἡδη δ' ἀνεστήκη ὡς ἐξιών (Πρωταγ. σ. 555, δ'), εἰ μὲν οὖν ἐγὼ ἡδη ἡκηκόη παρὰ Προδίκου τὴν πεντηκοντάδραχμον ἐπίδειξιν (Κρατύλ. σελ. 384, β'), ὥστ' ἀτεχνῶς τὸ τοῦ Ὁμήρου ἐπεπόνθη (Συμποσ. σ. 198, γ'. Πρβ. καὶ περὶ Πολιτ. Α', σ. 529, β'), ἐπειδήπερ ἐγκεχειρήκη (Συμποσ. σ. 217, γ'), διὰ χρόνου γὰρ καὶ Ἐωράκη αὐτόν (περὶ Πολιτ. Α', σ. 328, γ'. Πρβ. καὶ σ. 556, δ'. Ἐπιστ. Ζ', σ. 345, δ'), ὥκνουν τε καὶ ἐδεδοίκη (περὶ Πολιτ. Ε', σ. 472, α'. Πρβ. καὶ Χαρμίδ. σ. 175, α'). Καὶ φέρουσι μὲν ἐν τισὶ τῶν χωρίων τούτων πάντα τὰντίγραφα τὸν νεώτερον τύπον τὸν εἰς εἰν λήγοντα, ἀλλ' ὀλίγον αὐτῶν φροντιστέον. Ἰκανὸν εἶνε τὸ τοῦ Παναιτίου μαρτύριον ν' ἀντιταχθῇ πρὸς παμπληθεῖς ἀντιγράφων Φάλαγγας. Ἰνα δὲ συμφανεστέρα ἡ τῶν ἀντιγράφων μοχθηρία γένηται καὶ εὐκολώτερον ἡ μαρτυρία αὐτῶν ἀποπτυσθῇ, ἀναφέρωμεν ὅτι ἐν Φαίδωνι σ. 63, ε' ἔχουσι πάντα »ἀλλὰ σχεδὸν μὲν τι ἡδεῖν, ἔφη ὁ Κρίτων», ἐν ᾧ ἐν τῷ λεξικῷ τοῦ Φωτίου σ. 61, 12 τὸ χωρίον τοῦτο παρατίθεται ὡς παράδειγμα τῆς τοῦ ἡδη χρήσεως. »Ἡδη: ἀντὶ τοῦ ἡδεῖν. Εὐθύδημος. Καὶ τῶν δὲ περὶ ψυχῆς· ἀλλὰ σχεδὸν μὲν τι ἡδη (ἔφη) ὁ Κρίτων» (Ἀντὶ τοῦ καὶ τῶν δὲ περὶ ψυχῆς γραπτέον ἴσως Φαίδων δ' ἡ περὶ ψυχῆς. Ὁ πολὺς Κόβητος Μνημοσ. Τόμ. Θ', σελ. 379 ἔγραψεν »Εὐθύδημος· καὶ γὰρ ἡδη· περὶ ψυχῆς κτέ.", ᾧ ἡκολούθησε καὶ ὁ Ναβήρος Λεξ. Φωτ. Τόμ. Α', σελ. 31 καὶ 254). Καὶ τυφλῷ δῆλον ἐκ τοῦ λαμπροῦ τούτου μαρτυρίου γίνεσθαι ὅτι ἔκειτο ἐν τῷ Φαίδωνι ὁ παλαιὸς τύπος ἡδη, ὃν ἀδιάφθορον ὁ παλαιὸς γραμματικὸς εὐρών, οὗτινος εἶνε τὸ παρὰ Φωτίῳ μαρτύριον, ὡς παράδειγμα μετεχειρίσθη τῆς παρὰ Πλάτωνι χρήσεως,

τὰ δὲ μωρότατον τῶν ἀντιγραφῶν γένος διέφθειρεν ἔπειτα μεταβαλὼν εἰς τὸν νεώτερον ἥδειν, καθάπερ καὶ ἀλλαχοῦ.

Ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Ἀναξανδρίδου παρ' Ἀθηναίῳ ΙΔ', σ. 642, β' ἀναγινώσκεται »ὅσα μὰ τοὺς θεοὺς καὶ τὰς θεὰς οὐδ' ἔνδον ὄντ' ἥδειν ἐγώ» (Ἀντὶ τοῦ οὐδ' ἔνδον ὄντ' ἔγραψεν ὁ Ἰρσχίγιος οὐδ' εἰ γέγονεν, ἐπιδοκιμάζοντος καὶ τοῦ Κοβήτου Νου. *Lect.* σελ. 107). Ἀλλὰ παρ' Ἀναξανδρίδῃ ποιητῇ τῆς μέσης, ὡς λέγεται, κωμωδίας δὲν πρέπει πανταχοῦ τὰ παλαιὰ ἀττικὰ νὰ ζητῶμεν. Πρβ. καὶ ἀνών. κωμικὸν παρὰ Πλουτάρχῳ Ἡθ. σ. 777, γ' (σ. 949, 45 Διδ.) »τουτὶ μὲν ἥδειν πρὶν Θεόγνιν γεγονέναι» (Ἐνθα οὐδὲν μὲν κωλύει νὰ μεταβληθῇ τὸ ἥδειν εἰς ἥδη, ἀλλὰ δὲν φαίνεται καὶ ἀναγκαῖον). Ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Μάχωνος παρ' Ἀθηναίῳ ΙΓ', σ. 580, γ' ὁρθῶς ἔγραψεν ὁ Κασαύβων »εἰ, Φησὶν, ἥδειν, ἡ Γνάθαινα, τοῦτ' ἐγώ» ἀντὶ τοῦ ἥδη, ἡ Γνάθαινα (Ἴδε Δαβησίου *Miscell. Crit.* σελ. 428 κέξ. Kidd.). Καὶ ἐκ τοῦ Μενάνδρου ἀναφέρεται παρὰ Φωτίῳ ἡ γρηγόρειν καὶ ἐγρηγόρειν σ. 59, 6 »Ἡ γρηγόρειν καὶ ἐγρηγόρειν Φησὶ Μενάνδρος» (Ἐν τῷ κώδικι ἡ γρηγορεῖν καὶ ἐγρηγορεῖν). Ὁ Ναβῆρος Φωτ. Λεξ. Τόμ. Α', σελ. 252 νομίζει ὅτι τὸ ὁρθὸν εἶνε: ἡ γρηγόρη καὶ ἐγρηγόρη. Ἀλλ' ὁ εἰς εἰν τύπος οὐ μόνον κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Μενάνδρου ἀλλὰ καὶ πρότερον ἥδη ἐν πολλῇ ἦτο χρήσις. Καὶ ἀπῆειν δ' ἀναφέρεται ἐκ τοῦ Μενάνδρου ἀντὶ τοῦ ἀπῆα ἐν Βεκκ. Ἀνεκδ. σ. 1294 (ὑπὸ τοῦ Χοιροβοσκοῦ. Πρβ. καὶ Χοιροβοσκ. Γαισφ. σ. 585, 9 καὶ σ. 872, 1) »Ἐξ οὗ ὁ ὑπερσυντέλικος ἦειν ¹⁾ διὰ τοῦ η καὶ ι κατὰ τὴν ἄρχουσιν καὶ

¹⁾ Τῶν παλαιῶν γραμματικῶν τινες τὸ ἦα (ἦϊα) λέγουσι παρακείμενον καὶ τὸ ἦειν ὑπερσυντέλικον. Ἐτυμ. Μέγ. σ. 121, 59 »Τούτου ὁ μέσος παρακείμενος εἶα καὶ κατ' ἔκτασιν ἦα καὶ κατὰ διάλυσιν ἦϊα πολλὰ θεοὺς γουνοόμενος. Τοῦτο τὸ ἦα τρέπει τὸ α εἰς εἰν καὶ ποιεῖ τὸν ὑπερσυντέλικον ἦειν καὶ ἐν συνθέσει ἀπῆειν καὶ παρήειν καὶ ἐξῆειν· τὸ τρίτον πληθυντικὸν ἀπῆεισαν καὶ κατὰ συστολὴν ἀπῆεσαν». Εὐστάθ. σ. 849, 38 »Ἐκ δὲ τοῦ τοιούτου εἶω, οὗ καὶ χρήσις προσεσημείωται που, καὶ τὸ ἦειν ἀντὶ τοῦ ἦλθον μέσος ὑπερσυντέλικος ἀπὸ τοῦ ἦϊα μέσου παρακείμενου» (Ἀλλὰ σ. 955, 58 »Τοῦ δὲ ἦϊσαν τὸ θέμα εἶω, ἐξ οὗ καὶ ὑπερσυντέλικος ἦϊειν ἐντὶ τοῦ ἦλθον. Ὡσπερ δὲ τὸ ἦϊσαν συναϊρεθὲν γίνεται ἦσαν, οὕτω καὶ τὸ ἦϊειν ἦειν συνπροσγραφῇ τοῦ ἰώτα. Ἐν Ὀδυσσεῖ δὲ καὶ παρατατικῶς κεῖται

ἐν συνθέσει παρήειν καὶ ἐξῆειν, ὡς παρὰ Μενάνδρῳ ἀπῆειν τῶν τόκων ἔχων τόκους».

Παρὰ Ξενοφῶντι ἀναγινώσκεται ὁ εἰς εἰν τύπος. Κύρ. Παιδ. Α', ε', 45 »ὅσα τε γὰρ ἐγὼ γ' ἥδειν πολλάκις ἀκήκοας» (Πρβ. καὶ Ἑλλην. Β', γ', 39. 42, κτλ.). Α', γ', 10 »ἐδεδοίκειν μὴ ἐν τῷ κρατῆρι φάρμακα μεμιγμένα εἶη». Οἰκονομ. ΙΗ', 9 »ταῦτα τοίνυν, ἔφην ἐγώ, ἐλελήθειν ἐμαυτὸν ἐπιστάμενος», κτλ. (Ὁ Δ. Δινδόρφιος Ξενοφ. Ἀπομνημ. σελ. 165 ἀποφαίνεται ὅτι πανταχοῦ παρὰ Ξενοφῶντι ὁ εἰς η τύπος πρέπει νὰ γραφῇ. Ἴδε καὶ Σχαιφῆρον Γρηγορ. Κορ. σελ. 125). Πρβ. καὶ Οἶκον. ε', 15: τούτῳ προσῆειν καὶ ἐπειρώμην καταμανθάνειν (ἐν ᾧ Κύρ. Παιδ. Ε', δ', 10 καὶ 11 »Ἐγὼ δὲ πρὸς σὲ ἦα ἐπισκεψόμενος ὅπως ἔχεις. Ἐγὼ δὲ γ', ἔφη ὁ Γαδάτας, νὰ μὰ τοὺς θεοὺς σὲ ἐπαναθεασόμενος ἦα ὁποῖός τις ποτε κτέ.». Ἀναβ. Ζ', ε', 55 »ἐγὼ γὰρ ὅτε μὲν πρότερον ἀπῆα οἴκαδε κτέ.». Αὕτη ἡ γραφὴ εἶνε προτιμητέα τῆς ἐτέρας ἀπῆρα. Ἐν τῷ μετωπίῳ ἐνδὲς τῶν ἀντιγράφων φέρεται καὶ σχόλιον »ἀντὶ τοῦ ἀπῆειν ἀττικῶς». Πρβ. καὶ Κόβητον Νου. *Lect.* σελ. 507). Καὶ παρὰ τοῖς ῥήτορσι καθόλου ὁ διὰ τοῦ εἰν τύπος εὐρίσκεται. Ἀντιφῶν Τετραλ. Α', β', § 5: λαθὼν τε σαφῶς ἥδειν τήνδε τὴν ὑποψίαν εἰς ἐμὲ ἰοῦσαν (Πρβ. καὶ § 6. § 9. περὶ τοῦ Ἡρόδ. Φόν. § 74). περὶ τοῦ Ἡρόδ. Φόν. § 52: εἴ τι σὺν ἥδειν ἐμαυτῷ (Πρβ. καὶ § 95). Περὶ τῆς παρ' Ἀντιφῶντι χρήσεως σφόδρα ἀμφιβάλλομεν. Τὸ παρὰ Σουΐδα Τόμ. Α', Μέρ. α', σελ. 822 Βερν. ἀπόσπασμα αὐτοῦ ἐκ τῆς Μύρρου ἀπολογίας »οὐ γὰρ ἐγὼ ἐπεπόνθειν ταῦτα ἅττα νῦν πέπονθα ὑπὸ τούτου» διορθοῖ ὁ Κόβητος Νου. *Lect.* σελ. 277 οὐ γὰρ πω ἐπεπόνθη ταῦτα ἀρνούμενος τὴν παρ' Ἀντιφῶντι χρῆσιν τοῦ ἐπεπόνθειν. Λυσ. ὑπὲρ τοῦ Ἐρατοσθ. Φόν. §. 41: οὐ γὰρ ἥδειν (Πρβ. καὶ § 42. κατὰ Θεομν. Α', § 30. Β', § 2. § 11. κατ' Ἐρατοσθ. § 15. κατὰ Παγκλ. § 6). ὑπὲρ Μαντιθ. § 1: εἰ μὴ σὺν ἥδειν, ᾧ βουλή, κτέ. ὑπὲρ τοῦ Ἐρατοσθ. Φόν. § 42: καίτοι γε εἰ προῆδειν

μετὰ προσγραφῆς ὁμοίας ἐν τῷ ἦομεν ἀνὰ δρυμὰ. Ἔστι δὲ καὶ ἀόριστος τοῦ εἶω ἦϊα. Δῆλον δὲ ὡς καὶ τὸ εἶω συναϊρεθὲν εἶω γίνεται, οὗ χρήσις ἐν τῷ ἐγκίκρια, ὡς εἶω, ἦγουν κίρινα, ὅπως πορευθῶ. Τούτου δεύτερος ἀόριστος ἐνεργητικὸς ἶον, οὗ μετοχὴ ἰών, ὡς λείβω ἔλιβον λιβών [Καὶ τοῦτο τῆς κεφαλῆς τοῦ Εὐσταθίου ἔκγονον]. λείπω ἔλιπον λιπών), κλπ.

κτέ. ¹⁾ περὶ τοῦ Σηκ. § 19: ἐγὼ μὲν παρειστήκειν. Ἰσαῖ. περὶ τοῦ Ἀστυφίλ. Κλήρ. § 19: ἀκριβῶς μὲν ἤδειν. περὶ τοῦ Φιλοκτ. Κλήρ. § 1: προήδειν πάντας τοὺς ἐσομένους κινδύνους. Ἰσοκράτ. Παναθην. § 85: νῦν δ' ἀκριβέστερον ἤδειν τῶν ἐπιπλήττειν μοι τολμησόντων. § 127: ὃν οὐ προήδειν ἐσόμενον. Αἰσχίν. περὶ Παραπρεσβ. § 20: ὃν ἤδειν συνειπόντα μὲν Φιλοκράτει κτέ. (Πρβ. καὶ § 40). § 120: ἐγὼ δ' ὑπειλήφειν δεῖν κτέ. § 142: ὧν τοὺς μὲν ἐξεβεβλήκειν τοὺς δ' ἐκώλυσα κατελθεῖν. Δημο-

¹⁾ Τὸ καίτοι γε ἀπαντᾷ καὶ ἐν τῷ κατὰ Θεομνήστ. Β', § 7 »Καίτοι γε τοῦτον μὲν ἑώρακα ποιοῦντα» καὶ ἐν τῷ κατ' Εὐάνδρ. § 16 »καίτοι γε αὐτὸν ἀκούω λέγειν» καὶ ἐν τῷ κατὰ Φίλων. § 10 »Καίτοι γε ὅστις εὐτυχοῦντας ὁρῶν ὑμᾶς ἐτόλμα προδιδόναι» (Καὶ κατὰ τὴν Κοβήτειον ἔκδοσιν καίτοι γε ἐν τοῖς χωρίοις τούτοις ἀναγινώσκεται, σελ. 10, σελ. 83, σελ. 214 καὶ σελ. 237). Ἐν τῇ Κατηγ. πρὸς τοὺς Συνοὺς. Κακολ. § 11 φέρουσι τἀντίγραφα »καίτοι γε ἐφ' ὧν γε αὐτῶν κατηγόρου», ἀνθ' οὗ εὐστοχώτατα ὁ Δοβραῖος (*Adversar.* Τόμ. Α', σελ. 208) ἀποβαλὼν τὸ πρῶτον γε ἀνέγνω »καίτοι σφῶν γε αὐτῶν κατηγόρου» (CΦΩΝ-ΕΦΩΝ). Πρβ. καὶ Κόβητον *Var. Lect.* σελ. 60. Ἀλλαχοῦ παρὰ Λυσία τὸ καίτοι-γε εὐρίσκεται, οὐχὶ τὸ καίτοιγε. Κατ' Ἀγοράτ. § 29: καίτοι νῦν γε βία Φησὶν ἀφαιρεθῆναι. Περὶ Δημοσ. Ἀδικ. § 4: καίτοι τοῦτό γε παντὶ εὐγνωστον. Ὑπὲρ Πολυστρ. § 10: καίτοι ἐν γε ταῖς πρότερον κατηγορίαις κτέ. § 34: καίτοι ὁρῶμέν γ' ὑμᾶς. Κατὰ Φίλων. § 26: καίτοι δικαίως γ' ἂν κτέ. (Κόβητ.: καίτοι δίκαιός γ' ἂν ἦν). Καὶ ἐν τῇ Ἀπολογ. Δωροδ. § 18 ἔγραψεν ὁ Κόβητος (Λυσ. σελ. XXII) »καίτοι τοῦτό γε οὐκ ἂν εἴπειν ἔχοι τις» ἀντὶ τοῦ τοῦτο δ' οὐκ ἂν (Ὁ Δοβραῖος *Adversar.* Τόμ. Α', σελ. 243: οὐ γὰρ ἂν τοῦτό γε). Ὁ περικλεῆς κριτικὸς Πόρσων ἀποφαίνεται ὅτι παρὰ τοῖς παλαιοῖς μετὰ τὸ καίτοι, καὶ μὴν, μέντοι (οὐ μέντοι), οὐ μὴν, κτλ., νῆ Δία, μὰ Δία, κτλ. δὲν ἐπιφέρεται εὐθὺς τὸ γε ἀλλὰ παρεμπιπτούσης λέξεως (Ἰδε *Adversar.* σελ. 33 κέξ. καὶ τὰ τοῦ Δοβραίου Προσθετέα εἰς τὰ τοῦ Πόρσωνος Ἀριστοφάνεια σελ. 146). Τῷ Πόρσωνι ὁμογνωμονοῦσι καὶ ἄλλοι καὶ ὁ πολὺς Κόβητος (Ἰδε *Var. Lect.* σελ. 60 καὶ *Nov. Lect.* σελ. 684). Ἀντιλέγουσι δ' ὁ Ῥεισίγιος (*Conjectan.* σελ. 296), ὁ Ἑρμαννὸς (Ἀριστοφάν. Νεφέλ. σελ. 170 ἐκδ. β'. Πρβ. καὶ σελ. 115 καὶ τὰ παρὰ Βιγύρῳ σελ. 839 ἐκδ. γ'), ὁ Λοβέκκιος (Φρυνίχ. σελ. 542) καὶ ἄλλοι (Ἰδε Κλότζιον παρὰ Δεβαρίῳ Τόμ. Β', σελ. 654 κέξ). Ἀλλοτε περὶ τούτου ἀκριβέστατος λόγος θὰ γείνη.

σθέν. περὶ Παραπρεσβ. § 151, σ. 388: ἤδειν γὰρ ἀκριβῶς (Πρβ. καὶ § 40, σ. 353. πρὸς Ὀνήτ. Α', § 26, σ. 871. πρὸς Πανταῖν. § 23, σ. 973. κατ' Εὐέργ. § 65, σ. 1159. § 73, σ. 1161. πρὸς Τιμόθ. § 65, σ. 1203). περὶ τοῦ Στεφ. § 66, σ. 247: ὃς συνήδειν μὲν ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου κτέ. (Πρβ. περὶ Συντάξ. §. 34, σ. 176. κατὰ Μειδ. § 80, σ. 540. πρὸς Ἀφοβ. Γ', § 1, σ. 844). κατὰ Μειδ. § 25, σ. 522: εἴπερ ἀληθῶς ἐπεπόνθειν ταῦτα (Πρβ. καὶ § 51, σ. 530. § 111, σ. 551, κτλ.). § 126, σ. 556: ᾧ χορηγὸς ἐγὼ καθειστήκειν. περὶ τοῦ Στεφ. 23, σ. 232: ἐπεπράκειν ἐγὼ Φιλίππῳ. κατὰ Κόν. § 7, σ. 1258: ὥσπερ εἰώθειν. περὶ Παραπρεσβ. § 154, σ. 389: ἀλλὰ τότε εὐθὺς ἐγνώκειν καὶ προεωρώμην (Πρβ. καὶ § 225, σ. 411. κατὰ Κόν. § 6, σ. 1258). § 171, σ. 395: τούτοις ὁμολογήκειν, οὐς ἐλυσάμην. πρὸς Νικόστρ. § 14, σ. 1251: ὡς εἰλήχειν αὐτοῖς. κατ' Εὐέργ. § 55, σ. 1155: οἷς οὐδεμίαν δίκην ἀφλήκειν (Πρβ. καὶ § 63, σ. 1158 δίς). § 66, σ. 1159: καὶ ἐπηγγέλλειν αὐτοῖς. πρὸς Ἀπατούρ. § 28, σ. 901: ὃν αὐτὸς ἠναγκάκειν ἐκείνῳ τὰ δίκαια ποιῆσαι. Πρβ. καὶ ἀπήειν Ἰσαῖ. περὶ τοῦ Δικαιογ. Κλήρ. § 24, εἰσῆειν Λυσ. ὑπὲρ τοῦ Ἑρατοσθ. Φόν. § 42, εἰσῆειν Δημοσθ. περὶ τοῦ Στεφ. § 233, σ. 305. κατ' Εὐέργ. § 38, σ. 1150, προσῆειν πρὸς Φορμίων. § 12, σ. 911, ἀπήειν κατὰ Στεφ. Α', § 6, σ. 1103 (ἐν ᾧ § 17, σ. 1106 ἦα), διεξῆειν Αἰσχίν. περὶ Παραπρεσβ. § 30. § 114, κατήειν Δείναρχ. Ἀποσπ. 85 Διδ. Καὶ παρὰ Πλάτωνι Λύσ. σ. 206, ε' ἀναγινώσκεται »καὶ ἅμα λαβὼν τὸν Κτήσιππον προσῆειν εἰς τὴν παλαίστραν». Ἀλλ' οὐδαμῶς ἀμφιβάλλομεν ὅτι ὁ Πλάτων, ὡς ἐν Συμποσίῳ σ. 219, ε' ἔγραψε περιῆα, οὕτω καὶ ἐν τῷ προκειμένῳ χωρίῳ τοῦ Λύσιδος προσῆα. Τὸ ἦα εἶνε πλατωνικόν, οὐχὶ τὸ ἦειν. Ἰδε Ἀπολογ. σ. 21, δ': ἐντεῦθεν ἐπ' ἄλλον ἦα. σ. 21, ε': μετὰ ταῦτ' οὖν ἤδη ἐφεξῆς ἦα. σ. 22, α': μετὰ γὰρ τοὺς πολιτικούς ἦα ἐπὶ τοὺς ποιητάς. σ. 22, γ': τελευτῶν οὖν ἐπὶ τοὺς χειροτέχνους ἦα, σ. 36, γ': ἐνταῦθα μὲν οὐκ ἦα. Θεαιτ. σ. 180, γ': ὅπερ ἦα ἐρῶν. Χαρμίδ. σ. 155, α': ἄσμενος ἦα ἐπὶ τὰς ξυνήθεις διατριβάς. περὶ Πολιτ. Ε', σ. 449, α': καὶ ἐγὼ μὲν ἦα τὰς ἐφεξῆς ἐρῶν. Η', σ. 562, γ': ὅπερ ἦα νυνδὴ ἐρῶν. ¹⁾ Ἐγένετο δὲ τὸ

¹⁾ Σημειωτέον ὁδοῦ πάρεργον ὅτι ὁ περικλεῆς κριτικὸς Πόρσων ἐπλάσε δεύτερον πρόσωπον ἦας γράψας (*Adversar.* σελ. 309)

ἡ α κατὰ συναίρεσιν ἐκ τοῦ ἡῖα (Ὅδ. Δ, 427. 433. 572. K, 509. Ἡρόδ. Α', 42. 111. Δ', 82. Ε', 62). Ἴδε Βεκκ. Ἀνέκδ. σ. 1294 »καὶ χωρὶς τοῦ ἡ α, ὃ σημαίνει τὸ πορεύομαι, ὃ κατὰ διάλυσιν γίνε-
ται ἡῖα, ὡς παρὰ τῷ ποιητῇ ἡῖα πολλὰ θεοὺς γουνοῦμενος
ἀντὶ τοῦ ἐπορεύομην» (Πρβ. καὶ Χοιροβοσκ. Γαισφ. σ. 585, 3. 619, 1
καὶ 871, 31. Κραμ. Ἀνέκδ. Ὁξ. Τόμ. Β', σ. 575, 30. Ἐτυμ. Μέγ.
σ. 121, 39 καὶ σ. 420, 1. Τὸ ἡ α ἐγένετο κατὰ συναίρεσιν ἐκ τοῦ
ἡῖα, οὐχὶ τὸ ἡῖα κατὰ διάλυσιν ἐκ τοῦ ἡ α). Φώτ. Λεξ. σ. 57, 7
(Πρβ. Σχολ. Πλάτ. σ. 404 καὶ Σουῖδ. Τόμ. Α', Μέρ. β', σ. 801
κῆξ. Βερν.) »Ἡῖα δυσλλάβως τὸ ἐπορεύομην σὺν τῷ ι γράφεται. Οἱ
γούν Ἱωνες ἡῖα λέγουσι καὶ ἡῖσαν τὸ ἥσαν. Καὶ παρὰ Θου-
κυδίδῃ οὕτως ἀναγνωστέον· ὅτι ἀκμάζοντές τε ἥσαν ἐς αὐ-
τόν [Α', 1]. Οἱ δὲ Ἱωνες ἥσαν καὶ ἡῖσαν. Ἀριστοφάνης
Ὀλκάσιν ἐπεὶ δ' ἐγενόμην οἵ περ ἢ ἐπὶ ξύλα» (Ὁ Κόβητος
γράφει »οἱ γούν Ἱωνες ἡῖα λέγουσι. καὶ ἥσαν τὸ ἥσαν. καὶ
παρὰ Θουκυδίδῃ οὕτως ἀναγνωστέον· ὅτι ἀκμάζοντές τε ἥσαν ἐς
αὐτόν. οἱ δὲ Ἱωνες ἡῖσαν». Ἴδε Μνημοσ. Τόμ. Θ', σελ. 588
καὶ Τόμ. Γ', σελ. 85). Παρ' Ἡσυχίῳ Τόμ. Β', σ. 262 Σμιδ.
συγχέονται τὸ ἡ α καὶ τὸ ἡ α· »Ἡ α: ἡμην καὶ ἐγενόμην ἢ ἥλθον
ἢ ὑπῆρχον».

Τὸ τρίτον ἐνικὸν πρόσωπον ἐπερατοῦτο, ὡς εἴπομεν, εἰς εἰ καὶ
ἐνίοτε πρὸ Φωνήεντος (ἢ διφθόγγου) εἰς εἰν. Ὁ τύπος οὗτος προ-
ῆλθε κατὰ συναίρεσιν ἐκ τοῦ εἰς εε, ὃν ἐτήρησαν οἱ Ἱωνες ἐγε-
γόνεε λέγοντες (Ἡρ. Α', 11. 74, κτλ.) καὶ ἐληλύθεε (Ε', 98.
Η', 114) καὶ ἐπεποιήκεε (Α', 85, κτλ.) καὶ ἐπεπόνθεε
(Γ', 74. 156), κτλ. (Ἴδε Βρεδόβιον περὶ Διαλ. Ἡρόδ. σελ. 519
κῆξ. Πρβ. καὶ Act. Philol. Monacens. Τόμ. Α', σελ. 239 κῆξ.)
καὶ ὁ Ὀμηρος ἐν τῷ ὑπερσυντελίῳ τοῦ οἶδα, οἶον Ἰλ. Β, 409:
ἡδεε γὰρ κατὰ θυμὸν ἀδελφεὸν ὡς ἐπονείτο (Πρβ. Γρηγόρ. Κορίνθ.
σ. 460 Σχαιφ.). Β, 852: ὃς περὶ πάντων ἡδεε μαντοσύνας (Πρβ. καὶ

ἐν ἀποσπασματι τοῦ Ἀντιφάνους παρ' Ἀθηναίῳ Α', σ. 15, α'
»Φαινίνδα παίσων ἡας ἐκ Φαινεστίου» ἀντὶ τοῦ παίζων ἡεις ἐν
Φαινεστίου. Τὸ ἡας εἶνε βάρβαρον. Ὁ Βαλκενάριος Εὐριπ.
Φοιν. σελ. 384 εἵκασε παίσων ἡεν ἐς. Ἀλλὰ τίς ποτε τῶν
Ἀττικῶν εἶπεν ἡε(ν); Ἴσως τὸ ἡεῖα (HIEIC) εἶνε πλημμελὲς
γραφή τοῦ ἡκεε (HICEC).

Α, 530. Ἡσύχ. Τόμ. Β', σ. 265 Σμ. »Ἡδεε: ἡδεῖ, ἡπίστατο.
Ἡδεε μαντοσύνας». Ρ, 402: οὐδ' ἄρα πῶ τι ἡδεε Πάτροκλον
τεθνηότα δῖος Ἀχιλλεύς. Σ, 404: οὐδέ τις ἄλλος ἡδεεν οὔτε θεῶν
οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων. Ὅδ. Ψ, 29: Τηλέμαχος δ' ἄρα μιν πάλαι
ἡδεεν ἐνδον ἐόντα. Ἐπὶ τῶν ἄλλων ὑπερσυντελίῳ μεταχειρίζεται
ὁ Ὀμηρος τὸν συνηρημένον εἰς εἰ τύπον προστιθεὶς πρὸ Φωνήεντος
τὸ εὐφωνικὸν λεγόμενον ν, οἶον Ἰλ. Ε, 661: βεβλήκειν· αἰ-
χμὴ δὲ διέσσυτο μαιμώσῃ (Σχολ. ἐκ τῶν τοῦ Διδύμου σ. 168
Βεκκ. »Ἀρίσταρχος μετὰ τοῦ ν βεβλήκειν»). Ε, 899: ὡς
φάτο καὶ Παιήον' ἀνώγειν ἰήσασθαι. Ζ, 170: δεῖξαι δ' ἡνώ-
γειν ᾧ πενθερῷ, ὃφρ' ἀπόλοιτο (Σχολ. σ. 184 »Οὕτως σὺν τῷ ν
ἡνώγειν Ἀρίσταρχος· ἡνώγεεν γάρ». Κατὰ τινος ὁρθῶς ἴσως
κρίνοντας δὲν εἶνε ἀναγκαῖον τὸ ν ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ, ὡς τῆς ἐπο-
μένης λέξεως δίγαμμα ἐχούσης, ἡνώγει F ᾧ πενθερῷ. Ἴδε
Ὀφμαννὸν Quaest. Homer. Τόμ. Α', σελ. 67 καὶ Ναύκιον Ἀρι-
στοφ. Βυζαντ. σελ. 34. Καὶ ἐν ῥαψωδίᾳ Η, 594 γράφεται
ὑπὸ τοῦ Σπιτζνήρου, τοῦ Βεκκήρου καὶ ἄλλων »καὶ δὲ τόδ' ἡνώ-
γειν εἰπεῖν ἔπος», ὁ Πρίαμος δηλαδή, ἀντὶ τοῦ ἡνώγεον. Ὁ
Ναύκιος ἐνθ. ἀνωτ. ἀποδοκιμάζων τὴν γραφὴν ἡνώγειν εἰπεῖν
προτείνει τὰ γραφῇ ἡνώγει εἰπεῖν, τουτέστιν ἡνώγει F ει-
πεῖν). Θ, 270: βεβλήκειν· ὁ μὲν αὖθι πεσὼν ἀπὸ θυμὸν
ὄλεσεν (Ἐπὶ τινων γράφεται βαρβάρως ὄλεσκεν. Σχολ. σ. 230
»Βεβλήκει: Ἀρίσταρχος βεβλήκοι». Γραπτέον βεβλήκειν).
Ξ, 412: στήθος βεβλήκειν ὑπὲρ ἀντυγος (Σχολ. σ. 404 »Οὕτως
ἔξω τοῦ ν βεβλήκει καὶ ἄνευ τοῦ ε. Ζηνόδοτος καὶ Ἀριστοφάνης
σὺν τῷ ν βεβλήκειν»). Χ, 36: ἐστήκειν ἄμοτον μεμαῶς Ἀχιλῆϊ
μάχεσθαι. Ψ, 691: ἐστήκειν· αὐτοῦ γὰρ ὑπήριπε φαίδιμα γυῖα
(Πρβ. Χοιροβοσκ. σ. 559, 34 κῆξ.). Ὅδ. Ε, 112: τὸν νῦν σ' ἡνώγειν
ἀποπεμπέμεν ὅττι τάχιστα (Σχολ. σ. 255, 11 Δινδ. »Ἡνώγειν
ἀντὶ τοῦ ἡνώγεεν, ὡς τὸ ἥσκειν εἴρια καλὰ», δηλ. Ἰλ. Γ,
388) ¹⁾. Μ, 160: οἶον ἔμ' ἡνώγειν ὅπ' ἀκουέμεν. Ρ, 359: εὖθ'

¹⁾ Εὐστάθ. σ. 427, 46 »Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ ἥσκειν εἴρια μετὰ
τοῦ ν γράφουσιν οἱ παλαιοὶ καὶ μετὰ τὴν συναίρεσιν τοῦ ἥσκειε.
Δοκεῖ δὲ ἰωνικῶς οὕτω λέγεσθαι, ὡς καὶ ἐτέρωθι ἔσται δῆλον. Μά-
λιστα δὲ αὐτὸ καὶ τὰ κατ' αὐτὸ διευκρίνεται ἐν τοῖς εἰς τὴν
Ὀδύσειαν, ὅπου περὶ τοῦ ἦν τρίτου προσώπου ἐγράφη ἐν τοῖς
κατὰ τὸν μνηστήρα Κτήσιππον». σ. 1892, 33 »Τὸ δὲ τρίτον οὐχ

ὁ δεδεῖπνῆκειν, ὁ δ' ἐπαύετο θεῖος ἀοιδός (Σχολ. σ. 646, 21 »Οὕτω δεδεῖπνῆκειν ἀντὶ τοῦ δεδεῖπνῆκει, ὡς τὸ ἥσκειν εἴρια καλὰ»). Σ, 344: ἐστήκειν ἐς πάντας δρώμενος. Χ, 258: βεβλήκειν, ἄλλος δὲ θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν (Πρβ. καὶ 275). Χ, 469: τό θ' ἐστήκειν ἐνὶ θάμνῳ (Καὶ τὸ ἐν τέλει στίχου Ἰλ. Θ, 68 ἀμφιβεβήκει ἐγράφετο ὑπὸ τινων μετὰ τοῦ ν. Σχολ. σ. 220 Βεκκ. »Τὸ δ' ἀμφιβεβήκει γράφεται καὶ σὺν τῷ ν ἀμφιβεβήκειν»). Τὸ ἐν Ἰλιάδ. Σ, 557 »σκῆπτρον ἔχων ἐστήκει ἐπ' ὄγκου γηθόσυρος κῆρ» ἔχει τὴν λήγουσαν συνεσταλμένην, ὡς καὶ τὸ παρ' Ἡσιόδῳ Ἀσπ. 264 »πάρ δ' Ἀχλὺς ἐστήκει ἐπισμυγερή τε καὶ αἰνή». Τοῦ Ἀπολλωνίου λέγοντος Ἀργον. Δ', 247 »ἡνώγει Ἑκάτην» καὶ Β', 822 »ἡεῖδει· οἷος δὲ κατὰ πλατὺ βόσκετο τίφος» οὐδὲν φροντιστέον. Παρ' αὐτῷ ὁ εἰς εἰν τύπος κεῖται ἀντὶ πληθυντικοῦ. Οὕτως ἠθέλησεν ὁ μέγας ποιητὴς τῶν Ἀργοναυτικῶν! Β', 65: οὐδέ τι ἥδειν νῆπιοι ὕστατα κεῖνα κακῇ δῆσαντες ἐν αἴσῃ (Σχολ. σ. 122 καὶ σ. 453 Σχαιφ. »Τὸ δὲ ἥδειν ἀντὶ τοῦ πληθυντικοῦ κεῖται τοῦ ἥδειςαν, ὡς καὶ τὸ τῆς δ' ἦν τρεῖς κεφαλαί», παρ' Ἡσιόδῳ δηλονότι Θεογ. 321). Δ', 1700: αὐτοὶ δ' εἴτ' Ἀΐδῃ

οὕτως ἔχει κατὰ τὸν Ἡρακλείδου λόγον ἔχοντα οὕτως. Τοῖς εἰς βραχὺ περαιουμένοις [Καιῶς ἀντὶ τοῦ περατουμένοις, περὶ οὗ ἀλλαχοῦ] εἶτα συναيرهθεῖσι τοιούτοις προσώποις οὐκέτι μετουσία τοῦ νῦ ἐστίν· ὥστε ἐν τῷ ἦον ἦες ἦε καὶ συναιρέσει ἦν οὐκ ὀρθῶς ἔχει ἢ προσέλευσις τοῦ ν. Καινὸν δέ, Φησί, καὶ τὸ ἥσκειν εἴρια καλὰ· διαλυθὲν γὰρ εἰς τὸ ἥσκειε πῶς προσλήψεται τὸ ν, ὅπου γε οὐδεὶς παρατατικὸς εἰς ν περατοῦται ἐν τρίτῳ ἐνικῷ παρ' Ἑλληνισιν;» Ἐτυμ. Μέγ. σ. 438, 47 »Ἡσκειν: Ἡσκειν εἴρια καλὰ. Ἀντὶ τοῦ εἰργάζετο . . . Ὁ παρατατικὸς ἥσκειον ἥσκουν, ἥσκεε· καὶ τὸ ν ἐφελκυστικὸν γίνεται ἐν τῷ τρίτῳ προσώπῳ, καὶ γίνεται ἥσκεεν καὶ κατὰ συναίρεσιν ἥσκειν». Ἡ περὶ τοῦ ἥσκειν εἴρια καλὰ παρατήρησις τοῦ Ἡρακλείδου φαίνεται ὀρθοτάτη. Καινὴ ὄντως καὶ παράδοξος ἡ χρῆσις αὕτη εἶνε, καὶ εὐλόγως δύναται τις περὶ αὐτῆς ν' ἀμφιβάλλῃ. Εἶνε εὐκόλουν νὰ πεισθῇ τις ὅτι οὕτως ἰδιότροπος ὁ Ὅμηρος ἢ ἄτοπος ἦτο, ὥστε τὸ σύνηθες καὶ πρόχειρον ἥσκεεν καταλιπὼν ἀνευ οὐδενὸς λόγου μετεχειρίσθῃ τὸ ἥσκειν; Ὁ Ναύκιος Ἀριστοφ. Βυζαντ. σελ. 34 λέγει ὅτι, εἰ μὲν ἡ λέξις ἔριον εἶχε τὸ πάλαι ἐν ἀρχῇ δίγαμμα, πρέπει νὰ γραφῇ ἥσκει εἴρια (τουτέστιν ἥσκει Γεῖρια), εἰ μὲν δὲ μή, ἥσκεεν εἴρια.

εἴθ' ὕδασι ἐμφορέοντο ἡεῖδειν οὐδ' ὅσπον. Δ', 947: ἄλλοτε δὲ βρύχαι νεάτῳ ὑπὸ πυθμένι πόντου ἡρήρειν, τὸ δὲ πολλὸν ὑπείρεχεν ἄγριον οἶδμα (Πρβ. αὐτόθι Μερκέλιον σελ. 255).

Τῶν παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ποιηταῖς παραδειγμάτων τοῦ εἰς εἰν τύπου πρὸ Φωνήεντος τινὰ μὲν ἀνέπαφα ἐφυλάχθησαν τινὰ δ' ὑπὸ τῶν ἀντιγραφέων παρεφθάρησαν. Ἀριστοφ. Σφηξ. 558: ὅς ἐμ' οὐδ' ἂν ζῶντ' ἥδειν εἰ μὴ διὰ τὴν προτέραν ἀπόφευξιν. 655: καλῶς γὰρ ἥδειν ὡς ἐγὼ ταύτῃ κράτιστός εἰμι. Εἰρήν. 1182: τῷ δὲ σιτί' οὐκ ἐώνητ'· οὐ γὰρ ἥδειν ἐξιών (Σχολ. σελ. 205 Διδ. »Οὐ γὰρ ἥδειν: Ἀττικῶς ἀντὶ τοῦ ἥδει, ὡς τὸ δὲ θεὸς ὕμῃν οὐ προσῆειν. — Ἐνταῦθα τῷ πρώτῳ ἀντὶ τοῦ τρίτου προσώπου ἐχρήσατο· τὸ γὰρ ὀρθὸν ἦν οὐ γὰρ ἥδει ἐξιών». Ἀμαρτάνει ἄρα κατὰ τὸν σχολιαστὴν ὁ Ἀριστοφάνης μεταχειρισθεὶς τὸ ἥδειν ἀντὶ τοῦ ἥδει! Τί πρέπει νὰ εἴπῃ τις περὶ τῶν τοιούτων ἀνωμαλίσκων, οἵτινες ἀμαθέστατοι καὶ βλακίστατοι ὄντες εἰς τοσοῦτο τόλμης καὶ ἀναισχυντίας προβαίνουσιν, ὥστε τὰ ὀρθότατα μὲν καὶ ἀττικώτατα ὄντα διαφέροντα ὅμως τῶν ἐν τῇ κοινῇ χρήσει ἀποκαλοῦσι πλημμελεῖ καὶ διδάσκουσιν αὐτοὶ τὸν Ἀριστοφάνην, ἢ ὡς τὴν Ἀθηνᾶν, τί ἦτο τὸ ὀρθόν! Ἀς μὴ φαίνεται λοιπὸν μηδενὶ θαυμαστὸν διὰ τί συνήθως ἐν τοῖς ἀντιγράφοις οἱ παλαιοὶ καὶ γνήσιοι τύποι μεταβάλλονται εἰς νεωτέρους καὶ νόθους). Νεφέλ. 380: τουτί μ' ἐλελήθειν, ὁ Ζεὺς οὐκ ἂν κτέ. (Κατὰ Κόβητον Νου. Lect. σελ. 217 καὶ Ὑπερείδ. Ἐπιταφ. σελ. 46 ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις ἐλελήθει, ἀνθ' οὗ τινες τῷ Βρουγκίῳ ἀκολουθοῦντες ἔγραψαν ἐλελήθη, ἀττικῶς δηλονότι! Ἑρμαννὸς Ἀριστοφ. Νεφέλ. σελ. 57 ἐκδ. β' »Pro ἐλελήθει cum Brunckio Attice scripsi ἐλελήθη. Vide hunc ad Eccles. 650»). 1347: ὡς οὗτος, εἰ μὴ τῷ πέποιθεν, οὐκ ἂν ἦν οὕτως ἀκόλαστος (Κατὰ Δαβήσιον Miscell. Crit. σελ. 426 ἐκδ. Κιδδ. Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις φέρεται πέποιθεν, πέποιθ', πεποίθει). Ὀρν. 1298: Μειδίᾳς δ' ἐκεῖ ὄρτυξ ἐκαλεῖτο· καὶ γὰρ ἥκειν ὄρτυγι (Οὕτως ἔγραψεν ὁ Δαβήσιος ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 548. Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις ἀναγινώσκεται ἥκεν, ἦκεν, εἶκεν. Σχολ. σ. 238-9 »Ὁ δὲ Σύμμαχος ἥκεν, ἐφῆκε». Ὁρθότερον »ἥκειν, ἐφῆκε». Ἴδε Πόρσωνος Ἀριστοφάν. σελ. 185. Φώτ. Λεξ. σ. 64, 16 »Ἡκειν τὸ ἐφῆκεν ἐπὶ γ' προσώπου. Οὕτως Ἀριστοφάνης». Γρ. ἥκειν. Πρβ. καὶ σ. 64, 11 »Ἡῖκειν: ὁμοίος ἦν». Γρ. ἥκειν. Ἴδε Κόβητον Νου. Lect. σελ. 451. Παρὰ Σουῖδα Τόμ. Α', Μέρ. β', σελ. 828 Βερν.

ἀναγινώσκεται »Ἡκει: ἀντὶ τοῦ ἐφκει, ὁμοίωτο. "Ορτυξ καλεῖται· καὶ γὰρ ἦκει ὀρτυγι. Ἀπὸ τοῦ εἶκω τὸ ὁμοίω". Πρβ. καὶ Βεκκ. Ἀνέκδ. σ. 1379 »Ἡκει: ἀντὶ τοῦ ἐφκει. "Ορτυξ καλεῖτο· καὶ γὰρ ἦκει ὀρτυγι". Ὡς ἐκ τοῦ οἶδα-ἴσασι-εἰδέναι-εἰδώς-εἴσομαι ἐσχηματίσθη ὁ ὑπερσυντέλικος ἥδη καὶ γ' πρόσ. ἥδει ἢ ἥδεν, οὕτως ἐκ τοῦ εἰκοι-εἴξασι-εἰκέναι-εἰκώς-εἴξω ὁ ὑπερσυντέλικος ἥκη = ἐφκη καὶ γ' πρόσ. ἥκει ἢ ἥκειν = ἐφκει ἢ ἐφκειν. Τὸ τοῦ Φωτίου Λεξ. σ. 64, 15 »Ἡκειν: ἀντὶ τοῦ ἥκων" διορθοῖ ὁ Ναβήρος Τόμ. Α', σελ. 256 »ἥκη: ἀντὶ τοῦ ἥκειν". Εὐριπ. Ἰων. 1187: κοῦδεις τάδ' ἥδεν· ἐν χεροῖν ἔχοντι δὲ κτέ. (Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις ἥδει, ὅπερ διώρθωσεν ὁ Πειρσὼν Μοίρ. σελ. 174). Βεκκ. Ἀνέκδ. σ. 422, 4 »Ἀπέρρωγεν, οὐκ ἀπέρρηκται, καὶ ἀπερρώγει καὶ σὺν τῷ ν ἀπερρώγειν τὸ τρίτον πρόσωπον. Κᾶτ' ἀπερρώγειν ὁ πούς"¹). Πρβ. προσήειν Ἀριστοφ. Πλούτ. 696 »ὁ δὲ θεὸς ὑμῖν οὐ προσήειν; — οὐδέπω" (Σχολ. σ. 363 »Ἰωνικῶς, ὡς καὶ παρ' Ὀμήρῳ ἥσκειν εἴρια καλὰ. — Τὸ προσήειν ἐνταῦθα τρίτου προσώπου διὰ τὴν χασμωδίαν προσλαβὼν τὸ ν, ὡς καὶ τοῖς ἄλλοις ἔθος ἔχουσι ποιεῖν οἱ Ἀττικοί". Μοσχόπουλ. περὶ Σχεδῶν σ. 143 »Ἐφ' ὧν τὸ πρῶτον εἰς εἰν λήγει, ἐπὶ τούτων τὸ τρίτον τὸ ν προσλαμβάνει καὶ ὁμοφωνεῖ τῷ πρώτῳ, χασμωδίας οὐσης ἐν τῷ λόγῳ, οἷον τὸ ἀπειλήφειν καὶ προσήειν παρ' Ἀριστοφάνει καὶ εἰστήκειν καὶ βεβλήκειν παρ' Ὀμήρῳ". Ἰδε καὶ Εὐστάθ. σ. 881, 65 »Τὸ μέντοι εἰρήκειν εἰρήκη λέγοντες Ἰωνες [Ἀττικοὶ ἤθελε νὰ εἴπῃ ὁ Εὐστάθιος] ὡς ἀπὸ τοῦ εἰρήκεα, ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ εἰστήκειν εἰστήκη ὡς ἀπὸ τοῦ εἰστήκεα, ὅμως τὰ τούτων τρίτα καινότερον σὺν τῷ νῦ προῆγον ἀπὸ τοῦ εἰρήκεεν εἰστήκεεν, καθὰ καὶ τὸ ἥσκειν εἴρια καλὰ ἀπὸ τοῦ ἥσκεεν. Τοιούτῳ δὲ λόγῳ κεῖται καὶ παρὰ τῷ κωμικῷ τὸ εἶειν [Γρ. ἥειν] ὁ δεῖνα ἀντὶ τοῦ ἥλθε". Πρβ. καὶ σ. 1007, 5 »Εἰ δὲ ἀνάπαλιν τῷ η μὲν παραλήγεται, λήγει δὲ εἰς δίφθογγον [δηλ. ἥειν], ἵνα δηλοῖ τὸ ἥρχετο, πλεονασμὸν ἔχει τοῦ νῦ καὶ ὁμοιότητά τινα τοῦ ἥσκειν εἴρια καλὰ").

¹) Ἐν τῷ κώδικι γράφεται »ἀπερρώγη καὶ σὺν τῷ ν ἀπερρώγην τὸ τρίτον πρόσωπον. Κᾶτ' ἀπερρώγην ὁ πούς", ὡς καὶ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις τοῦ Σαυῖδα Τόμ. Α', Μέρ. α', σ. 530 Βερν. Ἀλλ' ἴδε Βαλκενάριον Εὐριπίδ. Ἰππόλ. σελ. 309.

Ὁ πολὺς Κόβητος Nov. Lect. σελ. 212 νομίζει ὅτι παρ' Εὐριπίδῃ Ἰφιγ. Αὐλ. 1580 ἦτο γεγραμμένον »ἐμοὶ δ' ἐσῆειν ἄλγος οὐ σμικρὸν φρενί" ἀντὶ τοῦ »ἐμοὶ δέ τ' ἄλγος οὐ μικρὸν εἰσῆει φρενί". Ὁ αὐτὸς Var. Lect. σελ. 34 καὶ Nov. Lect. σελ. 216 προτείνει νὰ γραφῇ παρ' Ἀριστοφάνει Θεσμοφ. 504 »ὁ δ' ἀνὴρ περιῆειν ὠκυτόκῳ ὠνούμενος" ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις περιήρχετ' ὡς ἀχρήστου τοῖς Ἀττικοῖς ὄντος, ἀνθ' οὗ ὁ Ἑλμολήσιος Εὐριπ. Ἡρακλείδ. 210 εἵκασε περιῆεν ἢ περιῆρρεν. Ὁ Μεινέκιος ἐνέκρινε καὶ εἰς τὸ κείμενον παρέλαβε τὸ περιέτρεχ', ὅπερ ὁ Ἀμακῆρος προὔτεινε (Μνημοσ. Τόμ. Ε', σελ. 297) προκριτώτερον αὐτὸ τοῦ περιῆειν νομίζων καὶ ὡς ἤττον τῆς τῶν ἀντιγράφων γραφῆς ἀφεστῶς καὶ ὡς προσφορώτερον τῇ ἐννοίᾳ ὄν. Ἀλλὰ πρῶτον μὲν λέξεις τοιαῦται, ὅποια τὸ περιέτρεχε, οὐδὲν τὸ ξένον καὶ ἄηθες ἔχουσιν, δὲν διαφθείρονται εὐκόλως ὑπὸ τῶν ἀντιγραφῶν. Ἐπειτα δὲ οὔτε μᾶλλον τῇ ἐννοίᾳ ἀρμόζον τὸ περιέτρεχε φαίνεται οὔτε ἤττον τῆς κειμένης γραφῆς διαφέρον. Ἡμεῖς τοῦλάχιστον εὐρίσκομεν πολλῷ πιθανωτέραν τὴν ἐκ τοῦ περιῆειν διὰ παραφθορᾶς γένεσιν τοῦ περιήρχετ' ἢ τὴν ἐκ τοῦ περιέτρεχ', ἂν δὲν ὑποληφθῇ κατὰ τὸν κριτικώτατον Κόβητον ὅτι τὸ περιήρχετ' εἶνε ἐρμηνεία τοῦ περιῆειν ἐκ τοῦ μετωπίου εἰς τὸ ἔδαφος παρεισδύσα. Τὸ περιῆειν ἄηθες ὄν καὶ παράδοξον τοῖς ἀντιγραφεῦσι φαινόμενον ἔπαθεν ὑπ' αὐτῶν ὅτι καὶ ἄλλα ὅμοια, ἀπεστερήθη δηλονότι τὸ ν καὶ ἐγένετο ΠΕΡΙΗΙΕΙ· τοῦτο δὲ μεγάλην ἔχον πρὸς τὸ ΠΕΡΙΗΡΕΤ ὁμοιότητα (P = I. Πρβ. Ξενοφ. Ἀναβ. Ζ', σ', 33, ἐνθα ἐν τοῖς ἀντιγράφοις φέρεται ΑΠΗΙΑ καὶ ΑΠΗΡΑ, κτλ. T = I. Πρβ. Ἡσύχ. Τόμ. Δ', σ. 134 Σμ. »ΤΑΧΗ: βοή" ἀντὶ τοῦ ΙΑΧΗ, δηλ. ἰαχή, κτλ.) ἀνευ πολλῆς δυσκολίας εἰς τὸ ΠΕΡΙΗΡΧΕΤ παρεφθάρη ὑπ' ἀντιγραφῶν ζητούντων λέξιν εἰς σύμφωνον διὰ τὴν χασμωδίαν λήγουσαν καὶ τῇ ἐννοίᾳ συνάδουσαν. Τρίτον πρόσωπον εἰσῆειν ἴδε καὶ παρὰ Μελεάγρῳ Ἀνθολ. Παλατ. Ε', 174: εἶθ' ἐπὶ σοὶ νῦν ἄπτερος εἰσῆειν ὕπνος.

Ἐκ τῶν Ἀττικῶν πεζολόγων εὕρηται ὁ εἰς εἰν τύπος πρὸ Φωνήεντος παρὰ Πλάτωνι ἐν Κριτίᾳ σ. 112, β': τὸ μάχιμον αὐτὸ καὶ αὐτὸ μόνον γένος περὶ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἩΦαιστοῦ τε ἱερὸν κατωκῆκειν οἷον μιᾶς οἰκίας κῆπον ἐνὶ περιβόλῳ προσπεριβεβλημένοι (Κατὰ τὸν ἄριστον παρισιανὸν κώδικα Α. Ἴσως καὶ ἐν Συμποσίῳ σ. 220, α' γραπτέον »Σωκράτη μεθύοντα οὐδεὶς πώποθ'

ἐωράκειν ἀνθρώπων" ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις ἐωράκει καὶ ἐώρακεν). Πρβ. καὶ σ. 114, δ': πολλὰ μὲν γὰρ διὰ τὴν ἀρχὴν αὐτοῖς προσήειν ἔξωθεν. σ. 117, δ': διαβάντι δὲ τοὺς λιμένας ἔξω τρεῖς ὄντας ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς θαλάττης ἦειν ἐν κύκλῳ τεῖχος. Τιμαί. σ. 33, γ': ἀπῆει τε γὰρ οὐδὲν οὐδὲ προσήειν αὐτῷ ποθεν. σ. 38, γ': ὡς ἡ θατέρου περίοδος ἦειν ἐπτά οὔσας ὄντα ἐπτά. σ. 60, γ': ὅθεν ἀνῆειν ὁ νέος ἀήρ. Ἐν δυσὶ τοῦ Τιμαίου χωρίοις ἀναγινώσκεται ὁ μετὰ τοῦ ν τύπος καὶ πρὸ συμφώνου. σ. 43, β' »πλανώμενα προήειν. πολλοῦ γὰρ ὄντος κτέ." καὶ σ. 76, β' »ὅσον εἰλικρινὲς ἀπῆειν, τὸ δὲ μικτὸν κτέ.". Καὶ ἐν σ. 39, α' ἐξεδόθη ὑπὸ τε τοῦ Βεκκήρου καὶ ἄλλων ἐκ τοῦ παρισιανοῦ κώδικος Α »τὰ δὲ τὸν μείζονα βραδύτερον περιήειν. τῇ δὲ ταύτῃ Φορᾷ κτέ.", ὡς ἐν τῷ περὶ Πολιτ. Ι', σ. 617, ε' »τῷ δ' ἀνελομένῳ δῆλον εἶναι ὁπόστος εἰλήχειν. μετὰ δὲ τοῦτο κτέ." ἀντὶ τοῦ εἰλήχε ('Αλλ' εἶνε πιθανὸν ὅτι ὁ Πλάτων καὶ πρὸ συμφώνου τὸν εἰς εἰν τύπον μετεχειρίσθη; Τοῦτο ὅλως ἀπίθανον ἡμῖν φαίνεται, οὐ μόνον διότι αὐτὸ καθ' αὐτὸ ἄλογον εἶνε, ἀλλὰ καὶ διότι βλέπομεν παρ' αὐτῷ πολλάκις καὶ πρὸ Φωνήεντος τὸν ἄνευ τοῦ ν τύπον κείμενον). Γρηγόρ. Κορ. σελ. 121 Σχαιφ. »Ἀττικῶν ἐστὶ καὶ τὸ ἥδειν ἀντὶ τοῦ ἥδει καὶ ἐτετεύφειν ἀντὶ τοῦ ἐτετεύφει· χρῶνται γὰρ ἐπὶ τῶν ὑπερσυντελικῶν τοῖς πρώτοις προσώποις ἀντὶ τῶν τρίτων". Ὁ πολὺς Κόβητος προτείνει νὰ γραφῇ καὶ ἐν Λύσιδι τοῦ Πλάτωνος σ. 206, ε' εἰστήκειν ἐν ἀντὶ τοῦ εἰστήκει καὶ ἐν Συμποσίῳ σ. 175, α' ἄρτι εἰσῆειν ἀλλὰ ἀντὶ τοῦ εἰσῆει καὶ ἐν Φαίδρῳ σ. 228, β' εἰς περίπατον ἦειν ὡς μὲν κτέ. ἀντὶ τοῦ ἦει ἀποφαινόμενος ὅτι τὸ αὐτὸ πρέπει καὶ ἐν ἄλλοις τόποις νὰ γείνη ('Ιδε *Nov. Lect.* σελ. 221). Ὡσαύτως κρίνει γραπτέον παρὰ Ξενοφῶντι Ἀναβ. Ζ', α', 33 »ὅς οὐ Φεύγων τὴν Ἑλλάδα περιήειν ἀλλὰ στρατηγιῶν" ἀντὶ τοῦ περιήει λέγων ὅτι τοῦ περιήειν ἵχνη σώζονται ἐν τῇ γραφῇ περιήεισιν τῇ φερομένῃ ἐν τισὶ τῶν ἀντιγράφων ('Ιδε *Nov. Lect.* σελ. 488). Καὶ παρ' Αἰσχίνῃ κατὰ Τιμάρχ. § 64 τὰς ἐν τοῖς ἀντιγράφοις γραφὰς παρήει ἐπὶ τὸ βῆμα καὶ παρῆν ἐπὶ τὸ βῆμα συνάπτει εἰς μίαν, παρήειν ἐπὶ τὸ βῆμα ('Ιδε *Nov. Lect.* σελ. 221). Καὶ παρὰ Δημοσθένει Φιλιππ. Α', § 5, σ. 41 »ἀλλ' εἶδεν, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτο καλῶς ἐκεῖνος κτέ.", ἀνθ' οὗ ἐν ἄλλοις ἀντιγράφοις ἀναγινώσκεται οἶδεν, νομίζει ἀναγκαῖον τὸν ὑπερσυντελικὸν ἥδειν ('Ιδε *Nov. Lect.* σελ. 222).

ὅν πολλὰ τῶν ἀντιγράφων φέρουσιν ἐν τῷ πρὸς Πολυκλέα § 44, σ. 1220 »ἥδειν οὖν ὅτι οὗτος μὲν κτέ." ('Ιδε *Nov. Lect.* σελ. 556) ¹⁾. Πλείστοι εἶνε παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς λογογράφοις οἱ τόποι, ἐν οἷς ὁ ἄνευ τοῦ ν τύπος ἀναγινώσκεται, καίτοι τῆς ἐπομένης λέξεως ἀπὸ Φωνήεντος ἀρχομένης. Πλάτ. Θεαιτ. σ. 154, β': ἐγεγόνει, αὐτὸ γε. Εὐθυδ. σ. 271, α': περιεστήκει, ὥστ' ἔγωγε. σ. 300, δ': παρηκηκόει· οὐ γὰρ ἐστίν. Χαρμίδ. σ. 171, δ': ἥδει ὁ σῶφρων. Λάχ. σ. 183, α': ἐλελήθει, ἀλλ' οὐ τούτους γε. Συμποσ. σ. 217, α': ἥδει· ἐφρόνουν γὰρ. σ. 223, δ': εἰώθει ἐπεσθαι. περὶ Πολιτ. Α', σ. 345, α': περιεστήκει, ὁ Θρασύμαχος. Β', σ. 374, β': πρὸς ὃ πεφύκει ἕκαστος. Ζ', σ. 538, α': καὶ ἐν ᾧ αὐτὸ ἥδει; ἢ βούλει. Θ', σ. 587, γ': ἀφειστήκει· ἐν μέσῳ γὰρ. Ι', σ. 615, γ': ἐγεγόνει, ἥδη χιλιοστὸν ἔτος. Ἐπιστολ. Ζ', σ. 552, δ': ξυνεβεβήκει οὕτως (Θεάγ. σ. 130, β': ἐγεγόνει. ἰδὼν. Ἰππ. Μείζ. σ. 282, δ': ἐλελήθει αὐτούς. Πρβ. καὶ Κρατύλ. σ. 428, γ': ἐλελήθει. — Ὡγαθὲ Κρατύλε). Φαίδ. σ. 58, ε': εἰσῆει· εὐδαίμων γὰρ. σ. 59, α': εἰσῆει, ὡς εἰκὸς. σ. 106, α': ὑπεξῆει ἂν ἡ χιών... ἐπήει, οὐποτ' ἂν (Ὁ Βεκκήρος ἐπίοι). Πρωταγ. σ. 310, β': ἦει ἐπειγόμενος. Λύσ. σ. 205, γ': διήει, ὡς διὰ τὴν. Μενεξ. σ. 236, β': διήει, οἷα δέοι λέγειν. Πολιτ. σ. 275, α': ἦει ἐπιμέλειαν καὶ κράτος ἔχων. Συμποσ. σ. 220, β': ἐξῆει ἔχων ἱμάτιον. περὶ Πολιτ. Α', σ. 330, δ': εἰσῆει· οἷ τε γὰρ λεγόμενοι (Θεάγ. σ. 129, α': ἦει εὐθύ. σ. 129, γ': ἦει ἀποθανοῦμενος). Θουκυδ. Β', 95: ὠμολογήκει ὅτε τὴν ξυμμαχίαν ἐποιεῖτο. Γ', 22: οὐ γὰρ ἥδει ὅτι ἦν τὸ δεινόν. Γ', 25: ἐπεπήγει οὐ βέβαιος... ἐπεποιήκει, ὃ μόλις. Γ', 27: ἐπελελοίπει, ἀναγκάζονται. Γ', 31: ὕστερήκει, ὅτι τάχιστα. Γ', 52: εἰλήφει, ἀπέσφαξε. Γ', 36: ἐνενικήκει, ὥστ' ἀποκτεῖναι. Γ', 70: προειστήκει, ὑπάγουσιν. Δ', 68: ξυνῆδει, ἔφασαν. Δ', 73: προῦκεχωρήκει, ἄρξασιν. Δ', 75: ἐσεπεπλεύκει, ὡς ἡσθάνοντο. Δ', 90: κατεπεπτώκει. ἡμέρα δὲ. Δ', 103: καθειστήκει, ἦν βιασάμε-

¹⁾ Καὶ παρ' Ἀρριανῷ Ἀναβ. Ε', κα', 4 εὐρίσκεται ἐν ταῖς παλαιότεραις ἐκδόσεσιν »ἔστε μὲν πολέμια ξυνειστήκειν Ἀλεξάνδρῳ" ('Ιδε Ἑλλένδετον Ἀρριαν. Ἀναβ. Τόμ. Β', σελ. 207). Ἀλλὰ νῦν ἐξ ἀντιγράφων ἀναγινώσκεται ξυνειστήκει.

νος. Δ', 132: ξυνεβεβήκει, ἐνδηλόν τι. Ε', 10: προῦκεχωρήκει, εὐθὺς. Ε', 57: ξυνεβεβήκει αὐτοῖς. ς', 26: ἀνελήφει ἡ πόλις. ς', 27: ἦδαι οὐδεῖς. ς', 60: κατηγορήκει, ἔλυσαν. ς', 61: περιεστήκει ὑποψία. Ζ', 29: καθεστήκει ὀλέθρου. Ζ', 44: ἦδαι; ἦν μὲν γὰρ (Ἄλλ. εἰδείη). Ζ', 50: ἐξεπεπτώκει, ὁ δὲ Γύλιππος. Ζ', 86: ἐτεθνήκει, ἥκιστα δὲ. Η', 1: περιεστήκει ἐπὶ τῷ γεγενημένῳ. Η', 100: ἀφειστήκει, ἐβούλετο. Η', 104: ὑπερεβεβλήκει ἤδη τὴν ἄκραν. Α', 64: ἐπεξήκει ἐς μάχην. Β', 6: ἐξήκει, ὁ δὲ δεύτερος. Β', 50: οὐ προσήκει, ἡ γευσάμενα. Β', 75: ἀντανήκει αὐτῷ. ς', 33: ἦει, ὑξήθησαν. ς', 74: ἀπήκει ἐκ τῆς ἀρχῆς. Ζ', 44: προσανήκει· ὥστ' οὐκ ἠπίσταντο. Η', 22: παρήκει ἐπὶ Κλαζομενῶν. Η', 87: παρήκει ἐκεῖσε. Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Α', δ', 4: οὐχ ἂν κρείττων ἦδαι ὦν... ἀλλ' ἄπερ εὖ ἦδαι ἑαυτὸν ἦττονα ὄντα. Β', β', 5: εἰλήφει, ὅσον δ' ἔτι. Β', β', 9: ἦδαι ὅπου. Β', γ', 16: προῦκεχωρήκει. ἐκάλεσε. Β', δ', 20: ὥσπερ εἰώθει ἐθόρα. Ε', α', 1: οὐς ἦδαι οἰκιοτάτους. Ε', ε', 39: ὦν εἰλήφει ἐδωρεῖτο. ς', α', 54: συνεστήκει αὐτῷ. Ζ', δ', 8: ἀπεστᾶλκει Ὑστάσπαν. Η', α', 11: ἦδαι ὅτι ἐκ τούτων... ἦδαι ὅτι τούτων. Η', α', 13: ἦδαι ὅτι ἀσχολίαν. Η', β', 25: ἦδαι, ὁπότε τις. Η', γ', 25: ἐμεμελήκει αὐτῷ. Η', δ', 6: διεπέπομφει ὁ Κῦρος. Ἀναβ. Α', η', 21: ἦδαι αὐτὸν. Ζ', ε', 8: διεβεβλήκει ὥς οὐκ ἀσφαλές. Ζ', ς', 8: εἰστήκει ἔχων. Ἑλλην. Α', α', 32: ἠθοροῖκει ἀπὸ τῶν συμμάχων. Α', δ', 20: ἠσεβήκει, εἰπὼν (Ἐν ἐνὶ ἀντιγράφῳ ἠσέβηκεν). Β', β', 6: ἀφειστήκει Ἀθηναίων. Β', β', 11: ἐπελελοίπει, ἐπεμψαν. Γ', δ', 20: διεληλύθει, ὥσθ' οἱ μὲν. Δ', η', 17: ἐπεπόνηθει ἡ βασιλέως χώρα. Ε', α', 20: ἦδαι ὅτι. Ε', β', 32: ἐπεπράχει. ὁ μέντοι Ἀγχιλάος. ς', α', 18: καθειστήκει. ἐπεὶ γε μὴν. ς', β', 31: ἠκηκόει, ὑπώπτευσεν δὲ. ς', ε', 21: ἐμβεβλήκει εἰς τὴν Ἀρκαδίαν. Ἀπομν. Α', γ', 5: ἦει, ὥστε. Δ', α', 3: ἦει, ἀλλὰ. Κύρ. Παιδ. Α', δ', 6: οὐ γὰρ προσήκει, εἰ μὴ ἴδοι εἰ καιρὸς εἴη (Γρ. ἴσως »εἰ μὴ ἦδαι εἰ κτέ.'). Γ', α', 7: προσήκει, ὅς καὶ σύνθρος. Δ', α', 1: ὡς οὐδεῖς ἀντεξήκει, ἀπήγαγεν. Ε', β', 6: εἰσῆκει. ἐπεὶ δ' εἰσῆλθεν. Ε', δ', 40: ἦει ἔχων. ς', δ', 10: προήκει ἤδη τὸ ἄρμα. Ζ', α', 21: προήκει. ἐπεὶ δὲ. Ζ', α', 23: παρήκει· ὁ δὲ Κροῖσος. Ζ', β', 4: εἰσῆκει εἰς τὴν πόλιν. Ζ', δ', 10: ἀπήκει ἄγων. Η', ε', 27: ἀπήκει ὁ Κῦρος. Ἀναβ. Α', ι', 10: συνήκει. ὥς δ' εἶδον. Δ', β', 19: παρήκει, οἱ δὲ ταῦτα

διελέγοντο. ς', α', 6: ἐξήκει ἄδων. ς', α', 17: εἰσῆκει αὐτοῦς. Ζ', ζ', 57: οὐ προσήκει, ἀλλὰ φανερὸς ἦν. Ἑλλην. Α', β', 14: χερμῶν ἐπήκει, ἐν ᾧ. Β', δ', 26: ἐξήκει, οἱ δ' ἱππεῖς. Γ', α', 19: εὐθὺς ἦει ἐπὶ τὴν Σκῆψιν. Γ', δ', 26: ἦει ἐπὶ τὴν Φαρναβάζου Φρυγίαν. Δ', α', 25: ἐπήκει, ὥσπερ οἱ νομάδες. Δ', α', 39: ἀπήκει, ὁ δ' ἐκ τῆς. Δ', δ', 10: ἦει ἐναντίον. Δ', ε', 18: ἀπήκει, ἄλλην δὲ. Δ', ς', 12: ἀπήκει ἐκ τῆς χώρας. Δ', η', 3: παρήκει ἐπὶ τὴν αὐτοῦ ἀρχήν. Ε', γ', 18: ἀντεξήκει αὐτῷ. Ε', δ', 58: ἦει ἐπὶ τὴν τῶν Θηβαίων χώραν. Ε', δ', 49: ἀπήκει ἐν ἀριστερᾷ ἔχων τὸ τεῖχος. ς', ε', 5: ἀπήκει ὀργιζόμενος. ς', ε', 12: εἰσῆκει εἰς τὴν πόλιν. Συμποσ. Δ', 24: οὐδαμοῦ ἀπήκει ἀπ' αὐτοῦ, κτλ. Ἀντιφ. Κατηγορ. Φαρμακ. § 8: εὖ ἦδαι ὅτι. § 19: οὐπω γὰρ ἦδαι ὑπὸ τῆς μητριᾶς. Τετραλ. Α', α', § 8: σαφῶς δ' ἦδαι ἀλωσόμενος. Λυσ. (Ἐπιταφ. § 22: δόξα παρειστήκει, ὥς.) περὶ Τραύμ. § 15: ἦδαι. ἔτι δὲ. (κατ' Ἀνδοκ. § 22: εὖ δ' ἦδαι οὐ δυνησόμενος. Ἐν τῇ Κοβήτου ἐκδόσει σελ. 50: ἦδειν.) κατὰ Φίλων. § 21: εὖ ἦδαι αὐτόν. Ἰσαῖ. περὶ τοῦ Πύρρ. Κλήρ. § 74: ἦδαι ὅτι δυοῖν ὁάτερον. περὶ τοῦ Φιλοκτ. Κλήρ. § 37: ἀπωλώλει ἂν ἅπασα ἡ οὐσία. περὶ τοῦ Ἀστυφίλ. Κλήρ. § 11: ἦδαι Ἀστυφίλον χρώμενον. Αἰσχίν. περὶ Παραπρεσβ. § 92: ἀπωλώλει; ἔπειτ' οἴεσθε. κατὰ Κτησιφ. § 164: κατεβεβήκει, ὁ δ' Ἀλέξανδρος. § 165: μεθειστήκει, ὁ δ' Ἀντίπατρος. § 191: κατεληλύθει ὁ δῆμος. Δημοσθέν. περὶ Παραπρεσβ. § 70, σ. 363: ὡς οὐκ εὖ ἦδαι· ὑπογραμματούων γὰρ. § 320, σ. 444: εἰστήκει, οὐκ ἔνεστι. κατὰ Μειδ. § 2, σ. 514: συνῆδαι, ὥστε. κατ' Ἀριστοκρ. § 142, σ. 667: ἐληλύθει. ἦκε μὲν γὰρ. § 155, σ. 671: περιεστήκει. αἰσθόμενος. § 165, σ. 674: ἐγεγόνει, ἦκε δὲ. κατὰ Τιμοκρ. § 30, σ. 709: ἦδαι; ἢ πῶς. πρὸς Ἀπατούρ. § 8, σ. 894: προειλήφει οὗτος. § 25, σ. 900: ἐπεπράκει. εἰ δ' ἄρ'... ὠφλήκει αὐτῷ. πρὸς Φορμ. § 18, σ. 913: εἰρήκει. οὐ γὰρ. πρὸς Λάκρ. § 8, σ. 925: οὐδὲν ἦδαι οἷοις θηρίοις. πρὸς Σπουδ. § 22, σ. 1034: ἐγκεκλήκει, ἐνῆσαν. πρὸς Λεωχ. § 34, σ. 1091: ἐπανεληλύθει εἰς τοὺς Ἑλευσινίους. § 54, σ. 1096: διεμεμαρτυρήκει· εἶχεν ἂν. κατ' Ὀλυμπιοδ. § 24, σ. 1174: συνεβεβήκει, ὥς ὤμεθα. § 40, σ. 1178: ἦδαι ὅτι εὐθὺς. πρὸς Τιμόθ. § 11, σ. 1187: καθειστήκει, ἐξήκοντα. § 50, σ. 1199: καθειστήκει οὐδενί. § 62, σ. 1203: οὐκ ἀπεννηνόχει, οὐδ' ἦσαν. πρὸς Πολυκλ. § 5, σ. 1207: ἀφειστήκει ἀπὸ Κότυος. (Ἰσοκράτ. Τραπεζίτ. § 14: οὐδ'

ἐδεδοίκει, ὃν ἔφασκεν. πρὸς Εὐθύν. § 11: καθειστήκει, ἐν ἥ.) Ἀνδοκίδ. περὶ τῶν Μυστηρ. § 36: ἦει, οἱ δ' ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἔφυγον. § 111: προσήει ὁ βασιλεύς. Ἰσαῖ. περὶ τοῦ Δικαιογ. Κλήρ. § 17: εἰσήει. ἐν δὲ τῷ δικαστηρίῳ. Αἰσχίν. κατὰ Τιμάρχ. § 168: διεξήει ὡς. περὶ Παραπρεσβ. § 14: εἰσήει ἡ γραφή. § 111: συμπάρηει ἐφ' ἵππου. κατὰ Κτησιφ. § 191: διεξήει ἐπὶ σχολῆς. Δημοσθ. περὶ τοῦ Στεφ. § 319, σ. 331: ἀπήει, ἀλλ' ὅτι. περὶ Παραπρ. § 33, σ. 351: εἰσήει, εἰ δεινῶν, κτλ.

Ὁ Ἑλμσλήιος (Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 55) νομίζει ὅτι κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἀριστοφάνους τὸ τρίτον ἐνικὸν πρόσωπον τοῦ ὑπερσυντελίκου ἔληγεν εἰς ἡν, ἡγουν ἥδην, ἐπεπόνθην, ἐπεποίθην, κτλ. ἀντὶ τοῦ ἥδει(ν), ἐπεπόνθει(ν), ἐπεποίθει(ν) κτλ., προτείνων νὰ γραφῇ καὶ ἐν Ἰππεῦσιν 1517 »καὶ τὰ δικαστήρια συγκλείειν [Γρ. συγκλήειν], οἷς ἡ πόλις ἥδ' ἐγεγύθην» ἀντὶ τοῦ γέγυθεν. Ἀλλ' οὔτε τὸ τρίτον πρόσωπον ἔληγε παρὰ τοῖς παλαιοῖς εἰς ἡν¹⁾ οὔτε τὸ πρῶτον, καίτοι παράδοσις τοῦ Ἡρακλείδου παρ' Εὐσταθίου ὑπάρχει (σ. 1946, 27) ὅτι πολλοὶ τὴν διὰ τοῦ η γραφὴν τοῦ πρώτου προσώπου μετὰ τοῦ ν προῦφερον. »Πολλοὶ δέ, Φησί, καὶ σὺν τῷ ν προφέρουσι τὴν εἰρημένην διὰ τοῦ ἦτα ἰωνικὴν [ἀττικὴν] γραφὴν τῶν ὑπερσυντελικῶν ἥδην λεγοντες καὶ ἐνενοήκην

1) Δὲν εἶνε ἴσως ἔλλογον εἰς ὑπεράσπισιν τῆς γραφῆς ταύτης νὰ μεταχειρισθῇ τις τὰ ὑπὸ τοῦ Ἡρακλείδου ὡς δωρικὰ ἀναφερόμενα ἔπλην καὶ ἔρρην ἀντὶ τοῦ ἔπλεεν καὶ ἔρρεεν. Εὐσταθ. σ. 1892, 58 »Ἔστι δὲ καὶ ἄλλως καὶ μετὰ τοῦ ν νοῆσαι τὸ ἦν δωρικῶς ἅμα καὶ ἀττικῶς κατὰ τὸν αὐτὸν Ἡρακλείδην εἰπόντα οὕτω· Τὸ παρ' ἡμῶν ἔπλει καὶ ἔρρει παρὰ μὲν τοῖς Ἴωσιν ἔπλεεν ἔρρεεν, ὡς τῆς εἰ διφθόγγου τεμνομένης παρ' αὐτοῖς εἰς ἄμφω ταῦτα· παρὰ δὲ Δωριεῦσιν, ὧν τῇ διαλέκτῳ καὶ ἀρχαῖοι Ἀττικοὶ χρῶνται, τὰ τοιαῦτα δύο εε εἰς ἡν [Γρ. η] συναιρεῖται· τὸ γὰρ ἔπλεεν ἔρρεεν ἔπλην καὶ ἔρρην παρ' αὐτοῖς. Εἰ τοίνυν τοῦτο δέδοται, τί κωλύει κατὰ τὸ ἔπλεεν ἔπλην δωρικῶς καὶ ἔρρεεν ἔρρην, οὕτως εἶναι καὶ ἔεν ἦν; Περισπωμένως μέντοι διὰ τὸ τοῦ ῥήματος μονοσύλλαβον. Χαρέντων τῇ δωρικῇ φωνῇ καὶ τῶν Ἀττικῶν, οἳ καὶ τὸ Δάματερ δωρικὸν ὃν φιλοῦσι λαλεῖν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐδηλώθη [σ. 12, 6. σ. 1385, 55], ὅτε τι θαῦμα πρόκειται, ὡς καὶ ὁ τοῦ κωμικοῦ Πλοῦτος δηλοῖ [555. 872]» (Πρβ. Ἀρήνσιον Διαλ. Δωρ. σελ. 201 καὶ 508 καὶ Λοβέκκιον *Elem.* Τόμ. Β', σελ. 58 καὶ 195). Πάνθ' ὑπὸ μίαν Μύκονον.

καὶ ἐπεποιήκην. Ἀφ' ὧν καὶ αὐτῶν αἱ τμήσεις γένοιντ' ἄν, Φησὶν, ἥδεα καὶ ἐνενοήκεα καὶ ἐπεποιήκεα κατὰ τὸ Ἀστυάγην Ἀστυάγεα παρὰ Ἡροδότῳ καὶ κατὰ τὸ ἦνται ἔαται καὶ ἦν ἔα. Ὡστε κατὰ τοῦτον τὸν λόγον οὐκ ἐκ τοῦ ἥδεα κέκραται τὸ ἥδη, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἥδη πρώτου προσώπου ἀναλέλυται τὸ ἥδεα» (Παντάπασι ταῦτα προχείρως καὶ ἀσκέπτως εἶνε λελεγμένα. Θαυμαστὸν δὲ φαίνεται ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα λέγοντες οὐδόλως τὴν μεγίστην καὶ ἐπιδηλοτάτην τῶν λεγομένων ἀτοπίαν συνορῶσιν. Οὕτω τοὺς διαφόρους τύπους συνήθως γενεαλογοῦσιν, ὥστε τοὺς ἀρχαίους πολλάκις καὶ πρωτογενεῖς ἐκ νέων καὶ νεωτάτων οὐδὲν φροντίζοντες παράγουσι, τοὺς γονεῖς εἰς τέκνα καὶ τὰ τέκνα εἰς γονεῖς εὐηθικώτατα καὶ καταγελαστότατα μεταβάλλουσιν). Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις εὐρίσκεται πολλάκις τὸ τρίτον ἐνικὸν πρόσωπον διὰ τοῦ η γεγραμμένον, ὅπως ὑπὸ τῶν παλαιῶν Ἀττικῶν ἐγράφετο τὸ πρῶτον, ἥδη π. χ. ἀντὶ τοῦ ἥδει, εἰώθη ἀντὶ τοῦ εἰώθει, ἐλελήθη ἀντὶ τοῦ ἐλελήθει, καθειστήκη ἀντὶ τοῦ καθειστήκει, κτλ. Τὴν γραφὴν ταύτην ἀναφέρουσι καὶ τῶν παλαιῶν γραμματικῶν ἔνιοι. Χοιροβοσκ. ἐν Βεκκ. Ἀνεκδ. σ. 1288 »Τὸ ἥδη ἐγὼ τῆς παλαιᾶς Ἀτθίδος ἐστὶ, τὸ δὲ ἥδη ἐκεῖνος τῆς νέας Ἀτθίδος ἐστίν· ὥστε οὖν οὐκ ἔστι κατὰ τὴν αὐτὴν διάλεκτον τὸ ἥδη ἐγὼ καὶ ἥδη ἐκεῖνος. Ἐπειδὴ δὲ εὐρίσκομεν παρὰ τῷ ποιητῇ χρήσεις τοῦ τρίτου προσώπου, λέγω δὴ ἥδη ἐκεῖνος, οἷον ὅς ἥδη τὰ τ' ἐόντα τὰ τ' ἐσόμενα πρό τ' ἐόντα [Ἰλ. Α, 70] καὶ πάλιν νήπιος οὐδὲ τὰ ἥδη ἅ ῥα Ζεὺς [Ἰλ. Β, 58], ὅντος δὲ τοῦ ποιητοῦ τῆς παλαιᾶς Ἀτθίδος, λέγομεν ὅτι ἀριστάρχειόν ἐστι τὸ ἀμάρτημα. Ὁ γὰρ Ἀρίσταρχος εἰδὼς τοῦτο τὸ ἰδίωμα τῆς νέας Ἀτθίδος ὑπάρχον, λέγω δὴ τὸ τρίτον πρόσωπον, οὐκ ἄφειλεν ἔασαι αὐτὸ παρὰ τῷ ποιητῇ ὅντι τῆς παλαιᾶς Ἀτθίδος». Ἐτυμ. Μέγ. σ. 419, 10 »Ἡδη: Ἐκ τοῦ ἥδειν ὑπερσυντελίκου. Διαλύουσιν οἱ Ἴωνες τὴν εἰ δίφθογγον ἐν μὲν τῷ πρώτῳ προσώπῳ εἰς ε καὶ α, καὶ ἀποβολῇ τοῦ ν γίνεται ἥδεα, ὡς τὸ ἦν ἔα· ἐν δὲ τῷ τρίτῳ εἰς δύο εε, καὶ γίνεται ἥδεε. Εἴτα οἱ Ἀθηναῖοι ἐν τῷ πρώτῳ προσώπῳ τὸ ε καὶ α εἰς η συναιροῦσιν, οἷον ἥδη ἐγὼ ἀντὶ τοῦ ἡπιστάμην· καὶ ἐν τῷ τρίτῳ τὰ δύο εε εἰς η, οἷον ἥδη ἐκεῖνος ἀντὶ τοῦ ἐγίνωσκε, καὶ ὁμοφωνεῖ τῷ πρώτῳ. Καὶ λέγουσιν τινες ὅτι ἰδοὺ εἴρηται ὁμόφωνον, τοῦ τεχνικοῦ λέγοντος ὅτι οὐκ ἐνδέχεται κατὰ τὴν αὐτὴν διάλεκτον καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν ἢ χρόνον ὁμοφωνεῖν. Ἔστιν οὖν εἰπεῖν ὅτι οὐκ ἔστι κατὰ τὴν αὐτὴν διά-

λεκτον τὸ πρῶτον καὶ τὸ τρίτον· ἡ γὰρ κρᾶσις τοῦ πρώτου προσώπου τῆς παλαιᾶς Ἀτθίδος ἐστὶν ἰδίωμα, τοῦ δὲ τρίτου τῆς νέας. Ὡστε παρὰ τῷ ποιητῇ ὅς ἤδη τὰ τ' ἐόντα καὶ οὐδὲ τὰ ἤδη ἀριστάρχειον ἐστὶν ἀμάρτημα· [καὶ] οὐκ ὤφειλε γὰρ εἶσαι αὐτὸ παρὰ τῷ ποιητῇ ὄντι τῆς παλαιᾶς Ἀτθίδος· ἡ γὰρ παλαιὰ Ἀτθίς, ὡς εἴρηται, τῷ πρώτῳ μόνῳ κέχρηται". σ. 586, 54 »Ἐφυλάχθη δὲ ἡ συναίρεσις καὶ ἐν τῷ τρίτῳ προσώπῳ τῶν δύο εε εἰς η· τὰ γὰρ δεύτερα καὶ τρίτα πρόσωπα τῶν ἐνικῶν τὰ ἴσα φωνήεντα θέλει ἔχειν τῶν ἰδίων πρώτων, ἡνίκα ἰσοσυλλαβεῖ, οἷον ἔτυπτον ἔτυπτες ἔτυπτε, τέτυφα τέτυφας τέτυφε. Εἰ οὖν τὸ α' δι' ἐνὸς φωνήεντος, οἷον ἐκεχήμεν ἐγώ, δῆλον ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ δευτέρου καὶ τρίτου προσώπου δι' ἐνὸς φωνήεντος ἀναγνωσθήσεται" (Πρβ. Χοιροβοσκ. Γαισφ. σ. 562, 4 κέξ. καὶ σ. 602, 32 κέξ.). Ἴδε καὶ Εὐστάθ. σ. 50, 35 »Τοῦ τοίνυν πρώτου προσώπου τοῦ ἥδεα τὸ ε καὶ τὸ α εἰς η κεράσαντος, ἐκβαίνει καὶ τὸ τρίτον ὁμόφωνον καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὴν αὐτὴν ἔχει γραφὴν. Εἰ δὲ ἀδύνατον κατὰ τὴν αὐτὴν διάλεκτον καὶ τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν ὁμοφωνεῖν τὸ τρίτον τῷ πρώτῳ, ἀλλ' ὁ τοιοῦτος κανὼν ἐπὶ τῶν ἀσυναιρέτων ῥημάτων εἴρηται· τὰ δὲ συναιρεθέντα, ἐπεὶ πάσχοι καὶ οὕτω, τῆς πρωτοτυπίας κατ' ἀνάγκην ἐκπίπτουσι οὐδὲ τὴν τοῦ κανόνος φυλάττουσι παρατήρησιν" (Βεκκ. Ἀνέκδ. σ. 797, 15 »καὶ συναιρεῖται πάλιν τὰ δύο εε εἰς τὸ η, ὡς τὸ ἥδεε ἥδη"). Κραμ. Ἀνέκδ. Ὁξ. Τόμ. Β', σ. 574, 31 »Ἡ δὲ: Γέγονε παρὰ τὸ εἶδω τὸ γινώσκω ὁ μέσος παρακείμενος εἶδα. Καὶ κανὼν ἐστὶν ὁ λέγων ὅτι οἱ Ἴωνες τὸ ε τῶν παρωχημένων μεταβάλλουσι εἰς η, οἷον τὸ ἐβουλόμην ἡβουλόμην λέγουσι καὶ τὸ ἐδυνάμην ἡδυνάμην καὶ τὸ ἐθέλον ἡθέλον [Ἀλλ', ὦγαθέ, τὸ ἐθέλον ὡς παρατακτικὸς τοῦ θέλω παρ' οὐδενὶ τῶν παλαιῶν εὔρηται, τὸ δ' ἡθέλον εἶνε παρατακτικὸς τοῦ ἐθέλω]. Οὕτω καὶ τὸ εἶδα ἥδα [ἥδα] διὰ τοῦ η [η], ὁ ὑπερσυντελικὸς ἥδειν [Πρβ. Εὐστάθ. σ. 50, 18 κέξ.]. Καὶ πάλιν οἱ Ἀττικοὶ [Οὕτως ἀντὶ τοῦ οἱ Ἴωνες] διαλύουσι τὴν εἰ δίφθογγον τοῦ πρώτου προσώπου εἰς ε καὶ α· τὸ γὰρ α χαρακτηριστικὸν ἐστὶ τοῦ πρώτου προσώπου· καὶ γίνεταί ἥδεα· ἡ δὲ διάλυσις ἀποβάλλει τὸ ν, οἷον ἡνεα ηκεν ζωσαμενι νοσεα χαλκύω τυπεῖσι [Γρ. »οἷον ἦν ἔα. Ἡ κε ζῶς ἀμενηνὸς ἔα χαλκοῖο τυπῆσιν", Ἰλ. Ε, 887], Ξέρξειν [Γρ. -ην] Ξέρξεα, Πολυδεύκειν [Γρ. -ην] Πολυδεύκεα. Οὕτως οὖν καὶ ἥδειν ἥδεα. Καὶ Ὀμηρὸς ἥδεα μὲν

γὰρ ὅτι πρόφρων Δαναοῖσιν ἄμυνε. Τοῦτο δὲ δευτέρου καὶ τρίτου προσώπου [Γρ. τὸ δὲ τοῦ δευτέρου κτῆ.] διαλύουσιν εἰς δύο εε· ἐρχόμενοι δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ταῦτα πάλιν κινῶσιν εἰς η, ὡς ἐν τῷ ἔεμαι ἤμαι καὶ κάθημαι". Ἐπίτηδες τὰς ῥήσεις ταύτας παρεθέμεθα, ἵν' ἐμφανισθῇ πως τὸ εὔηδες καὶ κακόδαιμον παλαιῶν τινων γραμματικῶν, οἵτινες ὅλως τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ἀτριβεῖς ὄντες ἐπεβάλλοντο ἀκρίτως καὶ ἡλιθίως ἢ τὰ ἀπλούστατα καὶ φανερώτατα νὰ σαφηνίσωσιν ἢ τὰ πλημμελῆ καὶ βάρβαρα νὰ κανονίσωσι καὶ διευκρινήσωσι πολλὰς καὶ ποικίλας μηχανώμενοι μηχανάς, κανόνας μωροὺς ἐπινοοῦντες, τύπους τερατώδεις πλάττοντες, ἀναλογίας ἀνυποστάτους φανταζόμενοι, αἰτιολογίας καταγελάστους ἐξευρίσκοντες, ἐνὶ λόγῳ οὐδενὸς ἀπεχόμενοι ὅπερ ἐπιτήδειον αὐτοῖς ὅπωςδῆποτ' ἐφαίνετο ὡς ἀντιρῆς ἢ ὡς σφῆν τῶν σαθρῶν καὶ σφαλερῶν αὐτῶν θεωριῶν καὶ ὑποθέσεων νὰ χρησιμεύσῃ. Ἄν τι παρ' αὐτοῖς ὀρθῶς καὶ ἀνθρωπίνως εἰρημένον εὑρίσκηται, εἶνε ἢ παρὰ παλαιότερου τινὸς γραμματικοῦ παρελημμένον ἢ κατὰ τύχην οὕτω λελεγμένον. Πολλάκι τοι καὶ μωρὸς ἀνὴρ μάλα καίριον εἶπεν.

Δὲν εἶνε ὀλίγα τὰ ὁμηρικὰ χωρία ἐν οἷς τὸ ἥδη ἀντὶ τοῦ ἥδει ἀναγινώσκεται. Ἰλ. Α, 70: ὅς ἥδη τὰ τ' ἐόντα. Β, 58: οὐδὲ τὰ ἥδη, ἄρα. Β, 213: ἄκοσμά τε πολλά τε ἥδη. Ε, 64: θέσφατα ἥδη (Σχολ. σ. 147 Βεκκ. »Οὕτως Ἀρίσταρχος διὰ τοῦ η ἥδη). Ε, 326: ἄρτια ἥδη. Ζ, 551: ὅς ἥδη νέμεσιν. Λ, 741: τόσα φάρμακα ἥδη, ὅσα. Ν, 355: πρότερος γέγονει καὶ πλείονα ἥδη. Ν, 674: οὐδέ τι ἥδη. Τ, 115: ἐνθ' ἄρα ἥδη. Τ, 466: οὐδὲ τὸ ἥδη, ὁ. Ὀδ. Β, 16: μυρία ἥδη. Β, 108: ἢ σάφα ἥδη. Β, 122: οὐτις ὁμοῖα νοήματα Πηνελοπείη ἥδη· ἀτάρ. Γ, 146: οὐδὲ τὸ ἥδη, ὁ. Ι, 189: ἀθεμίστια ἥδη. Ξ, 453: αἴσιμα ἥδη. Τ, 248: ἄρτια ἥδη. Ψ, 220: εἰ ἥδη ὁ μιν (Ω, 144: ἢ σάφα ἥδη). Πρβ. καὶ Ρ, 317: καὶ ἴχνεσι γὰρ περιῆδη. Ι, 206: οὐδέ τις αὐτὸν ἡεῖδη δμῶν. Καὶ γινώσκωμεν μὲν ὅτι μέγα εἶνε τὸ κῦρος τοῦ περιουστάτου γραμματικοῦ τῆς Ἀλεξανδρείας Ἀριστάρχου (ὃν ὄντως οὗτος ἐδοκίμασε παρ' Ὀμήρῳ τὸ ἥδη ἀντὶ τοῦ ἥδει)· ἀλλ' εἶνε ἔλλογον νὰ ὑπολαμβάνηται ὅτι ὁ Ὀμηρὸς ὁ ἐπὶ πάντων τῶν ἄλλων ὑπερσυντελικῶν τὸ εε εἰς εἰ κατὰ τὸ τρίτον ἐνικὸν πρόσωπον συναιρῶν ἐπὶ μόνου τοῦ ὑπερσυντελικοῦ τοῦ οἶδα μετεχειρίσθη τὴν εἰς η συναίρεσιν; Ὡς ἔλεγεν ὁ Ὀμηρὸς ἀρήρει, βεβήκει, βεβλήκει, βε-

βρίθει, γεγήθει, γεγόνει, δεδήει, έβεβρύχει, είλη-
λούθει, έκεκεύθει, έμεμούκει, έπεπήγει, έπεπόνθει,
έστήκει, έώκει, έώλπει, έώργει (Οί όμηρικοί τύποι φαίνε-
ται ότι είχε έοίκει, έόλπει, έόργει, ούχι έώκει, έώλπει,
έώργει. Καί τὸ έφνοχόει δέ δέν είχε ίσως τής όμηρικῆς δια-
λέκτου. Έοινοχόει = έφοινοχόει νομίζομεν ότι έλεγεν ό ποιη-
τής), ήνώγει, μεμήλει, όδώδει, όπώπει, όρώρει, πε-
φύκει, τετρήχει, τετρίγει, κτλ., ούχι άρήρη, βεβήκη,
κτλ.· ούτως έλεγε πάντως ήδει (όπερ άναγινώσκεται εν τῷ εἰς
Ἀφροδίτην ύμνῳ παλαιῦ τινος αἰδοῦ σίχ. 208) ή άνευ συναιρέ-
σεως ήδεε(ν), ούχι ήδη. "Οθεν γραπτέον: δς ήδει τά τ' έόντα
(Ἰλ. Α, 70), άκοσμά τε πολλά τε ήδει (Ἰλ. Β, 213), κτλ. καί:
καί ίχνεσι γάρ περιήδει (Οδ. Ρ, 517), ούδέ τις αὐτόν ήείδει
δμῶν (Οδ. Ι, 206. Έτυμ. Μέγ. σ. 419, 55 »Ηείδει: Ούδέ
τις άλλος ήείδει δμῶν. Έστι καί πρὸς Ἀπολλωνίῳ. Ὡς
οἶμαι, πλεονασμός έστι τῆς ει διφθόγγου εκ τοῦ ήδει, ὡς καί ἐπὶ
τοῦ εξῆς εξείης"¹). Πρβ. καί Ἡσύχ. Τόμ. Β', σ. 267 Σμ.

¹) Πρβ. καί Εὐστάθ. σ. 1269, 28 »Ότι καί ένταῦθα λέξεις
κεῖται δύσχρηστος καί καινόφωνος, τὸ ήείδεις άντὶ τοῦ ήπίστασο.
Καί έστιν ίσως ἀπὸ τοῦ ήδεις πλεονασμῷ τῆς ει διφθόγγου" καί
σ. 1624, 18 »Τὸ δέ ήείδει γραφόμενον εξ αρχῆς διὰ τοῦ η
εἶτα έφεξῆς διὰ δύο διφθόγγων έν τοῖς παλαιοῖς αντιγράφοις δηλοῖ
μέν τὸ ήπίστασο· γίνεται δέ ή εκ τοῦ εἶδῶ εἶδήσω, οὗ ύπερ-
συντέλικος εἶδήκειν εἶδήκεις εἶδήκει καί συγκοπῇ τοῦ ήτα
καί κάππα εἶδει όμοίως τῷ εἶδηκῶς εἶδῶς καί προσελεύσει
τοῦ ήτα κατ' αρχήν. ὡς καί ἐπὶ άλλων γίνεται, ήείδει· ή ἀπὸ
τοῦ ήδει άπτικοῦ ύπερσυντελίκου έπενθέσει τῆς διφθόγγου πολλα-
χοῦ τοῦτο ποιούσης. Οὐκ άν δέ φιλοίη τήν τοιαύτην λέξιν άνῆρ μὴ
ήρωίζων". Οὐδέν ύγιές. Ὁ Οἰκονόμος έν τῷ περὶ Γνησ. Προφορ.
τῆς Ἑλλην. Γλώσσ. βιβλίῳ γράφει καί ήείδης, ήείδει, ήείδη,
ήήδει. Προτιθέμενος ό συγγραφεὺς τοῦ βιβλίου τούτου, όπερ
πολλοὶ θαυμάζουσι, τινές δέ καί ύπερθαυμάζουσι, ν' άποδείξη ότι
όμοιόφωνος τὸ πάλαι ήτο ή δίφθογγος ει τῷ η, πρὸς ό καί άν-
ταλλάσσεται παρά τε τῷ Ὁμήρῳ καί έν ταῖς διαλέκτοις (σελ. 173),
γράφει πρὸς τοῖς άλλοις καί τὰ εξῆς (σελ. 174 κέξ.) »ήδαιν (εἶδω,
οἶδα), ήδεις καί ήδειςθα, ήδει, καί άπτικῶς, ήδην καί ήδη, ήδη-
σθα, ήδη, καί ήείδεις, ήείδης, ήείδει, ήείδη, ήήδει (Ἰλ. χ, 280,
Ὁδ. ι, 206, Ἀπολλών. β, 822). ὡσαύτως... καί έπεπόνθη =
θαιν" (Ένταῦθα ύπάρχει ή εξῆς ύποσημείωσις· »Τὰ α καί β

»Ηείδει: έγίνωσκεν". Έν τῷ κώδικι ήείδεν. Τὸ ήείδει, οὗ
δεύτερον πρόσωπον ήείδης Ἰλ. Χ, 280, είχε ίσως άντὶ τοῦ έF-
Fείδει, ὡς τὸ βασιλῆος, κτλ. άντὶ τοῦ βασιλέFFος, κτλ.
Ἡδύνατο δέ νὰ γραφῇ καί εὐείδει κατὰ τὸ εὐαδε = έFFαδε)
καί: νήπιος οὐδὲ τὰ ήδε', α (Ἰλ. Β, 58), ή τόσα φάρμακα ήδε',
όσα (Ἰλ. Α, 741), κτλ. (Ἰδε Κόβητον Nov. Lect. σελ. 218 κέξ.).
Δέν είχε δέ, νομίζομεν, λίαν τολμηρὸν νὰ εἴπη τις ότι, έπειδή
ἐπ' οὐδενός άλλου ύπερσυντελίκου ό άσυναίρετος τύπος -εε(ν) παρ'
Ὁμήρῳ φαίνεται, πανταχοῦ ό συνηρημένος ήδει ή ήδαιν πρέπει
νὰ γραφῇ, άποτριβομένου οὔτως ἀπὸ τῶν όμηρικῶν ποιημάτων τοῦ
τε ήδη καί τοῦ ήδεε(ν) (παρ' Ἡσυχίῳ Τόμ. Β', σ. 6 Σμ. Φέρεται
έν τῷ κώδικι »Έγεγόναιεν: έσήμαινεν". Ὁ Μουσούρος έγραψεν
έγεγώνεεν, ό δ' Ἀλβερτος »έγεγώνευν: έσήμαινουν" παραβάλλ-
λων Ὁδ. Ρ, 161: έφρασάμην καί Τηλεμάχῳ έγεγώνευν). Παρὰ
Κοίντῳ Ζ', 15 καί 522 ύπάρχει ό τύπος ήδει (»μήδεα ήδει". »οὐδέ
τι ήδει"), έν ᾧ έν Α', 96 άναγινώσκεται »οὐδέ τι ήδη έϋμμελίην
Ἀχιλῆα", καθάπερ καί έν Γ', 250 »ὡς έφατ' άκράαντον ίεις έπος·
οὐδέ τι ήδη" καί Δ', 100 »ὡς άρ' έφη Τελαμῶνος εἶς πάϊς οὐδέ
τι ήδη". Καί τὸ άσυναίρετον ήδεε ήδεεν άπαντᾷ παρ' αὐτῷ έν
Θ', 332 καί Α', 571. Παρὰ Βαβρίῳ ΙΓ', 2 έν τῷ κώδικι τοῦ Ἀθω
Φέρεται »γεράνους σποραίων πολεμίας συνειλήφη", όπερ όρθῶς ό
Βοισσονάδης μετέβαλεν εἰς συνειλήφει. Πρβ. Α', 12: εἰστήκει.
Δ', 1: βεβλήκει. Ε', 7: έκεκράγει. ΙΓ', 4: ήλώκει. ΑΓ', 8: ήτή-
κει. ΑΔ', 2: κατεστρώκει. Ας', 4: εἰστήκει. Ας', 7: έπεπτῶ-
κει. Μς', 10: γεγηράκει. Ν', 2: έκεκμήκει. ΝΒ', 2: έτετρίγει.
ΝΗ', 7: κατειλήφει. ΞΗ', 8: εἰστήκει. Ο', 3: κατειλήφει. ΟΒ',
6: εἰστήκει. ΟΔ', 7: εἰστήκει, κτλ.¹). Παρατηρητέον έν τέλει

πρόσωπ. τοῦ ἰωνικ. ύπερσυντελ. εἰς εα, εας, συναιροῦνται εἰς ειν,
εις, καί άπτ. εἰς η, ης· τὰ δέ τρίτα πρόσωπ. ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον
εἰς ει (εκ τοῦ εε), βλ. Εὐστάθ. εἰς Ὁδ. ψ, 220, καί Βρούγκιον
(Brunk) εἰς Ἀριστοφ. Ἑκκλ. 650, καί Ἀχαρ. 60") . . . οὕτω
καί τὰ εἰς η δεύτερα καί γ πρόσωπα τῶν εἰς μι συμπίπτουσι με
τὰ τῶν εἰς εω, έτίθην, θης, θη, καί έτίθεις, έτίθειν, θει, ει = η.
καί φίλη, νόη = έφίλει, ένόει". Ὡ Ζεῦ βασιλεῦ, τὸ χρῆμα τῶν
λήρων όσον!

¹) Γρηγόριος ό Κορίνθου λέγει ότι τὰ τρίτα πρόσωπα τῶν ύπερ-
συντελικῶν διὰ τοῦ η ύπὸ τῶν Δωριέων έγράφοντο σ. 256 ΣχαιΦ.

ὅτι παρὰ Σοφοκλεῖ Οἰδ. Τυρ. 1525 ἀναγινώσκεται ἐν τισι τῶν ἀντιγράφων

ὦ πάτρας Θήβης ἔνοικοι, λεύσσετ', Οἰδίπους ὅδε,
ὅς τὰ κλείν' αἰνίγματ' ἤδη καὶ κράτιστος ἦν ἀνὴρ,
ὅστις οὐ ζήλω πολιτῶν καὶ τύχαις ἐπιβλέπων,
εἰς ὅσον κλύδωνα δεινῆς συμφορᾶς ἐλήλυθεν.

Ἐν ἄλλοις φέρεται ἡ δει. Ἐὰν εἶνε ὁρθὴ ἡ γνώμη τῶν νομιζόντων ὅτι ὑπὸ τοῦ χοροῦ ταῦτα πρὸς τοὺς Θηβαίους λέγονται, πρὸδηλον ὅτι ἡ γραφὴ ἤδη δὲν ἔχει ὁρθῶς. Ἀλλ' ὁ Κόβητος ὁ κράτιστος τῶν τοιούτων ἐπιγνώμων διατείνεται ὅτι δὲν εἶνε τοῦ χοροῦ ταῦτα λόγοι ἀλλὰ τοῦ Οἰδίποδος (ὅπερ βεβαιοῦται καὶ ἐξ

»Τῶν ὑπερσυντελίκων τὰ τρίτα πρόσωπα διὰ τοῦ η γράφουσιν, ὡς Θεόκριτος καὶ πόκα τῆνος ἔλαιον ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὀπώπει;» Ἀλλ' ἡ σημασία τοῦ ὑπερσυντελίκου εἶνε ξένη τοῦ χωρίου τούτου. Ὁ Ῥώστης Γραμματ. σελ. 385 ἐκδ. ζ' λέγει »Ὁ ἐνικός τοῦ ἐνεργητικοῦ παρακειμένου εὐρίσκεται παρὰ τῷ Θεοκρίτῳ καὶ τοῖς Σικελιώταις Δωριεῦσιν ἐνίοτε μετὰ καταλήξεως ἐνεστῶτος, π. χ. δεδοίκα (Θεόκρ. ΙΕ', 58, ἀντὶ δέδοικα), πεπόνθης ἢ πεπόνθεις (Θεόκρ. Ζ', 85, Ι', 1, ἀντὶ πέπονθας), πεποίθη (Θεόκρ. Ε', 28, ἀντὶ πέποιθε [Σχολ. σ. 188 Ἀρηνσ. »Ἀπὸ τοῦ πέποιθα πεποίθω ἐνεστῶς, ὡς ἀπὸ τοῦ δέδοικα δεδοίκα»]), γεγάθει (Ἐπίχαρμ. 70, ἀντὶ γέγηθε), πεφύκει ἢ πεφύκη (Θεόκρ. Ε', 33 καὶ 93, ΙΑ', 1, ΙΓ', 40, ἀντὶ πέφυκε), λελόγχει ἢ λελόγχη (Θεόκρ. Δ', 40, ἀντὶ λέλογχε) καὶ ὀπώπει ἢ ὀπώπη (Θεόκρ. Δ', 7, ἀντὶ ὀπωπε)». Ἄν εἶνε παρακείμενοι μετὰ καταλήξεως ἐνεστῶτος ἢ ἄλλως ἐνεστῶτες ἐκ παρακειμένων γενόμενοι (κατὰ τὴν διάλεκτον τῶν Συρακουσίων), μόνη ἢ διὰ διφθόγγου γραφὴ εἶνε ὁρθή (Ἴδε Ἀρήνσιον Διαλ. Δωρ. σελ. 329. Πρβ. καὶ Κοίνιον Γρηγορ. Κορ. σελ. 190 Σχαιφ. Ἀλλ' ὁ Κόβητος ἀποφαίνεται ὅτι ὁ Θεόκριτος ἔγραψε δέδοικα, οὐχὶ δεδοίκα, πέπονθας, οὐχὶ πεπόνθεις, κτλ., ὀπωπεν, οὐχὶ ὀπώπει. Ἴδε Μνημοσ. Τόμ. Ι', σελ. 227 καὶ 349 κέξ. Πρβ. καὶ Var. Lect. σελ. 64). Ὑπερσυντελίκου παραδείγματα παρὰ Θεοκρίτῳ γραφόμενα καὶ διὰ διφθόγγου καὶ διὰ τοῦ η ὑπάρχουσι τὰ ἐξῆς. Α', 139: τὰ γε μὰν λῖνα πάντα λελοίπει (λελοίπη). Ζ', 14: ἐπεὶ αἰπόλω ἔξοχ' ἐφύκει (ἐφύκη). Ι', 39: ἡ καλὰς ἀμὲ ποιῶν ἐλελήθει (ἐλελήθη, Ἀρηνσ. ἐλελάθη) βοῦκος ἀοιδάς. ΙΓ', 40: περὶ δὲ θρύα πολλὰ πεφύκει (πεφύκη. Κακῶς ὁ Ῥώστης καταλέγει τοῦτο ἐν τοῖς παραδείγμασι τοῦ κατὰ λέξιν ἐνεστῶτος ἔχοντος παρακειμένου). Ἴδε Ἀρήνσιον Διαλ. Δωρ. σελ. 332. Ἡ διὰ διφθόγγου γραφὴ φαίνεται ἡμῖν ὁρθότερα.

ὦν παλαιὸς κριτικὸς ἐν τοῖς σχολίοις λέγει ψέγων τὸ τέλος τοῦ δράματος. εἰχ. 1523 »Καὶ αὐτάρκως ἔχει τὸ δράμα· τὰ γὰρ ἐξῆς ἀνοίκεια γνωμολογοῦντος Οἰδίποδος», ὅτι ἡ ὁρθὴ γραφὴ εἶνε ἡδη - ἐλήλυθα καὶ ὅτι ὁ στίχος »ὅστις οὐ ζήλω πολιτῶν καὶ τύχαις ἐπιβλέπων» δὲν εἶνε τοῦ Σοφοκλέους, καθάπερ καὶ ὁ Ἰακώψιος ἀπεφαίνεται (Ὁ Βλαυδήσιος Σοφοκλ. Τόμ. Α', σελ. 203 ἐπαινεῖ σφόδρα τὴν Μουσγραβίου εἰκασίαν »ὅν τίς οὐ ζήλω πολιτῶν τῆς τύχης ἐπέβλεπεν;», ἦν καὶ εἰς τὸ ἔδαφος παρέλαβε θαυμάζων ὅτι παρεῖδον αὐτὴν οἱ ἐκδῶται). — Περὶ τοῦ δευτέρου ἐνικοῦ προσώπου -ης θὰ λεχθῶσιν ἄλλοτε τὰ δέοντα.

Τοῦ ἐνικοῦ δευτέρου προσώπου τοῦ παθητικοῦ ἐνεστῶτος τῆς ὀριστικῆς ἐγκλίσεως καὶ τοῦ παθητικοῦ, τοῦ μέσου καὶ τοῦ μετ' ὀλίγον μέλλοντος δὲν πρέπει ν' ἀναφέρεται ἐν τοῖς παραδείγμασιν ὁ εἰς ἡ τύπος, λείπη, λειφθήσῃ, λείψῃ, λελείψῃ, ἀλλὰ μόνος ὁ εἰς εἰ, λείπει, λειφθήσῃ, λείψῃ, λελείψῃ, ἅτε μόνος αὐτὸς τοῖς Ἀττικοῖς εὐχρηστος ὢν, ὡς ἀκριβέστατα ἀλλαχοῦ θ' ἀποδειχθῇ¹⁾. Τὸ δυνικὸν πρῶτον πρόσωπον τῆς πα-

¹⁾ Ἐν τῷ περὶ Γνησ. Προφ. τῆς Ἑλλην. Γλώσσ. βιβλίῳ τοῦ Οἰκονόμου σελ. 175 ὑπάρχει ἡ ἐξῆς ὑποσημείωσις: »Ὅθεν τὰ τρία δευτεροπρόσ. βούλει, οἶει, ὄψει, ἐπικράτησε [Γρ. ἐπεκράτησε] νὰ γράφονται ἄττικῶς διὰ τῆς εἰ καθ' ὅλας τὰς διαλέκτους· τὰ δὲ βούλη, οἶη, ὄψη ἔμειναν ὑποτακτικά· ἀλλὰ καὶ οἱ παρακείμε. τέθεικα, εἶκα, δὲν διαφέρουσιν ἀπὸ τοὺς ἀορίστ. ἔθηκα, ἦκα, εἰμὴ κατὰ τὴν τροπὴν τοῦ η εἰς τὸ ὁμοιόφθογγον εἰ, μόνον πρὸς τὴν τοῦ χρόνου διαφοράν». Τὸ καθ' ὅλας τὰς διαλέκτους εἶνε λίαν ἀπλῶς καὶ ἀσκέπτως εἰρημένον ἀντὶ τοῦ καὶ ἐν τῇ κοινῇ διαλέκτῳ. Τὰ δὲ περὶ τῶν παρακειμένων τέθεικα καὶ εἶκα λεγόμενα εἶνε ἀκριτότατα καὶ καταγελαστότατα καὶ ὅλως τοῦ Μεγάλου Οἰκονόμου ἀνάξια. Κατὰ τὴν γνώμην αὐτοῦ οἱ παρακείμενοι οὗτοι τούτου μόνου ἕνεκα διὰ διφθόγγου γράφονται, ἵνα διαφέρωσι δηλονότι τῶν ἀορίστων ἔθηκα καὶ ἦκα. Ἀλλὰ δὲν εἶνε καὶ τυφλῶ δῆλον ὅτι καὶ διὰ τοῦ ἦτα ὁ παρακείμενος τέθεικα ἂν ἐγράφετο, θὰ διεστέλλετο ἀρκούντως τοῦ ἀορίστου ἔθηκα; Ἦτο δυνατόν ποτε νὰ συγχυθῇ τὸ τέθεικα πρὸς τὸ ἔθηκα; Ἐπειτα δέ, ἂν μόνον πρὸς ἀποφυγὴν συγχύσεως ἐγράφετο ὁ παρακείμενος εἶκα διὰ διφθόγγου ὀφείλων ἄλλως διὰ τοῦ η νὰ γράφηται, τίς ἡ αἰτία τῆς διὰ διφθόγγου γραφῆς τοῦ δευτέρου ἀορίστου εἶμεν, εἶτε, εἶσαν, ὡς καὶ τοῦ μέσου εἶμην, εἶσο, εἶτο, κτλ. οὐδόλως οὕτω τοῦ ὑπερσυντελίκου διαφέροντος;

θητικής Φωνῆς ἔθηκεν ἐν παρενθέσει ὁ Παπασλιώτης ἐν τῇ διασκευῇ τῆς τοῦ μακαρίτου Γενναδίου γραμματικῆς ἀκολουθήσας τῷ Κρυγῆρῳ. Ἄλλ' ἴσως κάλλιον εἶνε νὰ μὴ φαίνεται παντάπασιν ἐν τοῖς παραδείγμασιν ὡς σπανιώτατον καὶ ἀμφίβολον ὄν. Ἰλ. Ψ, 485: δεῦρδ' νυν ἢ τρίποδος περιδόμεθον ἢ ἐλέβητος. Σοφοκλ. Ἠλέκτρ. 950: μόνα λελεείμεθον. Φιλοκτ. 1079: νὼ μὲν οὖν ὀρμώμεθον (Καὶ ὁ ὀνοματοθήρας Πομπηϊανὸς ὁ Φιλαδελφεὺς εἶπε συντριβησόμεθον καὶ ἀπολούμεθον. Ἀθῆν. Γ', σελ. 97, ε' κέξ.: Τῆς δ' αὐτῆς ταύτης σοφίας καὶ ἕτερός ἐστι ζηλωτής, Πομπηϊανὸς ὁ Φιλαδελφεύς, ἄνθρωπος οὐκ ἀπάνουργος, ὀνοματοθήρας δὲ καὶ αὐτός. Ὅστις πρὸς τὸν οἰκίτην διαλεγόμενος . . . ἔφη . . . πρότερον γὰρ συντριβησόμεθον, ἔπειθ' οὕτως ἀπολούμεθον). Ὁ Ἑλμσλήϊος (Ἀριστοφ. Ἀχαρν. εἰχ. 733) νομίζων ὅτι τῶν γραμματικῶν τῆς Ἀλεξανδρείας πλάσμα εἶνε τὸ δυϊκὸν πρῶτον πρόσωπον ἀποφαίνεται ὅτι πανταχοῦ ὁ πληθυντικὸς ἀντὶ τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ πρέπει ν' ἀποκατασταθῇ. Παρὰ Σοφοκλεῖ Φιλ. 1079 ἐν ἐνὶ τῶν ἀπογράφων φέρεται ὀρμώμεθα, καθάπερ καὶ Ἠλ. 955 τὸ πληθυντικὸν ἀντὶ τοῦ δυϊκοῦ ἐν ἐνὶ ἀναγινώσκεται. Καὶ παρ' Ὀμήρῳ ἀντὶ τοῦ περιδόμεθον εὔρηται ἐν τισὶ τῶν ἀντιγράφων περιδόμεθα (Πρβ. καὶ Ἡσύχ. Τόμ. Γ', σ. 312 Σμ.), ἀνθ' οὗ ὁ Ἑλμσλήϊος προτείνει νὰ γραφῇ περιδόμεσθ'.

Ὁ τι εἴπομεν περὶ τοῦ δυϊκοῦ πρώτου προσώπου τῆς παθητικῆς Φωνῆς, τοῦτ' αὐτὸ λέγομεν καὶ περὶ τοῦ δυϊκοῦ τρίτου τῆς ἐνεργητικῆς προστακτικῆς. Δὲν ὑπάρχει ἴσως παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἄλλο παράδειγμα αὐτοῦ παρὰ τὸ ὀμηρικόν (Ἰλ. Θ, 109) »τοῦτω μὲν θεράποντε κομείτων, τῷδε δὲ νῶϊ Τρωσὶν ἐφ' ἵπποδάμοις ἰθύνομεν» (Εὐστάθ. σελ. 702, 26 »θεράποντες κομείτων, ἦτοι ἐπιμελείσθωσαν». Ἐν τοῖς σχολίοις σελ. 223 Βεκκ. ἀναγινώσκεται »Ἀρίσταρχος κομείτων¹». Ἐν εἰχ. 113 »Νεστορέας μὲν ἔπειθ' ἵππους θεράποντε κομείτην» ὑπάρχει τὸ ἐξῆς σχόλιον·

Δὲν εἶνε ἴσως ἀπίθανον νὰ εἴπῃ τις τῶν εὐκόλως τὰ πάντα εὐρισκόντων καὶ προχείρως περὶ πάντων γνωμοτυπούντων κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ Οἰκονόμου ὅτι καὶ ὁ μέσος ἀόριστος εἶμην καὶ ὁ ὑπερσυντέλικος εἶμην διὰ τοῦ ἢ τὸ πρῶτον ἐγράφοντο, δηλ. ἡμην· ἔπειτα δέ, ἵνα διαφέρωσι τοῦ ἡμην τοῦ σημαίνοντος ἐκαθήμην, μετεβλήθη ἢ παραλήγουσα αὐτῶν, ἀντὶ τοῦ ἢ τῆς διφθόγγου εἰσθεΐσης. Περὶ τῆς ὑποτακτικῆς ὁψι τοῦ ἀορίστου ὁψάμην ἀντὶ τοῦ εἶδον θὰ διαλάβωμεν ἄλλοτε.

»Τὸ δὲ κομείτην Ἀρίσταρχος μὲν κομείτων, Ζηνόδοτος δὲ κομείτην». Ὁ Εὐνιος ὑπέλαβεν ὅτι τὸ σχόλιον τοῦτο ἀναφέρεται εἰς τὸν 109 εἰχόν, συναινοῦντος καὶ τοῦ Δυντζήρου Ζηνοδ. σελ. 64. Ἴδε καὶ Σπιτζήρον Ἰλιάδ. Τόμ. Α', Μέρ. β', σελ. 49. Ἄλλ' οὕτω σαφὲς καὶ ὀφθαλμοφανὲς εἶνε ὅτι περὶ προσταγῆς ἐν εἰχ. 109 πρόκειται, ὁ δὲ παρατατικὸς οὐδένα τρόπον ἔχει, ὥστε θαυμαστοτάτῃ τῇ ἀληθείᾳ καὶ ἀτοπωτάτῃ θὰ ἦτο ἡ γνώμη τοῦ Ζηνοδότου, ἂν ἀπεφαίνετο ὅτι κομείτην ἀντὶ τοῦ κομείτων πρέπει νὰ τεθῇ. Ἐὰν ἐλέγετο ὅτι ὁ Ζηνόδοτος ἠθέλε νὰ γραφῇ κομοίτην ἀντὶ τοῦ κομείτων, δὲν θὰ ὠκνοῦμεν οὐδόλως ν' ἀποδεχθῶμεν τὴν γνώμην τοῦ Εὐνίου. Νῦν δ' ἐπέχομεν. Πιθανὸν ἡμῖν φαίνεται ὅτι ἐν εἰχ. 113 ἐφέρετο καὶ γραφῇ κομείτων, τὸ δὲ σχόλιον εἶχεν οὕτω· »Τὸ δὲ κομείτην Ἀρίσταρχος μὲν κομείτων, Ζηνόδοτος δὲ κομείτην». Ἴδε τὰ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὑφ' ἡμῶν γεγραμμένα σελ. 33 κέξ.). Χαιρέτω Μάξιμος ὁ Τύριος λέγων Λόγ. Κ', 1 »οὐκοῦν καὶ τούτω διαφερέτων σχήματι καὶ βλέμματι». Παρὰ Σουΐδα (Τόμ. Α', Μέρ. β', σ. 693 Βερν.) ἀναγινώσκεται »Ἐχετον ἀντὶ τοῦ ἐχέτωσαν δυϊκῶς. Λέγετον τοῦτο Τίμαιος καὶ Ἀναξιμένης, ἔχετον δὲ καὶ Κλείταρχον αὐτοῖς νοοῦντα εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτήν». Γραπτέον ἐχέτων ἀντὶ τοῦ ἔχετον καὶ λεγέτων ἀντὶ τοῦ λέγετον. Ὁ μέγας ποιητὴς τοῦ Χριστοῦ τοῦ Πάσχοντος δὲν ὤκνησε νὰ γράψῃ ἐν εἰχ. 2502 »αὐτοὶ παρόντες τοὺς λόγους ποιησάντων» διὰ τὸ μέτρον πάντως (!) ἀντὶ τοῦ ποιησάντων ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ μέσου ποιησάντων.

Τοῦ πληθυντικοῦ τρίτου προσώπου τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου λελείμμαι καὶ τοῦ ὑπερσυντελικοῦ ἐλελείμμην δὲν φαίνεται ἐν τῷ παραδείγματι ὁ περιφραστικὸς τύπος λελείμμενοι εἰσὶ(ν) καὶ λελείμμενοι ἦσαν. Δὲν εἶνε ἀτοπον ν' ἀναφέρεται μὲν ὁ μονολεκτικὸς τύπος ὁ ἰωνικὸς μᾶλλον ὢν, νὰ παραλείπηται δ' ὁ περιφραστικὸς ὁ συχνότατα παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ἀπαντῶν; ¹). Ὁ-

¹) Γραμματ. Βερναρδάκη σελ. 101, § 551 »Ἡ κατάληξις τοῦ γ'. πληθ. προσ. τοῦ παθητ. παρακειμ. καὶ ὑπερσυντελικοῦ: -νται, -ντο μένει μόνον ἐν τοῖς καθαροῖς καὶ περισπωμένοις, ἐν δὲ τοῖς ὑγροῖς καὶ ἀφωολήκτοις ἢ τὸ ν τρέπεται εἰς α ἰωνικῶ τῷ τρόπῳ, ὅτε τὰ χειλεόφωνα καὶ οὐρανισκόφωνα δασύνονται, οἷον:

λίγιστα παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς εἶνε τὰ τοῦ μονολεκτικοῦ τύπου παραδείγματα τοῦ τρίτου πληθυντικοῦ προσώπου τοῦ παθητικοῦ παρα-

ἔ-Φθαρ-νται ἔΦθάραται, τέ-τραπ-νται τετράφαται, τέ-ταγ-νται τετάχαται, ἐ-τέ-ταγ-ντο ἐτετάχατο· ἢ, ὅπερ καὶ συνηθέστερον, ἐκφράζονται περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς καὶ τοῦ ὑπαρκτικοῦ: τετάχαται τεταγμένοι (-αι -να) εἰσιν, ἐτετάχατο = τεταγμένοι (-ναι -να) ἦσαν κτλ.". Παρατηρητέον πρῶτον τὸ σκαιὸν καὶ πλημμελὲς τῆς συντάξεως »ἐν δὲ τοῖς ὑγροῖς καὶ ἀφωνολήκτοις ἢ τὸ ν [τῆς καταλήξεως νται καὶ ντο] τρέπεται εἰς α ἰωνικῶ τῷ τρόπῳ ... ἢ, ὅπερ καὶ συνηθέστερον, ἐκφράζονται περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς καὶ τοῦ ὑπαρκτικοῦ". Ὡς ὑποκείμενον τοῦ ἐκφράζονται τί πρέπει τις νὰ ἐννοήσῃ; Πάντως τὸ »ἢ κατάληξις τοῦ παρακειμένου καὶ ἡ τοῦ ὑπερσυντελικοῦ ἐν τῷ γ' πληθ. προσώπῳ τῶν παθητικῶν" ἢ τὸ »τὸ γ' πληθ. πρόσωπον τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου καὶ τὸ τοῦ ὑπερσυντελικοῦ"! Ἀρίστη τῇ ἀληθείᾳ λόγου πλοκῇ καὶ ἀξία ὡς παράδειγμα πρὸς μίμησιν νὰ προτίθεται. Πόσον ὁμαλῶς καὶ εὐρύθμως θὰ εἶχεν ὁ λόγος, ἂν ἐξεφέρετο οὕτως: »ἐν δὲ τοῖς ὑγροῖς καὶ ἀφωνολήκτοις ἢ τὸ ν τρέπεται εἰς α ἰωνικῶ τῷ τρόπῳ ἢ ... γίνεται περίφρασις (εἶνε εὐχρηστος περίφρασις, κτλ.) διὰ τῆς κτέ.". Ἄλλ' ὀρθόπειαν καὶ καλλιπέειαν τρέπει νὰ ζητῇ τις ἐν τῷ παλλωβήτῳ τούτῳ καὶ ἀπροσίτῳ μορμολυκίῳ, τῇ γραμματικῇ τοῦ Βερναρδάκη; Ἐπειτα δὲ τί σ' ἠνάγκασεν, ὦ βέλτιστε, νὰ εἴπῃς »ἐν τοῖς καθαροῖς καὶ περισπωμένοις"; Δέν σοι ἐφάνη ἀρκοῦν τὸ ἐν τοῖς καθαροῖς; Δέν περιέχονται ἐν τοῖς καθαροῖς καὶ τὰ περισπώμενα; Αὐτὸς σὺ ἐν σελ. 103, § 342 λέγεις »Τὰ καθαρὰ ῥήματα, βαρύτονά τε καὶ περισπώμενα, δὲν ἔχουσι δευτέρους χρόνους" (Πρὸς τὴν παράγραφον ταύτην παραβληθῆτω ἡ κομψότατα συντεταγμένη 354, σελ. 102 »Οἱ δεύτεροι χρόνοι δὲν εἶνε κοινοὶ εἰς πάντα τὰ ῥήματα, ἀλλ' εἰς μόνον τὰ βαρύτονα, καὶ ταῦτα ὅχι πάντα οὐδὲ πάντες". Ἐπρεπε, νομίζομεν, νὰ εἶνε γεγραμμένον μᾶλλον »εἰς μόνον τὰ συμφωνόληκτα [ἢ τὰ μὴ καθαρὰ] βαρύτονα", ἵνα συνάδωσιν ἀλλήλαις αἱ δύο παράγραφοι). Τῶν περισπωμένων ἐν τοῖς καθαροῖς περιεχομένων, δὲν εἶνε ἄλογον νὰ λέγῃται »ἐν τοῖς καθαροῖς καὶ (τοῖς) περισπωμένοις"; Ἄν ἐλέγετο »ἐν τοῖς βαρυτόνοις καθαροῖς καὶ τοῖς περισπωμένοις" ἢ »ἐν τοῖς καθαροῖς τοῖς βαρυτόνοις καὶ τοῖς περισπωμένοις", δὲν θὰ εἶχεν ἀλόγως ὁ λόγος οὐδ' ἀνάξιος θὰ ἦτο τοῦ τὴν λογικὴν τοῦ Ἐγέλου ἀεὶ διὰ στόματος ἔχοντος καὶ ἐπιτρίβοντος Βερναρδάκη. Ἡ ἀκρίβεια καὶ ἡ σαφήνεια εἶνε τῶν ὧν οὐκ ἄνευ ἐν τοῖς διδακτικοῖς λεγομένοις βιβλίοις. Τὰ βαρύτονα διαιροῦνται εἰς καθαρὰ ἢ φωνηεντόληκτα, ὑγρόληκτα καὶ ἀφωνόληκτα. Γραμματ. Βερναρδ. σελ.

κειμένου καὶ ὑπερσυντελικοῦ τῶν συμφωνόληκτων ῥημάτων. Θουκυδ. Γ', 15: νόσῳ τε γὰρ ἐφθάραται Ἀθηναῖοι καὶ χρημάτων δαπάνῃ· νῆές τ' αὐτοῖς αἱ μὲν περὶ τὴν ὑμετέραν εἰσίν, αἱ δ' ἐφ' ἡμῖν τετάχαται (Φώτ. Λεξ. σ. 42, 21 »Ἐφθάραται Φησὶ Θουκυδίδης καὶ τετάχαται. Πάντα τὰ τοιαῦτα ἀρχαϊκά"). Δ', 31: ὧδε γὰρ διετετάχατο. Ε', 6: οἱ δ' ἄλλοι ἐν Ἀμφιπόλει μετὰ Κλεαρίδα ἐτετάχατο. Ζ', 4: ἐπὶ τῇ ἐν τῷ Ὀλυμπίῳ πολίχνῃ ἐτετάχατο (Μοῖρ. σ. 154 »Ἐτετάχατο ἄττικῶς, τεταγμένοι ἦσαν ἐλληνικῶς". Οὐδὲν λέγει ὁ Μοῖρις. Τὸ τετάχαται, τὸ ἐτετάχατο καὶ τὰ ὅμοια εἶνε ἰωνικὰ μᾶλλον καὶ ἀρχαιοπρεπῆ. Ἴδε Γρηγόρ. Κορ. σ. 483 Σχαιφ. Εὐσταθ. σ. 234, 10. σ. 1568, 33. σ. 1895, 44, κλπ. Πρβ. Βρεδόβιον Διαιλ. Ἡροδ. σελ. 327 κέξ. Παρ' Ἡσυχίῳ Τόμ. Β', σ. 214 Σμ. ἀναγινώσκεται »Ἐτετάχαντο: τετραμμένοι ἦσαν ἢ τεταγμένοι". — »Ἐτετάχοντο: ὁμοίως". — »Ἐτετεύχατο: πεποίηκεν". Τὸ ἐτετάχαντο καὶ τὸ ἐτετάχοντο εἶνε πλημμελεῖς γραφαὶ τοῦ ἐτετάχατο. Πρβ. Πειρσῶνα Μοῖρ. σελ. 154. Ἴδε καὶ Τόμ. Β', σ. 2 »Ἐαυται: κάθηνται" ἀντὶ τοῦ ἔαται καὶ σ. 172 »Ἐπιτετράφανται: ἐπιτετραμμένοι εἰσίν" ἀντὶ τοῦ ἐπιτετράφαται. Καὶ ἐν Τόμ. Α', σ. 236 λέγεται »Ἀπεσπάδαντο: ἀπέστησαν", ὅπερ ὁ Λοβέκκιος Σοφοκλ. Α'. σελ. 405 ἐκδ. β' καὶ Elem. Τόμ. Α', σελ. 486 μετέβαλεν εἰς ἀπεσπάδατο. Φαίνεται δ' ὅτι δύο ὑπερσυντελικῶν ἐρμηνεῖαι τοῦ ἐτετράφατο καὶ τοῦ ἐτετάχατο συνελθοῦσαι κακῶς εἰς ἐν ἐτέθησαν ὡς διπτὴ ἐρμηνεῖα μόνου τοῦ ἐτετάχατο. Ἀντὶ τοῦ »ἐτετεύχατο: πεποίηκεν" ὁ Κουστῆρος καὶ ὁ Ἀλβερτος ἔγραψαν »ἐτετεύχατο: πεποιημένοι ἦσαν". Τὸ

88, § 288 »Τὰ βαρύτονα ὑποδιαιροῦνται: α'. Εἰς καθαρὰ ἢ φωνηεντόληκτα, ὅσα πρὸ τοῦ ω ἔχουσι φωνῆν, οἷον λύω, τίω [Ἀλλὰ διὰ τί, ὦ φίλη κεφαλή, ἀναφέρεις ὡς παράδειγμα τὸ ποιητικὸν τίω; Δὲν ὑπάρχουσιν ἄλλα ῥήματα εἰς ἰω καὶ παρὰ τοῖς πεζολόγοις εὐχρηστα;], β'. Εἰς [ὑγρὰ ἢ] ὑγρόληκτα, ὅσα ἔχουσι σύμφωνον ὑγρὸν πρὸ τοῦ ω, οἷον: κρίν-ω σπεῖρ-ω ἀγγέλλ-ω, καὶ γ'. Εἰς ἀφωνόληκτα, ὅσα ἔχουσιν ἀφωνον πρὸ τοῦ ω, οἷον: πείθ-ω τρέφ-ω κτλ.". Καὶ ὑγρόληκτα μὲν καὶ ἀφωνόληκτα δύναται τις ἀπλῶς νὰ λέγῃ ἄνευ τῆς προσθήκης τοῦ βαρύτονα· διότι οὐδεμία ἐκ τούτου προέρχεται σύγχυσις· οὐχὶ ὁμῶς καὶ καθαρὰ· διότι γίνεται σύγχυσις, ἅτε καὶ τῶν περισπωμένων καθα-ρῶν ὧντων.

(ἐ)τετετεύχματο ἴδε παρ' Ὀμήρῳ Ἰλ. Α, 808. Σ, 574 καὶ παρ' Ἡσιόδῳ Θεογ. 581. Πρβ. καὶ Μόσχ. Β', 45). Πλάτ. περὶ Πολιτ. Ζ', σ. 555, β': ἀπασαι τετράφασται. Ξενοφ. Ἀναβ. Δ', η', 5: τί ἀντιτετεύχματα καὶ χρῆζουσιν ἡμῖν πολέμιοι εἶναι. Πολλοὺς τοιοῦτους τύπους βλέπει τις παρὰ τε ἄλλοις τῶν μεταγενεστέρων καὶ παρὰ Δίῳ τῷ Κασσίῳ, παρ' ᾧ καὶ τὰ ὅλως ἰωνικὰ εὐρίσκονται ὠνομάδονται, κειχωρίδαται, κτλ. Λουκιαν. Ἀληθ. Ἱστορ. Α', § 13 (Τόμ. Β', σ. 59 Ἰακβ.): ἐπὶ δὲ τούτοις οἱ Κεγχροβόλοι ἐτετεύχματο καὶ οἱ σκοροδομάχοι. Ἀρριαν. Ἀναβ. Γ', η', 5 (ἐκδ. Διδ.): οἱ δ' ἀνάσπαστοι Κᾶρες καὶ Σιτακηνοὶ σὺν Βαβυλωνίοις ἐτετεύχματο. Γ', ια', 3: ἐπὶ δὲ τούτοις Πέρσαι ἐτετεύχματο. Γ', ια', 4: οἳ τε ἐκ Κοίλης Συρίας καὶ οἱ ἐκ τῆς μέσης τῶν ποταμῶν ἐτετεύχματο. Γ', ια', 5: οἳ τε ξυγγενεῖς οἱ βασιλέως ἐτετεύχματο κτέ. Γ', ια', 6: προετετεύχματο δὲ ἐπὶ μὲν τοῦ εὐωνύμου κτέ. Γ', ια', 7: οἳ τε Ἀρμενίων καὶ (οἱ) Καππαδόκων ἵππεῖς προετετεύχματο. Γ', ιβ', 5: οὗτοι κατὰ ἄρματα τὰ δρεπανηφόρα ἐτετεύχματο. Γ', ιβ', 4: οἳ τε Θρᾷκες ἐτετεύχματο κτέ. Δ', κγ', 1: ὅσοι μὴ σὺν Ἡφαιστίωνι ἐτετεύχματο. Ε', ιβ', 1: Μελέαγρός τε καὶ Ἀτταλὸς καὶ Γοργίας ξὺν τοῖς μισθοφόροις ἵππεῦσί τε καὶ πεζοῖς ἐτετεύχματο. Ε', ιγ', 2: οἱ γὰρ ἵππεῖς πρῶτοι ἐτετεύχματο αὐτῶν ἐκβαίνειν. Ε', ιε', 7: ἐπὶ τούτοις δὲ οἱ πεζοὶ αὐτῶν ἐτετεύχματο. Ἀππιαν. Συριακ. 32: δρεπανηφόρα τε ἄρματα . . . τετεύχματο. Μιθριδ. 43: αἱ ἐτετεύχματο ἐφεδρεύειν. Λιβυκ. 41: οὕτω μὲν οἱ πεζοὶ διετετεύχματο τῷ Σκιπίωνι. Συριακ. 31: ὥδε μὲν δὴ διετετεύχματο Ῥωμαῖοι. Μιθριδ. 95: ὥδε μὲν αὐτῶν διετετεύχματο οἱ στρατηγοί. Συριακ. 15: ὥς δὲ αὐτοῖς τὰ ἐς τὴν ἀρχὴν συνετετεύχματο πάντα. 32: ἵππεῖς δ' ἐκατέρωθεν αὐτοῦ παρετετεύχματο. 34: καὶ ὅσοι Ῥωμαίων αὐτῶν καὶ Ἰταλῶν παρετετεύχματο. Ἐμφυλ. Γ', 15: εἴ τινες ἐφθάρματο ὑπ' ἐκείνων. Δ', 85: νῆες δ' ἐκατέρωθεν ἴσαι διεφθάρματο. Ε', 99: διεφθάρματο δ' αὐτῶν νῆες. 124: ὥς δὲ αὐτῶν διεφθάρματο πολλοί . . . ὅσοι διεφθάρματο (Πρβ. καὶ ἀγνηγέματο Ἰβηρ. 40, ἀνεμεμίχματο Λιβυκ. 40. Συριακ. 31. Ἐμφυλ. Β', 75). Αἰλιαν. περὶ Ζῴ. Γ', 13: μέσαι δὲ αὐτῶν αἱ νέαι τετεύχματα. Ι', 8: καὶ τῆς μὲν πρώτης τετεύχματα οἱ νέοι καὶ ἀπαλοί. Φιλόστρ. Ἀπολλων. Α', 5 (σ. 5): καὶ διαθήκει δὲ τῷ Ἀπολλωνίῳ γεγράφασται. Α', 24 (σ. 51): καὶ οἱ τάφοι δὲ οἱ ἀρχαῖοι σφῶν ὁ δεῖνα τοῦ δεῖνος γεγράφασ-

ται. Β', 20 (σ. 71): γεγράφασται δὲ ὀρειχάλκῳ καὶ ἀργύρῳ κτέ. Εἰκόσ. Α', 9 (σ. 776): καὶ γὰρ δὴ κἀκεῖνοι γεγράφασται. Ἀπολλων. Ζ', 39 (σ. 519): καὶ ἀναγεγράφασταί τισιν. Φιλόστρ. Νεώτ. Εἰκόσ. 3 (σ. 866): οἷα θρηνοῦντες τὸν Μαρσύαν γεγράφασται. 9 (σ. 872): γεγράφασται δὲ ὁ μὲν ὑβριστικῶς ἐπιτωθάζων κτέ. 17 (σ. 888): γεγράφασται δὲ ἡ μὲν Δηϊάνειρα κτέ. Κλήμ. Ἀλεξ. Παιδαγωγ. Β', σ. 224 Ποττ.: τὰ τῶν παλαιῶν συμπτώματα . . . εἰς τὴν ἡμετέραν ἀναγεγράφασται νοθεσίαν, κτλ. (ἴδε Σχαιφῆρον Γρηγ. Κορ. σελ. 484 κέξ.). Ἰώσηπ. Ἀρχαιολ. ΙΖ', ι', 2: οἱ πρὸς πάντας συνειλέχματο. ΙΘ', α', 15: δορυφόροι δὲ ἦσαν οὗτοι ὁμώνυμοι τῷ ἔθνει ἀφ' οὗ κατεiléχματο. Δίῳ Κάσσ. ΜΘ', 30: ἐν μέσῳ τοῦ στρατεύματος τετεύχασται. ΑΖ', 26: οἱ ὑπατοὶ τότε παρὰ τῆς βουλῆς προσετετεύχματο. ΜΒ', 45: αἱ τῷ τῆς Βιθυνίας νομῷ προσετετεύχματο. ΜΖ', 20: ἄς προσετετεύχματο. ΜΑ', 60: πεζοὶ . . . ἐπ' αὐτὸ τοῦτο συνετετεύχματο. ΜΗ', 56: ἐξωπλισμένοι παρετετεύχματο. ΛΗ', 55: οἱ δὲ καὶ ἐπ' αὐτῷ τῷ ποταμῷ συνειλέχασται (Πρβ. Σχαιφῆρον Γρηγ. Κορ. σελ. 485). ΜΗ', 22: πολλοὶ γὰρ καὶ τῶν τοιοῦτων ἐς τὸ βουλευτήριον . . . κατελελέχματο. ΛΘ', 5: ἐπειδὴ δὲ οὗτοί τε κατεστράφατο. ΜΘ', 36: καὶ οἱ ἄλλοι κατεστράφατο. Νς', 32: κληρονόμοι μὲν δὴ οὗτοι ἐγεγράφαστο. ΝΓ', 26: οἱ πλείους αὐτῶν ἐσεγεγράφαστο. ΝΔ', 14: ἐπειδὴ τε πολλοὶ καὶ ὥς διεγεγράφαστο. ΝΘ', 6: ἐς δὲ ἀπεδεδείχματο (Πρβ. καὶ ὠνομάδονται ΑΖ', 16. ΜΘ', 36. ΝΕ', 23, κειχωρίδαται ΑΖ', 17, παρεσκευάδαται Ν', 29, νενομίδαται ΝΑ', 23, διακεκρίδαται ΜΒ', 5, ἐστάλατο ΛΘ', 13. Ἀριστα οὕτως ἀπτικίζει ὁ Κάσσιος, ὅστις ἐν ΝΕ', 12 λέγει »καὶ τῶν Ἑλλήνων δέ τινες, ὧν τὰ βιβλία ἐπὶ τῷ ἀπτικίζειν ἀναγινώσκομεν, οὕτως αὐτὸ ἐκάλεσαν»). Πρβ. καὶ Εὐστάθ. Ὑσμίν. καὶ Ὑσμιν. Β', 2: παρθένοι τέτταρες ἐγεγράφαστο στοιχηδόν. Β', 5: οἱ δὲ γεδάκτυλοι πρὸς τὸ παρθενικὸν ἐγεγράφαστο. Δ', 16: τέλος κρατῆρες πυρὸς ἐγεγράφαστο, κτλ.

Παρατηρητέον πρὸς τούτοις ὅτι ἐν τῇ τοῦ Βερναρδάκη γραμματικῇ ἡ εὐκτική τοῦ παθητικοῦ ἀορίστου σχηματίζεται οὕτω: λειφθείην, λειφθείης, λειφθείη· λειφθείητον, λειφθείητην· λειφθείημεν, λειφθείητε, λειφθείησαν καὶ λειφθείεν. Ἀλλὰ διὰ τί τοῦ μὲν τρίτου πληθυντικοῦ προσώπου ἀναφέ-

ρονται ἀμφοτέρω οἱ τύποι, τοῦ δὲ πρώτου καὶ τοῦ δευτέρου μόνος ὁ ἐκτενέστερος, ὡς καὶ τοῦ δυϊκοῦ δευτέρου καὶ τρίτου; Αὐτὸς ὁ Βερναρδάκης ἐν σελ. 99, § 322 λέγει »Αἱ ἐν τῇ εὐκτικῇ καταλήξεις τοῦ παθητικοῦ ἀορίστου πάσχουσι καὶ συγκοπὴν ἐν τῷ δυϊκῷ καὶ πληθυντικῷ: εἶτον, εἴτην, εἶμεν, εἴτε ἀντὶ τῶν: εἴητον εἴητην, εἴημεν εἴητε. Ἡ τοῦ γ'. πληθ. εἴησαν εἶνε σπανιωτέρα τῆς εἶεν». Οὐκ ὀλίγα παραδείγματα τοῦ βραχυτέρου τύπου παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς εὑρίνται τοῖς τε ποιηταῖς καὶ τοῖς πεζολόγοις. Αἰσχύλ. Πέρσ. 786: οὐκ ἂν φανεῖμεν πήματ' ἔρξαντες τόσα (ἴδε περὶ τοῦ χωρίου τούτου Δαβησίου *Miscell. Crit.* σελ. 597 ἐκδ. Κιδδ.). Εὐριπ. Ἰφιγ. Τάυρ. 1025: ὡς δὴ σκότος λαβόντες ἐκσωθεῖμεν ἂν; 1028: οἴμοι, διεφθάρμεσθα· πῶς σωθεῖμεν ἂν; Ἡρακλιδ. 174: ἐν ᾧ διεργασθεῖτ' ἂν. Ἐλέν. 771: δις δὲ λυπηθεῖμεν ἂν. 815: ἡ μόνῃ σωθεῖμεν ἂν. 1047: ἡ σωθεῖμεν ἂν. Τρω. 1244: οὐκ ἂν ὑμνηθεῖμεν ἂν. Ἀριστοφ. Βατρ. 1450: εἰ . . . τούτοις χρησαίμεσθ', ἴσως σωθεῖμεν ἂν (Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις φέρεται καὶ σωθείημεν ἂν καὶ σωθῶμεν ἂν καὶ χρησαίμεσθα, σωθείημεν ἂν. ἴδε Δαβησίου *Miscell. Crit.* σελ. 452 Κιδδ. Πρβ. καὶ Φρίσχιον Ἀριστοφ. Βατρ. σελ. 439 προτιμῶντα τὴν γραφὴν χρησαίμεσθα, σωθείημεν ἂν). Σφηξ. 484: ἄρ' ἂν, ὧ πρὸς τῶν θεῶν, ὑμεῖς ἀπαλλαχθεῖτέ μου; ¹⁾). Πλάτ. Εὐθύφρ. σ. 7, β': ταχὺ ἂν ἀπαλλαγεῖμεν (Σχολ. »Ἀττικὸν ἢ συγκοπὴ τοῦ η ἢ κατὰ κρᾶσιν». Ὁ Ἰρσχίγιος ἔγραψε διαλλαγεῖμεν). σ. 7, γ': διακριθεῖμεν ἂν. Θεαιτ. σ. 195, δ': ἵππον οὐκ ἂν ποτ' οἰηθεῖμεν εἶναι. σ. 200, δ': ἡμιστ' ἂν

¹⁾ Παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ποιηταῖς μόνος ὁ ἄνευ τοῦ η τύπος τοῦ παθητικοῦ ἀορίστου εὑρίνται, ὡς καὶ παρ' Ὀμήρῳ (Ἰλ. Β, 126. Γ, 102, κτλ.). Καὶ τὸ τοῦ Μενάνδρου ἀπόσπασμα (Σχολ. Ἀριστοφ. Ὀρν. 374, σ. 219 Διδ. Σουῖδ. Τόμ. Α', Μέρ. α', σ. 559 Βερν.) »Οὐχ ὅθεν ἀπωλόμεσθα σωθείημεν ἂν;» ἀνέγνω ὁ Πόρσων (Ἀριστοφάν. σελ. 80) »Οὐχ ὅθεν ἀπωλόμεσθ' ἴσως σωθεῖμεν ἂν». Ὁ Δοβραῖος (Πόρσων. *Miscellan.* σελ. 582) προτείνει γὰρ γραφῇ »Οὐχ ὅθεν ἀπολλύμεσθα, καὶ σωθεῖμεν ἂν». Ἀλλὰ προκριωτέρα εἶνε ἡ γνώμη τοῦ Μεινεκίου (Μενάνδρ. καὶ Φιλῆμ. Λειψ. σελ. 272) καὶ τοῦ Κοβήτου (*Var. Lect.* σελ. 528) νομιζόντων ὅτι ὑπὸ τοῦ Μενάνδρου ἐγράφη »Οὐχ ὅθεν ἀπωλόμεσθα καὶ σωθεῖμεν ἂν;» (Πρβ. καὶ Βοιμέλιον Διημοσθέν. κατ' Αἰσχίν. σελ. XVII, § 150).

ἡμῖν αὐτοῖς ἐναντιωθεῖμεν. Σοφιστ. 249, ε': δικαίως ἂν ἐπερωτηθεῖμεν. σ. 260, α': φιλοσοφίας ἂν στερηθεῖμεν. Φιλῆβ. σ. 44, δ': εἰ βουλευθεῖμεν ὅτου οὖν εἶδους τὴν φύσιν ἰδεῖν (ἴδε καὶ σ. 44, ε'). Ἀλκιβ. Α', σ. 111, δ': εἰ βουλευθεῖμεν εἰδέναι (ἴδε καὶ σ. 111, ε'). σ. 128, δ': ποίᾳ ποτ' ἂν ἡμῶν αὐτῶν ἐπιμεληθεῖμεν; σ. 152, β': ὄντιν' ἂν τρόπον ἐπιμεληθεῖμεν ἡμῶν αὐτῶν. Πολιτ. σ. 298, α': εἰ πάντες περὶ αὐτῶν διανοηθεῖμεν. σ. 304, ε': καὶ πῶς ἂν ἄτεχνον διανοηθεῖμεν; Μίν. σ. 321, δ': τί ἂν ἀποκρινάμενοι οὐκ ἂν αἰσχυνηθεῖμεν; Συμπος. σ. 219, ε': ὁπότε γοῦν ἀναγκασθεῖμεν ἀποληφθέντες που. περὶ Νόμ. Ζ', σ. 791, δ': ὁπότερον βουλευθεῖμεν τῷ νεογενεῖ. Ι', σ. 898, β': οὐκ ἂν ποτε φανεῖμεν φαῦλοι δημιουργοί (Ἐν Δ', σ. 712, γ' φέρουσι πάντα τὰντίγραφα »ὡς γ' ἡμεῖς ἂν οἰηθείημεν». ἀλλ' ἐν αὐτῶν ὑπὲρ τὸ οἰηθείημεν εἶνε γεγραμμένον ἐκ διορθώσεως οἰηθεῖμεν, ὅπερ εὖ ποιῶν παρέλαβεν ὁ Βεκκῆρος. Ὁ Ἰρσχίγιος ἔγραψεν ἐν Ἀπολογίᾳ σ. 17, α' »ὡς χρῆν ὑμᾶς εὐλαβεῖσθαι μὴ ὑπ' ἐμοῦ ἐξαπατηθεῖθ' ὡς δεινοῦ ὄντος λέγειν» ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις ἐξαπατηθῆτε). Ἰσοκράτ. Πανηγυρ. § 99: εἰ τῶν κακῶν πλεῖστον μέρος μετασχόντες ἐν ταῖς τιμαῖς ἔλαττον ἀξιώθεῖμεν καὶ τότε προταχθέντες ὑπὲρ ἀπάντων νῦν ἐτέροις ἀκολουθεῖν ἀναγκασθεῖμεν. § 160: τί γὰρ ἂν βουλευθεῖμεν κτέ.; πρὸς Φίλιππ. § 97: καὶ μὴν εἰ βουλευθεῖμεν ἐξετάσαι. Ἀρχιδ. § 47: εἰ μνησθείημεν ¹⁾), ἐπὶ μὲν τοῖς γεγενημένοις ἂν λυπηθεῖμεν. περὶ Εἰρήν. § 18: τί ἂν ἐν τῷ παρόντι γενέσθαι βουλευθεῖμεν ἡμῖν. § 24: πολλοὺς ἂν τόπους τοιοῦτους κατασχεῖν δυνηθεῖμεν. § 63: ὡς δ' ἂν τάχιστα πρὸς τὸ τοιοῦτοι γενέσθαι παιδευθεῖμεν. § 69: πῶς ἂν ταύτην ἐκ τῆς παρούσης ἀπορίας κτήσασθαι δυνηθεῖμεν; § 89: φανεῖμεν ἂν μικροῦ δεῖν ἀντηλλαγμένοι. § 155: οἴουσπερ ἂν περὶ τῶν ἰδίων ἡμῖν εἶναι βουλευθεῖμεν. Παναθην. § 256: καὶ συνιδεῖν δυνηθεῖμεν ἂν. περὶ Ἀντιδόσ. § 84: καὶ χρησιμώτεροι φανεῖμεν ὄντες. § 154: ὑπενεγκεῖν ἂν δυνη-

¹⁾ Ὁ ἐκτενέστερος τύπος εὑρίνται παρ' Ἰσοκράτῃ καὶ ἀλλαχοῦ. Ἀρχιδ. § 57: μνησθείημεν. Βουσίρ. § 20: βουλευθείημεν. περὶ Εἰρήν. § 69: δυνηθείημεν. περὶ Ἀντιδόσ. § 218: ἡσθείημεν. Αἰγινητ. § 16: πεισθείητε. ἴσως δὲ καὶ ἐν τοῖς χωρίοις τούτοις ὁ βραχυτέρος πρέπει ν' ἀποκατασταθῇ.

θεῖμεν. § 158: οὐδ' ἡμεῖς εὐρεθεῖμεν ἄν. § 171: οὕτως ἔχοντες ἄν εὐρεθεῖμεν. § 219: ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἄν θαυμασθεῖμεν . . . ἀλλὰ πολὺ ἄν μάλλον καταφρονηθεῖμεν καὶ μισηθεῖμεν. Εὐστάθ. σ. 1907, 45 »ἐγκρίνει δὲ (ὁ Ἡρακλείδης) τὸ εἶτε ἀντὶ τοῦ εἴητε λέγων ὅτι ἡ ἀρχαία Ἀτθὶς τὰ εὐκτικὰ συγκόπτει κατ' ἑξάρσιν [Κάλλιον ἐξαίρεσιν] μιᾶς συλλαβῆς τό τε κοσμηθεῖμεν καὶ διακριθεῖμεν ἀκολουθῶς δὲ καὶ τὸ εἶημεν κοσμηθεῖμεν καὶ διακριθεῖμεν καὶ εἶμεν λέγοντες καὶ τὰ τούτων δεύτερα κοσμηθεῖτε καὶ διακριθεῖτε καὶ εἶτε». Θωμ. Μάγιστρ. σ. 54, 18 »Βλαβεῖμεν, βλαβεῖτε, βλαβεῖεν, οὐχὶ βλαβεῖμεν, βλαβεῖτε, βλαβεῖσαν· οἱ γὰρ Ἀττικοὶ ἐν πᾶσι πληθυντικοῖς τῶν εὐκτικῶν βαρυτόνων τε καὶ περισπωμένων καὶ τῶν εἰς μι παραληγομένοις τῷ η [παραληγομένων τὸ η Βρεδόβιος Διαλ. Ἡροδ. σελ. 337] ἀποβάλλουσιν αὐτό, οἷον τυφθεῖμεν, ποιοῖμεν, βαῖμεν. Πλὴν φυλάττεσθαι δεῖ τὸ κακόφωνον, ἐνθα ἄν τύχη, ὥς ἐπὶ τοῦ βαῖτε καὶ σταῖτε καὶ τῶν ὁμοίων». Μοῖρ. σ. 93 »βαλεῖμεν, βαλεῖτε, βαλεῖεν Ἀττικῶς, βαλεῖμεν, βαλεῖτε ἑλληνικῶς» (Γραπτέον βλαβεῖμεν, κτλ. "Ἴδε Κόβητον Νου. Lect. σελ. 494). Τοῦ μὴ συγκεκομμένου πληθυντικοῦ τρίτου προσώπου τοῦ παθητικοῦ ἀορίστου ἱκανὰ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς εὕρηται παραδείγματα. Θουκυδ. Α', 38: ὥς οὐκ ἐπὶ τῷ κακῶς πάσχειν ἐκπεμφθεῖσαν. Β', 43: ὁπότε καὶ πείρα του σφαλεῖσαν. Γ', 42: ἐλάχιστα γὰρ ἄν πεισθείησαν ἀμαρτάνειν. ε', 64: ἢ κατὰ γῆν ἰόντες γνωσθείησαν. Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Β', α', 8: πολὺ γὰρ ἄν θᾶττον οἱ ὀλίγοι ὑπὸ τῶν πολλῶν τιτρωσκόμενοι ἀναλωθείησαν. Η', α', 2: ἢ ποῖοι οἴκοι σωθείησαν (ἄν); Ἀναβ. Γ', δ', 29: δεδοικότες μὴ ἀποτμηθείησαν. Γ', δ', 35: εἰ λυθείησαν. Δ', γ', 21: δέισαντες μὴ ἀποκλεισθείησαν. Ε', ζ', 20: ὅπως ἄν ταφείησαν οἱ τῶν Ἑλλήνων νεκροί. Ἑλλην. Α', γ', 17: καὶ ὅπως ἄλλαι ναυπηγηθείησαν. Β', γ', 18: μὴ συρρυείησαν πρὸς αὐτὸν οἱ πολῖται. Β', δ', 28: εἰ τῶν ἐπιτηδείων ἀποκλεισθείησαν. Δ', β', 18: ἵνα μὴ διασπασθείησαν. Δ', η', 15: μὴ ἀναγκασθείησαν ἀφεῖναι κτέ. Ε', α', 29: μὴ ὥς πρότερον καταπολεμηθείησαν. ε', ε', 25: εἰ μόνον φανεῖησαν εἰς τὴν χώραν. ε', ε', 34: ὑφ' ἀπάντων τῶν Ἑλλήνων ἡγεμόνες προκριθείησαν. ε', ε', 42: εἰ κακοὶ φανεῖησαν περὶ ὑμᾶς.

Ζ', α', 39: οὐκ ὁμούμενοι ἀλλ' ἀκουσόμενοι πεμφθείησαν. Δημοσθ. πρὸς Πολυκλ. § 16, σ. 1211: εἴ ποτε λειφθείησαν ὑπ' ἐμοῦ (κατὰ Νεαίρ. § 124, σ. 1387: καὶ εἴ τι ἐκ τῶν βασάνων βλαφθείησαν οἱ ἄνθρωποι, ἀποτίνειν ὅτι βλαβεῖησαν). Πρβ. καὶ Ἀριστοτ. Ἀναλυτ. Προτ. Α', ιθ', 4 καὶ 6: εἰ δ' ἀμφοτέραι στερητικαὶ τεθείησαν. Μετεωρολ. Δ', ιβ', 3: καθάπερ καὶ αὐλοὶ λίθινοι λεχθείησαν (ἄν). Θεόφρ. περὶ Αἰσθήσ. ΙΔ' (Ἀποσπ. Α', 80): εἰ τεθείησαν οὕτως, ὥστ' ἐπισκιάζειν, κτλ. Ἄλλοτε ἀκριβέστατα θὰ διαλάβωμεν περὶ τε τοῦ ἐκτενεστέρου καὶ τοῦ βραχυτέρου τύπου τῆς εὐκτικῆς κατὰ τὰ δυϊκὰ καὶ πληθυντικὰ οὐ μόνον τοῦ παθητικοῦ ἀορίστου ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐνεστώτος καὶ ἀορίστου τῶν εἰς μι καὶ τοῦ παρακειμένου τοῦ κατὰ τὰ εἰς μι ἐν τῇ εὐκτικῇ σχηματιζομένου.

Ἐν τῇ τοῦ Γ. Χρυσοβέργη γραμματικῇ (Παραρτ. Ἐγχειρ. Ἑλλην. Γραμματ. σελ. 45). ὑπάρχει ἡ ἐξῆς σημείωσις· »τοῦ ἄγνυμι [ἄγω] ἡ ἀΐξις εὐρίσκεται καὶ εἰς τοιοῦτους σχηματισμοὺς, οἵτινες δὲν ἐπιδέχονται ἀΐξιν· οἷον, κατεαγεῖς [καταγεῖς] Λυσί. καὶ Πλάτ. κατεάξαντες. βλ. καὶ τὴν Καιν. Διαθήκ. Ματθ. ΙΒ'. 20. Ἰωάν. ΙΘ'. 31¹). εὐρίσκεται ἐν τούτοις ἐνίοτε καὶ ὁ κανονικὸς τύπος· οἷον, ἦξα, ἄξει, ἄξας· ὥς, προσῆξαν (Θουκ. Β'. 97)· ἄξει (Ἀντιφῶν 5, 36). κατάξαντες (Ξενοφ. Ἑλλ. Β'. 2. 20)».

Διαλαμβάνων ὁ σοφὸς γραμματικὸς ἐν τῇ σημειώσει ταύτῃ περὶ τῆς ἀΐξεως τοῦ ἄγνυμι καὶ διδάσκων ὅτι ὑπάρχει καὶ ἐν σχηματισμοῖς αὐτοῦ ἀνεπιδέκτοις ἄλλως ἀΐξεως ἐπιφέρει ἔπειτα ὅτι ἐνίοτε εὐρίσκεται καὶ ὁ κανονικὸς τύπος ἦξα, ἄξει,

¹) Ἐν μὲν τῇ τοῦ Ματθαίου ῥήσει κεῖται ὁ μέλλων κατεάξει (»κἀλαμον συντετριμμένον οὐ κατεάξει καὶ λίνον τυφόμενον οὐ σβέσει». Πρβ. καὶ Ἀπολλινάρ. Μεταφρ. Ψαλμ. ΜΔ', 23), ἐν δὲ τῇ τοῦ Ἰωάννου ὁ ἀόριστος κατεαγῶσιν (»ἵνα κατεαγῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη»). Θωμᾶς ὁ Μάγιστρος ἀποφαίνεται ὅτι ἀντὶ τοῦ κατεαγῶσι(ν) πρέπει νὰ γραφῇ κατεάγωσι(ν) σ. 192, 10 »Ὡστε καὶ ἐν Εὐαγγελίῳ κατεάγωσι δεῖ λέγειν, ὥς τετύπωσιν, οὐ κατεαγῶσι». Χάριν οὐ μικρὰν θὰ ὠφείλομεν τῷ Μαγίστρῳ, ἄν μὴ ἐκίνει τὸ κακὸν τὸ εὖ κείμενον μηδ' ἐπειρᾶτο ὅλως τὴν βάρβαρον τοῦ Εὐαγγελίου γλῶσσαν κατὰ τὴν θείαν τῶν Ἑλλήνων φωνὴν νὰ κανονίσῃ. Βαρβαρίζειν δ' ἔξεστι, δοκῶ, τοῖς βαρβάροις.

ἄξιας παρατιθέμενος τρία μαρτύρια, τὸ τοῦ Θουκυδίδου προσῆξαν, τὸ τοῦ Ἀντιφῶντος ἄξαι καὶ τὸ τοῦ Ξενοφῶντος κατ᾽ἄξαντες(-ας). Ἀλλὰ τί κοινὸν ἔχουσι τὰ παραδείγματα ταῦτα πρὸς τὸν ἀόριστον τοῦ ἄγνυμι; Ἀναφέρουσι μὲν καὶ ἄλλοι αὐτὰ ἄλλ' εἰς πίστωσιν τῆς παρὰ τοῖς παλαιοῖς χρήσεως τοῦ πρώτου ἀορίστου ἦξα τοῦ ῥήματος ἄγω ἀντὶ τοῦ ἡγαγον· ὁ δ' ἀπροβούλευτος Χρυσοβέργης ἰδὼν αὐτὰ παρὰ τινι ὡς εὕρημα μέγα ἀσπασάμενος ταχέως καὶ ἀπερισκέπτως ἀρπάσας οὐδὲν ὑποπτεύσας οὐδ' ἐπιστήσας ὅλως τὴν διάνοιαν μετεχειρίσθη εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἐνίοτε χρήσεως τοῦ κανονικοῦ τύπου τοῦ ἀορίστου τοῦ ἄγνυμι! Πολλὰ τὰ δεινὰ κοῦδὲν ἀνθρώπου δεινότερον πέλει! Ἀλλὰ μετεχειρίζοντο ὅντως οἱ παλαιοὶ τοὺς μετ' αὐξήσεως τύπους τοῦ ἄγνυμι (κατ᾽ἄγνυμι) καὶ ἐν ταῖς ἁλλαις ἐγκλίσεσι πλὴν τῆς ὀριστικῆς καὶ ἐν τῇ μετοχῇ ἢ τοῦ ἄγω τὸν πρῶτον ἀόριστον ἦξα (προσῆξα, κατῆξα, κτλ.); Ἄν εἰς τὴν πολλὴν καὶ ἀναμφίλεκτον ἀποβλέψωμεν χρήσιν καὶ τὴν φύσιν αὐτὴν τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης περὶ ὀλίγου ποιούμενοι τἀντίγραφᾳ, ἅτινα παντοδαπῶν ἄλλων ἀμαρτημάτων γέμοντα οὐδὲ τούτων τῶν βαρβαροφωνιῶν ἀπηλλαγμένα εἶνε, οὐδὲν ἄλλο νὰ εἴπωμεν δυνάμεθα εἰ μὴ ὅτι ἀμφοτέρων ἢ χρήσις εἶνε ξένη τῶν παλαιῶν παρὰ μόνοις τοῖς μεταγενεστέροις καθ' ὑπόστασιν ὑπάρχουσα τοῖς διαφθορεῦσι τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης. Ἰνα δὲ τὸ πρᾶγμα φανερώτερον καταστή, ἀναγκαῖον εἶνε μετὰ τινος ἀκριβείας νὰ ἐξετασθῶσι πρῶτον μὲν τὰ κατὰ τὸν ἀόριστον τοῦ ἄγνυμι, ἔπειτα δὲ καὶ τὰ κατὰ τὸν πρῶτον ἀόριστον τοῦ ἄγω.

Κατεαγείς ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Χρυσοβέργη ἐκ τοῦ Λυσίου καὶ τοῦ Πλάτωνος καὶ κατεάξαντες [ἐκ τοῦ Λυσίου]. Κατεαγείς παρὰ Πλάτωνι οὐδαμοῦ κεῖται, ἀλλὰ κατεαγῆναι ἐν Γοργίᾳ σ. 469, δ', ἀνθ' οὗ νῦν ὀρθῶς ἐξ ἀντιγράφων ἀναγινώσκεται κατεαγέναι· »κἂν τινα δόξῃ μοι τῆς κεφαλῆς αὐτῶν κατεαγέναι». Τὰ χωρία τοῦ Λυσίου εἶνε τὰ ἑξῆς. Πρὸς Σίμων. § 40 »πολλὰ ὑβρισμένος ὑπὸ Σίμωνος καὶ κατεαγείς τὴν κεφαλὴν ὑπ' αὐτοῦ». § 42 »ἔτυχον ἀλλήλων κατεάξαντες τὰς κεφαλὰς». Ὁ Δοβραῖος *Adversar.* Τόμ. Α', σελ. 198 κελεύει ν' ἀναγνωσθῇ καταγείς ἀντὶ τοῦ κατεαγείς καὶ κατ᾽ἄξαντες ἀντὶ τοῦ κατεάξαντες. Τὸ κατεαγείς εἶνε καὶ ὑπὸ τοῦ διορθωτοῦ τοῦ λαυρεντιανοῦ κώδικος εἰς καταγείς μεταβεβλημένον. Ὁ πολὺς Κόβητος *Orat. de Art. Interpret.* σελ. 91 θέλει νὰ γραφῇ κατεαγὼς ἀντὶ τοῦ κατεαγείς, ἀλλ' ἐν τῇ ἐκδό-

σει τοῦ Λυσίου (σελ. 58) γράφει καταγείς. Θωμ. Μάγιστρος. σ. 191, 8 »Κατεαγέναι καὶ καταγῆναι καὶ κατ᾽ἄξαι. Πλάτων ἐν Γοργίᾳ κἂν τινα δόξῃ μοι τῆς κεφαλῆς αὐτῶν κατεαγέναι δεῖν, κατεαγὼς ἔσται αὐτίκα. Οὐ κατεαγῆναι οὐδὲ κατεάξαι· βάρβαρα γὰρ ἀμφοτέρω». Ὁρθότατα ταῦτα ὁ Μάγιστρος διδάσκει. Ἀξω, κατ᾽ἄξω, κτλ. ἔλεγον οἱ παλαιοί, οὐχὶ ἐάξω, κατεάξω, κτλ. Ἰλ. Ε, 161: ὡς δὲ λέων ἐν βουσί θορῶν ἐξ αὐχένα ἄξῃ πόρτιος ἢ βοός. Ζ, 306: ἄξον δὴ ἔγχος Διομήδεος. Φ, 178: τὸ δὲ τέτρατον ἤθελε θυμῷ ἄξαι ἐπιγνάμψας δόρυ μείλινον Αἰακίδαο. Ζ, 40: ἀγκύλον ἄρμα ἄξαντ' ἐν πρώτῳ ῥυμῷ¹). Ἡσίοδ. Ἔργ. 434: εἴ χ' ἕτερόν γ' ἄξαις (Ὁρθότερον εἶνε τὸ ἕτερον ἄξαις, δηλ. ἕτερον *Ῥάξαις*). 440: οὐκ ἂν τάγ' ἐρίσαντ' ἐν αὐλακι καμ μὲν ἄροτρον ἄξαιαν (Πρβ. καὶ 666 »οὔτε κε νῆα καυάξαις» καὶ 693 »ἄξονα καυάξαις», ὅπερ οὐδὲν ἄλλο ἢ κα *ῬῬάξαις* ἀντὶ τοῦ κατ-*Ῥάξαις* ἐκ τοῦ κατ *Ῥάξαις*²). Πρβ. εὐαδεν ἀντὶ τοῦ *ῬῬάξαις* καὶ αὐερύω ἀντὶ τοῦ *ῬῬερύω* ἐκ τοῦ *Ῥερύω*, ὅπερ ἐκ τοῦ *Ῥερύω*). Εὐριπ. Ἑλέν. 1598: ὁ δὲ ζύγ' ἄξας. Ἰκέτ. 508: ἦν αὐξείν χρεῶν καὶ μὴ κατ᾽ἄξαι. Φρύνιχ. παρ' Ἀθηναίῳ Β', σ. 52, γ': οὐκ ἂν δυναίμην ναξίαν ἀμυγδάλην κατ᾽ἄξαι. Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 928: ἴνα μὴ καταγῇ φορούμενος

¹) Ἐν τῷ εἰς Ἀπόλλωνα Πύθιον ὁμηρικῷ ὕμνῳ σίχ. 57 φέρουσι πάντα τἀντίγραφα »εἰ δὲ κεν ἄρματ' ἄγησιν ἐν ἄλσει δεινρήεντι», ἀνθ' οὗ ὁ Βαρνέσιος εἰκάσεν »εἰ δὲ κεν ἄρματ' ἄγασιν», ἀποδεξαμένου καὶ τοῦ Βαουμειστήρου. Ὁ πολὺς Κόβητος Μνημοσ. Τόμ. ΙΑ', σελ. 298 προτείνει νὰ γραφῇ »εἰ δὲ κεν ἄρματ' ἄγῃσιν» ἐκ τοῦ ἐάγην, δηλ. ἐὰν δὲ τὰ ἄρματα καταγῇ.

²) Οἰκονόμ. περὶ Γυνῆς. Προφ. τῆς Ἑλλ. Γλώσσης. σελ. 148 »Βάγω, βάγος (Λάκωνες) = *Ῥάγω*, ἄγω (ἀγνύω, ὄθεν), καυάξαις (Ἡσίοδ. ἔργ. 606, ὡς ἐκ τοῦ καυάζω, καυάγω = καυωάγω, καββάγω = κατ-βάγω, καταβάγω, ἀντὶ κατ᾽ἄγω· ὡς, κάββαλεν = κάτβαλε, κατέβαλε)». Οὗτοσί μοι βόρβορος φαίνεται πατοῦντι. Τὸ πρᾶγμα εἶνε ἀπλούστατον καὶ εὐκολώτατον νὰ διδαχθῇ. Τίς ἀνάγκη τοσοῦτος ὄχλος τερατωδῶν καὶ βδελυρῶν τύπων νὰ κινῆται καὶ ν' ἀνακινῆται, καυάζω καὶ καυάγω κτλ.; Δὲν ἦτο ἱκανὸν νὰ λεχθῇ »βάγνυμι, βάγος, καυάξαις = κα *ῬῬάξαις* = κατ *Ῥάξαις*, κατα *Ῥάξαις*, ὡς κάββαλεν = κάτβαλε, κατέβαλε»;

(Ὁ στίχος οὗτος νομίζεται ὑπὸ πολλῶν ὡς παρεμβεβλημένος). 932: ὅπως ἂν μὴ φέρων κατὰξῃ. 944: οὐκ ἂν καταγείη ποτ' (Ὁ Κόβητος γράφει κατεαγοίη ἀντὶ τοῦ καταγείη ὡς μαχομένου πρὸς τὸ μέτρον. Ἴδε καὶ Ἀλβ. Μυλλήρον Ἀριστοφ. Ἀχαρν. σελ. 179 κέξ. γράφοντα κατὰξείας, εὐφυῶς πάνυ!). 1166: εἴτα κατὰξείε τις αὐτοῦ μεθύων τὴν κεφαλὴν Ὀρέστης μαινόμενος (Ὁ Μεινέκιος ἀκολουθῶν τῷ Δινδορφίῳ γράφει πατὰξείε). Λυσιστρ. 357: οὐ περικατὰξαι τὸ ξύλον κτέ. (Παρ' Ἀλκίφρονι Γ', 45, 2 ἀναγινώσκεται »ἀκούω γὰρ τὸν καταπύγονα καὶ θηλυδρίαν περικατεάξαι σοι τὴν φιάλην». Ἀλλ' ὁ Μεινέκιος ἔγραψε περικατὰξαι. Ἴδε τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἔκδοσιν τοῦ Ἀλκίφρονος σελ. 142. Πρβ. καὶ Θησαυρ. Στεφάν. Παρισ. Τόμ. 5', σελ. 841). Ἀποσπ. παρ' Ἀθηναίῳ Β', σ. 53, α': ἄγε νῦν τὰς ἀμυγδαλὰς λαβὼν τασδὶ κάταξον τῇ κεφαλῇ σαυτοῦ λίθῳ (Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις τὴν κεφαλὴν, ὅπερ διώρθωσεν ὁ Δοβραῖος Ἀριστοφ. Πλούτ. σελ. 38. Πρβ. καὶ *Adversar.* Τόμ. Β', σελ. 297). Ἀποσπ. παρὰ Πολυδεύκει Β', 39: ἵνα μὴ καταγῇς τὸ σκάφιον πλιγεῖς ξύλῳ. Πλάτ. Φαίδ. σ. 86, α': ἐπειδὴν οὖν ἢ κατὰξῃ τις τὴν λύραν κτέ. Κρατύλ. σ. 389, α': ἂν καταγῇ αὐτῷ ἢ κερκὶς ποιοῦντι (Ἐπάρχει καὶ γραφὴ κατεαγῇ καὶ κατεγῇ¹⁾). Πρβ. καὶ Θεόφραστ. περὶ Μικρολογ.: οἰκέτου χύτραν ἢ λοπάδα κατὰξαντος. Ἐπιγρ. παρὰ Βοικκίῳ 545: ἐὰν δέ τις κατὰξῃ (Παρ' Ἡσυχίῳ Τόμ. Α', σ. 358 Σμιδ. ἀναγινώσκεται »Βᾶξον: κατὰξον. Λάκωνες». Ἐν τῷ κώδικι φέρεται »Βάξον: κατὰξιον. Λάκωνες». Ἴδε Ἀρήνσιον περὶ Δωρ. Διαλ. σελ. 45 ἐπιδοκιμάζοντα εἰκότως τὴν ὑπὸ τοῦ Κουστήρου μεταβολὴν τοῦ κατὰξιον εἰς κάταξον). Καὶ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις πολλὰκις ὁ ἄνευ αὐξήσεως τύπος εὐρίσκεται. Καλλιμάχ. Ἀποσπ. ἐν Ἀνεκδ. Ὁξων. Κραμ. Τόμ. Δ', σ. 399: δίφρον ἄξωσιν (Πρβ. Σχneiderβίνον *Conject. Crit.* σελ. 151). Ἀπολλών. Γ', 96: ἄξαι

¹⁾ Παρὰ Σοφοκλεῖ Φιλοκτ. 639 ἐξέδωκεν ὁ Ἄλδος »οὐκοῦν ἐπειδὴν πνεῦμα τοῦκ πρῶρας ἀγῇ, τότε στελοῦμεν· νῦν γὰρ ἀντιοστατεῖ», ὅπερ φέρεται ἐν ἐνὶ τῶν ἀντιγράφων. Ἐν ἄλλοις γράφεται ἄηι (μετὰ γλωσσ. παρῇι), ἄη, ῥάη. Τὸ ἀληθές εὑρεν ὁ Πειρσὼν *Verisim.* σελ. 63 γράψας ἀνῇ, δηλ. χαλάσῃ (Ἴδε Βαλκενάριον Διατριβ. σελ. 234. Πρβ. καὶ Πόρσωνα *Adversar.* σελ. 200 καὶ Δινδορφίον Σημειώσ. εἰς Σοφοκλ. σελ. 358).

ῥιστούς. Κόιντ. 1Δ', 613: ἄξαντες περὶ νῆας (Ἐν Δ', 226 »ὁψὲ δ' ἄρ' Αἴας Τυδείδην συνέμαρψεν ἐνὶ στιβαρῇσι χέρεσσιν ἄξαι ἐπειγόμενος» ὁρθῶς ἴσως ὁ Παούβιος ἔγραψεν ἄγξαι, ὅπερ καὶ ἄλλοι παρέλαβον. Ὁ Σπιτζυῆρος ὁμῶς *Observat. Crit. et Gramm. in Quint. Smyrn.* σελ. 58 κέξ. ὑπερασπίζει τὴν γραφὴν ἄξαι). Βάβρ. Μύθ. ΜΖ', 7: ῥάβδους κατὰξαι δεδεμένας σὺν ἀλλήλαις. ΜΖ', 9: ἐκάστης δ' εὐχερῶς καταγείσης. ΡΙΘ', 5: χρυσὸς δὲ κεφαλῆς ἐρρύη καταγείσης (Ὁ Ἐκκῆρος *Comment. Crit. de Anthol. Graec.* Μέρ. Α', σελ. 335 προτείνει νὰ γραφῇ ἐν ἀμφοτέροις τοῖς χωρίοις κατηγυίης, ὅπερ εὔρηται παρὰ Φοίνικι τῷ Κολοφωνίῳ¹⁾). Ἀλλ' οὐδαμῶς ἀναγκαῖον εἶναι νὰ μεταβληθῇ ἡ κειμένη γραφή. Ὁ Βάβριος μετεχειρίσθη τὸ καταγείσης μετὰ μακρᾶς τῆς προπαραληγουμένης). Πρβ. Τζέτζ. τὰ μεθ' Ὀμηρ. 709: κατὰξαι. Ἀνθολογ. Πλανούδ. 187, 3: καταγέντος, κτλ. Χρύσιππ. παρ' Ἀθηναίῳ Δ', σ. 157, ε': τὸν κέραμον κατὰξαι (Πρβ. Φώτ. Λεξ. σ. 140, 1 »Κατὰξαι: συντρίψαι»). Λουκιαν. Πῶς δεῖ Ἱστορ. Συγγρ. § 25 (Τόμ. Β', σ. 26 Ἰακβ.): κατὰξαντα τὸν μέγιστον τῶν σκύφων κτέ. Ἀλεξ. ἡ Ψευδομ. § 14 (Τόμ. Β', σ. 178): κατὰξας αὐτό (Ἐπάρχει καὶ γραφὴ κατεάξας). Ἐπιστολ. Κρον. Α', § 23 (Τόμ. Γ', σ. 474): ἀνατρέψαντα τὸν ἀμφορέα κατὰξαι. Δίων Χρυσόστ. Λόγ. ΛΒ', Τόμ. Α', σ. 683 ῤεισκ. (Τόμ. Α', σ. 421, 18 Δινδ.): διαθρύψαντες καὶ κατὰξαντες τὸ σεμνὸν τοῦ μέλους. Δίων Κάσσ. Μ5', 19, 3: οὐ σκέλος ἄλλως κατὰξαντος. Ο5', 7, 2: καὶ τὸ σκέλος κατὰξαι. Ἀππιαν. Μιθριδ. 82: εἰς τὸ σάγμα κατὰξαντες. Ἐμφυλ. Δ', 105: τὸ ἄρμα τὸν ζυγὸν ἄξαι λέγουσι. Παυσαν. Η',

¹⁾ Παρ' Ἀθηναίῳ ΙΑ', σ. 495, ε' »ἐκ πελλίδος δὲ τάργανον κατηγυίης χωλοῖσι δακτύλοισι τῆτέρῃ σπένδει» (Ἐκ διορθώσεως τοῦ Πόρσωνος *Miscellan.* σελ. 243 ἀντὶ τοῦ καὶ τηγυίης. Ἴδε καὶ Μεινέκιον Ποιητ. Χωλιάμβ. σελ. 144). Πρβ. καὶ Εὐστάθ. σ. 364, 16 »Ἰστέον δὲ ὅτι παροιμία ἐκ τοῦ τοιοῦτου ἔθνους φέρεται αὕτη· ὁσφὺν κατεγῶς [Γρ. κατηγῶς], ἡγουν κατεαγῶς, ὥστε Μύσιος ὄνος [Γρ. ἴσως Μυσίας ὄνος]· ἐν Μυσίᾳ γάρ, Φασί, σπανιώτατον εὐρεῖν ὄνον ὁρθὴν ἔχοντα τὴν ὁσφύν» (Ἴδε Παροιμιογράφ. Ἑλλην. ὑπὸ Λευσχ. καὶ Σχνηιδ. Τόμ. Β', σελ. 762). Ὁ Ἀλβερτος παρ' Ἡσυχίῳ ἀντὶ τοῦ »Ἡγόν: κατεαγός» (Τόμ. Β', σ. 264 Σμ.) ἔγραψεν »Ἡγός: κατεαγός», ἐγκρίνοντας καὶ τοῦ Λοβεκκίου *Elem.* Τόμ. Α', σελ. 59.

μβ', 13: ὑπὸ τούτων δὲ καταγῆναι. Ἀρεταῖ. Α', 6 (σ. 10 Ἑρμερ.): ζῶντα ἂν διατμήξαι καὶ κατὰξαι τὸν ἄνθρωπον. Παρθέν. περὶ Ἑρωτ. Παθῆμ. Κ': ἐκφρονα γενόμενον τὸν Ὠρίωνα κατὰξαι τὸν θάλαμον. Ἀρριαν. Ἐπικτ. Διατρ. Γ', κδ', 84: ὅταν καταγῆ. Δ', ι', 54: ἂν δ' ἡ χύτρα, ἐν ἣ ἡψέτο σοι τὸ κρέας, καταγῆ. Σιμπλίκ. Ἐπικτ. Ἐγχειρ. κς' (σ. 68, 48 Διδ.): ὅταν γὰρ ἄλλου παιδάριον κατὰξῃ ποτήριον. Στέφαν. Βυζάντ. σ. 482, 12 Μειν.: τινὲς δὲ διὰ τὸ καταγῆναι τὸν τόπον καὶ κρημνώδη ὑπάρχειν (Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις κατὰ γῆν εἶναι). Ζηνόβ. Παροιμ. Β', 48 (Τόμ. Α', σ. 45): Ἡρακλεῖ δέδωκεν ἀντίλυτρον περιάξαντι θάτερον τῶν κεράτων αὐτοῦ. Ψευδαριστοτέλ. Μηχαν. 23 (Τόμ. Δ', σ. 66, 34 Διδ.): ἔτι δὲ σκληρῶ καὶ βαρεῖ συνθλίβων θάττον ἂν κατὰξαι ἢ ξυλίνῳ καὶ κούφῳ τῷ ὄργανῳ. Ἰδε καὶ Βασιλ. Β', κβ', 35: καὶ κατὰξας τόξον χαλκοῦν ἐν βραχίονί μου. Παρὰ Ψευδιπποκράτει ἀναγινώσκεται πολλάκις ὁ ἄνευ αὐξήσεως τύπος. Περὶ Τόπ. τῶν κατὰ Ἀνθρ. ΛΑ' (Τόμ. Β', σ. 421 Ἑρμερ.) »ἦν μὲν τὸ ὁστέον καταγῆ καὶ ξυντριβῆ». Περὶ Ἀγμ. καὶ περὶ Ἀρθρ. Ζ' (Τόμ. Γ', σ. 13) »ἦν γὰρ τὰ μὲν ὁστέα ἄμφω καταγῆ» (Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις καὶ κατηγῆ). Η' (σ. 15) »ἦν δὲ ὁ βραχίον καταγῆ». ΙΕ' (σ. 22) »ἐπὶ δὲ κνήμης ὁστέα ἁμφοτέρα καταγῆ». ΙΘ' (σ. 27) »ἦν δὲ τὸ τοῦ μηροῦ ὁστέον καταγῆ» καὶ »ἁμφοτέρα καταγῆναι τὰ σκέλεα». ΜΖ' (σ. 53) »βραχίον ἐπεδεῖτο καταγεῖς καὶ πῆχυς». ΜΗ' (σ. 54) »ἦν τε καταγῆ ἦν τε ἐκστῆ». ΞΒ' (σ. 72) »κληῖς δὲ καταγεῖσα» καὶ (σ. 73) »ὦν δ' ἂν παράμικες τὸ ὁστέον καταγῆ» (Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις καὶ κατεαγῆ) καὶ »ὅταν μὲν οὖν νεωστὶ καταγῆ» καὶ (σ. 76) »ὅταν οὖν καταγῆ ἢ κληῖς». ΞΓ' (σ. 76) »εἰ μέντοι τινὶ ἐπὶ τὰναντία ἢ κληῖς καταγεῖη». ΞΔ' (σ. 77) »εἰ δὲ μὴ καταγεῖη μὲν οὕτως». Ξς' (σ. 78) »ὁ βραχίον καταγεῖς ἐπιδέεται». Π' (σ. 84) »ἦν δὲ καταγῆ ἢ κάτω γνάθος» καὶ (σ. 85) »ἐπίδεσις ὀθονίων γνάθῳ καταγεῖση». ΠΑ' (σ. 87) »ἐπιδέουσι γὰρ γνάθον καταγεῖσαν ποικίλως καὶ καλῶς καὶ κακῶς· πᾶσα γὰρ ἐπίδεσις γνάθου οὕτω καταγεῖσης κτέ.". ΠΓ' (σ. 88) »ἦν δὲ ἢ ῥίς καταγῆ». ΠΕ' (σ. 90) »ὁκόσοις μὲν οὖν ῥίς ἐς τὸ κάτω καὶ ἐς τὸ σιμὸν ῥέπουσα καταγῆ» καὶ »κάρτα γὰρ οἷη τε ῥίς καταγεῖσα ἀναπλάσσεσθαι» καὶ (σ. 91) »ἥτις οὕτω καταγεῖσα οὐκ οἷη τε κτέ.". Πς' (σ. 92) »ἦν δὲ που κατὰ τὸν χόνδρον ἐς τὰ πλάγια καταγῆ». ΠΗ' (σ. 94) »ἦν δὲ οὕς κατα-

γῆ» καὶ »τούτων δὲ ἥκιστα οὕς καταγῆν προσδέεται». ὙΔ' (σ. 102) »ὥστε πρόσθεν ἂν αὐτὸ καταγῆναι» καὶ (σ. 103) »ὅταν οὖν τι τούτων τῶν ὁστέων τῶν ὑπερεχόντων ἰσχυρῶς καταγῆ». ὙΖ' (σ. 111) »οἷσι μὲν γὰρ ἂν καταγῆ πλευρῆ». ὙΗ' (σ. 112) »ἦν πλευρῆ καταγῆ αὐτοῖσι». ΡΛΔ' (σ. 155) »οἷσι ἂν μάλιστα καταγεῖσι» (Πρβ. καὶ ΜΕ', σ. 52: ὅταν δὲ ἀπαγῆ ταύτη). Μοχλίκ. Β' (Τόμ. Γ', σ. 159) »οὕς καταγῆν μὴ ἐπιδέειν». ΚΘ' (σ. 173) »οἷσι ἂν καταγεῖσι». ΛΔ' (σ. 175) »οἷσι μὲν οὖν καταγέμεν τῶν ὁστέων». ΛΕ' (σ. 176) »οἷον πλευραὶ καταγεῖσαι μὲν ... μὴ καταγεῖσαι δέ». ΛΖ' (σ. 179) »καταγέμεν τῶν σπονδύλων». ΛΗ' (σ. 180) »ἢ πεσόντος ἢ κατὰξαντος». ΛΘ' (σ. 181) »τὰ καταγέμεντα θάσσον καὶ βραδύτερον φυόμενα» καὶ »οἷσι καὶ ὁστέα καταγεῖσι» καὶ »οἷσι καταγέμεντα ἐξέσχες». περὶ Ἑλκῶν Α' (Τόμ. Γ', σ. 247) »τοῖσι ἐν κεφαλῇ καὶ μηρῷ καταγεῖσι» (Ἵπάρχει καὶ γραφῇ κατεαγέμεντι). Καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις δὲ χωρίοις ὁ ἄνευ αὐξήσεως τύπος πρέπει νὰ γραφῇ. Ἐπιδημ. Δευτ. Ε', 4 (Τόμ. Α', σ. 500) »ἦν τῆς κεφαλῆς τὸ ὁστέον καταγῆ». περὶ Ἀγμ. καὶ Ἀρθρ. Δ' (Τόμ. Γ', σ. 7) »ἦν δὲ ἁμφοτέρα καταγῆ (Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις κατεγῆ). Η' (σ. 15) »ἐπὶ καταγῆ». ΙΖ' (σ. 26) »ἦν δὲ τὸ ἕτερον ὁστέον καταγῆ ἐν κνήμῃ» (Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις κατεαγῆ, κατεγῆ). ΙΗ' (σ. 26) »ἦν δὲ τὸ ἕξω ὁστέον καταγῆ» (Κοινῶς κατεγῆ. Ἐν ἐνὶ τῶν ἀντιγράφων καταγῆ ἀλλὰ μεταβεβλημένον εἰς κατεγῆ). ΞΓ' (σ. 76) »εἰ μέντοι τινὶ ἐπὶ τὰναντία ἢ κληῖς καταγεῖη (Ἐν ἐνὶ τῶν ἀντιγράφων καταγῆ ἀλλὰ μεταγεγραμμένον εἰς κατεαγεῖη). ΡΙΖ' (σ. 138) »καταγέμεν τῶν ὁστέων» (Κοινῶς κατεαγέμεντων. Ἵπάρχει καὶ γραφῇ κατεγέμεντων καὶ κατηαγῆν τῶν ὁστέων, τῆς τοῦ κατηαγέμεντων ληγούσης ὑπὸ τοῦ ἄρθρου τῶν καταποθείσης, ὅπερ σύνηθες ἐν τοῖς ἀντιγράφοις). Μοχλ. Α' (Τόμ. Γ', σ. 159) »ῥίς δὲ καταγεῖσα (Κοινῶς κατεαγεῖσα. Ἐν ἐνὶ ἀντιγράφων καταγεῖσα). Ἐν Ἐπιδημ. Δευτ. Β', 9 (Τόμ. Α', σ. 475) γράφεται κοινῶς »τοῦ τὴν κεφαλὴν καταγέμεντος». Εἰς τῶν κωδίκων ἐν μὲν τῷ ἐδάφει ἔχει κατεαγόςτος, ὅπερ παρέλαβεν ὁ Ἑρμερίνσιος, ἐν δὲ τῷ μετωπίῳ κατεαγέντος, ὅπερ ὁ Λιτραῖος ἐξέδωκε.

Παρ' Ἀπολλωνίῳ Ἀργον. Δ', 1686 ἀναγινώσκεται »πρυμνόθεν ἐξεαγεῖσα κατήριπεν» (Ἰδε Κόβητον Νου. Lect. σελ. 468).

ἀλλὰ φέρεται καὶ γραφὴ ἐξαγεῖσα, ἣν καὶ προῦκρινεν ὁ τελευταῖος τοῦ Ἀπολλωνίου ἐκδότης Μερκέλιος (Περὶ τῆς μακρότητος τοῦ α πρβ. τὸ παρὰ Βαβρίω καταγείσης). Παρ' Ἀπολλοδώρῳ Βιβλ. Β', ε', 7 εὐρίσκεται »καὶ τὰς πλευρὰς κατεάξας» (Ἴδε αὐτόθι Εὐνιον σελ. 201). Πρβ. καὶ Ἰώσηπ. Ἀρχαιολ. Ε', ε', 5: καὶ τοὺς ἀμφορέας κατεάξαντες. Ἐπικτ. Ἐγχειρίδ. Γ': κατεαγείσης γὰρ αὐτῆς. Κς': ὅταν ἄλλου παιδάριον κατεάξῃ τὸ ποτήριον ... ὅταν καὶ τὸ σὸν κατεαγῇ. Αἰλιαν. περὶ Ζῴ. Γ', 10: τὰ δὲ καὶ κατεάξαντες ὑπὸ ῥύμης (Ἐν ᾧ ΙΕ', 15 »κατᾶξαι μὲν αὐτοῦ τὴν ῥάχιν»¹⁾). Ὁ Ἐρχῆρος καὶ τὸ κατεάξαντες μεταβάλλει εἰς κατᾶξαντες. Ἴδε τὴν ὑπ' αὐτοῦ

¹⁾ Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις παρὰ τε τῷ Αἰλιανῷ καὶ παρ' ἄλλοις γράφεται κατᾶξαι. Ἀλλ' ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶνε κατᾶξαι, ἅτε τῆς παραληγουσῆς φύσει μακρᾶς οὐσης. Ἡρῳδιαν. περὶ Διχρόν. σ. 361 ἐκδ. Λερσ. β' »Τὸ α ἔχον ἐν τῇ δευτέρᾳ συλλαβῇ τὸ ξ ἢ τὸ ψ μὴ ἐν ῥηματικῇ κλίσει φιλεῖ συστέλλεσθαι· ἄξων, ἄξιος, ἄξινη, ἀψίς, ἄψα, Ἀψυρτος, ἀψευδής. Τὸ δὲ ἄξον ἔγχοις Διομήδεος [Ιλ. Ζ, 306] καὶ τὸ κρᾶξον [Οἱ παλαιοὶ ἔλεγον ἔκραγον, οὐχὶ ἔκραξα. Τὸ δ' ἐκέκραξα εἶνε βδελυρώτατον] ἐκτεταμένον ἔχουσι τὸ α. Διὸ ἔφην μὴ ἐν ῥηματικῇ κλίσει». περὶ Ἰλιακ. Προσφδ. σ. 310 Λερσ. (Σχολ. Ἰλιάδ. σ. 511 Βεκκ.) »Ἐκτατέον τὴν πρώτην συλλαβὴν τοῦ ἄρδμός, ἐπεὶ καὶ τὸ ἄρδω ἔχει ἐκτενόμενον τὸ α· τὸν νοῦν ἴν' ἄρδω καὶ λέγω τι δεξιόν [Ἀριστοφ. Ἰππ. 96]. Οὐχ ὅσα μέντοι ἐν ῥήμασιν ἔκτασιν ἔχει, καὶ ἐν ὀνόμασι· παρὰ γὰρ τὸ ἄσσω καὶ κατᾶσσω καὶ μέλλοντα τὸν ἄξω καὶ προστακτικὸν τὸ ἄξον δὴ ἔγχοις Διομήδεος ἢ ἄξινη συστέλλει τὸ α κτέ.». Ἐτυμ. Μέγ. σ. 9, 4 »Ἀξον: Ἐκ τοῦ ἄσσω τὸ κλάνω ὁ μέλλον ἄξω, ὁ ἀόριστος ἦξα καὶ τὸ προστακτικὸν ἄξον. Διὰ τί περισπᾶται; Διὰ τὴν συνέμπτωσιν· ἔστι γὰρ ἄξον ἀπὸ τοῦ ἄγω τὸ κομίζω» (Τὸ δμηρικὸν ἄξον ἐκ τοῦ βαρβάρου ἄσσω! Περισπᾶται δέ, ἵνα μὴ συγχέηται μετὰ τοῦ ἄξον ἀπὸ τοῦ ἄγω! Λῆροι καὶ Φλήναφοι). Πρβ. τὸν παρακείμενον ἔαγα, ἰων. ἔηγα, τὸ ἀγῇ (α μακρόν. Περὶ τοῦ περιαγῇ ἴδε Ἑρμαννὸν Αἰσχύλ. Τόμ. Β', σελ. 206, ἐνθα καὶ περὶ τοῦ περιαγῆς γίνεται λόγος. Ὁ Ἐκκῆρος *Comment. Crit. de Anth. Gr.* Μέρ. Α', σελ. 346 προτείνει νὰ γραφῇ ἐν ἀποσπασματι τοῦ Ἀρχιλόχου 42, σ. 544 Λυρ. Ποιητ. Βερκ. ἐκδ. β' »ἴστη κατ' ἡγῆν κύματός τε κῆνεμον» ἀντὶ τοῦ »κατ' ἡκῆν κύματός τε κᾶνεμον»), τὸ ἀαγῆς, τὸ κυματοαγῆς, τὸ ναυαγός, ἰων. ναυηγός (καὶ τὸ ὁσφυήξ. Ἴδε καὶ Λοβέκκιον Παραλειπομ. σελ. 399 κξ.).

ἐκδοσιν τοῦ Αἰλιανοῦ ἐν Παρισ. σελ. XXXVI). Καὶ παρὰ Πλουτάρχῳ Ἡθικ. σ. 212, 1 Διδ. (Ἀποφθέγμ. Φιλίππ. τοῦ Ἀλεξ. πατρὸς θ) ἀναγινώσκεται »τῆς δὲ κλειδὸς αὐτῇ κατεαγείσης ἐν πολέμῳ», ἐν ᾧ σ. 618, 53 (Περὶ Ἀδολεσχ. 17) »ἐκέλευσε καταθραῦσαι καὶ κατᾶξαι συνδεδεμένην καὶ ἀθρόαν». σ. 636, 54 (Περὶ Φιλοπλ. 7) »ἐκκόψας τὸν φυλάττοντα καὶ κατᾶξας». Τόμ. Ε', σ. 2, 31 (Πότερ. Ψυχ. ἢ Σώμ. Ἐπιθυμ. καὶ Λύπ. Δ', 2) »μηδὲ τὴν κεφαλὴν ὅταν κατᾶξωμεν». Καὶ παρὰ Γαληνῷ Τόμ. Δ', σ. 10 εὐρίηται μετοχὴ κατεαγένητα. Προστακτικὴν ξυνέαξον ἴδε παρ' Ἀπολλιναρίῳ Μεταφρ. Ψαλμ. ΚΑ', 23 »γαμφηλὰς ξυνέαξον ὀρειχάλκοισι χαλινοῖς». Παρ' Ἡσυχίῳ κεῖται »Ἐαγῇ: κλασθῇ, κατεαγῇ, θραυσθῇ, συντριβῇ» (Τόμ. Β', σ. 1 Σμ. Πρβ. καὶ »Ἐαλείς: συσταλείς, συστραφείς» αὐτόθι. ? Ἐαγῇ καὶ Ἐαλείς. Ὁ Σμιδῆτιος Τόμ. Α', σ. 220 ἔγραψεν »Ἀξαντες: κατᾶξαντες» ἀντὶ τοῦ »Ἀξαντες: κατεάξαντες». Ἀδικεῖται, νομίζομεν, ὁ Ἡσύχιος στερούμενος τὸ κατεάξαντες. Πρβ. Μέγ. Ἐτυμ. σ. 418, 1: τὴν κατεαγεῖσαν. Σουῖδ. Τόμ. Α', Μέρ. β', σ. 535 Βερν.: ἀντὶ τοῦ μειώσας, κατεάξας, κτλ.

Πρὶν εἰς τὸν ἀόριστον ἦξα τοῦ ῥήματος ἄγω μεταβῶμεν, ὥς ἐπιτραπῇ ἡμῖν νὰ ἐπεξέλθωμεν ὅσα ὁ Σκαρλᾶτος Βυζάντιος γράφει ἐν τῷ λεξικῷ τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης ἐκδ. στερεοτ. σχηματίζων τὸ ἄγνυμι καὶ τὸ σύνθετον κατᾶγνυμι, ἵνα καταδειχθῶσιν αἱ ἐν αὐτοῖς ἀτοπία καὶ ἀκρισία οὐτ' ὀλίγαι οὔτε μικραί. Σελ. 12 »Ἀγνυμι [ἄγω], (ὅθ. ὁ) Μ. ἄξω (παρτ. Ἐάγνυον καὶ Ἐάγνυν καὶ [σπν.] Ἡγνυν, ἀόρ. α' Ἡξα καὶ Ἐαξα, πθ. πρκ. Ἐαγμαί, καὶ μσ. Ἐαγα, καὶ ἰων. Ἐηγα καὶ πθ. ἀόρ. Ἐάγην. Ἡ αὖξησις φυλάττεται πολλάκις εἰς ὅλας τὰς ἐγκλίσεις). Σελ. 667 »Κατ-άγνυμι καὶ Κατ-αγνύω Μ. Κατάξω (ἀόρ. Κατέαξα, καὶ πθ. Κατεάχθην, πρκ. Κατέαγα κτλ.)». Πρβ. καὶ σελ. 688 »Κατάσσω, Μ. ἄξω, = Κατάγνυμι». Τίνα ὠφέλειαν παρέχουσι ταῦτα τοῖς περὶ τὴν ἐλληνικὴν γλῶσσαν σπουδάζουσι νεανίσκοις; Δὲν γίνονται βλάβης μᾶλλον καὶ διαστροφῆς πρόξενα οὕτως ἀνεπιστάτως καὶ ἀνεπιλογίστως λεγόμενα; Πρῶτον μὲν περιττὸν νομίζει ὁ μέγας λεξικογράφος νὰ διδάξῃ ὅτι οἱ Ἀττικοὶ πεζολόγοι οὐδέποτε τὸ ἀπλοῦν ἄγνυμι μεταχειρίζονται¹⁾. Δεύτερον δὲ

¹⁾ Οἱ Ἀττικοὶ πεζολόγοι μεταχειρίζονται πάντοτε τὸ σύνθετον κατᾶγνυμι, ἐξ οὗ τὸ κατακτὸς (Ἀριστοτ. Μετεωρολ. Δ', θ', 10: καὶ τὰ μὲν κατακτὰ καὶ θραυστὰ ἅμα ἢ χωρὶς, οἷον ξύ-

δὲν ἀναφέρει παρὰ τίνι ἢ παρὰ τίσι τῶν παλαιῶν κεῖται ὁ συνή-
θης παρατακτικὸς ἄγνυον ἢ ἄγνυν καὶ ὁ σπάνιος ἡγνυν, ἵνα

λον μὲν κατακτόν, θραυστόν δ' οὐ, κρύσταλλος δὲ καὶ λίθος
θραυστόν, κατακτόν δ' οὐ, κέραμος δὲ καὶ θραυστόν καὶ κα-
τακτόν. Δ', θ', 12: ὅσα δ' εἰς πολὺ κατακτά. περὶ τὰ Ζῷ.
Ἱστορ. Δ', α', 2: θραυστόν ὃν καὶ κατακτόν, ἀλλ' οὐ θλαστόν.
Πρβ. Σουῖδ. Τόμ. Β', Μέρ. β', σ. 1228 Βερν.) καὶ μετὰ τοῦ δυσ-
δυσκἀτακτος (Θεόφραστ. περὶ Φυτ. Ἱστορ. Γ', ζ', 4: ἔτι δὲ συ-
καμινῶδες ἄλλο τῇ μορφῇ πλὴν σκληρόν καὶ δυσκἀτακτον.
Πρβ. καὶ εὐκἀτακτος παρὰ Φίλωνι Τόμ. Β', σ. 309, 53. Καὶ
παρ' Ἀρτεμιδώρῳ Ὀνειροκρ. Α', 66 ἀντὶ τοῦ εὐκατέακτον
ἔγραψεν εὐκἀτακτον ὁ Ἐρχῆρος σελ. 61, 3). Τὸ κατὰγνυμι-
μαι εὐρηται καὶ μετὰ τῆς περὶ συντεθειμένου, περικατὰγνυ-
μι-μαι. Θεόφραστ. περὶ Φυτ. Ἱστορ. Γ', ζ', 4: περικατα-
γνύμενον δ' ἐνδοθεν ἔχει πυρῆνος ἐλάας ἰσοφυές. Ἴδε καὶ Ἀθήν.
Α', σ. 17, γ': ὡς καὶ τὰς ἀμίδας ἀλλήλοις περικαταγνύναι
(Τὸ ἀπαρέμφατον τοῦ ἐνεργητικοῦ ἀορίστου περικατᾶξαι ἴδε
παρ' Ἀριστοφάνει Λυσιστρ. 357 καὶ παρ' Ἀλκίφρονι Γ', 45, 2.
Παρὰ Διονυσίῳ τῷ Ἀλικαρνασσεῖ Ῥωμ. Ἀρχ. Η', 67 κεῖται ἡ
μετοχή τοῦ παρακειμένου περικατεαγώς). Τὸ ἀπλοῦν ἄγνυ-
μι-μαι εἶνε ἰωνικὸν καὶ ποιητικόν. Ἡρόδ. Α', 185: περὶ καμπὰς
πολλὰς ἄγνύμενος. Ἰλ. Μ, 148: δοχμῶ τ' αἴσσοντε περὶ
σφίσι ἄγνυτον ὕλην. Π, 769: πάταγος δέ τε ἄγνυμενάων.
Ὀδ. Κ, 125: νηῶν θ' ἅμα ἄγνυμενάων (Ἡσύχ. Τόμ. Α',
σ. 27 Σμ. »Ἀγνυμενάων: κλωμένων, συντριβομένων»). Ἡσιόδ.
Ἀσπ. 279 καὶ 348: περὶ δὲ σφίσι ἄγνυτο ἡχώ (Καὶ ἐν εἰχ.
203 ἔγραψάν τινες ἐξ εἰκασίας τοῦ Εἰνσίου »θεῶν δ' ἔδος ἄγνυτ'
᾽Ολυμπος» ἀντὶ τοῦ »θεῶν δ' ἔδος ἄγνὸς ᾽Ολυμπος», ἀνθ' οὗ
φέρεται ἐς τοῖς ἀντιγράφοις καὶ ἄγνὸν ᾽Ολυμπον. Οὐδόλως
ἀποδεκτὴ φαίνεται ἡμῖν ἡ γραφὴ τοῦ Εἰνσίου). Πρβ. καὶ Ἀπολλών.
Ἀργον. Γ', 1334. Κόϊντ. ΙΔ', 517, κτλ. Εὐριπ. Ἑλ. 410:
ναῦς δὲ πρὸς πέτρας πολλοὺς ἀριθμοὺς ἄγνυται ναυαγίων (Ἡσύχ.
Τόμ. Α', σ. 27 »Ἀγνυται: κλᾶται». Πρβ. καὶ Βεκκ. Ἀνέκδ.
σ. 329, 29 καὶ Σουῖδ. Τόμ. Α', Μέρ. α', σ. 63 Βερν.). Ἀχαιῶς
παρ' Ἀθηναίῳ ΙΕ', σ. 668, α': ῥιπτοῦντες, ἐκβάλλοντες, ἄγνύντες.
Ἀνώνυμ. παρὰ Πλουτάρχῳ ἐν τῷ Οὐδὲ ζῆν ἔστιν ἡδέως κτέ. 6
(Ἡθ. σ. 1340, 52 Διδ.): εὐρύοπα κέλαδον ἀκροσόφων ἄγνύμενον
διὰ στομάτων (Πρβ. Ἡσύχ. Τόμ. Α', σ. 27 »Ἀγνύμενον:
κλώμενον» καὶ »Ἀγνυσθαι: συντρίβεσθαι». Ἐν Ἀνθολ. Πα-
λατ. Ζ', 702, ἡ ἀναγινώσκεται »ἀγρυμένη δ' ὑπ' ὀδόντι κα-
τέκτανεν κτέ.", ἀνθ' οὗ παρὰ Πλανούδῃ φέρεται ἄγνυμένη, ὅπερ
πολλοὶ ἐνέκριναν. Ἴδε Μεινέκιον *Delect. Poet. Anthol. Graec.*

μὴ περὶ τῆς παρὰ τοῖς παλαιοῖς χρήσεως αὐτῶν ἀμφιβολία τις
ὑπάρχει. Ἐπειτα δὲ μνημονεύει ἄπλως τοὺς δύο τύπους τοῦ ἐνερ-

σελ. 201 καὶ Δυβνῆρον Ἀνθολογ. Παλατ. Τόμ. Α', σελ. 503),
κτλ. Ἀπαντᾷ δὲ καὶ παρ' Ἰωσήφῳ Ἰουδ. Πολ. Γ', θ', 3: πολὺς
δὲ ἄγνυμένων ὁ ψόφος (Πρβ. καὶ Κλήμ. Ἀλεξ. Παιδαγωγ. Β',
σ. 187 »ὥστε ὅτῳ [Πειρσὼν Μοίρ. σελ. 198 οἶω] τρόπῳ Ἑλπή-
νωρ ἀστράγαλον ἔαγει καταπεσὼν ὑπὸ μέθης, κτέ."). Ἡ τοῦ
Βαλκεναρίου εἰκασία προτείνοντος παρ' Ἀμμωνίῳ σελ. 22 νὰ γραφῇ
ἄγνύοιεν ἀντὶ τοῦ ἀνύτοιεν ἐν τῷ Οἰκονομικῷ τοῦ Ξενοφώντος
ΙΗ', 5 »στρέφοντες γὰρ καὶ ὑπὸ τοὺς πόδας ὑποβάλλοντες τᾶτρι-
πτα αἰεὶ δῆλον ὅτι μάλιστα ὁμαλίζοιεν ἂν τὸν δῖνον καὶ τάχιστα
ἀνύτοιεν» διὰ τοῦτο μάλιστα δὲν φαίνεται ἀποδεκτὴ, διότι τὸ
ἀπλοῦν ἄγνύναι ἄχρηστον τοῖς Ἀττικοῖς πεζολόγοις ἦτο. Πρβ.
Κόβητον Νου. *Lect.* σελ. 599. Τὸ τὸν δῖνον εἶνε εὐστοχος τοῦ
Ῥουγκενίου εἰκασία Ἐπιστ. Κριτ. Β', σελ. 180 ὑπὸ πολλῶν ἐπι-
δοκιμασθεῖσα ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις τὸ δεινόν, ἀνθ' οὗ ὁ
Λεουγκάβριος εἰκάσκει τὸ δεόμενον, ὁ δὲ Ζεύς τὸ δέον, ἀμ-
φότεροι ἀστόχως. Πρβ. Μελλῆρον Μνημ. Τόμ. Β', σελ. 62.
Ὁ πολὺς Κόβητος Νου. *Lect.* σελ. 592 ἀναγινώσκει τὴν ὅλην ῥῆσιν
οὕτω »... μάλιστα ἂν ὁμαλίζοιεν τὸν δῖνον καὶ τάχιστ' ἂν
ἀνύτοιεν»). Ῥηματικὸν ἐκ τοῦ ἄγνυμι-μαι ἐπίθετον μετὰ τοῦ
μέσος συντεθειμένου εὐρίσκεται ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Αἰσχύλου παρ'
Ἀθην. Θ', σ. 594, α': μέσακτα πλευρά (= ἐν μέσῳ κατεαγότα). Ὁ
Ἡσύχιος ἀναφέρει καὶ »Ἀακτον: ἄθραυστον, ὑγιές» (Τόμ. Α', σ. 4
Σμ. Ἐν σελ. 412 λέγεται »Γακτός: κλάσμα», τουτέστι Γακτός.
Ἴδε Ἀρήνσιον Δωρ. Διαλ. σελ. 53 καὶ Σμιδίτιον Ἡσύχ. Τόμ. Α',
σελ. 554. Πρβ. μουκηροβάκτας = καρυοκατάκτης [νῦν καρυ-
δοσπάστης]. Ἀθην. Β', σ. 53, β' »Πάμφιλος ἐν γλώσσαις μουκηρό-
βατον [Γρ. μουκηροβάκταν] φησὶ καλεῖσθαι τὸν καρυοκα-
τάκτην ὑπὸ τῶν Λακωνίων ἀντὶ τοῦ ἀμυγδαλοκατάκτην· μου-
κήρους γὰρ Λάκωνες καλοῦσι τὰ ἀμύγδαλα». Ἡσύχ. Τόμ. Γ',
σ. 123 »Μουκηρόβας [Γρ. μουκηροβάκτας]: καρυοκατάκτης». Ἴδε
Λοβέκκιον Φρυγ. σελ. 610. [Πρβ. ὅμως καὶ Παραλειπ. σελ. 277].
Δοβραῖον *Adversar.* Τόμ. Β', σελ. 297 καὶ Κόβητον Νου. *Lect.* σελ. 599. Ὁ Ἀρήνσιος Διαλ. Δωρ. σελ. 45 καὶ
125 γράφει μουκηροβαγὸς κατὰ τὸ ναυαγός, ἐγκρίνοντος
καὶ τοῦ Σμιδίτιου Ἡσύχ. Τόμ. Γ', σελ. 123). Τὸ ἄγνυμι-
μαι καὶ μετ' ἄλλων προθέσεων πλὴν τῆς κατὰ καὶ τῆς διττῆς
περὶ-κατὰ εὐρηται σύνθετον, οἷον περιάγνυμι-μαι, προσά-
γνυμαι, κτλ. Ἀλλ' οὐδὲν τούτων εἶνε ἀττικόν. Ἰλ. Π, 78:
ἀλλ' Ἐκτορος ἀνδροφόνιοιο Τρωσὶ κελεύοντος περιάγνυται.
Ἀπολλών Β', 791: ὅσσους Βιλλαίοιο μέλαν περιάγνυται ὕδωρ

γητικοῦ ἀορίστου ἤξα καὶ ἔαξα μὴ ὀρίζων τὴν χρῆσιν ἐκατέρου. Πρὸς τούτοις δὲ λίαν ἀνεπισκέπτως ῥίπτει τὴν παρατήρησιν ὅτι ἡ αὖξις φυλάττεται πολλάκις εἰς ὅλας τὰς ἑγκλίσεις. Τέλος δὲ δὲν λέγει ὅτι ὁ ἀόριστος κατεάχθη, ὁ παρακειμένος κατέαγμα καὶ ὁ ἐνεστὼς κατὰ σσω εἶνε μεταγενέστεροι καὶ ἀδόκιμοι.

Τῶν τριῶν τοῦ παρατατικοῦ τύπων οὐδένα οὐδέποτε παρ' οὐδενὶ τῶν παλαιῶν ἡμεῖς τοῦλάχιστον εὕρομεν, οὔτε τὸν σπάνιον δηλονότι ἡγνυν οὔτε τοὺς ἄλλους δύο τοὺς συνήθεις, τὸν ἐάγνυν

(Ἡσύχ. Τόμ. Γ', σ. 309 Σμ. »Περίάγνυται: περικλᾶται, συντρίβεται, περιέρχεται, περιηχεῖ» [Ἐν τῷ κώδικι περιάγνυται] καὶ »Περίάγνυτο: περιεκλᾶτο καὶ τὰ ὅμοια» [Ἐν τῷ κώδικι περιάγνυτο]). Πρβ. καὶ Σουῖδ. Τόμ. Β', Μέρ. β', σ. 192 Βερν. »Περίάγνυται: περι[κατα]κλᾶται, οἶονεῖ περιῖσχεται [?] περιηχεῖται]. Καὶ περιαγνυμένου: περικλωμένου. Πρὸς τὴν ἐσπερίαν τοῦ κόλπου ἀκτὴν τοῦ πρὸς τῇ Ἀἴνῳ τῇ πόλει περιαγνυμένου». Ἐτυμ. Μέγ. σ. 12, 6 »Ἀγνυμι: Οἶον πάταγος δέ τε ἀγνυμενάων. Συντριβομένων. Γίνεται ἀπὸ τοῦ ἀγνύω. Ἔστιν ἄγω τὸ κλῶ καὶ ἀγνῶ, ἀγνύω καὶ ἄγνυμι. Καὶ περιαγνυμένος σημαίνει τὸ περιτριβόμενος, περικλόμενος»). Ἀππιαν. Ἐμφυλ. Β', 150: ἐκέλευε τὰς ναῦς περιαγνύναι. Ζηνόβ. Παροιμ. Β', 48: περιάξαντι θάτερον τῶν κεράτων αὐτοῦ (Πρβ. καὶ Σχολ. Διον. Περιηγ. 11 σ. 524, 11 Βερν. »καὶ περιάγνυσθαι τῷ σχήματι». Ἐν σ. 332, 7, εἰχ. 121 ὑπάρχει »συμπεριαγνυμένῳ τῷ κόλπῳ»). Κόϊντ. Γ', 510: προσαγνυμένης ἀλὸς αἰεῖ. ΙΔ', 626: ἀνιρῆσι προσαγνύμενοι περὶ πέτρης. Ὀππιαν. Ἀλιευτ. Δ', 655: χῶρον κοιλοφυῇ κευθμῶσιν ὑπαγνύμενον θαμέεσσιν. Ἰώσηπ. Ἰουδ. Πολ. Δ', ι', 5: καὶ τοῖς ἀντικρυς ἔρκεσιν ἀμφαγνύμενον. Εὐστάθ. Διον. Περιηγ. 254 (σ. 135, 26 Βερν.): οἷς καὶ προσαρασσόμενα τὰ κύματα καὶ ἀμφιαγνύμενα. Ψευδιπποκράτ. περὶ Ἀγμ. καὶ περὶ Ἀρθρ. ΜΖ' (Τόμ. Γ', σ. 5, 5 Ἑρμερ.): δόσσα ἀπάγνυται (Πρβ. ΜΕ', σ. 52: ὅταν δὲ ἀπαγῇ ταύτη. Μοχλ. ΑΗ', σ. 180: καὶ οἷσι ἐπίφυσις ἀπέαγε). Ὀρειβάστ. σ. 88 »ἐν δὲ τῇ κατ' ἀγκῶνα διαρθρώσει ποτὲ μὲν τὸ τοῦ πήχεως ὁστοῦν ἀπάγνυται, ποτὲ δὲ τὸ τοῦ βραχίονος. Ἀπάγνυται δὲ ὁ πήχυς κατὰ τρεῖς ἑαυτοῦ τρόπους» (Παρ' Ἡσυχίῳ Τόμ. Α', σ. 225 Σμ. ἀναγινώσκεται »Ἀπάγλαυται: διόλου κατάνυται». Γραπτέον ἴσως »ἀπάγνυται: διόλου κατάνυται»). Μοχλ. ΑΘ' (Τόμ. Γ', σ. 180): καὶ οἷσι ἡ κοτύλη παρέαγε.

καὶ τὸν ἐάγνυν. Ἐὰν δὲ σύ, Βυζάντιε, κάλλιον ἄλλων τὰ τῶν παλαιῶν γινώσκῃς μὴ ἀναγνοὺς ἀναγνόντων, ἄγαν ἄγαμαι σοφίην σευ. Τῶν δύο τοῦ ἐνεργητικοῦ ἀορίστου τύπων οἱ Ἀττικοὶ μεταχειρίζονται μόνον τὸν ἔχοντα τὴν συλλαβικὴν αὖξιν, οὐχὶ δὲ καὶ τὸν ἕτερον. Ἀριστοφ. Σφηξ. 1455: γυνή ποτε κατέαξ' ἐχῖνον. Θουκυδ. Γ', 89: καὶ δύο νεῶν ἀνελκυσμένων τὴν ἑτέραν κατέαξεν. Πλάτ. Κρατύλ. σ. 389, β': πρὸς ὅπερ καὶ ἦν κατέαξεν ἐποίει. Ξενοφ. Ἀναβ. Δ', β', 20: κατέαξαν τὸ σκέλος, κτλ. (Πρβ. καὶ Λουκιαν. Συμποσ. ἢ Λαπίθ. § 45: εἰ μὴ κατέαξε τὴν βακτηρίαν. Δί. Κάσσ. ΞΘ', 10, 2: καὶ γὰρ τὴν κλεῖν ἐν ταύταις κατέαξε, κτλ.). Ὁ Ὀμηρὸς συνήθως τὸν μετὰ συλλαβικῆς αὖξεως τύπον μεταχειρίζεται, σπανίως τὸν μετὰ χρονικῆς. Ἰλ. Η, 270: εἴσω δ' ἀσπίδ' ἔαξε (Ἡσύχ. Τόμ. Β', σ. 2 Σμ. »Ἐαξεν: ἔκλασε, συνέτριψεν»). Λ. 114: ῥηϊδίως συνέαξε. Λ. 175: τῆς δ' ἐξ αὐχέν' ἔαξε. Ν, 166: ὁ ξυνέαξεν. Ν, 257: τό νυ γὰρ κατεάξαμεν, ὁ πρὶν ἔχεσκον (Σχολ. σ. 365 Βεκκ. »Πληθυντικῷ ἐνικὸν ἐπήγαγεν. Καὶ Εὐριπίδης Ἰωνί [390] κωλυόμεσθα μὴ μαθεῖν ἃ βούλομαι. Τινὲς δὲ κατέαξα μὲν, ἵνα ἢ ὁ μὲν γὰρ εἶχον κατέαξα. — Ἡ διπλῇ ὅτι πληθυντικῶς κατεάξαμεν καὶ ἐνικῶς οἰσόμενος καὶ ἔχεσκον»). Ὁ Θείρσχιος *Act. Philol. Monac.* Τόμ. Α', σελ. 179 θέλει νὰ γραφῇ κατεαξάμεν ἀντὶ τοῦ κατεάξαμεν, ἵν' εἶνε ἀντὶ τοῦ κατεαξάμην, κατὰ συστολὴν δηλονότι τῆς ληγούσης. Ἀλλὰ ῥῆμα ἢ θαῦμα εἶνε τὸ κατεαξάμεν τοῦτο; Τίς εἶπέ ποτε κατεαξάμην; Ἡ τίς ποτε συνέστειλε τὴν λήγουσαν τοῦ μέσου ἀορίστου πρώτου; Ἀλλὰ τοιαῦτα οὐκ ὀλίγα προῆλθον ἐκ τοῦ ἐργαστηρίου τοῦ Θεϊρσχίου). Ρ, 65: τῆς δ' ἐξ αὐχέν' ἔαξε. Ὀδ. Γ, 298: ἀτὰρ νῆας γε ποτὶ σπιλάδεσσιν ἔαξαν. Ε, 316: μέσον δὲ οἱ ἰστὸν ἔαξεν. Ε, 585: πρὸ δὲ κύματ' ἔαξεν. Ι, 283: νέε μὲν μοι κατέαξε Ποσειδάων ἐνοσίχθων (Ὁ Γέντιος Μνημοσ. Τόμ. Γ', σελ. 277 νομίζει ὅτι ὁ ποιητὴς εἶπεν NEFAMENKATEFAΞE κτέ., τουτέστι νῆ F' ἀμὴν κατέ Fαξε κτέ.). Ξ, 383: τὰς οἱ ξυνέαξαν ἄελλαι¹⁾. Ἰλ. Ψ, 592: ἵππειον δὲ οἱ ἤξε

¹⁾ Ὁ Ζηνόδοτος ἔγραφε ξυνέηξεν ἐν Ἰλ. Ν, 166 καὶ κατέηξαμεν ἐν Ἰλ. Ν, 257 (Σχολ. Βεκκ. σ. 361 »Ζηνόδοτος ξυνέηξε». σ. 365 »Ζηνόδοτος κατέηξαμεν διὰ τὸ καὶ ἐν τοῖς ἐμπροσθεν ὁ ξυνέηξε λέγειν» (Πρβ. Δυντζήρον Ζηνοδ. σελ. 61).

θεὰ ζυγόν. Ὀδ. Γ, 539: πᾶσι κατ' αὐχένας ἦξε καὶ ἔκτανεν (Ἐν μὲν τῷ τῆς Ἰλιάδος χωρίῳ προτείνει ὁ Ὀφμαννὸς *Quaest. Homer.* Τόμ. Β', σελ. 77 νὰ γραφῇ »ἵππειόν οἱ ἔαξε'', ἐν δὲ τῷ τῆς Ὀδυσσεύας ὁ Κόβητος Μνημοσ. Τόμ. ΙΑ', σελ. 298 »πᾶσι κατ' αὐχέν' ἔαξε'' νομίζων καὶ τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν αὐχέν α ἀναγκαῖον ἀντὶ τοῦ πληθυντικοῦ αὐχένας¹⁾). Ἐν Δαβησίου *Miscell. Crit.* σελ. 244 Κιδδ. γράφεται κατ' αὐχέν α *ἦξε* καὶ ἵππειον δέ τε *ἦξε*). Καὶ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις ποιηταῖς συνήθως ὁ τὴν συλλαβικὴν αὐξῆσιν ἔχων τύπος ἀπαντᾷ. Ἀπολλών. Ἀργον. Β', 1109: ἡδὲ καὶ αὐτὴν νῆα διάνδιχ' ἔαξε τινασσομένην βροθίοισιν. Θεόκρ. ΚΕ', 256: διὰ δ' ἀνδιχα τριχλὺν ἔαξε κτέ. Κόϊντ. Γ', 27: ἡ καὶ συνέαξεν ὀχῆας δόχμιος ἐγχιμφοθείς. ς', 288: ὑφ' οὗ ἀειράμενος κρατερῆς συνέαξε χέρεσσι. ΙΑ', 463: μεγάλη δὲ βίη κρατερόφρονος ἀνδρὸς κλίμακά οἱ συνέαξεν. ΙΑ', 488: συνέαξε δὲ πάντα ὁστέα σὺν πήληκι. Νόνν. ΛΖ', 426: μεσσοπαγῇ συνέαξε βαλὼν τροχοειδέϊ κύκλῳ, κτλ. Παρ' Ἀπολλωνίῳ Α', 1168

¹⁾ Πρβ. Ἰλ. Β, 560: Ἑρμιόνην Ἀσίνην τε βαθὺν κατὰ κόλπον ἐχούσας. Κ, 259: ἦτε καταῖτυξ κέκληται, ῥύεται δὲ κάρη θαλερῶν αἰζιῶν. Ὀδ. Β, 276: παῦροι γάρ τοι παῖδες ὁμοῖοι πατρὶ πέλονται. Γ, 37: πρῶτος Νεστορίδης Πεισίστρατος ἐγγύθεν ἐλθὼν ἀμφοτέρων ἔλε χεῖρα, κτλ. Οὕτω καὶ Εὐριπ. Φοιν. 1242: ἡδὲ δ' ἐκρυπτον σῶμα παγχάλκοις ὅπλοις δισσοὶ γέροντος Οἰδίου νεανίαι (Πρβ. καὶ 1363). Ἡρακλ. Μαιν. 705: ἐξ ὅτου πέπλοις κοσμεῖσθε σῶμα καὶ νεκρῶν ἀγάλμασιν (Πρβ. καὶ Τρω. 377. 392. Μηδ. 1042, κτλ.). Ἀριστοφ. Ὀρν. 641: εἰσέλθετ' ἐς νεοττιάν τε τὴν ἐμὴν ... καὶ τοῦνομ' ἡμῖν φράσατον. Πλούτ. 529: ὁπόταν νύμφην ἀγάγησθον, κτλ. Ἡρόδ. ς', 58: κατὰ δὲ τὴν πόλιν γυναῖκες περιϊοῦσαι λέβητα κροτέουσι, κτλ. (Παρὰ Δημοσθένει κατ' Ἀριστοκρ. § 61, σ. 639 φέρεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις οὐ μόνον ὁ ἐνικὸς ἀριθμὸς »πάντες οἱ στρατεύματα ἔχοντες'' ἀλλὰ καὶ ὁ πληθυντικὸς »οἱ στρατεύματα ἔχοντες''. Οὕτω καὶ παρ' Ἡροδότῳ ς', 156 ἐν δυσὶ μὲν »ἔσχον ἐν στόματι'' ἀναγινώσκεται, ἐν τοῖς ἄλλοις δὲ »ἔσχον ἐν στόμασι'', ἐν ᾧ ἐν Γ', 157 φέρουσι πάντα »εἶχον ἐν στόμασι''). Ἀλλὰ καὶ: τοίτ' ἀλώονται ψυχὰς παρθέμενοι κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες (Ὀδ. Γ, 74), κτλ. Ἰδε μάλιστα Ὀδ. Κ, 259 »οἱ δὲ συῶν μὲν ἔχον κεφαλὰς φωνήν τε τρίχας τε καὶ δέμας (Πρβ. καὶ Ἰλ. Σ, 594 »ἐνθα μὲν ἡῖθεοι καὶ παρθένοι ἀλφεσίβοιαι ὠρχεῦντ' ἀλλήλων ἐπὶ καρπῷ χεῖρας ἔχοντες'').

ἀναγινώσκεται »μεσσοθεν ἄξεν ἐρετμόν''. Παρὰ Βαβρίῳ Γ', 5 »τὸ κέρασ κατέαξε μακρόθεν λίθῳ πλήξας'' (ἀνθ' οὗ ὁ Φίξιος μεταθεὶς τὰς λέξεις ἔγραψε »κατέαξε τὸ κέρασ κτέ.'') ἐξέδωκεν ὁ Λαχμαννὸς »τὸ κέρασ κατῆξε κτέ.''. Χρήσις τοῦ κατῆξε εὐρηται παρὰ Ψευδιπποκράτει Ἐπιδημ. Πέμπτ. Κς' (Τόμ. Α', σ. 729 Ἑρμερ.) »καὶ κατῆξε τῶν πλευρέων''.

Ἀόριστος παθητικὸς κατεάχθη παρὰ τοῖς παλαιῶς οὐδαμοῦ κεῖται μεταχειριζομένοις ἀείποτε τὸν δεύτερον κατεάγην. Ἀριστοφ. Σφιξ. 1428: καί πως κατεάγη τῆς κεφαλῆς μέγα σφόδρα. Λυσ. πρὸς Σίμων. § 14: οὔτε κατεάγη τὴν κεφαλὴν οὔτ' ἄλλο κακὸν οὐδὲν ἔλαβεν. Ἀνδοκίδ. περὶ Μυστηρ. § 61: καὶ τὴν κλεῖν συνετρίβην καὶ τὴν κεφαλὴν κατεάγην, κτλ. Ὁ ἀπλοῦς ἐάγην ἀπαντᾷ παρ' Ὀμήρῳ, παρ' ᾧ βλέπει τις ἐνίοτε καὶ τὸν ἀνευ αὐξήσεως τύπον ἄγην. Ἰλ. Ν, 162 (Πρβ. καὶ Ρ, 607): ἐν καυλῷ ἐάγη δολιχὸν δόρυ. Ὀδ. Κ, 560 (Πρβ. καὶ Λ, 66): ἐκ δὲ οἱ αὐχὴν ἀστραγάλων ἐάγη. Ἰλ. Δ, 214: πάλιν ἄγεν ὀξέες ὄγχοι (Σχολ. σ. 130 Βεκκ. »Τὸ πάλιν εἰ μὲν τοῖς ἡγουμένοις συντάττοιμεν, ἔσται τὸ ἄγεν ἀντὶ τοῦ κατεάχθησαν, ὡς νῦν δὲ μοι ἐν χεῖρεσσιν ἄγη ξίφος, ἦτοι συνεσταλμένης τῆς ἀρχῆς ποιητικῶς ἢ τοῦ ε ἀφηρημένου ἀπὸ τοῦ ἔαγεν. Ἐὰν δὲ τοῖς ἐξῆς προσδῶμεν αὐτό, ἔσται εἰς τοῦπίσω ἡχθησαν, τουτέστιν ὑπέστρεψαν''. Πρβ. Νικάνορ. περὶ Ἰλιακ. Στιγμ. ὑπὸ Φρειδαινδέρου σελ. 89 καὶ 113. Ἀλλὰ τὸ χωρίον εἶνε σαφέστατον καὶ ἀπλούστατον οὔτε διττὴν σύνταξιν ἐπιδεχόμενον οὔτε διπλὴν ἐρμηνείαν. Τὸ ἄγεν εἶνε ἀντὶ τοῦ ἄγησαν ἢ μετ' αὐξήσεως ἐάγησαν, ὡς τὸ ἄλεν ἀντὶ τοῦ ἄλησαν ἢ ἐάλησαν, κτλ. καὶ οὔτ' ἔχει οὔτε δύναται νὰ ἔχη τὴν σημασίαν τοῦ ἡχθησαν. Πρβ. καὶ Εὐστάθ. σ. 464, 43 »Ἔστι δὲ τὸ πάλιν ἄγεν ἀντὶ τοῦ εἰς τὸ ἔμπαλιν ἐκλάσθησαν. Τοῦτο δὲ εἴρηται πρὸς διαστολὴν τῆς πρώτης περιαγωγῆς καὶ κλάσεως, ἣν οἱ ὄγχοι πάσχουσι γλωχινούμενοι ἐν τῷ χαλκεύεσθαι· τότε μὲν γὰρ ἐπὶ τὸ ἄνω ἀφορῶντες γωνιοῦνται, νῦν δὲ θραυόμενοι ἔμπαλιν ἄγονται. Ποιητικὴ δὲ λέξις καὶ τὸ ἄγεν· καὶ ἔστιν, ὥσπερ τραφεῖς τραφέντος τράφεν, ὃ ἔστιν ἐτράφησαν, οὔτω καὶ ἄγεις ἀγέντος ἄγεν''. Παρ' Ἡσυχίῳ Τόμ. Α', σ. 18 Σμ. λέγεται »ΑΓΕΝ: κατεαγέν, θραυσθέν, ὡς τὸ τοῦ δ' ἐξελεκομένοιο πάλιν ἄγεν ὀξέες ὄγχοι''. Ἡ γνώμη τοῦ Κοκκηίου ὅτι μετὰ τὸ θραυσθέν ἐλλείπει τι εἶνε πιθανωτάτη). Π, 801: πᾶν δὲ οἱ ἐν χεῖρεσσιν ἄγη ἔγχος (Ἐὰν πάν-

ταυτε παρ' Ὀμήρῳ ἡ λέξις αὕτη ἔχη τὸ δίγαμμα, πρέπει νὰ γρα-
φῇ χείρεσσι ἄγη [Ἴδε Δαβησίου *Miscell. Crit.* σελ. 244
Kidd.] ἢ μᾶλλον χείρεσσ' ἔαγη, ὅπερ καὶ φέρεται ἐν τισι τῶν
ἀντιγράφων. Οὕτω καὶ ἐν Γ, 367 γράφεται οὐ μόνον »νῦν δέ
μοι ἐν χείρεσσιν ἄγη ξίφος" ἀλλὰ καὶ »ἐν χείρεσσ' ἔαγη
ξίφος". Ὁ Εὐστάθιος εὗρεν ἐν ἀμφοτέροις τοῖς τόποις ἄγη
σ. 424, 58 »τὸ δὲ ἄγη Ἀττικοὶ ἔαγη φασίν". σ. 1087, 38
»πᾶν δὲ οἱ ἐν χείρεσσιν ἄγη, τουτέστιν ἔαγη, αὐτόματον
δηλαδὴ". Πρβ. καὶ Ἡσύχ. Τόμ. Α', σ. 20 Σμ. »Ἄγη: . . .
"Ἔστι δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ κατεάγη, ὡς τὸ νῦν δέ μοι ἐν χείρεσ-
σιν ἄγη ξίφος". Ἀντὶ τοῦ κατεάγη ὑπάρχει ἐν τῷ κώδικι
κατεαγῆναι, ὅπερ διόρθωσεν ὁ Βαλκενάριος Διατριβ. σελ. 254.
Ὁ Εὐνιος διατείνεται ὅτι ἡ παλαιὰ γραφὴ ἦτο χερσὶν ἄγη,
τουτέστι χερσὶν ἑάγη. Ἄλλ' ὁ ἀόριστος ἔαγην ἢ ἄγην
ἔχει τὸ α πανταχοῦ παρ' Ὀμήρῳ βραχὺ πλὴν ἐνὸς καὶ μόνου
χωρίου Ἰλ. Λ, 559 »ὣ δὲ πολλὰ περὶ ῥόπαλ' ἀμφὶς ἔαγην", ἐνθα
φαίνεται ὅτι ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶνε ἔαγη, ἀν καὶ ἄλλο παράδειγμα
τοῦ παρακειμένου ἔαγα παρ' Ὀμήρῳ δὲν εὐρίσκηται. (Ἴδε καὶ
Δαβησίου *Miscell. Crit.* σελ. 244 Kidd.). Πρβ. καὶ Ἀπολλών.
Γ', 954: ἡ θαμὰ δὴ στηθέων ἔαγη κέαρ. Θεόκρ. ΚΒ', 190: δοῦρ'
ἔαγη σακέεσσιν ἐνὶ δεινοῖσι παγέντα. Τρυφιδῶρ. 586: ἐπαυχε-
νίους δὲ λυθέντες ἀστραγάλους ἔαγησαν, κτλ. Καὶ παρὰ Κοῖν-
τῳ ΙΔ', 595 »ὧν δὲ που ἱστοὶ ἐκ κεράτων ἑράγησαν, ἐπισπέρ-
χοντος ἀήτεω" ἀποφαίνεται ὁ Σπιτζνῆρος *Observ. in Quint.*
σελ. 60 ὅτι τὸ ὀρθὸν εἶνε ἐκ κεράων ἔαγησαν ¹⁾). Παρ' Ἡσυ-

¹⁾ Ἄν τις ἐπιθυμῇ νὰ μάθῃ τὸν τρόπον καθ' ὃν ἐμορφώθη ὁ
ἀόριστος ἔαγην, ὡς ἀκούσῃ τοῦ Μεγάλου Ἑτυμολόγου τὰ σοφὰ
ῥήματα. »Ἐάγη: "Ἔστιν ἄγω τὸ κλάνω, ὁ μέλλων ἄξω, ὁ
ἀόριστος ἦξα, ὁ β' ἦγον, ὁ παθητικὸς ἦγην ἦγης ἦγη καὶ
κατὰ διάλυσιν ἔαγη" (σ. 306, 54). Μεγάλη τῷ ὄντι τοῦ Με-
γάλου Ἑτυμολόγου ἡ ἀγχίνωια εἶνε καὶ ἡ δεξιότης καθ' ἣν οὕτω
πιθανῶς ἐκ τῶν μὴ ὄντων τὰ ὄντα παράγει, ὥστε μόνος ὁ μὴ ἔχων
τὸν νοῦν παρεξηγημένον δύναται ν' ἀμφιβάλλῃ. Δὲν εἶνε εὐφύε-
στατα καὶ λογικώτατα ἐξευρημένον ὅτι τὸ ἔαγη προῆλθε κατὰ
διάλυσιν ἐκ τοῦ ἦγη τοῦ ἐν Σκυθίᾳ ἴσως ἢ ἐν Παφλαγονίᾳ λεγο-
μένου, ὅπερ ἐγένετο ἐκ τοῦ οὐδέποτε ὑπάρξαντος δευτέρου ἀορίστου
ἦγον τοῦ πλαστοῦ ἐνεστώτος ἄγω τοῦ σημαίνοντος κλάνω; Βδε-
λυγμία μ' ἔχει. Πρβ. καὶ Σχολ. Ἀριστοφ. Πλούτ. 545 (σ. 353

χίῳ Τόμ. Γ', σ. 308 Σμ. ἀναγινώσκεται »Περάγην: διέρρωγα.
Ῥίνθων" (Ἐν τῷ κώδικι φέρεται »Περάγειν: διέρρωγέειν ὧ").
Ὁ Μεινέκιος εἵκασε »Περίεαγεν: διέρρωγε. Ῥίνθων"). Ὁ
πρῶτος ἀόριστος κατεάχθην εἶνε ἴδιος τῶν μεταγενεστέρων ἀπαν-
τῶν πρῶτον παρ' Ἀριστοτέλει περὶ Ζφ. Μορ. Α', 1 (Τόμ. Γ', σ.
220, 1 Διδ.) »ὅτι στραφέντος καταχθῆναι συνέβη". Ἴδε Δίων.
Χρυσόστ. Λόγ. ΙΑ', Τόμ. Α', σ. 559 Ῥεσκ. (Τόμ. Α', σ. 190, 24
Δινδ.): ὡς τοῦ ξίφους καταχθέντος. Σιμπλίκ. Ἐπικτ.
Ἐγχειρ. Κς', σ. 68, 52 Διδ.: καὶ τὸ ὑάλινον προσκρουσθὲν ἢ
ἀφελθὲν καταχθῆναι. Ὅταν δὲ τὸ ἡμέτερον καταχθῇ, κτέ.
Πρβ. καὶ Ἱερειμ. ΛΑ', 25: κατεάχθη κέρασ Μωάβ, καὶ τὸ
ἐπίχειρον αὐτοῦ συνετρίβη (Ἡσύχ. Τόμ. Β', σ. 438 Σμ. »Κα-
τεά(χ)θη: κατεθλάσθη"). Παρὰ Κλήμεντι τῷ Ἀλεξανδρεῖ Στρω-
ματ. Β', σ. 492 Ποττ. ἀναφέρεται ἀπόσπασμα τραγωδίας, ἐν ᾧ
κεῖται ἡ μετοχὴ ἀχθέντες. »Ἐμφαντικῶς Διογένης ἐν τινι
τραγωδίᾳ γράφει

οἱ τῆς ἀνάνδρου καὶ διεσκατωμένης
τρυφῆς ὑφ' ἡδοναῖσιν ἀχθέντες κέαρ
πνεῖν θέλοντες οὐδὲ βαιά".

Ἄλλ' ὁ Μεινέκιος *Philol. Exercit. in Athen. Deipnos. Spec. Prim.* σελ. 47 προτείνει νὰ γραφῇ »τρυφῆς ὑφ' ἡδοναῖσι σαχθέν-
τες κέαρ" πλεονάζων Κερκιδῶν παρὰ Στοβ. Ἀνθολ. Δ', 45
»ὧν τὸ κέαρ παλῶ σέσακται καὶ δυσενίπτω τρυγί" (Ὁ Βεν-
τλήϊος: παλῶ . . . καὶ δυσενίπτω τρυγός). Ἴδε καὶ Νάυκιον
Τραγ. Ἑλλ. Ἀποσπ. σελ. 628, 1.

Καὶ ὁ παθητικὸς παρακειμένος κατέαγμα παρὰ μόνους εὗρη-
ται τοῖς μεταγενεστέροις. Λουκιαν. Τίμων. ἢ Μισανθρ. § 19 (Τόμ.
Α', σ. 47 Ἰακβ.): κατεαγμέναι γὰρ αὐτοῦ καὶ ἀπεστομωμέ-
ναι εἰσὶ δύο ἀκτίνες αἱ μέγισται (Ἐν ᾧ § 48, σ. 67 »κατέαγα
τοῦ κρανίου ὑπὸ τοῦ ἀχαρίστου", ὅπερ ὑπὸ Θωμᾶ τοῦ Μαγίστρου
ὡς παράδειγμα μνημονεύεται τῆς μετὰ γενικῆς τοῦ κατέαγα
συντάξεως σ. 192, 17 ¹⁾). Πρβ. καὶ Ἑταιρ. Διαλ. ΙΕ', § 1, Τόμ.

Διδ.) »Ἄγω τὸ συντρίβω, ὁ μέλλων ἄξω, ὁ μέσος παρακεί-
μενος ἦγα καὶ ἀττικῶς ἔαγα"! (Ἴδε Λοβέκκιον *Elem.* Τόμ. Α',
σελ. 56).

¹⁾ Περὶ τῆς συντάξεως ταύτης τοῦ κατέαγα ποιεῖται λόγον

Γ', σ. 418: ἡ πόθεν κατεαγότας τοὺς αὐλοὺς Φέρεις; § 2, σ. 419: κατεαγότας μοι τοὺς αὐλοὺς προσρίψας. Ἐπιστ. Κρον. Γ', § 35, Τόμ. Γ', σ. 483: ἐπὶ κατεαγότι καὶ ταῦτα τῷ ἀμφορεῖ. Πausan. Η', μς', 5: τοῦ δὲ ὕδρος τῶν ὀδόντων κατεᾶχθαι μὲν τὸν ἕτερόν φασιν οἱ ἐπὶ τοῖς θαύμασιν. Ι', λα', 11: τῇ δὲ γραῖ κατεᾶχθαι τὴν ὑδρίαν εἰκάσεις (Ἐν ᾧ Θ', λ', 2: καὶ λύρας κατεαγυίας ἐφαπτόμενον. Ι', λ', 8: κατεαγότες αὐτῆς οἱ πήχεις. Ι', λα', 9: ἐν κατεαγόσιν ὀστράκοις. Ι', λς', 4: κατεάγασιν οἱ πολλοί). Ἀρτεμίδ. Ὀνειροκρ. Δ', 58 (σ. 237, 12 Ἐρχ.): καὶ πάλιν αὖ ἔδοξε τις τὸν κύαθον αἰφνίδιον κατεᾶχθαι. Ε', 32 (σ. 260, 4): καταλαβεῖν τὸν ἐν αὐτῷ λίθον κατεαγμένον εἰς πολλά. Ε', 51 (σ. 263, 11): ἔδοξε τις τὸ βάκτρον αὐτοῦ κατεᾶχθαι (Πρβ. καὶ σ. 263, 15. Ὁ Ἐρχῆρος ἐξέδωκε πανταχοῦ κατεᾶχθαι). Πολυδεύκ. Δ', 148: τῷ δὲ παρσίτῳ μᾶλλον κατέακται τὰ ὦτα. Οἱ παλαιοὶ ἔλεγον πάντοτε ἔαγα, κατέαγα (ἰων. κατέηγα. Ἡρόδ. Ζ', 224: δόρατα μὲν νυν... ἐτύγχανε κατεηγότα ἤδη¹⁾). Ἡσίοδ. Ἔργ. 534: οὗτ'

καὶ ὁ σχολιαστὴς τοῦ Λουκιανοῦ Τόμ. Δ', σ. 50 Ἰακβ. καὶ ὁ Ἡρώδιανός Φιλεταῖρ. σ. 448 Πειρσ. Πρβ. καὶ Μοῖρ. σ. 253 Πειρσ. Σχολ. Πλάτ. Γοργ. σ. 469, δ'. Σχολ. Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 1167. Γραμματικὸς τις ἐν Ἀνεκδότοις Βεκκῆρου σ. 153, 21 ὡς παράδειγμα τῆς μετὰ γενικῆς συντάξεως τοῦ κατεάγει παρατίθεται χωρίον τοῦ Προκοπίου! »Κατεάγει: Γενικῇ Προκόπιος. Ἐκ τῆς μονωδίας Ἀντιοχείας· ἄλλος κατεάγει τῆς κεφαλῆς τοῦ σώματος τὰ καίρια παρασπώμενος». Καὶ ὁ Προκόπιος νομοθέτης τοῦ ἑλληνισμοῦ! Ἰκανῶς καὶ ἐκ τούτου μόνου τεκμηριῶται πόση ἦτο ἡ περὶ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν προκοπὴ τοῦ γραμματικοῦ.

¹⁾ Ἐν τῷ τοῦ Ψευδιπποκράτους περὶ Ἀγμῶν καὶ περὶ Ἀρθρων Φέρουσι τάντίγραφα οὐ μόνον κατεηγέναι ἀλλὰ καὶ κατεαγέναι καὶ κατηγέναι (καὶ καταγέναι). Ὁ Ἑρμερίσιος ἔγραψε πανταχοῦ κατεηγέναι. Α' (Τόμ. Γ', σ. 5): χεῖρα κατεηγυῖαν. Γ' (σ. 7): χεῖρα κατεηγυῖαν. Δ', (σ. 7): ὧν μὴ ἀμφοτέρω κατέηγε. (σ. 8): πρὸς τὸ σχῆμα τοῦ κατεηγότος. ε' (σ. 10): τὰ ὀστέα τὰ κατεηγότα. Ζ' (σ. 13): κατεηγότων τῶν ὀστέων. ΙΕ' (σ. 22): κνήμης ὀστέα κατεηγυῖης. (σ. 23): ὀστέα κατεηγότα. Ις' (σ. 24): τὰ σκέλεα τὰ κατεηγότα. ΙΗ' (σ. 26): τούτου κατεηγότος. (σ. 27): τοῦ μὲν ἔξωθεν

ἐπὶ νῶτα ἔαγε. Σαπφ. Β', 9: ἀλλὰ καὶ μὲν γλῶσσα ἔαγε (= κατὰ μὲν γλῶσσα ἔαγε, γλῶσσα μὲν κατέαγε). Χοιρίλ. παρ' Ἀθην. ΙΑ', σ. 464, β': κύλικος τρύφος ἀμφὶς ἔαγός (Πρβ. καὶ Ἀρατ. Φαιν. 46: περὶ τ' ἀμφὶ τ' ἔαγός. Κόϊντ. Α', 204: ὁ δ' ἄρ' ἄχυντο θυμὸν ἔαγός. Νόνν. Ε', 151: ἔαγότα νῶτα. ΙΕ', 15: ἔαγότος ἀμφιφορῆος. Παρ' Ἡσυχίῳ Τόμ. Β', σ. 1 Σμ. ἀναγινώσκεται »Ἐαλός: τεθραυσμένος» ἀντὶ τοῦ ἔαγός¹⁾). Εὐριπ. Κύκλ. 684: τὸ κρανίον παίσας κατέαγα. Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 1180: καὶ τῆς κεφαλῆς κατέαγε περὶ λίθον πεσών. Θεσμοφ. 403: τῷ κατέαγεν ἡ χύτρα; Πλούτ. 545: στάμνου κεφαλὴν κατεαγότος. Μνησίμαχ. παρ' Ἀθην. Ι', σ. 421, γ': δορατίων τε λείψανα κατεαγότ'. Πλάτ. Γοργ. σ. 515, ε': τῶν τὰ ὦτα κατεαγότων (Πρβ. καὶ σ. 469, δ': κατεαγὼς ἔσται αὐτίκα μάλα). Δημοσθ. περὶ τοῦ Στεφ. § 67, σ. 247: τὴν κλεῖν κατεαγότα (Πρβ. Κόβητον Μνημοσ. Τόμ. ΙΑ', σελ. 590 καὶ 407). κατὰ Κόνων. § 35, σ. 1268: τὴν κεφαλὴν δέ γ' ἡμεῖς ἢ ἕτερόν τι κατεαγέναι φήσομεν. Καὶ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις πολλάκις εὐρίσκεται ὁ κατέαγα συνηθέστερος τοῦ κατέαγμαι ὦν. Διονύς. Ἀλικαρν. περὶ Συνθ. Ὀνομ. ΙΗ', σ. 256 Σχαιφ.: κατεαγότων ἀνθρώπων (Πρβ. αὐτόθι Σχαιφῆρον σελ. 257). Ῥωμ. Ἀρχ. Η', 67: λόφος πολλαχῇ περικατεαγός. Πλούταρχ. περὶ Μουσ. ΙΕ' (Ἡθ. σ. 1389, 6 Διδ.): κατεαγυῖαν καὶ κωτίλην εἰς τὰ θέατρα εἰσάγουσι. Δίων Χρυσόστ. Λόγ. Β', Τόμ. Α', σ. 91 (Τόμ. Α', σ. 52, 19 Δινδ.): καὶ κατεαγότα μέλη. Φιλόστρ. Ἡρώϊκ. ΙΔ', 2 (σ. 722): τὰ δ' ὦτα κατεαγὼς ἦν. Ἀρτεμίδ. Ὀνειροκρ. Α', 74: ἡ ἐκ κατεαγότων ὕγια. Ἀλκίφρ.

ὀστέου κατεηγότος... τοῦ δὲ ἔσωθεν κατεηγότος. ΚΒ' (σ. 30): τὰ ὀστέα τὰ κατεηγότα. Οὕτω καὶ ΚΔ' (σ. 31) τετράκις. Κς' (σ. 55). ΚΖ' (σ. 35). Λ' (σ. 38) δίς. ΛΒ' (σ. 42). ΛΕ' (σ. 45). ΛΖ' (σ. 46). ΜΑ' (σ. 49). ΜΒ' (σ. 51). ΜΗ' (σ. 54). ΞΔ' (σ. 77). ΠΓ' (σ. 88). ΨΔ' (σ. 104). ΡΙΕ' (σ. 156 καὶ σ. 137). ΡΙς' (σ. 138). Ὡφειλε δ' ἴσως, ἵνα συμφωνῇ ἑαυτῷ, καὶ τὸ παρέαγε εἰς παρέηγε νὰ μεταβάλλῃ καὶ τὸ ἀπέαγε εἰς ἀπέηγε, ἅπερ ἀναγινώσκονται ἐν τῷ Μοχλικῷ ΛΘ' (Τόμ. Γ', σ. 180).

¹⁾ Παρὰ Τζέτζη ἐν τοῖς μεθ' Ὀμηρ. 375 ἀναγινώσκεται »νῶτα δὲ τοῦτο ἔαγεν ὑπῆρεμα» ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἦσαν (κεκλασμένα) κεκαμμένα, κεκυρτωμένα.

Γ', 54, 1: ἡ πόθεν κατέαγα τὸ κρανίον (Ἐν Α', 7 Φέρουσι τάντιγραφα »ἐπειδὴ τὰμὰ κατεάγετο» πλὴν τοῦ βενετικοῦ κώδικος ἔχοντος κατεάγη, ὅπερ ὁ τε Σχειλῆρος ἐνέκρινε καὶ ὁ Μεινέκιος παρέλαβεν. Ὁ πολὺς Κόβητος *Var. Lect.* σελ. 43 λέγει ὅτι τὸ κατεάγη εἶνε εἰκασία ἀντιγραφῆς οὐχὶ ἱκανῶς εὐστοχος καὶ ὅτι ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶνε κατέαγε σωζομένη ἐν τῇ πλημμελεῖ κατεάγετο. Κατέαγεν εἰκασε καὶ ὁ Ρείσιος). Ἀθήν. IB', σ. 524, 5: ἀνειμένοι τὴν δίκαιτάν εἰσι καὶ κατεαγότες (Πρβ. καὶ Ἡσύχ. Τόμ. Δ', σ. 8 Σμ. »ἐν μὲν τὸ ἐπὶ διαβολῇ τῶν Σαμίων θρυλουμένων ὡς κατεαγότων»), κτλ. (Πρβ. καὶ τὰ τοῦ Λουκιανοῦ καὶ τοῦ Παυσανίου παραδείγματα τὰ ἀνωτέρω παρατεθέντα). Ἐχει δὲ τὸ κατέαγμα πρὸς τὸ κατέαγα ὡς τὸ ἔρρηγμα (ἀπέρρηγμα, κατέρρηγμα, κτλ.) πρὸς τὸ ἔρρωγα (ἀπέρρωγα, κτλ.), τὸ πέπηγμα πρὸς τὸ πέπηγα, τὸ τέτηγμα πρὸς τὸ τέτηκα, τὸ σέσημμα πρὸς τὸ σέσηπα, τὸ ἔσταμα πρὸς τὸ ἔστηκα, κτλ., περὶ ὧν ἀλλαχοῦ ἀκριβῆς θὰ γείνη λόγος.

Ὁ ἐνεστὼς κατὰσσω εἶνε εἰδεχθὲς τῶν μεταγενεστέρων ἐξάμβλωμα ἀπαντῶν ἐνίοτε καὶ ἐν τερατωδεστέρα μορφῇ κατεάσσω. Ἐχει δὲ τὸν αὐτὸν πρὸς τὸ κατὰγνυμι λόγον, ὃν τὸ ῥήσσω πρὸς τὸ ῥήγνυμι καὶ τὸ πήσσω πρὸς τὸ πήγνυμι, περὶ ὧν ἄλλοτε (Πρβ. τὸν πρόλογον τῆς ὑπὸ Κυνήνου καὶ Κοβήτου ἐκδοθείσης Καινῆς Διαθήκης σελ. LXXIX). Ὀριγέν. κατὰ Κέλσ. Ζ', σ. 369: ὅς, τοῦ δεσπότου στρεβλοῦντος αὐτοῦ τὸ σκέλος, ὑπομειδιῶν ἀνεκπλήκτως ἔλεγε κατὰσσεις. Καὶ κατὰξαντος, οὐκ ἔλεγον, εἶπεν, ὅτι κατὰσσεις; Ἀρτεμίδ. Ὀνειροκρ. Α', 73: καὶ ὅσα κατὰσσεται. Β', 39: ἀγαθὸν ἂν εἴη μήτε συντριβόμενα ἰδεῖν μήτε κατὰσσόμενα τὰ ἀγάλματα αὐτῶν. Α', 66: τοῖς δὲ πλέουσι τὸ δοκεῖν κατὰσσειν ποτήρια ναυάγιον προαγορεύει... ταῦτα κατὰσσόμενα πάσης θλίψεως καὶ στενοχωρίας λύσιν ὑπισχνεῖται (ὑπάρχει καὶ γραφὴ κατεάσσειν, κατεασσόμενα). Β', 24: ὅθεν κατὰσσόμενον μᾶλλον τούτοις ἢ ὑγιᾶς ὃν συμφέρει... ὅθεν οὔτε ἀπολυμένη ἐστὶν ἀγαθὴ [Κάλλιον ἀγαθὸν] οὔτε κατὰσσόμενη (Φέρεται καὶ γραφὴ κατεασσόμενον, κατεασσόμενη). Καὶ ἐν Α', 66 ὁ Ρείσιος τῷ Ρείσιῳ ἀκολουθήσας ἔγραψεν (Ἀρτεμίδ. Τόμ. Β', σελ. 276) »ὅθεν εἰ κατὰσσεται» ἀντὶ τοῦ κατεασσῆται, ἀνθ' οὗ ὑπάρχει καὶ γραφὴ κατεάσσοιτο.

Ὁ Ἐρχῆρος (Ἀρτεμίδ. σελ. 61, 6) ἔγραψε κατὰσσοιτο. Καὶ ἐν Γ', 66 ἔγραψεν οὗτος (σελ. 194, 15) »ὅθεν συμπύπτον ἢ κατὰσσόμενον πονηρὸν ἂν εἴη καὶ ὀλέθριον» ἀντὶ τοῦ κατεασσόμενον καὶ ἐν Β', 5 (σελ. 90, 9) »ἀπολλύμενα δὲ ἢ κατὰσσόμενα» ἀντὶ τοῦ κατεασσόμενα ἢ καταγνύμενα. Καὶ τὸ ἐν Ε', 78 »ῥῆξαι τε καὶ κατεάξαι τὸ κεράμιον» μετέβαλε (σελ. 270, 3) εἰς κατὰξαι (τὸ ὀρθὸν εἶνε κατὰξαι, οὐχὶ κατὰξαι). Καὶ παρ' Ἀππιανῶ Λιβυκ. 129 προτείνεται ἐν τῷ Θησαυρῷ τοῦ Στεφάνου Τόμ. Δ', σ. 1045 ἐκδ. Παρισ. νὰ γραφῇ ἐξ ἀντιγράφων »ἐς πολλὰ σχήματα κακῶν διεσπῶντο ῥηγνύμενοί τε καὶ κατὰσσόμενοι» ἀντὶ τοῦ καταπασσόμενοι. Πρβ. καὶ Σχολ. Ἰλιάδ. Α, 651 (σ. 524 Βεκκ.) »Δηλοῖ δὲ ἡ λέξις ὅτε μὲν τὸ ἄλευρον ἀπὸ τοῦ κατὰσσεσθαι καὶ ἀλεῖσθαι τὸν σῖτον, ὅτε δὲ τὸν αἰγιαλὸν ἀπὸ τοῦ περικατὰσσεσθαι αὐτῷ τὰ κύματα». Ν, 322 (σ. 365) »Τὸν σῖτον, ἐπεὶ κατὰσσόμενος καὶ ἀλούμενος ἄρτος γίνεται», κτλ. Ἐτυμ. Μέγ. σ. 9, 10 »ἢ ἀπὸ τοῦ ἄσσω καὶ κατὰσσω τὸ κλῶ». σ. 494, 51 »Καταγνύναι: κατὰσσειν, κατακλῶν». Ἡσύχ. Τόμ. Β', σ. 100 Σμ. »Ἐνικλῶν: ἐμποδίζειν, ἐγκόπτειν· ἀπὸ τῶν κατὰσσομένων μεταφορικῶς», κτλ. Ὁ Ἡσύχιος ἀναφέρει καὶ τὸ ἀπλοῦν »ἄσσει: κατὰσσει» (Τόμ. Α', σ. 303. Τινὲς ἐνόμισαν ὅτι ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶνε »ἄσσει: κατὰσσει»). Ἐν Τόμ. Α', σ. 27 κακῶς ἐξέδωκεν ὁ Σμιδίτιος »ἄγνυτον: κατὰσσουσιν, κλῶσιν» ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ κώδικι κατεάσσουσιν, ὅπερ οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ κατεάσσουσιν. Τὸ κατεάσσεσθαι ἴδε παρὰ Ψευδαριστοτέλει Μιχαῆλ. 15 (Τόμ. Δ', σ. 63, 26 Διδ.) »Διὰ τί τὸ αὐτὸ μέγεθος ξύλου ῥῆον κατεάσσεται περὶ τὸ γόνυ κτέ;». Πρβ. καὶ Μύθ. Αἰσωπ. 7 Ἀλμ. »ἐκύλιε τὰ ῥῶα καὶ κατεάσσει». 105 »δοὺς αὐτοῖς ἀθρόας τὰς ῥάβδους ἐκέλευσε κατεάσσειν». 179, γ': τὰ δένδρα ποτὲ κατεασσόμενα ὑπὸ τῶν ἀνέμων... διὰ τοῦτο κατεάσσεσθε». Βαρβαρότατον εἶνε καὶ τὸ κατέαγμα ἀντὶ τοῦ κάταγμα (Πρβ. Λοβέκκιον *Elem.* Τόμ. Α', σελ. 59). Περὶ τοῦ παρ' Ἀρτεμιδώρου εὐκατέακτος ἐποησάμεθα λόγον ἐν τοῖς ἐμπροσθεν. Ὁμοιον τούτῳ εἶνε τὸ ἀπεωστός. Ἡσύχ. Τόμ. Α', σ. 259 Σμ. »Ἀπεωστόν: ἀπόθητον [Γρ. ἀπωθητόν]» (ἴδε Σουῖδαν Τόμ. Α', Μέρ. α', σ. 673 Βερν. »Καὶ ἀπεωστόν: τὸ ἀπωθητόν»). Πρβ. καὶ »λέγων γὰρ ἴσως ἐξεώσεις τὸν πόνον» (Θεόδωρ. Πρόδρ. Α', 156. Ἀντὶ τοῦ ἐξεώσεις) καὶ »καὶ ἀπεώσομαι τὸ ὑπόλειμμα

τῆς κληρονομίας μου" (Βασιλ. Δ', κα', 14. Ἀντὶ τοῦ ἀπώσσομαι). Ἀλλὰ καὶ ἐνεστῶτα ἐξέω, ἐξεοῖς, κτέ. κακοδαίμονές τινες τῶν Βυζαντίων ἐκ τοῦ ἀορίστου ἐξέωσα ἔπλασαν! Δὲν εἶνε διάφορον τοῦ ἀπεώσειν, τοῦ κατεάξειν καὶ τοῦ κατεᾶξαι τὸ παρὰ Κοῖντῳ ἀνωῖξαι ἀντὶ τοῦ ἀνοῖξαι. IB', 331: ἡμὲν ἀνωῖξαι κείνου πτύχας ἢ δ' ἐπερεῖσαι (Πρβ. καὶ Βρεδόβιον Διαλ. Ἡροδ. σελ. 341). Ἐν ἐπιγράμματι Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου Ἀνθολ. Παλατ. Η', 131, Τόμ. Α', σελ. 531 Δυβν. γράφεται »βίβλον ἐφῆξας πᾶσαν ὅση θνητῶν". Ἀλλ' ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶνε »βίβλον ἑφῆξας κτέ." (= ἀνέφῆξας). Παρὰ Πολυαίνῳ Η', 7, 2 (σ. 286, 22 Τεῦβν.) ἀναγινώσκεται »ὅπως αἱ μάχαιραι ἀπολι-σθάνοιεν ἢ κατεάγνοιεντο", ἀνθ' οὗ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις φέρεται καὶ κατεάγνοιεντο καὶ κατ'ἀγνοιεντο. Ἄν τὸ κατ'ἀγνοιεντο μεταβληθῇ εἰς καταγνύοιεντο, ἀποκαθίσταται, νομίζομεν, παρὰ Πολυαίνῳ ὅ τι ἐξ ἀρχῆς ἦτο γεγραμμένον. Πόσον δὲ τυφλοὶ περὶ τὰ τοιαῦτα ἦσαν οἱ ἀντιγραφεῖς γίνεται φανερόν ἐκ τῆς ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Ἐφίππου παρ' Ἀθην. Α', σ. 29, δ' τερατώδους γραφῆς ὑπανεφῶγνυται ἀντὶ τοῦ ὑπανεφῶγνυτο (Πρβ. Πόρ-σωνα *Adversar.* σελ. 56 καὶ Μεινέκιον Ἀποσπ. Κωμ. Ἑλλ. Τόμ. Γ', σελ. 328 ἐκδ. μεγ.).

Μεταβαίνομεν ἤδη εἰς τὸν πρῶτον ἀόριστον ἥξα τοῦ ῥήματος ἄγω. Ὁ ἀόριστος οὗτος σχηματισθεὶς ἐκ τοῦ μέλλοντος ἄξω ὡς ὁ ἔλειψα ἐκ τοῦ λείψω, ὁ ὠλίσθησα ἐκ τοῦ ὀλισθήσω, κτλ., περὶ ὧν ἐγένετο λόγος ἐν τοῖς ἔμπροσθεν (σελ. 8), εἶνε συνήθης τοῖς μεταγενεστέροις καὶ μάλιστα τοῖς Βυζαντίοις. Νόνν. Α', 11: ἄξατέ μοι νάρθηκα ("Ἴδε καὶ Α', 34). ΚΖ', 120: ἄξατέ μοι Κορύβαντας ἀτευχέας. ΛΘ', 35: αἰθόμενον δὲ ἄξατε πῦρ ἐς ἄρηα. ΜΔ', 148: ἄξατε πῦρ, θεράποντες. ΜΕ', 221: ἄξατέ μοι βαρύδεσμον κτέ. ΜΗ', 23: ἄξατέ μοι Διόνυσον. ΜΗ', 903: ἄξατε σύννομον ἄρκτον ἀταρβέα. Βαταχρμυομ. 115: τὸν δ' ἄλλον πάλιν ἄνδρες ἀπηνέες ἐς μόρον ἥξαν. 119: τοῦτον ἀπέπνιξεν Φυσίγναθος ἐς βυθὸν ἄξας. Θεόδωρ. Πρόδρ. Ζ', 498: τί δ' οἱ θεοὶ παρῆξαν αὐτὸν ἐν βίῳ; Η', 120: οὐ τὸν λόγον προῆξεν αὐτὸς εἰς πέρας (Πρβ. καὶ Δ', 470, ἐνθα ὁ Ἐρχῆρος ἔγραψε »μάχην συνῆξας, ὡς τὸ Ῥάμνον συλλάβης" ἀντὶ τοῦ κοινῶς γραφομένου συνῆξας. Ἀλλ' ἴσως εἶνε κάλλιον νὰ γραφῇ μάχην συνῆψας). Νικήτ. Εὐγεν. Α', 203: καὶ δὴ συνάξαν

τὰ διεσκορπισμένα. ς', 48: πῦρ ἐν πυρὶ προσῆξας, ἐν Φλογὶ Φλόγα. ς', 479: οὐς γὰρ πόθος συνῆψεν εἰς συζυγίαν, τούτους ἐκεῖνος ἥξεν εἰς συντυμβίαν. Θ', 294: εἰς τὸν νεῶν εἰσῆξεν ἄμα τοῖς ὄχλοις. Τζέτζ. Χιλ. Α', 666: κατὰ πετρῶν ἐκρήμνισεν ἐξάξας ἡμιθνήτα. IB, 464: τὸν μέγαν τὸν Φιλόσοφον διάξαι Πυθαγόραν. Ἀκόλουθ. Γραμματ. εἰς τὰ Βρουμάλια 66: ἵνα σοὶ τεοὺς προσάξω, κτλ. Ἐπιγρ. Δελφ. ὑπὸ Οὐεσχῆρου καὶ Φου-κάρτου (Παρισ. 1863) 107, 17: τὸν Ἀρχέλαος συνᾶξε ὁ Πραό-χου. 126, 8: τὸν συνᾶξαν Ἀθαμβος καὶ Εὐαγόρας. 213, 11: τὸν συνᾶξε Ἀμυνέας Χαριξένου. Ἐπιγρ. Δηλ. παρὰ Βοικκίῳ 2271: ἀπάντων τῶν ἐλευσομένων ἐμπόρων καὶ ναυκλήρων συνα-ξάμενων ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, κτλ. Ἀθην. Β', σ. 46, ε': Δημό-κριτον δὲ τὸν Ἀβδηρίτην λόγος ἔχει διὰ γῆρας ἐξάξαι αὐτὸν διεγνωκότα τοῦ ζῆν. Ἀλκίφρ. Ἐπιστ. Γ', 8, 2: δύο δὲ ὄντε καὶ ἐρρωμένω τάχιστα αὐτὴν καὶ ἀκουσαν ἀπάξαιμεν (Ἐν τῷ βε-νετικῷ κώδικι φέρεται ἀπᾶξαι δυνησόμεθα. Οὕτω δ' ἔγραψε καὶ ὁ Μεινέκιος, τούσας ὁμῶς ὀρθῶς ἀπάξαι, οὐχὶ ἀπᾶξαι. Ὁ περικλεῆς Κόβητος *Var. Lect.* σελ. 57 νομίζει ὅτι ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶνε τάχιστ' ἂν αὐτὴν καὶ ἀκουσαν ἀρπάξαιμεν). Διόδ. Σικελ. Θ', 6 Διδ.: ὃν ἀντεισῆξαν εἰς τοὺς ἐπταὶ σοφούς. ΚΕ', 13: συνῆξαν λαὸν μυριάδας εἴκοσι (Πρβ. καὶ Ἐρουερδῆνα *Spicil. Vatic.* σελ. 47). Ἰώσηπ. Ἀρχαιολ. ΙΖ', ιβ', 2: καὶ ὅς σε τοιαῦδε ἥξε τολμῆσαι διανοεῖσθαι ("Ἴδε καὶ ΙΓ', ς', 3 »φόβος οὐδεὶς ἔσται τηλικούτος, ὅς ταύτην ἡμῶν τὴν διάνοιαν ἐκβάλη τῆς ψυχῆς, ἀντεισάξῃ δ' εἰς αὐτὴν Φιλοζώϊαν καὶ δόξης καταφρόνησιν". Ἀλλ' ἴσως ἔγραψεν ὁ Ἰώσηπος κατὰ μέλλοντα ἐκβαλεῖ-ἀντεισ-άξει). Εὐνάπ. Βί. Φιλοσ. καὶ Σοφιστ. σ. 486, 5 Διδ.: ἥξαν εἰς γειτόνων. Εὐστάθ. Ἑρμίν. καὶ Ἑρμιν. Ζ', 11: ἵν' ἐξάξης ἡμᾶς ἀπὸ ζάλης. Ἡλιοδ. Αἰθιοπ. Β', 28 (Ἑρωτ. Συγγρ. Ἰρσχιγ. σ. 264, 17): ἕως ἐπὶ τὴν διακεκαυμένην ζώνην συνάξωσι (Ἀλλ' ὑπάρχει καὶ γραφὴ ὀρθοτέρα συναρράξωσι, δηλ. συναράξωσι. Κοραῆς Ἡλιοδ. Τόμ. Β', σελ. 99 »Συναράξωσι.] Ἀρίστη γραφὴ ἐκ τῶν ΑΑ· τοῦτο δὲ ἐστὶ Συγκρούσωσιν, ἀπὸ τοῦ Ἀράσσω. λέ-γεται δὲ ἀδιαφόρως καὶ, Συρράξωσι (ὡς σελ. 69), ἀπὸ τοῦ, Ῥάσ-σω, ὅπερ οὐδενὶ ἄλλῳ ἢ σχηματισμῷ διενήνοχε τοῦ Ἀράσσω. ἀποσκορακιστέον οὖν τό, τε Συναύξωσι τῆς Β, καὶ τὸ Συναξωσι τῶν λοιπῶν). Παροιμιογρ. Ἑλλ. ὑπὸ Λευσχ. καὶ Σχυνειδεβ. Τόμ. Α', σ. 191, 64: ὁ τοῖνον Ζεὺς μετὰ τὸ κατὰξαι τῶν οὐρανῶν

τὸν πατέρα (Πρβ. καὶ σελ. 124, 22 »ὅν ἐμελλον τῷ Ἡρακλεῖ προσάξει¹). Ἀριστα θὰ εἶχεν ὁ μέλλων προσάξειν, καὶ ἴσως οὗτος ἐγράφη ὑπὸ τοῦ Ζηνοβίου). Καὶ ἐν τοῖς αἰσωπείοις μύθοις τῆς τοῦ Φουρία ἐκδόσεως εὑρηνταί τινα τοῦ ἀορίστου ἥξα παραδείγματα. Σελ. 42 (Μύθ. 5Δ') καὶ σελ. 45 (Μύθ. ΡΒ'): ὅτι ἐκ λύκου στόματος καὶ ὀδόντων ἐξῆξας κάραν σῶαν. Σελ. 47 (Μύθ. ΡΘ'): ἡ δὲ ἅπαντα εἰς μίαν μερίδα συνῆξε. Σελ. 82 (Μύθ. Ρ7Ε'): μύρμηξ δὲ πολλὰς συνάξας τροφὰς . . . πῶς δ' οὐ συνῆξας τροφὰς ἐν ἀμύτῳ; Πρβ. καὶ Σύγκελλον παρὰ Κ. Μυλλήρῳ Ἀποσπ. Ἱστορ. Ἑλλ. Τόμ. Β', σελ. 530 »ἃ καὶ συνῆξαν² καὶ »συνῆξαν ἔτη³. σελ. 554 »ὁ χρόνος τὰ πάντα συνῆξεν ἔτη⁴, κτλ. Ἀρέθ. Βοισσον. Ἀνεκδ. Τόμ. Ε', σ. 43 »συνάξας Τιμόθεος . . . πάντας τοὺς ὀρθοδόξους⁵, κτλ. Καὶ τὴν Παλαιὰν καὶ τὴν Καινὴν Διαθήκην κοσμεῖ ἐνιαχοῦ ὁ βάρβαρος ἀόριστος ἥξα. Ἑσδρας Η', 15 »καὶ συνῆξα αὐτοὺς πρὸς τὸν ποταμόν⁶, κτλ. Λουκ. ΙΓ', 54 »ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυνάξει τὰ τέκνα σου⁷. Β' Πέτρ. β', 5 »κατακλυσμὸν κόσμῳ ἀσεβῶν ἐπάξας⁸. Παρὰ τοῖς γραμματικοῖς οὐκ ὀλίγα παραδείγματα αὐτοῦ ἅπαντῶσι. Φώτιος Λεξ. σ. 551, 13 »Συναλίσας: συνάξας, ἀθροίσας⁹. Ἡσύχ. Τόμ. Β', σ. 5 Σμιδ. »Ἐβίωσα: ἔζησα, διῆξα¹⁰. σ. 37 »Εἰσφρῆναι: εἰσάξαι, ἐνεγκεῖν¹¹ καὶ »Εἰσφρήση: εἰσαγάγει, εἰσάξει¹². Σουῖδ. Τόμ. Β', Μέρ. α', σ. 397 Βερν. »ἐπάξας μάλα δικαίως τὴν τιμωρίαν¹³. Σχολ. Ὀδυσσ. Α, 5 (σ. 12, 10 Δινδ.) »ὥς ὅταν τις . . . γνῶσιν συνάξει¹⁴. Σχολ. Αἰσχύλ. Χοηφ. 554 (σ. 116, 20 Δινδ.) »ὅτι ἀπὸ τῆς ὄψεως παρῆξε τὸ ὄψανον¹⁵. Ἐπτ. Θήβ. 660 (σ. 374, 11) »ἐὰν αὐτὸν κατὰ ξη εἰς τὴν πατρίδα¹⁶. 662 (σ. 374, 21) »καὶ εἰσάξαι εἰς τὴν πατρίδα¹⁷. Σχολ. Σοφοκλ. Φιλοκτ. 1402 (σ. 505 Ἑλμσλ.) »ἅπατᾶ δὲ καὶ θέλει ἄξει εἰς τὴν Τροίαν¹⁸. Σχολ. Εὐριπ. Ἰππολ. 428 (Τόμ. Α', σ. 150, 18 Δινδ.) »ὁ χρόνος εἰς φῶς ἐξῆξεν¹⁹. Ἑκάβ. 1132 (Τόμ. Α', σ. 489, 9) »ἵνα μὴ ὁ παῖς καταλειφθεὶς σὸς ἐχθρὸς συνάξει τὴν Τροίαν²⁰. 1159 (σ. 490, 10) »ἀθροίση: περισυνάξει²¹. Φοιν. 455 (Τόμ. Γ', σ. 143, 6) »συνάξασαν ἡμᾶς εἰς Φιλίαν²². Μηδ. 564 (Τόμ. Δ', σ. 41, 20) »εἰς τὴν αὐτὴν αὐτοῖς τύχην προσάξιμι²³, κτλ. Ἄλλοτε θὰ μνημονευθῶσι καὶ ἄλλα χωρία, ἐν οἷς ὁ ἀόριστος ἥξα εὑρίθεται κείμενος.

Φρύνιχος σ. 287 Λοβ. »ἵνα ἄξωσιν οὐ χρὴ λέγειν, ἀλλ' ἵνα ἄγῳσιν²⁴. »Ἐὰν ἄξῃς οὐδεὶς ἀνφαίη, ἀλλ' ἐὰν ἄγῳγῃς²⁵.

Θωμᾶς Μάγιστρος σ. 5, 12 Ῥισχ. »ἵνα ἄγῳσιν, οὐχ ἵνα ἄξωσιν. Καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν ὁ μὲν πρῶτος ἀόριστος καὶ οἱ ἐξ αὐτοῦ ἄχρηστοι τοῖς λογογράφοις, ὁ δὲ δεύτερος ἀόριστος καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ χρόνοι ἐν χρήσει²⁶. Τὰ αὐτὰ σχεδὸν ἀναγινώσκονται καὶ παρὰ Φιλήμονι Λεξ. Τεχνολ. σ. 224 Ὁσανν. Ὁ Μέγας Ἑτυμολόγος ἀναφέρει προστακτικὴν ἄξον ἐν οἷς διδάσκει τὴν αἰτίαν τῆς τοῦ ἄξον (= θραύσον) περισπάσεως σ. 9, 6 »Διὰ τί περισπᾶται; Διὰ τὴν συνέμπτωσιν. Ἔστι γὰρ ἄξον ἀπὸ τοῦ ἄγω τὸ κομίζω²⁷. Ὁ δυνάμενος ἃς μὴ γελᾷ ἐπὶ τοιαύταις αἰτιολογίαις. Τὸ ἄξον οὐδεὶς τῶν παλαιῶν εἶπε. Τὸ δ' ἄξον περισπᾶτο διὰ τὸ φύσει μακρὸν τῆς παραληγοῦσης. Καὶ παρ' Ἡσυχίῳ ἀναφέρεται προστακτικὴ ἄπαξον, ἐκ μεταγενεστέρου πάντως συγγραφῆς. Τόμ. Α', σ. 226 Σμ. »Ἀπαξον: ἀπορρίπισον²⁸. Δὲν εἶνε δὲ σπάνια τὰ τοιαῦτα παρ' Ἡσυχίῳ. Καὶ ἀόριστος ἔλειψα ἀναφέρεται παρ' αὐτῷ (Τόμ. Γ', σ. 22 »Λεῖψαν: κατέλιπον²⁹. Τόμ. Β', σ. 94 »Ἐνέλειψε: παρέλειψε³⁰ καὶ σ. 158 »Ἐπλειψάσης: καταλ[ε]πούσης, παρελθούσης³¹) καὶ ἀόριστος ἡμάρτησα (Τόμ. Α', σ. 139 »Ἀμαρτῆσαι: στερηθῆναι³². Πρβ. καὶ Ἑτυμ. Μέγ. σ. 78, 19) καὶ ἀόριστος ἤρησα-άμην (Τόμ. Α', σ. 85 »Αἶρησαμένων: βουλευσαμένων³³ [Πρβ. καὶ Βεκκ. Ἀνεκδ. σ. 356, 30 καὶ Σουῖδ. Τόμ. Α', Μέρ. β', σ. 51 Βερν.]. »Αἶρήσαντας: πορθήσαντας³⁴. »Αἶρήσασθαι: λαβεῖν, βουληθῆναι³⁵ καὶ »Αἶρησάμην: ἐξελεξάμην³⁶. σ. 351 »Ἀφαιρήσασθαι: λαβεῖν, στερήσασθαι³⁷. Τόμ. Γ', σ. 377 »Προηρήσαντες [ἀντὶ τοῦ προαιρήσαντες]: θελήσαντες³⁸. Ἐν Τόμ. Β', σ. 115 ἀναγινώσκεται »Ἐξαιρήσοντες: πορθήσαντες³⁹. Ὁ Μουσοῦρος ἔγραψε πορθήσοντες, ὁ δὲ Σμιδίτιος ἐξαιρήσαντες. Περὶ τοῦ ἀορίστου τούτου θὰ γείνη ἀλλαχοῦ ἀκριβέστερος λόγος⁴⁰), κτλ.

¹) Τοῦτο μόνον ἐνταῦθα σημειωτέον, ὅτι ὁ Μέγας Ἑτυμολόγος, ὅστις συνήθως ἢ μωρολογεῖ ἢ οὐδὲν ὑγιὲς λέγει, ὀρθότατα ἀποκαλεῖ τὸν ἀόριστον ὑπεξαίρησαν ἀνελλήνιστον. Σελ. 777, 55 »Ἵπεξαίρησαν ἀντὶ τοῦ ὑπεξελελὸν ἀνελλήνιστόν ἐστι. Τοῦ γὰρ ἀορίστου μὴ ὄντος, λέγω δὴ τοῦ ἤρησα, οὐδὲ ἡ μετοχὴ αἶρησας οὐδὲ οὐδέτερον τὸ αἶρησαν⁴¹. Μετὰ ταῦτα ἐπιφέρεται ἡ φιλοσοφικωτάτη αἰτιολογία »Καθόλου γὰρ τῶν διὰ τοῦ αἰρω περισπωμένων ῥημάτων, οἷον καθαιρῶ, ἀναιρῶ καὶ τῶν ὁμοίων, ἐκλέλοιπεν ὁ πρῶτος ἀόριστος καὶ τὰ τούτου κινήματα⁴².

Τὰ συνήθως ἀναφερόμενα παραδείγματα εἰς ἀπόδειξιν τῆς παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς χρήσεως τοῦ πρώτου ἀορίστου ἤξα εἶνε τὸ τοῦ Θουκυδίδου Β', 97 »φόρος τ' ἐκ πάσης τῆς βαρβάρου καὶ τῶν ἑλληνίδων πόλεων, ὅσον προσῆξάν ἐπὶ Σεύθου, ὃς ὕστερον Σιτάλκου βασιλεύσας πλείστον δὴ ἐποίησε, τετρακοσίων ταλάντων ἀργυρίου μάλιστα δύναιμις'', τὸ τοῦ Ἀντιφῶντος περὶ τοῦ Ἡρόδ. Φόν. § 46 »μηδ' ἐμοὶ ἐγγενέσθαι παρόντι ἄξαι τὸν ἄνδρα καὶ βασανίσαι αὐτόν'' καὶ τὸ τοῦ Ξενοφῶντος Ἑλλην. Β', β', 20 »καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας κατὰξαντας κτέ.''. Ἀλλὰ παρὰ Ξενοφῶντι ἐν πολλοῖς τῶν ἀντιγράφων φέρεται καθέντας (ἐν τισὶ δὲ καταθέντας)¹⁾, οὗ τὸ κατὰξαντας εἶνε προδήλως γλῶσσημα (Πρβ. Φώτ. Λεξ. σ. 121, 24 »Καθέντες: καταγαγόντες''. Παρὰ Πλουτάρχῳ Λυσάνδρ. ΙΔ', 7 ἀναγινώσκεται »ταῦτά κα δρῶντες τὰν εἰράναν ἔχοιτε, αἱ χρήδοιτε, καὶ τοὺς φυγάδας ἀνέντες''). Ὡς λέγεται διΐημι ἀντὶ τοῦ ἐῷ διϊέναι (Ξενοφ. Ἀναβ. Δ', α', 8 »εἴ πως ἐθελήσειαν οἱ Καρδοῦχοι διϊέναι αὐτοὺς ὡς διὰ Φιλίας τῆς χώρας''. Ἐν Ε', δ', 2 φέρουσι τἀντίγραφα »οἱ δ' εἶπον ὅτι οὐ διοίσειεν'' πλὴν ἐνὸς ἔχοντος δεήσειεν. Ὁρθότατα ἔγραψεν ὁ Ἰακώψιος Ἀθην. σελ. 265 διήσοιεν = διϊέναι ἑάσοιεν. Πρβ. καὶ Δημοσθ. περὶ τοῦ Στεφ. § 146, σ. 276 »μήτε Θετταλῶν ἀκολουθούντων μήτε Θηβαίων διϊέντων''. § 213, σ. 299 »ἢ διέντας αὐτοὺς ἐφ' ὧμας ἢ συνεμβαλόντας εἰς τὴν Ἀττικὴν'', κτλ.), παρίημι ἀντὶ τοῦ ἐπιτρέπω παρίεναι (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Α', δ', 6 »καὶ ἃ πρόσθεν τῷ Σάκῃ ἐμέμφετο, ὅτι οὐ παρίει αὐτὸν πρὸς τὸν πάππον, αὐτὸς ἤδη Σάκας ἑαυτῷ ἐγίγνετο· οὐ γὰρ προσήει κτέ.'', κτλ. Εὐριπ. Ἡρακλ. 153 »τούσδε τ' ἐς γαῖαν παρείς''. Ἡρόδ. Θ', 1 »καὶ τότε ἐκ τοῦ Φανεροῦ παρήκε Μαρδόνιον ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα'', κτλ. Ἰδε Βαίριον Ἡρόδ. Τόμ. Β', σελ. 143 καὶ 555 ἐκδ. β'), ἀφίημι ἀντὶ τοῦ συγχωρῶ ἀπιέναι, κτλ.²⁾· οὕτω καὶ καθίημι

¹⁾ Περὶ τῆς ἐν τοῖς ἀντιγράφοις διαφορᾶς τοῦ καθήκε, καθεῖναι, καθεῖς, κτλ. εἰς κατέθηκε, καταθεῖναι, καταθεῖς, κτλ. Ἰδε Κόβητον *Nouv. Lect.* σελ. 784.

²⁾ Πρβ. καὶ Ἡρόδ. Γ', 158 »ὁ δὲ Ζώπυρος τὰς τε Κισσίας καὶ Βηλίδας καλεομένας πύλας ἀναπετάσας ἐσῆκε τοὺς Πέρσας ἐς τὸ τεῖχος'' = εἰσῆγαγεν ἢ εἰσεδέξατο, οὗ τὸ ἐναντίον ἐξήκε

ἀντὶ τοῦ δίδωμι ἐξουσίαν κατιέναι (ψηφίζομαι κάθοδον, καταδέχομαι). Καὶ ἐν Ἀπομνημ. Δ', β', 8 ἀποκατέστη πρὸ πολλοῦ ἢ ὀρθή γραφὴ »πολλὰ γράμματα συνῆχας κτέ.''. ἀντὶ τῆς βαρβάρου συνῆχας (Πρβ. Βαλκενάριον αὐτόθι σελ. 242 Ἀπομνημ. Ξενοφ. ὑπὸ Λ. Δινδορφίου). Παρ' Ἀντιφῶντι προτείνει ὁ Δοβραῖος *Adversar.* Τόμ. Α', σελ. 171 νὰ γραφῇ ἐλέγξει λέγων ὅτι μόλις ἀπτικὸν εἶνε τὸ ἄξαι ἀντὶ τοῦ ἀγαγεῖν καὶ ἄλλως ἀνάρμοστον ἐν τῷ προκειμένῳ χωρίῳ. Τὴν γραφὴν τοῦ Δοβραίου ἐπεδοκίμασε καὶ ὁ πολὺς Κόβητος *Nouv. Lect.* σελ. 699. Ὅσα δ' ὁ Μαιτζνῆρος παρ' Ἀντιφῶντι γράφει σελ. 222 ἀντιτασσόμενος πρὸς τὴν τοῦ Δοβραίου γνώμην εἶνε τοιαῦτα, ὅποια πολλοὶ τῶν Γερμανῶν μάλιστα φιλολόγων δὲν ἀπαξιοῦσι νὰ γράφωσι προφανῶν πολλάκις τῶν ἀντιγραφῶν σφαλμάτων ἐκθύμως ὑπερμαχοῦντες καὶ λόγοις ταῦτα εὔπως εἰς τὸ πιθανὸν περιπέττοντες. Παρὰ Θουκυδίδῃ πρέπει νὰ γραφῇ »φόρων τ' ἐκ πάσης τῆς βαρβάρου καὶ τῶν ἑλληνίδων πόλεων, ὅσοι προσῆσαν ἐπὶ Σεύθου, ὃς ὕστερον Σιτάλκου βασιλεύσας πλείστους δὴ ἐποίησε, τετρακοσίων ταλάντων ἀργυρίου μάλιστα δύναιμις''. Τὸ προσῆσαν εἰς προσῆξαν παραφθαρὲν ἐγένετο αἴτιον καὶ ἄλλαι λέξεις νὰ μεταβληθῶσι κατ' αὐτὸ ῥυθμιζόμεναι. Παρατηρητέον δ' ὅτι, ἂν καὶ τἀντίγραφα φέρωσι παρὰ Θουκυδίδῃ τὸν τύπον ἦσαν (ἀπῆσαν, προσῆσαν, κτλ.), ὁ θουκυδίδειος ὁμῶς καὶ παλαιὸς καθόλου τύπος εἶνε ἦσαν (ἀπῆσαν, προσῆσαν, κτλ.) ἐκ τοῦ ἰωνικοῦ ἦσαν συναϊρεθεῖς (Ἰδε Κόβητον *Var. Lect.* σελ. 32 κέξ. καὶ 380. *Nouv. Lect.* σελ. 344 κέξ. Μνημοσ. Τόμ. Η', σελ. 159. Τόμ. Θ', σελ. 388 καὶ Τόμ. Ι', σελ. 85 κέξ.)¹⁾. Ματαιοπονεῖ

Γ', 146 »τοὺς δὲ ἐπικούρους πάντας ὀπλίσας ὁ Χαρίλεως [καὶ] ἀναπετάσας τὰς πύλας ἐξῆκε ἐπὶ τοὺς Πέρσας''. Ἐν Ζ', 210 ἀναγινώσκεται παρεξῆκε ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ εἴασεν ἢ ἠνέσχετο ἢ περιεῖδε παρεξελθεῖν. »Τέσσερας μὲν δὴ παρεξῆκε ἡμέρας''. Πρβ. Δίων. Κάσσ. Μ', 2 »ἔπειτα δὲ διίστάμενοι καὶ ἐκεῖνά τε παρεξιέντες καὶ τοὺς παραθέοντας ἐς τὰ πλάγια βάλλοντες'' καὶ Ν', 31 »καὶ μετὰ τοῦτο ἐβουλεύσατο μὲν παρεξεῖναι αὐτούς''.

¹⁾ Καὶ ἐν ἀρχῇ τοῦ προοιμίου τοῦ Θουκυδίδου (Α', 1) »ὅτι ἀκμάζοντες τε ἦσαν ἐς αὐτὸν ἀμφοτέρωι παρασκευῇ τῇ πάσῃ κτέ.''. ἢ ὀρθή γραφὴ εἶνε ἦσαν ἐς αὐτόν (= ὥρων εἰς αὐτόν, καθί-

ὁ Ἑρφτιος *Ueber C. G. Cobels Emendat. im Thukyd.* σελ. 7 ἀγωνιζόμενος ὡς ἀποδείξει ἐκ τῆς ἐν πᾶσι τοῖς χωρίοις ὁμοφώνου τῶν ἀντιγράφων μαρτυρίας ὅτι ὁ γνήσιος τύπος παρὰ Θουκυδίδη εἶνε ἦσαν (ἀπῆσαν, κτλ.), οὐχὶ ἦσαν, (ἀπῆσαν, κτλ.). Πρβ. καὶ Πόππον Θουκυδ. Ἐκδ. Μεγ. Μέρ. Α', Τόμ. α', σελ. 229 κέξ. καὶ Μέρ. Γ', Τόμ. α', σελ. 18 κέξ. καὶ ἄλλ. Πόσων ἄτοπον εἶνε ἡ ὁμοφώνος τῶν ἀντιγράφων μαρτυρία ὡς ἀποχρῶσα πάντοτε τῆς ὁρθότητος τύπου τινὸς ἀπόδειξις καὶ ὑπολαμβάνεται καὶ οὕτω μέγα κῦρος καὶ νομιζέται ὅτι ἔχουσι τἀντίγραφα, ὥστε παντάπασιν ὑπ' αὐτῶν συμφωνούντων ὁ ὁρθὸς λόγος καὶ παρευδοκιμῆται! Παγγέλοιον τῇ ἀληθείᾳ φαίνεται τὸ μὲν ὑπὸ τῶν ἀντιγράφων ὁμοφώνως μαρτυρούμενον εἶτ' ἀληθὲς εἴτε ψευδὲς ἀσπαστὸν παραχρῆμα καὶ ἀποδεκτὸν καὶ γίνηται, τὸ δ' ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ὁρθοῦ λόγου βεβαιούμενον καὶ λαμπρότατον ἐν ἑαυτῷ τὸν τύπον τῆς ἀληθείας φέρει καὶ παρωθεῖται καὶ ὡς ἀποβάλλεται, ἂν τυχὸν δὲν ἔχη ἀντίγραφα τινὰ συμμαρτυροῦντα. Πολλὰ ἐν τῇ ἐλληνικῇ γλώσσῃ ὑπάρχουσιν οὕτως ἐναργῆ καὶ βέβαια, ὥστ' ἄλογον περὶ αὐτῶν ὅλως εἶνε καὶ ἐλάχιστον ὡς ἀμφιβάλλῃ τις καὶ εἰς τὰ μυριάκις ψευδόμενα ἀντίγραφα καὶ καταφεύγῃ ἐλπίζων ἀληθέστερόν τι καὶ βεβαιότερον παρ' αὐτῶν καὶ μάθῃ. Νοῦς ὁρᾷ καὶ νοῦς ἀκούει. Τᾶλλα κωφὰ καὶ τυφλά. Ὁ νοῦς ὁρᾷ καὶ διδάσκει ὅτι ὁ ὁρθὸς καὶ

σταυροῦ εἰς αὐτόν, ἐπεχειροῦν αὐτῷ, ἥπτοντο αὐτοῦ. Φώτ. Λεξ. σ. 57, 9 »Καὶ παρὰ Θουκυδίδη οὕτως ἀναγνωστέον· ὅτι ἀκμάζοντές τε ἦσαν ἐς αὐτόν». Ἰδε τὰ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὑφ' ἡμῶν γεγραμμένα σελ. 48. Καὶ σχόλιον δ' ὑπάρχει διττόν, τὸ μὲν εἰς τὴν κοινὴν γραφὴν ἀκμάζοντές τε ἦσαν ἀναφερόμενον, τὸ δ' εἰς τὴν γνησίαν ἦσαν. Σελ. 13 Διδ. »Ἀκμάζοντές τε ἦσαν· ἀντὶ τοῦ ἡκμάζον». »Ἡσαν· μετὰ σπουδῆς ἐπορεύοντο». Ἰδε καὶ Λ. Δινδόρφιον Ξενοφ. Ἀναβ. σελ. X). Πρβ. Α', 78 »ἰόντες τε οἱ ἄνθρωποι ἐς τοὺς πολέμους κτέ.". Α', 118 »ὄντες μὲν καὶ πρὸ τοῦ μὴ ταχεῖς ἰέναι ἐς τοὺς πολέμους". Α', 123 »ἀλλὰ θαρσοῦντας ἰέναι κατὰ πολλὰ ἐς τὸν πόλεμον" (Ἰδε καὶ Α', 121 »ἔπειτα ὁμοίως πάντας ἐς τὰ παραγγελλόμενα ἰόντας"). Ξενοφ. Ἀναβ. Ζ', α', 27 »ἡμεῖς γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι ἤλθομεν εἰς τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς συμμάχους ἔχοντες τριήρεις μὲν κτέ." (ὑπάρχει καὶ γραφὴ εἰς-ἤλθομεν. Τὸ σύνθετον ἀναγινώσκεται καὶ παρ' Ἰσοκράτει Εὐαχέρ. § 64 »ὥνπερ ἦν καὶ πρὶν εἰς τὸν πόλεμον εἰσελ-

γνήσιος παρὰ Θουκυδίδη τύπος εἶνε ὁ ἦσαν, οὐχὶ ὁ ἦσαν. Ἄν εἶνε ἀληθὲς ὅτι τὴν παλαιὰν ὁ Θουκυδίδης ἀττικὴν διάλεκτον ἔγραψε τὴν εὐθὺς ἐκ τῆς ἰωνικῆς προελθοῦσαν, πρόδηλον εἶνε ὅτι δὲν εἶχεν ἄλλον τύπον καὶ μεταχειρισθῇ παρὰ τὸν παλαιὸν ἀττικὸν ἦσαν τὸν εὐθὺς ἐκ τοῦ ἰωνικοῦ ἦσαν διὰ συναϊρέσεως γενόμενον, ὡς τὸ ἦα ἐκ τοῦ ἦϊα, τὸ ἐπεπόνθη ἐκ τοῦ ἐπεπόνθηα, κτλ.

Ὁ Βαλκενάριος Σημειώσ. εἰς Ξενοφ. Ἀπομν. Δ', β', 8 (σελ. 242 ἐκδ. Δινδ. ἐν Ὁξων.) δύο παραδείγματα τοῦ ἀορίστου ἦξα ἀναφέρει, τὸ τοῦ Θουκυδίδου προσῆξαν καὶ τὸ τοῦ Ἀριστοφάνους Βατρ. 471 (468) ἀπῆξας. Ἀλλὰ παρ' Ἀριστοφάνει ὁρθῶς νῦν γράφεται »ὅς τὸν κύν' ἡμῶν ἐξελάσας τὸν κέρβερον ἀπῆξας ἄγχων καποδράς ὥχου λαβών" (Ἰδε Φρίσχιον Ἀριστοφ. Βατρ. σελ. 203. Πρβ. καὶ σελ. 240), ὡς καὶ παρὰ Θουκυδίδη Η', 25 »τῷ σφετέρῳ αὐτῶν κέρει προεξάξαντες" ἀντὶ τοῦ προεξάξαντες, ἀνθ' οὗ ὁ Λοβέκκιος Φρυνίχ. σελ. 287 ἀποφαίνεται ὅτι »πάντων σχεδὸν τῶν κωδίκων τῇ συμφωνίᾳ πρέπει ὡς ἀποκατασταθῇ τὸ προεξάξαντες" ἀναφέρον δύο τοῦ προεξάρχειν παραδείγματα, τὸ μὲν ἐκ τοῦ Συντίπα Μύθ. 242, σ. 160, τὸ δ' ἐκ τῆς Ἀννης τῆς Κομνηνῆς σ', 167, γ'! Τὸ προεξάξαντες (ΠΡΟΕΞΑΡΧΑΝΤΕΣ) οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ πλημμελὲς γραφὴ τοῦ προεξάξαντες (ΠΡΟΕΞΑΙΞΑΝΤΕΣ. Ἐν τῷ βατικανῷ κώδικι φέρεται προεξαίξαντες, γεγραμμένου ὁμοῦς ἀ ἀνωθεν τοῦ αἴ), τοῦ ι εἰς ρ μεταβληθέντος, ὅπερ δὲν εἶνε σπάνιον ἐν τοῖς ἀντιγράφοις 1). Πρβ. Ἡρόδ. Θ', 62 »προεξαίττον-

θεῖν"). Πλάτ. Ἀλκιβ. Α', σ. 109, α' »οὐδ' οἶσθα, ἐπειδὴν πόλεμον ποιώμεθα, ὅτι ἐγκαλοῦντες ἀλλήλοις πάθημα ἐρχόμεθα εἰς τὸ πολεμεῖν;" (Ἰδε καὶ Κόβητον Νον. Lect. σελ. 487). Οὕτω καὶ εἰς κίνδυνον ἰέναι, εἰς μάχην ἐλθεῖν, κτλ. Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Β', γ', 11 »παραβαλλόμενοι δὲ οὐκ ἴσα εἰς τὸν κίνδυνον ἵμεν" (ὑπάρχει καὶ γραφὴ ἴομεν!). Ἀριστοτ. Πολιτ. Ε', β', 11 (Τόμ. Α', σ. 568, 16 Διδ.) »ἐστασίασαν καὶ εἰς μάχην ἤλθον", κτλ. Συχνότερον παρὰ Θουκυδίδη εἶνε τὸ ἐς (τὸν) πόλεμον καθίστασθαι. Α', 25: ἀφ' ὧν λύσαντες τὰς σπονδὰς ἐς τὸν πόλεμον κατέστησαν. Β', 9: πόλεις δ' ἐκάτεροι τάσδ' ἔχοντες ἐς τὸν πόλεμον καθίσταντο. Ἰδε καὶ Β', 13. Γ', 4. 5. 86. Δ', 25. Ε', 25. 31. 36. 44. 84. σ', 6.

1) Πρβ. Εὐριπ. Φοιν. 1460 »ἀνῆξε δ' ὁρθὸς λαὸς εἰς ἔριν λόγων". Ἐνθα ὑπάρχει καὶ γραφὴ ἀνῆξε (Ἰδε Βαλκενάριον

τες κατ' ἓνα κτέ." ("Ιδε Κόβητον *Nov. Lect.* σελ. 699 καὶ Ὑπερείδ. Ἐπιταφ. σελ. 52). Καὶ ἐν τῷ Ε' τοῦ Θουκυδίδου βιβλίῳ (Κεφ. 6) ἐγράφετο πρότερον »ἄξαντα μισθοῦ Θρακῆας ὡς πλείστους"! ἀντὶ τοῦ ἄξοντα. Παρὰ Σοφοκλεῖ Αἴ. 448 »κεῖ μὴ τόδ' ὄμμα καὶ Φρένες διάστροφοι γνώμης ἀπῆξαν τῆς ἐμῆς κτέ." Φέρεται καὶ γραφὴ ἀπῆξαν καὶ ἀπεῖρξαν (Πρβ. καὶ Σχολ. Τόμ. Α', σ. 230 καὶ Τόμ. Β', σ. 209 Ὁξων. »Γνώμης ἀπῆξαν [Γρ. ἀπῆξαν] τῆς ἐμῆς: Οἶον εἰ μὴ δι' ἐκστασιν τοῦ δέοντος ἐξέπεσον αἱ διάνοιαι μου, κτέ."). »Ἀπῆξαν: Ἀπήγαγον. Γράφεται καὶ ἀπεῖρξαν, ὃ ἐστὶν ἐκώλυσαν". Ἰδε Λοβέκκιον Αἴαντ. σελ. 261 ἐκδ. β'. Τὸ ἀπεῖρξαν προῆλθεν ἐκ τοῦ ἀπῆρξαν, ὅπερ ἐκ τοῦ ἀπῆξαν. Πρβ. καὶ Ἡσύχ. Τόμ. Γ', σ. 281 Σμ. »Παρεῖρξαν: ἐκώλυσαν" καὶ σ. 284 »Παρήϊξαν: ἐκώλυνον". σ. 285 »Παρήξαν: ἐκώλυσαν"). Πολλάκις δὲ τοῦ ἄσσω-ἄττω¹⁾ ἀόριστος ἦξα (ἄξαι, κτλ.) ἀπολέσας τὸ ὑπογεγραμμένον

Φοιν. σελ. 467 καὶ 494). Παρὰ Δίωνι τῷ Κασσίῳ ΛΘ', 29 »πρὸς δὲ δὴ τὸ συνέδριον ἄρξας ὀλίγου διεφθάρη" πρὸ πολλοῦ εὐρέθη ἡ ὀρθὴ γραφὴ ἄξας ("Ιδε Δαβησίῳ *Miscell. Crit.* σελ. 425). Παρ' Ἡσυχίῳ οὐκ ὀλίγαι λέξεις ἀναγινώσκονται, ἐν αἷς τὸ ι εἰς ρ εἶνε μεταβεβλημένον. Τόμ. Α', σ. 187 Σμ. »Ἀνδεργμα: ὃ ἐπὶ τῆς τραγικῆς σκηνῆς παραγόμενος παράκοτος [Ὁ Γουῦητος παρὰ-κοπος]" ἀντὶ τοῦ ἀνδειγμα = ἀνάδειγμα (Πρβ. σ. 170). Τόμ. Β', σ. 192 »Ἐρκάζειν: σκώπτειν" ἀντὶ τοῦ εἰκάζειν. σ. 480 »Κίενεν: ἐπετέλεσεν" ἀντὶ τοῦ κρῆνεν. Τόμ. Γ', σ. 93 »Μερῶν: ἐλάσσω" ἀντὶ τοῦ μείων. σ. 217 »Ὁρεσι: προβά-τοις" ἀντὶ τοῦ οἴεσι". σ. 285 »Παρημοσύνη: θεραπεία" ἀντὶ τοῦ παιηοσύνη (σ. 255 »Παιηοσύνη: ἰατρεία"). Ἐν σ. 426 ἀναγινώσκεται »Ῥερπιδάω: τὸ πῦρ ἐκκαίουσι", τουτέστι »Ῥερ-πίδα: ᾧ τὸ πῦρ ἐκκαίουσι" ἀντὶ τοῦ ῥειπίδα = ριπίδα ("Ιδε Πειρσῶνα Μοίρ. σελ. XXI. σελ. 128 καὶ σελ. 274. Σχαιφῆρον Γρηγορ. Κορ. σελ. 215. Βάστιον *Comment. Palaeogr.* σελ. 751 κέξ. Κόβητον *Nov. Lect.* σελ. 281). Ἐν Τόμ. Γ', σ. 42 ὑπάρχει »Λίξαντα: ὁρμήσαντα" ἀντὶ ἀΐξαντα ἢ ἄξαντα, τοῦ Α εἰς Λ μεταβληθέντος, ὅπερ σύνηθες ἐν τοῖς ἀντιγράφοις.

¹⁾ Καὶ τούτου πολλάκις τὸ ὑπογεγραμμένον ἰῶτα παραλείπεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις ("Ιδε Δαβησίῳ *Miscell. Crit.* σελ. 425 KIDD. Ἐρμαννὸν Ἀριστοφ. Νεφέλ. σελ. 134 ἐκδ. β'. Κόβητον Μνημοσ. Τόμ. Η', σελ. 122 καὶ ἄλλ.). Ἀντὶ τοῦ διᾶττειν ἀναγι-νώσκεται παρ' Ἡσυχίῳ Τόμ. Α', σ. 487 Σμ. διαιτεῖν (»Διαι-

ἰῶτα ἐγένετο ἦξα ἢ ἦξα (ὡς ἐκ τοῦ ἦκω). Οὕτω παρ' Εὐριπίδῃ Ἰφιγ. Αὐλ. 426 »ταχεῖα δὲ διᾶξε Φήμη" Φέρεται ἐν τοῖς ἀν-τιγράφοις διᾶξε, ὅπερ διώρθωσεν ὁ Αἰμ. Πόρτος ("Ιδε καὶ Λοβέκ-κιον Φρυνίχ. σελ. 745). Πρβ. καὶ Φοιν. 1379 »ἦξαν δρόμημα δεινὸν ἀλλήλοις ἐπὶ", ἀνθ' οὗ τῶν ἀντιγράφων τινὰ ἔχουσιν ἦξαν ("Ιδε αὐτόθι Βαλκενάριον σελ. 467) καὶ Αἰσχύλ. Προμ. 857 »κέ-λευθεν ἦξας πρὸς μέγαν κόλπον Ῥέας", ἐνθα ὑπάρχει καὶ γραφὴ ἦξας καὶ ἦξας, κτλ. Ἀλλαχοῦ περὶ τούτων ἐκτενέστερος θὰ γείνη λόγος. Ἐν ἀποσπάσματι ἀδεσπότη παρ' Εὐσταθίῳ σ. 1189, 25 »πανοῦχον ἄξαντες Φλόγα" προὔτεινεν ὁ Μεινέκιος νὰ γραφῇ ἄψαντες (Ἀποσπ. Κωμ. Ἑλλ. Τόμ. Δ', σελ. 378 ἐκδ. μεγ.), ὅπερ καὶ ὁ Ναύκιος ἐνέκρινε (Τραγ. Ἑλλ. Ἀποσπ. σελ. 675, 132).

Παρ' Ἡροδότῳ Ζ', 60 ἀναγινώσκεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις »συνα-γαγόντες ἐς ἓνα χῶρον μυριάδα ἀνθρώπων καὶ συνάξαντες ταύτην ὡς μάλιστα εἶχον περιέγραψαν ἕξωθεν κύκλον". Τὸ πρᾶγμα ὅμως αὐτὸ βοᾷ ὅτι δὲν εἶνε ἀόριστος τοῦ συναγω ἀλλὰ τοῦ συνάσσω (= συμπυκνῶ, συνειλῶ, κτλ.) τὸ ἕτερον ν ὑπὸ τῶν χρηστῶν ἀντιγραφῶν ἀπολέσας, ὅπερ συχνάκις ὑπ' αὐτῶν γίνεται. Τοῦτο πρὸ πολλοῦ εἶδεν ὁ Ῥεῖςκιος καὶ τὴν ὀρθὴν ἀποκα-τέστησε γραφὴν συνάξαντες τυχοῦσαν εἰκότως ἀποδοχῆς ὑπό-τε τοῦ Βεκκήρου καὶ ὑπ' ἄλλων. Οὐδὲν δὲ θαυμαστὸν ἂν δὲν συν-επείσθη καὶ ὁ ἐξελληνίσας τὸ περὶ Διαλέκτων τοῦ Κρυγῆρου λέγων σελ. γ' »συνάξας (ὡς παρ' Ἡροδ., ἐνθα ἴσως οὐκ ὀρθῶς διορθό-νεται συνάξας)". Πρβ. Ζ', 36 »κατανάξαντες δὲ καὶ τὴν γῆν Φραγμαὸν παρείρυσαν ἐνθεν καὶ ἐνθεν", ὅπερ ὁ Ἑρρικος Στέφανος Θησαυρ. Τόμ. Δ', σελ. 1157 Παρ. ὡς ἀόριστον τοῦ κατανάγω ἐξέλαβε! Παρ' Ἡσυχίῳ Τόμ. Β', σ. 429 Σμ. λέ-γεται »Κατανάξαντες: ἀνάξαντες, εἰς τοῦπίσω ἀναχωρήσαν-τες". Ὁ Ἀλβερτος θέλει νὰ γραφῇ νάξαντες ἀντὶ τοῦ ἀνά-ξαντες. Καὶ ὁ Σμιδίτιος δὲ περιέγραψεν αὐτοῦ τὸ ἀρκτικὸν α. Πρβ. καὶ Βαίριον Ἡροδ. Τόμ. Γ', σελ. 509 ἐκδ. β'). Καὶ ἐν

τεῖν: διατρέχειν, διανύειν") καὶ σ. 496 διαπτεῖν (»Διαπτεῖν: ὁρμᾶν". ΔΙΑΙΤΤΕΙΝ-ΔΙΑΠΤΕΙΝ. Π = ΙΤ). Περὶ τῆς τοῦ ἄττειν εἰς ἄπτειν διαφθορᾶς ἴδε Βαλκενάριον Εὐριπ. Φοιν. σελ. 468. Κοίνιον Γρηγ. Κορ. σελ. 177 Σχαιφ. καὶ Μεινέκιον Σο-φοκλ. Οἰδίπ. Κολ. σελ. 168 κέξ.

βιβλίῳ Α', 194 »τὰς δὲ διφθέρας ἐπισάξαντες ἐπὶ τοὺς ὄνους»
 φέρει ἐν τῶν ἀντιγράφων ἐπισάξαντες! (Πρβ. Γ', 9 »ἀσκούς
 καμήλων πλήσας ὕδατος ἐπέσαξε ἐπὶ τὰς ζώας τῶν καμήλων
 πάσας». Βεκκ. Ἀνέκδ. σ. 94, 23 »Ἐπισάξαι: ἀντὶ τοῦ ἐπι-
 γεμίσαι. Ἡρόδοτος τρίτῳ»). Ἐν Ε', 34 ἀναγινώσκεται »ἐπεὶ
 μέντοι ἐπύθοντο (οἱ Νάξιοι), αὐτίκα μὲν ἐσηνείκοντο τὰ ἐκ τῶν
 ἀγρῶν ἐς τὸ τεῖχος, παρεσκευάσαντο δὲ ὡς πολιορκησόμενοι καὶ
 σῖτα καὶ ποτὰ καὶ τὸ τεῖχος ἐσάξαντο» (Ἐν τισὶ τῶν ἀντι-
 γράφων γράφεται καὶ τὸ τεῖχος, ἐν ἄλλοις δὲ ἄνευ ἄρθρου
 καὶ τεῖχος). Ποικίλαι γινώμαι περὶ τοῦ χωρίου τούτου ὑπάρ-
 χουσιν. Ὁ Βαλκενάριος ὑποτοπεῖ ὅτι ὁ Ἡρόδοτος ἔγραψε »καὶ
 σιτία καὶ ποτὰ τὸ τεῖχος ἐσάξαντο», τουτέστιν »ἐς τὸ τεῖχος
 ἤξαντο». Οὐδ' ἐλέγξως ἀξία εἶνε ἡ δοξασία τοῦ ἄλλως περι-
 δόξου Βαλκεναρίου. Ὁ Ῥεΐσκιος εἵκασεν ἐς τεῖχος. Καὶ ὁ
 ἡμέτερος Νέγρης ἔγραψεν »ἐς τὸ τεῖχος ἐσάξαντο» ἐρμηνεύων εἰς
 τὸ τεῖχος ἡγαγον, ἔμβασαν εἰς τὸ Φρούριον. Ὁ
 Οὔεσελίγγιος ὑπέλαβεν ὅτι τὸ καὶ (τὸ) τεῖχος εἶνε ξένης χειρὸς
 παρέμβλημα. Ὁ Οἰγῆρος (*Act. Phil. Monac.* Τόμ. Γ', σελ. 492
 κἑξ.) νομίζει ὅτι ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶνε »παρασκευάσαντο δὲ ὡς πο-
 λιορκησόμενοι καὶ σῖτα καὶ ποτὰ, καὶ τὸ τεῖχος ἐφράξαντο». Ὁ
 Βρεδόβιος (Ἡροδ. Διαλ. σελ. 351) δὲν μεταβάλλει τὸ ἐσάξαν-
 το, ἀλλ' ἐκδέχεται ἀντὶ τοῦ ἐφράξαντο παραβάλλων τὸν Ἀρ-
 ποκρατίωνα »ἀποσάξαντα: ἀντὶ τοῦ φράξαντα τὸ τρῆμα καὶ
 ἀποπληρώσαντα» καὶ τὸν Σουΐδαν »σεσαγμένην: πεπληρωμέ-
 νην, πεφορτωμένην». Ὁ Δείσχις γράφει κατὰ τάχος. Ὅτι
 τὸ ἐσάξαντο δὲν εἶνε ἀόριστος τοῦ ἐσάγομαι δὲν ὑπάρχει οὐ-
 δεμία ἀμφιβολία. Ἀκουστέον δ' ἴσως ἀντὶ τοῦ συνήθροισαν
 ἑαυτοῖς, (συνένησαν ἢ) ἐστοίβασαν χάριν ἑαυτῶν,
 ἀπεταμιεύσαντο, καὶ μεταβλητέον τὸ καὶ τὸ τεῖχος
 εἰς τὸ κατὰ τὸ τεῖχος ἢ ἀποδεκτέον τὴν γραφὴν τοῦ Δείσχι
 κατὰ τάχος. Πρβ. καὶ Α', 190 »οἱ Βαβυλώνιοι προεσάξαν-
 το σιτία ἐτέων κάρτα πολλῶν» (= προεθισαύρισαν. Ἐν τισὶ τῶν
 ἀντιγράφων προσάξαντο) καὶ Η', 20 »οἱ γὰρ Εὐβοέες παραχρησά-
 μενοι τὸν Βάκιδος χρησμὸν ὡς οὐδὲν λέγοντα οὔτε τι ἐξεκομίσαντο
 οὐδὲν οὔτε προεσάξαντο» (Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις φέρεται καὶ
 προσεσάξαντο καὶ προσεσάξαντο). Παρατηρητέον προσέτι ὅτι
 ἐν Γ', 155 ἐγράφετο πρότερον βαρβαρώτατα »ὅπως τε μὴ διαδρή-
 σῃται (!) σφεας ὁ Δημοκίδης, ἀλλὰ μιν πάντως ὀπίσω ἀπάξω-

σι» ἀντὶ τοῦ διαδρήσεται καὶ ἀπάξουσιν (Πρβ. Στρούβιον
Oruse. Τόμ. Β', σελ. 72 καὶ Κόβητον *Nov. Lect.* σελ. 698),
 καθάπερ ἐν Γ', 56 »ὅρα ὅπως μὴ σευ ἀποστήσωνται Πέρσαι»,
 ἀνθ' οὗ ὁ Οὔεσελίγγιος ὀρθῶς ἐξέδωκεν ἀποστήσονται, ὅπερ
 καὶ ἐν ἀντιγράφοις εὐρέθη, καὶ ἐν Ε', 25 »ποιέειν ὅπως μη-
 κέτι ἐκεῖνος ἐς Ἑλληνας ἀπίξεται» ἀντὶ τοῦ νῦν ὀρθῶς ἐκδιδο-
 μένου ἀπίξεται τοῦ καὶ ἐν ἀντιγράφοις φερομένου. Ἀλλὰ περὶ
 τῶν τοιούτων ἀλλαχού ἐκτενέστατα.

Καὶ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις δ' ὑπάρχουσι χωρία, ἐν οἷς ὁ
 ἀόριστος ἤξα ἢ ἄμην ἐκ παραφθορᾶς προελθὼν κεῖται ἀλλ' οὐχὶ
 ὑπ' αὐτῶν τῶν συγγραφέων γραφείς. Οὕτω παρὰ Πλουτάρχῳ
Συμποσ. Προβλήμ. Ζ', η', 4 (Ἡθ. σ. 869, 33 Διδ.) ἀναγινώσκεται
 »μόνον, ἔφην, σκοπῶμεν ὅπως συμπόταις διὰ λόγου καὶ φιλοσο-
 φίας ἀλλήλους εὐφραίνειν δυναμένοις μηδὲν ἐπάξωμεν τοιοῦτον
 θύραθεν». Ἀλλὰ γραπτέον ἄνευ οὐδενὸς ὅκνου ἐπάξομεν, ὡς καὶ
 ἐν τῷ Εἰ Πρεσβυτ. Πολιτ. ΙΗ', 1 (σ. 968, 44) »ἐκεῖνο σκοπῶ-
 μεν ἤδη καὶ φιλοσοφῶμεν, ὅπως μηδὲν ἀπρεπὲς μηδὲ βαρὺ τῷ γήρῳ
 προσάξωμεν ἀγώνισμα» προσάξομεν ἀντὶ τοῦ προσάξωμεν.
 Ἐν βίῳ Εὐμένους Δ', 1 ὀρθῶς γράφεται νῦν »πιστεύων δι' αὐτοῦ
 προσάξεσθαι» (Κοραῆς Πλουτ. Παραλλ. Τόμ. Δ', σελ. 337
 »Προσάξεσθαι.) Ἐξ ΕΔ, ΑΤ, Προσάξασθαι». Ἴδε καὶ Σχαι-
 φῆρον Πλουτ. Παραλλ. Τόμ. Ε', σελ. 196), καθάπερ καὶ ἐν
 βίῳ Μαρκέλλου ΚΘ', 6 »πεπεισμένος ἐπάξεσθαι». Ὡσαύτως
 καὶ παρὰ Φιλοστράτῳ Εἰκόσ. Α', 16 (σ. 788) »οἰομένη προσ-
 άξεσθαι αὐτὸν τῷ εἶδει» (Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις πλὴν τοῦ ὀρθοῦ
 προσάξεσθαι φέρεται καὶ προσάξασθαι καὶ προσάξαι)
 καὶ παρὰ Δίωνι τῷ Κασσίῳ ΜΖ', 54 »ἐλπίδα ἔχων δι' ἐκείνων
 αὐτοὺς προσάξεσθαι» καὶ παρὰ Ξενοφῶντι τῷ Ἐφεσίῳ Α', 10
 »μελλούσης δὲ τῆς νεῆς ἐπανάξεσθαι» (Ἴδε αὐτόθι Πηλε-
 κάμπιον σελ. 154), κτλ. Καὶ παρ' Ἀρριανῷ Ἀναβ. Ε', ιθ', 6
 ἀποκατέστη ἤδη τὸ ὀρθὸν »εἰ μὴ ἀπάξουσιν αὐτῷ τὸν ἵππον»
 (ὅπερ καὶ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις φέρεται, ἂν καὶ περὶ πράγματος
 οὕτω καταφανοῦς περιττὸν εἶνε τῆς τῶν ἀντιγράφων μαρτυρίας νὰ
 φροντίζωμεν) ἀντὶ τοῦ εἰ μὴ ἀπάξωσιν (Ἴδε Ἑλλένδετον Ἀρ-
 ριαν. Ἀναβ. Τόμ. Β', σελ. 201 καὶ Δυβνῆρον σελ. XXI ἐκδ. Διδ.).

Ὡς ἐπεξήλωμεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὅσα ὁ Σκαρλᾶτος Βυζάντιος
 γράφει ἐν τῷ λεξικῷ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης σχηματίζων τὸ

ἀγνυμι καὶ τὸ κατάγνυμι, οὕτω θὰ ἐξετάσωμεν ἐνταῦθα ὅσα ὁ αὐτὸς αὐτόθι λέγει τὰ κινήματα τοῦ ἄγω ἐκτιθεῖς.

Σελ. 16 »Ἄγω, Μ. ἄξω (πρκ. ἤχα [ἄχρ. ὅθεν Συνήχας, Ξεν. καὶ Ἡρ.] καὶ Ἀττ. Ἀγήοχα, πθ. πρκ. ἤγμαι, ἀόρ. α'. ἤξα [ἄχρ. ὅθεν Προσῆξα, Θκ. καὶ πρστ. Ἀξάτε, Ὀμ.] ἀόρ. β'. ἤγαγον καὶ μσ. ἤγαγόμεν, πθ. ἀόρ. ἤχθην, μέλλ. Ἀχθήσομαι)''.

Ὁ μέλλων ἀχθήσομαι ἀναμνησκει με ἀμάρτημά τι τοῦ Βυζαντίου ἐν τῷ σχηματισμῷ τοῦ ῥήματος ἀχθομαι, καὶ ἐπιθυμῶ περὶ τούτου πρῶτον νὰ διαλάβω. Ἐν σελ. 212 τοῦ λεξικοῦ αὐτοῦ ἀναγινώσκεται »Ἀχθομαι [ἄχθος], Μ. ἀχθή(έ)σομαι καὶ ἀχθεσθήσομαι (ἀόρ. ἤχθῃσθην)''.

Τὸ ἀχθήσομαι ὡς μέλλων τοῦ ἄγομαι εἶνε κάλλιστον καὶ δοκιμώτατον, ὡς μέλλων ὅμως τοῦ ἀχθομαι κάκιστον καὶ ἀδοκιμώτατον. Ἀλλ' ὁ μὲν Βυζάντιος ποιεῖται τοῦλάχιστον μνείαν καὶ τοῦ δοκιμωτάτου ἀχθέσομαι, ἂν καὶ ἐν παρενθέσει αὐτὸ ὡς ἀτιμότερον τρόπον τινὰ περιεκλεισμένον ἔχη· τὸ δὲ μέγα ὄφελος τοῦ γένους καὶ τὸ πρόσχημα τοῦ ἐθνικοῦ πανεπιστημίου Δ. Βερναρδάκης ἐν τῇ γραμματικῇ αὐτοῦ σελ. 145 ἐκτιθεῖς τοὺς χρόνους τοῦ ἀνωμάλου ῥήματος ἀχθομαι ἀναφέρει μόνον τὸ ἀχθήσομαι καὶ τὸ ἀχθεσθήσομαι, καίτοι ἐν σελ. 105 (§ 351, β') λέγει »ἄχθομαι (ἀχθέ-) ἀχθέσομαι''. Ἀπειρότατος ὢν ὁ ἄνθρωπος περὶ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ ἡ λευκὴ στάθμη πρὸς τὰ ὑφ' ἐτέρων λεγόμενα ἄλλοτ' ἄλλα περὶ τῶν αὐτῶν διδάσκει ἢ παρ' ἄλλων ἀκρίτως παραλαμβάνων ἢ αὐτὸς τὸ ἐπελθὼν ἐκάστοτε προφερόμενος ¹⁾. Ἀχθέσομαι μόνον ἔλεγον οἱ παλαιοὶ οὔτε τὸ πονηρότα-

¹⁾ Πλεῖστα τούτου παραδείγματα προτιθέμεθα ἀλλαχοῦ νὰ καταλέξωμεν, ἵνα καὶ τοῖς τυφλοῖς γένηται φανερόν ὅτι ὁ Βερναρδάκης οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ κενεῆς οἰήσιος ἔμπλεος ἄσκιός. Νῦν δ' ἀρκείτωσαν τὰ ἐξῆς ὀλίγα. Ἐν σελ. 152 λέγει ὁ σοφὸς γραμματικὸς »κέχυκα κέχυμαι ἐχύθην [ἐχέθην] χυθήσομαι'', ἐν δὲ σελ. 105 (§ 351, β') »ἀόρ. ἔχεα, ἐχέθην (τὸ: ἐχύθην εἶνε τῶν μεταγυστρ.)''. Ἐν σελ. 141 (§ 412) γράφει. »Ἡ δὲ μετάθεσις συμβαίνει συνήθως μετὰ τροπῆς ἐν τῷ παρακειμένῳ καὶ παθητικῷ ἀορίστῳ α'. τῶν ἐξῆς μάλιστα ῥημάτων: βάλ-λω, καλ-έω ... βέ-βληκ-α, ἐ-κλήθ-ην'', ἐν δὲ σελ. 105 (§ 352) »Πολλὰ τῶν ῥημάτων τούτων διφοροῦνται, ἐν τισι μὲν χρόνοις ἐκτείνονται, ἐν τισι δὲ φυλάττονται βραχὺ τὸ φωνῆεν, οἷον: ... καλέω ... ἐκάλεσα ἐκα-λεσάμην κέκληκα κέκλημαι κεκλήσομαι ἐκλήθην''. Ἐν σελ. 125

τον ἀχθήσομαι γινώσκοντες οὔτε τὸ πονηρὸν ἀχθεσθήσομαι τὸ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις ἐν χρήσει ὄν ἐκ τοῦ ἀορίστου ἢ χθέσθην παραβλαστῆσαν. Παρὰ Μοίριδι σελ. 21 ἀντὶ τοῦ »ἀχθήσεται ἀττικῶς, ἀχθεσθήσεται ἑλληνικῶς'' πρέπει νὰ γραφῇ »ἀχθέσεται ἀττικῶς, κτέ.'', καθάπερ πρὸ πολλοῦ προὔτεινεν ὁ Πειρσὼν καὶ ἄλλοι μετ' αὐτόν. Παρὰ Θωμᾶ τῷ Μαγίστρῳ ἀποκατέστησεν ἐξ ἀντιγράφων ὁ Οὐδενδόρπιος τὸ ὀρθὸν »ἀχθέσομαι κάλλιον ἢ ἀχθεσθήσομαι'' (σελ. 12, 12 Ῥισχ.) ἀντὶ τοῦ πλημμελοῦς ἀχθήσομαι (ὅπερ ἐν ὀλίγοις τῶν ἀντιγράφων φέρεται). Πόσον δ' εὐκατάφοροί τινες τῶν ἀντιγραφέων ἦσαν εἰς παραφθορὰν τῶν παλαιῶν καὶ γνησίων τύπων γίνεται μάλιστα φανερόν ἐκ τῶν ἐν ταῖς Νεφέλαις τοῦ Ἀριστοφάνους σίχ. 1442 (»καὶ μὴν ἴσως γ' οὐκ ἀχθέσει παθὼν ἂ νῦν πέπονθας'') διαφόρων γραφῶν ἀχθήση, ἀχθεσθήση, ἀπεχθέσει, ἀπεχθέση. Δὲν ἐμφαίνεται ἐναργέστατα ἐν τοῖς ἐκτρώμασι τούτοις τὸ ἡλίθιον καὶ βοσκηματῶδες τῶν ἀντιγραφέων, οὓς οὐδ' αὐτὸ τὸ μέτρον βοῶν ἠδυνήθη νὰ διδάξῃ ὅτι τὸ ἀχθέσει ἔγραψεν ὁ Ἀριστοφάνης, καθάπερ καὶ ἐν σίχ. 865 »ἢ μὴν σὺ τούτοις τῷ χρόνῳ ποτ' ἀχθέσει''; Πρβ. καὶ Ὀρν. 84: οἶδα μὲν σαφῶς ὅτι ἀχθέσεται. Παρὰ Πλάτωνι περὶ Πολιτ. Ι', σ. 603, ε' »πότερον οὐδὲν ἀχθέσεται'' φέρεται καὶ γραφῇ ἀχθεσθήσεται. Πρβ. καὶ Ἰππ. Μείζ. σ. 292, ε', ἐνθα πλὴν τοῦ ὀρθοῦ »οὐκ ἀχθέσει,

(§ 385) διδάσκει »Οἱ λοιποὶ χρόνοι πλὴν τοῦ ἐνεστώτος, παρατατικοῦ καὶ β'. ἀορίστου, σχηματίζονται ἐκ τοῦ ἀκραιφνοῦς θέματος (§ 373) κανονικῶς, προσθετομένων εἰς αὐτὸ τῶν χρονικῶν καταλήξεων, καὶ ἐκτείνοντο τοῦ χαρακτῆρος, οἷον: ἴστημι στα-στή-σω ἔ-στη-σα ἔ-στη-κα [Σφάλμα τυπογραφικὸν ἀντὶ τοῦ ἔστη-κα] ἔ-στή-θην'', ἐν δὲ σελ. 126 (§ 317) »Ὁ θεματικὸς χαρακτῆρ δὲν ἐκτείνεται ἐν τῷ παθητικῷ ἀορίστῳ καὶ μέλλοντι τοῦ τίθημι ἴστημι δίδωμι καὶ ἵημι, καθὼς καὶ ἐν τῷ παθητ. παρακειμένῳ καὶ ὑπερσυντελικῷ τοῦ ἴστημι καὶ δίδωμι, ἐτέθην τεθήσομαι, ἐστάθην σταθήσομαι, ἐδόθην δοθήσομαι, ἐθῆναι ἐθήσομαι, ἔσταμαι ἐστάμην, δέδομαι ἐδεδόμην''. Ὁ συκάμινος συκάμινα φέρει, ὁ πρῖνος ἀκύλους, ὁ κόμαρος μιμαίκυλα, ἡ κράνεια μέσπιλα, ὁ μωρὸς μωρολογήματα. Παρατηρητέον δ' ὅτι ὁ παρακείμενος ἔσταμαι καὶ ὁ ὑπερσυντέλικος ἐστάμην εἶνε ἴδιοι τῶν μεταγενεστέρων. Οἱ παλαιοὶ ἔλεγον πάντοτε ἔστηκα καὶ ἔ(εἰ)στήκη(ειν), ὡς ἀλλαχοῦ θὰ γείνη φανερόν.

ἀν εἶπω ταῦτα; ὑπάρχει ἐν τοῖς ἀντιγράφοις καὶ ἀχθεσθήσει (ἐν δὲ ταῖς παλαιαῖς ἐκδόσεσι καὶ ἀχθήσει). Ἐν Γοργίᾳ σ. 506, γ' ἔχουσι πάντα τὰντίγραφα ἀχθεσθήσομαί σοι· ἀλλὰ τὸ ὁρθὸν καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Πλάτωνος γραφὲν εἶνε ἀχθέσομαί σοι. Παρὰ Ξενοφῶντι Κύρ. Παιδ. Η', δ', 10 ἀναγινώσκεται »καὶ σὺ αὖ οὐκ ἀχθεσθήσει (-ῃ) μοι ἀκούων τάληθῃ». Ἀλλ' ἐκ τῆς ἐν ἐνὶ τῶν ἀντιγράφων γραφῆς ἀχθήσει γίνεται δῆλον ὅτι ὁ Ξενοφῶν ἀχθέσει, οὐχὶ ἀχθεσθήσει ἔγραψεν. Οὕτω καὶ παρ' Αἰσχίνῃ κατὰ Κτησιφ. § 242 τὸ ἐν ἐνὶ τῶν κωδίκων φερόμενον συναχθισόμενος τεκμηριοῖ ὅτι γεγραμμένον ἐν ἀρχῇ ἦτο »συναχθισόμενος ἐπὶ τῇ τοῦ Μολοττῶν βασιλείᾳ Ἀλεξάνδρου τελευτῇ», οὐχὶ συναχθεσθισόμενος. Καὶ παρ' Ἀνδοκίδῃ περὶ Εἰρήν. § 21 ἡ ὁρθὴ γραφὴ εἶνε »εἰ τις ὑμῶν ἀχθέσεται», καίτοι πάντα τὰντίγραφα φέρουσιν ἀχθεσθήσεται. Πιθανώτατον δ' ἡμῖν φαίνεται ὅτι οὐδὲ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Θεοφράστου ἐν χρήσει ἦτο ὁ μέλλων ἀχθεσθήσομαι καὶ ὅτι ὁ Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ Φιλοπονηρίας δὲν ἔγραψεν »οὐχ ἔξομεν τοὺς ὑπὲρ τῶν κοινῶν συναχθεσθισομένους, ἀν τοὺς τοιοῦτους προώμεθα», ἀλλὰ συναχθεσομένους. Παρὰ Φιλοστράτῳ Ἀπολλων. ε', ια', 16 (σ. 248) ἀναγινώσκεται »εἰ δὲ μὴ ἀχθέσει, Θεσπεσίαν, τῷ λόγῳ». Πρβ. καὶ Β', ζ', 3 (σ. 56): ἀχθέσεται, εὖ οἶδα, καὶ κτέ. (ὑπάρχει καὶ γραφὴ ἀχθήσεται καὶ ἡσθ ὑπὲρ τὸ ἀχθέσεται τεθειμένον). Ε', κε', 1 (σ. 207): οὐ γὰρ ἀχθέσει περὶ τῆς μοίρας (φέρεται καὶ γραφὴ ἀχθεσθήσει). ε', λδ', 2 (σ. 272): οὐ γὰρ μοι ἀχθέσεται ὁ πατήρ ἀληθείας ἡττωμένῳ καὶ σοῦ (τὰντίγραφα ἔχουσι καὶ ἀχθεσθήσεται. Πρβ. καὶ Κόβητον Μνημοσ. Τόμ. Η', σελ. 170). Παρὰ Λουκιανῷ ἐν μὲν τῷ Περὶ τῶν ἐπὶ Μισθ. Συν. § 23 (Τόμ. Α', σ. 420 Ἰακβ.) κεῖται »εἰ καὶ πάνυ ἀχθέσει τῷ ὀνόματι», ἐν δὲ τῷ Ἡρακλ. § 3 (Τόμ. Γ', σ. 252) »ἐοικότες ἀχθεσθισομένοις». Ἀλλ' ὑπάρχει καὶ γραφὴ ἀχθησομένοις, ἐξ ἧς τεκμαιρόμεθα ὅτι ἀχθεσομένοις, οὐχὶ ἀχθεσθισομένοις ἔγραψεν ὁ Λουκιανός (Πρβ. Κόβητον Var. Lect. σελ. 156). Τὸν μέλλοντα ἀχθέσομαι ἴδε καὶ παρὰ Δίωνι τῷ Κασσίῳ NB', 29 (Τόμ. Γ', σ. 61 Δινδ.) »τινὲς τῶν τε Φόρων καὶ τῶν τελεῶν καθισταμένων ἀχθέσονται». Παρὰ Θεμιστίῳ Λόγ. Δ', σ. 61, γ' ἀναγινώσκεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις »ἐτι οὖν ἀχθήσεται βασιλεύς», ὅπερ ὁ Πειρῶν Μοίρ. σελ. 21 λέγει ὅτι πρέπει νὰ μεταβληθῇ εἰς ἀχθέσεται. Ἰδε καὶ Κόβητον

Μνημοσ. Τόμ. ΙΑ', σελ. 403 ἀποφαινόμενον ὅτι καὶ ἐν Λόγ. ΙΑ', σ. 144, β' ἔγραψεν ὁ Θεμιστίος »ἀλλὰ δυσχερανεῖ καὶ ἀχθέσεται» ἀντὶ τοῦ ἀχθεσθήσεται. Παρ' Ἀφίνῃ Τέχν. Ῥητορ. Τόμ. Α', σ. 343, 23 Ῥητ. Ἑλλ. Σπεγγ. εὐρίσκεται »ἄμην μὲν ἔγωγε καὶ τοὺς συναχθεσθισομένους ἐμοὶ γεγενῆσθαι». Πρβ. καὶ Ἀριστείδ. Τόμ. Α', σ. 524, κτλ.

Εἰπόντες ὅσα εἰχομεν περὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ ἀχθομαι νὰ εἰπώμεν τὰ ὑπὸ τοῦ Βυζαντίου ἐξελέγχοντες περὶ τὸν σχηματισμὸν αὐτοῦ πεπλημμελημένα ἄς καταδείξωμεν ἤδη, ὅπερ ἐξ ἀρχῆς προϋπομύμεθα, καὶ ὅσα ὑπ' ἰδιωτείας καὶ ἀπειρίας ὁ δεινὸς οὗτος καὶ ἔμπειρος λεξικογράφος σφάλλεται τοὺς χρόνους τοῦ ἀγω ἐκτιθεῖς. Κατ' αὐτὸν ὁ μὲν παρακείμενος ἀγῆοχα εἶνε ἀττικὸς, ὁ δ' ἡχα ἀχρηστος πλὴν τοῦ ἐξ αὐτοῦ συνθέτου συνῆχας τοῦ παρὰ Ξενοφῶντι καὶ Ἡροδότῳ ἀπαντῶντος. Ἀλλὰ πρῶτον μὲν παρακείμενος συνῆχα παρ' Ἡροδότῳ οὐδαμοῦ ὑπάρχει. Δεύτερον δὲ οὐ μόνον συνῆχας εὔρηται ἀλλὰ καὶ προήχας καὶ ἐξῆχεν παρὰ Δημοσθένει. Ξενοφ. Ἀπομν. Δ', β', 8 »πολλὰ γράμματα συνῆχας κτέ.» (Αἴλ. Ἡρωδίου. Σχηματ. Ὀμηρ. παρ' Οὐερφῆρῳ Ἑτυμ. Μέγ. σ. 9, 28 »τὸ ξυνῆχα παρὰ Ξενοφῶντι ἀντὶ τοῦ συνήγαγον». Ἐν τινι ἀντιγράφῳ εἶνε σύνηχας γεγραμμένον καὶ λο ὑπὲρ τὸ νη τεθειμένον, ὅπερ ἐμφαίνει ὅτι ἤθελε τις ν' ἀναγνωσθῇ συνήλοχας, τουτέστι συνείλοχας, ἀντὶ τοῦ συνῆχας¹). Καὶ ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Διφίλου παρ' Ἀθηναίῳ ε', σ. 228, β' ὁρθῶς ἐγράφη ὑπὸ τοῦ Σχουερχαιουσήρου »συνῆχας ἡμῶν εἰς τὰ λάχανα τὴν πόλιν» ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις συνῆχας). Δημοσθέν. περὶ Πάραπρεσβ. § 18, σ. 546 »εἰς ἃ προήχας τὴν πόλιν» (Πρβ. καὶ κατ' Ἀριστογείτ. § 8, σ. 772 »εἰς ὅσιν αἰσχύνῃ καὶ ἀδοξίαν προῆχε τὴν πόλιν»). πρὸς Φαίνιππ. § 19, σ. 1044 »ὅν ἐξῆχεν ἐκ τῶν οἰκημάτων σῖτον κτέ.». Καὶ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις δ' ἀπαντᾷ ἐνίοτε ὁ παρακείμε-

¹) Ἐν Γ', ε', 22 ἀναγινώσκεται »καὶ πολλὰ μὲν οἶμαί σε τῶν πατρῶων στρατηγημάτων παρειληφότα διασώζειν, πολλὰ δὲ πανταχόθεν συνεννηνοχέναι». Ὁ πολὺς Κόβητος Nou. Lect. σελ. 700 ἀποφαινόμενος ὅτι ἐπὶ τοιοῦτου πράγματος ἡ τὸ συνάγειν τίθεται ἢ τὸ συλλέγειν νομίζει ὅτι ἡ ἀληθὴς γραφὴ εἶνε ἢ συνηχέναι ἢ συνειλοχέναι. Συνηχέναι ἐξέδωκε καὶ ὁ Λ. Δινδόρφιος σελ. 120 Ὁξων.

νος ἦχα ἀπλοῦς τε καὶ σύνθετος. Πολύβ. Γ', 111, 3: εἰς τοιοῦτους τόπους ἦχασι τοὺς ἐχθρούς. IB', 26 γ', 5: ἐξ ὧν διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς παραδοξολογίας εἰς διαβολὴν ἦχασι τὴν ὅλην αἴρεσιν. Θ', 22, 7: ἐπεὶ δ' ἡ πραγμάτων διάθεσις εἰς ἐπίστασιν ἡμᾶς ἦχε περὶ τῆς Ἀντίβου φύσεως. IB', 16, 2: μετὰ βίας εἰς οἶκον ἀπηχέναι τὸν δοῦλον. Πausan. Γ', ια', 10: ὃν βασιλέων ἐς τοσοῦτον τιμῆς προήχασιν, ὥστε κτέ. Δ', λς', 6: εἰκόασι δὲ αἱ ἀνθρώπειαι τύχαι καὶ χωρία τέως ἄγνωστα ἐς δόξαν προήχεναι. Δίων Κάσσ. ME', 23, 4: ταύτην οὗτος πρυτανεύσαι κελευσθεὶς οὕτω διῆχε. Πρβ. καὶ Πολυδεύκ. Β', 173 »διηχότα τὰ σκέλη». Σουῖδ. Τόμ. Α', Μέρ. β', σ. 917 Βερν. »Ἦχεν: ἐγεγαμήκει» (?Ἦχει: ἐγεγαμήκει. Ἐν σ. 798 ἀναγινώσκεται »Εἶχεν: ἐγεγαμήκει» ἢ »Εἶχεν: γυναῖκα ἐγεγαμήκει», ἀνθ' οὗ ὁ Κουστῆρος ἔγραψεν »Εἶχεν γυναῖκα: ἐγεγαμήκει») καὶ »Ἦχεν ἐπὶ τὸν οἶκον: ἀντὶ τοῦ ἐκόμισεν» (Ἐν Τόμ. Β', Μέρ. β', σ. 469 λέγεται »Προσῆχεν: ἀντὶ τοῦ προσῆγεν»!). Ἐπειτα δὲ κακῶς ὁ παρακείμενος ἀγῆοχα λέγεται ἀττικὸς. Ὁμολογουμένως ἀττικὸς καὶ δόκιμος εἶνε ὁ ἦχα. Τοῦ δ' ἀγῆοχα ἡ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς χρῆσις εἶνε ἀμφιβολωτάτη. Φρύνιχ. σ. 121 Λοβ. »Ἀγῆοχεν εἴ τις εἴποι ὅτι ἐν τῷ συνθέτῳ Λυσίας κέχρηται, καταγῆοχασι, μὴ πάνυ πείθου· ἦχε μὲν γὰρ λέγουσι, καὶ Δημοσθένης ἦχασι λέγει, ἀλλ' οὐκ ἀγῆοχασι» (Σφῶδρα ἀμφιβάλλομεν ἂν ὁ Λυσίας μετεχειρίσθῃ τὸ καταγῆοχασι). Μοῖρ. σ. 147 Πειρσ. »Εἰσῆχεν ἀττικῶς, εἰσαγῆοχεν ἑλληνικῶς». Θωμ. Μάγιστρ. σ. 125, 8 Ρισχ. »Εἰσῆχε κάλλιον ἢ εἰσαγῆοχεν. Ἀπὸ τοῦ εἰσάγω, εἰσάξω, εἰσῆχα». Ζωναρ. Λεξ. σ. 34 Τιτμ. »Ἀγῆοχασιν: ἤνεγκαν. — Παρ' οὐδενὶ εὐρίσκεται τῶν ἀκριβῶν ἀγῆοχασιν, ἀλλ' ἐν ἐπιστολῇ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος. Οἱ δόκιμοι δὲ περὶ τὴν διάλεκτον ἦχα, συνῆχα, ἐξῆχα λέγουσιν». Ὁ παρακείμενος ἀγῆοχα οὐ μόνον ἐν ἐπιστολῇ τοῦ Φιλίππου εὐρίσκεται (Δημοσθέν. περὶ τοῦ Στεφ. § 39, σ. 238 »Φρουρὰς εἰσαγῆοχότας») ἀλλὰ καὶ ἐν ψηφίσματι τῶν Ἀθηναίων (Δημοσθ. αὐτόθι § 73, σ. 249 »δὲ παρὰ Φιλίππου στρατηγὸς Ἀμύντας καταγῆοχεν εἰς Μακεδονίαν»). Καὶ αἱ ἐπιστολαὶ ὁμῶς καὶ τὰ ψηφίσματα καὶ οἱ νόμοι καὶ οἱ κατάλογοι καὶ τὰ δόγματα κτλ., ἅπερ ἐν τῷ ἐπιφανεστάτῳ τούτῳ τοῦ Δημοσθένους λόγῳ παρέγκεινται, εἶνε νόθα πάντα καὶ πεπλασμένα πλὴν μόνου τοῦ ψηφίσματος τῶν Βυζαντίων (Ἴδε Κόβητον

Μνημοσ. Τόμ. ΙΑ', σελ. 195 κξ.). Παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις ἀπαντᾷ μὲν, ὡς εἶδομεν, καὶ ὁ παρακείμενος ἦχα, συχνότερος ὁμῶς παρ' αὐτοῖς εἶνε ὁ ἀγῆοχα ἀναγινωσκόμενος καὶ ἐν τοῖς Ἀριστοτελείοις Οἰκονομικοῖς Β', β', 1 (Τόμ. Α', σ. 640, 20 Διδ.) »ἂ ὑπολαμβάνομεν ἀξιόλογα αὐτῶν εἶναι συναγῆοχαμεν». Ἴδε Πολύβ. ΚΔ', γ', 1: Φάσκοντες οὐδ' ἔτι καὶ νῦν αὐτὸν ἐξαγῆοχέναι τὰς Φρουρὰς ἐκ τῶν πόλεων (Πρβ. καὶ Α', δ', 17: ὑπὲρ ὧν ὁ χρόνος εἰς λήθην ἀγῆοχει τοὺς ὑπερέχοντας. Κς', ε', 5: οὐς πρότερον ἐξαγῆοχει). Δίων Χρυσόστ. Λόγ. ΑΒ', Τόμ. Α', σ. 659 Ρεισκ. (Τόμ. Α', σ. 403, 20 Δινδ.): τινὲς δὲ ὀλίγοι παρρησίαν ἀγῆοχασι πρὸς ὑμᾶς. ΑΓ', Τόμ. Β', σ. 25 (Τόμ. Β', σ. 17, 31): ἢ μηδέπω τὴν τέχνην ἐπὶ τοσοῦτον προαγῆοχασιν. Πλούταρχ. Φωκίων. ΙΖ', 2: εἰς τὰ τοιαῦτα, ἔφη, τὴν πόλιν οὗτοι παραγῆοχασιν. Συμποσιακ. Προβλημ. Ζ', β', 1 (Ἠθικ. σ. 853, 14 Διδ.): ἐν οἷς πολλὰ συναγῆοχε καὶ ἱστορικὴ κτέ. Δημήτρ. Μάγνης παρὰ Διονυσ. Ἀλικαρν. Τόμ. Ε', σ. 631 Ρεισκ.: ὁ δὲ τὰς περὶ Κρήτην συναγῆοχε μυθολογίας. Ἀθήν. ΙΓ', σ. 592, ε': αὐτὸς γοῦν ἐν τῷ περὶ χρυσίου λόγῳ προαγῆοχε τὰ τέκνα ἐπὶ τὸ δικαστήριον. Ἰώσηπ. Ἀρχαιολ. ΙΔ', ιε', 1 (Πρβ. καὶ Ἰουδ. Πολ. Α', ιε', 3): καὶ συναγῆοχὼς δύνανται οὐκ ὀλίγην ξένων τε ἄμα καὶ ὁμοφύλων. ΙΕ', ια', 1: ὅσον οὐ πρότερον ἀγῆοχέναι τὸ Ἰουδαίων ἔθνος. Ἰουδ. Πολ. Α', λ', 1: ἀγῆοχέναι τε πρὸ δυοῖν ἡμερῶν τὴν μητέρα ταύτης κτέ. Ἀριστείδ. Τεχν. Ῥητορ. Β', 5 (Ῥητ. Ἑλλ. Σπεγγ. Τόμ. Β', σ. 525, 22): πρὸς τοῦτο ἀπιδὼν προαγῆοχε τὸν λόγον (Γρ. προαγῆοχε). Ἀλέξανδρ. περὶ Σχημ. ΙΑ' (Τόμ. Γ', σ. 18, 50): εἰς ἔννοιαν ἀκριβεστέραν αὐτῷ ἀγῆοχε. Ἡλιοδωρ. Αἰθιοπ. Θ', 24: ἀλλὰ σοὶ κόρη καὶ νεανίαν προαγῆοχότας. Διοσκουρίδ. Α', σ. 2, δ': συναγῆοχαμεν τὴν πραγματείαν ἐν πέντε βιβλίοις. Στέφαν. Βυζάν. σ. 167, 2 Μειν.: ἂ χρύσεια λέγεται Ἡρακλῆς ἐκ τῆς Λιβύης ἀγῆοχέναι. Ἰάμβλιχ. περὶ τοῦ Πυθαγ. Βίου ΛΕ' (254): μεγάλην μὲν ἐταιρείαν συναγῆοχότας. Σχολιαστ. Ἀπολλων. Β', 259 (σ. 403, 6 Κειλ.): κατηγοροῦσιν τινες τοῦ Ἀπολλωνίου ὡς οὐκ εἶ τὸν ὅρκον τοῦτον εἰσαγῆοχότας, κτλ. Γένεσ. Μς', 32: καὶ πάντα τὰ αὐτῶν ἀγῆοχασιν. Λευιτ. Ι', 19: εἰ σήμερον προαγῆοχασι τὰ περὶ τῆς ἀμαρτίας αὐτῶν. Βασιλ. Α', κα', 15: ὅτι εἰσαγῆοχάτε αὐτόν. Τωβίτ ΙΒ', 3: ὅτι με ἀγῆοχέ σοι ὑγιῇ. Σειράχ ΚΕ', 4: ἐν νεότητι οὐ συναγῆοχάς. Μακ-

καβ. Γ', ε', 45: εἰς κατάστημα μανιῶδες ἀγιοχώρας, κτλ. Πρβ. Βεκκ. Ἀνέκδ. σ. 325, 24 (Σουῖδ. Τόμ. Α', Μέρ. α', σ. 54 Βερν.) »Ἀγιοχώρας: ἐνέγκας". Ἡσύχ. Τόμ. Β', σ. 34 Σμ. »Εἰσαγιοχάσιν: εἰσήνεγκαν" καὶ »Εἰσαγιοχώρας: εἰσενεγκών" (Ἐν τῷ κώδικι εἰσαγεώχασιν, εἰσαγεωχώρας). Τόμ. Γ', σ. 384 »Προσαγιοχάσι: προσήγαγον". Τόμ. Δ', σ. 104 »Συνγιοχάει: ἐκόμισεν" (Περὶ τοῦ ἡγιοχάειν ἴδε Φιλῆμ. Λεξ. Τεχνολ. σ. 229, 13 Ὅσανν. »Ἀλήλιφα ἡ ληλίφειν, ἀγιοχά ἡ γιοχάειν ἀττικοὶ εἰσιν ὑπερσυντέλικοι. Ὅτε δ' ἀττικὸς παρακείμενος ἄρχεται ἀπὸ Φωνήεντος, τότε αὐξάνει τὴν ἄρχουσιν ὁ ὑπερσυντέλικος. Σησημεῖται δὲ ἐν τοῖς ἀπὸ Φωνήεντος ἀρχομένοις ὁ ἐληλύθειν ὑπερσυντέλικος· οὐκ αὐξάνει γὰρ τὴν ἀρχουσιν· καὶ ὁ ἐώλπειν καὶ ὁ ἐώργειν καὶ ὁ ἐφκειν, τῆς πρώτης συλλαβῆς συσταλείσης εἰς τὸ ε, τῆς δευτέρας ἐκταθείσης εἰς τὸ ω μέγα". Πρβ. Γοιτλίγγιον Θεοδωσ. Γραμματ. σελ. 247 κέξ.). Ἐν Τόμ. Α', σ. 21 ἀναγινώσκειται ἐν τῷ κώδικι »Ἀγίοχα: ἡνεγκα" καὶ »Ἀγιοχότων: κομισάντων, ἐνεγκάντων". Ὁ Μουσούρος ἔγραψεν ἀγιοχά καὶ ἀγιοχότων. Ὁ Σμιδίτιος ἀποδοκιμάζει τὴν μεταβολὴν ταύτην ἀναφέρον τὰ ἐν τῷ κώδικι γεγραμμένα εἰς τὴν βοιωτικὴν διάλεκτον· ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ἀγιοχότων προτιμᾷ τὸ ἀγιοχόντων ἢ μᾶλλον ἀγειοχόντων (Πρβ. Ἐτυμ. Μέγ. σ. 9, 34 »Τὸ μέντοι ἀγειόχα βοιωτῶν ἐστὶ, τροπὴ τοῦ η εἰς τὴν εἰ δίφθογγον". Ἴδε Ἀρήνσιον Διαλ. Αἰολ. σελ. 183 καὶ Βουτμαννὸν Λεξιλ. Τόμ. Α', σελ. 297). Περὶ τοῦ δωρικοῦ παρακειμένου ἀγάγοχα ἴδε Βουτμαννὸν ἔνθ. ἀνωτ. Ματθίαν Γραμματ. § 186, σημ. β', σελ. 412 ἐκδ. γ'. Ἀρήνσιον Διαλ. Δωρ. σελ. 357, κλπ.). Ἐγένετο δ' ὁ παρακείμενος ἀγιοχά κατὰ τινὰς μὲν τῶν παλαιῶν γραμματικῶν ἐκ τοῦ ἀγιοχά ἐπευθέσει ἢ πλεονασμῷ τοῦ ο. Μοσχόπουλ. περὶ Σχεδῶν σ. 187 »Ἦχα καὶ ἀττικῶς ἀγιοχά καὶ πλεονασμῷ τοῦ ο ἀγιοχά. Τὴν γὰρ τρίτην συλλαβὴν οἱ ἀττικοὶ (παρακείμενοι) συνεσταλμένην θέλουσιν ἔχειν· ἀλήλιφα, ἀκήκοα, ἐλήλυθα" (Πρβ. καὶ Ἐτυμ. Γουδ. σ. 4, 18 καὶ Αἴλ. Ἡρωδιαν. παρ' Οὐερφῆρω Ἐτυμ. Μέγ. σ. 9, 28). Κατ' ἄλλους δὲ κάλλιον τὴν κηροπλαστικὴν τέχνην γινώσκοντας ἐκ τοῦ ἀγιοχά ἐπευθέσει ἢ πλεονασμῷ τῆς συλλαβῆς γο καὶ ἐκπτώσει ἢ ἀποβολῇ τοῦ γ. Ἐτυμολ. Μέγ. σ. 9, 28 »Ἀγιοχά: Ἀγώ, ἄξω, ἦχα, ὁ ἀττικὸς ἀγιοχά. Καὶ ἐπειδὴ

ἔμελλεν ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ τρίτῃ συλλαβῇ ἔχειν τὸ αὐτὸ σύμφωνον, ἐπλεόνασεν ἢ γο συλλαβή, καὶ ἐγένετο ἀγιοχά, ὥσπερ ἀπὸ τοῦ ἔδω τὸ ἐσθίω ἔσω, ἦκα ὁ παρακείμενος καὶ ἀττικῶς ἔδηκα καὶ πλεονασμῷ τῆς δο συλλαβῆς ἐδήδοκα· καὶ ἀποβολῇ τοῦ γ ἀγιοχά" (Πρβ. καὶ Χοιροβοσκ. Καν. σ. 570. Ἴδε Δοβέκκιον *Elem.* Τόμ. Α', σελ. 476 κέξ. — Πρβ. καὶ Σμιδίτιον Διδύμ. σελ. 317).

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ παρακειμένου ἦχα καὶ τοῦ ἀγιοχά. Ὑπολείπεται δὲ νῦν νὰ ἐλέγξωμεν καὶ τὰ περὶ τοῦ ἀόριστου ἦξα ἐν τῷ λεξικῷ τοῦ Βυζαντίου εἰκαιολογούμενα. »Ὁ ἀόριστος ἦξα", λέγει ὁ σοφὸς λεξικογράφος, »εἶνε ἀχρηστος· ὅθεν τὸ παρὰ Θουκυδίδῃ προσῆξα καὶ τὸ παρ' Ὀμήρῳ προστακτικὸν ἄξατε". Τί λέγεις, ὦ δαιμόνιε; Τί σημαίνουσι ταῦτα; Ἄν τὸ παρὰ Θουκυδίδῃ προσῆξαν εἶνε ὀρθόν, εἶνε ἐπίσης ὀρθὸν καὶ τὸ παρ' Ἀντιφῶντι ἄξαι, κτλ. Πῶς λοιπὸν ὁ ἀόριστος ἦξα εἶνε ἀχρηστος πλὴν τοῦ παρὰ Θουκυδίδῃ προσῆξα; Ἄλλ' οὔτε ὁ Θουκυδίδης οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς τῶν παλαιῶν οὔτε ἀπλοῦν οὔτε σύνθετον τὸν ἀόριστον ἦξα μετεχειρίσθη, ὥς διὰ πολλῶν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἀπεδείχθη. Ὅθεν τὸ ὀρθὸν εἶνε νὰ λέγῃται »ὁ ἀόριστος ἦξα εἶνε ἀχρηστος τοῖς παλαιοῖς", ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐξαιρέσεως. Ἄν δὲ τις εὐλαβέστερος καὶ ψοφδεέστερος ὢν ὀκνῇ οὕτω πεποιθότως νὰ ἐκφράζῃται τολμηρὸν τοῦτο καὶ κινδυνῶδες νομίζων, ἄς λέγῃ »ὁ ἀόρ. ἦξα εἶνε σπανιώτατος παρὰ τοῖς παλαιοῖς καὶ ἀμφιβολώτατος". Καὶ αὐτὸς ὁ Βυζάντιος, ἐλπίζομεν, θὰ ὁμολογήσῃ ὅτι πολλῶν ὀρθότερον τοῦτο καὶ ἀκινδυνότερον εἶνε ἢ τὸ »ὁ ἀόρ. ἦξα εἶνε ἀχρηστος· ὅθεν προσῆξα, Θουκ. κτέ.". Ἐπειτα δὲ ποῦ τῶν ὁμηρικῶν ποιημάτων κεῖται τὸ προστακτικὸν ἄξατε; Ὁ ὁμηρικὸς καὶ ἐπικὸς καθόλου τῆς προστακτικῆς τοῦ ἀόριστου τύπος δὲν εἶνε ἄξατε, ἀλλ' ἄξετε, οὗ ἢ ἀπαρέμφατος ἄξέμεν ἢ ἀξέμεναι. Ἰλ. Γ, 105: ἄξετε δὲ Πριάμοιο βίην (Σχολ. σ. 101 Βεκκ. »Ἀξετε: Ἡ διπλῇ ὅτι τὸ ἄξετε οὐ τὸν μέλλοντα σημαίνει, ἀλλ' ἴσον τῷ ἄγετε". Ἀπολλών. Λεξ. Ὀμηρ. σ. 141. »Ἀξετε: ἄγετε. Ἀξετε δὲ Πριάμοιο βίην". Ἐτυμ. Μέγ. σ. 252, 15 »Καὶ τὰ παραγόμενα ἀπὸ μέλλοντος εἰς ἐνεστώτα, ὥς τὸ ὄρσω, ἐξ οὗ τὸ ὄρσεο, καὶ ἄξω. Ἀξετε Πριάμοιο βίην"). Ω, 778: ἄξετε νῦν, Τρῶες, ξύλα ἄστυδε. Ὀδ. Ξ, 414: ἄξεθ' ὕμν τὸν ἄριστον, ἵνα ξείνῳ ἱερεύσω. Ἰλ. Ψ, 111: οὐρῆάς τ' ἄτρυνε καὶ ἀνέρας ἄξέμεν ὕλην πάντοθεν ἐκ κλισίων. Ω, 663: τηλόθι δ'

ὕλη ἀξέμεν ἐξ ὄρεος (Πρβ. Εὐστάθ. σ. 1376, 2 »Ἐν τῷ ἀγινέμεν ὕλην, ὃ ἐστὶν ἄγειν, φέρειν, μετακομίζειν, δηλοῦται ὡς καὶ τὸ ὕλην ἀξέμεν τὸ ἀγαγεῖν μᾶλλον δηλοῖ, οὐ μὴν τὸ κλάσαι· πάντως γὰρ ἀγινεῖν μόνον τὸ ἄγειν, οὐ μὴν καὶ τὸ κλάν»). Ζ, 53: δώσειν ὧ θεράποντι καταξέμεν. Ψ, 50: ἠῶθεν δ' ὄτρυνον... ὕλην τ' ἀξέμεναι παρά τε σχεῖν (Ἡσύχ. Τόμ. Α', σ. 220 Σμ. »Ἀξέμεναι: ἐνεγκεῖν»). Πρβ. Ὀμηρ. Ὀδ. εἰς Ἀπόλλ. Δήλ. 102: αἱ δ' Ἴριν προὔπεμψαν ἑκτιμένης ἀπὸ νήσου ἀξέμεν Εἰλειθυίαν. Εἰς Δήμητρ. 443: ταῖς δὲ μέτ' ἄγγελον ἦκε βαρύκυπος εὐρύοπα Ζεὺς ῥεῖην ἠΰκομον Δημήτερα κυανόπτε- πλον ἀξέμεναι μετὰ Φύλα θεῶν. Οὕτω καὶ ἄξεσθε ἐπικῶς λέγεται ἀντὶ τοῦ ἀγάγεσθε καὶ ἄξοντο ἀντὶ τοῦ ἠγάγοντο. Ἰλ. Θ, 505: ἐκ πόλιος δ' ἄξεσθε βόας καὶ Ἰφια μῆλα (Σχολ. σ. 237 Βεκκ. »Ἡ διπλῇ ὅτι οὐ μέλλοντα σημαίνει τὸ ἄξεσθε, ἀλλ' ἐν ἴσῳ τῷ ἄγετε»)¹). Θ, 545: ἐκ πόλιος δ' ἄξοντο βόας καὶ Ἰφια μῆλα (Σχολ. σ. 238 »Τὸ ἄξοντο οὐ τὸν μέλλοντα σημαίνει, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ἄγοντο»). Ὅτι ὁ γράψας τὸ σχόλιον τοῦτο εὔρε παρ' Ὀμήρῳ ἄξοντο καὶ ὅτι τοῦτο κατ' ἀρχὰς ἐν τῇ ῥήσει τοῦ σχολιαστοῦ ἔκειτο, οὐχὶ τὸ ἄξαντο, εἶνε ἡλίου φανότερον. Ἀλλὰ τί πρέπει τις μᾶλλον νὰ θαυμάσῃ; Τὴν μωρίαν τοῦ γραμματικοῦ τοῦ νομίσαντος δυνατὴν τὴν τοῦ ἄξοντο ἀντὶ μέλλοντος ἐκδοχὴν καὶ κρίναντος ἀναγκαῖον ὑπόμνησιν εἰς προφυλακὴν νὰ γράψῃ ἢ τὴν τῶν ἀντιγραφῶν εὐήθειαν, οἵτινες οὐδόλως ὑπονοήσαντες ὅτι ἀδύνατον ἦτο τοιοῦτον σχόλιον νὰ γραφῇ,

¹) Κοινῶς ἀναγινώσκεται βαρβάρως ἄξασθε, ὡς καὶ παρ' Εὐσταθίῳ, ὅστις λόγον περὶ αὐτοῦ ποιούμενος ἀποφαίνεται ὅτι ἀντὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ εἶνε εἰρημένον ἀττικῶς (!) σ. 726, 32 »Τὸ δὲ ἄξασθε ἀττικῶς ἐρρέθη κατὰ πάθος. Ἀλλως γὰρ ἢ τοῦ ἄγειν κίνησις καὶ ἐνεργητικῶς κεῖται ἐν πολλοῖς παρὰ τῷ ποιητῇ». Ἀλλὰ πόσῃν περὶ τὰ τοιαῦτα ἐμπειρίαν ὁ Εὐστάθιος εἶχεν ἀρκούντως, νομίζομεν, ἐμφαίνουσιν ὅσα περὶ τῆς χρήσεως τοῦ νεῖμον καὶ ἀνάτειλον παραδοξολογεῖ ἐν σελ. 1376, 18 »Ὅρα δὲ τὸ νεῖμον· οὐ γὰρ πάνυ σύνηδες τὸ ῥῆμα, ὡς οὐδὲ τὸ ἀνάτειλον καὶ τὰ τοιαῦτα· νεῖμαι γὰρ καὶ ἀνάτειλαι τὸ κοινότερον». Πρβ. καὶ σελ. 983, 43 »Ὅθεν καὶ τὸ ἐνεγκε διὰ τοῦ ε ψιλοῦ ὡς ἐπὶ πολὺ ἔχει τὴν λήγουσαν. Εἰ δὲ καὶ διὰ διφθόγγου διὰ τὸ ἠνεγκα καξέσωσα [Σοφοκλ. Ἡλ. 13], κτέ.». Περὶ τῶν τοιούτων πολὺς σὺν θεῷ λόγος θὰ γείνη ἀλλαχοῦ.

ἐν παρ' Ὀμήρῳ ἔκειτο ἄξαντο, μετέβαλον τὸ ἄξοντο εἰς ἄξαντο; Τὸ παρ' Ἡσυχίῳ Τόμ. Α', σ. 220 Σμ. »Ἀξεσθαι: ἀγαγέσθαι, ἀφίξεσθαι, παραγενέσθαι» εἶνε κατὰ Κόβητον Μνημοσ. Τόμ. ΙΑ', σελ. 292 σύγκριμα δύο ὁμηρικῶν γλωσσῶν τῶν ἐξῆς: »Ἀξεσθε: ἀγάγεσθε» καὶ »Ἰξεσθαι: ἀφίξεσθαι, παραγενέσθαι». Τῷ ἀορίστῳ ἄξετε-ἀξέμεν-ἀξέμεναι ὁμοιος εἶνε ὁ οἷσετε-οἷσέμεν-οἷσέμεναι, οὗ καὶ ὁ ἐνικὸς τῆς προστακτικῆς οἷσε-οἷσέτω εὐρηται παρ' Ὀμήρῳ. Ὀδ. X, 106: οἷσε θέων εἴως μοι ἀμύνεσθαι πάρ' οἷστοι. X, 481: οἷσε θέειον, γρηῦ, κακῶν ἄκος, οἷσε δέ μοι πῦρ (Εὐστάθ. σ. 1954, 59 »Καὶ ὅρα τὸ οἷσε δις λεχθὲν τοῖς μετρικοῖς μόνοις ὃν χρήσιμον, οὐπερ ἢ γραφὴ διὰ ψιλοῦ λόγῳ παρατακτικῷ, ὡς προδεδήλωται, ἀπὸ ἐνεστώτος τοῦ οἷσω». Πρβ. καὶ Καλλιμ. εἰς Δήμ. 137: οἷσε θερισμόν)¹). Ἰλ. T, 173: τὰ δὲ δῶρα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων οἷσέτω ἐς μέσσην ἀγορὴν. Ὀδ. Θ, 255: Δημόδοκῳ δὲ τις αἶψα κίων Φόρμιγγα λίγειαν οἷσέτω. Ἰλ. Γ, 103: οἷσετε δ' ἄρν', ἕτερον λευκόν, ἑτέρην δὲ μέλαιναν (Σχολ. σ. 101 Βεκκ. »Οἷσε-

¹) Το οἷσε εὐρηται καὶ παρ' Ἀριστοφάνει. Ἀχαρν. 1099: ἄλας θυμίας οἷσε, παῖ, καὶ κρόμμυα. 1101: θρόνον ταρίχους οἷσε δεῦρο, παῖ, σαπρού. 1122: τοὺς κιλλίβαντας οἷσε, παῖ, τῆς ἀσπίδος. Βατρ. 482: ἀλλ' οἷσε πρὸς τὴν καρδίαν μου σπογγίαν (Ὁ Μεινέκιος: σφογγίαν. Πρβ. Μοῖριν σ. 285 Πειρσ. »Οἷσε ἀττικῶς, φέρε ἑλληνικῶς καὶ κοινῶς»). Καὶ ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Ἀλέξιδος παρ' Ἀθηναίῳ Γ', σ. 114, δ' προὔτεινεν ὁ Δοβραῖος (Adversar. Τόμ. Β', σελ. 303) νὰ γραφῇ »οἷσε δεῦρό μοι» ἀντὶ τοῦ οἷσω (ἢ οἷσο) δεῦρο καὶ ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Μενάνδρου παρ' Ἀθην. ΙΕ', σ. 700, ε' »οἷσ' εἰσιῶν (ἢ οἷσ' ἰῶν) πανόν, λύχνον, κτέ.» ἀντὶ τοῦ »εἰσιῶν πανόν κτέ.» (Advers. Τόμ. Β', σελ. 271) καὶ ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Ἀναξίππου παρ' Ἀθην. Δ', σ. 169, β' »ζωμήρυσιν φέρ', οἷσ' ὀβελίσκους δώδεκα» ἀντὶ τοῦ »ζωμήρυσιν φέροις, ὀβελίσκους κτέ.». Παρ' Ἡσυχίῳ Τόμ. Γ', σ. 190 Σμ. ἀναγινώσκεται »Οἷσον: κόμισον, φέρε· ἢ σχοινίον». Ἀλλὰ περὶ τοῦ ἀορίστου οἷσαι ἀντὶ τοῦ ἐνεγκεῖν ἀλλαχοῦ. — Περὶ τοῦ οἷσε, οἷσετε καὶ ἄξετε διέλαβε καὶ ὁ ἀοίδιμος Κοραῖς Ἀτάκτ. Τόμ. Α', σελ. 104 κέξ. Ἀλλὰ παρατηροῦνται τινὰ ἐν τοῖς αὐτοῦ λόγοις προχειρότερον καὶ ἀτακτότερον εἰρημένα, ὅπερ σφόδρα λυπεῖ ἡμᾶς. Πρβ. καὶ Ἀσώπιον Εἰσαγ. Ἑλλην. Συντάξ. σελ. 539 κέξ. καὶ Σουτσ. σελ. 165 κέξ. Ἰδε καὶ Μουλλάχιον Δήμητρ. Ζήν. σελ. 60 καὶ Γραμματ. τῆς Κοιν. Ἑλλην. Γλώσσ. σελ. 227.

τε: Ἡ διπλῇ πρὸς τὸ οἴσετε ὅτι οὐ μέλλοντός ἐστι χρόνου, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ φέρετε, ἀπὸ τοῦ οἴσε, ὃ ἐστι φέρε. — Οἴσετε ἀπὸ τοῦ οἴσε, ὡς ἄξετε ἀπὸ τοῦ ἄξε. Εὐστάθ. σ. 389, 44 »Ἐν δὲ τοῖς ῥηθεῖσι κειμένου καὶ τοῦ οἴσετε ῥήματος, οἷον οἴσετε δ' ἄρνε καὶ ἐξῆς, σημειῶσαι ὅτι οὐδὲ τοῦ φέρω μέλλων ἐστίν, ὡς παρατετήρηται τοῖς παλαιοῖς, οὐδὲ τοῦ οἴσω, ὃ ἐστι κομίσω, εὔρηται ἐνεστώ. Διό φησιν ἄρνας φέρειν καὶ οἴσετε ἄρνε. Καὶ ὅτι ἀλλήλαις ἰσοδυναμοῦσιν αἱ λέξεις αὗται. Διὸ καὶ τὸ συμφέρον καὶ τὸ συνοῖσον ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σημαίνοντος τίθενται. Ο, 718: οἴσετε πῦρ, ἅμα δ' αὐτοὶ ἀολλέες ὄρνυτ' αὐτήν (Σχολ. σ. 435 »Ἡ διπλῇ ὅτι οἴσετε ἀντὶ τοῦ φέρετε· οὐ γὰρ τὸν μέλλοντα δηλοῖ τὸ οἴσετε, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ οἴσε θέειον ἐστὶν ἀνάλογον [ἀναλόγου] τῷ φέρε»). Ὀδ. Τ, 154: καὶ δὲ μεθ' ὕδωρ ἔρχεσθε κρήνηνδε καὶ οἴσετε θᾶσσαν ἰοῦσαι (Εὐστάθ. σ. 1887, 64 »Τὸ δὲ οἴσετε ποιητικῶς κανονίζεται ὡς παρατατικὸς ἀπὸ μέλλοντος ἀναδραμόντος εἰς ἐνεστώτα. Οἴσω γάρ· οὐ παρατατικὸς οἴσον, τὸ τρίτον οἴσε, τὸ προστακτικὸν ὁμοφώνως οἴσε, οὐ πληθυντικὸν τὸ οἴσετε ῥῆμα εἰς πεζολογίαν ἄχρηστον. Πρβ. καὶ Ἐτυμ. Μέγ. σ. 619, 1. Ἴδε καὶ Θεόκρ. ΚΔ', 48: οἴσετε πῦρ ὅτι θᾶσσαν ἀπ' ἐσχαρεῶνος ἐλόντες. Καλλιμ. εἰς Λουτρ. Παλλ. 31: οἴσετε καὶ κτένα οἱ παγχρύσειον. Πρβ. καὶ 17 καὶ 48)¹⁾. Ὀδ. Γ, 429: εἶπατε δ' εἴσω δμῶῃσιν... καὶ ἀγλαὸν οἰσέμεν ὕδωρ (Πρβ. καὶ Καλλιμ. Ἀποσπ. 110, σ. 231 Βλομφ. »ὄγε τέθμιον οἴσεμεν ἄλλους [ἄλλοις] κτέ.». Γρ. οἰσέμεν). Ἰλ. Γ, 120: ἡδ' ἄρν' ἐκέλευεν οἰσέμεναι (Πρβ. καὶ Ψ, 564. Ὀδ. Θ, 399. Μ, 10. Σ, 291. Ἡσύχ. Τόμ. Γ', σ. 189 Σμ. »Οἰσέμεναι: κομίσαι καὶ τὰ ὅμοια. Ἐν τῷ κώδικι οἰσέμεναι). Προστακτικὴ οἰσόντων εὔρηται ἐν ἀποσπασματι τοῦ Ἀντιμάχου παρ'

¹⁾ Πρβ. Σχολ. Ἰλιάδ. Α', 120 (σ. 15 Βεκκ.) »Τὸ λεύσσετε Ἀρίσταρχος γράφει διὰ δύο σ· ἐγὼ δὲ ἐνεστώτα ἀπὸ τοῦ μέλλοντος, ὡς ἄξετε, οἴσετε, καταβήσεο δίφρου. — Ἀρίσταρχος μέλλοντά φησιν, ἐγὼ δὲ ἐνεστώτα ἀπὸ τοῦ μέλλοντος, ὡς τὸ ἄξετε, οἴσετε. Ἐτυμ. Μέγ. σ. 562, 9 »Λεύσσετε: Ὁρᾶτε. Ἄλλοι δι' ἐνὸς σ γράφουσιν, ὡς ἀπὸ τοῦ λεύσω μέλλοντος· ὥσπερ καὶ τὸ ἄξετε δὲ Πριάμοιο βίην καὶ οἴσετε δ' ἄρν' καὶ καταβήσεο δίφρου. Μόνον τὸ λεύσσετε εἶνε ὀρθόν.

Ἀθην. ΙΑ', σ. 468, β': ἄλλοι δὲ κρητῆρα πανάργυρον ἢ δὲ δέπαστρα οἰσόντων. Πρβ. καὶ Ἰξον, Ἰξε(ν). Ἰλ. Ε, 775: ἀλλ' ὅτε δὴ Τροίην Ἰξον κτέ. (Πρβ. καὶ Κ, 470, κτλ. Ἡσύχ. Τόμ. Β', σ. 562 Σμ. »Ἰξον: ἀφίκοντο, ἦλθον»). Β, 667: αὐτὰρ ὄγ' ἐς Ῥόδον Ἰξεν ἀλώμενος (Πρβ. καὶ Ζ, 172, κτλ. Ἡσίοδ. Ἀσπ. 32. Ἀποσπ. 82 Γοιτλ. Ἡσύχ. Τόμ. Β', σ. 361 »Ἰξε: παρεγένετο, ἐνέβαλεν, ἦλθεν»). Τὸ δεύτερον πρόσωπον Ἰξεε ἴδε ἐν τῷ εἰς Ἀπόλλωνα Πύθιον ὁμηρικῷ ὕμνῳ σίχ. 52 »Ὀρχηστὸν δ' Ἰξεε» καὶ 100 »Ἰξεε δ' ἐς Φλεγύων ἀνδρῶν πόλιν ὑβριστάων». Ἐν σίχ. 45 φέρεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις οὐ μόνον τὸ ὀρθὸν »τάχα δ' Ἰξεε ἀπ' αὐτοῦ» ἀλλὰ καὶ τὸ βάρβαρον Ἰξεε (ἴδε Βαουμειστῆρον Ὑμν. Ὀμηρ. σελ. 151. Πρβ. καὶ Σπιτζνῆρον *Observat. in Quint.* σελ. 292 καὶ Βοισσονάδην Ἀνθολ. Παλατ. Τόμ. Α', σελ. 556 ἐκδ. Δυβν. Παρ' Ἡσυχίῳ Τόμ. Β', σ. 361 ἀναγινώσκεται »Ἰξαι: διηθῆσαι, ἦκειν». Ὁ Ἐμπερροῦσιος εἶκασε δεηθῆναι ἀντὶ τοῦ διηθῆσαι, ὃ δὲ Σμιδίτιος »(ὕλ)Ἰξαι: διηθῆσαι». Ἀλλ' ἴσως ἐν τῷ »Ἰξαι: διηθῆσαι» λαμβάνει τὸ »ἦσαι: διηθῆσαι». Περὶ τοῦ ἦσαι πρβ. Λοβέκκιον Ῥηματ. σελ. 90). Τῷ μέσῳ ἀορίστῳ ἄξοντο-ἄξεσθε ὅμοιος εἶνε ὁ (ἐ)βήσετο ἀντὶ τοῦ ἔβη καὶ ὁ (ἐ)δύσετο ἀντὶ τοῦ ἔδυ, ὧν ἡ προστακτικὴ βήσεο = βῆθι καὶ δύσεο = δῦθι. Ἰλ. Γ, 262: πὰρ δέ οἱ Ἀντήνωρ περικαλλέα βήσετο δίφρον (Γράφεται καὶ βήσατο βαρβάρως. Κραμ. Ἀνέκδ. Παρ. Τόμ. Γ', σ. 282, 17 »Ὁ μὲν Ἀρίσταρχος ἁμεινόν φησι τὸ βήσετο, οὐ μεταποιεῖ δὲ τὴν γραφήν». Σχολ. Ἰλιάδ. σ. 109 Βεκκ. »Προκρίνει μὲν τὴν διὰ τοῦ ε γραφὴν βήσετο, πλὴν οὐ μετατίθησιν ἀλλὰ διὰ τοῦ α γράφει Ἀρίσταρχος». Πρβ. καὶ σελ. 49 [Β, 35] »Ἀπεβήσετο: Εἰ μὲν ἀντὶ τοῦ ἀπέβαινε παρατατικοῦ, διὰ τοῦ α γραπτέον ἀπεβήσατο¹⁾. Οὕτως Ἐπαφρόδιτος. — Ὁ μὲν Ζηνόδοτος διὰ

¹⁾ Ἡ ῥῆσις αὕτη, ἂν δὲν σφαλλώμεθα, ἦτο κατ' ἀρχὰς οὕτω γεγραμμένη. »Εἰ μὲν ἀντὶ τοῦ ἀπέβαινε παρατατικοῦ, διὰ τοῦ [ε γραπτέον ἀπεβήσετο· εἰ δὲ ἀντὶ τοῦ ἀπέβη ἀορίστου, διὰ τοῦ] α γραπτέον ἀπεβήσατο». Ἀποπλανηθεὶς ὁ ἀντιγραφεὺς ἀπὸ τοῦ πρώτου διὰ τοῦ εἰς τὸ δεύτερον παρέλιπεν οὕτως ὑπερπιδήσας τὰ ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἀτελῇ τὴν ῥῆσιν καὶ πῶς ἀδιανόητον κατέστησεν. Ὁμοίως ἠφανίσθησαν λέξεις οὐκ ὀλίγαι ἐν Σχολ. Εὐριπ. Τόμ. Δ', σελ. 150 Δινδ. »Οὕτως τὸ μὲν ἰδοὺ καὶ ἰοὺ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῆς οὐ ἀντωνυμίας ἢ τοῦ οὐ ἄρθρου ὑποτα-

τοῦ ε γράφει, ὃ καὶ ἄμεινον· οἱ δὲ ἄλλοι διὰ τοῦ α'". σελ. 190 [Z, 288] »Κατεβήσετο: Γράφεται καὶ κατεβήσατο". σελ. 298 [K, 513] »Ἐπεβήσετο: Οὕτως Ἀρίσταρχος. Ἄλλοι δὲ

κτικῶ", ὅπερ, τῶν ἐλλειπόντων προστιθεμένων, γίνεται »Οὕτως τὸ μὲν ἰδοῦ καὶ ἰοῦ πρὸς ἀντιδιαστολὴν [τοῦ προστακτικῶ ἰδοῦ καὶ ἰοῦ, τὸ δὲ οὐ πρὸς ἀντιδιαστολὴν] τῆς οὐ ἀντωνυμίας ἢ τοῦ οὐ ἄρθρου ὑποτακτικῶ". Τοιοῦτόν τι συνέβη καὶ ἐν τῷ Α' προτρεπτικῶ τοῦ Λεσβώνακτος § 2 (Ῥήτ. Ἀττ. Διδ. Τόμ. Β', σ. 184) »Ἐπανενεγκεῖν δὲ τὴν γνώμην ὑμῶν ἕκαστον βούλομαι, ὃ καὶ δεῖ σκέψασθαι [ἢ καὶ δεινὸν σκέψασθαι], ἃ περὶ πλείστου ποιούμενοι κατελίπομεν, τοὺς γεννήσαντας πατέρας καὶ μητέρας. Ὁ δὲ υἱός τε ἐφύτευσε καὶ ἐξέφυσεν, ὃ δὲ ὁμογενεῖς ἀδελφούς τε καὶ ἀδελφάς". Γραπτέον »ἃ περὶ πλείστου ποιούμενοι κατελίπομεν, ὃ μὲν τοὺς γεννήσαντας, πατέρα καὶ μητέρα, ὃ δὲ υἱός, οὗς τε ἐφύτευσε καὶ ἐξέφυσεν, ὃ δὲ ὁμογενεῖς, ἀδελφούς τε καὶ ἀδελφάς". Παρὰ Πλουτάρχῳ Παραλλ. Ἑλλ. καὶ Ῥωμ. 40 (Ἠθ. σ. 388, 14 Διδ.) ἀναγινώσκεται »Εὐνὸς Ἀρεως καὶ Στερόπης τὴν Οἰνομάου γήμας Ἀλκίπην ἐγέννησε θυγατέρα Μάρπησσαν, ἣν παρθένον ἐφρούρει. Ἰδὼς δ' Ἀφάρητος καὶ ἀρπάσας ἐκ χοροῦ ἐφυγεν". Οὐδεῖς, νομίζομεν, δύναται ν' ἀμφιβάλῃ ὅτι πρὸ τοῦ Ἰδὼς ἐξέπεσεν ἢ μετοχὴ ἰδῶν, καθάπερ ἐν βίῳ Καμίλλου Δ', 5 »πλῶν τε χρησάμενοι καὶ τῶν παρὰ τοῦ θεοῦ τυχόντες κτλ." πρὸ τοῦ χρησάμενοι τὸ ἐπίθετον χρηστῶ. Καὶ ἐν τῇ Ῥητορικῇ τοῦ Ἀριστοτέλους Γ', ε', 6 »ἄδηλον γὰρ τὸ ἀεὶ πρὸς ὁποτέρῳ διαστίζαι" φαίνεται ὅτι πρὸ τοῦ διαστίζαι ἐξερρύη τὸ ῥῆμα δεῖ (ΔΕΙ = ΔΙ) καὶ ὅτι τὸ πλῆρες εἶνε »πρὸς ὁποτέρῳ δεῖ διαστίζαι". Ἐν πραγματείᾳ τινὶ περὶ μέτρων ἐκδοθείσῃ ὑπὸ τοῦ Γαισφόρδου μετὰ τοῦ Ἡφαιστίωνος λέγεται (Τόμ. Α', σελ. 322 ἐκδ. β') »ἢ ὅτι Δημήτηρ περίλυπος οὔσα ἐπὶ τῇ ἀρπαγῇ τῆς κόρης παρεξενώθη γυναικὶ Νίβῃ καλουμένη κατὰ τὴν Ἀττικὴν". Τὸ Νίβῃ εἶνε παραφθορὰ τοῦ νεῖρη(-ρα), ὅπερ προῆλθεν ἐκ τοῦ Μετανεῖρη(-ρα) ἐκπτώσει τῶν δύο πρώτων συλλαβῶν. Ἀλλὰ πῶς ἐγένετο ἢ ἐκπτώσις αὕτη; Ἐν τοῖς σχολίοις τοῦ Ἡφαιστίωνος (Τόμ. Α', σελ. 168-9) ἀναγινώσκεται »ὅτι ἡ Δημήτηρ περίλυπος οὔσα ἐπὶ τῇ ἀρπαγῇ τῆς ἑαυτῆς θυγατρὸς καὶ πλανωμένη παρεξενώθη τινὶ ὀνόματι Κελεῶ καὶ τῇ αὐτοῦ γαμετῇ Νῆρι". Δὲν εἶνε Φανερώτατον ὅτι αἱ δύο τελευταῖαι συλλαβαὶ τοῦ γαμετῇ κατέπιον τὰς δύο πρώτας συλλαβάς τοῦ Μετανεῖρη(-ρα) καὶ ὅτι τὸ ὑπολειφθὲν νεῖρη(-ρα) ἐγέννησε τὰ δύο τέρατα Νῆρι καὶ Νίβῃ; Καὶ ἄλλα πλεῖστα τοιούτων ἐκπτώσεων ἢ καταπόσεων λέξεων ἢ μερῶν λέξεων παραδείγματα ὑπάρχουσιν.

ἐπεβήσατο". σελ. 394 [Ξ, 229] »Ζηνόδοτος καὶ Ἀριστοφάνης εἰς πόντον ἐβήσετο, καὶ μήποτε ἄμεινον". Τὸ (ἐ)βήσατο (ἄπεβήσατο, κτλ.) ἀντὶ τοῦ ἐβῆ εἶνε ἀναντιρρήτως βάρβαρον· καὶ ἂν που παρὰ παλαιῶ ἐπικῶ ἀναγινώσκηται, πρέπει ἀδιστάκτως νὰ μεταβληθῇ εἰς τὸ ὀρθόν (ἐ)βήσετο (ἄπεβήσετο, κτλ.). Κακῶς γράφεται παρ' Ἡσιόδῳ Ἀσπ. 33 »προσεβήσατο μητίετα Ζεὺς" ἀντὶ τοῦ προσεβήσετο καὶ 338 »ἐς δίφρον ἐβήσατο δῖα θεάων" ἀντὶ τοῦ ἐβήσετο, ὅπερ καὶ ἐν ἀντιγράφῳ φέρεται. Καὶ ἐν τοῖς ὁμηρικοῖς ὕμνοις ὃ διὰ τοῦ ε τύπος πρέπει νὰ γραφῇ. Εἰς Ἀπόλλ. Δήλ. 49 »ἐπὶ Δήλου ἐβήσετο πότνια Λητώ" [Ἐν ἐνὶ τῶν ἀντιγράφων ἀναγινώσκεται ἐβήσετο, ἐν ἐτέρῳ δ' ἐβήσσατο. Πρβ. καὶ Ἡσύχ. Τόμ. Α', σ. 575 Σμ. »Βήσσατο: ἐπέβῃ"]. Εἰς Ἑρμ. 99 »ἢ δὲ νέον σκοπὴν προσεβήσετο δῖα Σελήνη" [Ὁ εἶχος οὗτος νομίζεται ὑπὸ τινων ὑποβολιμαῖος]. 233 »σπεύδων κατεβήσετο λάϊνον οὐδόν". Εἰς Ἀπόλλ. Δήλ. 141 »ἄλλοτε μὲν τ' ἐπὶ Κύνθου ἐβήσεο παιπαλόνετος". Ἰδε Κόβητον Μνημοσ. Τόμ. ΙΑ', σελ. 291 καὶ 511. Τὸ ἐν Ὀδυσσεΐας Ο, 475 »οἱ μὲν ἔπειτ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὕγρα κέλευθα νῶ ἀναβησάμενοι" ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ ἀναβιβασάμενοι ὥς μέσον τοῦ ἀνέβησα = ἀνεβίβασα). Ἰλ. Η, 465: δύσετο δ' ἥελιος, τετέλεστο δὲ ἔργον Ἀχαιῶν (Σχολ. σ. 215 Βεκκ. »Δύσετο: Σημειοῦνται τινες ὅτι ἀντὶ τοῦ ἐδύετο". Πρβ. καὶ σελ. 39 [Α, 496] »Ἀνεδύσετο: Παρατατικῶ παθητικῶ. Ὡς ἀπὸ τοῦ δύω ἐνεστῶτος τὸ παράγωγον δῦμι, ὃ μέλλων δύσω. Καὶ ἐγένετο ὃ μέλλων ἐνεστῶς, οὗ ὃ παθητικὸς δύσομαι, ὃ παρατατικὸς ἐδυσόμην ἐδύσετο. Ὡς περ καὶ ἐκ τοῦ βῶ βιβῶ βίβημι ὃ μέλλων βήσω· καὶ μετάγεται εἰς ἐνεστῶτα, οὗ παθητικὸς βήσομαι, ὃ παρατατικὸς ἐβησόμην ἐβήσετο". Σχολ. Ὀδυσσ. Β, 388, σ. 114, 51 Δινδ. »Δύσετό τ' ἥελιος: Εἴωθεν ὃ ποιητὴς τοὺς μέλλοντας πολλαῖς εἰς ἐνεστῶτα μεταγχεῖν. Ἔστιν οὖν τὸ ἐδύσετο παρατατικὸν ἀπὸ ἐνεστῶτος τοῦ δύσω". Πρβ. καὶ σελ. 320, 6 [Z, 321] καὶ 348, 21 [Η, 289]. Ἑτυμ. Μέγ. σ. 290, 6 »Δύσετό τ' ἥελιος: Ἐχρὴν δείλετο, εἰς δείλην ἐτράπη· ἡμέρα γὰρ ἦν ἔτι. Δύω, δύσω· καὶ μετάγεται ὃ μέλλων εἰς ἐνεστῶτα· δύσω, δύσομαι, ἐδυσόμην". Πρβ. καὶ Ἡσύχ. Τόμ. Α', σ. 544 Σμ. »Δύσετο: κατήλθε" καὶ Τόμ. Β', σ. 18 »Ἐδύσετο: ἐνεδύετο". Ἐν τῷ κώδικι ἐδύετο. Παρ' Ὀμήρῳ ἀναγινώσκεται ἐνιαχοῦ καὶ ἐδύσατο· ἀλλὰ μόνον τὸ ἐδύσετο εἶνε ὀρθόν. Τὸ ἐν Ἰλ. Ψ,

738 »καὶ ῥ' ἀπομορξαμένω κούην δύσαντο χιτῶνας» μεταγραφ-
πτόν εἰς δύσοντο. Τὸ δ' ἐν Σ, 376 »ὅφρα οἱ αὐτόματοι θεῖον
δυσαίατ' ἀγῶνα» μεταβλητέον εἰς δυσοίατ'. Ἀλλ' ὑπάρχει
καὶ γραφὴ δύσονται καὶ δύσονται. Πρβ. Σχολ. σ. 500 Βεκκ.
καὶ Εὐστάθ. σ. 1148, 6. Περὶ τοῦ ἐν Ὀδυσσεΐα Α, 24 »οἱ μὲν
δυσομένου Ὑπερίονος, οἱ δ' ἀνιόντος» καὶ τοῦ παρ' Ἡσιόδῳ Ἔργ.
384 »Πηϊάδων Ἀτλαγγενέων ἐπιτελλομένων ἄρχεσθ' ἀμήτου,
ἄρότοιο δὲ δυσομενάων» διαφέρονται οἱ Φιλολόγοι, οἱ μὲν ἀντ'
ἀορίστων ἐκλαμβάνοντες, οἱ δ' ἀντὶ μελλόντων, οἱ δ' ἀντ' ἐνεστῶ-
των. Πρβ. καὶ Ψευδοπλούτ. περὶ τοῦ Βίου καὶ τῆς Ποιήσ. Ὀμήρ.
ΝΔ' [Τόμ. Ε', σ. 116, 49 Διδ.] »Καὶ ὁ μέλλων ἀντὶ τοῦ ἐνεστῶ-
τος. Οἱ μὲν δυσομένου Ὑπερίονος, οἱ δ' ἀνιόντος». Ἰλ. Ε, 221: ἀλλ' ἄγ' ἐμῶν ὀχέων ἐπιβήσεο (Πρβ. καὶ Θ, 105.
Λ, 512. Εὐστάθ. σ. 702, 13 »Τὸ δὲ ἐπιβήσεο, οὗ κρᾶσις τὸ
ἐπιβήσου, ἀσυνήθως καὶ αὐτὸ ἔχει κανονισθὲν ὡς ἀπὸ ἐνεστῶτος
τοῦ ἐπιβήσω οὐκ ἔχοντος δύο σ, ἵνα τε μὴ ὁ βήσω μέλλων, ἐξ
οὗ ἐκινήθῃ, ἀπολέσῃ τὸν οἰκεῖον χαρακτῆρα καὶ ἵνα δὲ ἴσως μὴ
συνεμπέσῃ τῷ βήσω βήξω, ἐξ οὗ τὸ βήξ βηχός». Λῆροι
καὶ Φλήναφοι). Ἰλ. Ε, 109: ὄρσο, πέπον Καπανηϊάδῃ, κατα-
βήσεο δίφρου. Τ, 36: αἶψα μάλ' ἐς πόλεμον θωρήσεο, δύσεο
δ' ἀλκήν (Πρβ. καὶ Ὀδ. Ρ, 276 καὶ Ἡσιόδ. Ἀσπ. 108. Εὐστάθ.
σ. 1059, 6 »Τοῦ δὲ δύσεο ἐνεστῶς δύσω ἀναδραμὼν ἐκ μέλ-
λοντος εἰς θέμα τὸ δύσω δύσομαι ἐδυσόμην ἐδύσου. Τοιοῦ-
τον δὲ σὺν ἄλλοις καὶ τὸ ἐβησόμην ἐβήσετο ἐξ ἐνεστῶτος τοῦ
βήσω, οἷς ἐν ἀποκεκλήρωται σίγμα πρὸς ἀκολουθίαν τοῦ α' μέλ-
λοντος». Πρβ. καὶ σ. 1169, 58). Σ, 134: ἀλλὰ σὺ μὲν μήπω
καταδύσεο μῶλον Ἄρηος (Εὐστάθ. σ. 1155, 7 »Τὸ δὲ καταδύ-
σεο ἢ μὲν κοινὴ διάλεκτος εὐκτικὸν οἶδεν [Παρὰ τῷ πολυμαθε-
στάτῳ τῆς Θεσσαλονίκης ἐπισκόπῳ τὸ καταδύσεο εἶνε τὸ αὐτὸ
καὶ τὸ καταδύσαιο!], ἢ δὲ ποιήσις τὸ ἐνδύσω [Ἐκ τοῦ κα-
ταδύσεο αἶφνης γίνεται μετάβασις εἰς τὸ ἐνδύσω!] εἰς ἐνε-
στῶτα προάγουσα ὡς παθητικοῦ ἐνεστῶτος προστακτικὸν ἐκεῖθεν
προάγει αὐτό»). Πρβ. καὶ λέξεο (Ἰλ. Ι, 617: σὺ δ' αὐτόθι λέ-
ξεο μίμνων. Ὀδ. Τ, 598: σὺ δὲ λέξεο τῷδ' ἐνὶ οἴκῳ. Εὐστάθ.
σ. 1879, 51 »Τὸ δὲ λέξεο προστακτικὸν πάνυ καινῶς ἔχει. Γί-
νεται δὲ ἀπὸ τοῦ λέγω λέξω· οὗ ἀναδραμόντος εἰς ἐνεστῶτα ἔ-
στιν αὐτοῦ παθητικὸν τὸ λέξομαι· οὗ παρατατικὸς ἐλεξόμην,
τὸ τρίτον λέξετο, καὶ ἐξ αὐτοῦ προστακτικὸν τὸ λέξεο. Εἰ

δὲ γε καὶ εὐκτικὸν που εὐρεθεῖν ἐν ἀντιγράφοις, εὐδοκίαν καὶ οὕτω
τὸ μέτρον ἔσται διὰ συνιζήσεως». Πῶς γὰρ οὐ; Πρβ. καὶ σ. 778,
57), ὄρσεο (Ἰλ. Γ, 250: ὄρσεο, Λαομεδοντιάδῃ, καλέουσιν
ἄριστοι. Πρβ. καὶ Π, 126. Σ, 170. Φ, 331. Ὀδ. Ζ, 255.
Σχολ. Ἰλιάδ. σ. 109 »τὸ δὲ ὄρσεο ἀπὸ τοῦ ὄρσω ἐνεστῶτος
ἐστίν») ἢ ὄρσευ (Ἰλ. Δ, 264: ἀλλ' ὄρσευ πόλεμόνδ' οἷος πά-
ρος εὐχεαὶ εἶναι. Πρβ. καὶ Τ, 139).

Ἄν μεγάλη εἶνε καὶ παράδοξος φαίνεται ἡ τοῦ Χρυσοβέργου
ἀκρισία καὶ ἀσυνεσία ἐν οἷς περὶ τῆς τοῦ ἄγνυμι αὐξήσεως λό-
γον ποιούμενος διδάσκει, δὲν εἶνε μικρὰ οὐδ' ἀναξία θαυμασμοῦ
φαίνεται ἡ παρατηρουμένη ἐν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ γεγραμμένοις περὶ
τῆς παρ' Ἀττικοῖς χρήσεως τοῦ κοινοῦ λεγομένου μέλλοντος. Ἐν
σελ. 67 τοῦ παραρτήματος αὐτοῦ εἶνε τὰ ἐξῆς σεσημειωμένα·
»Ἀπαντᾶται ὅμως ἐνίοτε παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ὁ κοινὸς Μέλλων·
οἷον, κατοικτίσειν, διολέσω, φροντίσει [Εὐριπ. Ἡρακ.
53. Ἐλ. 894. Τρ. 1234], ἀντὶ κατοικτιεῖν, διολῶ, φροντιεῖ. —
καλέσω, χαρίσομαι (Ἀριστοφ. Πλούτ. 964. Θεσμ. 939), νε-
ωτερίσειν, νομίσειν [Θουκ. Γ'. 66. Η'. 48], κομίσουσι, διατελέ-
σουσι [Πλάτ. Πολιτ. Β'. 570. Δ'. 425]. Βλ. Συντακτ. Ἀσσωπ.
σελ. 553-4». Βλέπομεν καθ' ἃ κελεύμεθα τὸ συντακτικὸν [ἢ
τὴν εἰσαγωγὴν εἰς τὴν ἐλληνικὴν σύνταξιν] τοῦ Ἀσσωπίου καὶ εὐ-
ρίσκομεν ἐν αὐτῷ τὰ θαυμάσια ταῦτα γεγραμμένα (σελ. 555,
§ 143)· »Περὶ δὲ τῶν Ἀττικῶν λεγομένων Μελλόντων σημειώτεον
ὅτι δὲν ἀληθεύει ἡ γνώμη τοῦ Ελμσλῦ, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι δὲν ἐμε-
ταχειρίσθησαν [Οὕτω. Τὸ μετεχειρίσθησαν εἶνε λίαν ἐλλη-
νικὸν καὶ οὐδαμῶς συνῶδον οὔτε τῇ ἀφελείᾳ οὔτε τῇ γλαφυρότητι
τοῦ δεξιωτάτου συγγραφέως τοῦ χαριέστατα πολλάκις τὸν λόγον
ὑπογλυκαίνοντος διὰ τοῦ πολυθρυλήτου ναὶ μὴν!] οὐδέποτε
τὸν κοινὸν τύπον τοῦ Χρόνου τούτου [Ποῖος εἶνε ὁ χρόνος ὁ δηλού-
μενος διὰ τοῦ »τοῦ χρόνου τούτου»; Τὸ προηγούμενον »περὶ δὲ τῶν
Ἀττικῶν λεγομένων μελλόντων» βροᾷ ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν ἄλλος
χρόνος νὰ σημαίνεται ἢ ὁ Ἀττικὸς μέλλων. Ἀλλὰ δὲν εἶνε
ἄτοπον καὶ γελοῖον νὰ λέγηται »δὲν μετεχειρίσθησαν οὐδέποτε τὸν
κοινὸν τύπον τοῦ Ἀττικοῦ μέλλοντος»; »Ὡφείλε, νομίζομεν, ὁ
συγγραφεὺς νὰ εἴπῃ »Περὶ δὲ τοῦ μέλλοντος σημειώτεον ὅτι δὲν
ἀληθεύει κτέ.»]. οὕτω π. χ. ἀπαντᾶται κατοικτίσειν, διο-
λέσω, φροντίσει (Εὐρ. Ἡρακ. 153. Ἐλ. 894. Τρ. 1234),

ἐντὶ κατοικτιεῖν, διολῶ, φροντιεῖ — καλέσω, χαρίσομαι (Αριστ. Πλούτ. 964. Θεσμ. 959) — νεωτερίσειν, νομίσειν (Θουκ. Γ', 66. Η', 48) — κομίσουσιν, διατελέσουσι [Ἐλλείπει ἐνταῦθα τὸ ἐκ τοῦ Λυκούργου παράδειγμα καταψηφίσεσθαι] (Πλατ. Πολιτ. Β', 370. Δ', 425 Λυκ. κατὰ Λεωκρ. ἐν τέλει. Ἰδε Λοβέκκιον εἰς Φρύνιχον σελ. 746). Δὲν πρέπει δὲ νὰ παρατρέξωμεν ὅτι καὶ ἐκ τούτων καὶ ἐκ τῶν προηγουμένων πολλὰ γράφονται διαφόρως ὑπὸ τῶν διαφόρων ἐκδοτῶν· οὕτω π. χ. τὸ τοῦ Λυκούργου καταψηφίσεσθαι γράφεται καὶ παρ' ἄλλων καὶ παρὰ Κοραῆ καταψηφίζεσθαι· τὸ τοῦ Σοφοκλέους κρυβεῖς γράφεται κρυφείς [Ἄλλ', ὦ μακάρις, τίς ὁ λόγος καὶ ποῖον τὸ ὄφελος τῆς παρατηρήσεως ταύτης; Τί διαφέρει πρὸς τὸ προκείμενον ἂν κρυβεῖς ἢ κρυφείς γράφηται; Δὲν μένει τὸ πρᾶγμα τὸ αὐτὸ ὁπότερος ἂν τῶν τύπων τούτων τεθῇ; Δὲν εἶνε καὶ τὸ κρυφείς δεύτερος ἀόριστος; Δὲν προτίθεται δὲ σὺ ν' ἀποδείξης ἐν σελ. 553, § 142 ὅτι οἱ τραγικοὶ μετεχειρίζοντο καὶ τὸν δεύτερον παθητικὸν ἀόριστον; Πόσον λογικὸν τῇ ἀληθείᾳ εἶνε νὰ λέγῃ τις »Ἀλλὰ καὶ ἐξ ὕμνην ἀπαντᾷται παρὰ τοῖς Τραγικοῖς, καὶ ῥιφέντα καὶ κρυβεῖς (Σοφ. Λ'. 1145. Ἰδε Ερμ. εἰς Εὐρ. Εκ. 553). . . . Δὲν πρέπει δὲ νὰ παρατρέξωμεν ὅτι τὸ τοῦ Σοφοκλέους κρυβεῖς γράφεται κρυφείς" !! "Ἄν ὑπῆρχε καὶ γραφὴ κρυφθείς, τοῦ μέτρου συγχωροῦντος, οὐ μόνον καλῶς ἀλλὰ καὶ ἀναγκαίως θὰ εἶχεν ἢ διάφορος αὕτη γραφὴ νὰ μνημονευθῇ, ἅτ' ἐκ τῆς ἀλλοίας γραφῆς καὶ τοῦ πράγματος ἀλλοιουμένου. Νῦν δὲ οὔτε ὑπάρχει οὔτ' ἐπιτρέπει τὸ μέτρον νὰ ὑπάρχῃ. Τὰ δ' ὑπὸ τοῦ Ἀσωπίου γραφόμενα εἶνε ἄτοπα καὶ ἀλλόκοτα]· τὸ τοῦ Ἀριστοφάνους ἰσχύσειν (Ιππ. 182) γράφεται ἰσχύειν, κτλ.". Πᾶς τις βλέπει ὅτι ὅσα ὁ ταλαίπωρος Χρυσοβέργης ἐν τῷ παραρτήματι αὐτοῦ ἔγραψεν αὐτολεξεῖ ἐκ τῆς τοῦ Ἀσωπίου εἰσαγωγῆς εἰς τὴν ἑλληνικὴν σύνταξιν παρέλαβεν εὐπιστότατα καὶ ἀνυποπότῳτα κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν ἀκρίτων. Καὶ οὕτω συνέβη τὸ τῆς παροιμίας »τυφλὸς τυφλὸν ὠδήγαε, κηῦραν τὸ Φῶς στὸ λάκκο". Ἀλλὰ πόθεν ὁ Ἀσώπιος ἐτρύγησε τὰ ἐν τῇ εἰσαγωγῇ αὐτοῦ εἰς τὴν ἑλληνικὴν σύνταξιν; Ὁ Ἀσώπιος μικρὸν ἢ οὐδὲν τοῦ Χρυσοβέργη κατὰ τὸ ἀστάθμητον καὶ τὸ ταχυπειθὲς διαφέρειν, ἂν καὶ σοφώτατος κατὰ τὴν Ἑλλάδα νομίζεται καὶ ἦρως τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ὑπὸ τινων μαμμοθρέπτων ἀνακαλῆται (ὥστε με, νῆ τὰς χάριτας, πολλὰ πάνυ δακρῦσαι ὑπὸ

τοῦ γέλωτος), πάνθ' ὅσα μετὰ στόμφου προφέρεται ἐλέγχων δῆθεν τὸν Ἑλμολήϊον ἐκαρπολόγησε, καθὰ καὶ ἡ παραπομπὴ αὐτοῦ ἐμφαίνει, ἀνεξετάστως καὶ ἀβασανίστως ἐκ τῶν εἰς τὸν Φρύνιχον παρέργων τοῦ Λοβέκκιου. "Ὡστ' ἴσως ποτὲ ἐν τῷ ἄδῃ ὁ μὲν Χρυσοβέργης τὸν Ἀσώπιον θὰ ἄγχι ὥς ὑπ' αὐτοῦ ἀπατηθείς, ὁ δ' Ἀσώπιος τὸν Λοβέκκιον θὰ ἔλκῃ ὥς τὸ αὐτὸ ὑπ' αὐτοῦ παθόν· καὶ πράγματα οὕτω τῷ Αἰακῷ καὶ ἀηδῖαν πολλὴν θὰ παρέχῃσι γραμματικὰς τερθρείας ἀναγκάζοντες αὐτὸν ν' ἀκούῃ. Ἀλλὰ τὰ μετὰ τὸν βίον εἶνε πως ἄδηλα καὶ οὐδεὶς γινώσκει ἂν αἱ ψυχὰς τῶν κεκμηκότων φροντίζουσιν ἐν τῷ ἄδῃ περὶ τῶν ἐν τῇ γῇ φλυαριῶν οὐδ' ἂν ὅλως οἱ τεθυηκότες αἰσθησιν ἔχουσιν, ἄνδρες ὥς Φασίιν τινες. Διὸ καταλείποντες τὰ ἐν τῷ ἄδῃ ὥς ἐν σκότει ὄντα καὶ ἀγνωσόμενα ὡς ἀποβλέψωμεν μᾶλλον εἰς τὰ ἐνταῦθα καὶ ὡς ἴδωμεν τί ἡμεῖς οἱ ἐν τῷ Φωτὶ τοῦ προσφιλεστάτου ἡλίου κινούμενοι περὶ τε τοῦ Χρυσοβέργη καὶ τοῦ Ἀσωπίου ἔχομεν νὰ εἰπώμεν. Ἀμφότεροι, νομίζομεν, μομφῆς μεγάλῃς καὶ ἐπιτιμῆσεως σκληρᾶς ἄξιοι εἶνε ὅτι περὶ πράγματος ἀμφισβητουμένου λόγον ποιοῦμενοι οὐδ' ἐλάχιστον πόνον ἀναλαμβάνουσιν εἰς ἔρευναν καὶ ἔλεγχον αὐτοῦ, ἀλλ' ἐπὶ τὰ ἔτοιμα μᾶλλον ὑπὸ ῥαθυμίας τρεπόμενοι προχείρως τοὺς ἀλλοτρίους λόγους ἀσπάζονται καὶ ἀνεπισκέπτως ἀποδέχονται. "Ἄν δὲν ἐπελανθάνοντο οἱ σοφοὶ οὗτοι ἄνδρες τοῦ ἐπιχαρμείου »νᾶφε καὶ μέμνασ' ἀπιστεῖν" καὶ δὲν ἦτο παρ' αὐτοῖς ὅλως ἀταλαίπωρος ἢ ζητήσις τῆς ἀληθείας, ἄνευ πολλοῦ μόχθου θὰ εὕρισκον ὅτι τὸ ἐν τῇ Ἑλένῃ τοῦ Εὐριπίδου διολέσω (»τέλος δ' ἐφ' ἡμῖν εἶθ' ἃ βούλεται Κύπρις λέξασ' ἀδελφῷ σ' ἐνθάδ' ὄντα διολέσω εἴτ' αὖ μεθ' Ἡρᾶς στᾶσα σὸν σώσω βίον") δὲν εἶνε μέλλον τῆς ὀριστικῆς ἀλλ' ἀόριστος τῆς ὑποτακτικῆς (Ὁ Πφλούγκιος Εὐριπ. Ἑλέν. σελ. 115 ἐκδ. Κλοτζ. ἐκλαμβάνων αὐτὸ ὡς μέλλοντα, καθάπερ ὁ Λοβέκκιος, παρατίθεται, ἵν' ἀναμφίβολον δῆθεν τὴν χρῆσιν τοῦ μέλλοντος καταστήσῃ, τὸ ἐξῆς τοῦ Ἡροδότου χωρίου· Η', 36 »ἐμμαντεύοντο περὶ τῶν ἱρῶν χρημάτων εἴτε σφέα κατορύξουσιν εἴτε ἐκκομίσουσιν ἐς ἄλλην χώραν". Ἀλλ' ἄτοπος καὶ γελοῖος φαίνεται ὁ ἀνὴρ σπουδάζων τὸ ἀμφίβολον δι' ἀμφιβολωτάτου νὰ καταστήσῃ ἀναμφίβολον. Τὸ χωρίον τοῦ Ἡροδότου φέρεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις καὶ καθ' ὑποτακτικὴν γεγραμμένον· »εἴτε σφέα κατορύξωσι εἴτε ἐκκομίσωσι", ὅπερ καὶ ἡ φύσις καὶ ἡ χρῆσις τοῦ ἑλληνισμοῦ κηρύττουσιν ὅτι εἶνε τὸ μόνον ὀρθόν, ὡς διὰ πολλῶν ἄλλοτε ὁ ἀποδειχθῇ)· ὅτι τὸ ἐν τῷ

Πλούτῳ τοῦ Ἀριστοφάνους καλέσω (»Φέρε νυν ἐγὼ τῶν ἐνδοθεν καλέσω τινά») κάκιστα ἐκλαμβάνεται ὡς μέλλων προφανέστατα ἄοριστος τῆς ὑποτακτικῆς ὄν, καθάπερ καὶ τὸ ἐν Λυσιστράτῃ 864 (»Φέρε νυν καλέσω καταβᾶσά σοι». Πρβ. καὶ 851 »ἰδοῦ, ἡ καλέσω ἡ γὰρ Μυρρίνην σοι; σὺ δὲ τίς εἶ;») καὶ τὸ ἐν τῷ Φιλοκτήτῃ τοῦ Σοφοκλέους 1452 (»Φέρε νυν στείχων χάραν καλέσω»). ὅτι τὸ ἐν ταῖς Θεσμοφοριαζούσαις χαρίσομαι (»τί σοι χαρίσομαι») εἶνε κακὴ γραφὴ τῆς ὑποτακτικῆς χαρίσωμαι (Πρβ. Δημοσθ. Ὀλυνθ. Γ', § 22, σ. 34 »τί βούλεσθε; τί γράψω; τί ὑμῖν χαρίσωμαι;», ἐνθα φέρουσι τἀντίγραφα καὶ χαρίσομαι! Ὁ πολὺς Κόβητος Νου. Lect. σελ. 396 προτείνει νὰ γραφῇ »τί βούλεσθε γράψω, ἵν' ὑμῖν χαρίσωμαι;») ὅτι παρὰ Θουκυδίδῃ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις ἀντὶ μὲν τοῦ νεωτερίσειν φέρεται καὶ νεωτερίσαι (Θησ. Στεφ. Παρ. Τόμ. Ε', σελ. 1478: νεωτεριεῖν), ἀντὶ δὲ τοῦ νομίσειν γράφεται καὶ νομίζειν ὅτι παρὰ Πλάτωνι ὑπάρχει ἐν τοῖς ἀντιγράφοις οὐ μόνον κομίσουσι ἀλλὰ καὶ κομιοῦσι (καὶ κομισοῦσι, ἐν ᾧ ἐπ' αὐτοφώρῳ καταλαμβάνεται ὁ ἀντιγραφεὺς παρεμβάλλων τὸ σίγμα εἰς τὴν παλαιὰν καὶ γνησίαν γραφὴν κομιοῦσι), κτλ. Οὕτω δὲ πολλὰ εἶνε ὅσα περὶ τοῦ προκειμένου πράγματος ἀναγκαῖον ἡμῖν φαίνεται νὰ λεχθῶσιν, ἵνα καταφανὲς γένηται πῶς ἔχει τἀληθές καὶ μηδεμία μηδενὶ ἀμφιβολία ὑπολειφθῇ, ὥστε φοβούμενοι μὴ πέρα τοῦ δέοντος μακρὰ ἀποβῶσι τὰ προλεγόμενα νομίζομεν καλὸν αὐτὰ μὲν εἰς ἄλλον καιρὸν ν' ἀναβάλλωμεν, εἰς ἕτερα δὲ νῦν τοῦ Ἀσωπίου εἰκαιολογήματα νὰ μεταβῶμεν, ἵνα μὴ τις τυχὸν ἡμᾶς μεμψῆ ὅτι ἄνδρα σοφώτατον καὶ ἥρωα τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων ὀλίγου ἡξιώσαμεν λόγου καὶ οὐχ ἱκανὸν γεῦμα τῆς περὶ τὴν ἐλληνικὴν γλῶσσαν δεινότητος αὐτοῦ τοῖς ἀναγνώσταις προσηνέγκομεν.

Ἐν τῇ εἰσαγωγῇ αὐτοῦ εἰς τὴν ἐλληνικὴν σύνταξιν σελ. 516, § 57 ἀναγινώσκονται τὰ ἐξῆς. »Καὶ ἐν τούτοις μὲν οὕτως ἄλλων δὲ ῥημάτων ὁ Μετ' ὀλίγον μέλλων ἐπέχει τόπον ἀπλοῦ παθητικοῦ μέλλοντος, ἀχρήστου γενομένου παρ' Ἀττικοῖς ὡς τοιαῦτα ἀναφέρει ὁ Βουτμᾶννος τὸ πεπράσομαι καὶ δεδήσομαι, ἀντὶ τῶν ἀχρήστων παθησομαι καὶ δεθῆσομαι ὡσαύτως πεπαύσομαι, κεκόψομαι καὶ εἰρήσομαι ἐκ τοῦ εἴρημαι, ἀντὶ τοῦ σπανιωτέρου παρ' Ἀττικοῖς ῥηθήσομαι (Ισ. πρὸς Φίλ.

ἀρχ. Θουκ. Α', 73. Αἰσχ. Κτησ. Δ')». Περὶ τῶν ἄλλων οὐδὲν λόγον ἐπὶ τοῦ παρόντος ποιούμεθα οὐδ' ἐξετάζομεν ἂν ὄντως ὁ μετ' ὀλίγον μέλλων ἀντὶ τοῦ παθητικοῦ κεῖται. Μόνον περὶ τοῦ ῥηθήσομαι λέγομεν ὅτι δὲν εἶνε σπανία παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς αὐτοῦ ἡ χρῆσις καὶ ὅτι μεγάλως σφάλλεται ὁ Ἀσωπίος πιστεύων ὅτι »ἀντὶ τοῦ σπανιωτέρου παρ' Ἀττικοῖς ῥηθήσομαι εἶνε τὸ εἰρήσομαι ἐν χρήσει». Παρὰ Θουκυδίδῃ οὐ μόνον ἐν Α', 73 ἀναγινώσκεται »ῥηθήσεται δ' οὐ παραιτήσεως μᾶλλον ἔνεκα», ἀλλὰ καὶ ἐν Η', 66 »καὶ τὰ ῥηθησόμενα πρότερον αὐτοῖς προὔσκειπτο». Παρ' Αἰσχίνῃ οὐ μόνον ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος εὔρηται § 8 »τῶν μελλόντων ῥηθήσεσθαι λόγων» (Πρβ. καὶ § 147: εἰ μὴ τῶν Ἑλλήνων ἐναντίον ἀναρρηθήσεται), ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου § 93 »οἱ δ' ἐν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ ῥηθησόμενοι» καὶ § 192 »καὶ μοι σφόδρα τὸ μέλλον ῥηθήσεσθαι διαμνημονεύετε». Παρ' Ἰσοκράτει οὐ μόνον ἐν τῷ πρὸς Φίλιππον § 1 ἀπαντᾷ »τοῦ λόγου ποιήσομαι τὴν ἀρχὴν οὐ τοῦ πρὸς σὲ ῥηθησομένου» (Πρβ. καὶ § 14: τῶν πραγμάτων τῶν ῥηθησομένων. § 15: ὦν οἶμαι καὶ τὰ ῥηθησόμενα προσδεήσεσθαι. § 140: τοὺς περὶ σοῦ ῥηθησομένους), ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ Πανηγυρικῷ § 13 »τῶν μελλόντων ῥηθήσεσθαι» καὶ ἐν τῷ περὶ Εἰρήνης § 63 »ἀληθὲς μὲν ἐστὶ τὸ ῥηθησόμενον» καὶ § 75 »καὶ τῶν ῥηθήσεσθαι μελλόντων» καὶ ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ § 6 »τῷ λόγῳ τῷ μέλλοντι ῥηθήσεσθαι» καὶ § 24 »τῶν ῥηθήσεσθαι μελλόντων» καὶ § 56 »ἐκ τοῦ ῥηθήσεσθαι μέλλοντος» καὶ § 258 »τὸ ῥηθήσεσθαι μέλλον» καὶ ἐν τῷ περὶ Ἀντιδόσεως § 55 »τὰ μέλλοντα ῥηθήσεσθαι» καὶ § 240 »τῶν ῥηθήσεσθαι μελλόντων» (Πρβ. καὶ Ἐπιστ. Α' Διονυσ. § 10). Οὕτω καὶ παρὰ Λυσίᾳ κατὰ Σιτοπωλ. § 14 »ἢ τὰς σπονδὰς μέλλειν ἀπορρηθήσεσθαι» καὶ παρὰ Δεινάρχῳ κατὰ Δημοσθ. § 54 »ἢ παρὰ τούτου ῥηθησομένη κατὰ τοῦ συνεδρίου διαβολή» καὶ κατ' Ἀριστογείτ. § 17 »τῶν ἐν τῷ δήμῳ ῥηθήσεσθαι μελλόντων λόγων» καὶ παρ' Ὑπερείδῃ Ἐπιταφ. σ. 2, 1 Κοβ. »τῶν μὲν λόγων τῶν μελλόντων ῥηθήσεσθαι» καὶ σ. 2, 10 »οὐ γὰρ ἐν τοῖς τυχοῦσιν οἱ λόγοι ῥηθήσονται» καὶ παρὰ Δημοσθένει (περὶ Συντάξ. § 18, σ. 171 »τὸν γὰρ ὑπὲρ τηλικαύτης πόλεως ῥηθησόμενον λόγον»). κατ' Ἀνδροτ. § 4, σ. 594 »τῶν ὑπὸ τούτου ῥηθησομένων». κατὰ Τιμοκράτ. § 104, σ. 752 »καὶ γὰρ εἰ φορτικώτερον εἶναι τὸ ῥηθησόμενον δόξει». § 194, σ. 760 »Φενακισμοῦ καὶ παρακρούσεως ἔνεκα ῥηθησόμενα». κατ' Ἀρι-

στογ. Α', § 1, σ. 770 »τοὺς ὑπ' ἐμοῦ μέλλοντας ρηθῆσθαι». κατ' Ἀφόβ. Α', § 53, σ. 850 »εἰ δ' ὥς οὐ ρηθῆσομένων παραλίποιμι». πρὸς Λεωχ. § 45, σ. 1094 »ἐξελέγξαι τὰ ὑπὸ τούτων ρηθῆσόμενα». § 51, 1095 »τὰ δ' αὐτίκα μάλα ρηθῆσόμενα». κατὰ Στεφ. Α', § 46, σ. 1116 »τοὺς ἐπ' ἐξαπάτη νῦν λόγους ὑπὸ τούτου ρηθῆσομένων». κατὰ Θεοκρίν. § 25, σ. 1329 »τοὺς ὑπὸ τούτου ρηθῆσομένων» (Ἐρωτ. § 54, σ. 1411 »τοῖς μέλλουσι ρηθῆσθαι. Προσιμ. Γ', § 1, σ. 1425 »ὥς ἐκ τῶν ρηθῆσομένων δοκιμάσαι δέον». ΜΖ', § 2, σ. 1455 »ὥς ἐκ τῶν ρηθῆσομένων τὸ κράτιστον ἐλέσθαι δέον». Ὁ πολὺς Κόβητος ἀποφαίνεται Ὑπερείδ. Ἐπιταφ. σελ. 72 ὅτι ἐν τῷ περὶ Παραπρεσβ. § 179, σ. 597 »ἀπλοῦς γὰρ ἐστ' ὁ μέλλων λόγος οὗτος πρὸς ὑμᾶς ἤδη» καὶ ἐν τῷ πρὸς Λεπτίν. § 74, σ. 479 »καὶ πρὸς Διός, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μηδεὶς Φθόνῳ τὸ μέλλον ἀκούσῃ» πρέπει νὰ προστεθῇ τὸ ἀπαρέμφατον ρηθῆσθαι, δηλ. ὁ μέλλων ρηθῆσθαι λόγος καὶ τὸ μέλλον ρηθῆσθαι. Πρβ. καὶ Πλάτων. περὶ Νόμ. Γ', σ. 892, ε' »καὶ δὴ καὶ νῦν ὁ μέλλων ἐστὶ λόγος σφοδρότερος»). Οὐκ ὀλίγα τοῦ ρηθῆσομαι παραδείγματα εὐρίσκονται καὶ παρὰ τῷ ἀττικωτάτῳ καὶ λαμπροτάτῳ Πλάτῳ. Φαίδ. σ. 88, γ' »εἰς τὰ ὕστερον μέλλοντα ρηθῆσθαι». Πολιτ. σ. 295, β' »ἐκ τῶν μελλόντων ρηθῆσθαι». Συμποσ. σ. 189, β' »περὶ τῶν μελλόντων ρηθῆσθαι». Φαίδρ. σ. 259, ε' »τοῖς εὖ γε καὶ καλῶς [? εὖ τε καὶ καλῶς] ρηθῆσομένοις». περὶ Πολιτ. Ε', σ. 473, ε' »ὥς πολὺ παρὰ δόξαν ρηθῆσεται». Κριτ. σ. 107, α' »περὶ τῶν μελλόντων ρηθῆσθαι» καὶ »τὰ ρηθῆσόμενα πλείονος συγγνώμης δεῖται». σ. 108, α' »περὶ τῶν μελλόντων ρηθῆσθαι». περὶ Νόμ. Δ', σ. 723, γ' »οὐ γὰρ σμικρὸν τὸ μετὰ τοῦτό ἐστι ρηθῆσόμενον». ε', σ. 768, ε' »περὶ τε τῶν εἰρημένων καὶ τῶν μελλόντων ρηθῆσθαι». Ζ', σ. 809, ε' »τοῖς μετὰ ταῦτα μέλλουσι ρηθῆσθαι». Θ', σ. 880, ε' »τοὺς μέλλοντας λόγους ρηθῆσθαι». ΙΒ', σ. 957, β' »τὰ δ' ἔτι πρὸς τῷ τέλει ρηθῆσεται» (Ἐπινομ. σ. 977, δ' »ἀλλὰ καὶ ὁ νῦν ὀρθῶς ρηθῆσεται». Ἐπιστ. Η', σ. 553, γ' »τὰ μέλλοντα ρηθῆσθαι». σ. 553, ε' »τοῦ ὑπ' ἐμοῦ ρηθῆσομένου»). Φιλήβ. σ. 19, δ' »τὸ προσρηθῆσόμενον ὀρθῶς». Πολιτ. σ. 259, β' »βασιλικὸς ὀρθῶς προσρηθῆσεται». σ. 301, β' »καὶ οὐδὲν ἕτερον προσρηθῆσε-

ται». περὶ Πολιτ. Ε', σ. 479, β' »ταῦτα προσρηθῆσεται ἢ τὰ ναντία». Ἴδε καὶ Ξενοφ. Ἑλλην. ε', γ', 7 »οὐ πρὸς χάριν ἡμῖν ρηθῆσεται». Καὶ παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει δέ, ἐξ οὗ ἄρχεται ἡ παρακμὴ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, πλεῖστα τοῦ ρηθῆσομαι παραδείγματα εὐρίνται. Κατηγορ. Β', 3 (Τόμ. Α', σ. 2, 7 Διδ.) »καὶ κατὰ τοῦ ὑποκειμένου ρηθῆσεται» (Πρβ. καὶ Γ', 15, σ. 4, 53). Ε', 13 (σ. 10, 52 καὶ σ. 11, 4) »πρὸς αὐτὸ ρηθῆσεται» (Πρβ. καὶ Ε', 14, σ. 11, 7 καὶ 10). ε', 23 (σ. 16, 26. Πρβ. καὶ σ. 16, 30) »οὐδὲν μᾶλλον ἕτερον ἑτέρου ρηθῆσεται». Η', 16 (σ. 19, 45) »ἢ ὅψιν ἔχον ρηθῆσεται». Ἀναλυτ. Προτ. Α', α', 3 (σ. 39, 30) »ἐν τοῖς ἐπομένοις ρηθῆσεται». Τοπικ. Α', α', 10 (σ. 173, 8) »τῶν μετὰ ταῦτα ρηθῆσομένων». Α', δ', 5 (σ. 175, 2) »ἢ πρὸς τι ἴδιον ρηθῆσεται». Α', ι', 6 (σ. 178, 54) »ἐν τοῖς ὑπὲρ τῶν ἐναντίων λεγομένοις ρηθῆσεται». Α', ιγ', 8 (σ. 182, 22) »πλεοναχῶς ρηθῆσεται» (Πρβ. καὶ § 9 καὶ § 10 τετράκις). Α', ιγ', 12 (σ. 183, 16) »τὸ μὲν γὰρ ζῶον ποῖόν τι ρηθῆσεται». Α', ιγ', 16 (σ. 184, 2) »ἢ γὰρ ὁμοίως ρηθῆσεται κτέ.". Β', δ', 5 (σ. 190, 23) »ἀπὸ τίνος αὐτῶν ρηθῆσεται». Β', θ', 1 (σ. 195, 20) »ρηθῆσεται δὲ τὸ δικαίως κτέ.". Β', ια', 3 (σ. 197, 6 καὶ 8) »ἢ λευκὸν ρηθῆσεται... ἢ ἥττον ρηθῆσεται». Β', ια', 4 (σ. 197, 39) »ἀπλῶς ρηθῆσεται». Γ', α', 3 (σ. 198, 12) »πρὸς ὅ τι ἂν ᾖ χρήσιμον τὸ ρηθῆσόμενον». Δ', β', 10 (σ. 209, 40) »ἐπ' ἑλαττόν τε γὰρ ρηθῆσεται». Δ', δ', 9 (σ. 212, 55 καὶ 36) »καὶ τὸ ὑπερέχον ἡμίσεος ρηθῆσεται... πρὸς τὸ ἡμισυ ρηθῆσεται». Δ', ε', 5 (σ. 214, 31) »ἐπ' ἴσον ἢ ὑπόληψις καὶ ἢ πίστις ρηθῆσεται». Δ', ε', 2 (σ. 216, 51) »ἢ διαφορὰ τοῦ γένους ρηθῆσεται». Ε', γ', 3 (σ. 223, 10) »οὐ ρηθῆσεται τοῦνομα». Ε', δ', 1 (σ. 224, 54) »ἐν ἐκείνοις οὖν ρηθῆσονται». Ζ', δ', 1 (σ. 259, 8) »ἐκ τῶν μετὰ ταῦτα ρηθῆσομένων». Ῥητορ. Α', ι', 5 (σ. 535, 20) »ἐκ τῶν περὶ τὰ πάθη ρηθῆσομένων». Α', ιβ', 1 (σ. 538, 8) »ἐν τοῖς ὕστερον ρηθῆσεται». Α', ιγ', 8 (σ. 541, 7) »περὶ μὲν οὖν θυμοῦ ρηθῆσεται ἐν τοῖς περὶ τὰ πάθη» (Ῥητορ. πρὸς Ἀλέξ. Λε', 16, σ. 450, 42 »ἐκ τούτων τὰ ἐπίδοξα ρηθῆσθαι προκαταληπτέον»). Πολιτ. Β', γ', 15 (σ. 505, 40) »ἐκ τούτων Φανερὸν καὶ τῶν ὕστερον ρηθῆσομένων». Ἠθικ. Νικομ. Β', β', 2 (Τόμ. Β', σ. 15, 41) »ρηθῆσεται δ' ὕστερον περὶ αὐτοῦ». Β', ζ', 6 (σ. 21, 17) »ὕστερον ρηθῆσεται». Β', ζ', 9 (σ. 21, 52) »ἐν τοῖς ἐξῆς ρηθῆσε-

ταί". Δ', α', 14 (σ. 39, 36) «οὐκ ἐλευθέριος ἀλλ' ἄλλος τις [Κάλλιον ἄλλο τι] ῥηθῆσεται" (Ἠθικ. Εὐδ. Α', ε', 1, σ. 188, 37 »συνολογοῦντας τοῖς ῥηθῆσομένοις"). περὶ Ζώ. Μορ. Α', 1 (Τόμ. Γ', σ. 219, 5) «οὐδέ γε τὸ νῦν ῥηθῆσόμενον". περὶ Ὑπν. καὶ Ἑγρηγ. Β' (σ. 503, 37) «ῥηθῆσεται δὲ περὶ αὐτῆς ὕστερον καθ' αὐτήν". Πρβ. καὶ Θεόφρ. περὶ Φυτ. Ἱστορ. Α', β', 4 «αἱ γὰρ δυνάμεις καὶ ὧν χάριν ἕκαστον ὕστερον ῥηθῆσονται".

Ἐν τοῖς Σουτσειοῖς, περιβοήτῳ τοῦ Ἀσωπίου συγγράμματι, ἐξ οὗ καὶ γραμματοφάγος ὁ συγγραφεὺς ὑπὸ τινος ἐπεκλήθη, εἶνε τὰ ἐξῆς ὑπὸ τοῦ ἥρωος τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων γεγραμμένα (σελ. 98). «Προσθήσομεν δὲ τοῖς προειρημένοις δύο ἄλλας παρατηρήσεις· α'. ὅτι ἐν πολλοῖς, ἐὰν ἀποβάλλωμεν τοὺς συνήθεις τύπους, ἵνα πλησιάσωμεν δὴθεν περισσότερον εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν, θέλομεν ἀλλάξει γνήσια πρὸς κίβδηλα. Λέγοντες θέλω ἀκούει καὶ ἀκούσει, ἀγνοεῖ καὶ ἀγνοήσει, ἀποθνήσκει καὶ ἀποθάνει, πλέει καὶ πλεύσει, πίπτει καὶ πέσει, κτλ, μεταχειριζόμεθα τύπους ἀπ' αἰώνων καθιερωμένους καὶ εἰς τὰ στόματα μυριάδων ἀνθρώπων ὑπάρχοντας, ἐν ᾧ ἀκούσω, ἀγνοήσω, πλεύσω, πέσω, ἀποθάνω, δὲν ὑπῆρξαν οὐδέποτε. Ἀρμόζουσι δ' ἐνταῦθα τὰ περὶ προφορᾶς τῆς ἀρχαίας γλώσσης· οἱ ὁρθότατα δηλ. περὶ τούτου φιλοσοφῆσαντες εἶπαν ὅτι, εἰ μὲν ἡ προφορὰ τῶν σημερινῶν Ἑλλήνων δὲν εἶναι ἡ τοῦ Δευκαλίωνος καὶ Ὀμήρου, στηρίζεται τούλάχιστον εἰς χιλιάδων ἐτῶν ἱστορικὴν ἀπόδειξιν, ἀπ' ἐναντίου δὲ ἡ τῶν ἀλλοφύλων Εὐρωπαίων, τῶν ἡτακιστῶν, εἶναι προφορὰ οὐδέποτε ἐν χρήσει γενομένη, οὐδέποτε ζήσασα (Θείρχ. Ἑλλην. Γραμματ. σ. 30). οὔτε = Ἀϊφρόσυνη, π. χ. οὔτε = Εὐφρόσυνη, οὔτε = Ἰουφρόσυνη προὔφερων βεβαίως οἱ ἀρχαῖοι τὴν Εὐφροσύνην, οὔτε αἰδία τὴν ιδέα· τὸ αὐτὸ δυνατόν ἐφαρμόσαι καὶ εἰς τὰ προηγούμενα· ἀκούσω, δηλ. πλεύσω, κτλ, εἰσὶν ἱστορικώτατα παρ' ἡμῖν καὶ ἀνύπαρκτα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις".

Τί θέλει διὰ τούτων ὁ ἥρωος τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων καὶ διδάξει; Ἀρχόμενος μὲν τοῦ λόγου ἀποφαίνεται ὡς ἀπὸ τρίποδος ὅτι τὸ ἀκούσω, τὸ ἀγνοήσω, τὸ πλεύσω, κτλ. εἶνε κίβδηλα καὶ ὅτι οὐδέποτε ὑπῆρξαν· τελευτῶν δὲ λέγει ὅτι τὸ ἀκούσω, τὸ πλεύσω, κτλ. εἶνε ἱστορικώτατα παρ' ἡμῖν, τουτέστιν ἀπὸ πολλοῦ

χρόνου παρ' ἡμῖν ἐν χρήσει, καὶ ἀνύπαρκτα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. Δὲν εἶνε ταῦτα ἀντικρὺς ἀνδρὸς παραπαίουτος καὶ Φαρμακῶντος; Τίς ὑγιαίνων τὸν νοῦν δύναται περὶ τῶν αὐτῶν καὶ εἶπε ὅτι εἶνε κίβδηλα καὶ ὅτι οὐδέποτε ὑπῆρξαν καὶ πάλιν ὅτι εἶνε ἱστορικώτατα; Ἄλλ' ἴσως ἀπαντήσῃ τις ἡμῖν ὅτι ὁ Ἀσώπιος προτίθετο καὶ εἶπε ὅτι τὸ θέλω ἀκούσει, τὸ θέλω πλεύσει, κτλ. εἶνε ἱστορικώτατα παρ' ἡμῖν καὶ ἀνύπαρκτα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, ἀνθρώπινον δὲ τι παθὼν ἔγραψεν «ἀκούσω, δηλ. πλεύσω, κτλ, εἰσὶν ἱστορικώτατα παρ' ἡμῖν καὶ ἀνύπαρκτα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις". Ἔστω. Ἀλλὰ διὰ τί λέγει ὅτι τὸ ἀγνοήσω, τὸ πλεύσω καὶ τὸ ἀκούσω δὲν ὑπῆρξαν οὐδέποτε; Ὅτι πλάνην πλανᾶται μεγίστην ὁ πολυμαθὴς Ἀσώπιος νομίζων ὅτι δὲν ὑπῆρξαν οὐδέποτε οἱ μέλλοντες οὗτοι ἀποδείκνυται τρανύτατα ἐκ τῶν ἐξῆς παραδειγμάτων. Βακχυλίδ. παρ' Ἠφαιστίῳν Ἑγχειριδ. ΙΓ', 11 (Τόμ. Α', σ. 82 Γαισφ. ἐκδ. β') «ὦ περικλειτὲ δ' ἄλλ' ἀγνοήσῃν μὲν οὐ σ' ἔλπομαι" (Ὁ Βέρκιος Ποιητ. Λυρ. σελ. 973 ἐκδ. β' ἐξέδωκεν «ὦ Περικλειτε, τᾶλλ' ἀγνοήσῃν κτέ.". Ἡ ὁρθὴ γραφὴ φαίνεται ὅτι εἶνε «ὦ περικλειτὲ δ' αὖμ', ἀγνοήσῃν κτέ.". ΔΑΛΛ = ΔΑΜ. Τὸ Μ καὶ τὸ διπλοῦν ΛΛ μεγίστην ἔχοντα ὁμοιότητα καὶ οὐδὲν σχεδὸν ἐν τοῖς ἀντιγράφοις διαφέροντα πολλάκις συγχέονται πρὸς ἄλληλα). Πλάτ. Ἀλκιβ. Α', σ. 133, ε' «οὐκοῦν εἰ τὰ τῶν ἄλλων, καὶ τὰ τῶν πόλεων ἀγνοήσῃ". Ἰσοκράτ. Παναθην. § 251 (σ. 285, γ' Στεφ.) «οὐδὲν ἀγνοήσῃν τῶν λεγομένων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπαίνων αἰσθήσεσθαι κτέ.". Δημοσθέν. πρὸς Ζηνόθ. § 10, σ. 885 «οὐς οὐδ' ὑμεῖς ἀγνοήσετε ἰδόντες" (Ἄλλ' ὑπάρχει καὶ γραφὴ ἀγνοήσαιτε). κατὰ Κόνων. § 50, σ. 1266 «καὶ ἐπιγράφεται μάρτυρας ἀνθρώπους, οὐς οὐδ' ὑμᾶς ἀγνοήσῃν οἶμαι, ἐὰν ἀκούσῃτε" (Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις φέρεται καὶ ἀγνοεῖν). κατὰ Θεοκρίν. § 49, σ. 1337 «ὥσπερ ὑμᾶς ἀγνοήσοντας τὸν νόμον" (Τἀντίγραφα ἔχουσι καὶ ἀγνοήσαντας. Ἐν Βεκκ. Ἀνεκδ. σ. 208, 29 ἀναγινώσκεται «Ἀποκρίναι γὰρ μοι δεῦρο ἀναστάς· οὐ γὰρ δι' ἀπειρίαν ἀγνοήσεις ὅτι εἶπες: κτέ.". Ἡ ῥῆσις αὕτη εἶνε ἐκ τοῦ περὶ Παράπρεσβείας τοῦ Δημοσθένους § 120, σ. 378, ἐνθα ἡ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις φερομένη γνήσια γραφὴ εἶνε «οὐ γὰρ δὴ δι' ἀπειρίαν γ' οὐ φήσεις ἔχειν ὅτι εἶπες"). Ἀριστοτέλ. Ἀναλυτ. Προτ. Β', κγ', 6 (Τόμ. Α', σ. 113, 46 Διδ.) «ὥσθ' ἅμα εἴσεται καὶ ἀγνοήσει ταῦτόν". περὶ Ψυχ. Α', ε', 10 (Τόμ. Γ', σ. 442, 22) «γνώσε-

ται μὲν γὰρ ἐν ἑκάστῳ, πολλὰ δ' ἀγνοήσῃ" (Ῥητορ. πρὸς Ἀλέξ. Β', 9, Τόμ. Α', σ. 418, 28 »ὥν μὲν οὖν ὀρέγεσθαι δεῖ τοὺς νόμους καὶ τὴν πολιτικὴν κατασκευὴν ἐκ τούτων οὐκ ἀγνοήσεις". ΙΘ', 2, σ. 434, 13 »καὶ περὶ μὲν τούτων ἐκ τῶν εἰρημένων οὐκ ἀγνοήσομεν". ΚΒ', 5, σ. 436, 11 »περὶ μὲν οὖν τούτων ἐντεῦθεν οὐκ ἀγνοήσεις"). Ψευδογοργ. ὑπὲρ Παλαμῆδ. § 2 (Ῥητ. Ἀττ. Διδ. Τόμ. Β', σ. 210) »ἀλλ' ἀγνοήσομεν τοὺς ἀλλήλων λόγους". Λουκιαν. Ἐνυπν. § 15 (Τόμ. Α', σ. 10 Ἰακβ.) »οἷα καὶ ἡλικία μὴ ἀκολουθήσας ἐμοὶ ἀγνοήσῃν ἔμελλες". Θεῶν Διαλ. Α', § 2 (σ. 92) »οὐ γὰρ ἀγνοήσεις αὐθις". περὶ Ὀρχήσ. § 57 (Τόμ. Β', σ. 229) »οὐκ ἀγνοήσῃ δὲ καὶ τὰς μυθικὰς μεταμορφώσεις ἀπάσας". § 61 (σ. 230) »οὐδὲν τῶν ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου καὶ Ἡσιόδου [καὶ] τῶν ἀρίστων ποιητῶν καὶ μάλιστα τῆς τραγωδίας λεγομένων ἀγνοήσῃ". Ψευδοσοφιστ. § 4 (Τόμ. Γ', σ. 600) »καὶ μὴν εἰ ταῦτα ἀγνοήσομεν" (Ἐν Ψευδολογ. § 21 »ἀλλ' οἱ ἐν Αἰγύπτῳ ἴσως ἀγνοοῦσίν σε" Φέρεται καὶ καὶ γραφὴ ἀγνοήσουσίν σε. Ἐν τοῖς πρὸς Κρόν. § 6 »πῶς ἀγνοήσεις [Κάλλιον πῶς ἂν ἀγνοήσεις] λίθον ἀντὶ βρέφους ἐσθίων" ὑπάρχει καὶ γραφὴ ἀγνοήσῃ. Ἐν Δημοσθέν. Ἐγκωμ. § 22 ἀναγινώσκεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις »σὺ γάρ, ἔφην, ἀγνοήσεις μοι τὸ παρὸν ἄπορον, εἴτα . . . ἄλλο θεραπεύεις" καὶ ἀγνοήσεις μοι καὶ ἀγνοήση μοι καὶ ἀγνοείσης μοι ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ »ἀγνοεῖς, οἶμαι". Ἐν Ἐπιστ. Κρον. Β', § 25 ἀντὶ τοῦ »εἰ μόνος τῶν ἀπάντων ἀγνοεῖς" ἐξέδωκεν ὁ Ἰακωβίτζιος ἐξ ἀντιγράφων ἀγνώσεις. Ὁ Φρίσχιος προὔτεινε νὰ γραφῇ *Quaestion. Lucian.* σελ. 147 ἀγνοήσεις. Ἡ ὀρθὴ γραφὴ φαίνεται ὅτι εἶνε ἀγνῶς εἶ = ἀγνοεῖς. Πρβ. περὶ τῆς Συρ. Θεοῦ § 18 »ὁ μὲν ὧδε ἀγνῶς ἐὼν ἐδέετο" = ἀγνοῶν, ὅπερ ὁμῶς ὁ πολὺς Κόβητος *Var. Lect.* σελ. 212 κελεύει νὰ μεταβληθῇ εἰς ἀγνώστων. Περὶ τῆς ἐνεργητικῆς τοῦ ἀγνῶς σημασίας ἴδε τὰ ὑπὸ τοῦ σοφωτάτου τούτου ἀνδρὸς γεγραμμένα ἐν τῷ *Nov. Lect.* σελ. 596). Πλούταρχ. Ἀριστείδ. ΙΕ', 7 »νικώσης δὲ τῆς Ἑλλάδος, οὐδένα τὴν Ἀλεξάνδρου προθυμίαν καὶ ἀρετὴν ἀγνοήσῃ". Πausan. Ι', ιδ', 3 »οὐ γὰρ τὸν πάντα ἔμελλε χρόνον ἀγνοήσῃν ἀπατῶμενος". Ἀρριαν. Ἐπικτ. Διατρ. Α', β', 31 »καὶ ἡμῶν τοίνυν ὅστις ἂν ἔχη τοιαύτην παρασκευὴν οὐκ ἀγνοήσῃ αὐτήν". Ἐρμογέν. Προγυμν. Ζ' (Ῥητ. Ἑλλ. Σπεγγ. Τόμ. Β', σ. 13, 21) »ἐντεῦθεν οὐκ ἀγνοήσεις ὅπως θεοὺς ἐγκωμιαστέον". Ἰώσηπ.

Ἀρχαιολ. Θ', δ', 3 »ἀχλὺν αὐταῖς ἐπιβαλόντα, ἀφ' ἧς ἀγνοήσῃν αὐτὸν ἔμελλον", κτλ. (Θωμάς ὁ Μάγιστρος λέγει σ. 7, 1 Ῥισχ. »Ἀποφοιτήσομαι κάλλιον ἢ ἀποφοιτήσω, ἀπολαύσομαι ἢ ἀπολαύσω, ἀγνοήσομαι ἢ ἀγνοήσω". Ἀλλ' ἡ χρῆσις τῶν παλαιῶν ἐξελέγχει σφαλλόμενον τὸν Μάγιστρον). ΨευδοΦιλήμ. Ἀποσπ. Κωμ. Ἑλλ. Μειν. Τόμ. Δ', σελ. 41 ἐκδ. μεγ. »εἰς ὥρας ἐγὼ πλεύσω, φυτεύσω, τοῖχον ἄρας κτήσομαι (στήσομαι)" (Πρβ. Μεινέκιον Καλλιμ. σελ. 137). Πολύβ. Β', ιβ', 3 »μὴ πλεύσειν πλέον ἢ δυὸς λέμβοις ἔξω τοῦ Λίσσου". Ἀρριαν. Ἀναβ. ε', κη', 6 (Διδ.) »τοῦτον μὲν δὴ καταπέμπει αὐθις ἐκ περιπλεύσοντα ἔστε κτέ.". Ἐπικτ. Διατρ. Β', κβ', 57 »καὶ συσκηνήσετε καὶ συμπλεύσετε κτέ.". Δίων Κάσσ. Ν', 50 »μὴ περιῖδωμεν ἄλλοσέ πη [Γρ. ποι] πλεύσοντας" (Ἀλλ' ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Δινδορφίου Τόμ. Β', σελ. 414 ὀρθότερον πλεύσαντας). Διόδ. Σικελ. ΙΑ', οδ', 5 »νομίζων οὕτω τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ νικῶντας Ἀθηναίους ἀποπλεύσειν εἰς τὰς Ἀθήνας κτέ.". ΙΓ', νδ', 5 »οὐ πάρεστιν ἐκείνοις πολεμήσων οὐδὲ ναυτικῇ δυνάμει παραπλεύσων ἐπὶ Συρακούσας". Ἀνώνυμ. παρὰ Σουῖδα Τόμ. Α', Μέρ. β', σ. 151 Βερν. (Πρβ. καὶ Τόμ. Β', Μέρ. α', σ. 130. Αἰλιαν. Ἀποσπ. 370, σ. 475 Διδ.) »Ἐκπλεύσειν: Ἐξω γενέσθαι. Μὴ γὰρ ἂν ἐκπλεύσειν ποτὲ τῶν Φρενῶν ἐς τοσοῦτον κτέ." (Ὁ λόγος εἶνε βάρβαρος ἅμα καὶ σόλοικος. Οὔτε ἐκπλεύσειν ἀντὶ τοῦ ἐκπλεύσεσθαι ἔλεγον οἱ δόκιμοι οὔτε τὸ ἂν μετ' ἀπαρεμφάτου μέλλοντος συνέταπτον, ὡς ἀλλαχοῦ διὰ πολλῶν θ' ἀποδειχθῇ). Ἰώσηπ. Ἀρχαιολ. ΙΕ', γ', 2 »ὥ διαπλεύσειν εἰς τὴν Αἰγύπτου ἔμελλον". Ἰουδ. Πολ. Α', κδ', 4 »καὶ γὰρ εἰς Ῥώμην ἐκπλεύσειν ἔμελλε". Θεμίστ. σ. 340, β' »σύγε οὐ παραπλεύσεις τὴν νῆσον ἐκείνην" (Ὁ Κόβητος Μνημοσ. Τόμ. ΙΑ', σελ. 433 νομίζει ὅτι ἐν τῷ παραπλεύσεις λαμβάνει ὁ ἄττικὸς τύπος παραπλεύσει). Ἀχιλλ. Τάτ. Γ', 9 »μεταστρέφει τὴν ναῦν ὡς ἐπαναπλεύσων εἰς τοῦπίσω". Χαρίτων Β', 11 »καὶ καταπλεύσεις λαμπρῶς ἐπὶ τριήρους μιλησίας". Γ', 2 »καταπλεύσουσιν ἡδὴ τριήρεις κτέ.". Εὐστάθ. Ἑσμίν. καὶ Ἑσμιν. ε', 2 »εἰ δέ μοι καὶ σὺ συνεκπλεύσεις κτέ.". ε', 16 »συνεκπλεύσεις ἡμῖν". Ζ', 3 »καὶ συνεκπλεύσει οὗτος ἡμῖν". Θ', 8 »καὶ νῦν δμοδουλός σοι ἐπὶ Δαφνήπολιν συνεκπλεύσω σοι". Νικήτ. Εὐγεν. Γ', 404 »καὶ ναῦν ἀποπλεύσουσαν εἰσδεδορκότες". Θεόδωρ. Πρόδρ. ε', 237 »ἐπεὶ δὲ μακρὸν ὑπερεκ-

πλεύσοι τόπον" (Σολοικότητα και αἰσχιστά). Λουκίλλ. Ἀνθολ. Παλατ. Β', σ. 389. »πλεύσει τάχα και τις ἐν ἡμῖν" (Ἴδε Μεινέκιον Ἀναλ. Ἀλεξανδρ. σελ. 267. Πρβ. και τὰ παρὰ Στεφάνω τῷ Βυζαντίω σελ. 524). Σιβυλλ. Χρησμ. Α', 193 »πλεύσει γῆ, πλεύσουσιν ὄρη, πλεύσει δὲ και αἰθήρ" (Πρβ. και Ζ', 9, περὶ οὗ ἴδε Βολκμαννὸν *de Oracul. Sibyll.* σελ. 32). Ἀνώνυμ. Σταδιασμ. τῆς Θαλάσσης. 273 (Γεωγρ. Ἑλλ. Μικρ. ὑπὸ Κ. Μυλλήρ. Τόμ. Α', σ. 497) »πλεύσεις δὲ ἔχων ἐκ τῶν εὐωνύμων κτέ.". 280 (σ. 498) »πλεύσεις δὲ εἰς Κάλυδναν· καταπλεύσεις δὲ ἐκ δεξιῶν κτέ.". 281 (σ. 498) »πλεύσεις δὲ διὰ τῶν Κορσικῶν". Παροιμιογρ. Ἑλλ. Τόμ. Α', σ. 457, 96 »καθ' ἣν ἡμέραν ἀποπλεύσουσιν". Σχολ. Θουκυδ. ε', 30 (σ. 106 Διδ.) »Διαβαλοῦσι: διαπλεύσουσι, διαπεραιωσομένοις" και »Ἀναξόμενοι: ἤγουν μέλλοντες ἀναπλεύσειν". Εὐστάθ. σ. 461, 59 »ἐν αἷς οὐ πλεύσει ὁ ἀδελφὸς Μενέλαος". σ. 1442, 28 »ὥς τοῦ Τηλεμάχου δι' ἐκείνου πλεύσουτος". Προκῶπ. Τόμ. Β', σ. 116, 12 ἐκδ. Βόνν. »ἐφ' ᾧ πλεύσουσιν εἰς Ἰταλίαν". Καντακουζ. Τόμ. Γ', σ. 13, 22 Βόνν. »ὥς ἅμα ἦρι τοῦ ἔτους ἐκείνου μεγάλη δυνάμει ναυτικῇ ἐπιπλεύσων Βυζαντίοις" (Πρβ. και Πόππον. Θουκυδ. ἐκδ. μεγ. Μέρ. Γ', Τόμ. δ', σελ. 119), κτλ. Παρὰ Σουΐδα Τόμ. Β', Μέρ. α', σ. 940 Βερν. λέγεται »Ναῦς παλαιὰ πόντον οὐχὶ πλώσει". Ἀλλὰ παρ' Ἀποστολίω ΙΑ', 96 ἡ παροιμία αὕτη ἀναγινώσκεται οὕτως· »Ναῦς δὲ παλαιὰ πόντω οὐχὶ πλώϊμη". Πρβ. και Διογενιανὸν ε', 78, ἐνθα φέρεται και γραφὴ »πόντον οὐχὶ πλεύσει" ¹⁾. Διονύς. Ἀλικαρν.

¹⁾ Παρατηρητέον δ' ὅτι ὁ γεγραμμένος Ἀσώπιος ὁ διατεινόμενος ὅτι δὲν ὑπῆρξεν οὐδέποτε μέλλον πλεύσων ἀναφέρει Εἰσαγ. εἰς Ἑλλ. Σύντ. σελ. 552, § 139 (παραλαβὼν ἀκρίτως ἐκ τῶν τοῦ Λοβεκίου εἰς Φρύνιχον παρέργων σελ. 748) παράδειγμα ἐξ ἐνδόξου συγγραφέως ἔχον τὸ καταπλεύσειν. »Τὰ ῥήματα ταῦτα και τὰ ὁμοταγῆ... ἀν και κανονικῶς συντάσσονται [Γρ. συντάσσονται] μετὰ Ενεστώτος και Αορίστου... ἀπαντῶνται ὁμῶς ἐνίοτε και μετὰ Μέλλοντος, οἷον... κωλύσει καταπλεύσειν (Δεῖν. Φιλοκλ. [§ 1 »Φάσκων κωλύσειν Ἀρπαλον εἰς τὸν Πειραιᾶ καταπλεύσειν"]). Δὲν εἶνε ἄτοπον νὰ πιστεύῃ μὲν τις ἀνεκδοκίμως ὅτι ὁ Δεῖναρχος εἶπε »κωλύσειν... καταπλεύσειν", ν' ἀποφαίνεται δὲ πάλιν πεποισμένως ὅτι ὁ μέλλον πλεύσων δὲν ὑπῆρξεν οὐδέποτε; Τὸ ἀληθὲς εἶνε ὅτι τῶν δοκίμων οὐδεὶς οὐδέ-

Ἀρχ. Ῥωμ. Ε', 57 (σ. 980 Ῥεϊσκ.) »ὥς ἐκεῖ τάξιν τε και χώραν και σύνθημα ληφομένους και ἃ δεῖ πράττειν ἀκούσοντας" (Πρβ. Πόππον Θουκυδ. ἐκδ. μεγ. Μέρ. Α', Τόμ. α', σελ. 191 και Κόβητον Νου. *Lecl.* σελ. 581). Λουκιαν. Δὺς Κατηγορ. § 17 (Τόμ. Γ', σ. 79 Ἰακβ.) »εἰ δὲ καμῶ μετ' εὐνοίας ἀκούσετε, εἴσεσθε ὥς κτέ." (Ἀλλὰ διορθοῦται ἀκούσαιτε. Πρβ. και Πλοῦ. ἢ Εὐχ. § 11, Τόμ. Γ', σ. 351, ἐνθα τὸ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις ὑπακούσεις μεταβάλλεται εἰς ὑπακούσει, και Βίων Πρᾶσ. § 26, Τόμ. Α', σ. 335, ἐνθα πλὴν τοῦ ἀκούσεις ἢ ἀκούσοις φέρεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις και ἀκούσειας, ὅπερ και προτιμᾶται εἰκότως. Και ἐν Δημοσθέν. Ἑγκωμ. § 44, Τόμ. Γ', σ. 570 πλὴν τοῦ ἀκούσαις ὑπάρχει και γραφὴ ἀκούσεις. Ἀλλὰ και ἐν τῷ Περὶ τοῦ μὴ βᾶδίως πιστεῦειν τῇ διαβολῇ § 8, Τόμ. Γ', σ. 271 »Φησὶ δέ· μήτε δίκην δικάσης πρὶν ἄμφω μῦθον ἀκούσης" φέρουσι τάντιγραφα και ἀκούσεις! Παρατηρητέον δ' ὅτι ἡ ὁρθὴ γραφὴ τοῦ ὅλου στίχου εἶνε »μηδὲ δίκην δικάσης πρὶν (ἂν) ἄμφοῖν μῦθον ἀκούσης". Πρβ. Ἀριστοφ. Σφηξ. 725 και Κόβητον Μνημοσ. Τόμ. ΙΑ', σελ. 363. Ἴδε και Βέρκιον Ποιητ. Λυρ. σελ. 365 ἐκδ. β'. Ἡ χρῆσις τοῦ ἄμφω ἀντὶ τοῦ ἄμφοῖν ἀποδοκιμάζεται ὑπὸ τοῦ κρατίστου τοῦ ἐλληνισμοῦ ἐπιγινώμονος Κοβήτου Μνημοσ. Τόμ. Ι', σελ. 312). Ἐν Λουκίῳ ἢ Ὀνφ, οὐχὶ γνησίῳ τοῦ Λουκιανοῦ συγγράμματι, § 4, Τόμ. Β', σ. 415 ἀντὶ τοῦ κοινοῦ »εἰ μή τις ὑπακούσει αὐτῇ" ἔγραψεν ὁ Ἰακωβίτζιος

ποτε τὸν ἐνεργητικὸν τύπον μετεχειρίσθη και ὅτι ἡ ῥῆσις »κωλύσειν... καταπλεύσειν" εἶνε ἡμιβάρβαρος και ὑποσόλοικος, εἰ μὴ σόλοικος. Ὁ Δεῖναρχος ἀναμφηρίστως εἶπε »κωλύσειν... καταπλεύσαι", ὥς ἔγραψεν ὁ Βεκκῆρος και ἄλλοι (Πρβ. Κόβητον Μνημ. Τόμ. Β', σελ. 328). Σημειωτέον δ' ἐν τέλει ὅτι ὁ Ἀσώπιος ἐν μὲν τῇ εἰσαγωγῇ εἰς τὴν ἐλληνικὴν σύνταξιν σελ. 252, § 17 λέγει ὅτι ὁ μέλλον τοῦ σιωπῶ εἶνε σιωπήσομαι (παρὰ τοῖς παλαιοῖς πάντως· διότι οἱ μεταγενέστεροι μεταχειρίζονται ἐνίοτε και τὸν βάρβαρον σιωπήσω), ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ τοῦ συντακτικοῦ περιόδῳ σελ. 518, § 7 ἐκδ. α' (σελ. 558, § 7 ἐκδ. β') ἀναφέρει παράδειγμα ἀδέσποτον ἔχον τὸν μέλλοντα σιωπήσω. »Ὡσαύτως ἐπὶ ἐρωτήσεως μετὰ μέλλοντος κατὰ προστακτικὴν ἐννοίαν· οὐ σιωπήσεις; = σιώπα". Ἀλλ' ἂν τὰ τοιαῦτα θελήσωμεν ἐν τοῖς τοῦ Ἀσωπίου συγγράμμασι νὰ ἐξουχίσωμεν, φόβος πολὺς εἶνε μὴ πάθωμεν ὅτι ὁ ἐπιχειρῶν νὰ πλύνῃ πλύνθον.

ἐξ ἀντιγράφων ὑπακούσῃ. Καὶ παρὰ Πλουτάρχῳ περὶ Σαρκο-
Φαγ. Β', ε', 2, Ἡθ. σ. 1221, 51 Διδ. »εἴ τις... ἀκούσοι τι-
νὸς λέγοντος» γραπτέον ἀκούσαι. Κακῶς ὁ Δοινῆρος ἐν βίῳ Δη-
μητρίου ΚΗ', 2, σ. 1076, 52 Διδ. ἐξέδωκεν »ἀγωνιᾶς μὴ μόνος
σὺ τῆς σάλπιγγος οὐκ ἀκούσεις» ἀντὶ τοῦ ἀκούσῃς. Καὶ ἐν
Ἡθικοῖς σ. 217, 39 Διδ. εἶνε κάλλιον νὰ γραφῇ »τί δέδοικας, εἰπέ
μοι, μὴ μόνος τῆς σάλπιγγος οὐκ ἀκούσῃς;» ἀντὶ τοῦ ἀκούσῃς).
Δίων Κάσσ. Λς', 78 »ὥς καὶ ἐκείνων αὐτοῦ ἀκούσονται». ME', 44
»ἢ ὅτι ὑπακούσει ποτὲ ὑμῖν καὶ αἰδεσθήσεται ποτε
ὑμᾶς;». Νς', 3 »καὶ οἱ ἄλλοι ὑμῖν ὑπακούσουσι». Ος', 4
»παρεσκευάζετο ὥς καὶ ἀπολογουμένου αὐτοῦ ἀκούσων». Ἀρριαν.
Ἐπικτ. Διατρ. Β', ιγ', 17 »πῶς μ' ἀποδέξεται; πῶς μου ἀκού-
σει». Β', κα', 1 »πάντων ἀκούσεις λεγόντων». Γ', κβ', 62
»πυθομένου δὲ τοῦ νεανίσκου εἰ νοσήσας... ὑπακούσει» (Κάλλ-
ιον θὰ εἶχε τὸ ὑπακούσῃς). Ἐπικτ. Ἐγχειρ. ΛΒ', 2 »καὶ τί-
νων παρακούσεις ἀπειθήσας». Σιμπλίκ. Ἐπικτ. Ἐγχειρ. ΙΒ'
(σ. 49, 43 Διδ.) »ὅτι καλούμενος ὁ παῖς οὐχ ὑπακούσει» καὶ
(σ. 50, 11) »ὅτι οὐ πάντως ὑπακούσει». Εὐστάθ. Ὑσμίν. καὶ
Ὑσμίν. Γ', 4 »ἂν χαίροις εἶπῃ, ἐκατοντάκις χαῖρε ἀκούσει». Ψευδοπυθαγόρ. Στοβ. Ἀνθολ. Περαιτ. σ. 76 Γαισφ. »λάλει
ἂν δεῖ καὶ ὅτε δεῖ, καὶ οὐκ ἀκούσεις ἂν μὴ δεῖ» (Πρβ. Σχηνειδε-
βῖνον *Conject. Crit.* σελ. 179 καὶ Παροιμιογρ. Ἑλλ. ὑπὸ Λευσχ.
καὶ Σχηνειδ. Τόμ. Α', σελ. 397. Ὁ Μεινέκιος Στοβ. Ἀνθολ.
Τόμ. Δ', σελ. 241 ἐξέδωκε »καὶ οὐκ ἀκούσει ἂν μὴ δεῖ»). Ματθ.
Εὐαγγ. ΙΒ', 19 »οὐκ ἐρίσει οὐδὲ κραυγάζει, οὐδὲ ἀκούσει τις
ἐν ταῖς πλατείαις τὴν φωνὴν αὐτοῦ». Ἰωάνν. Ι', 16 »καὶ τῆς
φωνῆς μου ἀκούσουσιν». Ις', 13 »οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ' ἑαυ-
τοῦ, ἀλλ' ὅσα ἀκούσει λαλήσει». Βασιλ. Β', ιδ', 16 »ὅτι ἀκού-
σει ὁ βασιλεύς». Ἡσαΐας ς', 9 (Πρβ. Ματθ. ΙΓ', 14) »ἀκοῇ
ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε». Ἰωβ. ΛΖ', 4 »ὅτι ἀκούσει φω-
νὴν αὐτοῦ», κτλ. Λυκόφρ. 578 »ὅσων στεναγμῶν ἐκβεβρασμένων
νεκρῶν σὺν ἡμιθραύστοις ἱκρίοις ἀκούσετε» (Πρβ. καὶ 686 καὶ
1575. Ἴδε καὶ Βαχμαννὸν Λυκόφρ. σελ. 92). Παλλαδ. Ἐπιγρ.
99 (Ἀνθολογ. Ἰακωψ. Τόμ. Γ', σ. 134) »ἦν δὲ θάνης παλά-
μῃσιν ἐμαῖς, μάτηρ μὲν ἀκούσω δύσμορος κτέ.», κτλ. (Ἴδε Ἰακώ-
ψιον Ἀνθολογ. Παλατ. Τόμ. Α', σελ. L καὶ Ὁσαννὸν Συλ-
λογ. Ἐπιγρ. σελ. 567). Σιβυλλ. Χρησμ. Η', 205 »καὶ κωφὸς
ἀκούσει καὶ τυφλὸς βλέψουσι κτέ.» (Πρβ. καὶ 345. Τὸ παρὰ

Νόννῳ ΛΓ', 256 »ἀργέγονον δὲ Ἴνδον ἀπορρίψας ἐμὸν οὖνομα Λυ-
δὸς ἀκούσω» εἶνε ὑποτακτικτὴ ἀντ' εὐκτικῆς! Πρβ. καὶ ΜΗ',
908 »μὴ παλάμη θλίψαιμι νόθον γάλα, μηδ' ἐνὶ λόχμαῖς θη-
ροφόνος γεγαυῖα γυνὴ Φιλότεκνος ἀκούσω»), κτλ. Σχολ. Σοφοκλ.
Τραχ. 71 (Τόμ. Β', σ. 192, 11 Δινδ.) »πᾶν ἐνείδος ἀκούσο-
μεν». Σχολ. Εὐριπ. Ὀρέστ. 1368 (Τόμ. Β', σ. 297, 9 Δινδ.)
»οὐ πευστόμεθα: ἀφ' οὗ ἀκούσομεν κτέ.» (Πρβ. καὶ σ. 296,
13, εἰχ. 1357), κτλ.¹⁾

¹⁾ Σημειωτέον δ' ὅτι τὸν ἀδόκιμον καὶ βάρβαρον μέλλοντα ἀκού-
σω φέρουσιν ἐνίοτε τάντιγραφα καὶ ἐν τοῖς τῶν παλαιῶν συγ-
γράμμασιν ἐξ ἀπροσεξίας ἢ καὶ ἀμαθίας τῶν ἀντιγράφων πα-
ρειαφθαρέντα. Οὕτω παρ' Ὀμήρῳ Ἰλ. Η, 129 »τοὺς νῦν εἰ
πτώσσοντας ὑφ' Ἑκτορι πάντας ἀκούσαι» ὑπάρχει καὶ γραφὴ
ἀκούσοι. Παρ' Αἰσχύλῳ Προμ. 283 »χρήζω διὰ παντὸς ἀκού-
σαι» φέρεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις καὶ ἀκούσειν. Παρ' Ἀριστο-
φάνει Ἀχαρν. 295 τῶν ἀντιγράφων τινὰ ἔχουσι »σοῦ γ' ἀκού-
σομεν;». Παρὰ Θουκυδίδῃ Α', 140 ἀναγινώσκεται ἐν τοῖς ἀν-
τιγράφοις οὐ μόνον »οἷς [?] ὥς] εἰ ξυγχωρήσετε, καὶ ἄλλο τι
μεῖζον εὐθὺς ἐπιταχθήσεσθε, ὥς φόβῳ καὶ τοῦτο ὑπακούσαν-
τες» ἀλλὰ καὶ »ὥς φόβῳ καὶ τοῦτο ὑπακούσαντες», οὐ-
περ ἀπρὶξ ἔχεται ὁ Γάλλος Διδῶτος ταῦτα ὑπὲρ αὐτοῦ
γράφων Θουκυδ. Τόμ. Α', σελ. 456: *Bekker, Poppo, Goeller et Haacke ont adopté la variante ὑπακούσαντες. La leçon vulgaire est indispensable; car il s'agit d'un fait qui devait avoir lieu dans l'avenir: »ils vous don-
nerons des ordres plus rigoureux, croyant que, par crain-
te, vous leur obéirez encore».* Τὸ ὑπακούσαντες εἶνε βάρ-
βαρον. Ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶνε ὑπακούσαντες. Ἴνα δὲ μὴ εἰς τὸ
παρελθὸν ἀναφέρηται (δηλ. δοκοῦντες φόβῳ καὶ τοῦτο ὑπακούσαι,
δόξης οὐσης ὅτι ὑπὸ φόβου καὶ τοῦτο ὑπηκούσατε), πρέπει τὸ καὶ
νὰ μεταβληθῇ εἰς καὶ, δηλ. »ὥς φόβῳ καὶ τοῦτο ὑπακού-
σαντες» (ὅ ἐστι: δόξαν παρέχοντες ὥς ὑπὸ φόβου καὶ τοῦτ' ἂν
ὑπακούσαντες, ἐλπίδος ὑπαρχούσης ὅτι ὑπὸ φόβου καὶ τοῦτ' ἂν
ὑπακούσαιτε). Παρὰ Πλάτωνι Λάχ. σ. 193, ε' ἔχουσι τάντιγρα-
φα »ἔργῳ μὲν γάρ, ὥς ἔοικε, φαίη ἂν τις ἡμᾶς ἀνδρείας μετέ-
χειν, λόγῳ δ', ὥς ἐγῶμαι, οὐκ ἂν, εἰ νῦν ἡμῶν ἀκούσει διαλεγο-
μένων», ἀνθ' οὗ ὀρθῶς ὁ Ἰακώψιος ἔγραψεν ἀκούσειε. Πρβ. καὶ
Εὐθυδ. σ. 285, ε', ἐνθα τῶν ἀντιγράφων τινὰ φέρουσιν »ἀληθῇ λέ-
γεις, ἔφη, ἀλλὰ [Γρ. ἀλλ'] ἀκούσομεν νῦν» (Ἄλλ. ἀκούω-
μεν ἢ ἀκούω μὲν). Παρὰ Ξενοφῶντι Ἀπομν. Δ', δ', 9 ἐν ἐνὶ
μὲν τῶν ἀντιγράφων ἀναγινώσκεται »ἀλλὰ, μὰ Δί', ἔφη, οὐκ

Ἐν σελ. 45 τοῦ αὐτοῦ συγγράμματος ἐλέγχων ὁ Ἀσώπιος Γρηγόριον τὸν Κορίνθου ἀποφαινόμενον ὅτι οἱ Ἀττικοὶ μεταχειρίζονται τὰ προστακτικὰ ἀντὶ ὑποτακτικῶν ἀπαγορευτικῶν λέγει τὰ ἐξῆς· »Ἐν § II [Γρ.: Ἐν § II τοῦ περὶ Ἀθίδος]. Ἀναφέρει ὡς ἰδιόζον τοῖς Ἀττικοῖς τὸ τοῦ Ἀριστοφάνους μὴ ψεῦσον, τὴν χρῆσιν δηλ. τῶν προστακτικῶν ἀντὶ ὑποτακτικῶν ἀπαγορευτικῶν, ἐν ᾧ καὶ παρ' Ὀμήρῳ εὐρίσκονται πᾶμπολλα παραδείγματα (Ἰλ. Δ, 410. Ὀδ. Ω, 248, κλ.)». Πᾶμπολλα παραδείγματα παρ' Ὀμήρῳ! Τί λέγεις, καλέ μου Ἀσώπιε; Ποῖα εἶνε τὰ πᾶμπολλα ταῦτα παραδείγματα καὶ ποῦ κεῖνται παρὰ τῷ ποιητῇ κεκρυμμένα καὶ ἡμᾶς τοὺς νεωτέρους λαμβάνοντα; Καθ' ὅσον ἡμεῖς γινώσκουμεν οὔτε πᾶμπολλα οὔτε πολλὰ εἶνε τὰ παρ' αὐτῷ ἀπαντῶντα παραδείγματα, ἀλλ' ὀλίγα καί, ἴν' ἀκριβέστερον εἰπώμεν, ὀλίγιστα. Νομίζομεν δ' ὅτι τὸ ὀλίγιστα καὶ τὸ πᾶμπολλα οὐκ ὀλίγον ἀλλὰ πᾶμπλου

ἀκούσεις κτέ.", ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις »οὐκ ἀκούσῃ". Τὸ ὀρθὸν εἶνε ἀκούσει. Παρ' Ἰσαίῳ περὶ τοῦ Κλεων. Κλήρ. § 8 »ἐπειδὴν πάντων ἀκούσητε" ὑπάρχει καὶ γραφὴ ἀκούσεται! Πρβ. Βαλκηνάριον Φαλάριδ. Ἐπιστ. ὑπὸ Λεννεπ. σελ. XXII. Δαβησίου *Miscell. Crit.* σελ. VII Kidd. Σχαιφῆρον Μελετ. Κριτ. σελ. 128. Γρηγ. Κορ. σελ. 1065. Δημοσθ. Τόμ. Β', σελ. 232. Μεινέκιον Μεν. καὶ Φιλ. Λειψ. σελ. 20. Φρίσχιον Ἀριστοφ. Θεσμοφ. σελ. 12 καὶ 540. Βρεϊτεμβάχιον Ξενοφ. Οἶκον. σελ. 56. Βοθίον Ἀριστοφ. Τόμ. Γ', σελ. 178. Βοιμέλιον Δημοσθ. Δημηγορ. σελ. 255, κλπ. καὶ Κόβητον Νου. *Lect.* σελ. 581. Τπερείδ. Ἐπιταφ. σελ. 19 καὶ 29). Τὸ παρὰ Θεόγνιδι 531 »αἰεὶ μοι φίλον ἦτορ λαίνεταί, ὁππότ' ἀκούσω αὐλῶν φθεγγομένων ἱμερόεσσαν ὅπα" εἶνε προδήλως ἀόριστος τῆς ὑποτακτικῆς, ὡς καὶ τὸ παρ' Ὀμήρῳ Ἰλ. Φ, 475 »μή σε νῦν ἔτι πατὴρ ἐνὶ μεγάροισιν ἀκούσω", ὅπερ ὁ Γαυλῆρος *Particul. Graec. Serm. Negat.* σελ. 74 ὡς μέλλοντα ἐξέλαβεν!! — Ἐν Ἀνεκδ. Βεκκ. σ. 372, 14 ἀναγινώσκεται »Ἀκουσέτην Σοφοκλῆς ἔφη, ἀκούσεσθαι δὲ Ἀριστοφάνης". Τί εἶνε τὸ ἀκουσέτην τοῦτο, ὅπερ μετεχειρίσθη ὁ Σοφοκλῆς; Ἐν σελ. 369, 13 λέγεται »Ἀκουσεῖων: ἀντὶ τοῦ ἀκουσόμενος. Σοφοκλῆς". Ὅθεν ὁ Δοβραῖος ἐν τοῖς Προσθετέοις εἰς τὰ Πόρσωνος Ἀριστοφάνεια σελ. 147 εἰκασεν ὅτι ἀκουσεῖειν ἀντὶ τοῦ ἀκουσέτην πρέπει ν' ἀναγνώσθῃ. Τὴν γνώμην τοῦ Δοβραίου ἐνέκριναν καὶ ἄλλοι. Ἴδε Δινδὸρφιον Σοφοκλ. Ἀποσπ. σελ. 179 ἐκδ. γ'. Ναύκιον Τραγ. Ἑλλ. Ἀποσπ. σελ. 270, 897, κλπ.

ἀλλήλων διαφέρουσι. Πλὴν τοῦ Ἰλ. Δ, 410 »τῷ μὴ μοι πατέρας ποθ' ὁμοίῃ ἐνθεο τιμῇ" (Σχολ. σ. 138 Βεκκ. »Ἀρίσταρχος ἐν ποιεῖ τὸ ἐνθεο ἀντὶ τοῦ ἐνθεο, ἵνα γένηται ἄττικὸν ὅμοιον τῷ μὴ ψεῦσον, ᾧ Ζεῦ. Ἀπολλώνιος δὲ διαστέλλει τὸ ἐν, ἵνα γένηται ἐν ὁμοίᾳ". Πρβ. Μερκέλιον Ἀπολλων. Ροδ. σελ. LXXV) καὶ τοῦ Ἰλ. Σ, 134 »ἀλλὰ σὺ μὲν μήπω καταδύσεο μῶλον Ἀρηος" καὶ τοῦ Ὀδ. Ω, 248 »σὺ δὲ μὴ χόλον ἐνθεο θυμῷ" δὲν ὑπάρχει ἴσως ἄλλο παρ' Ὀμήρῳ παράδειγμα τῆς τοῦ μὴ συντάξεως μετὰ τοῦ δευτέρου προσώπου τοῦ ἀορίστου τῆς προστακτικῆς. Περὶ τοῦ Ἰλ. Τ, 403 »ἄλλως δὲ φράζεσθε σαωσέμεν ἡνιοχῆα... μηδ', ὡς Πάτροκλον, λίπετ' αὐτόθι τεθνηῶτα" ἀναγινώσκονται τὰ ἐπόμενα ἐν τοῖς σχολίοις Ἰλ. Θ, 18 (σ. 218 Βεκκ.). »Εἰδετε: Ὡς λέγετε. Ἡ συστολὰς μὲν [ῥῥῥῥῥῥ] τὰ τοιαῦτα παραληπτέον ἢ ἐναλλαγὰς ἐγκλίσεων, ὡς τὸ ὅθ' ἡ δέϊ λέξεταί ὑπὸν [Ἰλ. Δ, 131]. ὅφρ' εὔπασσαι εἰδετ' ἀκούουσαι [Ἰλ. Σ, 52]. μηδ', ὡς Πάτροκλον, λίπετ' αὐτόθι τεθνηῶτα [Ἰλ. Τ, 403]. ὅφρα καὶ Αὐτομέδοντα σαώσετον ἐκ πολέμοιο [Ἰλ. Ρ, 452]. αἴ κέν πως ἄρυνῶν κνίσῃς αἰγῶν τε τελείων βούλεται ἀντιάσας [Ἰλ. Α, 66]". Ὁ Βεκκῆρος *Homer. Blatt.* σελ. 89 ἐξαλείφει τὸ μετὰ τὸ Πάτροκλον κόμμα καὶ ἐκλαμβάνει τὸ λίπετ' ὡς ὀριστικὴν, ἐπιδοκιμάζοντος καὶ τοῦ Ἑρμαννοῦ *Opuscul.* Τόμ. Α', σελ. 272 (»μηδ', ὡς Πάτροκλον λίπετ' αὐτόθι τεθνηῶτα" = ἐλίπετ'). Παρατηρητέον δ' ὅτι ὁ γραμματικὸς Ἀριστοφάνης ὁ Βυζάντιος ἔγραφεν ἐν Ὀδυσσ. Β, 70 »μή μ' οἶον ἐάσατε" ἀντὶ τοῦ »καί μ' οἶον ἐάσατε" (Σχολ. σ. 85, 24 Δινδ. »Ἡ ὁ λόγος πρὸς τοὺς Ἰθακησίους, οἶον ἀντίσχεσθέ μου. Διὸ καὶ Ἀριστοφάνης γράφει μὴ μ' οἶον ἐάσατε, ὅ ἐστι καὶ ὑμεῖς συμπευθήσατε [Ἀλλ. ὑποσυμπεθήσατε]". Οὐ μόνον δὲ παρ' Ὀμήρῳ σπαινωτάτη εἶνε ἡ σύνταξις τοῦ μὴ μετὰ τοῦ δευτέρου προσώπου τοῦ προστακτικοῦ ἀορίστου ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις Ἑλλησι καθόλου. Τέσσαρα παραδείγματα τῆς συντάξεως ταύτης εὐρίσκουμεν παρὰ τοῖς παλαιοῖς γραμματικοῖς ἀναφερόμενα, τὸ τοῦ Σοφοκλέους ἐν Πηλεῖ μὴ ψεῦσον, ᾧ Ζεῦ, μὴ μ' ἔλῃς ἄνευ δορός, τὸ τοῦ Ἀριστοφάνους ἐν Θεσμοφοριαζούσαις (870) μὴ ψεῦσον, ᾧ Ζεῦ, τῆς ἐπιούσης ἐλπίδος (Ὁ εἶχος οὗτος φαίνεται ὅτι εἶνε παρωδία τοῦ ἐν Πηλεῖ τὸ Σοφοκλέους. Ἴδε Φρίσχιον Θεσμοφορ. σελ. 556 καὶ Ἑγγῆρον Θεσμοφ. σελ. 146), τὸ τοῦ κομικοῦ

Θουγενίδου (περὶ οὗ ἴδε Μεινέκιον Ἱστορ. Κριτ. Ἑλλ. Κωμ. σελ. 499) μὴ νόμισον καὶ τὸ τοῦ Καλλιμάχου μὴ πῖθι. Σχολ. Ἀριστοφ. Θεσμοφ. 870 (σ. 270 Διδ.) »Σύνηθες τὸ σχῆμα. Μένανδρος οἷσθ' ὃ ποιήσον; Σοφοκλῆς Πηλεῖ μὴ ψεύσον, ὦ Ζεῦ, μή μ' ἔλῃς ἄνευ δορός. Οἷσθ' οὖν ὃ δρᾷσον; Εὐριπίδης Πολυῖδω". Σχολ. Εὐριπ. Ἑκάβ. 225 (Τόμ. Α', σ. 273, 27 Δινδ.) »Οἷσθ' οὖν ὃ δρᾷσον; Οἱ Ἀττικοὶ χρῶνται τοῖς προστακτικοῖς ἀντὶ ὑποτακτικῶν ἀπαγορευτικῶν καὶ αὐτοῖς τοῖς προστακτικοῖς [Γρ. καὶ αὖ τοῖς προστακτικοῖς] ἀντὶ ὀριστικῶν. Τοῦ μὲν οὖν πρώτου τὸ Ἀριστοφάνους ἐν Θεσμοφοριαζούσαις παράδειγμα μὴ ψεύσον, ὦ Ζεῦ, τῆς ἐπιούσης ἡμέρας. Τοῦ δευτέρου δὲ Μένανδρος οἷσθ' ὃ τι ποιήσον; ἀντὶ τοῦ ὃ τι ποιήσεις. Τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ Εὐριπίδης οἷσθ' οὖν ὃ δρᾷσον; ἀντὶ τοῦ δράσεις ἐξήνεγκεν". Γρηγόρ. Κορ. σ. 14 Σχαιφ. »Χρῶνται τοῖς προστακτικοῖς οἱ Ἀττικοὶ ἀντὶ ὑποτακτικῶν ἀπαγορευτικῶν καὶ αὖ τοῖς προστακτικοῖς ἀντὶ ὀριστικῶν. Κάκεινου μὲν τὸ Ἀριστοφάνους ἐν Θεσμοφοριαζούσαις παράδειγμα μὴ ψεύσον, ὦ Ζεῦ, τῆς ἐπιούσης ἐλπίδος ἀντὶ τοῦ μὴ ψεύσης, τοῦ δευτέρου δὲ πάλιν τὸ Μένανδρου οἷσθ' ὃ τι ποιήσον; ἀντὶ τοῦ ποιήσεις. Ἀλλὰ καὶ Εὐριπίδης ἐν Πολυῖδω τῷ δράματι οἷσθ' οὖν ὃ δρᾷσον; ἀντὶ τοῦ δράσεις ἐξήνεγκεν" ¹⁾. Ἡρωδιαν.

¹⁾ Περὶ τοῦ οἷσθ' οὖν ὃ δρᾷσον; (= οἷσθ' οὖν ὃ σοι ποιητέον εἶναι ἡγοῦμαι; Πρβ. Εὐριπ. Ἰκέτ. 932 »ἀλλ' οἷσθ' ὃ δρᾷν σε βούλομαι τούτων πέρι;") λέγει ὁ Ἀσώπιος περὶ Ἑλλ. Συντ. Περ. Δευτ. σελ. 421, § 240 ἐκδ. β'; »Περίφημον ἐν τούτοις εἶναι τὸ τοῖς τραγικοῖς σύνηθες οἷσθ' οὖν ὃ δρᾷσον; (Εὐρ. Ἑκ. 225)". Ἡ ῥῆσις αὕτη εὔρηται παρὰ τῷ τραγικῷ Εὐριπίδῃ καὶ παρὰ τῷ κωμικῷ Ἀριστοφάνει. Ὅθεν ἀντὶ τοῦ τοῖς τραγικοῖς ἔπρεπε νὰ κεῖται μᾶλλον τοῖς δραματικοῖς. Εὐριπ. Ἑλέν. 515 »οἷσθ' οὖν ὃ δρᾷσον; ... πυθοῦ πόσιν σὸν Θεονόης κτέ.". 1235 »οἷσθ' οὖν ὃ δρᾷσον; τῶν πάρος λαθώμεθα". Ἰφιγ. Αὐλ. 725 »οἷσθ' οὖν ὃ δρᾷσον, ὦ γύναι; πιθοῦ δέ μοι ... ἡμεῖς μὲν ἐνθάδ' κτέ.". (Τὸ πιθοῦ δέ μοι, ὡς καὶ ὁ σύνδεσμος ἐμφαίνει, κεῖται διὰ μέσου). Ἰων. 1029 »οἷσθ' οὖν ὃ δρᾷσον; ... κάθεσ βαλὼν ἐς πῶμα" (Πρβ. καὶ Ἡρακλ. 451 »ἀλλ' οἷσθ' ὃ μοι σύμπραξον; ... ἔμ' ἔκδος Ἀργείοισιν ἀντὶ τῶνδ', ἀναξ"). Ἀριστοφ. Ἰππ. 1158 »οἷσθ' οὖν ὃ δρᾷσον; ... ἄφες ἀπὸ βαλβίδων ἐμέ τε καὶ τουτονί". Ὀρν. 80 »οἷσθ' οὖν ὃ δρᾷσον, ὦ τροχίλε; τὸν δεσπότην ἡμῖν κάλεσον" (Πρβ. καὶ 54 »ἀλλ' οἷσθ' ὃ δρᾷσον; τῷ σκέλει θένε τὴν

Φιλεταίρ. σ. 479 Πειρσ. (Πρβ. Κόκκιον Μοίρ. σελ. CVI κέξ.) »Τὸ μὴ ἀπαγορευτικὸν [?] ἀπαγορευτικὸν ὄν] οὐ συντάσσεται ὑποτακτι-

πέτρων". Εἰρ. 1061 »ἀλλ' οἷσθ' ὃ δρᾷσον; ... μὴ διαλέγου". Ἰδε καὶ Σοφοκλ. Οἶδ. Τυρ. 543 »οἷσθ' ὡς ποιήσον; ἀντὶ τῶν εἰρημένων ἴσ' ἀντάκουσον, κατὰ κρῖν' αὐτὸς μαθάν" (Κοινῶς ποιήσων. Σχολ. Τόμ. Α', σ. 22 Ὁξ. »Ποιήσον. Ἀντὶ τοῦ ποιήσεις. Ἔστι δὲ ἀττικισμός". Σουῖδ. Τόμ. Β', Μέρ. β', σ. 1285 Βερν. »Σοφοκλῆς οἷσθ' ὡς ποιήσον; ἀντὶ τοῦ ποιήσεις ἀττικῶς"). Ἑρμιππ. παρ' Ἀθην. ΙΑ', σ. 476, δ' »οἷσθά νυν ὃ μοι ποιήσον; τήνδε νῦν μή μοι δίδου" (Ἰδε Πόρσωνος *Adversaria* σελ. 127. Πρβ. καὶ Ἀριστοφάνεια σελ. 170). Τρίτου προσώπου χρῆσιν ἴδε παρ' Εὐριπίδῃ Ἰφιγ. Ταύρ. 1204 »οἷσθά νυν ἄ μοι γενέσθω; ... δεσμὰ τοῖς ξένοις πρόσθες" (Πρβ. Πόρσωνος *Adversar.* σελ. 262), πληθυντικῷ δ' ἀριθμοῦ παρ' Ἀριστοφάνει Ἀχαρν. 1064 »οἷσθ' ὡς ποιεῖτε τοῦτο; τῇ νύμφῃ φράσον κτέ.". (Τὰ πλείω τῶν ἀντιγράφων ἔχουσι ποιεῖται. Ὁ Ἑλμσλῆϊος εἵκασε ποιεῖσθω. Ἰδε Δινδόρφιον Ἀριστοφ. Τόμ. Γ', σελ. 441). Ἐν Εὐριπίδου Κύκλωπι 151 φέρουσι τἀντίγραφα »οἷσθ' οὖν ὃ δράσεις, ὡς ἀπαίρωμεν χθονός; ὀδησον ἡμῖν σῖτον, οὗ σπανίζομεν". Ἀλλ' ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶνε »οἷσθ' οὖν ὃ δρᾷσον", ὡς πρὸ πολλοῦ εἶδεν ὁ Καντήρος καὶ ἄλλοι (Ἰδε Κόινιον Γρηγ. Κορ. σελ. 18 Σχαιφ. Πρβ. καὶ Δινδόρφιον Εὐριπίδ. Τόμ. Γ', σελ. 224). Ὅτι δ' εὐκολωτάτη τοῖς ἀντιγραφεῦσιν ἡ τοῦ δρᾷσον εἰς δράσεις μεταβολὴ ἦτο οὐδεὶς δύναται ν' ἀμφιβάλλῃ, ἂν εἰς τὴν παρὰ τοῖς γραμματικοῖς περιφερομένην δόξαν ἀποβλέψῃ, ὅτι ἡ προστακτικὴ ἀντὶ τοῦ μέλλοντος ἐν τῇ ῥήσει ταύτῃ κεῖται (Ἰδε Γρηγόρ. Κορ. σ. 14 κέξ. Σχαιφ. κλπ. Πρβ. καὶ Σχολ. Ἀριστοφ. Ἰππ. 1158 καὶ Ὀρν. 54). Οὕτω τὸ χωρίον τῆς Ἑκάβης (225) ἐν τοῖς πλείοσι τῶν ἀντιγράφων εἶνε κατὰ μέλλοντα γεγραμμένον »οἷσθ' οὖν ὃ δράσεις" ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ »ὃ δρᾷσον", περὶ οὗ ἐν τοῖς σχολίοις ἀναγινώσκεται (Τόμ. Α', σ. 275, 26 Δινδ.) »Τὰ καλὰ τῶν ἀντιγράφων δρᾷσον ἔχει" ἢ »Τὰ ἀκριβέστερα τῶν ἀντιγράφων οἷσθ' οὖν ὃ δρᾷσον ἔχουσιν" (Πρβ. καὶ Πόρσωνος Ἑκάβ. σελ. 21 Λειψ.). Καὶ ἐν Μηδείᾳ εἰχ. 600 »οἷσθ' ὡς μετεύξει καὶ σοφωτέρα φανεῖ;" ἔγραψεν ὁ Ἑλμσλῆϊος »οἷσθ' ὡς μέτευξαι" (Πρβ. καὶ Κόβητον *Var. Lect.* σελ. 101). Τὸ τῆς Ἰφιγενείας ἐν Ταύροις 759 »ἀλλ' οἷσθ' ὃ δράσω; ... λόγῳ φράσω σοι πάντ' ἀναγγεῖλαι φίλοις" ἔχει ὀρθότατα (= ὃ μέλλω δράσειν. Πρβ. καὶ Πλάτ. Φαίδρ. σ. 237, α' »οἷσθ' οὖν ὡς ποιήσω; ... ἐγκαλυψάμενος ἔρῳ"). Πρὸς τὸ ἐν Οἰδίποδι Τυράννῳ »οἷσθ' ὡς ποιήσον" παρέβαλεν ὁ Σειδλῆρος τὸ ἐν Οἰδίποδι ἐπὶ Κολωνῶ »οἷσθ', ὦ ξέν', ὡς νῦν μὴ σφαλῆς" (εἰχ. 75). Περὶ τῆς ῥήσεως »οἷσθ'

καὶ ἐνεστῶτι, προστακτικῶ δέ, καὶ ὑποτακτικῶ ἀορίστῳ. Οἷον μὴ ποιῆς οὐκ ἔρεῖς ἀλλὰ μὴ ποιεῖ, μὴ ποιήσῃς δὲ ἔρεῖς καὶ μὴ ποιήσῃ οὐκ ἔρεῖς. Τὸ δὲ μὴ ψεῦσον καινόν¹⁾. Σουῖδ. Τόμ. Β', Μέρ. β', σ. 1711 Βερν. »Ψεῦσον: Σύνηθες τὸ σχῆμα. Μένανδρος οἷσθ' ὃ ποιήσῃς; Καὶ ὁ Σοφοκλῆς μὴ ψεῦσον, ὦ Ζεῦ, τῆς ἐπιούσης ἐλπίδος²⁾. Φώτ. Λεξ. σ. 267, 8 »Μὴ νόμισον: Ἀντὶ τοῦ μὴ νομίσης. Οὕτω Θουκυδίδης³⁾ (Γρ. Θουγενίδης. Ἴδε Πειρσῶνα Μοίρ. σελ. 334. Πρβ. καὶ Φρίσχιον Ἀριστοφ. Θεσμοφ. σελ. 337. Μεινέκιον Ἀποσπ. Κωμ. Ἑλλ. Τόμ. Δ', σελ. 593 ἐκδ. μεγ. Βερναρδῶν Σουῖδ. Τόμ. Β', Μέρ. α', σελ. 834. Ναβῆρον Φωτ. Λεξ. Τόμ. Α', σελ. 164 καὶ 421, καὶ ἄλλ.). Σουῖδ. Τόμ. Β', Μέρ. α', σ. 834 »Μὴ νόμισον: Ἀντὶ τοῦ μὴ νομίσης. Οὕτως Θουγενίδης⁴⁾ (Γρ. Θουγενίδης. Ἴδε Πειρσῶνα ἐνθ. ἀνωτ. κτλ.). Γραμματ. περὶ Βαρβαρισμ. καὶ Σολοικισμ. ἐν Ἀνεκδ. Βοισσον. Τόμ. Γ', σ. 239, 15 »Περὶ τὰς ἐγκλίσεις (σολοικίζουσιν), ὡς παρὰ Καλλιμάχῳ ἴσχε, τέκνον, μὴ πῖθι, προστακτικὴ ἀνθ' ὑποτακτικῆς τῆς μὴ πίης⁵⁾. Τινὲς ἐνόμισαν ὅτι καὶ ὁ Σοφοκλῆς εἶπε μὴ νόμισον ἀντὶ τοῦ μὴ νομίσης τεκμαιρόμενοι τοῦτο ἐξ ὧν λέγει ὁ Ἀντικαττικιστὴς ἐν Βεκκ. Ἀνεκδ. σ. 107, 30 »Μὴ νόμισον: Ἀντὶ τοῦ μὴ νομίσης. Σοφοκλῆς Πηλεῖ. Καὶ μὴ ψεῦσον⁶⁾. Ἄλλ' ἡ ῥῆσις αὕτη δύναται νὰ γραφῇ καὶ οὕτω: »Μὴ νόμισον: Ἀντὶ τοῦ μὴ νομίσης. Σοφοκλῆς Πηλεῖ καὶ μὴ ψεῦσον⁷⁾, τουτέστι »Σοφοκλῆς δὲ Πηλεῖ καὶ μὴ ψεῦσον εἶπεν⁸⁾. Ἄλλως πρέπει νὰ ὑποληφθῇ ὅτι ἀμυδράν τινα καὶ οὐχὶ εὐκρινῇ τοῦ πράγματος γνῶσιν ἔχων ὁ Ἀντικαττικιστὴς ἔγραψεν ἄλλ' ἀντ' ἄλλων. Δὲν θὰ νομίσῃ δέ τις τοῦτο παράδοξον, ἂν ἐνθυμηθῇ τὸ ἄφροντι περὶ τὰ τοιαῦτα καὶ ὀλίγων τῶν γραμματικῶν καὶ τὸ εἰς τὴν σύγχυσιν καὶ ταραχὴν εὐεπίφορον αὐτῶν. Οὕτως, ἵνα μὴ μακρόθεν ζητῶμεν παραδείγματα, ὁ μὲν Σουῖδας ἐν λέξ. ψεῦσον (ἀντὶ τοῦ μὴ ψεῦσον) ὡς χωρίον τοῦ Σοφοκλέους παρατίθεται τὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (Θεσμοφ. 870) »μὴ ψεῦσον, ὦ Ζεῦ, τῆς ἐπιούσης ἐλπίδος⁹⁾ (ἐν ᾧ τὸ τοῦ Σοφοκλέους εἶνε »μὴ ψεῦσον, ὦ Ζεῦ, μὴ μ' ἔλῃς ἀνευ δόρο¹⁰⁾), ὁ δὲ σχολιαστὴς τοῦ Εὐριπίδου (Ἑκάβ. 225)

οὖν ὁ δρᾶσον¹¹⁾, κτλ. διέλαβον καὶ ἄλλοι πολλοὶ καὶ ὁ ὕπατος τῶν κριτικῶν Κόβητος ἐν Μνημοσ. Τόμ. Δ', σελ. 175 (Var. Lect. σελ. 101) καὶ Τόμ. ΙΑ', σελ. 438 κέξ.

ἀναφέρων τὸν τοῦ Ἀριστοφάνους εἶχον γράφει »μὴ ψεῦσον, ὦ Ζεῦ, τῆς ἐπιούσης ἡμέρας¹²⁾ ἀντὶ τοῦ »τῆς ἐπιούσης ἐλπίδος¹³⁾ (Πρβ. Σχαιφῆρον Γρηγ. Κορ. σελ. 17 καὶ Φρίσχιον Ἀριστοφ. Θεσμοφ. σελ. 337). Καὶ τὸ τοῦ Μενάνδρου δὲ οἱ μὲν γράφουσιν »οἷσθ' ὃ ποιήσῃς¹⁴⁾, οἱ δὲ »οἷσθ' ὃ τι ποιήσῃς¹⁵⁾ (Πρβ. Μεινέκιον Ἀποσπ. Κωμ. Ἑλλ. Τόμ. Δ', σελ. 297 ἐκδ. μεγ.)¹⁶⁾.

¹⁾ Τὸ παρὰ Σοφοκλεῖ μὴτ' ἐπιλάθου (Ἡλέκτρ. 177 »μὴθ' οἷς ἐχθαίρεις ὑπεράχθεο μὴτ' ἐπιλάθου¹⁷⁾) δὲν εἶνε ἀόριστος ἀλλ' ἐνεστῶς δωρικός (= ἐπιλήθου). Παρὰ Πινδάρῳ Πυθιον. Δ', 99 Βερκ. »ἐχθίστοισι μὴ ψεύδεσιν καταμιάναις εἰπέ γένναν¹⁸⁾ δὲν ἀναφέρεται τὸ μὴ εἰς τὸ εἰπέ ἀλλ' εἰς τὴν μετοχὴν καταμιάναις (δηλ. »εἰπέ γένναν μὴ καταμιάναις ἐχθίστοις ψεύδεσιν¹⁹⁾. Ἴδε καὶ Διονύς. Καλλιφῶντ. Ἀναγρ. τῆς Ἑλλάδ. 21 »διὸ σεαυτὸν μὴ βραδὺν ὀλοσχερῶς ἐπὶ ταῦτα δούς καὶ σπουδᾶσας συμφιλομάθησον²⁰⁾ = διὸ συμφιλομάθησον μὴ βραδὺν σεαυτὸν ὀλοσχερῶς ἐπὶ ταῦτα δούς κτέ. Πρβ. καὶ Αἰσχίν. κατὰ Τιμάρχ. § 193 »μὴ οὖν εἰς ἀθρόους ἀλλ' εἰς ἕνα ἀποσκήψατε²¹⁾ = μὴ οὖν εἰς ἀθρόους ἀποσκήψετε, ἀλλ' εἰς ἕνα ἀποσκήψατε²²⁾ ἢ = ἀποσκήψατ' οὖν μὴ εἰς ἀθρόους ἀλλ' εἰς ἕνα. § 161 »μὴ γὰρ ὑπ' ἐμοῦ λεγόμενον ἀλλὰ γιγνόμενον τὸ πρᾶγμα νομίσαθ' ὁρᾶν²³⁾ = νομίσατε γὰρ ὁρᾶν μὴ ὑπ' ἐμοῦ λεγόμενον ἀλλὰ γιγνόμενον τὸ πρᾶγμα. Λουκιαν. περὶ τῶν ἐπὶ Μισθ. Συν. § 5, Τόμ. Α', σ. 405 Ἰανβ. »ἄκουσον ἐξ ἀρχῆς ἀπάντων καὶ τὸ δίκτυόν τε αὐτὸ καὶ τῶν κύρτων τὸ ἀδιέξοδον ἔκτοσθεν ἐπὶ σχολῆς ἀλλὰ μὴ ἐνδοθεν ἐκ τοῦ μυχοῦ προεπισκόπησον²⁴⁾ = καὶ τῶν κύρτων τὸ ἀδιέξοδον ἔκτοσθεν ἐπὶ σχολῆς — ἀλλὰ μὴ ἐνδοθεν ἐκ τοῦ μυχοῦ — προεπισκόπησον, κτλ.). Τὸ πρὸ τοῦ Βρουγκίου ἐν τῇ Ἀριστοφάνους Λυσιστράτῃ 1036 ἀναγνωσκόμενον μὴ Φίλησον εἶνε γραφὴ τοῦ Αἰμ. Πόρτου καὶ τοῦ Κουστήρου. Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις φέρεται μὴ Φιλήσης ἢ οὐ Φιλήσεις (Ἴδε Πόρσωνα Εὐριπ. Ἑκάβ. σελ. 84 Λειψ. Σχαιφῆρον Γρηγ. Κορ. σελ. 17 καὶ Ἑγγῆρον Ἀριστοφ. Λυσιστρ. σελ. 152). Παρ' Εὐριπίδῃ Ἴων. 745 ἀντὶ τοῦ »ἀλλὰ μὴ πάρεσκε πῶ²⁵⁾ ἔγραψεν ὁ Τυρούιττος »μὴ πάρες κόπῳ²⁶⁾, ὅπερ καὶ ὁ Δινδόρφιος ἐνέκρινε καὶ ὁ Φίξις (Πολλῶ κάλλιου θὰ εἶχε τὸ μὴ παρῆς). Ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Εὐριπίδου παρὰ Στοβ. Ἀνθολ. ΡΙΑ', 2 »μὴ μοι προτείνων ἐλπίδ' ἐξ ἄδου δάκρυ, γένοιτο κτέ.²⁷⁾ εἴκασεν ὁ Γεσνήρος »μὴ μοι πρότεινον ἐλπίδ', ἐξ ἧς οὐ δάκρυ γένοιτο²⁸⁾, ὅπερ οὗτ' εὐστοχον εἶνε οὔτε πιθανότητά τινα ἔχει. Ἡ ἀληθὴς γραφὴ φαίνεται ὅτι εἶνε ἡ τοῦ Μουσγραβίου »μὴ μοι προτείνων ἐλπίδ' ἐξ ἄγου δάκρυ²⁹⁾, ἣν καὶ ἄλλοι ἐπεδοκίμασαν (Πρβ. Φρίσχιον Ἀριστοφ. Θεσμοφ. σελ. 499). Ὁ Βέρκιος Ἀνακρέοντ. Λειψ. σελ. 247 (1834)

Οὕτω δὲ σφόδρα τὰ τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης ἀκριβοῦς ὁ Ἀσώπιος, ὥστ' ἀδιστακτικῶς πεπεισμένος εἶνε ὅτι καὶ ὁ Ξενοφῶν μετεχειρίσθη τὸ μὴ μετὰ δευτέρου προσώπου προστακτικῆς ἀόριστου συντεταγμένον! Περὶ Ἑλλήν. Συντάξ. Περ. Πρώτ. σελ. 86, § 14 ἐκδ. ε' »Ἀπαντᾷται δέ, ἀλλὰ σπανιώτερον, καὶ ἀόριστος προστακτικῆς· καὶ σὺ μὴ πρότερον ἔμβαλε τοῖς πολεμίοις (Ξ. Κ. Π. Ζ', α', 17)». Ἀλλὰ διὰ τί, ὦ Ἀσώπιε, προκρίνεις τὴν γραφὴν ταύτην τῆς ἐτέρας »καὶ σὺ μὴ πρότερον ἔμβαλλε τοῖς ἐναντίοις», ἥτις προφανέστατα εἶνε ἡ μόνη ὀρθή; (Πρβ. Κρατίν. Ζων. Λεξ.

προϋτείνει νὰ γραφῇ ἐν ἀποσπάσματι τῆς Σαπφούς παρ' Ἡρωδιανῶ περὶ Μον. Λεξ. σ. 26, 22 »ἄλλα, μὴ κάμε τὸ στερέαν Φρένα» (ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ κώδικι »ἄλλαν μὴ καμεστέραν Φρένα». Πρβ. καὶ Ποιητ. Λυρ. σελ. 692 ἐκδ. β'. Ὁ Ἀρήνσιος Διὰ λ. Αἰολ. σελ. 270 ἔγραψεν »ἄλλαν, μήτι κατ' ἀμμετέραν Φρένα») καὶ παρ' Ἀριστοφάνει Εἰρ. 391 (387) »τοῦτο μὴ φαῦλον νόμισον ἐν τουτωῖ [Γρ. τουτωῖ] τῷ πράγματι» (ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις »τοῦτο μὴ φαῦλον νομίζων ἐν τῷδε τῷ πράγματι» ἢ »ἐν γε τῷδε πράγματι». Νόμισον ἔγραψε καὶ ὁ Ρεῖσκιος. Ἴδε Ἰούλ. Ριχτῆρον Ἀριστοφ. Εἰρ. σελ. 158 ἀναφέροντα καὶ ἄλλων γραφάς). Οὐδετέρω τῶν γραφῶν τούτων εἶνε ἀποδοχῆς ἀξία, ἴσως δ' οὐδὲ λόγου. Ἐν τοῖς παρὰ Στοβαίῳ Ἀνθολ. ΞΘ', 16 στίχοις τῆς Ἑκάβης τοῦ Εὐριπίδου (1183 κέξ.) ἐξέδωκεν ὁ Γρότιος »μηδὲ... μέμψαι γένος» ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ »μηδὲ τοῖς σαυτοῦ κακοῖς τὸ θῆλυ συνθεῖς ὡς πᾶν μέμψη γένος» (Πρβ. καὶ Πόρσωνα Ἑκάβ. σελ. 83 Λειψ.). Περὶ τοῦ παρὰ Ψευδομενάνδρῳ »μηδὲ βελόνης, ὡς φίλτατ', ἐπιθύμησον ἀλλοτρίας ποτέ» Ἴδε Μεινέκιον Μεν. καὶ Φιλ. Λειψ. σελ. 308. Ἐν Ἀνακρεοντείων ΛΑ', 11, σ. 821 Ποιητ. Λυρ. Βερκ. ἐκδ. β' ἀναγινώσκεται »βρέφος εἰμί· μὴ φόβησαι"! (περὶ οὗ ὁ Σκ. Βυζάντιος ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ Ῥαγκαβῆ ἐκδοθείσῃ ἐλληνικῇ χρηστομαθείᾳ Τόμ. Ε', σελ. 221 λέγει »φόβησαι], Αἰολ. ἀντὶ Φοβοῦ, ὅθεν τὸ παρ' ἡμῖν Φοβεῖσαι». Εὐ, νῆ τὸν Ἑρμῆν· ὅ τι λέγεις δ' οὐ μανθάνω). Παρὰ τῷ Νόννῳ εὐρηγνταί τινα παραδείγματα τοῦ μὴ μετὰ δευτέρου προσώπου προστακτικοῦ ἀόριστου. ΚΖ', 89 »μὴ χθονίους Κύκλωπας ὀλέσσετε». ΛΕ', 175 »μὴ Σπάρτης ἐπίβηθι». ΜΖ', 275 »μὴ ῥόπτρα τινάξατε. ΜΖ', 291 »μὴ δεῦρο χορεύσατε». ΜΗ', 768 »μὴ κρύψατε νυμφίον Αὔρης». Πρβ. καὶ Ἰγνάτ. σίχ. εἰς τὸν Ἀδάμ 61 »μὴ δὴ σὺ ταῦτα σαῖς Φρεσὶ λαβοῦ, γύναι». Παράδοξον ἡμῖν φαίνεται τὸ παρὰ Πλουτάρχῳ ἐν τῷ Εἰ καλῶς εἴρηται κτέ. Β', 1 (Ἠθ. σ. 1379, 43 Διδ.) »ἐγὼ δ' ἂν εἴποιμι· μὴ δὲ καλῶς βιώσας λάθῃ». Γραπτέον ἴσως λάθῃς.

σ. 1168 »τὴν χεῖρα μὴ πίβαλλε, μὴ κλάων κάθῃ». Πλάτ. περὶ Πολιτ. ε', σ. 498, γ' »μὴ διάβαλλε, ἦν δ' ἐγὼ, ἐμὲ καὶ Θρασύμαχον κτέ.", κτλ. Κακῶς παρὰ Πλουτάρχῳ Ἠθικ. σ. 642, 15 Διδ., περὶ Δυσωπ. Δ', γράφεται »μὴ δυσωποῦ τὸν μισοῦντα μὴ δ' ὑπέκβαλε πιστεύειν δοκοῦντα» ἀντὶ τοῦ ὑπέκβαλλε). Ἡ νομίζεις ὅτι πρέπει ἡ ἐλληνικὴ γλῶσσα νὰ κανονίζεται κατὰ τὰς πλημμελεῖς τῶν ἀντιγραφῶν γραφάς, ἀνθρώπων ἀμαθεστάτων ὡς τὰ πολλὰ καὶ εὐθεστάτων; Ὡς ἐν πολλοῖς ἄλλοις καταλαμβάνονται τὰ βοσκήματα ταῦτα ταραττοντα τὴν ἀκριβοῦς τοῦ ἐλληνισμοῦ χρῆσιν καὶ διαφθείροντα τὰς γνησίας καὶ ὀρθὰς γραφάς, οὕτω καὶ ἐν τῇ τοῦ ἀπαγορευτικοῦ μὴ συντάξει φωρῶνται πολλαχοῦ μὲν τὸν ὑποτακτικὸν ἀόριστον ἐνιαχοῦ δὲ καὶ τὸν προστακτικὸν ἐνεστώτα εἰς ἀόριστον τῆς προστακτικῆς μεταβάλλοντα. Παρὰ Λυσία ὑπὲρ τοῦ Ἀδυνάτ. § 23 φέρεται ἐν ἅπασιν τοῖς ἀντιγράφοις »μηδαμῶς, ὡς βουλή, ταύτη θέσθε τὴν ψῆφον». Ἀλλ' ὀρθῶς ὁ Βεκκῆρος ἔγραψε θέσθε, ὅπερ πάντες ἐνέκριναν οἱ ἐπαῖοντες τι περὶ ἐλληνισμοῦ. Οὐδὲν δὲ φροντιστέον τῶν ἀντιλογιῶν ἢ μᾶλλον τῶν κρωγμῶν τοῦ Βρεμίου καὶ τῶν ὁμοίων αὐτῷ, οἵτινες ἐκπαθεῖς, ὡς φαίνεται, πρὸς τὴν κόπρον τῶν ἀντιγράφων ὄντες δυσασποσπάστως αὐτῆς ἔχουσι. Παρὰ Σοφοκλεῖ Οἶδ. Τυρ. 1459 ἀναγινώσκεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις οὐ μόνον »παιδων δὲ τῶν μὲν ἀρσένων μὴ μοι, Κρέον, πρόσθῃ μέριμναν» ἀλλὰ καὶ πρόσθες (καὶ προσθει-η καὶ προύθη. Ὁ Ἑλμσλήιος ἔγραψε προθη, ὅπερ ἐπεδοκίμασαν ὅ τε Δινδόρφιος καὶ ἄλλοι). Παρ' Ἀριστοφάνει Νεφέλ. 614 πλὴν τοῦ ὀρθοῦ »μὴ πρίη, παῖ, δᾶδ', ἐπειδὴ φῶς σεληναίας καλόν» ἔχουσι τὰντίγραφα καὶ πρίω (καὶ πρίου καὶ πρίε καὶ πρί' ὦ. Πρβ. Κόβητον Νου. Lect. σελ. 156 καὶ Μνημ. Τόμ. Θ', σελ. 387. Παρ' Ἀποστολίῳ ΙΑ', 40, Παροιμιογρ. Ἑλλ. Τόμ. Β', σ. 526 ἀναγινώσκεται »μὴ πρίω μικρὰν ἡδονὴν μεγάλου κινδύνου». Ἀλλὰ τοῦ Ἀποστολίου ὀλίγον φροντιστέον. Παρατηρητέον δ' ὅτι ἐν Ἀχαρνεῦσιν 650 φέρουσι τὰντίγραφα μήποτ' ἀφῆσεθ' ἢ ἀφῆσετ' καὶ μήποτ' ἀφῆσητ' καὶ μήποτε δείσηθ'. Ὁ Τυροῦιττος ἔγραψε μήποτ' ἀφῆθ', ὅπερ πολλοὶ ἐνέκριναν). Παρὰ Ξενοφῶντι Κύρ. Παιδ. Η', ε', 12 »κτᾶσθε δὲ καὶ παραδείτους καὶ θηρία τρέφετε καὶ μήτε αὐτοί ποτε ἄνευ πόνου σίτον παράθῃσθε μήτε ἵπποις ἀγυμνάστοις χόρτον ἐμβάλλετε» ὑπάρχει καὶ γραφὴ παρὰ θεσθε. Παρὰ τῷ αὐτῷ Ἀναβ. ε', ε', 18 »καὶ ὑμεῖς μὲν μὴ ἐκδῶτέ με» φέρεται

ἐν τοῖς ἀντιγράφοις καὶ ἐκδοτέ με καὶ ἐκδότε, ὅπερ καὶ ἐκ τοῦ
τόνου γίνεται δῆλον ὅτι εἶνε αὐτὸ τὸ ἐκδῶτε πλημμελῶς γεγραμ-
μένον. Παρὰ Δημοσθένει κατὰ Μειδ. § 220, σ. 585 ἀναγινώσκεται ἐν
τοῖς ἀντιγράφοις οὐ μόνον τὸ ὀρθὸν »μὴ τοίνυν μηδ' ἐμέ, ὧ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, πρόησθε τούτῳ» ἀλλὰ καὶ τὸ ἡμαρτημένον μὴ...
πρόεσθε. Ἐν § 160, σ. 566 πλὴν τοῦ »ὑβρίζειν δὲ μὴ δῶτε»
ἔχουσι τὰντίγραφα καὶ τὸ ἐσφαλμένον μὴ δότε. Καὶ ἐν τῷ κατ'
Ἀριστογείτ. Α', § 53, σ. 786 τινὰ μὲν τῶν ἀντιγράφων φέ-
ρουσι τὸ ὀρθὸν »μὴ τοίνυν μηδὲ τούτῳ δῶτε νῦν», τινὰ δὲ τὸ πλημ-
μελὲς μὴ... δότε, ὅπερ προὔτιμησεν (!) ὁ Δινδόρφιος Δημο-
σθέν. Τόμ. Β', σελ. 822, 25 Ὁξων. καὶ ὁ Βοιμέλιος Δημοσθ.
σελ. 410 Διδ. (Πρβ. καὶ Σχαιφῆρον Δημοσθ. Τόμ. Β', σελ. 25.
Τόμ. Γ', σελ. 449 καὶ 492 καὶ Τόμ. Δ', σελ. 54). Καὶ παρὰ
Λουκιανῷ περὶ Παρασ. § 13 (Τόμ. Γ', σ. 108 Ἰακβ.) τὸ ὀρθὸν
εἶνε μὴ δῶτε, οὐχὶ μὴ δότε (Ἰδε Κόβητον *Orat. de Art. In-
terpr.* σελ. 117. Καὶ ἐν τῷ Λουκίῳ ἢ Ὀνφ § 59, Τόμ. Β', σ.
441 »μὴ τε ἀθυμία τοιαύτη δῶς σεαυτὸν» ἐν τῶν ἀντιγράφων
ἔχει δός. Πρβ. καὶ Δημῶν. Βί. § 57, Τόμ. Β', σ. 286, ἐνθα
ἀντὶ τοῦ »μὴ πρότερον, ἔφη, ταῦτα, ὧ Ἀθηναῖοι, ψηφίσασθε»
φέρεται καὶ γραφὴ ψηφίσασθε. Ἐν Δημοσθ. Ἐγκωμ. § 49,
Τόμ. Γ', σ. 575 ὀρθῶς νῦν ἀναγινώσκεται ἐξ ἀντιγράφων »μὴ
πρόσαγέ μοι τὴν χεῖρα» ἀντὶ τοῦ »μὴ προσάγαγέ μοι τὴν
χεῖρα». Καὶ ἐν τῷ Ἐγχειριδίῳ τοῦ Ἐπικτήτου ΚΘ', 7 ἡ ὀρθὴ
γραφὴ εἶνε »εἰ δὲ μή, μὴ πρόσαγε», οὐχὶ μὴ προσάγαγε,
ὅπερ καὶ ἐν τῇ διδοτείῳ ἐκδόσει ἀναγινώσκεται). Καὶ τὸ παρ' Ἰου-
λιανῷ σ. 285, β' »ἄνδρες στρατιῶται καὶ ξένοι καὶ πολῖται, μὴ
πρόδοτε τὸν αὐτοκράτορα» μεταγραφτέον εἰς μὴ προδῶτε (Ἰδε
Κόβητον Μνημοσ. Τόμ. Η', σελ. 396). Κακῶς ὁ Ἑρμερίσιος
παρὰ Ψευδιπποκράτει περὶ Νούσ. Β', 40 (Τόμ. Β', σ. 212) ἀντὶ
τοῦ »τούτῳ μὴ δῶς φάρμακον» ἐξέδωκε μὴ δός (»δός scripsi pro
vulg. δῶς»! Πρβ. περὶ Νούσ. Γ', 6, Τόμ. Β', σ. 251 »καὶ μήτε
φάρμακον δῶς κτέ.", ἀνθ' οὗ ἐν ἐνὶ τῶν κωδίκων ὑπάρχει δοῖς, καὶ
περὶ τῶν ἐντὸς Παθ. ΛΒ', Τόμ. Β', σ. 360 »πλὴν ἄνω φάρμακον μὴ
δῶς», ἐνθα φέρεται καὶ γραφὴ μηδαμῶς. Ἐν Τόμ. Β' τῶν Ἑλλ.
Παροιμιογρ. σελ. 401, 24α' ἀναγινώσκεται »ἀντὶ τοῦ προχῶρει
καὶ μὴ αἰτίαν δός πρὸ καιροῦ τελευτῆσαι». Ἄν εἶνε σφάλμα
τῶν ἀντιγραφέων ἢ αὐτοῦ τοῦ Ἀποστολίου ἃς κρίνωσιν ἄλλοι. Πρβ.
σελ. 529, 58 »Μὴ θεᾶς ἄνθρωπον ὧς Ἀθάμας: Λεῖπει τὸ ἐλοῦ».

τουτέστι μὴ... ἐλοῦ!). Παρ' Αἰλιανῷ περὶ Ζῳ. Γ', 48 ἀναγι-
νώσκεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις οὐ μόνον »τῶν νεβρῶν μὴ ἄψῃ»
ἀλλὰ καὶ »τῶν νεβρῶν μὴ ἄψαι». Παρὰ ΨευδοΦαλάριδι Ἐπιστ.
Δ' ἀντὶ τοῦ »μήτε ἐμέ μήτε τοὺς πρέσβεις ὑμῶν αἰτιᾶσθε»
φέρεται ἐν τισὶ τῶν ἀντιγράφων αἰτιᾶσασθε, ὅπερ προὔκρινεν ὁ
Λεννέπιος Φαλάρ. σελ. 15! Καὶ ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ, ἃν καὶ
εἶνε σύμμικτον εἶδος κάποφώλιον τέρας, ἀντὶ τοῦ »καὶ
νῦν τὰς θυγατέρας ὑμῶν μὴ δότε τοῖς υἱοῖς αὐτῶν καὶ ἀπὸ τῶν
θυγατέρων αὐτῶν μὴ λάβητε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν» (Ἐσδρ. Θ', 12) νο-
μίζομεν ὅτι κατ' ἀρχὰς ἦτο γεγραμμένον μὴ δῶτε (Πρβ. καὶ Ἰησ.
Ναυ. ΚΒ', 19 »μὴ ἀπὸ θεοῦ ἀποστάται γενήθητε καὶ ὑμεῖς μηδ'
ἀπόστητε ἀπὸ κυρίου». Γρ. ἴσως γενήθητε καὶ ἀποστήτε),
κτλ. Παρ' Ἀπολλωνίῳ Ἀργον. Β', 219 ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶνε »μηδέ
μ' ἀκηδείησιν ἀφορμήθητε λιπόντες», οὐχὶ ἀφορμήθητε. Ἐν
Γ', 109 »καὶ μή τι χαλέπτεο μηδ' ἐρίδην» ἔγραψεν ἐρίδη-
νον ὁ Βρούγκιος. Τὸ ὀρθὸν εἶνε ἐρίδαινε, ὅπερ καὶ ἐν ἀντιγρά-
φοις εὐρέθη. Ἰδε καὶ Βεκκῆρον *Homer. Blatt.* σελ. 90. Πρβ. καὶ
Ὀμηρ. Ὑμν. εἰς Ἀφροδ. 290, ἐνθα φέρεται ἐν τοῖς κώδιξιν »ἵσχεο
μηδ' ὀνόμηνε» ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ ὀνόμαινε, ὅπερ πρῶτος ἀποκα-
τέστησεν ὁ Ἑρμαννός. Παρὰ ΨευδοΦωκυλίδῃ 58 (Ποιητ. Λυρ. Βερκ.
σ. 565 ἐκδ. β') »μηδέ τιν' αὐξόμενον καρπὸν λωβήσῃ ἀρούρης»
ὑπάρχει καὶ γραφὴ λώβησον (!). Παρ' Εὐριπίδῃ Τρω. 170 ἀντὶ
τοῦ »μὴ νῦν μοι τὰν βακχεύουσαν Κασάνδραν πέμψασθ' ἕξω»
προὔτεινεν ὁ Ματθίας νὰ γραφῇ πέμψησθ' (Ἰδε Δινδόρφιον Εὐ-
ριπ. Τόμ. Γ', σελ. 657. Πρβ. καὶ Δοβραῖον *Adversar.* Τόμ. Β',
σελ. 88. Σημειωτέον δ' ὅτι τὸ πέμψασθ' εἶνε γραφὴ τοῦ Μου-
σούρου. Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις φέρεται πέμψητ' ἢ πέμψετ').
Ἐν ἀποσπασματι τοῦ Εὐπόλιδος παρὰ τῷ Σχολ. Ἀριστείδ. Τόμ.
Γ', σ. 672 Δινδ. ὀρθῶς ἔγραψεν ὁ Ἑλμσλήιος (Εὐριπ. Μηδ. σελ.
145) »καὶ μηκέτ'... ἐάσετ' ἄρχειν μειράκια κτέ.» ἀντὶ τοῦ
ἐάσατ'. Ἐν ἐπιστολίῳ γυναικὸς Λακαίνης πρὸς τὸν ἑαυτῆς υἱὸν
ἀναφερομένῳ (δῖς) ὑπὸ τοῦ Τέλητος παρὰ Στοβαίῳ Ἀνθολ. ΡΗ',
83 (Τόμ. Δ', σ. 51 Μειν.) ἀναγινώσκεται μὴδ' ἀμῖν φάνευ,
ὧς ἐκ τοῦ ἐφ' ἀνόμην ἀορίστου ἀνελληνίστου »ἀκούσασά τις (Λα-
κωνικὴ γυνή) τὸν ἑαυτῆς υἱὸν σεσσωμένον καὶ πεφευγότα ἐκ τῶν
πολεμίων γράφει αὐτῷ: Κακὰ φάμα τευ κακκέχεται. Τὸ ὧν ἢ
ταύταν ἀπότρισαι ἢ μὴδ' ἀμῖν φάνευ». Ἄλλ' ἡ ὀρθὴ γραφὴ
εἶνε μὴδαμᾶ (ἢ μὴδαμοῦ) φαίνετο (Ἰδε Κόβητον Μνημ.
Τόμ. Θ', σελ. 145), κτλ.

Καὶ τοῦτο δὲ τοῦ Ἀστωπίου δὲν φαίνεται ἡμῖν ἐπαινετόν, ὅτι περὶ τῆς μετὰ προστακτικῆς ἀορίστου συντάξεως τοῦ μὴ λόγον ποιούμενος ἐκφράζεται καθολικῶς καὶ δὲν διακρίνει τὴν μετὰ δευτέρου προσώπου καὶ τὴν μετὰ τρίτου σύνταξιν αὐτοῦ. Αἱ δύο αὗται συντάξεις πρέπει, νομίζομεν, ἀκριβῶς ἀλλήλων νὰ διαστέλλωνται· διότι ἡ μὲν πρώτη εἶνε σπανιωτάτη, ὡς εἶδομεν, καὶ παρὰ μόνους τοῖς ποιηταῖς ἐν χρήσει, ἡ δὲ δευτέρα οὔτε σπανιωτάτη εἶνε οὔτε παρὰ μόνους τοῖς ποιηταῖς εὐχρηστος ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς πεζολόγοις. Ἰλ. Π, 200: Μυρμιδόνες, μὴ τίς μοι ἀπειλάων λελαθέσθω. Ὀδ. Π, 301: μὴ τις ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἀκουσάτω ἔνδον ἔδντος. Πίνδαρ. Ὀλυμπ. Η', 55 Βερκ.: μὴ βαλέτω με λίθω τραχεῖ Φθόνοσ. Πυθιον. Ε', 25: τῷ σε μὴ λαθέτω Κυράνα κτέ. Αἰσχύλ. Προμ. 352: καὶ νῦν ἔασον, μηδὲ σοι μελησάτω. Ἐπτ. 1056: μὴ δοκησάτω τινί (Ἐν ᾧ 1040: μηδὲ τῷ δόξῃ πάλιν). Ἰκέτ. 678: μηδὲ τις ἀνδροκμῆς λοιγὸς ἐπελθέτω. Σοφοκλ. Οἶδ. Τυρ. 1449: ἐμοῦ δὲ μή ποτ' ἀξιοθήτω τόδε πατρῶον ἄστυ ζῶντος οἰκητοῦ τυχεῖν. Αἴ. 1180: μηδὲ σε κινήσάτω τις. 1334: μηδ' ἡ βία σε μηδαμῶς νικησάτω. Εὐριπ. Τρω. 1049: μὴ νυν νεὼς σοὶ ταῦτόν ἐσβήτω σκάφος. Διοκλῆς ἐν Βερκ. Ἀνεκδ. σ. 339, 18: μηδεῖς ποθ' ὑμῶν, ἄνδρες, ἐπιθυμησάτω γέρον γενέσθαι (Ἐν τῷ τοῦ Κλεοβούλου παρὰ Διογ. Λαερτ. Α', 91 »μὴ μάταιος ἄχαρις γινέσθω» ἔγραψεν ὁ Ἐμπερίος γενέσθω, ὅπερ καὶ ὁ Βέρκιος παρέλαβε Ποιητ. Λυρ. σελ. 738 ἐκδ. β'. — Πρβ. καὶ Ψευδοφωκυλ. 84 »μηδὲ τις ὄρνιθας καλιῆς ἅμα πάντας ἐλέςθω». Μανέθ. ς', 202 »μὴ λαθέτω σε Κρόνος». Νόνν. ΙΖ', 172 »μηδὲ τις ὑμείων πιέτω ξανθόχροον ὕδωρ», κτλ.). Πλάτ. Ἀπολ. σ. 17, γ': καὶ μηδεῖς ὑμῶν προσδοκησάτω ἄλλως. Κρίτ. σ. 45, β': μήτε ὁ ἔλεγεσ ἐν τῷ δικαστηρίῳ δυσχερές σοι γενέσθω. περὶ Νόμ. ΙΑ', σ. 931, α': μηδεῖς διανοηθήτω ποτὲ κτέ. Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Ζ', ε', 73: καὶ μηδεῖς γε ὑμῶν ἔχων ταῦτα νομισάτω ἀλλότρια ἔχειν. Η', ζ', 26: μηδεῖς ἔτ' ἀνθρώπων τοῦμδὸν σῶμα ἰδέτω. Ἀγησιλ. Ι', 5: μὴ... θρήνόν τις τοῦτον τὸν λόγον νομισάτω. Κυνηγετ. Β', 2: καὶ μηδεῖς αὐτὰ Φαῦλα νομισάτω εἶναι. Ἰππικ. Γ', 1: πρῶτον μὲν τοίνυν μὴ λαθέτω αὐτὸν τίς ἡ ἡλικία (Τὸ παρὰ Θεουκιδίδη Α', 129 »καὶ σε μήτε νύξ μήθ' ἡμέρα ἐπισχέτω» δὲν εἶνε ἀόριστος, ἐπ-ισχέτω, ἀλλ' ἐνεστώσ, ἐπ-ισχέτω). Ἰσαῖ. περὶ τοῦ Ἀστυφ. Κλήρ. § 35: τοῦτο αὐτῷ ἄνευ τοῦ νόμου καὶ τοῦ δικαίου μηδὲν ἰσχυ-

τάτω. Αἰσχίν. κατὰ Τιμάρχ. § 19: μηδὲ ἀρξάτω ἀρχὴν μηδεμίαν μηδέποτε... μηδὲ κηρυκευσάτω μηδὲ πρεσβευσάτω. § 20: μηδὲ γνώμην εἰπάτω μηδέποτε. κατὰ Κτησιφῶντ. § 60: ὅστις οὕτω διάκειται μήτ' ἀπογνώτω μηδὲν μήτε καταγνώτω. Δημοσθέν. περὶ Παραπρ. § 77, σ. 365: μὴ δότω δίκην (Φέρεται ὅμως ἐν οὐκ ὀλίγοις ἀντιγράφοις διδότω ἀντὶ τοῦ δότω. Ἴδε Βοιμέλιον Δημοσθ. κατ' Αἰσχίν. σελ. 464. Πρβ. καὶ Κόβητον Μνημ. Τόμ. Η', σελ. 596) (Ἴδε καὶ πρὸς Φαίν. § 31, 1048 »δὲ μηδαμῶς νυνὶ γενέσθω». πρὸς Τιμόθ. § 1, σ. 1184 »μηδενὶ ὑμῶν ἄπιστον γενέσθω». Ὑπάρχει καὶ γραφὴ γινέσθω. Προσίμ. ΛΕ', § 2, σ. 1444 »καὶ μηδεμιᾶς λοιδορίας ὃ μέλλω λέγειν ἀρχὴ γενέσθω». Φέρεται καὶ γραφὴ γινέσθω). Ἀριστοτέλ. Ἀναλυτ. Προτ. Β', β', 3 (Τόμ. Α', σ. 90, 17 Διδ.): μὴ ὅτι δὲ κεῖται τὸ Α εἰς ὅρος ὑποληφθήτω ἐνδέχασθαι κτέ.¹⁾ Πρβ. καὶ Πολύβ. ΚΒ', κς', 6: μὴ ἔξαγα-

¹⁾ Καὶ προτεταγμένον δ' ἐνίοτε τὸ ῥῆμα εὐρίσκεται τοῦ ἀπαγορευτικοῦ μορίου. Αἰσχύλ. Προμ. 1002: εἰσελθέτω σε μή ποθ' ὡς ἐγὼ κτέ. Πλάτ. περὶ Νόμ. ΙΑ', σ. 924, γ': καὶ τοῦτ' ἐκλιπέτω μηδέποτε κατὰ δύναντα. Ξενοφ. Συμποσ. Δ', 20: κρινάτω δὲ ἡμᾶς μὴ Ἀλέξανδρος ὁ Πριάμου (Ὅπερ ὅμως μᾶλλον = κρινάτω δὲ ἡμᾶς — μὴ κτέ. Πρβ. καὶ Δημοσθ. κατ' Ἀφόβ. Α', § 59, σ. 852 »δειξάτω μὴ διπλάσια μὴ δὲ τριπλάσια μοι γεγενημένα ἀλλ' αὐτὰ τάρχαϊά μοι πάντ' ἀποδομένα», κτλ.). Πρβ. καὶ Λουκιαν. Τοξάρ. § 50 (Τόμ. Β', σ. 400 Ἰακβ.) »ἀκουσάτω δὲ μηδεῖς», κτλ. Ἀλλὰ καὶ: νομίσητε μηδεῖς ἀλλοτρίως γῆς πέρι οἰκεῖον κίνδυνον ἔξειν (Θουκυδ. Γ', 13), παραστῆ δὲ μηδενὶ ὑμῶν ὡς κτέ. (Θουκ. Δ', 95. Πρβ. καὶ Διον. Ἀλικ. Ῥωμ. Ἀρχ. Γ', 23: παραστῆ δὲ μηδενὶ ὑμῶν δέος κτέ.), ὑπολάβῃ δὲ μηδεῖς ὡς κτέ. (Θουκ. ς', 84. Πρβ. Ἰώσηπ. Ἀρχαιολ. Η', ζ', 1: ὑπολάβῃ δὲ μηδεῖς ὅτι κτέ.), θαυμάσῃ δὲ μηδεῖς ὑμῶν εἰ ἀκριβῶς ἴσμεν (Δημοσθ. πρὸς Τιμόθ. § 5, σ. 1186. Πρβ. Δί. Κάσσ. Λς', 18: καὶ θαυμάσῃ μηδεῖς ὅτι κτέ. ΟΕ', 13: καὶ θαυμάσῃ μηδεῖς εἰ κτέ.). Πρβ. καὶ Ἐρμογέν. περὶ Ἰδεῶν Α', 1 (Ῥητ. Ἑλλ. Σπεγγ. Τόμ. Β', σ. 267, 8) »ἐπιτιμήσῃ δὲ μηδεῖς μήτε τῇ μεθόδῳ κτέ.», κτλ. Ἐπὶ δευτέρου προσώπου τίθεται ὑποτακτικὴ. Σοφοκλ. Φιλ. 352 »Φράσῃς μοι μὴ πέρα». Ἥλ. 452 »τύμβῳ προσάψῃς μηδέν». Ἀντιγ. 84 »ἀλλ' οὖν προμηνύσῃς γε τοῦτο μηδενί» (Γράφεται καὶ προμηνύσεις). Οἶδ. Κολ. 1737 »Φίλοι, τρέσῃτε μηδέν». Εὐριπ. Ἑκ. 871 »ἐύμισθί μὲν γάρ... συν-

γέτω μηδὲν πλὴν τῶν ὅπλων. ΚΒ', ιε', 13: μηδὲν α προσ-
λαβέτωσαν Αἰτωλοί. Λουκιαν. Ἑναλ. Διαλ. ΙΒ', § 2 (Τόμ.

δράσης δὲ μή". Ἰφιγ. Αὐλ. 651 »ὀργισθῆς δὲ μή". Ἰφιγ.
Ταύρ. 1220 »θαυμάσης μηδέν". Τρω. 458 »δακρύσης μη-
δέν, ὦ Φίλη πατρίς". Ἡρακλ. Μαιν. 215 »βία δὲ δράσης μη-
δέν". 278 »ἡμῶν δ' ἑκατι δεσπότης θυμούμενοι πάθῃτε μηδέν".
(Καὶ ἐν Μηδείᾳ 822 ὁρθῶς ἔγραψεν ὁ Ἑλμσλῆϊος »λέξεως δὲ μη-
δέν τῶν ἐμοὶ δεδογμένων" ἀντὶ τοῦ »λέξεις δὲ μηδὲν κτέ.").
Ἴδε Δινδορφίου Εὐριπίδην Τόμ. Γ', σελ. 235 κέξ. καὶ Ἑρ-
μαννὸν Οὔρυσκ. Τόμ. Γ', σελ. 215). Θεογν. 64 »χρῆμα δὲ
συμμίξης μηδενὶ μηδ' ὀτιοῦν σπουδαῖον" (Πρβ. Πυθαγορ.
Χρυσ. Ἑπ. 11 »πρήξης δ' αἰσχροὺς ποτε μήτε μετ' ἄλλου
μήτ' ἰδίῃ". Κοινῶς πρήξεις. Καὶ ἐν Μενάνδρ. Μονος. 397
»ξένον ἀδικήσεις μηδέποτε καιρὸν λαβών" τὸ ὁρθὸν εἶνε ἀδι-
κήσης. Πρβ. 742 »Φίλου τρόπους γίνωσκε, μισήσης δὲ μή",
ὅπερ πιθανῶς εἶνε ἡμαρτημένον ἀντὶ τοῦ μιμήσῃ δὲ μή. Καὶ ἐν
535 »Φίλων τρόπους γίνωσκε, μὴ μίσει δ' ὅλως" φαίνεται ὅτι
κατ' ἀρχὰς ἦτο γεγραμμένον μιμήσῃ δὲ μή. Τὸ μιμήσῃ εἰς
δύο λέξεις διασπασθὲν παρεφθάρη εἰς τὸ μὴ μίσει· ἔπειτα δέ,
ἀτόπως ἔχοντας τοῦ μὴ μίσει δὲ μή, ἀντὶ τοῦ δὲ μὴ ἐτέθη τὸ
πρόσφορον τῷ λόγῳ φαινόμενον δ' ὅλως. Πρβ. τὴν παροιμίαν
»ἦθη Φίλων γίνωσκε, μιμήσῃ δὲ μή"). Λυσ. ὑπὲρ τοῦ Ἑρατοσθ.
Φόν. § 18 »ψεύσῃ δὲ μηδέν, ἀλλὰ πάντα τᾶλθῃ λέγε".
Πλάτ. περὶ Νόμ. ε', σ. 781, δ' »θαυμάσητε δὲ μηδὲν ἐὰν
κτέ." (Πρβ. Φιλόστρ. Εἰκόσ. ΚΓ', 1, σ. 848 »ἀλλὰ δείσητε
μηδέν". Ἀρριαν. Ἐπικτ. Διατρ. Β', ιγ', 26 »καὶ ἐκείνων ἀπο-
στῆς μηδέποτε". Λουκιαν. Ῥητ. Διδασκ. § 22, Τόμ. Γ', σ.
187 Ἰαμβ. »καὶ ἐπισείσης δὲ μὴ πολλάκις τὴν χεῖρα". πρὸς
τὸν Ἀπαίδ. § 28, σ. 265 »προσάψῃ δὲ μηδέποτε μηδὲ ἀνα-
γνώσῃ". Ἐν Τοξάρ. ἢ Φιλ. § 55, Τόμ. Β', σ. 590 »προσδο-
κήσεις δὲ μηδὲν τοιοῦτο παρ' ἡμῶν" πρέπει ν' ἀποκατασταθῇ
τὸ ἐν ἐνὶ τῶν ἀντιγράφων φερόμενον προσδοκήσης. Καὶ ἐν Ῥητ.
Διδασκ. § 13, Τόμ. Γ', σ. 181 γραπτέον »προσδοκήσης δὲ
μηδὲν τοιοῦτον ὅψεσθαι κτέ." ἀντὶ τοῦ προσδοκήσεις. — Περὶ
τοῦ παρ' Ἀπολλων. Ἀργον. Α', 1332 »Αἰσονίδῃ, μή μοί τι χολώ-
σεται" ἀναγινώσκονται ἐν τοῖς σχολίοις τὰ ἐξῆς σ. 584, 24
Κεῖλ. »Διὰ μὲν τοῦ μή μοί χολώσεται τὸ ἀποφατικὸν τέτα-
χεν ἀντὶ τῆς ἀπαγορεύσεως· ἔδει γὰρ εἰπεῖν μή μοί χολοῦ
προστακτικῶς". Ἀλλὰ τὸ χολώσεται εἶνε ὑποτακτικὴ μετὰ συνε-
σταλμένης τῆς παραληγοῦσης. Πρβ. Ὀδ. Π, 255 »μὴ πολὺπικρα
καὶ αἰνὰ βίας ἀποτίσσει ἐλθών" = ἀποτίσῃ, κτλ. Καὶ παρ'
Ἑμπεδοκλεῖ 40, σ. 51 Στεῖν. ἔγραψεν ὁ Βέρκιος »μηδὲ σύγ' εὐ-

Α', σ. 178 Ἰαμβ.): μὴ γὰρ ἀπολέσθω μήτε αὐτὴ κτέ. Πλούτ.
περὶ Μουσ. ΜΓ', 4 (Ἡθ. σ. 1401, 43 Διδ.): καὶ μοι μηδεὶς
ὑπολαβέτω. Δί. Χρυσόστ. Λόγ. ΙΒ', Τόμ. Α', σ. 581 Ῥεῖσκ.
(Τόμ. Α', σ. 219, 12 Δινδ.): μὴ τοῦτο ἡγησάσθω μηδεὶς. Λόγ.
ΛΕ', Τόμ. Β', σ. 65 (Τόμ. Β', σ. 40, 20): ὥστε μηδεὶς ἕνεκα
τοῦ σχήματος νομισάτω κτέ. Ἀλκίφρ. Β', 2, 6: μή σοι
ταῦτα ὑπελθέτω (Ὁ Δοβραῖος προκρίνει τὸ ἐπελθέτω. Ἴδε
καὶ Κόβητον Var. Lect. σελ. 49). Β', 4, 8: μηδέ με Ἀθη-
ναῖοι διὰ ταῦτα μισήσάτωσαν. Αἰλιαν. περὶ Ζῳ. ΙΔ', 29:
μηδὲ ἐξ ἡμῶν ἀγέραςτοι γενέσθωσαν τῷ λόγῳ τῷδε. Ἰώσηπ.
Ἀρχαιολ. ΙΕ', ια', 1: καὶ μηδεὶς ἀμέλειαν εὐσεβείας τῶν πα-
τέρων καταγνώτω. Μάρκ. Ἀντωνῖν. Ε', 3: καὶ μή σε πα-
ρειπάτω κτέ. Ψευδιπποκράτ. περὶ Ἀφόρ. Ζ' (Τόμ. Β', σ. 664
Ἑρμερ.): καὶ μὴ ἀλειψάσθω μηδενί. Η' (σ. 665): μὴ ἐλ-
θέτω παρὰ τὸν ἄνδρα. Γυναικείων Β', 54 (Τόμ. Β', σ. 756):
σίτου δὲ μὴ ἀψάσθω. περὶ Ἐπικυῆς. ΚΕ' (Τόμ. Β', σ. 806):
μὴ ἀλειψάσθω δὲ μηδενί. Ψευδοφάλαρ. Ἐπιστ. ΡΛΘ' (σ. 568
Λεννεπ.): καὶ μηδεὶς εὐτυχῆς... νομισθήτω. Ματθ. Εὐαγγ.
ς', 5: μὴ γνώτω ἡ ἀριστερά σου κτέ. ΚΔ', 17-18: καὶ ὁ ἐπὶ
τοῦ δώματος μὴ καταβάτω... καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ μὴ ἐπιστρε-

δόξιο βιήσεαι ἄνθεα τιμῆς πρὸς θνητῶν ἀνελέσθαι" ἀντὶ τοῦ
»μηδὲ σέ γ' εὐδόξιο βιήσεται κτέ.". Πρβ. Μουλλάχιον *Fragm.*
Philos. Graec. σελ. 26. Παρατηρητέον δ' ὅτι παρὰ Λουκιανῷ
πῶς δεῖ Ἰστ. Συγγρ. § 58, Τόμ. Β', σ. 37 φέρεται ἐν τοῖς ἀν-
τιγράφοις »ἀλλὰ μὴ μελέτω αὐτῷ μήτε Φίλιππος ἐκκεκομμένος
τὸν ὀφθαλμὸν... μήτε Ἀλέξανδρος [ἢ: μήτ' ἀλεξάνδρος] ἀνιά-
σεται κτέ.". Ἀλλὰ τὸ ὁρθὸν εἶνε »μήτ' εἰ Ἀλέξανδρος ἀνιά-
σεται κτέ.", ὡς εἶδεν ὁ Φρίσχιος *Quaest. Lucian.* σελ. 168).
Ἐν τῷ »κρίνον αὐτὴ μὴ μετ' ὀξυρεγμίας" (Ἀριστοφ. Ἀποσπ.
παρὰ Φωτ. Λεξ. σ. 340, 25) τὸ μὴ συνάπτεται στενῶς μετὰ τοῦ
μετ' ὀξυρεγμίας (μὴ μετ' ὀξυρεγμίας = δίχα ἢ ἄνευ ὀξυ-
ρεγμίας). Πρβ. καὶ Σοφοκλ. Ἀντιγ. 446 »σὺ δ' εἶπέ μοι μὴ μῆ-
κος ἀλλὰ σύντομα". Τραχ. 1117 »δός μοι σεαυτὸν μὴ τοσοῦτον
ὥς δάκνει θυμῷ δύσσοργος". Θουκυδ. Δ', 17 »λάβετε δὲ αὐτοὺς μὴ
πολεμίως". ε', 87 »καὶ νομίσατε μὴ πάντας ἐν ἴσῳ βλάπτειν αὐ-
τά, πολὺ δὲ πλείους τῶν Ἑλλήνων καὶ ὠφελεῖν". Αἰσχίν. κατὰ
Κτησιφ. § 155 »γένεσθε δὲ μοι μικρὸν χρόνον τὴν διάνοιαν μὴ ἐν
τῷ δικαστηρίῳ ἀλλ' ἐν τῷ θεάτρῳ" (Ψευδιπποκρ. Τόμ. Β', σ. 624
Ἑρμ. »πρὸς τὸν ὁμφαλὸν πρόσθε μὴ πρυλὸν χρόνον"), κτλ.

ψάτω κτέ. (Ἰδε καὶ Μάρκ. ΙΓ', 15. 16. Λουκ. ΙΖ', 51). Γένεσ. ΜΕ', 5: μηδὲ σκληρὸν ὑμῖν Φανήτω. Ἐξοδ. ΛΔ', 3: καὶ μηδείς ἀναβήτω μετὰ σοῦ μηδὲ ὀφθήτω ἐν παντὶ τῷ ὄρει (Ἰδε καὶ Ἀριθμ. ΚΖ', 3. Δευτερον. Δ', 9. ΛΓ', 6 καὶ 11. Ἰησ. Ναυ. ς', 10. Ζ', 5. Κριτ. ΙΓ', 14. Ρούθ. Γ', 14. Βασιλ. Α', β', 3. ιζ', 52. Β', α', 21. ιγ', 32 καὶ 33. Γ', ιη', 25. Δ', θ', 15. ι', 19. κγ', 18. Παραλειπ. Β', ιδ', 11. Νεεμ. Θ', 52. ΙΓ', 14. Ἑσθέρ Α', 19. Ἰωβ. ς', 9. ΙΑ', 14. Λς', 19. Ψαλμ. ΚΔ', 3. ΛΕ', 12. ΞΗ', 16. 29. ΟΓ', 21. ΡΙΗ', 122 καὶ 133, κτλ.).

Παρατηρητέον δ' ὅτι ὁ μνημονικώτατος Ἀσώπιος, καίτοι αὐστηρῶς ἐλέγχει τὸν Π. Σοῦττον καὶ σφοδρῶς αὐτοῦ καθάπτεται ἐν Σουτ. σελ. 23 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ μὴ ἀπόβαλε ἀντὶ τοῦ μὴ ἀποβάλλης,

» — μὴ ἀπόβαλε. Ἡ μὴ ἀπόβαλλε ἢ μὴ ἀποβάλλης εἶναι ὀρθόν· διότι ἀπὸ μὲν ἐνεστώτος εἰς προστακτικὴν, ἀπὸ δὲ ἀορίστου εἰς ὑποτακτικὴν φέρεται τὸ μὴ. Οὗτός ἐστιν ὁ κανὼν τῶν ἀρχαίων γραμματικῶν· οὐδὲ πιστεύομεν ὅτι θέλει προσπαθήσει ὁ συγγραφεὺς νὰ δικαιολογήσῃ τὰ [Γρ. τὸ] ἑαυτοῦ διὰ τοῦ μὴ ψεῦσον (Ἀριστοφ. Θ. 879)¹⁾, αὐτὸς ἐν Συντ. Περ. Δευτ. σελ. 504, § 46 ἐκδ. β' λέγει »οὐ μὴ διατρίψεις; = μὴ ἀνάβαλε» καὶ σελ. 572, § 57 »ψηφίσασθε καὶ μὴ φοβήθητε». Δοκῶ δὲ τὸ ἐγκαλεῖν ἑτέροις, εἴτα περιπίπτειν αὐτὸν οἷς ἐγκαλεῖ καὶ μὴ φυλάττεσθαι τῶν ἐναντιωμάτων

¹⁾ Μεταχειρίζεται μὲν συνήθως ἀξιωματικόν τινα καὶ σεμνὸν λόγον ὁ Ἀσώπιος καὶ μορμολύττεται οὕτως εἰπεῖν τοὺς ἀναγινώσκοντας καὶ καταπλήττει ὥς τὰ πολλὰ τοὺς πολλοὺς διὰ τὴν ἐπίφασιν τῆς ἀκριβολογίας, Φωρᾶται ὅμως πολλάκις κατὰ τὸν κωμικὸν οὐδὲ τρί' εἰπεῖν ῥήμαθ' οἷός τ' ὦν πρὶν ἐξαμαρτεῖν. Τί δηλοῖ τὸ »ἀπὸ μὲν ἐνεστώτος εἰς προστακτικὴν, ἀπὸ δὲ ἀορίστου εἰς ὑποτακτικὴν φέρεται τὸ μὴ»; Ἡμῖν τοῦλάχιστον ἀνοήτως γεγραμμένη ἢ ῥῆσις αὕτη φαίνεται καὶ ἀδιανοήτως ἔχουσα. Ὡφειλε, νομίζομεν, ὁ συγγραφεὺς νὰ εἴπῃ »ἐπὶ μὲν ἐνεστώτος εἰς προστακτικὴν, ἐπὶ δὲ ἀορίστου εἰς ὑποτακτικὴν φέρεται τὸ μὴ» ἢ μᾶλλον »ἐπὶ μὲν ἐνεστώτος μετὰ προστακτικῆς, ἐπὶ δὲ ἀορίστου μετ' ὑποτακτικῆς συντάσσεται τὸ μὴ». Αὕτη εἶνε ἡ λογικὴ καὶ ὀρθὴ σύνταξις, καὶ δὲν πιστεύομεν ὅτι θέλει προσπαθήσῃ ὁ συγγραφεὺς νὰ δικαιολογήσῃ ὅπωςδήποτε τὰς ἑαυτοῦ ἀλογίας. Περβ. Σχολ. Φιλοστρ. Ἡρωϊκ. σ. 570 Βοισσον. »Τὸ μὴ ἐπὶ μὲν ἀορίστου συντάσσεται μετὰ ὑποτακτικοῦ, ἐπὶ δὲ ἐνεστώτος μετὰ προστακτικοῦ», κτλ.

μέγιστον εἶναι καὶ τῶν διαπτωμάτων αἰσχιστον (Πλούτ. περὶ Στωικ. Ἐναντ. ΚΘ, 2).

Ὅτι μὲν οὐδὲν ἀκριβὲς ὁ Ἀσώπιος γινώσκει καὶ οὐδὲν ἀληθὲς διδάσκει περὶ τῆς μετ' ἀορίστου συντάξεως τοῦ ἀπαγορευτικοῦ μὴ ἀρκούντως, νομίζομεν, ἐγένετο Φανερὸν ἐξ ὅσων ἐν τοῖς ἔμπροσθεν διελάβομεν. Κατάλοιπον δ' εἶνε νὰ ἐλεγχθῇ ἡ τοῦ ἀνδρὸς ἀνεπιστημοσύνη περὶ τὰ τῆς μετ' ἐνεστώτος συντάξεως τοῦ μορίου τούτου.

Ἐν τῇ εἰσαγωγῇ αὐτοῦ εἰς τὴν ἐλληνικὴν σύνταξιν σελ. 554, § 98 κέξ. εἶνε γεγραμμένα τὰ ἑξῆς.

»... ἐνταῦθα δὲ σημειοῦμεν ὅτι ὁ ἀνωτέρω κανὼν δὲν εἶναι πάντῃ [Κάλλιον πάντῃ] ἀνεξείρετος· ἀπαντᾶται δηλ. τὸ ἀπαγορευτικὸν μὴ καὶ μετὰ ἐνεστώτος τῆς ὑποτακτικῆς, καὶ πολὺ συχνότερον μετ' ἀορίστου τῆς Προσакτικῆς.

Τὸ ἀπαγορευτικὸν μὴ μετὰ ἐνεστώτος τῆς ὑποτακτικῆς.

ἔρως δὲ μή τις πρότερον ἐμπίπτῃ στρατῷ (Αἰσχ. Αγαμ. 349) — μή τις οὕτως οἷται — μὴ οὖν κινῆτε ἀλλ' ἑᾶτε (Πλάτ. Νομ. Θ', 861. Συμπ. 175) — καὶ Κερκυραίους τε τούσδε μήτε ξυμμάχους δέχησθε βίᾳ ἢ μῶν, μήτε ἀμύνητε αὐτοῖς ἀδικοῦσι (Θουκ. Α', 43).

Ἀλλὰ τὰ περισσότερα ἐξ αὐτῶν καὶ ἄλλα ὡσαύτως τοιαῦτα τρέπουσιν εἰς Προσакτικὴν, μὴ κινεῖτε, κτλ. καὶ ἴσως ὅχι ὀρθῶς, διότι ὁ σκοπὸς ἐν τούτοις φαίνεται νὰ μετριάσωσι τὴν ἀπότομον προσαγῆν, τρέποντες αὐτὴν (!) εἰς προτροπὴν καὶ παραινέσιν· οὕτω π. χ. τὸ τοῦ Θουκυδίδου εἶναι = ὁρᾶτε ἢ βλέπετε μὴ δέχησθε (Ἰδε Γραμ. Θεϊσχ. σελ. 524)''.

Τὸ μὴ κινῆτε, τὸ μὴ δέχησθε καὶ τὰ ὅμοια εἶνε ἀναμφιβόλως σόλοικα. Ὅσα δὲ πρὸς ὑπεράσπισιν καὶ ἐξήγησιν αὐτῶν γράφονται εἶνε Φιλοσοφικοὶ ὕβλοι δοκησίνων ἀνδρῶν, οἵτινες οὐδαμῶς τὴν φύσιν καὶ τὴν χρῆσιν τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης πρὸ ὀφθαλμῶν λαμβάνοντες οὐδὲ τὸ τῶν ἀντιγραφέων ἐπιρρεπὲς εἰς παραφθορὰν τῶν γνησίων γραφῶν ἐνθυμούμενοι ἐπιμελῶς τὰ νόθα καὶ ἀνελλήνιστα περιστέλλουσι καὶ γνωμίδιὰ τινα χάριν αὐτῶν μωρόσοφα κηροχυτοῦσιν, ὧν τὸ κίβδηλον καὶ ὑπόχαλκον ὁ μὴ ὑπὸ τῆς Φιλοσοφίας τὴν διάνοιαν διεφθαρμένος παραχρῆμα διορᾷ. Παρὰ Θουκυδίδῃ ἀποκατεστάθη πρὸ πολλοῦ ἐξ ἀντιγράφων τὸ ὀρθὸν »καὶ Κερκυραίους τούσδε μήτε ξυμμάχους δέχεσθε βίᾳ ἢ μῶν, μήτε ἀμύνητε αὐτοῖς ἀδικοῦσι'', καθάπερ ἐν Ε'. 103 τὸ »μὴ βούλεσθε

παθεῖν» ἀντὶ τοῦ μὴ βούλησθε καὶ ἐν σ', 17 τὸ »τὸν ἐς τὴν Σικελίαν πλοῦν μὴ μεταγινώσκετε» ἀντὶ τοῦ μὴ μεταγινώσκητε (Πρβ. καὶ Α', 140, ἐνθα τῶν ἀντιγράφων τινὰ ἀντὶ τοῦ »μηδ' ἐν ὑμῖν αὐτοῖς αἰτίαν ὑπολίπησθε» φέρουσιν ὑπολείπησθε!). Καὶ ἐν τῷ Συμποσίῳ τοῦ Πλάτωνος (σ. 175, β') ἀπὸ πολλοῦ ἤδη ἀναγινώσκεται ἐξ ἀντιγράφων »μὴ οὖν κινεῖτε, ἀλλ' ἐᾶτε», ἀποσκορακισθέντος τοῦ σολοίκου κινῆτε (Πρβ. Σχαιφῆρον Γρηγ. Κορ. σελ. 16). Καὶ ἐν τῇ Ἀπολογίᾳ σ. 21, α' ἀντὶ τοῦ πρότερον ἐκδιδόμενου »μὴ θορυβῆτε, ὦ ἄνδρες» γράφεται νῦν ὀρθῶς θορυβεῖτε, ὅπερ καὶ ὑπὸ τοῦ Βαστίου προὔταθῃ (Γρηγ. Κορ. σελ. 1005 Σχαιφ.) καὶ ἐν ἅπασι σχεδὸν τοῖς ἀντιγράφοις εὔρηται (Ἐν τῇ ἐλληνικῇ χρηστομαθείᾳ τοῦ ἐλληνικῶν γραμμάτων ἀπειροτάτου Ῥαγκαβῆ Τόμ. Γ', σελ. 192 ἐκδ. στερ. ἐτηρήθη τὸ σόλοιον μὴ θορυβῆτε). Τὸ ἐν Γοργίᾳ σ. 500, ε' »ἢ σύμφαθι ἢ μὴ σύμφῃς» μετεβλήθη ὑπὸ τοῦ Εἰνδορφίου εἰς »ἢ σύμφαθι, ἢ μὴ· σύμφῃς», ὑπὸ δὲ τοῦ Σταλβαύμου εἰς »ἢ σύμφαθι, ἢ μὴ· σύμφῃς» (= συμφωνεῖς; ὁμολογεῖς; κτλ. Γραπτέον ὅμως μᾶλλον συμφῃς ἢ συμφῃς, περὶ οὗ ἄλλοτε. Πρβ. σ. 501, δ', ἐνθα μὴ φάθι λέγεται, οὐχὶ μὴ φῃς· »ἢ μὲν ἂν σοι δοκῇ τούτων εἶναι, φάθι, ἢ δ' ἂν μὴ, μὴ φάθι»). Καὶ παρ' Ἡροδότῳ Η', 140 φαίνεται νῦν ἡ γνησία γραφὴ »μὴ ὦν βούλεσθε παρυσέμενοι βασιλέϊ κτέ.» ἐξ ἀντιγράφων ἀποκατασταθεῖσα ἀντὶ τῆς σολοίκου »μὴ ὦν βούλησθε κτέ.». Παρὰ Ξενοφῶντι Ἀναβ. ε', ε', 18 φέρουσιν τὰντίγραφα οὐ μόνον τὸ ὀρθὸν »τούτου ἕνεκα μήτε πολεμεῖτε Λακεδαιμονίοις κτέ.» ἀλλὰ καὶ τὸ πλημμελὲς πολεμῆτε (Ἴδε Πόρσωνα Ξενοφ. Ἀναβ. σελ. LVI). Πρβ. καὶ Κύρ. Παιδ. Β', β', 25, ἐνθα ὑπάρχει καὶ γραφὴ »μηδὲ μέντοι σκοπῆτε». Οὕτω καὶ παρὰ Δημοσθένει Ὀλυνθ. Γ', § 12, σ. 31 ἐν τισὶ τῶν ἀντιγράφων ἀναγινώσκεται »μὴ σκοπῆτε τίς εἰπὼν κτέ.» (Ἴδε Σχαιφῆρον Δημοσθ. Τόμ. Α', σελ. 289 καὶ Βοιμέλιον Δημοσθ. Δημηγ. σελ. 383) καὶ παρ' Αἰσχύλῳ Προμ. 436 ἐν ἐνὶ τῶν ἀντιγράφων φέρεται »μὴ τοι χλιδῇ δοκῆτε κτέ.». Παρὰ Σοφοκλεῖ Φιλ. 582 »μὴ με διαβάλλης στρατῷ» ὑπάρχει καὶ γραφὴ διαβάλλης (καὶ διάβαλλε. Ἴδε Δινδόρφιον Σημειώσ. Σοφοκλ. σελ. 556). Παρ' Εὐριπίδῃ Ἑκάβ. 1184 πλὴν τοῦ »μηδὲ τοῖς στυτοῦ κακοῖς τὸ θῆλυ συνθεῖς ὥδε πᾶν μέμψῃ γένος» ἔχουσι τὰντίγραφα καὶ μέμψῃ. Ἐν Ἀλκήστιδι 1077 »μὴ νῦν ὑπέρβαιν', ἀλλ' ἐναισίμως φέρε» ἀνα-

γινώσκεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις καὶ »μὴ νῦν ὑπέρβαλ'». Πρβ. καὶ Ἰφιγ. Αὐλ. 1145, ἐνθα πάντα τὰντίγραφα ἀντὶ τοῦ »μὴ κάμῃς λέγων» φέρουσιν μὴ κάμῃς, ὅπερ πρῶτος παρετήρησεν ὁ κριτικώτατος Πόρσων Εὐριπ. Ἑκάβ. σελ. 83 Λειψ. (Ἐν Μηδείᾳ 215 ὑπάρχουσι τέσσαρες γραφαί· »Κορίνθιαὶ γυναῖκες, ἐξῆλθον δόμων, μὴ μοί τι μέμψῃσθ'» καὶ »μὴ μοί τι μέμψῃσθ'» καὶ »μὴ μοί τι μέμψοισθ'» καὶ »μὴ μοί τι μέμψοισθ'». Τὰ μέλη ὅμως τῆς ῥήσεως ταύτης δὲν εἶνε παράλληλα ἀλλ' ὑπάλ-ληλα, ὡς τὸ δεύτερον ὑποτελὲς ὅν τῷ πρώτῳ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ ἐμφαίνει. Δηλ. »ἐξῆλθον δόμων, ἵνα μὴ μοί τι μέμψῃσθε» ἢ »φοβουμένη μὴ μοί τι μέμψῃσθε». Σχολ. Τόμ. Δ', σ. 21, 27 Δινδ. »Ἐξῆλθον πρὸς ὑμᾶς, ὦ γυναῖκες, ἵνα μὴ μοί τι μέμψῃσθε ὥς δι' ὑπερφανίαν μὴ προελθούσῃ». Ἴδε Μαθίαν Εὐριπ. Τόμ. ε', σελ. 452 καὶ Δινδόρφιον Εὐριπ. Τόμ. Γ', σελ. 204. Πρβ. τὸ ἐπιχάρμειον »ὦ πονηρέ, μὴ τὰ μαλακὰ μῶσο, μὴ τὰ σκλήρ' ἔχῃς». Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 1624 »πρὸς κέντρα μὴ λάκτιζε, μὴ πταίσας μογῆς». Χάρητ. παρὰ Στοβ. Ἀνθολ. ΛΗ', 5 »μὴ φθόνει τοῖς εὐτυχοῦσι, μὴ δοκῆς εἶναι κακός». Ἀνώνυμ. αὐτόθι Γ', 1 »ἂ δεῖ παρὼν φρόντιζε, μὴ παρὼν ἀπῆς». Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Γ', γ', 13 »ἀλλ' ἴσως αἰσχύνη λέγειν ταῦτα, μὴ δοκῆς ἀχθόμενος κτέ.». Λυσ. κατ' Εὐάνδρ. § 5 »ταῦτα χρὴ ὑπολαμβάνειν, μὴ εὐθῆεις αὐτῷ εἶναι δοκῆτε». Πλάτ. περὶ Πολιτ. Γ', σ. 391, ε' »ὦν ἕνεκα παυστέον τοὺς τοιοῦτους μύθους, μὴ ἡμῖν πολλὰν εὐχέρειαν ἐντίκτωσι τοῖς νέοις πονηρίας». Πρβ. καὶ Ε', σ. 450, δ'. Κριτ. σ. 113, α'. περὶ Νόμ. ΙΒ', σ. 945, ε', κτλ. Ἰλ. Ζ, 331 »ἀλλ' ἄνα, μὴ τάχα ἄστὺ πυρὸς δηΐοιο θέρηται». Ἡσίοδ. Ἑργ. 407 »χρήματα δ' εἰν οἴκῳ πάντ' ἄρμενα ποιήσασθαι, μὴ σὺ μὲν αἰτῆς ἄλλον, ὃ δ' ἀρνῆται, σὺ δὲ τητᾷ, ἢ δ' ὥρη παρὰ μείβηται, μιν ὕθῃ δέ τε ἔργον». Ἴδε καὶ εἰχ. 394. 399. 496. 747. Ἀλλαχοῦ πλείονα. — Παρατηρητέον δ' ὅτι ὁ Βαλκενάριος ἐν Ἰππολύτῳ 871 »μὴ σφάλλῃς δόμους» ποιούμενος μνείαν τῆς διαφόρου γραφῆς σφάλλῃς λέγει ὅτι ἡδύνατο νὰ γραφῇ μὴ σφάλλῃς δόμους! Καὶ ὁ ἀκριβέστατος περὶ τὰ τοιαῦτα Πόρσων ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Εὐριπίδου παρὰ Στοβ. Ἀνθολ. ΛΔ', 2 ἀντὶ τοῦ μὴ λέγε ἔγραψεν *Adversar.* σελ. 274 μὴ λέγῃς! Τὸ ὀρθὸν εἶνε μὴ λέγ' εὔ, ὅπερ εὔρεν ὁ Βαλκενάριος). Καὶ περὶ τῆς παρ' Ἀριστοφάνει Ὀρν. 1534 πλημμελοῦς γραφῆς »ὕμεις δὲ μὴ σπένδεσθ'» ἀντὶ τοῦ σπένδεσθ' ἐποιήσατο λόγον ὁ Πόρσων

ἐν Ἐκάβ. σελ. 83 Λειψ. (Τὸ ὁρθὸν σπένδεσθ' ἀναγινώσκεται καὶ ἐν τῷ βοσσιανῷ κώδικι ἐκ διορθώσεως). Πρβ. καὶ Βατράχ. 844 »καὶ μὴ πρὸς ὀργὴν σπλάγχνα θερμύνης κότῳ», ἐνθα ὑπάρχει καὶ γραφὴ θερμαίνης, τουτέστι θερμαίνης. Καὶ ἐν Πλούτῳ 598 τῶν ἀντιγράφων τινὰ φέρουσιν »ἀλλὰ φθείρου καὶ μὴ γρύζης» (Πρβ. καὶ Θωμ. Μάγ. σ. 377, 12 Ῥισχ. Ἰδε Δοβραῖον Πλούτ. σελ. 78 καὶ Δινδόρφιον Ἀριστοφ. Τόμ. Γ', σελ. 71 κέξ. Σημειωτέον δ' ὅτι παρὰ Σουΐδα Τόμ. Α', Μέρ. α', σελ. 601 Βερν. τὸ ἐν Νεφέλαις 996 »μηδ' εἰς ὀρχηστρίδος εἰσάττειν» γράφεται »μηδ' εἰς ὀρχηστρίδος εἰσάττης [Γρ. εἰσάττης]», ἐν ᾧ ἐν σελ. 922 καὶ ἐν Μέρ. β', σελ. 781 ἀναγινώσκεται ὁρθῶς, καθάπερ καὶ παρὰ Μοσχοπούλῳ σελ. 54 Τζίτζ. Πρβ. καὶ Στοβ. Ἀνθολ. ΟΘ', 2, ἐνθα ἀναφερόμενον τὸ τοῦ Θεοκρίτου Η', 64 »μηδ' ἀδίκει μ' ὅτι μικρὸς ἐὼν πολλοῖσιν ὁμαρτέω» γράφεται »μηδ' ἀδικῆς με κτέ.». Τὸ ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Εὐπόλιδος παρὰ Στοβ. Ἀνθολ. Δ', 33 »μηδ' φθονῆθ' ὅταν τις κτέ.» διωρθώθη ὑπὸ τοῦ Δοβραίου Ἀριστοφ. Πλούτ. σελ. 150 μεταβληθὲν εἰς μὴ φθονεῖθ'. Καὶ παρὰ Φιλήμονι ἀντὶ τοῦ μὴ λυπῆς σαυτὸν ἔγραψεν ὁ Μεινέκιος Ἀποσπ. Κωμ. Ἑλλ. Τόμ. Δ', σελ. 39 μὴ λύπει σεαυτὸν, καθὰ καὶ ὁ Δοβραῖος εἰκασεν *Adversar.* Τόμ. Β', σελ. 291. Παρὰ ΨευδοΦωκυλίδῃ 21, σ. 362 Ποιητ. Λυρ. Βερν. ἐκδ. β' »μήτ' ἀδικεῖν ἐθέλοις μήτ' οὖν ἀδικοῦντας ἐάσης (?ἐάσαις)» φέρουσιν τᾶντίγραφα καὶ ἐθέλης (καὶ ἐθελε καὶ ἐθελήσης) καὶ 48, σ. 363 »μηδ' ἕτερον κεύθους κραδίη νόον ἄλλ' ἀγορεύων κτέ.» ὑπάρχει ἐν τοῖς ἀντιγράφοις καὶ κεύθης (Πρβ. καὶ Παροιμιολογ. Ἑλλ. Τόμ. Β', σελ. 528) καὶ κεύθων... ἀγορεύεις ἢ ἀγορεύης(-ης) καὶ 57, σ. 364 πλὴν τοῦ »μὴ προπετῆς ἐς (ἢ εἰς) χεῖρα» φέρεται καὶ γραφὴ ῆς (Ὁ Ναύκιος προὔτεινε νὰ γραφῇ »μὴ προπετῆς ἐσο χεῖρα». Ἰδε Βέρκιον Ποιητ. Λυρ. σελ. 1081 ἐκδ. β'). Πρβ. καὶ 97, σ. 366, ἐνθα τὸ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις »μηδὲ μάτην ἐπὶ πῦρ καθίσας μινύθης(-ης) φίλον ἦτορ» μετεβλήθη εἰς μινύθοις κατ' εἰκασίαν τοῦ Ἑρμαννοῦ *Opusc.* Τόμ. Α', σελ. 275. Παρὰ Λουκιανῷ Δημῶν. § 66 (Τόμ. Β', σ. 288 Ἰακβ.) »μὴ πολυπραγμονεῖτε, ἔφη» ὑπάρχει καὶ γραφὴ πολυπραγμουῖτε. Πρβ. καὶ Δις Κατηγ. § 23 (Τόμ. Γ', σ. 86), ἐνθα ἀντὶ τοῦ »μὴ φιλονεικεῖτε (φιλονεικεῖτε)» ἀναγινώσκεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις καὶ φιλονεικῆτε, ἀντὶ δὲ τοῦ »μὴ ἀγανακτεῖτε» καὶ ἀγανακτῆτε, καὶ § 29

(σ. 90), ἐνθα φέρεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις οὐ μόνον »τοῦτο μὲν μὴ ἐπιτρέπετε» ἀλλὰ καὶ μὴ ἐπιτρέπητε, κτλ. Κοραῖς Ἰσοκρ. Τόμ. Β', σελ. 297 »Καὶ μὴ θαυμάσης.» Ἀπαντες σολοικῶς κατ' ἐνεστῶτα, Καὶ μὴ θαυμάζης, πλὴν τῆς μικρᾶς Οὐολφίου ἐκδόσεως. Τὸ γὰρ ἀπαγορευτικὸν, Μὴ, ὑποτακτικῇ μὲν ἐγκλίσει κατ' ἀόριστον συνάπτεται, προστακτικῇ δὲ κατ' ἐνεστῶτα, οἶον, Μὴ θαυμάσης, καὶ Μὴ θαύμαζε· ὅπερ ἐδίδαξε καὶ Θωμᾶς ὁ Μάγιστρος¹⁾. Ἡ δὲ παρ' ἡμῶν συνήθεια ἀδιαφόρως συντάττει τὸ ἀπαγορευτικόν· καὶ γὰρ καὶ, Μὴ θαυμάσης, καὶ, Μὴ θαυμάζης, Φαμὲν, σπανιώτερον δὲ τῷ, Μὴ θαύμαζε, χρώμεθα²⁾. σελ. 312

¹⁾ Θωμ. Μάγ. σ. 235, 12 Ῥισχ. »Τὸ μὴ ἀπαγορευτικὸν ἐστὶ καὶ ἐπὶ μὲν ἐνεστῶτος προστακτικῷ συντάσσεται, ἐπὶ δὲ ἀορίστου καὶ τῶν ἄλλων ὑποτακτικῷ. Οὐκ ἐρεῖς ἐπὶ ἐνεστῶτος μὴ τύπτῃς ἀλλὰ μὴ τύπτ'ε, μὴ τύψῃς δὲ ἐπὶ ἀορίστου καὶ τῶν ἄλλων χρόνων. Ἐδειξε δὲ ἀμφότερα Ἀριστείδης ἐν τῷ πρὸς Ἀχιλλέα πρεσβευτικῷ εἰπὼν μὴδὲ ἀπέχου μὲν ὡς φίλων, πρόῃ δὲ ὡς πολεμίου, ἐπὶ τοῦ ἐνεστῶτος μὲν προστακτικὸν θεῖς, τὸ ἀπέχου, ἐπὶ παρωχημένου δὲ ὑποτακτικὸν ἐπενεγκὼν, τὸ πρόῃ». Παραδείγματα ὅμοια τῷ τοῦ Ἀριστείδου εὑρίνται παρὰ τοῖς ἐνδόξοις πλεῖστα, ὧν μέγας ἀριθμὸς θὰ προενεχθῇ ἀλλαχοῦ, ἴν' ὑποδειχθῇ πως ἡ τοῦ Μάγιστρος καὶ τῶν ὁμοίων αὐτῷ γραμματικῶν ἀβελτερία, οἵτινες τὰς καθαρωτάτας καὶ ἀφθονωτάτας τοῦ ἑλληνισμοῦ πηγὰς καταλείποντες ἀρύονται μαρτύρια ἐκ κακοδαιμόνων σοφιστῶν, οἷος ὁ Ἀριστείδης, ὁ Θεμιστίας, ὁ Λιβάνιος καὶ οἱ τοῦτοις παραπλήσιοι. Παρατηρητέον δ' ὅτι τὸ »ἐπὶ δὲ ἀορίστου καὶ τῶν ἄλλων ὑποτακτικῷ» εἶνε κάκιστα λελεγμένον. Ἐπὶ παρακειμένου τὸ μὴ συντάσσεται ἀείποτε μετὰ προστακτικῆς, ὡς μὴ ἔσταθι, μὴ δέδιθι, μὴ τέτλαθι, μὴ ἀλάλησο, μὴ ἦσο, μὴ ἐστάτω, μὴ ἴστω, μὴ κεκωλύσθω, μὴ δεδόςθω, μὴ καταπέπληχθε, κτλ., περὶ ὧν ἄλλοτε.

²⁾ Πρβ. Ἰσοκρ. πρὸς Δημόν. § 44 »καὶ μὴ θαυμάσης εἰ κτέ.». πρὸς Φίλ. § 1 »μὴ θαυμάσης, ᾧ Φίλιππε». § 81 »καὶ μὴ θαυμάσης ἅπερ κτέ.». § 116 »καὶ μὴ θαυμάσης εἰ κτέ.». (Ἰδε καὶ Ἐπιστ. Δ', § 13. Ζ', § 12 καὶ Θ', § 12). Καὶ ἐν Βουσίριδι § 50 γράφεται νῦν ἐκ τοῦ ἀρίστου ἀντιγράφου »καὶ μὴ θαυμάσης εἰ κτέ.» ἀντὶ τοῦ »καὶ μὴ θαύμαζε εἰ κτέ.», καθάπερ προτείνεται ὑπὸ τοῦ Βαιτήρου καὶ ἄλλων νὰ γραφῇ καὶ ἐν τῷ πρὸς Νικοκλέα § 40 ἀντὶ τοῦ »καὶ μὴ θαύμαζε εἰ κτέ.» (Πρβ. Βεν-

Μὴ θαυμάσητε.] Ἐτρεψα καὶ πάλιν, ὡς ἐν τοῖς πρόσθεν (σελ. 297), τὸ παρ' ἅπασι σόλοιον Μὴ θαυμάζητε, εἰς τὸ Μὴ θαυμάσητε· ἢ γὰρ οὕτω καθ' ὑποτακτικὸν ἀόριστον γραπτέον, ἢ κατὰ προστακτικὸν ἐνεστώτα, Μὴ θαυμάζετε, καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ (σελ. 20, ιβ') δῆλός ἐστι κεχρημένος τῇ συντάξει" (Πρβ. καὶ Ξενοφ. Ἀναβ. Α', γ', 3. Λυσ. ὑπὲρ Πολυστρ. § 18. Δημοσθ. κατὰ Στεφ. Β', § 17, σ. 1134. πρὸς Καλλικλ. § 31, σ. 1280, κτλ.). σελ. 520 »Μὴ θαυμάσητε.] Ἐτρεψα καὶ πάλιν τὸ παρ' ἅπασι σόλοιον Μὴ θαυμάζητε, εἰς τὸ Ἑλληνικόν, Μὴ θαυμάσητε, ὁ καὶ, Μὴ θαυμάζετε, ἔχοι τις ἂν γράφειν" (Πρβ. καὶ *Act. Phil. Monac.* Τόμ. Α', σελ. 273 κέξ.). Τὰ ὑπὸ τοῦ Κοραῆ γεγραμμένα εἶνε ὀρθότατα· οὐδὲν δὲ θαυμαστὸν ἂν ἀποδοκιμάζονται ὑπὸ τοῦ ἀκριτωτάτου Γαυλήρου *Particul. Graec. Serm. Negat.* σελ. 70. Καὶ παρὰ Ξενοφῶντι Κύρ. Παιδ. Δ', ε', 37 ἀνεγινώσκετο πρότερον »μὴ θαυμάζητε ὅτι κτέ.", ὅπερ πρῶτος ὁ Ζεύσιος μετέβαλεν ἐξ ἀντιγρ. εἰς θαυμάζετε. Νομίζομεν δ' ὅτι οὐδ' ὁ Καισαρείας Βασίλειος, καίτοι μαθητὴς ἀλίων ὦν, μετεχειρίσθη ἐν τῇ πρὸς τοὺς νέους παραινέσει Β' τὸ »μὴ θαυμάζητε δὲ κτέ.", ὡς γράφεται ἐν τῇ ἀθλιωτάτῃ τοῦ Ῥαγκαβῆ χρηστομαθεία Τόμ. Β', σελ. 233 ἐκδ. στερ.¹⁾ Παρατηρητέον δ' ὅτι παρ' Ἀποστολίῳ ΙΖ', 42 (Παροιμιογρ. Ἑλλ. Τόμ. Β', σ. 696) λέγεται »Εὐριπίδης τὸν καλὸν Ἀγάθωνα περιλαμβάνων ἐν τῷ συμποσίῳ καὶ καταφιλῶν ἤδη γενειῶντα πρὸς τοὺς Φίλους εἶπε· μὴ θαυμάζετε κτέ.", ἐν ᾧ παρὰ Πλουτάρχῳ

σελῆρον *de Hiat.* σελ. 55). Ἴδε καὶ Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 879: μὴδὲ θαυμάσης τόδε. Πλάτ. Φαίδρ. σ. 258, γ': μὴ θαυμάσης (Πρβ. καὶ σ. 274, α'. Συμπ. σ. 215, α'. Τιμ. σ. 29, γ'), κτλ. Τὸ μὴ θαύμαζε ἴδε παρὰ Σοφοκλ. Οἶδ. Κολ. 1119. Εὐριπ. Ἰκέτ. 909. Θεόγν. 191 καὶ 1549. Πλάτ. Κρίτ. σ. 50, γ'. Εὐθυδ. 277, δ'. Γοργ. σ. 482, α'. Συμπ. σ. 205, β'. σ. 207, γ' καὶ σ. 208, β'. περὶ Νόμ. Α', σ. 637, γ'. Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Ε', δ', 44. ε', β', 21, κτλ.

¹⁾ Πρβ. καὶ Τόμ. Α', σελ. 73, ἐνθα ἀναγινώσκεται »Ὅταν προσεύχησθε, μὴ βαττολογῆτε, ὥσπερ οἱ ἐθνικοί". Ἐν Τόμ. Β', σελ. 275 εὐρίσκει τις τοῦναντίον »Φεῖσαι Κύριε τοῦ λαοῦ σου καὶ μὴ δὸς τὴν κληρονομίαν σου κτέ.". Δὲν εἶνε δυστυχεστάτη καὶ οἴκτου μεγίστου ἀξία ἢ εὐφυῆς τῆς Ἑλλάδος νεολαία διὰ τοιούτων βιβλίων διδασκομένη τὴν θείαν τῶν ἀθανάτων ἡμῶν προγόνων γλῶσσαν;

Ἡθικ. σ. 177, α' (σ. 211, 1 Διδ.) κεῖται »πρὸς τοὺς Φίλους εἶπε· μὴ θαυμάσητε κτέ." ¹⁾.

¹⁾ Παρὰ μόνοις τοῖς κακοδαίμοσι τῶν μεταγενεστέρων ἦτο συνήθης ἢ σόλοιος τοῦ μὴ σύνταξις μεθ' ὑποτακτικῆς ἐνεστώτος. Ὀππιαν. Κυνηγ. Α', 29: μὴ μοι βροτολογῶν ἀείδης. Νόνν. Η', 361: μὴ πρὸ τόκου πυρόεντας ἀπαιτίζης με Φονῆας. ΙΑ', 200: μὴ κοτέης ὅτι, ταῦρε, τήν χρύσωσα κεραίην· μὴ Φθονέης ὅτι κτέ. ΙΑ', 321: ἐμοὶ μὴ δάκρυα λείβης. ΜΗ', 844: μὴ κοτέης ὅτι κτέ. Ἀνθολ. Παλατ. Ζ', 660: χειμερίας μεθύων μηδαμὰ νυκτὸς ἴης. Χριστ. Πάσχ. 1244: καὶ μὴ πελάζειτ' ἐγγυὲς (Ἄλλ' ὑπάρχει καὶ γραφὴ πελάζειτ'). Νικήτ. Εὐγεν. Γ', 343: Κλέανδρε, μὴ συνδακρύης. Ε', 42: ἐν δευτέρῳ με τῆς Χρυσίλλης μὴ τίθης. Ψευδομέν. Μεν. καὶ Φιλ. Λειψ. Μειν. σ. 306 καὶ σ. 308: μὴδὲ βελόνης ἔναμμ' [ἢ: ἐν ἄμμ'] ἐπιθυμῆς, Πάμφιλε (Πρβ. καὶ Στοβ. Τόμ. Δ', σ. 296 Μειν. καὶ Μεινέκιον Μεν. καὶ Φιλ. Λειψ. σελ. 522). Ἐπτ. Σοφ. Γυνῶμ. παρὰ Μουλλαχ. Ἀποσπ. Ἑλλ. Φιλ. σ. 215: ἀνάξιον ἄνδρα μὴ ἐπαινεῖς διὰ πλοῦτον. σ. 216: μὴ ἦς ἀπεχθής. Τωβίτ Γ', 3 (Παλ. Διαθ. ὑπὸ Ἰαγῆρ. Τόμ. Β', σ. 3 Παρ.): μὴ με ἐκδικῆς. Ὁβδ. Α', 12 (σ. 361): μὴ μεγαλορρημονῆς ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως. Ἰερεμ. Ζ', 6 (σ. 473): ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων μὴ πορεύῃσθε. Γεώργ. Κεδρην. Τόμ. Α', σ. 686 Βόνν.: μὴ ἐπιχαίρης αἵμασι... μὴ ὑπερήφανος ἦς τοῖς ὁμοφύλοις, καὶ οὐχ ἀμάρτης (Καὶ τὸ οὐχ ἀμάρτης ἀντὶ τοῦ οὐχ ἀμαρτήσῃ εἶνε τοῦ πονηροῦ κόμματος). Τιμαρίων 1 (Ἑλλισεν. Ἀναλ. Τόμ. Δ', σ. 41): ἡμᾶς τε γλιχομένους μαθεῖν μὴ ἐπὶ μᾶλλον ἐκκαίης καὶ ἀλγύνης ὡς μάλιστα (Πρβ. καὶ Βοισσονάδην Βαβρ. σελ. 246 κέξ.). Βαρνάβ. 21: μὴ ἐγκαταλείπητε (Ἐπάρχει ὅμως καὶ γραφὴ ἐγκαταλείπητε) καὶ: μὴ ἐλλείπητε (Παρ' Ἰμερίῳ Λόγ. ΙΗ', 5, σ. 85, 7 Διδ. γραπτέον »μήποτε ἡμᾶς λόγους ποιοῦντας προλίπητε" ἀντὶ τοῦ προλείπητε). Ἐπόθ. Γ' Εἰδυλλ. Θεοκρ. (Σχολ. Θεοκρ. ὑπὸ Δυβνήρου σ. 69): Βάττος δέ, ἐπὶ τούτοις μὴ μεγαλορρημονῆς, ἔφη αὐτῷ (Ὁ Μεινέκιος Θεοκρ. σελ. 10 ἐκδ. γ' προτείνει μεγαλορρημονήσης. Ἄλλ' ἴδε Ἀρήνσιον Βουκολ. Ἑλλ. Τόμ. Β', σελ. 457). Παρ' Ἡσυχίῳ Τόμ. Γ', σ. 105 Σμιδ. ἀναγινώσκεται »Μὴ παραζήλου: μὴ ὁμοιοπαθῆς". Ἄλλ' ἢ γραφὴ αὕτη εἶνε τοῦ Μουσούρου. Ἐν τῷ κώδικι φέρεται ὁμοιοπαθεῖς. Τὸ ἐρῶν ἴσως εἶνε ὁμοιωθῆς. Τὸ παρὰ Πολέμωνι Φυσιогνωμ. Α', 6, σ. 202 »μὴδὲ γείτονα ἔχης" προτείνει ὁ Ἑρμαννὸς *Opuscul.* Τόμ. Α', σελ. 275 νὰ μεταβληθῇ εἰς σχῆς ἢ σχεῖν. Τὸ παρὰ Θεμιστίῳ σ. 51, β' Διδ. »καὶ μὴ δυσχεραίνετε ἐπὶ τῷ λόγῳ" διωρθώθη ὑπὸ τοῦ Κοβήτου Μνημ. Τόμ. ΙΑ', σελ. 254 μεταγρα-

Ὅτι τὸ μὴ κινῆτε, τὸ μὴ δέχησθε καὶ τὰ τούτοις ἀδελφὰ εἶνε σόλοικα καὶ ἐκφυλα καὶ ὅτι οὔτε ὁ Πλάτων οὔτε ὁ Θουκυδίδης οὔτ' ἄλλος τις τῶν παλαιῶν οὔτε μετεχειρίσθη οὔτ' ἠδύνατο τοιαύτην ῥῆσιν νὰ μεταχειρισθῇ εἶνε, νομίζομεν, ἱκανῶς ἀποδεδειγμένον καὶ ἀνεπίδεκτον ἴσως ἀμφισβήτησεως. Ἄς ἐξετασθῇ δὲ νῦν ἂν εἶνε ὁπωσδήποτε πιθανὸν ὅτι συνετάσσετο παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὸ μὴ μετὰ τρίτου προσώπου ὑποτακτικοῦ ἐνεστῶτος. Δύο παραδείγματα τῆς συντάξεως ταύτης ἀναφέρονται ὑπὸ τοῦ Ἀσωπίου, τὸ τοῦ Αἰσχύλου (Ἀγαμ. 341) »ἔρως δὲ μὴ τις πρότερον ἐμπίπτῃ στρατῷ» καὶ τὸ τοῦ Πλάτωνος περὶ Νόμ. Θ', σ. 861, ε' »μὴ τοίνυν τις τὰς βλάβας πάσας ἀδικίας τιθεῖς οὕτως οἷηται καὶ τᾷδικα ἐν αὐταῖσι ταύτῃ γίγνεσθαι διπλᾶ». Ἀλλὰ παρ' Αἰσχύλου ὑπάρχει καὶ γραφὴ ἐμπίπτοι, ἣτις ἀναμφιβόλως εἶνε ἡ μόνη ὀρθή, ἅτε εὐκτικοῦ τοῦ λόγου ὄντος, οὐχὶ προστακτικοῦ. Ἐμπίπτοι κελεύει νὰ γραφῇ καὶ ὁ Γ. Δινδόρφιος ἄριστος τῶν τοιούτων κριτῆς (Αἰσχύλ. Τόμ. Β', σελ. 360. Ὁ Ἑρμαννὸς Αἰσχύλ. Τόμ. Β', σελ. 397 φιλοσοφῶν ἀποφαίνεται ὅτι, ἂν ἐννοῖται ῥῆμα φόβου σημαντικόν, ὀρθῶς ἔχει ἡ ὑποτακτικὴ τοῦ ἐνεστῶτος, ὃν μεταχειρίζεται ἡ Κλυταιμνήστρα, ὅτι τὰ παρόντα, οὐχὶ τὰ μέλλοντα φοβεῖται. Οὐδὲν ὑγιές). Ἐν δὲ τῷ χωρίῳ τοῦ Πλάτωνος φαίνεται ὅτι ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶνε »μὴ τοίνυν τις τὰς βλάβας πάσας ἀδικίας τιθεῖς οὕτω θῆται κτέ.». Τὸ ΘΗΤΑΙ (θῆται) εὐκόλως εἰς τὸ οὐδὲν σχεδὸν ἐν τοῖς ἀντιγράφοις διαφέρει ΟΙΗΤΑΙ (οἷται) παραφθορὰν εὐκολώτατα ἐγέννησε τὸ ΟΙΗΤΑΙ (οἷται). Γνωστὸν δ' εἶνε ὅτι ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ὑποθέτω οὐ μόνον τὸ

φὲν εἰς δυσχεράνητε. Παρὰ Πλουτάρχῳ ἐν τῷ Οὐδὲ ζῆν κτέ. ΙΕ', 3 (Ηθ. σ. 1541, 58 Διδ.) ἀναγινώσκεται »ἔτι δ' ἀκμάζων, ὦ μακάριε, χρῆσαι σεαυτῷ, καὶ μὴ δοκῆς ἀπομαλθακίζεσθαι». Ἀλλ' ἴσως πρέπει νὰ ἐκβληθῇ τὸ καὶ ὡς ξένης χειρὸς παρέμβλημα, ἵν' ἔχῃ ἡ ῥῆσις οὕτω »χρῆσαι σεαυτῷ, μὴ δοκῆς κτέ.» (= ἵνα μὴ δοκῆς κτέ. Ἴδε ἀνωτέρω σελ. 155). Ἐν τῷ ὑπὲρ Εὐγενείας τοῦ Ψευδοπλουτάρχου Ι', 2 (Τόμ. Ε', σ. 69, 46) γραπτέον »μὴ σύ γε νομίζεις ὅτι Ἑρξῆς εὐγενέστερος ἦν Κυνεγεύρου;» ἀντὶ τοῦ »μὴ σύ γε νομίζῃς... Κυναιγεύρου». Τὸ παρὰ Διοσκορίδῃ Ἀνθολ. Παλ. Ε', 54 μὴ ποτε... κλίνῃς εἶνε προδήλως ἀορίστου χρόνου, καὶ μεγάλως σφάλλεται ὁ Ἑκκῆρος *Comment. Crit. de Anth. Gr.* Μέρ. Α', σελ. 204 λέγων »*Pro κλίνῃς quod praesens post μὴ ferri nequit scribendum est κλινῆς*».

τίθημι μετεχειρίζοντο οἱ παλαιοὶ ἀλλὰ καὶ τὸ τίθεμαι. Ἴδε Πλάτ. Φαίδ. σ. 95, γ' »τῶν οὖν τιθεμένων τὴν ψυχὴν ἁρμονίαν εἶναι τί τις φῆσει ταῦτ' ὄντα εἶναι ἐν ταῖς ψυχαῖς... ὁ δὲ ὅτι τοιαῦτ' ἄττ' ἂν λέγοι ὁ ἐκεῖνο ὑποθέμενος», κτλ. Περὶ δὲ τῆς ἐν τῇ αὐτῇ ῥῆσει τοῦ τε ἐνεργητικοῦ καὶ τοῦ μέσου χρήσεως ἴδε Κρατύλ. σ. 458, γ' »εἴτ', οἷε, ἐναντί' ἂν ἐτίθετο αὐτὸς αὐτῷ ὁ θεὸς κτέ.» (Πρβ. καὶ σ. 416, β', κτλ.). Παρὰ Ψευδοπλάτωνι Ἐπινομ. σ. 978, δ' ἀναγινώσκεται »καὶ ἐλίττων δὴ ταῦτα αὐτὰ ὄντα μὴ παύηται πολλὰς μὲν νύκτας πολλὰς δὲ ἡμέρας, ἃς οὐρανὸς οὐδέποτε παύεται κτέ.» (Ἀλλ' ὁ Ἀστὶος προὔτεινε νὰ γραφῇ »καὶ ἐλίττων δὴ ταῦτα ἐναντία ὄντα, πολλὰς μὲν νύκτας πολλὰς δὲ ἡμέρας, οὐρανὸς οὐδέποτε παύεται κτέ.»), τοῦ μὲν παύηται καὶ τοῦ ἃς ἐκκοπτομένων, τοῦ δὲ αὐτὰ εἰς ἐναντία μεταβαλλομένου. Τὴν γνώμην τοῦ Ἀστίου ἐπεδοκίμασαν ὁ τε Βαιτιῆρος καὶ ὁ Κ. Φρ. Ἑρμαννὸς) καὶ σ. 989, β' »μεῖζον μὲν γὰρ ἀρετῆς μηδεὶς ἡμᾶς ποτε πείθῃ [τῆς εὐσεβείας] εἶναι τῷ θνητῷ γένει» (Ἀλλ' ὑπάρχει καὶ γραφὴ πεισθῇ. ?μηδεὶς ἡμῶν ποτε πεισθῇ. Παρὰ Θέωνι τῷ Σμυρναίῳ σ. 10 λέγεται »μηδεὶς ἡμᾶς ποτε... πειθέτω τῷ γεννητῷ γένει». Μὴ γραπτέον πείσῃ ἀντὶ τοῦ πείθῃ;). Ὁ Ματθίας Γραμματ. § 511, 3 ἐκδ. β' παρέθετο καὶ τὸ ἐν Συμποσίῳ τοῦ Πλάτωνος σ. 213, ε' »καὶ μὴ μοι μέμφηται»· ἀλλ' εὖ ποιῶν παρέλιπεν αὐτὸ ἐν τῇ γ' ἐκδόσει. Τὸ μὴ μοι μέμφηται, καθάπερ καὶ τὸ πρὸ αὐτοῦ κεείμενον ἀναδήσω, κρέμαται ἐκ τοῦ τελικοῦ ἵνα (»νῦν δέ μοι, Ἀγάθων, φάναι, μετάδος τῶν ταινιῶν, ἵν' ἀναδήσω καὶ τὴν τούτου ταυτηνὴν τὴν θαυμαστὴν κεφαλὴν, καὶ μὴ μοι μέμφηται ὅτι σὲ μὲν ἀνέδησα κτέ.» = ἵν' ἀναδήσας... μὴ μομφῆς ὑπ' αὐτοῦ τυγχάνω κτέ.). Παρὰ Θεόγνιδι 1297 εὐρίσκεται »ὦ παῖ, μὴ με κακοῖσιν ἐν ἄλγεσι θυμὸν δρίναις [Ὁ Βεκκῆρος δρίνης], μηδὲ με σὴ Φιλότης δώματα Περσεφόνης οἷχεται προφέρουσα». Ὁ Βέρκιος Ποιητ. Λυρ. σελ. 449 ἐκδ. β' εἰκάζει οἷχοιτο (Ἡμῖν ἀρέσκει μᾶλλον τὸ »μὴ τί με σὴ Φιλότης... οἷχεται προφέρουσα». Πρβ. τὰ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὑφ' ἡμῶν εἰ-

1) Παρὰ Νικάνδρῳ Ἀλεξιφ. 597 λέγεται »μηδὲ σέγ' ἐχθομένη λήθῃ πόσις». Πρβ. καὶ Ποιημ. Ἱατρ. Λείψ. σ. 96, 129 Διδ. »μηδὲ σε λήθῃ κτέ.». Ἐν τῷ ΙΒ' βιβλίῳ τοῦ Ἀθηναίου ἀναφέρεται ἐπιστολὴ Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως, ἥς τὸ τέλος εἶνε (σ. 547.

ρημένα σελ. 155). Ἐκ τῶν δύο ἢ τριῶν τούτων ἀμφιβόλων παραδειγμάτων εἶνε δυνατόν νὰ πεισθῇ τις ὅτι συνετάσσεται παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὸ ἀπαγορευτικὸν μὴ μετὰ τρίτου προσώπου ὑποτακτικοῦ ἐνεστώτος; Ἡμεῖς τοῦλάχιστον οὐτ' ἐπείσθημεν οὔτε θὰ πεισθώμεν ποτε. Ἀποπτύοντες δὲ τὰς Φιλοσοφικὰς τερθρείας καὶ τὰ τὴν ἀλήθειαν ἀμαυροῦντα διεντερεύματα διατεινόμεθα καὶ διίσχυριζόμεθα ὅτι ὁ ἐνεστώς μετὰ τοῦ ἀπαγορευτικοῦ μὴ συντασσόμενος ἐπὶ δευτέρου καὶ τρίτου προσώπου οὐδέποτε παρὰ τοῖς παλαιοῖς καθ' ὑποτακτικὴν ἐτίθετο, ἀλλ' αἰείποτε κατὰ προστακτικὴν, ὡς μυρία ἐπὶ μυρίοις παραδείγματα δεικνύουσιν. Ἐπὶ μόνου τοῦ πρώτου προσώπου ἐλαμβάνετο ἀναγκαίως ἡ ὑποτακτικὴ ἔγκλισις, οἷον μὴ δοκῶμεν, μὴ διώκωμεν, μὴ ἐπασιρῶμεθα, κτλ., περὶ ὧν ἄλλοτε.

Ἐπειδὴ ἱκανὰ ἡμῖν τὰ εἰρημένα φαίνονται πρὸς τὸν προκείμενον σκοπόν, νὰ ἐμφανισθῇ δηλονότι καθόλου ὁποῖά τινα βιβλία ἐν Ἑλλάδι οἷ τε διδάσκοντες καὶ οἱ διδασκόμενοι τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν μεταχειρίζονται, κρίνομεν καλὸν ν' ἀρκεσθῶμεν αὐτοῖς ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἵνα μὴ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ὁ λόγος ἀπομηκυνόμενος ἀσυμμετρώτερός πως καὶ ἀναρμολογώτερος ὡς ἐν προλεγομένοις ἀποβῇ. Ἄν δὲ τοιαύτη συνήθως ἡ διδασκαλία εἶνε, ὁποῖα τὰ ἐπὶ τούτῳ συντεταγμένα καὶ ἀποδεδεγμένα βιβλία, εὐκόλως πᾶς τις συμπεραίνει πῶς κατὰ τὴν Ἑλλάδα τὰ ἑλληνικὰ γράμματα διδάσκονται. Καὶ ὅτι μὲν οὐχὶ περὶ πολλῶν βιβλίων λόγον ἐποιήσαμεθα, αἴτιον τούτου εἶνε ὅτι προσφορώτερον εἰς τὸν καθόλου ἔλεγχον ὑπελάβομεν τὴν τῶν ἐν μείζονι τιμῇ καὶ πλείονι χρήσει βιβλίων ἐπίκρισιν· ἂν δὲ πολλὰ περὶ πραγμάτων ὀλίγων διελάβομεν, λόγος τούτου εἶνε ὅτι τελεσφορώτερον ἐνομίσσαμεν ὀλίγα τινά, τὰ πρῶτα ὑπὸ τῆς μνήμης ὑποβαλλόμενα, μετὰ τῆς δυνατῆς ἀκριβολογίας νὰ ἐπεξελάβωμεν ἢ πολλὰ ταχέως καὶ ἐπιπολῆς νὰ ἐπιδράμωμεν.

Ἄλλ' ὁπωςδήποτε ἀρκούντως, νομίζομεν, ἐκ τῶν διειλημμένων

β') »καὶ μὴ ἄλλως γίνηται» (? γένηται). Παρὰ Δίῳνι τῷ Χρυσοστόμῳ Λόγ. Μς', Τόμ. Β', σ. 215 Ῥεσκ. (Τόμ. Β', σ. 126, 6 Δινδ.) ἀναγινώσκεται »καὶ μηδεὶς ὑπὲρ ἐκείνου με Φῆ λέγειν» (= εἶπη, περὶ οὗ ἄλλοτε). Παρα Φιλοστράτῳ Βί. Σοφ. Α', κέ, 8 (σ. 554) »καὶ μηδεὶς αὐτὸν ἐκβάλλῃ» φέρεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις καὶ ἐκβάλλῃ (καὶ ἐκβάλλοι).

εἰδείχθη ὅτι τὰ πρὸς διδασχὴν τοῦ ἑλληνισμοῦ ἐν Ἑλλάδι ὑπάρχοντα βιβλία στεροῦνται τῆς δεούσης ἀρετῆς. Ἐπειδὴ δ' ἐκ τοῦ ἀδοκίμου μάλιστα καὶ ἀπροσφυοῦς τῶν βιβλίων προέρχεται, ὡς τὸ εἶκος, ἡ κακὴ κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐκμελῆς τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ ἐπονείδιστος τὰ πολλὰ διδασκαλία καὶ ἡ ὀλίγη αὐτῶν καθόλου γνῶσις ἢ καὶ παντελὴς ἄγνοια· ἀνάγκη μεγίστη εἶνε πρὸς ὀρθότεραν καὶ ἐμμελεστέραν τοῦ ἑλληνισμοῦ παρὰ τοῖς Ἑλλησι διδασχὴν καὶ ἀκριβεστέραν αὐτοῦ γνῶσιν εὐδοκίμωτερα καὶ ἥττον τῆς προσηκούσης ἀρετῆς ἐνδεέμενα βιβλία νὰ συνταχῶσι, καὶ ἄλλα μὲν πρὸ πάντων δὲ γραμματικὴ καὶ λεξικὸν καὶ χρηστομάθεια. Καὶ εἶνε μὲν τῷ ὄντι τοιούτων βιβλίων σύνταξις ἔργον μέγα καὶ οὐτ' ἄνευ πόνων πολλῶν οὐτ' ἐν χρόνῳ ὀλίγῳ κατορθωτόν· ἀλλ', ἂν τις ἀληθῶς τῶν καλῶν καὶ ὠφελίμων ζηλώτης ὑπάρχῃ, οὔτε πρὸς τὸ μέγεθος αὐτῶν ν' ἀποδειλιᾷ ἀρμόζει καὶ νὰ δυσελπιστῇ οὔτε τὸ πλῆθος τῶν πόνων ἀναλογιζόμενος ν' ἀποκνῇ καὶ ν' ἀπομαλθακίζηται, ἐνθυμούμενος ὅτι χαλεπὰ τὰ καλὰ καὶ ὅτι τῶν πόνων πωλοῦσιν ἡμῖν πάντα τὰ γὰρ οἱ θεοί.

Ἴνα δὲ θάττον καὶ ὁλοσχερέστερον τοιαῦτα βιβλία συγκροτηθῶσι παρ' ἡμῖν, πρέπον καὶ ἀναγκαῖον εἶνε πάντες οἱ περὶ τὰ ἑλληνικὰ γράμματα ἀσχολούμενοι Ἕλληνες ἀφέντες τὴν εἰρωνεῖαν νὰ παράσχωμεν μετὰ προθυμίας ὅσον οἶόν τε πλείστην καὶ ἀρίστην ἔκαστος συμβολὴν Φιλοτίμως ἀμιλλώμενοι τίς τίνας ἐπωφελέστερος τῇ Φιλτάτῃ πατρίδι νὰ φανῇ καὶ θυμοειδῶς πως καὶ Φιλονίκως ἀγωνιζόμενοι ν' ἀπαλλάξωμεν τὴν μητέρα τῶν μουσῶν γῆν τῆς παρεισφθαρείσης εἰς αὐτὴν ἀμουσίας καὶ ἀπειροκαλίας καὶ τῆς θράσος τικτούσης ἀμαθείας· φανερόν οὕτω τοῖς πᾶσι ποιοῦντες ὅτι ἀρχαῖον ὄνειδος ἀλαθέσιν λόγοις Φεύγομεν, τὸ ὄνειδος δηλονότι ἐκείνο, ὅπερ ἀπὸ πολλοῦ πολλάκις ἡμῖν ὑπὸ τῶν ξένων προφέρεται (καὶ μὰ τὸν Δία, οὐχὶ ἀπεικότως), ὅτι Ἕλληνες ὄντες ὀλιγωροῦμεν ἢ καὶ καταφρονοῦμεν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ πραγμάτων. Καὶ δὲν εἴμεθα τῇ ἀληθείᾳ πολλῶν ὀνειδισμῶν ἄξιοι, ἂν σεμνυνώμεθα μὲν καὶ μέγα φρονῶμεν ὡς τῶν Ἑλλήνων ἀπόγονοι ὄντες, Φαινώμεθα δὲ τὰ τῶν προγόνων ἀτιμάζοντες καὶ τὴν θειοτάτην αὐτῶν περὶ ὀλίγου ποιούμενοι γλῶσσαν, ἥτις οὐ μόνον ἄλλως τὸ κάλλιστον τῆς ἀνθρώπινης διανοίας ἐντύφημα εἶνε καὶ παντὸς ἄλλου μᾶλλον δύναται τὸν τε νοῦν ν' ἀδρύνῃ καὶ τὴν κρίσιν νὰ κρατύνῃ, ἀλλὰ καὶ τὰ μέγιστα συντελεῖ ἐπιμελῶς ἐξετα-

ζομένη καὶ ἀκριβῶς γνωστικὴ εἰς διόρθωσιν καὶ ὠφελισμὸν τῆς νέας ἡμῶν γλώσσης;

Ἐπιθυμοῦντες λοιπὸν καὶ ἡμεῖς ἅτε περὶ τὰ ἑλληνικὰ σπουδάζοντες γράμματα νὰ παράσχωμεν τὴν ὀφειλομένην συμβολὴν ἀπεφασίσσαμεν τὴν ἔκδοσιν τοῦ παρόντος περιοδικοῦ συγγράμματος προτιθέμενοι ἐν αὐτῷ χάριν τῆς ἀκριβεστερίας τοῦ ἑλληνισμοῦ παρὰ τοῖς Ἑλλησι γνώσεως καὶ ἄλλας πραγματείας νὰ καταχωρίζωμεν καὶ τῶν παρ' ἡμῖν συγγραμμάτων ἐπιμελεῖς ἐπικρίσεις. Ἡ ὠφέλεια τῶν ἐπικρίσεων προσηκόντως γινομένων φαίνεται ἡμῖν μεγάλη καὶ ἀξιόλογος. Δι' αὐτῶν ἐρευνῶνται τὰ πράγματα ὀξύτερον, ἐλέγχονται θυμικώτερον, βασανίζονται αὐστηρότερον, διασαφούνται εὐκρινέστερον, καὶ ἀποδείκνυται τρανότερον καὶ ἀκριβέστερον οὐ μόνον τί πρέπει νὰ λέγηται ἀλλὰ καὶ τί πρέπει νὰ μὴ λέγηται. Καὶ περὶ τῆς καθ' ἡμᾶς δ' ἑλληνικῆς γλώσσης θὰ φαίνονται ἐνίοτε διατριβαὶ ἐν τῷ συγγράμματι τούτῳ.

Καὶ ὅτε μὲν τὸ πρῶτον περὶ ἑκδόσεως περιοδικοῦ συγγράμματος διανοούμεθα, συνειδότες τὸ πενιχρὸν καὶ ἀνεπαρκὲς τῆς ἡμετέρας παρασκευῆς ἀπεβλέπομεν εἰς τὴν τοῦ περικλεοῦς ΚΟΒΗΤΟΥ τράπεζαν λέγοντες καθ' ἡμᾶς αὐτοὺς ὅτι, ἂν τῶν μεγάλων τοῦ μεγάλου τούτου διδασκάλου δείπνων, ὧν ἡμεῖς ἐκάστοτ' ἐμφορούμεθα, τεμάχῃ τινὰ τοῖς Ἑλλησι νεανίσκοις προσενέγκωμεν, καὶ αὐτοὺς μεγάλως θὰ ὠφελήσωμεν καὶ ἡμεῖς ὅπωςδὴποτε προθυμούμενοι θὰ φανῶμεν εἰς ἐπιτέλεσιν τοῦ πρὸς τὴν φιλότιμον πατρίδα ἱεροῦ καθήκοντος. Ἀλλὰ νῦν τὸ πρᾶγμα ἔχει ἄλλως, καὶ ἀντὶ τεμαχίων πρόκειται τῇ προσφιλεστάτῃ τῆς Ἑλλάδος νεότητι εὐωχία δαψιλεστάτη καὶ πολυτελεστάτη. Ὁ μεγαλόψυχος καὶ εἴπερ τις ἄλλος φιλέλλην ΚΟΒΗΤΟΣ, ὅστις εὐμενέστατα πρὸς με διατεθεὶς πλείστα καὶ λόγου κρείττους χάριτάς μοι παρέσχεν, ἅμ' ἀκούσας παρ' ἐμοῦ ὅτι ἐν νῷ ἔχω χάριν τῶν Ἑλλήνων φιλολογικοῦ περιοδικοῦ συγγράμματος ἔκδοσιν νὰ ἐπιχειρήσω οὐ μόνον ἐπήνεσε τὴν πρόθεσιν καὶ μ' ἐνεθάρρυνεν ἀλλὰ καὶ αὐτεπάγγελτος ἠξίωσε διὰ φιλολογικῶν καὶ κριτικῶν πραγματειῶν ἑλληνιστὶ συγγεγραμμένων νὰ κοσμήσῃ τὸν Λόγιον Ἑρμῆν. Τί τούτου κάλλιον καὶ τῇ ἐμῇ πατρίδι λυσιτελέστερον ἡδυνάμην ποτὲ νὰ ἐλπίσω; Εὐτυχῇ νομίζω ἑμαυτὸν ὅτι ἐγενόμην ὅπωςδὴποτε αἷτιος νὰ συγγράψῃ ἑλληνιστὶ χάριν τῶν Ἑλλήνων ὁ πρῦτανος τῶν κριτικῶν, ὁ μέγας καὶ θαυμάσιος τοῦ ἑλληνισμοῦ ἱεροφάντης. Καὶ ὅτι μὲν σφόδρα θὰ παροξυνῶσιν οἱ Ἕλληνες νεανίσκοι καὶ μετὰ ζήλου θὰ τραπῶσιν εἰς τὴν περὶ τὰ τῶν προγρά-

νων ἐπιμελῇ σπουδῇ, ἐξ ἧς ἐλπίς εἶνε νὰ προσέλθωσιν ποτε ἄνδρες μεγάλοι καὶ ἄδρῳ τὴν ψυχὴν, οὐδαμῶς ἀμφιβάλλομεν σαφῶς τὴν φιλότιμον αὐτῶν φύσιν γινώσκοντες καὶ τὸν εἰς τὰ καλὰ μέγαν αὐτῶν ὀργασμὸν. Ὅτι δὲ αἰμυνηστον παρὰ τοῖς Ἑλλησι καὶ ἀγῆρων θὰ διαμῆνῃ τὸ ὄνομα τοῦ προσφιλεστάτου ἡμῖν διδασκάλου καὶ εἰς αἰὲν ἀνάγραφτος ἢ εὐεργεσία αὐτοῦ θὰ κεῖται περιττὸν εἶνε καὶ νὰ εἴπωμεν, γνωστοῦ ὄντος τοῖς πᾶσι τοῦ γενναίου καὶ εὐγνώμονος τῶν Ἑλλήνων, ἂν καὶ διὰ τινὰ νοσήματα ὑπὸ τῆς μακρᾶς δουλείας αὐτοῖς ἐγγενόμενα, ἅπερ δυστυχῶς ἐν πολυετῇ βασιλείᾳ ἀνδρὸς βλακιστάτου καὶ μοχθηροτάτου οὐ μόνον δὲν ἑθεραπεύθησαν ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ἔτι ἐδεινώθησαν, οὔτε ὅμως ἐνεσκιρρώθησαν οὔτε καρκινώματα ἀπέβησαν, ἀποστέρωσιν αὐτοὺς ἀπὸ πολλοῦ χρόνου σκληρῶς ὑβρίζοντες καὶ ἀπανθρώπως προπηλακίζοντες καὶ ἄλλοι μὲν πολλοί, οἵτινες πολλῷ ἀξιαγαστότερον καὶ θεοφιλέστερον ἔργον θὰ ἔπραττον, ἂν ἡλέουν πῶς αὐτοὺς ὑπὸ Φιλανθρωπίας καὶ οἶονεῖ ἀντιπελαργοῦντες ἀντίληψιν αὐτοῖς παρεῖχον πρὸς ταχεῖαν τῶν δυσκληρημάτων ἀπαλλαγὴν, μάλιστα δὲ οἱ τὰ τῆς εὐάνδρου καὶ μεγαλόφρονος Ἀγγλίας διέποντες, οἷς δὲν φαίνεται αἰσχρὸν ν' ἀποστρέφονται μὲν καὶ ἀπολακτίζωσι τοὺς ἐπωσδήποτε σπεύδοντας εἰς τὰ καλὰ Ἕλληνας, νὰ περιθάλλωσι δὲ καὶ πάντα τρόπον περιστέλλωσι τὸ βαρβαρώτατον καὶ ὠμότατον καὶ θηριωδέστατον τῶν ἐθνῶν, τὰ συνηθὰ τοῦ Μωάμεθ θρέμματα, ἄνδρας ἀγρίους οὔτε δίκας εὖ εἰδότες οὔτε θέμιστας, οἷσιν οὔτε βωμὸς οὔτε πίστις οὔθ' ὄρκος μένει! Ἀλλ' ἡμεῖς οὐτ' ἀπελπιζόμεθα οὐτ' ἀπορραθυμούμεν. » Δεῖ δὲ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας ἐγχειρεῖν μὲν ἅπασιν αἰὲν τοῖς καλοῖς τὴν ἀγαθὴν προβαλλομένους ἐλπίδα, φέρειν δ' ἂν ὁ θεὸς διδῶ γενναίως».

Ἡ πρώτη τοῦ διδασκάλου χορηγία εἶνε πραγματεία περὶ τῶν τοῦ Κλήμεντος τοῦ Ἀλεξανδρέως, ἣν καὶ τάσσομεν εὐθὺς μετὰ τὰ προλεγόμενα.

Ζεῦ πάτερ, ἀλλὰ σὺ ῥῦσαι ὑπ' ἡέρος υἱας Ἀχαιῶν,
ποίητον δ' αἶθρην, δὸς δ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι.

Ἐν Λουγδούνῳ τῶν Βατάβων τῇ 2 Νοεμβρίου 1866.

Κ. Σ. Κόντος,

Ἀμφισσεύς.

ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΑ

ΕΙΣ ΤΑ

ΤΟΥ ΚΛΗΜΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΣ

(ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ).

Ἐπιμελῶς καὶ ἀκριβῶς οὐ πρὸ πολλοῦ τὰ τοῦ Κλήμεντος τοῦ Ἀλεξανδρέως πάλιν ἐξ ἀρχῆς διανέγνωκα, ἀνδρὸς ἐλλογίμου καὶ φιλομαθοῦς καὶ ἀναγνωσμάτων Ἑλληνικῶν πολυπραγμονήσαντος βάντος ὡς ὀλίγοι τάχα πού τῶν πρὸ αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ φιλοῦμεν τὸν ἄνδρα οἱ φιλόλογοι καὶ θαυμάζομεν, τὰ δὲ περὶ τῆς γνώσεως καὶ τῶν γνωστικῶν τερετίσματα καὶ μινυρίσματα (ὡς ἂν αὐτὸς εἴποι) μακρὰ χαίρειν ἔωμεν. Γέμει μὲν οὖν τὰ τοῦ Κλήμεντος συγγράμματα, καθάπερ ἀμέλει καὶ τὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἀπάντων, σφαλμάτων παντοδαπῶν τῶν τὴν τε λέξιν τοῦ ἀνδρὸς καὶ τὴν διάνοιαν ἐκάστοτε κακῶς διαλυμνησμένων. Γινώσκων δ' οἶμαι τὸ καλῶς, ὃ βέλτιστε Κόντος, ἰατρὸν τῶν τοιούτων ἔόντα καὶ ταῖς ἐννέα δὴ πεφιλαμένον ἔξοχα Μούσαις. Ἔδοξεν οὖν μοι ἐπὶ σχολῆς ἕναι τῶν παρὰ τῷ Κλήμεντι παρεφθαρμένων μετὰ σοῦ διευκρινεῖν καὶ τὰ τοῖς τε ἀντιγραφεῦσιν ἡμαρτημένα καὶ τοῖς ἐκδόταις παρημελημένα καθόσον ἂν δύνωμαι διορθοῦν. Χρήσομαι δὲ τῇ τοῦ Ποττέρου ἐκδόσει τοῦ μετὰ τὸν Συλβούργιον, τὸν συνετώτατον καὶ κριτικώτατον, πολλὰ περὶ τὰ τοῦ Κλήμεντος πραγματευσαμένου καὶ οὐκ ὀλίγα ἔκ τε παλαιῶν ἀντιγράφων καὶ τῇ ἰδίᾳ συνέσει κατωρθώσαντος. Διέλαθε δὲ καὶ κεῖνον πάμπολλα, καθάπερ καὶ ἡμᾶς πλεῖστα διέφυγεν, ὥνπερ ἄλλοις τισὶν ἴσως μελήσει ὕστερον. Πρὸς δὲ τὴν τῶν λόγων κρίσιν ἕκαστος ἡμῶν ὁ μὲν πλέον τι, ὁ δὲ ἔλαττον συμβάλλεται, οἱ δὲ τῶν τοιούτων κριταὶ τὸ τοῦ Παύλου πάντα μὲν δοκιμαζόντων, τὸ δὲ καλὸν κατεχόντων. Πρὸς δὲ τῇ τοῦ Ποττέρου ἐκδόσει ἐχρησάμην καὶ ἑτέρας τινί, ἣν πρὸ τριάκοντά που ἔτῶν ἐν τῇ Λιβύᾳ ἐκδεδωκώς ὁ Κλότζιος πολλὰ μὲν διώρθωσεν, ἕναι δὲ καὶ παραδιώρθωσεν.

Τὰ παρὰ τῷ Κλήμεντι θεολογούμενα καὶ τὰ περὶ τοὺς γνωστικοὺς καὶ τὰ τοῦτοις παραπλήσια, ὡς προείπον, χαίρειν ἔστας καὶ οἷς ταῦτα ἐπιμελὲς εἶδέναι καταλιπὼν οὐδὲ τῶν περὶ τὴν ἀρχαιολογίαν τῶν τε Ἑβραίων καὶ τῶν Χριστιανῶν πολὺν λόγον ἐποίησάμην. Θαυμάσας δὲ πολλάκις ἐν τοῖς τοιούτοις τὴν ἄλλων τε πολλῶν καὶ αὐτοῦ τοῦ Κλήμεντος εὐήθειαν καὶ ἀκρισίαν πρὸς μὲν τὰ ἐναργέστατα ἀποτετυφλωμένου, τὰ δὲ ἀτοπώτατα καὶ περιφανῶς πεπλασμένα καὶ ἐψευσμένα γεροντικῶς, μᾶλλον δὲ γραικῶς, ἀποδεχομένου, βούλομαι πρῶτον ὀλίγα τινὰ τῶν παρ' αὐτῷ ἰσορουμένων ἐξετάζειν καὶ ἐλέγχειν. Ἐξαρκέσει δὲ βραχέως ἐπιδραμεῖν τὰ περὶ τοῦ Μωϋσέως ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Στρωματέων διὰ πολλῶν τῷ Κλήμεντι γεγραμμένα. Ἀκολουθῶν γὰρ Ἰουδαίκοις τισὶ συγγραφεῦσι τοῖς πᾶν ὅ, τι ἂν ἐπ' ἀκαιρίμαν γλῶσσαν ἔλθῃ τολμηρῶς καὶ ἀναισχύντως ψευδομένοις καὶ ἐπὶ τῷ τὰ οἰκεῖα σεμνύνειν καὶ αὖξιν καὶ εἰς ὕψος αἶρειν οὐδ' ὅτι οὖν οὐχ ὅτι τάληθοῦς ἀλλ' οὐδὲ τοῦ πιθανοῦ καὶ τοῦ εὐλόγου πεφροντικόν οὐ βέλτιστος Κλήμης οὐδὲν πώποτε τῆς τούτων πονηρίας καὶ ἀπιστίας καὶ ἀλαζονείας ἤσθετο, ἀλλ' ὡς τις τοῦ κρίνειν καὶ εὖ φρονεῖν παντάπασιν ἐφερημένος καὶ τὰ ἀνοητότατα ταχυπειθῆς καὶ εὐήθης ὡς ἐπιδοκιμάσας παρέλαβεν. Ἡμεῖς μὲν νῦν ἡδέως πάντες γελῶμεν ἐπὶ τε τοῖς Ἀρισαίου καὶ Ἀρισοβούλου ψεύσμασι καὶ τοῖς τοῦ Ἑκαταίου τοῦ Ἀβδηρίτου τερατεύμασι καὶ τοῖς τοῦ Νουμηνίου καὶ Εὐπολέμου καὶ Ἀρταπάνου καὶ Δημητρίου ἀλαζονεύμασι καὶ ταῖς τοῦ Φίλωνος καὶ Ἰωσήπου (ἵνα μηδὲν τραχύτερον εἴπω) εὐηθείαις, ὁ δὲ Κλήμης οὐδὲν ὅ, τι οὐ τῶν τοιούτων εὐήθως πάνυ ὑπερασπάζεται τε καὶ τέθηπεν. Οὐκ ἄτερπες δὲ ὀλίγ' ἄττα τούτων παραθέσθαι. Περὶ τῆς τοῦ Μωϋσέως τροφῆς καὶ παιδείας (σελ. 413) τάδε γράφει κατὰ λέξιν: »ἐν δὲ ἡλικίᾳ γενόμενος ἀριθμητικὴν τε καὶ γεωμετρίαν — ἐδιδάσκετο —, τὴν δὲ ἄλλην ἐγκύκλιον παιδείαν Ἕλληνες ἐδίδασκον ἐν Αἰγύπτῳ, ὡς ἂν βασιλικὸν παιδίον, ἧ Φησὶ Φίλων ἐν τῷ Μωϋσέως βίῳ». Τοῦτο μὲν δὴ ἴσως σε ἐλελήθει, ὃ βέλτιστε Κόντος, ὁ Μωϋσῆς τῇ φωνῇ ἐλληνίζων καὶ τὴν ἐγκύκλιον τῶν Ἑλλήνων παιδείαν ἐκδεδιδασμένος. Μάρτυς δὲ αὐτὸς ὁ Φίλων, ὁ Πυθαγόρειος, ὁ πάντων λογιώτατος, οὗ τὰ βιβλία ἀναγιγνώσκει μὲν οὐδεὶς, πάντες δὲ ἐγκωμιάζουσιν. Μὴ ἀπισήσης οὖν, ἀλλὰ λαβὲ τὸ βιβλίον καὶ ἀνάγνωθι (Τόμ. Β. σελ. 84 ἐκδ. Μαγγ.): »Διδάσκαλοι δ' εὐθὺς ἀλλαχόθεν ἄλλοι παρήσαν, οἱ μὲν ἀπὸ τῶν πλησιοχώρων καὶ τῶν κατ' Αἴγυπτον νομῶν αὐτοκέλευστοι, οἱ δὲ ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος

ἐπὶ μεγάλαις δωρεαῖς μεταπεμφθέντες¹⁾. Καὶ μετ' ὀλίγα: »τὴν δὲ ἄλλην ἐγκύκλιον παιδείαν Ἑλληνες ἐδίδασκον, οἱ δ' ἐκ τῶν πλησιοχώρων τὰ τε Ἀσσύρια γράμματα καὶ τὴν τῶν οὐρανίων Χαλδαϊκὴν ἐπιστήμην²⁾. Σαφῶς καὶ διαρρήδην μαρτυρεῖ ὁ ἀνὴρ καὶ τὰ κατὰ μέρος ἀκριβῶς φαίνεται ἐπιστάμενος ὡς τὸ »ἐπὶ μεγάλαις δωρεαῖς³⁾. Οὐδὲν μέντοι θαυμαστὸν τὸν σοφὸν Φίλωνα ταῦτα οὕτω καλῶς εἰδέναι. Γράφει γὰρ (ὡς αὐτὸς λέγει σελ. 82) »τὰ περὶ τὸν ἄνδρα μαθὼν αὐτὰ καὶ ἐκ βίβλων τῶν ἱερῶν καὶ παρὰ τινων ἀπὸ τοῦ ἔθνους πρεσβυτέρων⁴⁾. καὶ εὐθὺς ἐπάγει: »τὰ γὰρ λεγόμενα τοῖς ἀναγινωσκομένοις ἀεὶ συνύφαινον καὶ διὰ τοῦτ' ἔδοξα μᾶλλον ἐτέρων τὰ περὶ τὸν βίον ἀκριβῶσαι.⁵⁾ Οὐ χαλεπὸν, οἶμαι, διαγιγνώσκειν τὰ ἐκ τῶν ἱερῶν βίβλων καὶ τὰ καινὰ ταῦτα καὶ θαυμάσαι, ἅπερ ὁ σοφὸς Φίλων παρὰ τῶν πρεσβυτέρων τούτων (τῶν τὰ πρὸ χιλίων καὶ πεντακοσίων ἐτῶν οὕτως ἀκριβῶς μεμνημένων) αὐτὸς τε πέπυσαι καὶ τὸν Κλήμεντα πέπεικεν. Ἐξω δὲ τῶν Ἑλλήνων τινὲς μεγάλαις δωρεαῖς ἐπαρθέντες τὸν Μωϋσῆν τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν ἐδίδαξαν. Ἀλλ', ὃ βέλτιστε Κλήμης, οὐ σὺ δῆτα ἀρτίως περὶ τῆς τοῦ Μωϋσέως ἡλικίας ἀκριβολογούμενος εἴρηκας ὅτι »κατὰ τὸν Ἰναχον⁶⁾ ὁ ἀνὴρ ἤκμασεν, »ὁ δὲ Προμηθεὺς ἐβδόμῃ γενεᾷ μετὰ Μωϋσέα ἐγένετο ὥς καὶ πρὸ τῆς καθ' Ἑλληνας ἀνθρωπογονίας ὁ Μωϋσῆς ἠκμακέναι φαίνεται.⁷⁾ Οὐ σὺ ταῦτα αὐτὸς γέγραφας κατὰ λέξιν (σελ. 382); Πῶς οὖν τῶν Ἑλλήνων τινὲς τῶν οὕτω γεγονότων τὴν οὕτω οὔσαν ἐγκύκλιον παιδείαν ἐδίδασκον; εἰπέ μοι. Ἀλλ' ἐπλάσθησαν τότε πάλαι οἱ ἄνθρωποι (ἴσως ἑρεῖς) καὶ αὐτὸς (σελ. 379) τάδε γέγραφα: »εἰς δὲ τὸν χρόνον τῶν Τρωϊκῶν ἀπ' Ἰνάχου γενεαὶ μὲν εἴκοσιν ἢ πλείους διαριθμοῦνται, ἔτη δέ, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τετρακόσια καὶ πρόσω.⁸⁾ Ἐπλάσθησαν οὖν τότε ἤδη οἱ ἄνθρωποι, ἡ δὲ ἐγκύκλιος παιδεία ἡ τῶν Ἑλλήνων ποῦ ποτὲ ἦν, ἔτεσι τετρακοσίοις πρὸ τῶν Τρωϊκῶν; Ἐμοὶ μὲν ἄπορον τὸ πρᾶγμα φαίνεται, οἱ δὲ τοῦ Φίλωνος πρεσβύτεροι ἴσως καὶ τούτου διεφύλαξαν τὴν μνήμην.

Ἀλλ' ἕτερός τις Ἑβραῖος προσέρχεται, ὁ Εὐπόλεμος, ἀκούωμεν δὲ τὰ παρ' αὐτοῦ (σελ. 415): »Εὐπόλεμος ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ βασιλέων τὸν Μωϋσῆν Φησὶ πρῶτον σοφὸν γενέσθαι καὶ γραμματικὴν πρῶτον τοῖς Ἰουδαίοις παραδοῦναι, καὶ παρὰ Ἰουδαίων Φοίνικας παραλαβεῖν, Ἑλλήνας δὲ παρὰ Φοινίκων.⁹⁾ Οἷον ἡμῖν ἀπώλετο τοῦ Εὐπολέμου βιβλίου οὕτω καλὰ καὶ καινὰ καὶ χρήσι-

μα περιέχον! Ἀλλὰ πρῶτον σκοπῶμεν ὅ, τι καὶ λέγει ὁ ἀνὴρ¹⁾ ὁρῶ γὰρ τινὰς ἀκαίρως τὴν γραφὴν κινοῦντας καὶ ἀντὶ τοῦ γραμματικὴν μεταγράφοντας γράμματα οὐδὲν δέον. Οὐ γὰρ τὴν γραμματικὴν τέχνην, ἣν ἐγὼ τε καὶ σὺ πρεσβεύομεν, πρῶτος ὁ Μωϋσῆς λέγεται τοῖς Ἰουδαίοις παραδοῦναι, ἀλλὰ τὰ γράμματα, τοὺς χαρακτῆρας, τοὺς τύπους τῶν γραμμάτων καὶ τὴν χρῆσιν. Οὕτω λέγουσι πολλάκις ἡ παλαιὰ γραμματικὴ, ἡ μετ' Εὐκλείδην γραμματικὴ²⁾ ἀντὶ τοῦ τὰ Ἀττικὰ γράμματα, τὰ Ἰωνικὰ γράμματα, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια. Παραθήσομαι Πλουτάρχου μαρτυρίαν διορθώσεως δεομένην. Ἐν τῷ περὶ τοῦ Σωκράτους δαιμονίου τάδε γράφει (σελ. 579 A): »τοὺς δὲ τύπους (τῶν γραμμάτων) εἶναι τῆς ἐπὶ Πρωτῇ βασιλεύοντι γραμματικῆς. Ἡρακλέα τὸν Ἀμφιτρύωνος ἐκμαθεῖν.³⁾ Κακῶς νῦν ὁ δὲ παρεμβάλλεται »Ἡρακλέα (δέ)⁴⁾, γραπτέον γὰρ »(ἦν) Ἡρακλέα — ἐκμαθεῖν.⁵⁾ Οὕτως οὖν καὶ ὁ Εὐπόλεμος ψεύδεται τοὺς τῶν γραμμάτων τύπους τοῦ Μωϋσέως εὖρημα γενέσθαι καὶ ὑπὸ τοῦ πάντων ἀγραμματοτάτου ἔθνους τὴν τῶν γραμμάτων χρῆσιν εἰς ἀνθρώπους προελθεῖν. Καταγελῶμεν δὲ τοῦ ἀναισχύντου γόητος καὶ ἐπὶ τὰ ἐξῆς μεταβαίνομεν. Ὁ Μωϋσῆς »ἐπέτεινε τὴν Φρόνησιν τὴν συγγενικὴν καὶ προγονικὴν ζηλώσας παιδείαν ἄχρι καὶ τὸν Αἰγύπτιον — πατάξας ἀποκτείνει.⁶⁾ ὡς Φησιν ὁ Κλήμης (σελ. 413). Ἐνεργὸν ἄρα καὶ δραστήριόν τινα παιδείαν ἤσκει ὁ ἀνὴρ τὴν μέχρι Φόνου προχωροῦσαν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Φόνος τεράσιός τις ἦν καὶ οἷος οὐδεὶς ἄλλος. Ἐπάγει γὰρ τούτοις εὐθὺς τάδε: »Φασὶ δὲ οἱ μύσαι λόγῳ μόνῳ ἀνελεῖν τὸν Αἰγύπτιον ὥσπερ ἀμέλει ὕπερον Πέτρος ἐν ταῖς Πράξεσι φέρεται τοὺς νοσφισαμένους τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου καὶ ψευσαμένους λόγῳ ἀποκτείνοντας.⁷⁾ Ἐν τούτοις τὸ μὲν πρᾶγμα ὡς ἕκαστος ἑαυτὸν πείθει οὕτως ἐχέτω, ἡ δὲ λέξις ἡμάρτηται. »Φέρεται ἀποκτείνοντας⁸⁾ οὐδεὶς λέγει, ἀλλ' »ἀποκτεῖναι.⁹⁾ Οὐ μέντοι τοῦτό γ' ἔγραψεν ὁ Κλήμης ἀλλ' ἕτερόν τι. Ἐόρακας, οἶμαι, πολλάκις ἤδη καὶ ἔπει ὕπερον

¹⁾ Ἐν τῷ τοῦ Ἀριστείδου βίῳ ὁ Πλούταρχος τάδε γράφει κεφ. 1: »ὁ δὲ χρόνῳ πολλῷ νεώτερος τοῦ Ἀριστείδου, ὡς ἐλέγχει τὰ γράμματα τῆς μετ' Εὐκλείδην οὕτα γραμματικῆς.²⁾ Παραβαλέτω δὲ τις τούτοις τὰ τοῦ Ἀρποκρατίωνος ἐν τῷ Ἀττικοῖς γράμμασι »τὴν τῶν κδ' φοιχείων γραμματικὴν ὁψέ ποτε παρὰ τοῖς Ἰωσιν εὐρεθῆναι.³⁾

ἐν τοῖς ἀντιγράφοις συγχυθέντα φέρω-φαίνω καὶ φέρομαι-φαίνομαι. Γραπτέον καὶ νῦν: »φαίνεται — ἀποκτείνας», Φανερὸς γὰρ ἐστὶν ὁ Πέτρος ἐν ταῖς Πράξεσι προσειπὼν μόνον καὶ λόγῳ ἐπιπλήξας τὸν τε Ἀνανίαν καὶ τὴν Σάπφειραν ἀποκτείνας. Μετὰ δὲ ταῦτα τὰ τερατεύματα Ἀρτάπανός τις ἐπεισέρχεται μυθάρια δύσηνα καὶ γραῶν ὕθλους περὶ τοῦ Μωϋσέως διηγούμενος οὐς οὐδεὶς ἂν τῶν νῦν οὐδὲ τῶν δεισιδαιμονεσέρων ἀνάσχοιτ' ἂν ἀκούων, οἷον καὶ τόδε· ἐμπεσόντα τὸν Μωϋσον εἰς δεσμοτήριον ὑπὸ τοῦ βασιλέως νύκτωρ τῶν θυρῶν πασῶν αὐτομάτως ἀνοιχθεῖσων ἐξελθόντα εἰς τὰ βασίλεια παρελθεῖν καὶ τὸν βασιλέα ἐξεγεῖραι. »Τὸν δὲ καταπλαγέντα τῷ γεγονότι κελεῦσαι τῷ Μωϋσῳ τὸ τοῦ πέμψαντος αὐτὸν Θεοῦ εἰπεῖν ὄνομα, τὸν δὲ προσκύψαντα πρὸς τὸ οὐς εἰπεῖν, ἀκούσαντα δὲ τὸν βασιλέα πεσεῖν ἄφωνον», ὅπερ ἐχρῆν πολὺ μᾶλλον τὸν μιὰρὸν Ἀρτάπανον παθεῖν τοιαῦτα ψευδολογοῦντα. Τὰ δὲ πάγκαλα ταῦτα πάντα ὁ Κλήμης μεταγέγραφε (οὐ γὰρ βούλομαι λέγειν κατ' αὐτὸν τὸν Κλήμεντα κέκλοφεν) ἐκ τῶν τοῦ Πολυΐσορος Ἀλεξάνδρου, ἐξ οὗ ἕτερα ἢ πλεῖστα καὶ ταῦτ' αὐτὰ παρέθετο ὁ Εὐσέβιος ἐν τῇ καλουμένῃ Εὐαγγελικῇ Προπαρασκευῇ (Θ. κς. σελ. 431 C.). Ὁ δὲ Εὐσέβιος ὑπερβαυμάζει τὸν ἄνδρα πολύνουν τε καὶ πολυμαθῆ ὀνομάζων καὶ τὰς αὐτοῦ τερατείας καὶ ψευδολογίας ἄσμενος ἀποδεχόμενος. Οὗτος οὖν ἐστὶν ὁ Ἀλεξάνδρος ὁ τοὺς τε Εὐπολέμους καὶ τοὺς Ἀρταπάνους καὶ τοὺς Δημητρίους καὶ τοὺς Ἀριστεύς οὐκ οἶδ' ὁπόθεν ἀνορύξας καὶ τούτοις προσθεῖς τὰ δύσηνα ποιημάτια τοῦ τε Φίλωνος καὶ τοῦ Θεοδότου καὶ τοὺς τοῦ Ἐζεκιήλου τοῦ Ἰουδαίου τραγικοῦ (ὧ Μοῦσαι φίλαι!) καταγελάσους ἰάμβους. Ὁ δὲ Κλήμης τούτων πάντων οὐδ' ὅτι οὖν ἀνεγνωκὼς οὐδὲν ἄλλο ἢ τὰ τῷ Ἀλεξάνδρῳ συνελεγμένα μεταγράφει. Ἄξιον δὲ καὶ τὰ περὶ τοῦ Μωϋσέως ὀνόματος τῷ Κλήμεντι γεγραμμένα ἐξετάζειν τάδε (σελ. 412): »Εἴτα τίθεται τῷ παιδίῳ ὄνομα ἢ βασιλὶς Μωϋσῆν ἐτύμως διὰ τὸ ἐξ ὕδατος ἀνελεῖσθαι αὐτό· τὸ γὰρ ὕδωρ Μωϋ ὀνομάζουσιν Αἰγύπτιοι, εἰς ὃ ἐκτέλειται τεθνηξόμενος. καὶ γὰρ τοι Μωϋσῆν τὸν ἀποπνεύσαντα τῷ ὕδατι προσαγορεύουσιν.» Ἐσφαλται καὶ συγκέχυται τούτων ἕνια, διορθωτέον δὲ ὧδε: »διὰ τὸ ἐξ ὕδατος ἀνελεῖσθαι (τὸ γὰρ ὕδωρ Μωϋ ὀνομάζουσιν Αἰγύπτιοι), εἰς ὃ ἐξετέθη τεθνηξόμενος. Καὶ γὰρ τοι Μωϋσῆν τὸν ἐναποπνεύσαντα τῷ ὕδατι προσαγορεύουσιν.» Οὐ συνάδει δὲ τούτοις ὁ Ἰώσηπος ἐν τῇ Ἀρχαιολογίᾳ (Β. θ. § 6) τάδε γράφων κατὰ λέξιν: »τὸ γὰρ ὕδωρ Μω οἱ Αἰγύπτιοι καλοῦ-

σιν, ὅσῃς δὲ τοὺς σωθέντας» ἀπιθάνως πάνυ τὸν Ἑλληνικὸν τοῦ ὀνόματος τύπον εἰς δύο Αἰγυπτιακὰ ῥήματα διατέμνων καὶ περιφανῶς περὶ ὧν οὐκ οἶδεν αὐτοσχεδιάζων· καὶ ἐν τῷ κατ' Ἀπίωνος (Α. λα'): »τὸ δ' ὄνομα δηλοῖ τὸν ἐκ τοῦ ὕδατος σωθέντα· τὸ γὰρ ὕδωρ οἱ Αἰγύπτιοι Μωϋ καλοῦσιν.» Πότερον οὖν δηλοῖ τοῦνομα τὸν ἐκ τοῦ ὕδατος σωθέντα ἢ τὸν ἐναποπνεύσαντα τῷ ὕδατι; οὐκ ὀλίγον γὰρ ταῦτα διαφέρει. Οὐκ οἶδα, ἑτέραν δὲ τινα σοι τούτων ψευδολογίαν διηγῆσομαι. Ὁ καλὸς Ἀρτάπανος, οὗ τὴν ῥῆσιν ὁ Πολυΐσος παρατίθεται (ἐν τῇ Εὐαγγ. Προπαρασκ. σελ. 432), διηγεῖται τάδε: »τὴν Μέρριν ὑποβαλέσθαι τινὸς τῶν Ἰουδαίων παιδίου, τοῦτο δὲ Μωϋσον ὀνομάσαι. ὑπὸ δὲ τῶν Ἑλλήνων αὐτὸν ἀνδρωθέντα Μουσαῖον προσαγορευθῆναι, γενέσθαι δὲ — τοῦτον Ὀρφέως διδάσκαλον.» Ὁρᾷ, ἐξαίφνης ἡμῖν ὁ Μωϋσῆς ὁ κατὰ τὸν Ἰναχον ἡκμακὼς Μουσαῖος ὡς ἀναπέφηνεν ὁ τὸν Ὀρφέα διδάξας. Τῶν τερατευμάτων! ἦν δὲ σὺ τούτοις συμμιγῆς ἀπολεῖς καὶ τὸν ἐόντα νόον, κατὰ τὸν Θέογνιν. Τὰ δὲ τοιαῦτα μέντοι τὸν πολὺν χρόνον βοηθὸν λαβόντα καὶ τῶν Φρονιμωτέρων ἐνίους τάληθοὺς ἀπεπλάνησεν, οἷόν ἐστι τὸ τῷ Κλήμεντι ὀλίγον ἐμπροσθεν (σελ. 410) εἰρημένον περὶ τῶν ἐβδομήκοντα ἑρμηνέων: »ἐκάστου δὲ ἐν μέρει κατ' ἰδίαν ἐκάστην ἐρμηνεύσαντος προφητεῖαν συνέπνευσαν αἱ πᾶσαι ἐρμηνεῖαι συναντιβληθεῖσαι καὶ τὰς διανοίας καὶ τὰς λέξεις.» Σπουδάζων ταῦτα καὶ οὐδὲν ὑποπτεύων κακὸν ὁ βέλτιστος Κλήμης μαρτυρεῖ, μυριοὶ γὰρ τῶν πρὸ αὐτοῦ ἰσόρησαν τὸ γεγονός, καθάπερ οὐκ ὀλίγοι μυριάδες τῶν μετ' αὐτὸν τὸ παράδοξον καὶ τερατῶδες πρᾶγμα πάνυ ἀφελῶς καὶ εὐήθως ἀληθὲς εἶναι ἐπέισθησαν. Μειδιάσεις, οἶμαι, τοῦ σοφωτάτου Φίλωνος ἀκούων τάδε λέγοντος (ἐν τῷ τοῦ Μωϋσέως βίῳ Β. κεφ. ζ) περὶ τῶν ἐβδομήκοντα ἐν Φάρῳ τῇ νήσῳ καθημένων: »καθίσαντες δ' ἐν ἀποκρύφῳ καὶ μηδεὶς παρόντος ὅτι μὴ τῶν τῆς φύσεως μερῶν γῆς ὕδατος αἴρος οὐρανοῦ» (μόνον ἄρα τῶν σσιχείων τὸ πῦρ ἀπῆν, θέρους δοκεῖ ὥρα γενέσθαι) »καθάπερ ἐνθουσιῶντες προεφήτευσον οὐκ ἄλλα ἄλλοι, τὰ δ' αὐτὰ πάντες ὀνόματα καὶ ῥήματα ὥσπερ ὑποβολέως ἐκάστοις ἀοράτως ἐνηχοῦντος¹⁾.)» Τί δὲ ταῦτ' ἐστὶν ἄλλο ἢ γραῶν ὕθλοι;

¹⁾ Τῶν νῦν θεολόγων ἕνιοι οἶονταί οὐ τὸν Φίλωνα ἀλλὰ τῶν μεταγενεσέρων τινὰς τοῦ Φίλωνος παρακούσαντας τὸ καταγέλαστον πλάσμα τοῦτο πεπλακέναι. Διαρρήδην δὲ λέγει ὁ Φίλων »οὐκ ἄλλα ἄλλοι, τὰ δ' αὐτὰ πάντες ὀνόματα καὶ ῥήματα,» καὶ τὸν ὑποβολέα ὥσπερ κολοφῶνα ἐπέθηκεν.

Οὐδ' αὐτὸς ὁ Ἰώσηπος τᾶλλα τὸν αὐτὸν τρόπον διηγούμενος τὸ τε-
ρατῶδες τοῦτο ἐτόλμησε προσδιγεῖσθαι, ἀλλὰ σιωπῇ παρήλθεν (ἐν
τῇ Ἀρχαιολογίᾳ IB. β. § 6) εὖ εἰδὼς τοὺς Ῥωμαίους οἷς ἔγραφε
τούτου γε τοῦ τερατεύματος οὐκ ἀνεξομένους, ἵνα δὲ μὴ ἀσύμβο-
λος ἀπέλθοι ἕτερόν τι προσεπεψεύσατο τοιοῦτον. Φησὶ γὰρ ὅτι ὁ
Φιλάделφος τοὺς ἐβδομήκοντα Φιλοφρονούμενος ἐπηγγείλατο »τὴν
ἡμέραν καθ' ἣν ἦλθον πρὸς αὐτὸν ἐπιφανῇ ποιήσῃν καὶ κατὰ πᾶν
ἔτος ἐπίσημον εἰς ὅλον τὸν τῆς ζωῆς χρόνον." Τὸ ἀπίθανον καὶ
ἡλίθιον τούτων ἐξελέγχει ἄριστος ὁ Ἰώσηπος αὐτὸς τὰδε εὐθὺς ἐπά-
γων: »ἔτυχε γὰρ ἡ αὐτὴ εἶναι τῆς παρουσίας αὐτῶν καὶ τῆς
νίκης ἣν Ἀντίγονον νικαυμάχων ἐνίκησεν." Πανούργως
οἱ ἀλαζόνες Ἰουδαῖοι ἀλλοτρίως δόξης ἀντιποιοῦνται τὰ μηδὲν αὐ-
τοῖς προσήκοντα σφετεριζόμενοι. Ἐτερόν τι τοιοῦτον κλέμμα τοῦ
Φίλωνος ἄκουε. Διηγισάμενος τὰ περὶ τῶν ἐβδομήκοντα τὰδε ἐπι-
φέρει: »ΔΙΟ καὶ μέχρι νῦν ἀνὰ πᾶν ἔτος ἑορτὴ καὶ πανήγυρις
ἄγεται κατὰ τὴν Φάρον νῆσον, εἰς ἣν οὐκ Ἰουδαῖοι μόνον ἀλλὰ καὶ
παμπληθεῖς ἕτεροι διαπλέουσι τὸ χωρίον σεμνύνοντες ἐν ᾧ
πρῶτον τὸ τῆς ἐρμηνείας ἐξέλαμψεν." Ὁρᾷς τὴν τοῦ
Φίλωνος εἴτε πανουργίαν εἴτε εὐήθειαν; Τοῖς Ἀλεξανδρεῦσι πᾶσιν
ἀναμιξὲς ἔθος ἦν ἀκτάζειν, τὸ δὲ ἀκτάζειν ὅ, τι ἐστὶν αὐτὸς ὁ
Φίλων ἐν τοῖς ἐξῆς οὕτω διαγράφει: »οἱ μὲν πιξάμενοι σκηνὰς
ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ, οἱ δὲ ἐπὶ τῆς αἰγιαλίτιδος ψάμμου κατακλίναν-
τες (γρ. κατακλινέντες) ἐν ὑπαίθρῳ μετ' οἰκείων καὶ φίλων ἐσιδῶν-
ται." Οὐδεὶς δὲ αὐτῶν ἠδέως ἀκτάζειν ἐν τῇ νήσῳ εἰώθει σεμνύ-
ναι βουλόμενος τὸ χωρίον ἐνθα προπάλαι οἱ ἐβδομήκοντα τὸν τοῦ
Μωϋσέως νόμον διηρμήνευσαν, τίς γὰρ ἂν τούτου ἐφρόντισε τῶν
Ἑλλήνων, οἵτινες παμπληθεῖς, (ὡς αὐτὸς ἔφη) εἰς τὴν νῆσον
διέπλεον, ἀλλ' ἠδονῆς οἶμαι ἕνεκα καὶ παλαιάν τινα ἑορτὴν τῶν
ἐπιχωρίων ἐπιτελοῦντες διέπλεον κατ' ἔτος. Ὁ δὲ Φίλαυτος Ἰου-
δαῖος πάση τέχνῃ καὶ μηχανῇ τοὺς ὁμοφύλους εἰς ὕψος αἵρειν Φι-
λοτιμούμενος καὶ τοῦτο παρεσπάσατο καὶ πάντας ἐξηπάτηκεν, ὁρᾷ
γὰρ τοὺς περὶ τῶν τοιούτων πραγματευομένους τῆς ἐν Φάρῳ ἄγο-
μένης ἑορτῆς οὕτω μνημονεύοντας ὡς ἀναμφισβήτητον ὂν ὅτι διὰ
τοὺς ἐβδομήκοντα ἐρμηνέας ὁσέτη ἐπετελεῖτο. Ὁ μὲν οὖν Ἰώσηπος
αἰδοῖ τῶν συνετωτέρων συντερατεύεσθαι τοῖς ἄλλοις καὶ τοῦτο ᾤκησε
καὶ ἡσχύνθη, οἱ δὲ ἄλλοι πάντες οὐδὲν ὑποσειλάμενοι ἤτοι ἀναι-
σχυντοῦσιν ἢ ἄκοντες μωρολογοῦσιν. Εἰς δὲ αὐτῶν καὶ γέλωτα
ἀφλισκάνει, ὁ Ἰουεῖνος ὁ μάρτυς ἐπικαλούμενος· διεξελθὼν γὰρ περὶ

τῶν ἐβδομήκοντα τὰ εἰωθότα ἐν τῷ Παραινετικῷ πρὸς Ἑλληνας
λόγῳ εἶτ' ἐπιφωνεῖ (σελ. 17 D): »ταῦτα οὐ μῦθος (γρ. μύθος)
ὑμῖν, ὧ ἄνδρες Ἕλληνες, οὐδὲ πεπλασμένως ἱστορίας ἀπαγγέλλομεν,
ἀλλ' αὐτοὶ ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ γενόμενοι καὶ τὰ ἴχνη τῶν οἰκίσκων
ἐν τῇ Φάρῳ ἑωρακότες ἔτι σωζόμενα καὶ παρὰ τῶν ἐκεῖ ὡς τὰ πά-
τρια παρειληφότων ἀκηκόες ταῦτα ἀπαγγέλλομεν." Πρὸς ταῦτα
παρασητεταί σοι τὸ τῶν Στωϊκῶν· εἰσὶ βωμοί, εἰσὶν ἄρα καὶ
θεοί. Εὐτράπελός τις καὶ Φιλοπαίσμων, οἷον τὸ τῶν Ἀλεξαν-
δρέων πλῆθος αἰεὶ ποτε ἐγένετο, ἐρείπια τινα δείξας ἄνθρωπον ἄκα-
κον καὶ ταχυπειθῆ ἐξηπάτησεν. Οὐ μὲν ἀλλὰ τοῖς τοιούτοις πει-
θόμενοι μάρτυσιν ἔτι καὶ νῦν οἶονταί τινες τὰς νῦν περιφερομένας
τῶν Ἰουδαϊκῶν συγγραμμάτων ἐρμηνείας τὰς παρακουσμάτων γε-
μούσας, τὰς μοχθηρὰς καὶ ἰδιωτικῶς γεγραμμένας, ἐνίας δὲ καὶ
ἡμιβαρβάρους ἢ καὶ ἐσχάτως βαρβαρίζουσας, ἐπὶ τοῦ δευτέρου
Πτολεμαίου συγγεγράφθαι, πολλὰ εἰς τοῦτο Φιλοτιμηθέντος τοῦ
Φαληρέως Δημητρίου τοῦ χαριεστάτου καὶ καλλιπεποῦς Ἀθηναίου. Οὐ
γὰρ τολμῶσιν, ὡς Φασιν αὐτοί, τοσούτοις καὶ τηλικούτοις μάρτυ-
σιν Ἰουδαίοις ἅμα καὶ Χριστιανοῖς ἀπιστεῖν. Ὅσης δὲ πίσεως εἰσὶν
ἄξιοι φαίνεται δῆπου ἐξ ὧν προείπομεν καὶ προσέτι ἐν τῷ Εὐσεβίῳ
ἐπισκέψασθαι ἄξιον. Ἐστὶ τις Ἀριστόβουλος, γόης καὶ ἀπατεὼν
εἴ τις καὶ ἄλλος, ὁ ψευδόμενος ὅτι καὶ πάλαι τὰ τῶν Ἰουδαίων
ἐλληνιστὶ διηρμηνευμένα εἶη καὶ τὰ πλεῖστα καὶ κάλλιστα τῶν δογ-
μάτων ἐντεῦθεν ὁ Πλάτων λάβοι. Προσφωνεῖ δὲ τὸ βιβλίον Πτο-
λεμαίῳ τῷ Φιλομήτορι, τῷ τῶν Πτολεμαίων ἑκτῷ, ᾧ καὶ ἐνίοτε
προσδιαλεγόμενος φαίνεται ἐν τοῖς παρὰ τῷ Εὐσεβίῳ σωζομένοις.
Οὗτος οὖν ὁ Ἀριστόβουλος (εἴ τῳ ἱκανὸς τεκμηριῶσαι ὁ Ἀνατόλιος,
ᾧ χρηταὶ μάρτυρι ὁ Εὐσέβιος ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ Ἱστορίᾳ Z. κεφ.
λβ.) τῶν ἐβδομήκοντα ἐρμηνέων εἷς ἐγένετο καὶ καθήμενος ἐν τινὶ
τῶν οἰκίσκων, ὧν τὰ ἴχνη ὁ Ἰουεῖνος αὐτὸς ἑώρακεν, ἤκουσε τοῦ
παρὰ Φίλωνι ὑποβολέως καὶ αὐτῷ ἀοράτως ἐνηχοῦντος. Γράφει δὲ
ὁ Ἀνατόλιος κατὰ λέξιν τὰδε: »(Ἀριστόβουλος) ὃς ἐν τοῖς ἐβδο-
μήκοντα κατείλεγμένος τοῖς τὰς ἱερὰς καὶ θείας Ἑβραίων
ἐρμηνεύσας γραφὰς Πτολεμαίῳ τῷ Φιλαδέλφῳ καὶ τῷ τούτου πα-
τρὶ καὶ βίβλους ἐξηγητικὰς τοῦ Μωϋσέως νόμου τοῖς αὐτοῖς προσ-
εφώνησε βασιλεῦσιν." Ἐπ' αὐτοφάρῳ ἐάλωκεν, ὡς ὁρᾷς, πάντα
ὁμοῦ συμφύρων πράγματα καὶ χρόνους¹⁾. Κᾶτα τίς οὐκ ἂν τῶν

¹⁾ Ὁ Ἀριστόβουλος αὐτὸς πρὸς τὸν Φιλομήτορα τὰδε γράφει:

τοιούτων ἀνθρωπίων καταφρονήσεις ὁρῶν ἅπαντα ὁμοίως αὐτοῖς ἐσκευωρημένα καὶ ἐψευσμένα;

Καὶ ἡ διαβόητος τοῦ Ἀριστοβούλου μαρτυρία, ἣ χρῶνται πάντες ἀεὶ οἱ περὶ τῶν ἐβδομήκοντα πραγματευόμενοι ὡς ἀληθεστάτη οὔση, μέρος τι ἐσφαλται, τᾶλλα δὲ ψεύδεται. Ἐρῶ δὲ διὰ βραχέων ὅ, τι μοι δοκεῖ. Ἐσφαλται γὰρ τὰ τελευταῖα, διορθωτέα δὲ ὧδε: »Ἡ δ' ὅλη ἐρμηνεία τῶν διὰ τοῦ Νόμου πάντων ἐπὶ τοῦ προσαγορευθέντος Φιλαδέλφου βασιλέως τοῦ σοῦ προγόνου (γέγονε), προσενεγκαμένου μείζονα φιλοτιμίαν Δημητρίου τοῦ Φαληρέως (καὶ) πραγματευσαμένου τὰ περὶ τούτων.»

Προσέθηκα τὸ γέγονε καὶ τὸν καί. Ἀδύνατόν ἐστι συντάττειν »ἐπὶ τοῦ Φιλαδέλφου βασιλέως προσενεγκαμένου μείζονα φιλοτιμίαν,» οὐ γάρ; τὸ δὲ προσενεγκαμένου πάντως πρὸς τὸ Δημητρίου συντακτέον, ὡς παντὶ αὐτόθεν γενήσεται Φανερὸν. Ὅτι δὲ οὕτως καὶ οὐκ ἄλλως τῷ Ἀριστοβούλῳ γέγραπται δηλοῖ ὁ Κλήμης τὰ τοῦ Ἀριστοβούλου, ὡς ἔθος αὐτῷ, μεταγράφων (σελ. 410): »ἐρμηνευθῆναι δὲ τὰς γραφὰς — φασὶν ἐπὶ βασιλέως Πτολεμαίου τοῦ Λάγου ἢ, ὡς τινες, ἐπὶ τοῦ Φιλαδέλφου ἐπικληθέντος τὴν μεγίστην φιλοτιμίαν εἰς τοῦτο προσενεγκαμένου Δημητρίου τοῦ Φαληρέως καὶ τὰ περὶ τὴν ἐρμηνείαν ἀκριβῶς πραγματευσαμένου.» Ὅρᾳς ὅτι ταῦτα ἐξ ἐκείνων μεταγέγραπται. Οὐκοῦν ὁ μὲν βασιλεὺς οὐδὲν περὶ τὸ πρῶγμα ἐσπούδασεν κατὰ τὴν τοῦ Ἀριστοβούλου μαρτυρίαν, ὁ δὲ Δημήτριος »ὅς ἦν ἐπὶ τῶν βιβλιοθηκῶν τοῦ βασιλέως» (ὡς οἱ Ἰουδαῖοι ψεύδονται) μείζονα φιλοτιμίαν προσενεγκάμενος τὰ περὶ τούτων ἐπραγματεύσατο. Ὅτι δὲ καὶ τοῦτο ψεύδεται ὁ Ἀριστόβουλος οὐ χαλεπὸν ἀποδείξει. Ὁ γὰρ Δημήτριος οὔτε τῶν βιβλιοθηκῶν ἐπεσάτει (ἴσμεν γὰρ ἀκριβῶς πάντας ἐξῆς τοὺς ἐπισατήσαντας, ἐν οἷς ὁ Δημήτριος οὐδαμοῦ φαίνεται) καὶ ὁ

»Ἡ δ' ὅλη ἐρμηνεία τῶν διὰ τοῦ Νόμου πάντων ἐπὶ τοῦ προσαγορευθέντος Φιλαδέλφου βασιλέως, σοῦ δὲ προγόνου, προσενεγκαμένου μείζονα φιλοτιμίαν, Δημητρίου τοῦ Φαληρέως πραγματευσαμένου τὰ περὶ τούτων.»

Ὁ Εὐσέβιος αὐτὰς ταῦτα ἐκ τῶν τοῦ Ἀριστοβούλου μετέγραψεν (ἐν τῇ Εὐαγγ. Προπαρ. ΙΓ'. β. σελ. 664. Β) ἀλλὰ τελῶς ἐπελάβετο τούτων ὕψερρον καὶ τὸν ἐξ Ἀλεξανδρείας Ἰουδαῖον, τὸν περιπατητικὸν Φιλόσοφον, τὸν κατὰ τὸν Φιλομήτορα γεγονότα ἵνα ποιῇ τῶν πρεσβυτέρων τῶν ὑπὸ τοῦ Ἑλεαζάρου ἐξ Ἱεροσολύμων πρὸς τὸν Φιλάδελφον ἀπεσταλμένων.

Φιλάδελφος σφόδρα μισῶν τὸν ἄνδρα, ἐπειδὴ τάχιστα εἰς τὴν ἀρχὴν κατέστη, ἐξήλασεν αὐτὸν εὐθὺς ἐκ τῆς πόλεως εἴτα μετ' οὐ πολὺ καὶ ἀπέκτεινεν. Οὐ θαῦμα μέντοι, παρ' ὀλίγου γὰρ ἦλθεν ὑπ' αὐτοῦ τῆς βασιλείας ἐκπεσεῖν καὶ βασιλεὺς τις ὢν

ὅτε χώσεται ἀνδρὶ χέρῃ

εἴπερ γὰρ τε χόλον γε καὶ αὐτῆμαρ καταπέψῃ

ἀλλὰ τε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον ὄφρα τελέσῃ.

Ἀπεμνημόνευσεν οὖν καὶ ὁ Φιλάδελφος τῷ Δημητρίῳ καὶ ὅτε πρῶτον ἐδυνήθη ἐξελάσας εἴτ' ἀπέκτεινεν. Ὁ δὲ σοφὸς ἡμῖν Περιπατητικὸς τούτων ὡς ἔοικεν οὐδὲν ἐπιστάμενος ὅσα ἄλλα ἐν τῇ μαρτυρίᾳ ψεύδεται ἐπισκοπεῖν ἄξιον. »Φανερὸν (φησὶν) ὅτι κατηκολούθησεν ὁ Πλάτων τῇ καθ' ἡμᾶς νομοθεσίᾳ καὶ Φανερὸς ἐστὶ περιειργασμένος ἕκαστα τῶν ἐν αὐτῇ.» Πεύδεται περιφανῶς. »Διερμηνεύεται γὰρ (φησὶν) πρὸ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως δι' ἐτέρων πρὸ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Περσῶν ἐπικρατήσεως. — ὡς εὐδὴλον εἶναι τὸν προειρημένον Φιλόσοφον εἰληφέναι πολλὰ· γέγονε γὰρ πολυμαθής.» Αὐτοσχεδιάζων ταῦτα καὶ πλαττόμενος Φανερὸς ἐστίν. »Διερμηνεύεται δι' ἐτέρων.» Διὰ τίνων, ποῦ, πότε; Οὐδεὶς ἂν εἴποι, ἀλλ' εἴπερ ὁ Πλάτων τὰ τοῦ Μωϋσέως παρείληφεν (ὅπερ αὐτῷ Φανερὸν καὶ ἀναντίλεκτον) ἀνάγκη δήπου διερμηνεῦσθαι αὐτὰ πρότερον ὁπωσδήποτε. Ἀλλὰ πότε διερμηνεύεται, ὧ λῶς; Ἀριστόβουλε; »Πρὸ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Περσῶν ἐπικρατήσεως.» Τίνα μέντοι λέγεις ἐπικρατήσιν Ἀλεξάνδρου τε καὶ τῶν Περσῶν; Δῆλον ὅτι τὴν τῆς Αἰγύπτου. Ἀλλὰ πάμπολυ διαφέρει, ὁ μὲν γὰρ Ἀλέξανδρος τὴν Αἴγυπτον κατεσρέψατο ἔτει πρὸ Χρ. ἐπιΦ. 332, οἱ δὲ Πέρσαι σχεδὸν τι διακοσίους ἔτεσι πρότερον, ἔτει 525. Λέγεις οὖν οἷον »πρὸ διακοσίων σχεδὸν ἢ τετρακοσίων ἐτῶν,» εὐηθέστερόν πως, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ. Ἀλλὰ καὶ νῦν Φανερὸς εἴ οὐδὲν ἄλλο περὶ τούτων πεπυσμένος πλὴν ὅτι ὁ Πλάτων τὰ τοῦ Μωϋσέως ἀνέγνωκεν. Ἀνάγκη ἄρα πρὸ τῆς τοῦ Πλάτωνος ἡλικίας διερμηνεῦσθαι. Οὐδὲ γὰρ ἐβραΐζειν ὁ Πλάτων ἠπίεστο καὶ οὐδεὶς τοῦτό γε τοῖς ἄλλοις ἐτόλμησε προσεπιψεύδεσθαι. Ὅτι δὲ τὸ πρὸ τῆς Ἀλεξάνδρου ἐπικρατείας διερμηνεῦσθαι οὐκ ἀπέχρη πρὸς τὴν τοῦ Πλάτωνος ἡλικίαν διὰ τοῦτο καὶ τοὺς Πέρσας προσέθηκες καὶ ἔτη ὀλίγου δεῖν διακόσια. Ἀλλ' οὐκ ἐστὶ τοῦτο διδάσκειν, ἀλλ' αὐτοσχεδιάζειν καὶ τὸ ἐπελθὼν λέγειν καὶ ψεύδεσθαι. Ἀλλ' »εὐδὴλον εἶναι φῆς τὸν Πλάτωνα ἐντεῦθεν εἰληφέναι πολλὰ· ἦν γὰρ πολυμαθής.» Οἷον τεκμηρίον χρῆ, ὧ βέλτετε! Σὺ ὁ Περιπα-

τητικὸς καὶ οὐκ ὀλίγῳ τινὶ τοῦ Πλάτωνος πολυμαθέστερος ὢν ὅσα ἄγνοεῖς! Οὐδὲ τὰ περὶ τοῦ Φαληρέως Δημητρίου οἶσθα γινώριμα πᾶσιν ὄντα. Εἴτα ἐπάγεις: »καθὼς καὶ Πυθαγόρας πολλὰ τῶν παρ' ἡμῖν μετενέγκας εἰς τὴν ἑαυτοῦ δογματοποιίαν κατεχώρισεν.»¹⁾ Καὶ ὁ Πυθαγόρας ἄρα τὰ τοῦ Μωϋσέως κέκλοφεν; Κέκλοφεν, εἴ τι πειθόμεθα τῷ πανσόφῳ Ἀρισοβούλῳ. Σοὶ δὲ ταῦτ' ἴσως, ὦ Φίλτατε Κόντος, ὑπερφυᾶ καὶ παραδοξότατα φαίνεται εἶναι. Μήπω θαυμάσης, ὦγαθέ, προσεξεύρηκε γάρ τι ὁ Ἀρισόβουλος ἔτι πολλῶ τούτων παραδοξότερον. Τί μὴν; Οὐ μόνον ὁ Πλάτων καὶ ὁ Πυθαγόρας πρότερον ἀλλὰ καὶ ὁ Ἡσίοδος καὶ ὁ Ὅμηρος αὐτὸς τὰ τοῦ Μωϋσέως κεκλόφασιν. Ἀπισεῖς; λαβὲ τὸ βιβλίον. Ἐν τῇ τοῦ Εὐσεβίου Εὐαγγ. Προπαρ. (ΙΓ. κεφ. ιβ. σελ. 667 D) ὁ Ἀρισόβουλος περὶ τῆς ἐβδόμης ἡμέρας τῆς τοῦ σαββάτου τάδε γράφει κατὰ λέξιν: »Διασαφεῖ δὲ καὶ Ὅμηρος καὶ Ἡσίοδος μετετληφότες ἐκ τῶν ἡμετέρων βιβλίων ἱερὰν εἶναι (τὴν ἐβδόμην ἡμέραν).» Ἀκούεις ὡς σαφῶς καὶ διαρρήδην λέγει: »μετετληφότες ἐκ τῶν ἡμετέρων βιβλίων.» Πόθεν λαβόντες; Χαλεπὸν εἰδέναι, εἴ μὴ αὐτὸς ὁ Μωϋσῆς τὴν ἐγκύκλιον παιδεύειν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ὡς οἶδεν ὁ Φίλων, ἐκδεδιδαγμένος τὰ ἑαυτοῦ ἑλληνιστὶ διηρμήνευσεν. Ἀλλὰ τί ποτ' εἶπεν ὁ Ὅμηρος παρὰ τοῦ Μωϋσέως μετετληφώς; καὶ τοῦτο γὰρ ἄξιον εἰδέναι. Ἀλλὰ τέ τινα, ἂ παρὰ τίθεται ὁ Ἀρισόβουλος, καὶ δὴ καὶ τὸν εἶχον τοῦτον.

Ἐβδομον ἡμᾶρ ἔην καὶ τῷ τετέλεστο ἅπαντα.

Ὁρᾷς; τοῦτο περιφηνῶς ἐκ τοῦ τῆς Γενέσεως βιβλίου μετετληπται. Ἀκηκοὼς ὁ Ὅμηρος ὅτι ὁ Θεὸς ἐν ἑξ ἡμέραις ποιήσας τὸν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν τῇ ἐβδόμῃ παύσαιτο τοῦ ἔργου, διὰ τοῦτο εἶπεν.

Ἐβδομον ἡμᾶρ ἔην καὶ τῷ τετέλεστο ἅπαντα.

Ἄλλ' ὁ ποιητὴς ἕτερόν τι εἶπεν (ἐν Ὀδυσσεΐᾳ Ε. 262):

Τέτρατον ἡμᾶρ ἔην καὶ τῷ τετέλεστο ἅπαντα.

τῷ δ' ἄρα πέμπτῳ πέμπ' ἀπὸ νήσου δῖα Καλυψώ.

Φροῦδος ἡμῖν ὁ Μωϋσῆς, ἡ δὲ τοῦ Ἀρισοβούλου κακουργία καὶ σκευωρία ἐπ' αὐτοφώρῳ κατείληπται. Καλὴν δίκην δέδωκεν ὁ πλάνους τῷ Βαλκεναρίῳ, ὅστις ἐν τῷ παγκάλῳ συγγράμματι Περὶ Ἀρι-

¹⁾ Ἀνθρώπινόν τι ἔπαθεν ὁ Βαλκενάριος κατεχώρησεν κελεύων γράφειν καὶ ὁ Γαίσφορδος αὐτῷ πισεύσας. Γινώριμον τὸ ῥῆμα τὸ καταχωρίζω, ὥς οὐδὲν δεῖν μαρτύρων.

σοβούλου τοῦ ἐξ Ἀλεξανδρείας Ἰουδαίου πρῶτος τὴν τὰνδρὸς πανουργίαν καταφωράσας οὕτως ἐξήλεγξε φανερώς ὥς κἂν τῶν σμικρὸν νοῦν κεκτημένων μηδένα ἀντειπεῖν ἔτι. Φανερόν γάρ πᾶσι γέγονεν ὅτι ταῦτα πάντα πέπλασαι καὶ ἐσκευώρηται ἐπὶ τῷ ἐν τοῦτο κατασκευάζειν, ὡς ἄρα ἡ τῶν Ἑβραίων σοφία πρεσβεύει τε καὶ πρωτεύει πάντων καὶ εἴ τι καλὸν καὶ γενναῖον τοῖς τῶν Ἑλλήνων φιλοσόφοις ἐξεύρηται πάντα παρὰ τῶν Ἑβραίων κέκλεπται. Ἐπὶ τούτῳ δὴ πάντα κάλων σείουσιν ἴν' ἀληθῆς ὢν Φανῇ ὁ χρησμὸς ὃν τοῦ Πυθίου Ἀπόλλωνος τῶν γοήτων τις κατεψεύσατο ἐν τῷ τοῦ Ἰουστίνου τοῦ Μάρτυρος Παραινετικῷ (σελ. 15 F):

Μοῦνοι Χαλδαῖοι σοφίην λάχον ἢ δ' ἄρ' Ἑβραῖοι.

Δουλεύοντες οὖν τῇ ὑποθέσει ταύτῃ καίπερ ἀτοπωτάτῃ οὔσῃ πάντα ποιοῦσι πλαττόμενοι καὶ νόθα ὑποβάλλοντες καὶ ψευδῇ ψευδέσι προσεπισωρεύοντες. Τίς ἂν οὖν τῶν εὖ φρονούντων ἔτι πισεύσειεν ὁτιοῦν τοιοῦτοις μάρτυσι, τοῖς πολλάκις ἤδη ψευδομαρτυρίων ἀλοῦσι καὶ τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα τὰ δὲ μηδέποτε γενόμενα ὡς γενόμενα διηγούμενοις καὶ διαβεβαιούμενοις; Ἐρρέτω τοίνυν ὁ πλάνους καὶ γόης καὶ τῶν ψευσμάτων δίκην διδόντω ὅψι μὲν ἀλλ' αἰεὶ διαμενοῦσαν. Εἰσαεὶ γὰρ ἄτιμος ἔστω καὶ μηδὲ περὶ ἐνὸς ἔτι μαρτυρεῖν αὐτῷ ἐξέστω.

Περὶ δὲ τοῦ πρωταγωνιστοῦ τοῦ κατεψευσμένου τούτου δράματος οὐπω εἰρήκαμεν. Ἔθος ἐστὶ τοῖς περὶ τῆς τῶν Χριστιανῶν ἀρχαιολογίας πραγματευομένοις ἥτοι Ἀρισταῖον ἢ Ἀριεῖαν αὐτὸν καλεῖν, ἀλλὰ καὶ τοῦνομα αὐτὸ κατέψευσαι. Ἐποδέδυκε γὰρ Ἰουδαῖός τις πλάνους ὑπὸ τὸ πρόσωπον ἀνδρὸς ἐνδόξου, εἴτε Ἀρισταίου εἴτε Ἀριεῖου καλουμένου, φίλου ὄντος ἐν τοῖς μάλιστα τῷ Πτολεμαίῳ τῷ Φιλαδέλφῳ καὶ μέγιστον παρὰ τῷ βασιλεῖ δυναμένου. Οὗτος οὖν ὁ ψευδολόγος καὶ ἀπατεὼν Ἰουδαῖος πᾶμπρωτος, ὡς ἔοικεν, αὕξειν καὶ σεμνύνειν τὰ τῶν Ἑβραίων συγγράμματα ἐβελήσας, τερατώδη τινὰ ἱστορίαν πέπλακεν, ὡς ἄρα ὁ Φιλάδελφος πάτη σπουδῇ καὶ Φιλοτιμίᾳ χρησάμενος συσπουδάσαντος εἰς τὰ μάλιστα τοῦ Φαληρέως Δημητρίου τὰ παλαιὰ τῶν Ἰουδαίων βιβλία κτήσαιτό τε καὶ διερμηνεύσειε. Παραχρῶμενος οὖν ὁ ἄνθρωπος προσώποις ἀνδρῶν ἐνδοξοτάτων οὔτε τᾶληθοῦς οὔτε τοῦ πιθανοῦ οὔθ' ὅλως τοῦ δυνατοῦ γενέσθαι οὐδὲν φροντίσας τὰ ἑαυτῷ δόξαντα τολμηρῶς καὶ ἀναισχύντως πέπλακε παρὰ τε τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν τῶν τ' ἀνθρώπων καὶ τῶν πραγμάτων φύσιν ψευδόμενος ὁτιοῦν. Ἐν δὲ τοῦτο εὐτύχησεν ὁ γόης, τὸ ἐπιτυχεῖν πλείων ἐπαινετῶν καὶ κριτῶν εὐεξα-

πατήτων καὶ εὐηθεσάτων καὶ τοῦ εὖ Φρονεῖν παντελῶς ἀπηλλαγμέ-
νων, Ἰουδαίων τε ἅμα καὶ Χριστιανῶν. Τοσοῦτον γὰρ τότε σκότος
ἐπεπόλασεν, ὥς τε τὰ μὲν ἀληθῆ παραπόλωλεν, ὁ δὲ πάντων μάλιστα
ψευδολόγος ὑπὸ πάντων πιστευόμενος, ἐγκωμιαζόμενος, θαυμαζόμε-
νος ἔτι καὶ νῦν γνωρίζεται παρὰ πᾶσιν Ἀριστῶς ἢ Ἀριστεῶς ψευ-
δωνύμως καλούμενος, καὶ πάλαι μὲν ὁ ἀνὴρ ψευδόμενος ἐξελέλεγ-
κται, διατελοῦσι δ' αἰεὶ τινες νομίζοντες τοῖς ψευδέσιν ἴσως
ἀληθεῖς τι παραμεμῖχθαι καὶ οὐδὲν παύονται τοῦ τε Σωτή-
ρος μεμνημένοι καὶ τοῦ Φιλαδέλφου καὶ τοῦ Δημητρίου ὡς τῶν τοῦ
Ψευδαριστοῦ ἐν γέ τι ἀληθεῖς περιεχόντων. Ἐμοὶ δὲ ταῦτα οὐδ'
ὅτι οὖν ἀληθείας μετέχειν δοκεῖ ἀλλὰ πάντα ὁμοίως πεπλάσθαι τε
καὶ ἐσκευρῆσθαι, ὁ δὲ τὰ ὑποβολιμαῖα ταῦτα αὐτοσχεδιάσας ἐνός
μόνου φαίνεται ἐσοχασμένος, τοῦ τοῖς ὁμοεθνεῖσιν ἀμωσγέπως τάληθῃ
καταχαρίζεσθαι. Καὶ περὶ μὲν τῶν ἄλλων τῶν περιφανῶς ἐψευ-
σμένων οὐκ ἔρῳ, ἐπίσκεψαι δέ μοι μόνον τὴν τῆς λέξεως μοχθηρίαν.
Τὰ τῷ Ἀθηναίῳ Δημητρίῳ εἰρημένα καὶ ἐπεσαλμένα (πέπλακε γὰρ
ὁ γόης καὶ ἐπιστολὴν τινα τοῦ Φαληρέως πρὸς τὸν Φιλάδελφον) οὐ
μόνον Ἀττικῆς χάριτος οὐδὲν ἀπόζει καὶ οὐδὲν ὅλως Ἀττικὸν ἐμ-
φαίνει, ἀλλὰ καὶ ἰδιωτικῶς τὰ πάντα πέφρασαι καὶ ἡμιβαρβάρως,
οἷα ἂν ὁ τυχὼν ἐκ τοῦ Ἀλεξανδρέων σύρφακος αὐτοσχεδιάζων εἴποι.
Ὁ δὲ Ἐλεάζαρος ὁ Ἀρχιερεὺς πῶς δοκεῖς ἐπισέλλει τε καὶ ἐρμη-
νεύει; Ἀκουε δὴ: »Εἰ αὐτός τε ἔρρωσαι καὶ ἡ βασιλίσσα
Ἀρσινόη ἢ ἀδελφὴ καὶ τὰ τέκνα, καλῶς ἂν ἔχοι κτέ.»
Ἄλλ', ὃ βέλτιστε ἀρχιερεῦ, παρὰ τῶν Ῥωμαίων τοῦτο μεμάθηκας,
οἷς ἔθος ἐν πᾶσιν ἀεὶ τοῖς ἐπισελλομένοις προγράφειν SI VALES BENE
EST, μᾶλλον δὲ διὰ τὸ σύνηδες συντόμως S. V. B. E¹). Πόθεν
οὖν σοὶ ταῦτα τῷ κατὰ τὸν δεῦτερον Πτολεμαῖον γράφοντι; Ἔτι
δὲ καὶ τὸ τῆς ἀδελφῆς ὄνομα οὐ καλῶς προσέριψας. Πῶς γὰρ
ιερεὺς ὢν οὐ βδελύττει τὸ μύσος; ἐβίνει ἀδελφὸς, ὠλεξίκακε,

¹) Ἐν καὶ δεῦτερον τούτου παράδειγμα ἐκ τῆς τοῦ Ἰωσήπου Ἀρ-
χαιολογίας ὑπογράφω. ΙΔ. ι. § β. Γάιος Ἰούλιος Καῖσαρ αὐτοκρά-
τωρ — εἰ ἔρρωσθε εὖ ἂν ἔχοι, καὶ γὰρ δὲ ἔρρωμαι σὺν τῷ στρατο-
πέδῳ. ΙΔ. ιβ. § γ. Μάρκος Ἀντώνιος αὐτοκράτωρ — εἰ ἔρρωσθε
εὖ ἂν ἔχοι, ἔρρωμαι δὲ καὶ αὐτὸς μετὰ τοῦ στρατεύματος. C. Iu-
lius Caesar (M. Antonius) Imperator — Si valetis bene est, ego
exercitusque valeamus. Οὕτως οὖν οἱ Ῥωμαῖοι πάντες ἀεὶ πρὸς
πάντας ἐπισέλλουσιν, Ἑλλήνων δὲ οὐδεὶς, οἶμαι δὲ οὐδὲ τῶν Ἰου-
δαίων, μήτι γε ἐπὶ τοῦ δευτέρου Πτολεμαίου.

τὴν ὁμομητρίαν ἀδελφὴν! Πόσῳ δὴ σοῦ κρείττων ὁ ποιήσας τὸ
περιβόητον·

εἰς οὐχ ὅσιν τρυμαλιὴν τὸ κέντρον ὠθεῖς.

ἀλλ' ἐῷμεν τὸν Ἰουδαῖον, ἵνα τοῦ Ἀθηναίου ἀκούωμεν. Ἀκροασά-
μενος ὁ βασιλεὺς τῶν τοῦ Μαῦσέως νόμων καὶ ὑπερβαυμάσας τὸν
Δημήτριον ἐρωτᾷ πῶς δῆτα τῶν πανσόφων τούτων νόμων οὐδεὶς
πώποτε τῶν Ἑλλήνων ἐμνήσθη. Ἐδᾶκνε δὲ τοῦτο σφόδρα, ὥς
ἔοικε, τοὺς ἐν τῇ Ἑλλάδι Ἰουδαίους, διὸ οἱ μὲν ἀπίθνα αἰτιολο-
γοῦσιν, οἱ δὲ νόθα πανούργως ὑπέβαλον. Αὐτὸς δὲ Ψευδαριστὸς ἐν
τοῖς ἄνω προφέρεται ἐπιστολὴν τοῦ Δημητρίου πρὸς τὸν βασιλέα, ἐν
ᾗ μάρτυρα παράγει Ἀβδηρίτην τινὰ Ἐκαταῖον (οὔτε Ἀβδηρίτην
ὄντα οὔτε Ἐκαταῖον, ἀλλ' ἀπατεῶνα καὶ αὐτὸν Ἰουδαῖον ψευδώνυ-
μον) τάδε λέγων: »Πόρρω γεγονάσιν οἱ τε συγγραφεῖς καὶ ποιηταὶ
καὶ τὸ τῶν ἱστορικῶν πλῆθος τῆς ἐπιμνήσεως τῶν προειρημένων βι-
βλίων — διὰ τὸ ἀγνὴν τινα καὶ σεμνὴν εἶναι τὴν ἐν αὐτοῖς θεω-
ρίαν, ὥς Φησιν Ἐκαταῖος ὁ Ἀβδηρίτης.» Οὐ πάνυ τι μανθάνω
ὃ, τι καὶ λέγει. Φησὶ γὰρ ὅτι διὰ τὸ ἀγνὴν εἶναι τὴν θεωρίαν
ταύτην καὶ σεμνὴν, διὰ τοῦτο οὐδεὶς αὐτῆς μέμνηται. Οὐκ ἄρα,
ὦ Δημήτριε, μεμνήμεθα τῶν σεμνῶν καὶ ἀγνῶν εἶναι δοκούντων;
Ἔοικε δὲ οὐδὲ ὁ βασιλεὺς ἐγνωκέναι τὸ ῥηθὲν, νῦν γὰρ πάλιν τὸ
αὐτὸ ἐρωτᾷ. ὁ δὲ Δημήτριος διὰ πλειόνων εὐμαθέστερον ἀποκρίνεται
διδάσκων ὅτι ἤδη τινὲς ἐπιχειρήσαντες τούτων μνημονεύειν καὶ εἰς
γνώσιν τοῖς Ἑλλήσιν ἄγειν ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἐπλήγησαν. »καὶ γὰρ
ἔφησεν ἀκηκοέναι Θεοπόμπου διότι μέλλων τινὰ τῶν προηρημευμέ-
νων ἐπισφαλέστερον ἐκ τοῦ νόμου προσισορεῖν ταραχὴν λάβοι τῆς δι-
ανοίας πλεῖον ἡμερῶν τριάκοντα, — καὶ παρὰ Θεοδέκτου δὲ τοῦ
τῶν τραγωδιῶν ποιητοῦ μετέλαβον ἐγὼ διότι παραφέρειν μέλλοντος
(γρ. μέλλων) τι τῶν ἀναγεγραμμένων ἐν τῇ βίβλῳ πρὸς τι δρᾶμα
τὰς ὕψεις ἀπεγλαυκώθη.» Ὅρᾳς ὅτι ἡλικιωτῶν καὶ φίλων τινῶν
ἐαυτοῦ μνημονεύει, ὃν αὐτὸς Φησιν ἀκηκοέναι τὰ ἐαυτῶν πάθῃ
διηγουμένων »ἔφησεν ἀκηκοέναι Θεοπόμπου» καὶ »παρὰ Θεοδέκτου
δὲ μετέλαβον ἐγὼ.» Φέρεται μὲν καὶ ἑτέρα γραφὴ »περὶ Θεο-
δέκτου», τὸ δὲ ἐγὼ προσκείμενον σαφῶς δείκνυσι τὸ παρὰ ὀρθῶς
ἔχον. »τοῦ Θεοδέκτου αὐτὸς (Φησὶν) ἤκουσα.» Ἀλλὰ μὴν οὔτε
τῷ Θεοπόμπῳ εἰκὸς τὸν Δημήτριον συγγενέσθαι· ὅτε μὲν γὰρ τῷ
Ἰσοκράτει ἐσχόλαζεν ὁ Θεόπομπος ὁ Δημήτριος παῖς ἔτι ἦν, ὕστε-
ρον δὲ οὗτ' Ἀθήναζε ἀφίκετο ὁ μιταθῆναιος Θεόπομπος καὶ εἰς Αἴ-
γυπτον ἐλθεῖν βουλόμενον ὁ πρῶτος Πτολεμαῖος οὐ προσεῖτο. Ἀλλ'

οὐδὲ τὸν Θεοδέκτην, οἶμαι, εἶδεν ὁ Δημήτριος, ἀπέθανε γὰρ ὁ ποιη-
τὴς νέος ὢν ὀκτώ που ἔτεσι πρότερον ἢ τὸν Δημήτριον πρὸς τὰ
κοινὰ προσελθεῖν. Ἄλλ' ἔσω, ἐγένετο ἀμφοτέρων φίλος καὶ συνή-
θης, πόθεν δ' ἔλαβον ἐκεῖνοι τὰ τῶν Ἑβραίων νόμιμα καὶ δόγματα;
» Ἐκ τῶν προηρμηνευμένων" Φησὶν. Ἀλλὰ τίς καὶ πότε
καὶ πῶς ταῦτα προηρμήνευσεν; Ἐχρήσαντο ἴσως τῷ τοῦ Πλάτωνος
ἀντιγράφῳ, ὅθεν ὁ Φιλόσοφος οὕτω πολλὰ καὶ καλὰ κέκλοφεν.
Εἶτα πῶς ποτὲ αὐτοῖς παρέστη ὅτι ὁ Θεὸς μηνίσειε διὰ τὸ τὰ θεῖα
ἐκφέρεισθαι; Οὐ γὰρ ἦν ἀπόρητα ταῦτα καὶ μυθήρια, ἀ ἐξορχεῖ-
σθαι οὐ θέμις, ἀλλὰ Νόμιμα Βαρβαρικά πάσαι ἡρμηνευμένα καὶ
ἐν μέσῳ κείμενα πᾶσι τοῖς Φιλαναγνωστοῖσι. Κᾶτα πῶς οὐ κατε-
πλάγη ὁ Πτολεμαῖος τὰ αὐτὰ τολμῶν ἐκείνοις, κίνδυνος γὰρ ἦν
καὶ δέος μὴ τὰ ἴσα ἀμαρτάνων ἦτοι τοῦ νοῦ ἐξεσταίη καὶ μανεῖη ὡς
ὁ Θεόπομπος, ἢ καθάπερ ὁ Θεοδέκτης ἀπογλαυκωθείη τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς καὶ τυφλὸς γένοιτο. Ὁ δὲ βασιλεὺς οὐδὲν τούτων φοβηθείς
» μεταλαβὼν περὶ τούτων τὰ περὶ (γρ. παρὰ) τοῦ Δημητρίου προσ-
κυνήσας ἐκέλευσε μεγάλην ἐπιμέλειαν ποιῆσθαι τῶν βιβλίων,"
κατὰ τὸν Ψευδαρισταῖον. Οἱ μὲν πάσαι Ἕλληνες μόνους τοὺς θεοὺς
προσεκύνουν, ὁ δὲ Φιλάδελφος καὶ τὰ τῶν Ἰουδαίων βιβλία προσ-
κυνεῖ! Ἄλλ' ἀποχρώντως ἔκ τε τῶν ἄλλων καὶ ἐκ τῆς αὐτοῦ
προσκυνήσεως ταύτης πᾶς τις αἰσθήσεται ὅτι Ἰουδαῖοί τινες ὄλεθροι
προσωπεῖα Ἑλληνικὰ περικείμενοι δρᾶμα Ἑλληνικὸν κακῶς ὑποκρι-
νόμενοι ἐπιτρίβουσι. Πάντα μὲν οὖν ἐκεῖνα νόθα καὶ ὑποβολιμαῖα,
πάντα μοχθηρά, οὐδὲν δὲ τῆς λέξεως ἢ χρῶνται οἱ γόητες μιαιώ-
τερον. Ὁ Πτολεμαῖος, ὁ Δημήτριος, πάντες οἱ ἄλλοι οὐδὲν βέλ-
τιον ἐλληνίζουσιν ἢ οἱ ἐπιτυχόντες ἐκ τοῦ πολλοῦ συρφετοῦ τῶν
Ἀλεξανδρέων. Ἐξ ὧν ἐκάστοτε παρεθέμεθα ἱκανῶς ἤδη τὸ μοχθηρὸν
καὶ συρφετῶδες τῆς λέξεως φανερόν σοι, οἶμαι, γέγονεν. Ὀλίγα
δ' ἄττα προσίθεις τὸν περὶ τούτων λόγον καταπαύσω. Τοῦ πράγ-
ματος τέλος λαβόντος » παρανεγνώσθη τῷ βασιλεῖ πάντα καὶ
λίαν ἐξεθαύμασε τὴν τοῦ νομοθέτου διάνοιαν." Τὸ παρανα-
γιγνώσκειν ὅ, τι ἐστὶν ὁ Ψευδαρισταῖος, ὡς ἔοικεν, ἀγνοεῖ· εἰ δὲ
μὴ, ὁ Πτολεμαῖος ἠκρόασατο πρῶτον μὲν τῶν Ἑβραίων γεγραμμέ-
νων, εἶτα δὲ τῶν αὐτῶν αὐθις Ἑλλήνισι μετῃρμηνευμένων, τοῦτο
γὰρ δηλοῖ τὸ παραναγνώσθηναι, οἷον ἀντιβληθῆναι, εἶτα
ταῦτα » λίαν ἐξεθαύμασε", τὸ δὲ λίαν ψέγοντός ἐστιν ὡς
πέρα τοῦ μετρίου θαυμάζοντα, ὁ δὲ καλὸς Ψευδαρισταῖος τούναντιον
βούλεται, παρέλκει δὲ ἢ ἐξ ἐν τῷ ἐξεθαύμασε. Μετ' ὀλίγα

δὲ ὁ Δημήτριος Θεοπόμπου Φησὶν ἀκηκοέναι » διότι — ταραχὴν
λάβοι τῆς διανοίας." Οἱ μεταγενέστεροι τῶν παλαιῶν τούτῳ μά-
λιστα διαφέρουσιν, ὅτι οἱ μὲν παλαιοὶ τῇ τῶν πραγμάτων φύσει
ἀκόλουθα λέγουσιν, οἱ δὲ τάναντία. Οἱ μὲν οὖν πάσαι Ἕλληνες
ἔλεγον: λαμβάνει με ὕπνος, φόβος, τρόμος, ὑποψία, ταραχή
καὶ πάντα τὰ τούτοις ὅμοια, οἱ δὲ ἀνοήτως: λαμβάνω ὕπνον,
φόβον, κτλ. καὶ » λαμβάνω ταραχὴν τῆς διανοίας." Κἂν
ἐν τι τῶν τοιούτων παραχρῆμα τοὺς μεταγενεστέρους ἐλέγχει. Ὀλί-
γον δὲ ὑποβάς γράφει ὧδε: » τὰ θεῖα βούλεται εἰς κοινούς ἀν-
θρώπους ἐκφέρειν." Ἐχομέν σε, ὦ Ἰουδαῖε, σὺ μὲν γὰρ κοινούς
ἀποκαλεῖς τοὺς βεβήλους καὶ τῆς σῆς θρησκείας οὐ μετέχοντας
(οἷον μεμιασμένους καὶ ἀκαθάρτους λέγων, ἐπεὶ περ τὸ κοι-
νοῦν τιθεῖς ἐπὶ τοῦ μαιίνειν), ὁ δ' Ἕλληνα τὸν Φιλάνθρωπον καὶ
εὐπροσήγορον καὶ εὐπρόσοδον κοινὸν ὀνομάζει. Γελοῖός ἐστιν ἄρα
ὁ Ἀθηναῖος τῇ φωνῇ ἐβραΐζων. Οὐχ ἐβραΐζει δὲ ὁ Φαληρεὺς ἀλλὰ
ῥωμαΐζει ἐν τοῖς ἐξῆς οὕτω λέγων: » παρὰ Θεοδέκτου μετέλαβον
ἐγὼ διότι — ἀπεγλαυκώθη." Ῥωμαῖσι γὰρ λέγεται ΛΑΓΕΡΙ (με-
τέλαβον) ἀντὶ τοῦ ἐπυθόμην καὶ ἤκουσα. Ἄλλ' οὐδὲν ἔτι δεῖ
περὶ τούτων τὸν λόγον μηκύνειν, ἢ ταῦτα γὰρ εἰς τὸ ἐξελέγξαι
τοὺς ἀπατεῶνας ἱκανὰ ἢ οὐδὲν οὐδέποτε ἔσαι ἱκανόν.

Παύσομαι δὲ νῦν περὶ τούτων λέγων ἐν ἔτι ἐπειπὼν ἐκ τῶν τῷ
Αἰσχίνῃ εἰς Τίμαρχον εἰρημένων (σελ. 107): » οὕτως ἰσχυρόν
ἐστὶν ἢ ἀλήθεια ὥς πάντων ἐπικρατεῖν τῶν ἀνθρωπί-
νων λογισμῶν."

Ἐπάξω δὲ τούτοις ἔτι ἐν μόνον ἐκ τῆς τῶν Χριστιανῶν ἀρχαιο-
λογίας. Ὁ γνωστὸς κατὰ τὸν Κλήμεντα (σελ. 869): » οὐ μόνον
τῶν ἐνταῦθα κολάσεων ἀλλὰ καὶ τῶν ἡδέων ἀπάντων καταφρονεῖ.
Φασὶ γοῦν τὸν μακάριον Πέτρον θεατάμενον τὴν αὐτοῦ γυναῖκα
ἀγομένην τὴν ἐπὶ θάνατον ἡσθῆναι μὲν τῆς κλήσεως χάριν καὶ
τῆς εἰς οἶκον ἀνακομιδῆς, ἐπιφωνήσαι δὲ εὖ μάλα προτρεπτικῶς τε
καὶ παρακλητικῶς ἐξ ὀνόματος προσειπόντα· μεμνήσθω αὐτῇ
τοῦ Κυρίου." Πότερον τὸν ἄνδρα ἢ τὴν γυναῖκα τὴν ἐπὶ θάνατον
ἀχθῆναι νομίζει; Τὸν ἄνδρα δὴλον ὅτι, τὸν Πέτρον αὐτὸν, τὸν
ἡσθέντα τῇ κλήσει καὶ τῇ γυναικὶ τὰ βέλτισα εἰς τὸν λοιπὸν βίον
παραινοῦντα. Γραπτέον ἄρα ἀγόμενον ἀντὶ τοῦ ἀγομένην.
Ἀλλὰ τί ποτε τὴν ἐπὶ θάνατον ἀπαγόμενον ἐπεφώνησε τῇ γυναικὶ;
Ἀδιανόητον γὰρ τὸ » μεμνήσθω αὐτῇ τοῦ Κυρίου." Διορθώσεις

δὲ Φαυλότατα καὶ ῥᾶσα ἐκ τῆς παλαιᾶς γραφῆς τῆς οὕτως ἐχούσης· ΜΕΜΝΗΣΘΩΤΑΤΗ, τὸ δὲ Ι οὐ προσγράφεται· ὡς μυριάκις ἐν ἄλλοις καὶ νῦν συνεχύθη τὸ Θ καὶ Ο, καὶ προσφωνῶν τῇ γυναικὶ ἀνεφθέγγετο ὁ Πέτρος· »Μέμνησο, ὦ αὖτις, τοῦ Κυρίου¹⁾).

Ἐν τοῖς παλαιότεροις τῶν βιβλίων ἐὰν μὴ τις τοῖς λεγομένοις σφόδρα τὸν νοῦν προσέχη οὐκ ἂν μόνοις τοῖς ὀφθαλμοῖς τὸ Θ καὶ τὸ Ο διαγνοίη. Συγχέεται οὖν συνεχῶς διὰ τὸ τοὺς μεταγράφοντας νυσάζειν ἐκάστοτε, καὶ πολλαχοῦ ἀδιανόητα καὶ γελοῖα ἢ σύγχυσις αὕτη τέτοκεν, οἷον θυσία — οὐσία, Πάροικος — Παρθικός, ἢ οἶκων — ἡθικῶν, οὐ με — θυμέ, οὐρά — θύρα, ἐπίουρον — ἐπίθυρον, καὶ ἕτερα μυρία. Παρὰ τῷ Ἀλκίφρονι που ἐν τοῖς ἀντιγράφοις φέρεται· »γραμματοῖς Φοιτᾶ ἰδίῳρα,²⁾ ὁ δὲ Ἐμπερούσιος εὐστοχῶτατα Φοιτᾶ δίθυρα μετέγραψεν. Ὅρᾳς ὅπως ἐγένετο τὸ πταῖσμα ἐκ τοῦ ΦΟΙΤΑΙΔΙΟΥΤΡΑ³⁾;

Ἄλλ' οὐ μόνοι οἱ παλαιοὶ τῶν ἀντιγραφῶν τὰ τοιαῦτα πλημμελοῦσιν. Ἀνώρυξέ τις οὐ πρὸ πολλοῦ ἐν τῇ Κύπρῳ σήλην τινὰ ἔχουσιν ἐπίγραμμα, οὗ τοὺς δύο εἰχους τοὺς τελευταίους μετέγραψε καὶ ἐξέδωκεν ἐν Παρίσις ἐν τῇ καλουμένῃ Ἀρχαιολογικῇ Ἐξετάσει (Revue Archéologique, 1866, p. 440) οὕτως ἔχοντας·

Οὐκ ἄκος ἔσαι δ' ἀσπάριος, ξένη, χαῖρε προσεῖπας,

κοινὸς ἐπεὶ θνατοῖς ὁ πλόος εἰς Φλιμένους.

διώρθωσε δ' ἕτερός τις σελ. 443 ὥδε:

Οὐ κακὸς ἔσαι δ' ἀσπασμὸς, ξένη, χαῖρε προσεῖπαι.

Οὐκ ἔστι δὲ τοῦτο διορθοῦν, οἶμαι, ἀλλὰ παίζειν, μᾶλλον δὲ τῷ ποιητῇ ἐμπαίζειν. Ὁ εὐρὺν τὴν σήλην τὸ μὲν ΟΥΚΑΚΟCΘCΤΑΙ-ΔΑC κακῶς ἀνέγνωκε, τὸ δὲ ΠΑΡΙΘΙΕΝΕ κακῶς μεταγέγραφε· δῆλος γὰρ ἐστὶν ὁ ποιήσας τοῦ ἐπίγραμμα οὕτως εἰπών·

¹⁾ Ἐδειξα ταῦτα ἀρτίως φίλῳ τινὶ τὴν τῶν Χριστιανῶν ἀρχαιολογίαν ἐν τοῖς μάλιστα εἰδόντι. Ὅρᾳς, ἔφη, ὅτι οὐδὲ ὁ Κλήμης τοῦ νομα τῆς τοῦ Πέτρου γυναικὸς ἤδει. Χρῶνται γὰρ τῷ ὦ οὗτος, ὦ αὖτις, πρὸς τοὺς ὧν τοῦνομα ἀγνοοῦσιν, ὡς ἐν τοῖς Αἰσωπείοις μύθοις ἐκάστοτε. Ὡσαύτως δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Κλήμης (σελ. 185): »μὴ σπεύσης εἰς βλάβην, ὦ οὗτος.»

²⁾ Ἐν τῷ τοῦ Πλάτωνος Εὐθυδήμῳ (σελ. 272 D) φέρεται ἐν πᾶσι: »καὶ σὺ τί που συμφοίτα ἴσως δέ» κτέ. ἀντὶ τοῦ: »καὶ σὺ τί οὐ συμφοίτῃς, ὡς δέ —». πεπλάνηκε τὸν ἀντιγραφέα καὶ νῦν ἡ ἀρχαία γραφὴ ΤΙΟΥCΤΜΦΟΙΤΑΙCΩCΔΕ. δοκῶν γὰρ ὁρᾶν τὸ ἴσως δέ τᾶλλα παρέφθιρεν.

Οὐ κακὸς ἔς' Αἴδα, παρίθι, ξένη, χαῖρε προσεῖπας
κοινὸς ἐπεὶ θνατοῖς ὁ πλόος εἰς Φλιμένους.

Τοῖς γε τοιοῦτοις οὐκ ἔξοισιν, οἶμαι, πικρῶς τοῖς παλαιοῖς ἀντιγραφεῦσι καὶ ὅτι οὐκ ἀμάρτωσιν ἐπιτιμᾶν· αὐτοὶ γὰρ οὐδὲν βελτίους εἰσιν, ὡς ὁρᾶς. Προσθήσω δὲ τούτοις καὶ ἕτερόν τι παράδειγμα, ἵνα σημείωσιν τινὰ τοῦ Ἀρισάρχου κακίᾳ διεφθαρμένην καὶ παντελῶς ἄχρηστον γεγεννημένην διασώσω. Ἐν τῇ Ὀδυσσεΐ (Σ. 114—116) οἱ μνηστῆρες τῷ Ὀδυσσεῖ τὸν Ἴρον νενικηκότι συγχαίροντες, πάντα τὰ γαθὰ σοὶ δοίη Ζεὺς, Φασίν,

ὅς τοῦτον τὸν ἀναλτον ἀλητεύειν ἀπέπαυτας

ἐν δῆμῳ· τάχα γὰρ μιν ἀνέξομεν ἡπειρόνδε

εἰς Ἐχέτον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων.

τούτων τῶν εἰχων τῷ δευτέρῳ καὶ τρίτῳ ἐν τῇ Ἀρισαρχείῳ ἐκδόσει ὀβελοὶ παρέκειντο μετ' ἀπερίστων, τῆς δὲ ἀθετήσεως ἐν τοῖς νῦν φερομένοις σχολίοις τοῖς ἐκ τῶν Ἀρισαρχείων ὑπομνημάτων ὁπωσοῦν μετωχτευμένοις λόγος ἀποδίδεται διὰ τῶνδε· »οὗτοι οἱ δύο ἐκ τῶν ἀνωθεν μετήχθησαν· ἐκεῖ μὲν γὰρ προτρέπων φοβεῖ, ἐνταῦθα δὲ ἀπάνθρωπον τελέως τὸ ἡμιονήπια τελεῖν, διὸ περιγράφονταί» Πρῶτον μὲν ἀντὶ τοῦ μετήχθησαν γράφε μοι μετηνέχθησαν, οὐ γὰρ μετὰ γεται εἰχος, ὥσπερ ἀνθρώπος τις, ἀλλὰ μεταφέρεται, ἔπειτα δὲ ἐν τοῖς τελέως ἀδιανόητοις τούτοις »τὸ ἡμιονήπια τελεῖν» τί ποτε κέκρυπται ζήτηι. Δοκῶ δὲ μοι εὐρηκέναι τε τᾶληθές καὶ σέ γε ῥαδίως πείσειν· ἀναγνωσέον γὰρ »ἀπάνθρωπον τελέως τὸ ἡμιονήπια ἀπειλεῖν.» Οὐ καὶ σοὶ δοκεῖ, ὦ κράτιστε Κόντος; Ὅρᾳς ὅπως ἐκ τοῦ ΗΜΙΘΝΗΤΙΑ ὑπονυσάζων τις καὶ οὐδὲν ἐνθυμούμενος ἐποίησε τὸ ἡμιονήπια, εἶτα τὸ λοιπὸν τὸ ΠΕΙΛΕΙΝ εἰς τὸ τελεῖν μετετύπωσεν.

Ἄλλ' ἐπαναδραμητέον ἐπὶ τὸν ἐξ ἀρχῆς λόγον, ἀπὸ γὰρ τῆς τοῦ Πέτρου γυναικὸς »εἰς Ἐχέτον βασιλῆα» μακρὰν ὁδὸν ἀπεπλανήθημεν τὰ παλαιογραφικὰ ταῦτα ἀναλέγοντες. Ἐγὼ δ' αἰεί πως τοῦτο ποιῶν ἠδομαι τὴν ἐν τούτοις ἐνέργειαν καὶ πειθανάγκην περὶ πλείστου ποιούμενος καὶ νομίζων ταῦτα μάλιστα τὰς τῶν νεωτέρων ψυχὰς ἀκονᾶν καὶ τὸ διορατικὸν τῆς ψυχῆς ὄμμα τοῖς εὐφροσύνοις τῶν νέων ἐκ τῆς τῶν πολλῶν ἀκρισίας τεθολωμένον λαμπρύνειν. Ὁ γὰρ φύσει τε συνετὸς καὶ εὐστοχος ὢν καὶ τὰ περὶ τὴν παλαιογραφίαν ἀκριβῶς εἰδὼς οὗτος μάλιστα κατὰ τὴν κριτικὴν τέχνην

ἐξωμμάτῳ καὶ λελάρπρυνται κόρας.

Διὸ προσθῶμεν καὶ ἕτερον· ὁ Ἀρισόβουλος ἐν τῇ τοῦ Εὐσεβίου

Εὐαγγ. Προπαρ. σελ. 665 Β. ἐκ τῶν τοῦ Ὁρφέως τάδε παρατί-
θεται

σὺ δέ κεν ῥέα πάντ' ἐσορήσῃς | αἴ κεν ἴδῃς αὐτόν.
πάντων βαρβαρώτατον ὄρᾳς τὸ ΕΣΟΡΗΣΑΙΣ, τί δὲ ἐν αὐτῷ κέ-
κρυπται; Ἀπόλωλεν ἐν γράμμα καὶ τὸ Θ εἰς τὸ Ο μεταπέπτωκε,
γραπτέον γάρ.

σὺ δέ κεν ῥέα πάντ' ἐσαθρήσῃς.

Νῦν δὲ ἐπὶ τὸν Κλήμεντα παλινδρομητέον.

Ὁ Κλήμης γράφει σελ. 48: »Τὸν Μακεδόνα τὸν ἐκ Πέλλης
τὸν Ἀμύντορος Φίλιππον ἐν Κυνοσάργει νομοθετοῦντες προσκυνεῖν,
τὸν τὴν κλεῖν κατεαγότα καὶ τὸ σκέλος πεπηρωμένον, ὃς ἐξεκόπη
τὸν ὀφθαλμόν.» Γνωρίζεις τὰ τοῦ ῥήτορος (ἐν τῷ περὶ τοῦ σεΦά-
νου σελ. 247) τὰ περίφημα ἐκεῖνα: »ἐώραν δ' αὐτὸν τὸν Φίλιπ-
πον, πρὸς ὃν ἦν ἡμῖν ὁ ἀγὼν, ὑπὲρ ἀρχῆς καὶ δυνατείας τὸν
ὀφθαλμόν ἐκκεκομμένον, τὴν κλεῖν κατεαγότα, τὴν χεῖρα, τὸ σκέλος
πεπηρωμένον» καὶ τὰ ἐξῆς, ἃ πάντες ἴσμεν ἀπὸ στόματος. »Ὀμιην
δὲ τὸν Φίλιππον οὐχὶ Ἀμύντορος ἀλλ' Ἀμύντου υἱὸν εἶναι.
Αἰσχροὺν δὲ τὰ τοιαῦτα πταίσματα ἀδιόρθωτα παραλιπεῖν καὶ ἴσως
οὐδὲ μνήμης ἀξιὸν τισι δόξει τὸ πρᾶγμα. Οὐδ' ἐμοὶ δοκεῖ, ἀλλὰ
προφάσει χρῶμαι ταύτῃ ἵνα τοῦ Αἰσχίνου ῥῆσιν τινα κακῶς ἔχου-
σαν διορθώσω. Ἐν τῷ περὶ Παραπρεσβείας § 35 ὁ ῥήτωρ διηγεῖται
τοὺς λόγους οὓς τότε ἐν τῇ πρεσβείᾳ πρὸς τὸν Φίλιππον ἐποίησατο
διὰ τούτων: »ὦν δὲ Ἀμύντας ἀπέστη ὁ Φιλίππου πατήρ ἐναν-
τίον τῶν Ἑλλήνων ἀπάντων οὐ μόνον λόγοις ἀλλὰ καὶ ψήφῳ,
τούτων (ἔφην ἐγὼ) σὲ τὸν ἐξ ἐκείνου γεγεννημένον οὐκ ἔστι
δίκαιον ἀντιποιεῖσθαι.» Ἐφθῇ δὲ εἰπὼν § 32: Ἀμύντας ὁ Φιλίπ-
που πατήρ — ἐψηφίσατο Ἀμφίπολιν τὴν Ἀθηναίων συνεξαίρειν
μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων Ἀθηναίοις.» Ἐν τῇ προτέρᾳ ῥήσει ἐξα-
λειπτέον ὡς τάχος τὸ »ὁ Φιλίππου πατήρ» οὐ μόνον ὅτι ψυ-
χρῶς καὶ ἀπειροκάλως ὁ νυνδὴ εἰπὼν »Ἀμύντας ὁ Φιλίππου
πατήρ» αὐτίκα μάλα ἐπιφέρει: »ὦν δὲ Ἀμύντας ὁ Φιλίππου
πατήρ ἀπέστη» ἀλλὰ καὶ δι' ἑτερόν τι μεῖζον. Ὁ γὰρ πρὸς αὐ-
τὸν τὸν Φίλιππον ταῦτα λέγων καὶ εὐθὺς ἐρεῖν μέλλων »σὲ τὸν
ἐξ ἐκείνου γεγεννημένον» οὐδαμῶς ἐδύνατο λέγειν οὐχ ὅτι »ὁ
Φιλίππου πατήρ» ἀλλ' οὐδὲ »ὁ σὸς πατήρ.» Καὶ τοῦτο μὲν τὸ
πρᾶγμα αὐτὸ βοᾷ καὶ πάντας ἂν οἶμαι τοῦτό γε μοι ὁμολογήσαι
καὶ τοὺς εἰωθότας τοῖς παρ' ἡμῖν κριτικοῖς πολεμεῖν ὡς τὰ ἀκίνητα

κινουσι. Μέμνημαι δὲ καὶ τῶν ἐκ τῆς Ἑλλάδος Κριτικῶν τινὸς
ὧδέ πως γράφοντος: »ὁρᾷν χρὴ μήποτε τὰ ζιζάνια συλλέ-
γοντες ἐκριζώσωμεν ἅμα αὐτοῖς τὸν σῖτον, ὃ δὴ φαί-
νεται οἱ νεώτεροι τῶν Ὁλλανδῶν Φιλολόγων ποιοῦντες,» καὶ ἄλλοι
πάνυ πολλοὶ ἐνέκραγον ἡμῖν οὐδὲν ἡδικημένοι. Πολλοῦ δέω, ὃ βέλ-
τιστε Κόντος, ὡς σὺ καλῶς οἶσθα, τούτοις καὶ τοῖς τοιούτοις ἄχθε-
σθαι, ἀλλὰ τοὺς μὲν Φιλικῶς καὶ ἐπιδεξίως ἀντιλέγοντας ἀσπάζο-
μαί τε καὶ Φιλῶ, ὡς τὸν Πανταζίδην τὸν εἰρηκότα ἃ νυνδὴ ἔλεγον,
τῶν δὲ σκαιῶς καὶ ἀπαιδευτῶς, τὸ τοῦ λόγου, οὐ Φροντὶς Ἴπ-
ποκλείδῃ, καὶ εἴ τί μοι λογιζομένῳ νόθον καὶ παρεμβεβλημένον
εἶναι δόξει ἀεὶ ποτε θαρρῶν ἐξαλείψω. Ἐπίδειξιν δὲ τούτου ἐν
αὐτῷ τῷ Κλήμεντι αὐτίκα δὴ μάλα ποιήσομαι, βοηθείτω δὲ τοῖς
ἀθετουμένοις ὁ βουλόμενος, ἐὰν ἄρα τις δύνῃται. Ὁ Κλήμης (σελ.
239) τὴν τῶν γυναικῶν περὶ τῆς ἐσθῆτος τρυφὴν καὶ πολυτέλειαν
σκληρῶς καὶ πικρῶς ἐξελέγχων οὕτω γράφει: »Δεῖ δὲ τὴν σκέπην
οἶμαι αὐτὸ αὐτοῦ κρεῖττον ἀποφαίνειν τὸ σκεπόμενον, ὡς τὸ ἄγαλμα
τοῦ νεῶ, καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ σώματος, καὶ τῆς ἐσθῆτος τὸ σῶμα.
νυνὶ δὲ πᾶν τούναντίον, τὸ μὲν σῶμα αὐταῖς εἰ πιπράσκοιτο, οὐκ
ἂν ποτε χιλίας εὐροὶ Ἀττικᾶς, μίαν δὲ που ἐσθῆτα μυρίων ταλάν-
των ὠνούμεναι σφᾶς αὐτάς ἀχρειοτέρως καὶ ἀτιμωτέρως τῶν ὑφα-
σμάτων ἐλέγχουσιν.» Τούτων τὰ μὲν πρῶτα οὕτως ἀναγνωσέον:
»δεῖ δὲ τὸ σκέπον (οὐχὶ τὴν σκέπην) οἶμαι αὐτὸ ἐαυτοῦ
κρεῖττον ἀποφαίνειν τὸ σκεπόμενον», οὕτω γὰρ εἰώθησι τὰ τοιαῦτα
οἱ Ἕλληνες κομφῶς ἀντιτιθέναι, οἷον τὸ »τυφλοῦται τὸ Φιλοῦν
περὶ τὸ Φιλούμενον.» Νῦν δὲ μοι τᾶλλα περισκόπει, μήτι
ἀνόητος καὶ καταγέλαστος παρεισδεδυκὸς ἡμᾶς μέχρι νῦν διέλαθεν.
Ἐχεις τι; Ἀγαμος δ' ὦν, ὃ φίλτατε, οὐδέποτε τῇ γυναικὶ ἐσθῆτα
ἐπρίω, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐμοὶ πισεύσεις οὐδεμίαν πω γυναῖκα οὔτε τῶν
πάλα οὔτε τῶν νῦν μυρίων ΤΑΛΑΝΤΩΝ μίαν ἐσθῆτα πρία-
σθαι. Τί οὖν; Ἐξαλείψομεν τὸ ταλάντων ἢ οὐ; Τὸ μὲν σῶμα
(Φησὶν) οὐκ ἂν ποτε χιλίας εὐροὶ Ἀττικᾶς, μίαν δὲ που ἐσθῆτα
μυρίων ὠνοῦνται. Δραχμῶν δὴπου, τίς γὰρ καὶ τῶν μετρίως
πεπαυμένων ἀγνοεῖ, ὅτι τοῖς Ἕλλησιν οὕτως ἔθος λέγειν:
ὠνεῖσθαι τρισχιλίων, χιλίας ὀφλεῖν καὶ τὰ τοιαῦτα.
Ἐν τοῖς τοῦ Ἀρποκρατίωνος ἀντιγράφοις πᾶσιν ἐν τῷ Χιλιωθέντα
φέρεται Χίλια σοΦὰ ὄντα ἀντὶ τοῦ (ΧΙΛΙΑΣΟΦΛΟΝΤΑ) χι-
λίας ὀφλόντα. Ἰκανὸν οὖν οἶμαι ὑπερβαλλούσης πολυτελείας
καὶ τρυφῆς τεκμήριον, τὸ εἰς μίαν ἐσθῆτα μυρίας δραχμὰς

Ἀττικὰς ἀπαναλίσκειν, καὶ σὺ, ἐὰν σωφρονῇς, οὐδέποτε τῇ γυναικὶ τῇ σῇ τοῦτο ποιεῖν ἐπιτρέψεις. Ὅρα δέ μοι τὸ ἐν τοῖς τοιούτοις ἀταλαλίπωρον καὶ ὀλίγων τῶν τε ἀπαιδευτῶν ἅμα καὶ τῶν πεπαιδευμένων. Πρὸς τὸ »χιλίας εὖροι Ἀττικὰς», κομψῶς καὶ ἀττικῶς τῷ Κλήμεντι εἰρημένον, ὁ Συλβούργιος παρεσημειώσατο: »Ὑπακουσέον ἦτοι δραχμὰς ἢ μνᾶς.” Ὀλίγον ἢ οὐδὲν αὐτῷ ταῦτα διαφέρειν ἐδόκει καίπερ πλειστάκις τὰ τοιαῦτα ἀνεγνωκότει, ἀλλ’ οὐπω τότε προσεῖχον τούτοις τὸν νοῦν. Ἐτερος δέ τις Ἑλλήν ἀναγνοῦς »μυρίων ὠνοῦνται” καὶ ἀπορήσας »τίων μυρίων”; προσέγραψεν ἀνοητότατα »ταλάντων.” Καὶ ἡμεῖς ταῦτα πρῶως καὶ ἀνεξικάκως ἀναγνωσόμεθα; Μὴ γένοιτο οὐδ’ ἔσαι.

Δοκῶ μοι ταυῦν ὁδοῦ πάρεργον τοῦ τοιοῦτου τῶν ζιζανίων γένους ἓν τι καὶ δεύτερον παράδειγμα προσθήσειν. Ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν σελ. 185 γεγραμμένων. Πολλὰ τὴν ἐγκράτειαν ἐπαινέσας ὁ Κλήμης καὶ τοῖς τοῖς ξενικοῦς οἶνους ἐπιζητοῦσιν ἐπιτιμῆσας τὰδε ἐπιφέρει: »Τί γὰρ οὐκ ἀπόχρη ὁ ἐπιχώριος ἀποπληρῶσαι τὴν ἐπιθυμίαν; εἰ μὴ τι καὶ τὸ ὕδωρ ἐποῖσονται, ὥς οἱ βασιλεῖς οἱ ἀνόητοι. Χόασπις ποταμὸς οὕτω λεγόμενος τῆς Ἰνδικῆς, οὗ κάλλιπον ὕδωρ εἰς πόσιν τὸ Χοάσπιον, καθάπερ καὶ τοὺς Φίλους οὕτω δὲ καὶ τὸ ὕδωρ ἐπαγόμενον.»

ταυτὶ δ' ὅ, τι ἐστὶν οὐδ' ἂν ἀπὸλλων μάθοι,
κατὰ τὸν Ἀντιφάνην. Γελάσει δ', εἴ οἶδα, ὃ βέλτιον, ὁρῶν τοὺς
ἐξηγητὰς καὶ τοὺς ἐρμηνέας ταῦτα πάντα τρόπον σρεβλοῦντας καὶ
διασρέφοντας, καὶ οὐδὲν πλεον ποιῶντας. Οὐδὲν θαυμαστὸν, τὰ
γὰρ ζιζάνια καθυλομανοῦνται τὸν σῖτον ἀπέπνιξεν. Ἐκριζωτέον οὖν
ταῦτα πρῶτον, καὶ οὐδεὶς πόνος τὰ γνήσια περιφανῶς διορθῶσαι.
Ἐκτιλλε δὴ μοι ταῦτα: »(Χοάσπης ποταμὸς οὕτω λεγόμενος τῆς
Ἰνδικῆς, οὗ κάλλιπον ὕδωρ εἰς πόσιν τὸ Χοάσπειον).» καὶ ἰδοὺ τὰ
λοιπὰ αὐτόματα εἰς τὴν ἀρχαίαν φύσιν ἀποκαθίσταται οὕτως: »εἰ
μή τι καὶ τὸ ὕδωρ ἐποίσονται, ὥς οἱ βασιλεῖς οἱ ἀνόητοι, καθάπερ
καὶ τοὺς φίλους, οὕτω δὴ καὶ τὸ ὕδωρ ἐπαγόμενοι.» Περὶ τοῦ
τῶν Περσῶν βασιλέως τὸ οἰκοθεν ὕδωρ ἀπανταχόσε ἐπιφερομένου
πολλοὶ ἰσοροῦσιν. Ἠρτηνται δὲ ἀπαξάπαντες ἐκ τοῦ Ἡροδότου ἐν
τῇ πρώτῃ (κεφ. 188) οὕτω γράφοντος: »Βασιλεὺς ὁ μέγας — ὕδωρ
ἀπὸ τοῦ Χοάσπεω ποταμοῦ ἅμα ἄγεται τοῦ παρὰ Σοῦσα ῥέοντος,
τοῦ μούνου πίνει βασιλεὺς καὶ ἄλλου οὐδενὸς ποταμοῦ· τούτου δὲ τοῦ
Χοάσπεω τοῦ ὕδατος ἀπεψημένου πολλὰ καὶ κάρτα ἅμαξαι τετράκου-

κλοι ἡμιόνας κομίζουσιν ἐν ἀγγηίοις ἀργυρέοις ἔπονται ὅπῃ αὐτὴν ἐλαύνῃ ἐκώστερ." Σχολιὸν τι, ὡς ὁρᾶς, οἷα πολλὰ εἰς τὰ τοῦ Κλήμεντος ἔτι καὶ νῦν φέρεται, ἐκ τοῦ μετωπίου εἰς τὸ κείμενον εἰσήρρησε καὶ πάντα διέφθειρεν. Ἐγγράφητο γὰρ ἐν τῷ παλαιῷ ἀντιγράφῳ οὕτως·

ὡς οἱ βασιλεῖς οἱ ἀνόητοι
καθάπερ καὶ τοὺς φίλους οὕτω
δὲ καὶ τὸ ὕδωρ ἐπαγόμενοι.

Χοάσπης ποταμὸς οὕτω λεγόμενος τῆς
Ἰνδικῆς, οὗ κάλλισον ὕδωρ εἰς πόσιν
τὸ Χοάσπειον.

ὁ δὲ μεταγράφων γενόμενος ἐν τῷ οἱ ἀνόητοι τὰ ἐν τῷ μετω-
πίῳ γεγραμμένα ὡς τοῦ κειμένου ὄντα παρενέβαλεν. Ἐγγραφον
δὲ τὰ σχολάρια ταῦτα ἀνθρωπίσκοι ὀλίγου ἄξιοι οὐδὲν καλῶς οὐδὲ
ἀκριβῶς ἐπιστάμενοι καὶ παρακουσμάτων γέμοντες. Ὁ παρὰ τὰ
Σοῦσα ῥέων ποταμὸς ἐξαίφνης ἡμῖν »ποταμὸς τῆς Ἰνδικῆς»
γέγονε, καὶ τὸ ὕδωρ »κάλλιπον εἰς πόσιν» ἀκούει ἀντὶ τοῦ
ἡδισον. Ἐπὶ πᾶσι θαυμάσας τις τὴν γραφὴν »τὸ ὕδωρ ἐπα-
γόμενοι» διώρθωσε δὴθεν »ἐπαγόμενον.» Αὐτὸς δὲ ὁ βασιλεὺς
τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὰ μεθ' ἑαυτοῦ λέγεται ἐπιφέρεισθαι καὶ
ἐπάγεσθαι. Ὁμοιότατον τούτοις ἐστὶ τὸ σελ. 191 γεγραμμένον:
»Χλεῦη δὲ καὶ γέλως πλατὺς οὐροδόχας (γρ. οὐροδόκας) ἀργυρᾶς
καὶ ἀμίδας ὑελᾶς ἐπιφέρεισθαι τοὺς ἀνδρας, καθάπερ ἐπάγου-
ται τοὺς συμβούλους τοὺς ἑαυτῶν.» Δέον οὖν κατὰ τὸν ἀκριβέ-
στατον λόγον οὕτω λέγειν: »οἱ τῶν βαρβάρων βασιλεῖς, ὥσπερ
καὶ τοὺς φίλους καὶ συμβούλους ἐπάγονται οἰκοθεν, οὕτω καὶ
τὸ ὕδωρ ἐπιφέρονται» τῷ ζεύγματι καλουμένῳ χρησάμενος ὁ
Κλήμης γλαφυρώτερον οὕτως εἶπεν: »ὡς οἱ βασιλεῖς οἱ ἀνόητοι
καθάπερ καὶ τοὺς φίλους οὕτω δὴ καὶ τὸ ὕδωρ ἐπάγουμε-
νοι.»

νοί.
 "Ομοίον τι τούτῳ παρέμβλημα διέλαθεν ἐν τούτοις (σελ. 184):
 »ἀκροσφαλλῆς ἡ τοῦ οἶνου παρείσδυσις· οὕτω δ' αὖ καὶ ἡ ψυχὴ
 ἡμῶν ὑπάρξει καθαρὰ καὶ ξηρὰ καὶ φωτεινὴς, αὕη δὲ ψυχὴ,
 ξηρὰ, σοφωτάτη καὶ ἀρίστη." Ἡρακλείτειον τοῦτο, τὸ ὑπὸ
 πάντων ὑμνούμενον. Κεῖται δὲ ἐντελέστατα ἐν τῷ τοῦ Στοβαίου
 Ἀνθολογίῳ (Ε. 120): »Ἀνὴρ ὁπόταν μεθυσθῇ ἄγεται ὑπὸ παιδὸς
 ἀνῆβου σφαλλόμενος, οὐκ ἐπαῖων ὅκη βαίνει, ὑγρὴν τὴν ψυχὴν
 ἔχων, αὕη ψυχὴ σοφωτάτη καὶ ἀρίστη." Τὸ δὲ περιβόητον
 τοῦτο, ὃ κράτιστε Κόντος, ὅφει ἀπανταχοῦ ὑπὸ τῶν ἀντιγραφέων
 ποικίλως πως παρεφθαρμένον, ὥς τε ἀλλήθες τό: Αὕη ψυχὴ σο-
 φωτάτη καὶ ἀρίστη, ὅσον ἐμέγε εἰδέναι, οὐδαμοῦ ἀθῶον διέφυ-

γε. Θαυμάσαντες γὰρ οἱ ἀμαθεῖς οὗτοι καὶ λίθου ἀναισθητότεροι ἀντιγραφεῖς τὸ ΑΤΗ ὅ, τι ποτ' ἐστὶ πάντα τρόπον μεταγράφουσι, καὶ οἱ μὲν πλεῖστοι ἀντὶ τοῦ ΑΤΗ αὐγὴ γράφουσιν, οἱ δὲ αὕτη καὶ αὕ γῆ καὶ οὕ γῆ, ἄλλοι δὲ τὸ ΑΤΗ ἐξηγούμενοι προσγράφουσι »ξηρά'', εἴθ' ἕτεροι ἐπελθόντες τὸ ξηρά, οἱ δὲ τὸ ξηρή, ὡς τοῦ Ἡρακλείτου ὃν εἰς τὸ κείμενον παρεμβάλλουσι, καὶ γίνεταί τὸ πρᾶγμα γελοῖον, ὡς ἐν τοῖς τοῦ Κλήμεντος ὁρῶμεν. Τοῦ γὰρ Ἡρακλείτου εἰπόντος »Αὕη δὲ ψυχὴ'' ἐξαίφνης παραφθέγγεται ἕτερός τις »ξηρά'', εἴθ' ὁ φιλόσοφος ἐπάγει »σοφωτάτη καὶ ἀρίστη''. Εὐρήσεις δὲ πανταχοῦ, ὅπου ἂν τὸ τοῦ Ἡρακλείτου Φανῆ (πλεῖστοι δ' αὐτῷ ἐχρήσαντο) τὰ αὐτὰ ἀεὶ ὡσαύτως ἡμαρτημένα. Πρῶτον ἀπάντων τὸν Μουσώνιον παράγωμεν οὕτω λέγοντα (παρὰ τῷ Στοβαίῳ Ἀνθολ. ΙΖ. 43): »οὕτω δ' ἂν καὶ τὴν ψυχὴν ἡμῶν ὑπάρχειν καθάραν τε καὶ ξηράν, ὅποια οὕσα ἀρίστη καὶ σοφωτάτη εἴη ἂν καθάπερ Ἡρακλείτῳ δοκεῖ λέγοντι οὕτως· Αὕη ψυχὴ σοφωτάτη καὶ ἀρίστη''. Εὐτυχεῖ ὁ Κλήμης ὅτι οὐδένα ἡμεῖς, καθάπερ ἐκεῖνος ἀεὶ, κλοπῆς ἀπάγομεν, ὁρᾷς γὰρ ὅτι τὰ τοῦ Μουσωνίου μεταγέγραffen, ἔθος δὲ τι τοῦτ' ἔχει, ὡς δεῖξομεν ἐν ἄλλοις. Νῦν δὲ μοι τὰς τῶν ἀντιγράφων γραφὰς ἐπισκόπει· εὐρήσεις δὲ: αὕη ξηρή καὶ αὐγὴ ξηρή καὶ αὕ γῆ ξηρή, ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ χωρίῳ (Ε. 120) αὕη ξηρή καὶ αὐγὴ ξηρή, οἱ δὲ ἐκδύται ἐπιμελῶς διώρθωσαν ἐγκρίναντες μὲν τὸ αὕη, τὸ δὲ ξηρή διαγράψαντες. Οὐχ οὕτω δὲ οἱ τὰ τοῦ Πλουτάρχου ἐκδεδωκότες· γράφεται γὰρ ἔτι καὶ νῦν ἐν μὲν τῷ τοῦ Ῥωμύλου βίῳ (κεφ. 28) »αὕτη γὰρ ψυχὴ ξηρὴ ἀρίστη κατὰ τὸν Ἡρακλείτον''. ἐν δὲ τῷ περὶ Σαρκοφαγίας (σελ. 995 Ε) »αὐγὴ ξηρὴ ψυχὴ σοφωτάτη κατὰ τὸν Ἡρακλείτον''. ἔτι δὲ καὶ ἐν τῷ Περὶ τῶν ἐκλελοιπότων χρησιμῶν (σελ. 432 F): »αὕτη γὰρ ξηρὰ ψυχὴ καθ' Ἡρακλείτον''. Πρὸς ταῦτα πάντα τῶν ψευδομαρτυρούντων ἀντιγραφῶν καταφρονοῦμέν τε καὶ καταγελῶμεν, ἴσμεν γὰρ σαφῶς τὰληθές καὶ οὐδὲν ἔτι αὐτῶν προσδεόμεθα, ὅπως δὲ μὴδ' ἐν ἑτέροις εὐήθως καὶ ἀνοήτως τοῖς οὕτως ἀναισχύντως ψευδομένοις πισεύσομεν ὅταν ἐν τι τῶν ἀτόπων καὶ ἀδυνάτων μαρτυρῶσιν. Ὅχλον πολὺν μαρτύρων ἀφαινεσέμεν τὸ τοῦ Ἡρακλείτου ὑμνούντων παρήγαγεν ὁ Βυττεμβάχιος ἐξηγούμενος τὸ τοῦ Πλουτάρχου βιβλίον Περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ θεοῦ βραδέως τιμωρουμένων (σελ. 566 Α) ἐγὼ δὲ τοὺς τοιοῦτους πάντας μακρὰ χαίρειν ἔσας ἕνα ἔτι μόνον ἐκ τῶν ἐνδοξοτέρων παρέξομαι τὸν Φίλωνα τὸν Ἰουδαῖον, τὸν Πυθα-

γόρειον¹⁾, ἐν τῇ τοῦ Εὐσεβίου Εὐαγγελικῇ Προπαρασκευῇ (Η. 14. σελ. 599 Β) λέγοντα οὕτως: »Διὸ καὶ Ἡράκλειτος οὐκ ἀποσκοποῦ Φησὶν· Αὐγὴ ξηρὴ ψυχὴ σοφωτάτη καὶ ἀρίστη''. Ἐν δὲ τοῖς ἀντιγράφοις φέρεται αὐγὴ ξηρὴ καὶ αὐγὴ ξηρὴ καὶ οὕ γῆ ξηρὴ. Ὁ δὲ Βυττεμβάχιος ἀνεπισκέπτως τὸ οὕ γῆ ξηρὴ, ψυχὴ σοφωτάτη ἀποδέχεται, ἕτερος δὲ τις ἐν τῇ τοῦ Γαισφόρδου ἐκδόσει, ἣ χρῶμαι, τὸ Αὐγὴ ξηρὴ κτλ. ἐρμηνεύει: aër siccior, anima prudentior atque melior, εἴτ' ἐξηγεῖται διὰ τούτων: in sicco aëre nascuntur ingeniosi homines. Ἀπολώλαμεν ἄρα ἡμεῖς παρ' οἷς γε ὁ Ζεὺς ἄλλως τε καὶ τῆτες ὕν οὐκ ἀνίσσιν, καὶ κρεῖττον ἦν τὰ τῆς Λιβύης ἀοίκητα οἰκεῖν καὶ διὰ τὸ ξηρὸν τοῦ αἰέρος ὡς εὐφυσάτους γίνεσθαι. Πολλῷ δ' ἔτι τούτου κρεῖττον τὸ μὴ ὑπὸ τῶν ἡλιθίων ἀντιγραφῶν ἐξαπατᾶσθαι μὴδὲ ψευδῇ καὶ ἄτοπα δοξάζειν. Διορθώσομεν ἄρα καὶ νῦν· Αὕη ψυχὴ σοφωτάτη καὶ ἀρίστη καὶ τῶν ἑμβρων ἕνεκα θαρρήσομεν.

Νομίσειεν ἂν τις ἴσως τὰ τοιαῦτα ζιζάνια χθές καὶ πρῶην ἐν τοῖς τῶν παλαιῶν βιβλίοις παραναβλαστῆν, ἐγὼ δὲ πολλάκις ἡσθόμην ὅτι τῶν τοιούτων ἔσιν ἂ πάσαι δὴ τοῖς βιβλίοις ἐνεργίζονται. Ἀναγιγνώσκων ποτὲ τὰ τοῦ Γαλινοῦ ῥήσει τινὶ αὐτοῦ ἐντετύχηκα διαρρήδην περὶ τῶν τοιούτων μαρτυροῦντος, ἦν παραθέσθαι ἄξιον. Τὸ τρίτον τῶν Ἐπιδημιῶν ἐξηγούμενος (τόμ. ΙΖ. σελ. 634) οὕτω γράφει κατὰ λέξιν: »Δῆλον ὅτι παρεγγέγραπται τοῦτο πρὸς τινος, οὐχ ὑφ' Ἰπποκράτους αὐτοῦ γέγραπται. Τάχα δὲ τις καὶ προσέγραψεν ἕνεκεν ἑαυτοῦ καθάπερ εἰώθαμεν ὑπόμνησιν (γρ. εἰς ὑπόμνησιν) ἐν τοῖς μετωπίοις τὰ τοιαῦτα προσγράφειν, εἰτά τις τῶν μεταγραφόντων τὸ βιβλίον ὡς αὐτοῦ τοῦ συγγραφέως ὃν εἰς τὸ ὕφος αὐτὸ μετέθηκεν,» καὶ ἄλλαχού: »Γέγραπται μὲν οὖν ταῦτα κατὰ πολλὰ τῶν ἀντιγράφων, ὁρθῶς δὲ ἐν τοῖς κατὰ Διοσκορίδην οὐ γέγραπται. Φαίνεται μὲν γὰρ ὡς ἐπ' ἐξηγήσει

¹⁾ Πυθαγόρειον τὸν Φίλωνα τῷ Κλήμεντι καλεῖν ἔθος, ὡς σελ. 560 καὶ 482. Οὐδὲν μᾶλλον δὲ Πυθαγόρειος ἔστιν ἢ Πλατωνικός ὁ ἀνὴρ, οἱ δὲ λέγοντες »ἢ Πλάτων Φιλωνίζει ἢ Φίλων πλατωνίζει!'' οὐδὲν λέγουσιν. Οἱ γὰρ ἀμφοτέρους εἰδότες ὁμολογήσουσί μοι ὅτι πάντων τῶν περὶ φιλοσοφίαν καὶ λόγους διατριψάντων οὐδεὶς ἐστὶ τῷ Πλάτῳ ἀνομοιότερος τοῦ Φίλωνος. Οἱ δὲ καὶ τὴν τοῦ Φίλωνος φράσιν ὡς τῇ τοῦ Πλάτωνος παρομοίαν θαυμάζοντες οὔτε μέγα οὔτε σμικρὸν τῶν τοιούτων περὶ ἐπαΐοντες φαίνονται.

προσγραφέντα αὐθις δὲ εἰς τοῦδαΦος ὑπὸ τοῦ βιβλιογράφου μετατεθεῖσθαι.” Ἡισθόμην δὲ τοιοῦτό τι πάλαι γενόμενον ἐν αὐτῷ τῷ αὐθις ἀντὶ τοῦ ξηρόος, περὶ οὗ νῦν ἡμῖν ὁ λόγος. Γέγραπται γὰρ ἐν τοῖς τοῦ Πλάτωνος Νόμοις (σελ. 761 C.): »ὕλην παρατιθέντας αὐθην καὶ ξηράν ἀφθονον.” Ψυχρότατον καὶ τοῦ Πλάτωνος ἀνάξιον τὸ: αὐθην καὶ ξηράν.” Οὐδὲν γὰρ διαφέρει καὶ τὸ αὐθις οὐκ ἔστι τῶν σπανίων ἀλλὰ τῶν πᾶσιν ἐν χρήσει καὶ συχνὸν παρὰ τοῖς κομικοῖς. »Ἄλλ’ αὐθις εἰμ’ ἤδη τρέμων,” Φησὶν ὁ γέρων ἐν τῇ Λυσιφράτῃ. Πλατωνικὸν οὖν εἶναί μοι δοκεῖ: »ὕλην παρατιθέντας αὐθην ἀφθονον.” Ὁ δὲ Τίμαιος ἐν τῇ τοῦ Πλάτωνος λέξει τί Φησι (σελ. 55); »Αὐθην καὶ ξηράν, παραλλήλως εἶπεν. ἔστι δὲ ταῦτόν.” Ὁρᾷς ὅτι πάλαι δὴ τὸ κακὸν τοῖς τοῦ Πλάτωνος ἀντιγράφοις ἐνεσκήρρωται. Παλαιὸν μὲν οὖν ἐστὶ τὸ παρέμβλημα, οὐδὲν δ’ ἥττον φαίνεται παρεμβεβλημένον. Τὰ δ’ ὑπὸ τοῦ Γαληνοῦ ἠθετημένα πολλῶ ἔτι οἶμαι ἢν τούτων παλαιότερα.

Τί δὲ ἐὰν ἀποδείξωμεν αὐτὸν τὸν Γαληνὸν τὸν κριτικὸν τὸν ταῦτα εὖ εἰδότα καὶ φυλαττόμενον ὅμως ὑπὸ τῶν ἀντιγραφέων ἐξαπατηθέντα; Ἄκουε δὴ, ὃ βέλτιστε Κόντος, εἰ τί σοι δόξω λέγειν. Ὁ Γαληνὸς γὰρ (ἐν τῷ Ὅτι τὰ τῆς ψυχῆς ἦθη ταῖς τοῦ σώματος κράσεσιν ἔπεται) διὰ πολλῶν τοῦτο κατασκευάζει ὅτι ὅσῳ περ ἂν ἡ κρᾶσις γίγνηται ξηροτέρα, τοσούτῳ καὶ ἡ ψυχὴ ξυνετωτέρα ἀποτελεῖται. Τοῦτο δὲ ὑποθέμενος τάδε γράφει κατὰ λέξιν (Τόμ Α. σελ. 346 ἐκδ. Βασ. — Τόμ. Δ. σελ. 786 K.). »Ἄλλ’ εἰ καὶ ξηρότητα μὴ συγχωρῆσαι ἐναντίαν (γρ. συγχωρῆσαιεν αἰτίαν) εἶναι συνέσεως, εἰ (οἶ) γε μὴν ὕφ’ (ἀφ’) Ἡρακλείτου. καὶ γὰρ οὗτος οὕτως εἶπεν Αὐγὴ ξηρὴ ψυχὴ σοφωτάτη, τὴν ξηρότητα πάλιν ἀξιῶν εἶναι συνέσεως αἰτίαν, τὸ γὰρ τῆς αὐγῆς ὄνομα τοῦτ’ ἐνδείκνυται καὶ βελτίονά γε δόξαν ταύτην εἶναι νομιζέον ἐννοήσαντας καὶ τοὺς ἀσέρας αὐγοειδεῖς τε ἅμα καὶ ξηροὺς ὄντας ἄκραν σύνεσιν ἔχειν.” Ἐκ τούτων γίγνεται φανερόν ὅτι ὁ γε Γαληνὸς ὥρετο τὸν Ἡρακλείτου εἰρηκέναι Αὐγὴ ψυχὴ σοφωτάτη, οὐχὶ Αὐγὴ ξηρὴ ψ. σ. »τὸ γὰρ τῆς αὐγῆς ὄνομα (Φησὶ) ξηρότητα ἐνδείκνυται,” οὐκ ἂν, οἶμαι, οὕτως εἰπὼν εἰ τὸ ξηρὴ προσέκειτο. Εἰ γὰρ αὐγὴ τις ξηρὰ καλεῖται, ἀνάγκη καὶ ὑγράν τινα αὐγὴν εἶναι. Τὸ δὲ εὐθὺς ἐπαγόμενον: »τοὺς ἀσέρας αὐγοειδεῖς τε ἅμα καὶ ξηροὺς ὄντας” ἀναντιρρήτως δείκνυσιν ὅτι Αὐγὴ ἀντὶ τοῦ Αὐθις ὑπὸ τοῦ Γαληνοῦ ἀνέγνωσθαι τε καὶ γέγρα-

πται. Μηδεὶς δὲ τοῦτο θαυμάσῃ μηδ’ ὑπολάβῃ διὰ τὴν τοῦ Γαληνοῦ μαρτυρίαν τὴν ἀρχαίαν τε καὶ ἀληθῆ γραφὴν ἀμφίβολον γεγονέναι. Πολύλογος γὰρ μᾶλλον ἢ πολύνους ὢν ὁ Γαληνὸς οὐκ ὀλιγάκις περὶ τὰ τοιαῦτα ἔπταισε καὶ κριτικώτατος εἶναι δοκῶν τοῖς οὐδέποτε αὐτοῦ τὰ βιβλία ἀνεγνωκόσιν οὐ πάνυ τι πιστεύεται ὑπὸ τῶν πολλὰ αὐτῷ ὠμιληκότων, ὡς αὐτοὶ τε ἐν ἄλλοις ἐδείξαμεν καὶ πάντων μάλιστα ὁ ἡμετέρειος Ἑρμερίσιος ἐν τῇ τοῦ Ἰπποκράτους ἐκδόσει πολλάκις τὴν τοῦ Γαληνοῦ ἀκρισίαν ἐξελέγξας. Ἀκήνοας αὐτοῦ ἄρτι λέγοντος ὅτι Αὐγὴ ἐνδείκνυται ξηρότητα καὶ ὅτι οἱ ἀσέρες ἄκραν σύνεσιν ἔχουσιν, ἀλλ’, οἶμαι, οὔτε τοῦτό σοι ἀληθὲς φαίνεται οὔτ’ ἐκεῖνο. Τοιγαροῦν μηδὲ περὶ τῆς γραφῆς αὐτὸν ἀληθεύειν νομίσῃ τις, τοῦτο δὲ μᾶλλον πεπεισθῶ ὅτι ἡ τοῦ Ἡρακλείτου βῆσις καὶ πρὸ τοῦ Γαληνοῦ οὕτω παρ’ ἐνίοις παρέφθαρτο, ὡς νῦν παρὰ τοῖς πλείστοις ὁρῶμεν.

Ἔτερά τινα τοιαῦτα ἐν τοῖς τοῦ Κλήμεντος παρεμβλήματι δὲ Βαλκενάριος πρῶτος καταφωράσας ἐξήλεγξεν ἐν τῷ περὶ τοῦ Ἀριστοβούλου συγγράμματι σελ. 29 καὶ ἐξῆς. Ταῦτ’ οὖν ὡς ἐν παρόδῳ δείξαντες ἄλλα τινὰ τούτοις παραπλήσια προσθήσομεν. Ὁρθότατα δὲ Βαλκενάριος περιέγραψε τάδε (σελ. 350): »οὗ μέμνηται ὁ ἀπόστολος Παῦλος” καὶ τὰ ἐξῆς μέχρι τοῦ »Φθείρουσιν ἦθη χρήστ’ ὀμιλῆσαι κακὰί.” εἶτα τὰ σελ. 404, 12 — 405, 25 ἀκαίρως καὶ ἀνοήτως ἀμόθεν γέ ποθεν παρεισδεδυκότα: »Ἐφορος δὲ καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν ἱστορικῶν” μέχρι τοῦ »μαρτυρεῖ γοῦν τοὺς Φρύγας οὕτω καλοῦντας μικρὸν τι παρακλίνοντας.” Ἐξ ἐτέρων τινος πραγματείας ταῦτα ἐν μετωπῷ παρέγραψέ τις εἴτ’ εἰς τοῦδαΦος παρελήπται. Ὁρθότατα δὲ καὶ διέγραψεν ἐν σελ. 392 τάδε: »ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ ταύτῃ γίνεται Αἰσθῆρ (Ἑσθῆρ) καὶ Μαρδοχαῖος, οὗ φέρεται βιβλίον ὡς καὶ τὸ τῶν Μακκαβαϊκῶν.” Ὡς φρονίμως καὶ συνετῶς ταῦτα νόθα ὄντα ὁ Βαλκενάριος ἀπέδειξεν ἀνάγνωθί μοι ἐν αὐτῷ τῷ συγγράμματι. Θαυμάζω δὲ πῶς αὐτὸν διέλαθεν ἐμφανές τι παρέμβλημα (σελ. 372) ἐν ταῖςδε: »ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν, ὡς καὶ τινες τῶν καθ’ ἡμᾶς ποιητῶν εἰρήκασιν τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν.

ἐξ ὧν δῆλον ὅτι καὶ ποιητικοῖς χρώμενος παραδείγμασιν ἐκ τῶν Ἀράτου φαινομένων δοκιμάζει τὰ παρ’ Ἑλλήσι καλῶς εἰρημένα.” Χρῆται γὰρ τούτοις ἀνυπόπτως ὁ Βαλκενάριος σελ. 51. Σὺ δέ, ὃ βέλτιστε, ἐπισκεψάμενος τὸ χωρίον ὁμολογήσεις μοι δεῖν γράφειν οὕτω:

τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν. ἐξ ὧν
 δῆλον ὅτι καὶ ποιητικοῖς χρώμενος ἐκ τῶν ἀράτου φαινομένων
 παραδείγμασιν

τὸ γὰρ »ἐκ τῶν Ἀράτου Φαινομένων» τῇ τῶν λεγομένων διανοίᾳ
 περιφανῶς μαχόμενον ἐκ τοῦ μετωπίου εἰσεφθάρη.

Τοῖς ὑπὸ τοῦ Βαλκεναρίου ἐξεληλεγμένοις ὀλίγ' ἄττα ὑποτάξω
 τὰ ὁμοίως τούτοις νόθα εἶναι ἐμοὶ δοκοῦντα. Γέγραπται σελ. 484:
 »οὐ γὰρ αἱ ἡγεμονίαι σωμάτων ποιότησιν ἀλλὰ διανοίας κρίσεσι
 κατορθοῦνται, βουλαῖς γὰρ ἀνδρῶν ὁσίων εὖ μὲν οἰκοῦνται πόλεις,
 εὖ δ' οἶκος.» Ἐξαλειπτέον τὸ »ὁσίων», ὥς παρέγγραπτον καὶ
 νόθον. Πρόσεχε τὸν νοῦν τοῖς συμφραζομένοις καὶ μοι ἴσως ὁμολο-
 γήσεις. »Ἡ μὲν ψυχὴ ἄρχει (Φησὶ), τὸ δὲ σῶμα ἄρχεται,»
 γελοῖον δὲ ἐν τοῖς οὕτω γενικῶς λεγομένοις προσδιορίσασθαι ἢ τίνων
 ψυχὴ ἄρχει, πότερον ἢ τῶν ὁσίων ἢ ἢ τῶν ἀνοσίων. Πᾶσα γὰρ
 παντὸς ψυχὴ ὡς πρὸς τὸ σῶμα ἀρχικόν. Ἀμφιγνοεῖς ἔτι καὶ
 ὀκνεῖς μήπως τὸν σῆτον ἐκριζώσης; Φέρε δὴ οὖν τὸν κολοφῶνα τῷ
 λόγῳ προσβιβάσωμεν. Δεῦρο δὴ, ὦ Εὐριπίδη, ὅπως μοι ἀπισου-
 μένῳ προσβοηθήσεις. Οὐ γὰρ σὺ εἰρηκας ἐν τῇ Ἀντιόπῃ που τάδε·

Γνώμαις γὰρ ἀνδρῶν εὖ μὲν οἰκοῦνται πόλεις,
 εὖ δ' οἶκος, εἰς τ' αὖ πόλεμον ἰσχύει μέγα.
 σοφὸν γὰρ ἐν βούλευμα τὰς πολλὰς χέρας
 νικᾷ.

Τί ἔτ' ἐρεῖς πρὸς ταῦτα, ὦγαθέ; Ὁρᾷς; ὁ Κλήμης μάρτυρα πα-
 ρέχεται τὸν σοφὸν ποιητὴν ἵν' ἀποδείξῃ τὴν ψυχὴν καὶ τὴν γνώμην
 ἐν τοῖς τοιούτοις κρατοῦσαν, ἀλλ' οὐχὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν τοῦ σώ-
 ματος ἰσχύιν. Ἐπ' αὐτοφώρῳ οὖν ἐάλωκε τῶν ὁσίων τις, μᾶλλον
 δὲ ὑποκριτῶν, ἑαυτῷ καὶ τοῖς ἑαυτοῦ θιασώταις τὸ κράτος τῶν τε
 πόλεων καὶ τῶν οἰκιῶν δι' ἀπάτης περιποιούμενος, ἀλλ' ὅπου ἂν ἢ
 κρίσις καὶ νῦνς ἔμφρων τὸ τοιοῦτον ἐκκαθαίρεται γένος.

Πλειστάκις μὲν παρὰ τοῖς ἄλλοις, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐν τοῖς τοῦ Κλή-
 μεντος ὀνόματα κύρια ψυχρῶς καὶ παιδαριωδῶς εἰς τὸ κείμενον
 παρεισέδω, οἷον σελ. 150 »Ἀχιλλέως μὲν οὖν παιδαγωγὸν τὸν
 Φοῖνικὰ Φασι γεγονέναι καὶ τῶν Κροίσου παίδων Ἀδρασον, Ἀλε-
 ξάνδρου δὲ Λεωνίδην καὶ Φιλίππου Ναυσίθοον. ἀλλ' ὁ μὲν γυναι-
 κομανῆς [ὁ Φοῖνιξ] ἦν, ὁ δὲ Φυγὰς [Ἀδρασος], Λεωνίδης δὲ οὐ
 περιεῖλε τὸν τυφόν τοῦ Μακεδόνα οὐδὲ Ναυσίθοος μεθύοντα τὸν ἐκ
 Πέλλης ἰάσατο.» Τὰ περιγεγραμμένα οὐ μόνον ψυχρότατά ἐσι,
 περὶ τούτου γὰρ ἄλλοι ἄλλως γινώσκουσι,

καὶ ὁ σὺ θαυμάζεις τοῦθ' ἑτέροις γέλως,
 καὶ ἀνάπαλιν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἀνοικεῖους τόπους παρεισήλην. Ἐνίοτε
 δὲ καὶ σφάλλονται οἱ τὰ ὀνόματα ταῦτα προσγράφοντες, καὶ τὸ
 τυχὸν ὄνομα παρὰ τὴν τοῦ συγγραφέως διάνοιαν παρενείρουσιν,
 ὡς γὰρ δείξομεν ἐν ἄλλοις παρεμβέβληται σελ. 20 »Ἀνάχαρ-
 σις» ἐν τούτοις: »πολλὰ καὶ γὰρ γένοιτο τῷ τῶν Σκυθῶν βασιλεῖ,
 ὅστις ποτὲ ἦν [Ἀνάχαρσις].

Ἔτι ὀλίγα τινὰ ζιζάνια ἐκ τῶν τοῦ Κλήμεντος ἐκριζωτέον, καὶ
 πρῶτα μὲν τῶν ἐλαττόνων τινὰ κακῶς παρεμπεφυκότα ἐκτιλοῦμεν,
 εἴτ' ἐπὶ πᾶσι παγγέλοιόν τι παραβλάστημα οἶονεῖ Φῦμα ἐκτεμνόντες
 τὸν Κλήμεντα παραληρεῖν δοκοῦντα παύσομεν. Ἔστι δὲ τὰ ἐλάτ-
 τονα τάδε: σελ. 278 »τοὺς δὲ Εἰλωτας [οἰκέτας], οἰκετῶν ὀνομά-
 ζουσιν οἱ Εἰλωτες, οἱ Λακεδαιμόνιοι μεθύειν ἀναγκάζοντες ἐδείκνυσον
 σφίσιν αὐτοῖς τῆς μέθης τὰ ἔργα.» Τίς γὰρ οὕτως ἐστὶ σιδηροῦς,
 ὥς μὴ παραχρῆμα συνιδεῖν τὸ »οἰκέτας» νόθον ἐν καὶ ὑπὸ κακο-
 σχόλου τινὸς ἡλιθίως προσκείμενον; καὶ τὰ ἐξῆς δὲ »οἰκετῶν ὀνομά-
 ζουσιν οἱ Εἰλωτες» πάνυ σφόδρα ὑποπτὰ μοι καὶ αὐτὰ τοῦ πο-
 νηροῦ κόμματος ἢ καὶ παντὸς μᾶλλον ἢ τοῦ Κλήμεντος. Τίς γὰρ
 τῶν τότε ἠγνόει τὰ τοιαῦτα, ὥσπερ οὐδὲ τῶν νῦν ἀγνοεῖ οὐδεὶς τῶν
 μὴ παντελῶς ἀπαιδευτῶν καὶ ἀναγῶγων, ὥς ψυχρὸν τελέως καὶ
 ἀπειρόκαλον εἶναι περὶ τῶν οὐδὲν οὐδενὶ χρησίμων οὕτω μακρολο-
 γεῖν. Ὁρθῶς καὶ βραχέως εἶπε (σελ. 30): »πρὸς τῶν Εἰλωτῶν
 καλουμένων τῶν παρὰ Λακεδαιμόνιοις,» οὕτως οὖν καὶ νῦν ἀπέχρη-
 λέγειν: »τοὺς δὲ Εἰλωτας οἱ Λακεδαιμόνιοι μεθύειν ἀναγκάζοντες
 κτέ.»

Τῷ δακτύλῳ δεῖξαι ἴσως ἐξαρκέσει τὰ τοιαῦτα, οἷον ἐστὶ σελ. 12:
 »οὐ γὰρ με [ὁ Κύπριος] ὁ νησιώτης Κινύρας παραπείσαι ποτ' ἂν.»
 καὶ σελ. 16: »ἀλωμένη γὰρ ἡ Διὶ κατὰ ζήτησιν [τῆς θυγατρὸς]
 τῆς Κόρης», καὶ σελ. 31: »ἀλλὰ τότε μὲν [ἦν ὅτε] τοιοῦτος ἦν
 ὅτε δὴ ἄνθρωπος ἦν», καὶ σελ. 50: »τῆς [ἀληθῶς] ὄντως οὐσίας
 συλήσαντες τὸ θεῖον.» καὶ σελ. 59: »ἐν τῷ βάθει τοῦ νοῦ [καὶ
 τοῦ νοός] αὐτοῦ κατακυγάζεται τὸ ὄμμα.»

Τὸ παγγέλοιον ἤδη τούτοις προσθέντες παρεμβλήματος παρὰ-
 δειγμα ἐπὶ τὸν ἐξῆς τρεψόμεθα λόγον.

Πικρῶς τῆς τῶν πολλῶν ἡδυπαθείας καὶ τρυφῆς καθαψάμενος ὁ
 Κλήμης σελ. 217 τάδε ἐπάγει: »ἔτι γε μὴν οἱ ἀργυρόποδες σκίμ-
 ποδες πολλῆς ἀλαζονείας εἰσὶ κατήγοροι, καὶ ὁ ἐν τοῖς κλινιδίοις
 ἐλέφας ἀπολελοιπότης ψυχὴν σώματος οὐκ εὐαγὲς ἀγίοις ἀνθρώποις

ἀναπαύσεως τέχνασμα βλακικόν.” Μανθάνεις ὃ, τι λέγει; Οἶμαι, Φανερόν γάρ. Μανθάνεις δὲ καὶ τὸ ἐν τέλει προσκείμενον τὸ »βλακικόν” ὃ, τι νοεῖ; Ἀρά γε τὴν κλίνην τὴν ἐλεφαντόποδα ἀποκαλεῖ »οὐκ εὐαγὲς τέχνασμα βλακικόν;” Ἀλλὰ χωρὶς τοῦ ἀδιανόητον τοῦτο εἶναι τίς πώποτε τῶν Ἑλλήνων τοιαύτην τινὶ συνθέσει ἐχρήσατο; Οἷσθ’ οὖν ὃ δρᾶσον, ὧ φίλτατε; Ἀπόπεμψόν μοι ὡς τάχιστα τὸ »βλακικόν” τοῦτο εἰς τὸ μετώπιον, ὅθεν κακῶς εἰς τὸ κείμενον εἰσεφθάρη. Ψυχρότατον, ὥσπερ καὶ ἔστιν, ἔδοξε τινι τὸ τοῦ Κλήμεντος διανόημα, ὅτι ἄρα τὸ ἐλέφαντι χρῆσθαι τοῖς Χριστιανοῖς εὐαγὲς οὐκ εἶη, ἅτε δὴ ἀπολελοιπότες ψυχὴν σώματος ὄντι. Ἀγανακτήσας οὖν προσέγραψε »βλακικόν” ὁρθῶς γε κρίνων, ὅστις ποτ’ ἐστίν. Βλακικὸν γὰρ ὄντως καὶ τοῖς τότε ἐδόκει τὸ περὶ τῶν τοιούτων λήρων λεπτολογεῖσθαι καὶ ἄγος καὶ μίσμα εἶναι φάσκων τὸ ἐπὶ κλίνης ἐλεφαντόποδος ἀναπαύεσθαι. Ἔστω γὰρ τοῦτο, εἴ τις σφόδρα βούλεται, τρυφερώτερον καὶ μαλακώτερον, ἀλλ’ οὖν ἀνόσιόν γε καὶ μυσαρὸν οὐδέ ποτ’ ἂν εἴη. Ὁ δὲ Κλήμης τᾶλλα φρόνιμος ὢν ἀνὴρ εἰς ταῦτα ἐξώλισθεν οὐκ ἐν καιρῷ ζηλώσας τὸ ὑπὸ Πλάτωνος ἐν δωδεκάτῳ Νόμῳ εἰρημένον σελ. 956: »ἐλέφας δὲ ἀπολελοιπότες ψυχὴν σώματος οὐκ εὐαγὲς (τοῖς θεοῖς) ἀνάθημα,” τοῖς δὲ ἀνθρώποις, οἶμαι, τῷ ἐλέφαντι χρῆσθαι ἄσμενος ἂν ὁ Πλάτων ἐπέτρεψεν. Ὁ δὲ Κλήμης καλλιπεῖν ἐθελήσας παρὰ καιρὸν εἰς τὸ »βλακικόν” ἐνέπεσε κατὰ λέξιν εἰς τὰ ἴδια μετενεγκὼν τάδε: »ἐλέφας ἀπολελοιπότες ψυχὴν σώματος οὐκ εὐαγὲς ἀγίοις ἀνθρώποις ἀναπαύσεως τέχνασμα.” Ἐν δὲ τοῖς νῦν τοῦ Πλάτωνος ἀντιγράφοις πᾶσιν ἑτέρα τις γραφὴ περιφέρεται τοιάδε »οὐκ εὐχερὲς” ἀντὶ τοῦ »οὐκ εὐαγὲς.” Ὁ δὲ Σταλβαύμιος ἐπιδοκιμάζει, ὥσπερ εἶπω, τὸ χειρόν, φάσκων μέντοι ἐν τῷ »οὐκ εὐαγὲς” συμφωνεῖν τὸν τε Κλήμεντα καὶ τὸν Εὐσέβιον καὶ τὸν Θεοδώρητον. Οὐκ εἰσὶ δὲ τρεῖς οὗτοι μάρτυρες ἀλλ’ εἷς μόνος, ὁ μὲν γὰρ Εὐσέβιος τὰ τοῦ Κλήμεντος μεταγέγραπεν, ὁ δὲ Θεοδώρητος, ὡς ἔθος αὐτῷ, κέκλοφεν. Ὑπονοήσειεν ἂν τις ἴσως ὡς ἄρα ὁ Κλήμης ἀντίθετα θηρώμενος »οὐκ εὐαγὲς ἀγίοις ἀνθρώποις” τὴν ἀρχαίαν γραφὴν μεταπλάσειεν. Οὐκ ἔχει δὲ οὕτω· τό τε γὰρ »οὐκ εὐχερὲς (τοῖς θεοῖς) ἀνάθημα” ἀδιανόητόν ἐστι καὶ τὴν αὐτὴν λέξιν αὐτῷ παραθέμενος ὁ Κλήμης διαρρήδην γράφει (σελ. 692): »ἐλέφας δὲ ἀπολελοιπότες ψυχὴν σώματος οὐκ εὐαγὲς ἀνάθημα.” Διὸ καὶ εἰς τοὺς Νόμους τὴν γραφὴν ταύτην ἐγκριτέον.

»Εἰς ὅσον διελέλακεν ἀπελγείας ὁ Ζεὺς ἐκεῖνος.” σελ. 28. Ἄρ’ αἰσθάνει τοῦ πταίσματος, ὧτ’ ἂν; Τίς γὰρ εἶπε πώποτε τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ τῶν τοιούτων διελαύνειν; τὸ δὲ ἐλαύνειν, πόρρω ἐλαύνειν, εἰς τοσοῦτον, ἐπὶ τοσοῦτον ἐλαύνειν μυριόλεκτον. Ἀκούωμεν αὐτοῦ τοῦ Κλήμεντος (σελ. 261): »εἰς τοσοῦτον ἐλέλακεν ἡ χλιδή”. καὶ (σελ. 264): »εἰς τοσοῦτον ἀκολασίας ἐλέλακεν ὁ βίος”, καὶ οὕτω πάντες. Τί οὖν; Ἀνάγνωθι »εἰς ὅσον δὲ ἐλέλακεν.” Οὐδὲν ὑπονοήσας κακὸν ὁ Ἐμπερούσιος τὰ τοῦ Κλήμεντος προσέγραψε τῷ τοῦ Στεφάνου Θησαυρῷ. Ἐγέλασα δὲ ὁρῶν ἐν τῷ Θησαυρῷ προσγεγραμμένον καὶ τάδε: »Ἰάμβλικος ἐν τῷ τοῦ Πυθαγόρου βίῳ σελ. 62. Πυθαγόρας δὲ τὴν περὶ τῶν οὐρανίων ἐπισήμην ταῖς ἀποδείξεσι ταῖς γεωμετρικαῖς διέλασεν, ὅπερ ὁ Κούσηςος ἐξηγεῖται διεμέτρησεν.” ὦ Ζεῦ καὶ θεοί, διέλασεν ἀντὶ τοῦ διήλασεν! τὸ δὲ διελαύνειν ἀντὶ τοῦ διαμετρεῖν, καὶ τὸ διαμετρεῖν οὐ κανόνιν ἀλλ’ ἀποδείξεσι! Χρημάτων ἀελπτον οὐδέν, κατὰ τὸν Ἀρχίλοχον. Ἀλλὰ θάρρει, εὐρηκα γὰρ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ διατρίβων τὸ ἀρχαιότατον τοῦ Ἰαμβλίχου ἀντίγραφον, ἐξ οὗ τᾶλλα πάντα πάνυ ὀλιγώρως μεταγέγραπται. Μετὸν δ’ ἐστὶν ὅλον τὸ βιβλίον σημείων ταχυγραφοικῶν καὶ πλοικῶν παντοδαπῶν, ὧν οὐδὲν ἐστὶν ἀμφίβολον οὐδὲ ἀπορίαν οὐδεμίαν παρέχει τοῖς τὰ τοιαῦτα ἐκ πολλῆς πείρας ἀκριβοῦσιν, οἱ δὲ ἀμαθέστεροι οὐδὲν τούτων εἰδότες πάντα ταραττοῦσι καὶ συγχέουσι. Γέγραπται δὲ ἐν τῷ βιβλίῳ ἀντιγράφῳ διέλ, τοῦτο δὲ παρὰ τοῖς σημειογράφοις δύναται διέλαβεν, καὶ λένεται, ὅρξας, τὸ ἄπορον. Εἰς τοσοῦτε δὲ ἐληλάκασι τινες εὐηθείας καὶ ὀλιγαρίας, ὥς καὶ τὰ σαφέστατα καὶ τὰ ἐν ποσὶ παρορᾶν.

Τὸ δὲ ΔΙ ἀντὶ τοῦ ΔΗ γεγραμμένον σφάλμα ἐστὶ τῶν συνηθεσάτων. Γράφεται σελ. 893: »καθάπερ τὰ πονηρὰ παιδία τὸν παιδαγωγὸν ἀποκλείει, οὕτως οὗτοι τὰς προφητείας εἰργασιν ἑαυτῶν τῆς ἐκκλησίας ὑφορῶμενοι δι’ ἑλεγχον καὶ νοουθεσίαν.” γραπτέον δέ: »ὑφορῶμενοι δὲ ἑλεγχον.”

Πολλὰ μὲν καὶ μεγάλα ὁ Κλήμης περὶ τὴν τῶν καθαρῶς ἑλληνίζοντων συνηθειᾶν ἡμάρτηκεν, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς ἀποδείξομεν, τοῦ δὲ μεγάλου σφάλματος τοῦ ἐν σελ. 54. ἀναίτιός ἐστι. Γράφεται νῦν: »οἱ Αἰγύπτιοι, ὧν νῦν δὲ (γράφει νυνδὲ = ἁρτίως, ὀλίγον ἔμπροσθεν) ἐμνήσθην, κατὰ τὰς θρησκείας τὰς σφῶν ΕΣΚΕΔΑΝΤΑΙ· σέβουσι δὲ αὐτῶν Συνηῖται φάγρον [τὸν ἰχθύν], μακίωτην δὲ

[ὅς ἄλλος οὗτος ἰχθύς] οἱ τὴν Ἑλεφαντίνην οἰκοῦντες, Ὁξυρυγχί-
ται δὲ τὸν Φερώνυμον τῆς χώρας αὐτῶν [ὁμοίως ἰχθύς], ἔτι γε μὴν
Ἡρακλεοπολίται ἰχνεύμονα, Σαῖται δὲ καὶ Θηβαῖοι πρόβατον,
Λυκοπολίται δὲ λύκον, Κυνοπολίται δὲ κύνα, τὸν Ἄπιον Μεμφίται,
Μενδήσιοι τὸν τράγον.” Ὁ προσέχων τὸν νοῦν ἀκούσεται σχολα-
σικοῦ τινὸς ἡρέμα παραφθεγγομένου »τὸν ἰχθύν” καὶ »ἄλλος οὗ-
τος ἰχθύς” (οὕτω γὰρ γραπτέον) καὶ »ὁμοίως ἰχθύς” καὶ ταῦτα
πάντα εἰς τὸ μετώπιον ὅθεν παρεισέδω ἀποσοβήσει. Περίεσι δὲ τὸ
μέγα σφάλμα τὸ »ἐσκέδανται.” Τί καὶ πόθεν τοῦτο τὸ
ἐσκέδανται; Οὕτωσὶ μὲν ἀκούειν ἐκ τοῦ σκεδάννυμι, τοῦτο
δὲ κατὰ πολλὰ ἀδύνατον. Οὐδεὶς γὰρ τῶν Ἑλλήνων ἀγνοεῖ, οὐδὲ
τῶν σφόδρα κακοδαιμόνων τὴν γλῶτταν, ὅτι ἐσκέδασμαι δεῖ
λέγειν καὶ διεσκέδασμαι καὶ κατεσκέδασμαι, ταῦτα δὲ
πάντα πολλάκις παρὰ πολλοῖς κεῖται καὶ οὐδένα πώποτε περὶ
ταῦτα ἀμαρτάνοντα ἐόρακα. Πρὸς δὲ τούτοις τὸ ἐσκέδασμαι
ἀεὶ ποτε κυρίως λέγεται περὶ τῶν διεσπαρμένων καὶ ἄλλων ἀλλα-
χοῦ πλανωμένων, περὶ δὲ τῶν διαφωνούντων καὶ ἄλλων ἄλλο τι
φρονούντων οὐδεὶς οὐδέποτε τῷ ἐσκέδασθαι ἐχρήσατο, τὸ δὲ
μέγιστον τὸ ἐσκέδανται ἀντὶ τοῦ ἐσκεδασμένοι εἰς τὴν τελέως
ἐστὶ βάρβαρον. Οὐκοῦν οὐδὲ ὁ Κλήμης τῷ ἐσκέδανται ἐχρήσατο,
ἀλλὰ τί δῆτα ἔγραψεν ὁ ἀνὴρ; Τί κέκρυπται ἐν τῷ ἐσκέδανται;
ἔστιν τι, οἶμαι, καὶ σπάνιον καὶ τοῖς μεταγράφοις ἀγνωστον,
δηλαδή τὸ ΕΣΧΙΔΑΤΑΙ. Σχίζεσθαι γὰρ καὶ ἐσχίσθαι ἔλε-
γον τοὺς ἄλλους ἄλλο τι γινώσκοντας καὶ δοξάζοντας, ἄλλως τε
καὶ κατὰ τὴν θρησκείαν, ὅθεν τοῦνομα τὸ σχίσμα ἔτι καὶ νῦν
πᾶσι πανταχοῦ ἐν χρήσει. Οἱ Αἰγύπτιοι τοίνυν τὰ κατὰ τὰς
θρησκείας εἰς πλεῖστα μεμερισμένοι ἄριστ’ ἂν λέγοιντο ἐσχίσθαι.
Τὸ δὲ ἐσχίδαται τὸ ἐκ τῆς ἀρχαίας Ἰάδος μηδεὶς θαυμάσῃ παρὰ
τῷ Κλήμεντι κείμενον. Ἔθος γὰρ τι τοῦτ’ ἔχουσιν οἱ μεταγενέ-
στεροι τοῖς τοιοῦτοις χρῆσθαι τοῖς πᾶν ἀρχαίοις. Πολλάκις ἐγέλασα
τὸν Δίωνα τὸν Κάσσιον ὁρῶν τὰ τοιαῦτα ἀρχαιοπινῶν ῥημάτων βάρη
κυλίνδοντα, οἷόν ἐστι τὸ κελωρίδαται καὶ τὸ ἐσολίδαται καὶ
πολλὰ ἕτερα, περὶ ὧν σὺ αὐτός, ὃ βέλτιστε Κόντος, ἀκριβῶς γέ-
γραφας. Ἐγὼ δέ σοι τὰ τοῦ Κλήμεντος συνέλεξα, ἔστι δὲ τάδε:
σελ. 39. »αἱ τοῦ Κελεοῦ θυγατέρες οὐχὶ ἐν Ἑλευσίνι τετάφα-
ται;” σελ. 160 »αἱ δὲ δόξαι ἡμῶν αὐτοῖς ἀναγεγράφονται.”
σελ. 224 »τὰ γὰρ τῶν παλαιῶν συμπτώματα εἰς τὴν ἡμετέραν
ἀναγεγράφονται νομβεσίαν.” σελ. 242 »ἐπὶ γὰρ τῶν λίθων

τῶν πολυτελῶν αἱ χροαὶ τετάχονται.” σελ. 309 »μυρίαι δὲ ὅσαι
ὑποθήκαι ἐγγεγράφονται ταῖς βίβλοις ταῖς ἀγίαις,” καὶ σελ.
822 »ὧν ἐνίεις ἀποτετάχεται τινες.” Σεμνὰ ταῦτα καὶ ὀγκηρὰ
τῷ Κλήμεντι ἐδόκει· τὸν αὐτὸν οὖν τρόπον καὶ νῦν ἔγραψεν: »οἱ
Αἰγύπτιοι κατὰ τὰς θρησκείας τὰς σφῶν ἐσχίδαται.”

»Φανοκλῆς δὲ (ἰσορεῖ) ἐν Ἑρωσιν ἢ Καλοῖς Ἀγαμέμνονα τὸν Ἑλ-
λήνων βασιλέα Ἀργύννου νεῶν Ἀφροδίτης ἴσασθαι ἐπ’ Ἀργύννῳ
τῷ ἐρωμένῳ.” σελ. 32. Αὐτίκα καταλήψει τὸ ἐν τούτοις ἐσφαλ-
μένον. Τίς γὰρ τῶν Ἑλλήνων εἶπε πώποτε ἴσασθαι νεῶν; Τρό-
παιον ἴσασθαι τις, καὶ περὶ οὗτου ἂν τις εἴποι ὅτι ἔσηκεν, τοῦτο
λέγοιτ’ ἂν τις ἴσάναι, ἔσηκεν ἢ ἴσασθαι, ἔσηκεσθαι, ὥσπερ
καὶ κεῖσθαι ἔλεγον ὅ, τι ἂν τις λέγοιτο κυρίως ἢ τιθέναι ἢ
τίθεσθαι. Νόμον ἔθηκε τις; κεῖται ὁ νόμος. ἔσηκε τις τὴν
ναῦν; ἐρωτᾷ ἕτερος· ποῦ σοι ναῦς ἔσηκε; Χωρὶς δὲ τούτου θαυ-
μάσει, ὡγαθέ, τὸν ἐνεσῶτα χρόνον ἢ, ἐὰν βούλῃ, τὸν παρατατι-
κόν· τὸν νεῶν ἴσατο ὁ Ἀγαμέμνων. Τί δῆτα ἔγραψεν ὁ Κλή-
μης; Ἀκούε μοι τῶν μαρτύρων. Παρίτω ὁ Θεόγνης (σίχ. 11).

Ἄρτεμι θηροφόνῃ, θύγατερ Διός, ἦν Ἀγαμέμνων

εἴσαθ’ ὅτ’ εἰς Τροίην ἔπλεε νηυσὶ θαλάσσης.

εἴθ’ ὁ Καλλίμαχος (ἐν σχολίοις εἰς τοὺς Ἀριστοφάνους Ὀρνίθας σίχ. 823).

τὴν Ἀγαμέμνων, ὥς ὁ μῦθος, εἴσατο,

τῇ καὶ λίπουρα καὶ μόνωτα θύεται.

καὶ τῶν καταλογάδην γεγραφότων παρελθέτω τις. Ἡρόδοτος λέγει
ἐν τῇ πρώτῃ κεφ. 66: »τῷ δὲ Λυκούργῳ ἱερὸν εἰσάμενοι σέβονται
μεγάλως.” Ἐτι δὲ καὶ τῶν μεταγενεστέρων τινὰ παρεξόμειθα. Ὁ
Πλούταρχος καὶ ἀλλαχοῦ ἐχρήσατο καὶ ἐν τῷ τοῦ Θεμιστοκλέους
βίῳ κεφ. 22 εἰπὼν· »τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερὸν εἰσάμενος.” Φα-
νερὸν ἤδη ἐστίν, οἶμαι, ὅτι καὶ ὁ Κλήμης ἔγραψε· »νεῶν Ἀφροδίτης
εἴσασθαι.” οὐ γάρ;

Οὐ προσέσχον τὸν νοῦν οἱ ἐκδόται σελ. 806. ὅπου γέγραπται·

»Οἱ τῶν παρ’ Ἑλλήσι λογιώτατοι τῷ Ἑρμῇ, ὃν δὲ λόγον εἶναι
Φασι, καθιεροῦσι τῆς βροτῆς τὸν καρπόν.”

Ἀνοήτως ὁ ταῦτα Ῥωμαῖσι μεταφράσας Mercurio, quem dicunt
esse sermonem. Ἰδοὺ sermonem! ὥς ἡλιθίως ἐφθέγγετο!

Φρενώσειε ποτε τοὺς τοιοῦτους αὐτὸς ὁ Ἑρμῆς ὁ Λόγιος.

LEYDEN, Nov. 1866.

C. G. COBET.

Ἐπεμψεν ἡμῖν καὶ ἡ εὐανδρὸς καὶ μεγαλόφρων Ἀγγλία συμβολὰς εἰς τὸν Ἑρμῆν. Ὁ Φιλολογώτατος ΒΑΔΑΜΟΣ ὁ πολλὰ περὶ τοὺς τραγικοὺς καὶ τὸν Πλάτωνα φιλοτεχνήσας τοῦ ΚΟΒΗΤΟΥ φίλος ὢν ἐν τοῖς μάλιστα ἤκουσε παρ' αὐτοῦ περὶ τῆς ἐκδόσεως τοῦ συγγραμματος τούτου καὶ τι καὶ παρεκλήθη νὰ συνεισενέγκῃ καὶ αὐτὸς ἐκ τῶν ἑαυτοῦ. Ἐνθυμηθεὶς λοιπὸν ὅτι ὠκεῖται χάριτες γλυκερώτεραι τάχιστα συνέγραψέ τι καὶ ἐχαρίσατο, ὅπερ ἡμεῖς χαίροντες παραχρῆμα ἐκτυποῦμεν.

Κ. Σ. Κ.

Εἰς ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΝ.

Τῆς Θουκυδίδου πραγματείας τὰ σωζόμενα ἀπόγραφα ἅπαντα ἐκ μιᾶς τινὸς βίβλου τὴν ἀρχὴν εἰληφέναι τῇ τ' ἄλλῃ τῶν ξυμπάντων ὁμοιότητι τεκμαίρεσθαι πάρεσι καὶ ἐν ταύταις ταῖς ῥήσεσιν οὐχ ἦκιστα, ἐν αἷς Φανερὸν ὅτι λείπει τι ἥτοι πρὸς τὴν τῆς γνώμης ὁλοσχερίαν ἢ πρὸς τὴν τῆς συντάξεως ἀκρίβειαν. οὐ γὰρ εἰκὸς εἶ μὴ κοινῇ ἠπατημένοι ἐτύγχανον ταῦτ' ἂν παραλιπεῖν ἅπαντας. Ὅτι δὲ οὐκ ὀλίγα παρὰ τῷ Θουκυδίδῃ εὕρεσκειται, ἐν οἷς ἡ ἑρμηνεία παντάπασιν εἰς ἀπορίαν καθέστηκε διὰ τὸ τῶν ῥηθέντων ἀναγκαῖόν τι μέρος ἐκπεσὼν ἀπολωλέναι, ὅτε ὑπ' ἀντιγραφῆς δὴ τινος παρημελημένον, οὐδένα τῶν περὶ ταῦτα τευταζόντων ἀγνοεῖν οἶμαι· ὅμως δὲ οὐκ ἀνωφελὲς ἡγοῦμαι ὀλίγ' ἄττα προφέρειν παραδείγματα, ἐξ ὧν δηλώσειν μοι δοκῶ οὐ μόνον ἐν τι ὄνομα ἀλλὰ καὶ ὅλον εἶχον ἔστιν ὅτε ἠφανισμένον· τοῦτο δ' ἐὰν ἱκανῶς ἀποδειχθῇ, ἐλπίς ἔσται διττὸν γένος τὸ τε τῶν πάντα ὁπωσδήποτε ἑρμηνεύειν παρεσκευασμένων καὶ τὸ τῶν ἑκάστα διορθοῦν ἐπιχειρούντων σωφρονέστερόν πως καὶ αἰδημονέστερον ταῖς οἰκείαις τέχναις χρήσεσθαι. Ἀρξομαι δ' ἐκ τῆς τελευταίας ῥήσεως τῆς ἐν τῇ τετάρτῃ κεφ. οβ'. Οὐ μέντοι ἔν γε τῷ παντὶ ἔργῳ βεβαίως οὐδέτεροι τελευτήσαντες ἀπεκρίθησαν, ἀλλ' οἱ μὲν Βοιωτοὶ πρὸς τοὺς ἑαυτῶν, οἱ δ' ἐπὶ τὴν Νίσαιαν. Ἐνταῦθα οὐ ῥᾶδιον εἶπεῖν ὁπότερόν ἐστιν ἀποπώτερον τὸ βεβαίως οὕτω πάσης προσωμίας ἢ ῥήματος μονωθὲν κείμενον ἢ τὸ τελευτήσαντες μηδενὸς προρρηθέντος ὃ μέχρι τούτου ἐπράττετο. Δῆλον ἄρα ὅτι χασμώδης ἐστὶν ὁ τόπος καὶ ὅπως ἀσιβῆς ἐὰν μὴ συμπληρωθῇ. Ἵππου μὲν οὖν ἐν παλαιῷ τινὶ βιβλίῳ δύο τινὲ εἶχω οὕτως εὐρησθαι γεγραμμένω·

ΕΡΓΩΒΕΒΑΙΩΣΟΤΔΕ ΤΕΡΟΙΤΕΛΕΤΗCΑΝ

μεταξὺ δὲ τούτων ἄλλον κείμενον

ΤΕΡΟΙΓΕΝΟΜΕΝΟΙΤΗΡ

τὸν γράφοντα ἐκφυγεῖν δοξάζοντα τὰς πρώτας ἐν τῷ τρίτῳ εἰχῶ συλλαβὰς τὴν τελευτὴν περιέχειν τοῦ ἐν τῷ πρώτῳ ἡμιτελοῦς ἀπολειφθέντος ὀνόματος. Ἄρ' οὐ πάνυ πιθανῶς τὴν τ' αἰτίαν τοῦ ἀμαρτήματος καὶ ἅμα τὴν θεραπείαν μεμαντευθῆαι δόξομεν; Ταῦτόν δέ μοι δοκεῖ πεπονηῆναι ἢ μακρὰ ῥῆσις ἢ ἐν μέσῳ τῷ οὐ κεφαλαίῳ κειμένη, ἣν οὕτως πῶς ἀναπληρωτέον: »Οἱ γὰρ Μεγαρεῖς, ὥς οἱ Ἀθηναῖοι — κινδυνεύειν εἰκότως ἐθέλειν, οὐδὲν μᾶλλον ἐτόλμων, χρόνον δ' ἐπισχόντες — ἀλλ' ἀπῆλθον κτέ.» Ἐτι δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ καὶ τῶν παρόντων ἀναγνωσέον ἐκ τῶν παρόντων. Ἐν δὲ τῷ ρι' α' τῆς πέμπτῃς οἱ τελευταῖοι τῶν Ἀθηναίων πρὸς τοὺς Μηλίου λόγους, καθάπερ νυνὶ ἀναγιγνώσκονται, παντάπασιν ἀδιανόητοί εἰσι. »Σκοπεῖτε οὖν καὶ μεταστάντων ἡμῶν καὶ ἐνθυμεῖσθε πολλάκις ὅτι περὶ πατρίδος βουλευέσθε, ἢ μιᾶς πέρι καὶ ἐς μίαν βουλὴν τυχοῦσάν τε καὶ μὴ, κατορθώσασαν ἔσται.» Πρῶτον μὲν τὸ πέρι διορθῶσαι οὐ χαλεπὸν ἐνθυμουμένοις ὅτι ἐν μόνον ἦν, οὐπερ ἐνεδέχετο τὴν τῶν Μηλίων πατρίδα ἐν τῇ τούτων βουλῇ ἢ τυχεῖν ἢ μὴ τυχεῖν, τοῦτο δ' ἦν ἡ γνώμη ἣτις αὐτὴν ἐμελλε σώσειν. Εἰκὸς δ' ἔστι τὸ γνώμης ταχυγραφούμενον δόξαι τῷ ἀντιγραφῇ τὸ τῆς περὶ σημείου εἶναι. Τοῖς δὲ τελευταίοις τί χρησώμεθα; ἢ δῆλον ὅτι τοιαύτης τινὸς προσθήκης μόνον προσδεῖται ὥστε ὑγιᾶ τε καὶ εὐξύνετα φαίνεσθαι: »ἢν μιᾶς γνώμης καὶ ἐς μίαν βουλὴν τυχοῦσάν τε καὶ μὴ, ἢ κατορθώσασαν ἔσται ἰδεῖν ἢ ἀπολομένην.»

Τοιαύτας μὲν οὖν ῥήσεις οὐ μνηῦσαι μόνον ἀλλὰ καὶ τρόπον τινὰ ἀκέσασθαι ἐκγένειτ' ἂν τοῖς ἐμμελῶς ἀναγιγνώσκουσι, τὰ δ' ἐκ τοῦ εγ' κεφ. τῆς δευτέρας ἀπολωλότα οὐδεμίαν μηχανὴν ἔστιν ἀνασῶσαι. »Καὶ Φρουρίον ἐπ' αὐτοῦ ἦν καὶ νεῶν Φυλακὴ τοῦ μὴ ἐσπλεῖν Μεγαρεῦσι μὴδ' ἐκπλεῖν μηδέν. τῷ τε Φρουρίῳ προσέβαλον κτέ.» Ἐνταῦθα μὲν δὴ εἴ τις μετὰ τὸ μὴδέν προσθεῖναι βούλοιο: »Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῷ τε Φρ.» καὶ γὰρ ἄσμενος ἂν ξυγχωροίην· ἐπειδὴ δ' ἅπαξ ὁμολόγηται μέρος τι τῆς διηγέσεως παραλειφθῆναι πῶς εἰσόμεθα μὴ καὶ ἔτι πλείω ἐμπέπτωκε; Περὶ μὲν οὖν τῶν μακροτέρων παραλείψεων τῶνταῦτα εἰρήσθω, νῦν δὲ ἄλλας τινὰς διορθώσεις οὐδεμιᾶς ἐξηγήσεως δεομένας ὥς διὰ βραχυτάτων προφέρειν πειράσομαι. Β. ρι' »οὐ παρήσαν» γρ. οἱ παρή-

σαν. — Γ. λη'. ξυμφοράς γρ. τιμαρίας. — ὡς οὐκ ἔγνωται. γρ. ὡς οὐκ εὔ ἔγνωται. — μ'. πιτήν. γρ. κτητήν. — μβ' τῷ αὐτῷ χαριζόμενος. γρ. ἀντιχαριζόμενος. — μδ'. ἦν τε καὶ ἔχοντές τι ξυγγνώμης εἶεν. γρ. ἦν τε καὶ ἔχοντάς τι ξυγγνώμης ἐλεεῖν. — Δ. θ'. ἐπισπάσασθαι αὐτοὺς ἡγεῖτο προθυμήσεσθαι. γρ. ἐπισπάσεσθαι ἢ αὐτοὺς ἡγεῖτο προθυμήσεσθαι. — ιη'. σωφρόνων δὲ ἀνδρῶν οἵτινες τὰγαθὰ ἐς ἀμφίβολον ἀσφαλῶς ἔθεντο· καὶ ταῖς ξυμφοραῖς οἱ αὐτοὶ εὐξυνετώτερον ἂν προσφέροιντο, τὸν τε πόλεμον νομίσωσι μὴ καθ' ὅσον ἂν τις αὐτοῦ μέρος βούληται μεταχειρίζειν τούτῳ ξυνεῖναι, ἀλλ' ὡς ἂν αἱ τύχαι αὐτῶν ἡγήσωνται." γράφει: »ἔτ' ἀμφίβολα ὄντα — μεταχειρίζοιεν." Ἀθετητέον δὲ τὸ νομίσωσι καὶ τὸ τούτῳ ξυνεῖναι, ὅπερ ἐν τῇ ἀρχαιοτάτῃ τῶν τοῦ Βεκκήρου βίβλων οὐχ εὐρίσκεται. — ξγ'. διὰ τὸ ἤδη Φοβεροῦς παρόντας Ἀθηναίους. γρ. διὰ τὸ ἤδη Φοβερόν, τοὺς π. Ἀ. — ἐξ ἴσου ἀρετῇ ἀμυνούμεθα. γρ. ἐξ ἴσου ἀνταμυνούμεθα. — πζ'. εὖνοι δ' ὄντες ἀξιώσετε μὴ κακούμενοι διωθεῖσθαι, καὶ τὴν ἐλευθερίαν μὴ ἀκίνδυνον ἡμῖν φαίνεσθαι." γράφει: »εὖνοι δ' ὄντες ἀξιώσετε μὴ κακούμενοις ἡμῖν φαίνεσθαι, καὶ διωθεῖσθαι τὴν ἐλευθερίαν μὴ ἀκίνδυνον οὔσαν." — ζη'. πρὸς τοῖς εἰωθόσι. γρ. προτοῦ εἰώθωσι. — Ε. ζς' οἱ ὑπήκοοι τὸ εἰκός. γρ. οἱ ὑπήκοοι παρὰ τὸ εἰκός. — Ζ. δ'. »καὶ ἐκ Μεγάρων τῆς μητροπόλεως οὔσης αὐτοῖς ἐπελθὼν ξυγκατάκισεν. (ἐν δὲ τῇ ἀρχαιοτάτῃ ἐπελθόν.) γρ. πλῆθος ἐλθόν. οὕτω γὰρ καὶ μικρὸν ὕψερρον γέγραπται· ἀπὸ Χαλκίδος καὶ τῆς ἄλλης Εὐβοίας πλῆθος ἐλθόν κτέ. Ἐοικεν ὁ ἀντιγραφεὺς τὸ π (ὅπερ πλῆθος ἦν ἀναγνωσέον) τὴν ἐπὶ πρόθεσιν σημαίνειν ὑπειληφέναι. Ὁμοίως δ' ἡμάρτηται καὶ ἐν τῷ ἐπιγράμματι τῷ ὑπὸ Ῥουγκηνίου εἰς τὸν Τίμαιον παρατεθέντι σελ. ιβ'.

ἐν δὲ χθὼν ἱεραῖς τρεῖς καὶ δέχ' ἀμίλλαις.

ἀνθ' ὧν ἀναγνωσέον·

ἐν δὲ χοροῖσι θεῶν ἱεραῖς τρισκαίδεχ' ἀμίλλαις.

Βουλοίμην δ' ἂν σφάλμα διὰ μὲν τὴν αὐτὴν αἰτίαν γεγονός, ἔτι δὲ καὶ νῦν πάντας διαλαθὼν ἐν τῷ τοῦ Πλάτωνος Φαίδρῳ μνηῦσαι, ἐκεῖ γὰρ τὸ ἔχει δὲ εἰς τὸ ὡς δὴ μετέλλακται· ἀλλὰ γὰρ ὥρα ἤδη τοῦδε τοῦ πρώτου ἀγωνίσματος πεπαῦσθαι· τοῦ γὰρ ἑλληνιστὶ γράφειν τὸ μέγιστον καὶ ἀναγκαιότατον εἶναι νομίζω τὴν βραχυλογίαν.

BIRMINGHAM, Nov. 1866.

C. BADHAM.

